

67(5Қаз)

Қ 14

ҚАЗАҚ ССР
ЗАҢДАРЫНЫҢ ЖИНАҒЫ
•
СВОД ЗАКОНОВ
КАЗАХСКОЙ ССР

Барлық елдердің пролетарлары, бірігіңдер!

ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІНІҢ ПРЕЗИДИУМЫ
ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІ

ҚАЗАҚ ССР ЗАҢДАРЫНЫҢ ЖИНАҒЫ

7-том

АЛМАТЫ

67.99(2К)—3
Қ 17

**ҚАЗАҚ ССР ЗАҢДАРЫ
ЖИНАҒЫН БАСЫП ШЫҒАРУ
ЖӨНІНДЕГІ КОМИССИЯ**

**Досполов Д. (председатель),
Демесінов Х. Х., Изюмников В. К.,
Елемесов Г. Б., Айтмұқамбетов Т. Қ.,
Байсейітов Р. С., Қасымқанов Ә. Қ.,
Карбовский Э. С., Ахметов З. А.**

67.99(2К)—8

Қ $\frac{1203070000-82}{401(05)-85}$ 84

III БӨЛІМ

**ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ МЕН
ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ
ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ
ТУРАЛЫ ЗАҢДАР**

IV тарау

СУ ТУРАЛЫ ЗАҢДАР

§ 2. СУ ПАЙДАЛАНУ

**АЙРЫҚША МЕМЛЕКЕТТІК МАҢЫЗЫ БАР, НЕ ҒЫЛЫМИ НЕМЕСЕ
МӘДЕНИ ЖАҒЫНАН АЙРЫҚША БАҒАЛЫ СУ ОБЪЕКТІЛЕРІН
ПАЙДАЛАНУҒА ІШІНАРА НЕМЕСЕ ТОЛЫҚ
ТЫЙЫМ САЛУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ¹**

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1976 жылғы 30 июльдегі № 360 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1976 ж., № 17, 55-ст.)**

СССР Министрлер Советінің «Айрықша мемлекеттік маңызы бар, не ғылыми немесе мәдени жағынан айрықша бағалы су объектілерін пайдалануға ішінара немесе толық тыйым салу тәртібі туралы» 1976 жылғы 11 июньдегі № 452 қаулысына ² және Қазақ ССР-інің Су кодексінің 27-статьясына ³ сәйкес Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Пайдалануын реттеу Қазақ ССР-інің компетенциясына жатқызылған, айрықша мемлекеттік маңызы, не ғылыми немесе мәдени жағынан айрықша бағалы су объектілерін пайдалануға ішінара немесе толық тыйым салуды Қазақ ССР Министрлер Советі жүргізеді деп белгіленсін. Осы мәселе жөніндегі ұсыныстарды министрліктер, мемлекеттік комитеттер, ведомстволар немесе облыстық атқару комитеттері қажетті техникалық-экономикалық негіздемелерді қоса отырып, Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігімен және басқа мүдделі министрліктермен, мемлекеттік комитеттермен және ведомстволармен келісіп алғаннан кейін енгізеді.

¹ 2-пункт СССР Министрлер Советінің «Айрықша мемлекеттік маңызы бар, не ғылыми немесе мәдени жағынан айрықша бағалы су объектілерін пайдалануға ішінара немесе толық тыйым салу тәртібі туралы» 1976 ж. 11 июньдегі № 452 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

³ 6-томның 204-бетін қараңыз.

**ҚАЗАҚ ССР-інің ТЕРРИТОРИЯСЫНДА ЖҮЗЕГЕ
АСЫРЫЛАТЫН СУДЫ АРНАЙЫ ПАЙДАЛАНУДЫ КЕЛІСІП
АЛУДЫҢ ЖӘНЕ ХАЛЫҚ ДЕПУТАТТАРЫ ЖЕРГІЛІКТІ
СОВЕТТЕРІ АТҚАРУ КОМИТЕТТЕРІНІҢ ОҒАН РҰҚСАТ
БЕРУІНІҢ ТӘРТІБІ ЖӨНІНДЕГІ НҰСҚАУДЫ БЕКІТУ ТУРАЛЫ**

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1979 жылғы 4 июньдегі № 226 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 13, 33-ст.)

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

Қазақ ССР-інің территориясында жүзеге асырылатын суды арнайы пайдалануды келісіп алудың және халық депутаттары жергілікті Советтері атқару комитеттерінің оған рұқсат беруінің тәртібі жөніндегі осыған қосылған Нұсқау бекітілсін.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1979 жылғы 4 июньдегі
№ 226 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

**ҚАЗАҚ ССР-інің ТЕРРИТОРИЯСЫНДА ЖҮЗЕГЕ
АСЫРЫЛАТЫН СУДЫ АРНАЙЫ ПАЙДАЛАНУДЫ КЕЛІСІП
АЛУДЫҢ ЖӘНЕ ХАЛЫҚ ДЕПУТАТТАРЫ ЖЕРГІЛІКТІ
СОВЕТТЕРІ АТҚАРУ КОМИТЕТТЕРІНІҢ ОҒАН РҰҚСАТ
БЕРУІНІҢ ТӘРТІБІ ЖӨНІНДЕГІ
НҰСҚАУ¹**

1. Су объектілерін пайдалануды реттеу СССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігінің, Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігінің және олардың жергілікті жерлердегі органдарының компетенциясына жатқызылмаған жерлерде жүзеге асырылатын суды арнайы пайдалануға рұқсатты халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері береді.

2. Халық депутаттары жергілікті Советтері атқару комитеттерінің компетенциясына жатқызылған су объектілерінде суды арнайы пайдалануға рұқсатты мыналар береді:

— халық депутаттары поселкелік, селолық, ауылдық Советінің атқару комитеті — егер су объектісі поселкенің, селоның, ауылдың территориясы шегінде орналасқан тұйық (ақпайтын) су қоймасы болса;

— халық депутаттары аудандық Советінің атқару комитеті — егер су объектісі ауданның территориясы шегінде орналасқан болса;

— халық депутаттары қалалық Советінің атқару комитеті — егер су объектісі қаланың шегінде орналасқан болса;

— халық депутаттары облыстық Советінің атқару комитеті — егер су объектісінің ауданаралық, облыстық маңызы болса.

3. Халық депутаттары жергілікті Советтерінің тиісті атқару комитеттерінің компетенциясына сондай-ақ жер асты суларын қазылған шахталық құдықтар, қағып кіргізілетін сүзгіш құдықтар мен тереңдігі 20 метрге дейін жеке скважиналар, бастауларды шегендеу және су деңгейін еріксіз төмендетпей жұмыс істейтін басқа шағын ғимараттар жасау жолымен пайдалануға рұқсат беру де жатады.

4. Суды арнайы пайдалануға рұқсат су пайдаланушылар осы су пайдалану шарттарын мемлекеттік санитариялық қадағалау, балық

¹ 1-пункттің екінші абзацы және № 3 қосымша Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізетін нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

запастарын қорғау, геология, мемлекеттік кен қадағалау және мемлекеттік мал дәрігерлік қызмет органдарымен келісіп алғаннан кейін, осы Нұсқауға № 2 қосымшада келтірілген тәртіп бойынша беріледі.

Ескерту. Сумен орталықтандырып жабдықтау үшін пайдаланылмайтын қазылған шахталық құдықтарды, қағып кіргізілетін сүзгіш құдықтар мен тереңдігі 20 метрге дейін жеке скважиналарды, сондай-ақ су деңгейін еріксіз төмендетпей жұмыс істейтін шегенді ғимараттарды жасаған және пайдаланған кезде суды арнайы пайдаланудың шарттары геология органдарымен келісілмейді.

5. Суды арнайы пайдалану шарттарын келісуді, сондай-ақ оған рұқсат беруді тиісті органдар екі апта мерзім ішінде жүргізеді.

6. Суды арнайы пайдалануға рұқсатты халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері СССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі бекіткен бірыңғай форма (№ 3 қосымша)¹ бойынша береді.

Рұқсат үш дана болып ресімделеді, бір данасы су пайдаланушыға беріледі, қалған екеуі барлық материалдармен бірге рұқсат берген халық депутаттары жергілікті Советі атқару комитетінің және қызмет аймағында суды арнайы пайдалану жүзеге асырылатын тиісті бассейндік инспекцияның істерінде сақталады.

7. Суды арнайы пайдалану шарттарын осы Нұсқаудың 4-пунктінде атап өтілген органдармен келісу және оған рұқсат беру су пайдаланушылардың (пайдаланылатын кәсіпорындар, ғимараттар мен объектілер үшін) немесе жобаларға заказ берушілердің (жанадан салынатын, сондай-ақ реконструкцияланатын кәсіпорындар, ғимараттар мен объектілер үшін) жазбаша өтініштері негізінде жүргізіледі.

Жанадан салынатын объектілер үшін суды арнайы пайдалануға рұқсат техникалық-экономикалық негіздеме немесе техникалық-экономикалық негіздемені алмастыратын жоба алдындағы басқа зерттеу сатысында жүзеге асырылатын құрылыс үшін алаң тандап алынғанда беріледі. Егер объектінің құрылысы үшін алаң белгіленбейтін болса (яғни құрылыс жаңа территорияны игерумен байланысты болмаса), онда рұқсат техникалық-экономикалық негіздеме сатысында немесе техникалық (техникалық-жұмысшы) жобаны әзірлеуге тапсырма беру кезінде беріледі.

8. Суды арнайы пайдалану шарттарын келісу және пайдаланылатын кәсіпорындар, ғимараттар мен объектілер бойынша оған рұқсат беру туралы өтінішке мынадай деректер бар материалдар қосылуы керек:

— су пайдаланушының дәл аты, оның тұрған жері (адресі), ведомстволық бағыныштылығы, өндірістік қуаты мен өндірілетін өнімнің көлемі;

— су пайдалану мақсаты;

— суды арнайы пайдалануды жүзеге асыруға негіз болған материалдар;

— су пайдалану жүзеге асырылатын су объектісінің (немесе оның бөлігінің) аты мен орналасқан жері және оның сипаттамасы;

— су пайдалануды жүргізуге көмектесетін ғимараттар мен техникалық құрылғылардың сипаттамасы;

— суды тұтынудың сипаттамасы мен режимі;

— суды есепке алу құралдарының қолда бары және типі;

— суды ұтымды пайдалануды қамтамасыз ететін шаралар;

— балық запастарын, басқа су жануарлары мен өсімдіктерін қорғауды қамтамасыз ететін шаралар;

¹ 6-беттегі түсірмені қараңыз.

— суды арнайы пайдалануды жүзеге асыруға көмектесетін ғимараттар мен техникалық құрылғылардың орналасуы көрсетілген су объектісінің ситуациялық жоспары;

— су пайдалану шарттарын осы Нұсқаудың 4-пунктінде атап өтілген органдармен келісудің, халық депутаттары жергілікті Советінің атқару комитетіне үш данада табыс етілетін документтері.

Қажет болғанда, суды арнайы пайдалануға рұқсат беретін атқару комитеті немесе оның шарттарын келісетін органдар қосымша материалдар табыс етуді талап ете алады.

Ескертулер: 1. Объект салынған жобалау документтеме немесе объектіні пайдалануға қабылдап алу актісі болған жағдайда аталған документтер табыс етіледі.

2. Жер асты суларын пайдалануға рұқсат алу үшін қазір бар су пайдаланушылар тапсыратын материалдардың құрамы осы Нұсқаудың 10-шы пунктіне сәйкес, жаңадан салынатын объектілер үшін көзделген бұлардың тізбесімен шектелуі мүмкін.

9. Суды арнайы пайдалану шарттарын келісу және жаңадан салынатын (реконструкцияланатын) объектілер бойынша рұқсат алу үшін, өнеркәсіп, құрылыс, транспорт кәсіпорындарының, коммуналдық шаруашылық және мәдени-тұрмыстық мақсатқа арналған объектілердің мұқтаждары үшін судың жер үсті көздерінен су аларда өтінішпен бірге мынадай материалдар табыс етіледі:

- сумен жабдықтаудың қабылданған көзін негіздеу;
- су объектісінің гидрологиялық, санитариялық, эпизоотологиялық және балық шаруашылық тұрғысынан сипаттамасы;
- су тұтынудың көлемдері жөніндегі деректер;
- халықтың, мал шаруашылығының, балық шаруашылығының мұқтаждары үшін пайдаланылатын суларды тазарту тәсілі;
- халықты шаруашылық-ауыз сумен қамтамасыз ету көздерін санитариялық қорғау аймақтарын ұйымдастыру жөніндегі шаралар;
- балықтардың су алғыш ғимараттарға түсіп кетуіне жол бермеу жөніндегі, балық запастарын, басқа су жануарлары мен өсімдіктерін қорғау және ұдайы өсіру жөніндегі шаралар;
- суды пайдалану есебін қамтамасыз ететін шаралар;
- объектіні сумен жабдықтау схемасы.

10. Жер асты суларын пайдалану үшін су алғыш ғимараттар салғанда мыналар табыс етіледі:

- суға деген қажеттік туралы деректер;
- жер асты суларының пайдаланылатын запастары туралы пайдалы қазбалар запасы жөніндегі мемлекеттік комиссия бекіткен деректер немесе жер асты суларын талап етілетін мөлшерде алудың мүмкіндігі туралы (осы Нұсқаудың 4-пунктіне ескертуде атап көрсетілгеннен басқа реттерде) территориялық геологиялық басқарманың қорытындысы;
- су алғыш ғимараттың, сондай-ақ жеке скважиналардың типтері және олардың жабдықтары;
- пайдалану дебиті және судың сапасы жөніндегі деректер;
- халықты шаруашылық-ауыз сумен жабдықтау үшін пайдаланылатын су алғыш ғимараттардың санитариялық қорғау аймағын ұйымдастыру жөніндегі шаралар.

11. Өтініш беруші (суды пайдаланушы — жұмыс істеп тұрған объект бойынша немесе жобаға заказ беруші — жаңадан салынатын объект бойынша) осы Нұсқаудың 8, 9, 10-пункттерінде атап өтілген материалдардан басқа, өтінішіне сондай-ақ суды арнайы пайдалануға рұқсат берілуінің мүмкіндігі туралы суларды пайдалануды реттеу және қорғау жөніндегі жергілікті органның қорытындысын қосуы тиіс.

Аталған қорытынды өтініш берушіге одан өтініші барлық қосым-

шаларымен алынғаннан кейін екі апталық мерзімнен асырмай беріледі, бұлар өтініш берушіге қорытындының екі данасымен бірге қайтарылады.

Ескерту. Суды арнайы пайдалануға рұқсат берілуінің мүмкіндігі туралы қорытынды оң болғанда суларды пайдалануды реттеу және қорғау жөніндегі орган рұқсат бланкісінің 8-пункті және келісу бөлімін өтініш берушімен бірлесіп толтырады, сондай-ақ толтырылған рұқсатты тұтас тексереді және оған виза қояды.

12. Суды пайдаланушылардың (жобаларға заказ берушілердің) суды арнайы пайдалану шарттарын мемлекеттік қадағалау органдарымен (санитариялық, балық және т. т.) келісіп алуы материалдарды, суларды пайдалануды реттеу және қорғау жөніндегі органдардың қорытындысына табыс еткенге дейін жүргізіледі.

Суды арнайы пайдалану шарттарын келісу кезінде суды пайдаланушылар мен мемлекеттік қадағалау органдарының арасында тууы мүмкін келіспеушіліктерді аталған су пайдаланушылар бағынышты болып табылатын министрліктер мен ведомстволар және тиісті мемлекеттік қадағалау органдары қарайды. Министрліктердің, ведомстволардың және мемлекеттік қадағалау органдарының арасында келіспеушіліктер болған ретте түпкілікті шешімді мыналар қабылдайды: қолданылып жүрген су пайдаланулар бойынша Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі, ал жаңадан салынатын (реконструкцияланатын) кәсіпорындар, ғимараттар және басқа объектілер үшін республика Мелиорация және су шаруашылығы министрлігінің ұсынуы бойынша — Қазақ ССР Құрылыс істері жөніндегі мемлекеттік комитеті.

Суды арнайы пайдалану шарттары жөніндегі келіспеушілікті әрбір инстанция бір аптадан аспайтын мерзімде қарайды.

Келіспеушілікті тиісті инстанцияның қарауына енгізу су пайдаланушының (жаңа объекті бойынша — жобаға заказ берушінің) міндеті болып табылады.

13. Халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері өздері суды арнайы пайдалануға берген рұқсаттарының ағымдағы тіркеуін (қазір бар су пайдаланушылар және жаңадан салынатын объектілер бойынша жеке-жеке) жүргізеді және ай сайын (10-нан кешіктірмей) жиынтық есеп үшін бассейндік инспекцияларға алдыңғы айдың ішінде берілген рұқсаттар туралы мәліметтерді береді.

14. Суды арнайы пайдалануға берілген рұқсаттар оларды берген халық депутаттары жергілікті Советі атқару комитетінің шешімі бойынша мынадай реттерде жойылады:

- су пайдалану қажеті болмай қалса немесе одан бас тартса;
- су пайдалану мерзімі өтсе;
- рұқсат берілген кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер жойылса;
- суды арнайы пайдалануды жүзеге асыруға көмектесетін ғимараттар мен техникалық құрылғылар басқа су пайдаланушыларға берілсе.

Суды арнайы пайдалануға рұқсат (суды халықтың ауыз су және тұрмыстық мұқтаждары үшін пайдаланудан басқасы) сондай-ақ су пайдаланушы су пайдаланудың рұқсатта белгіленген шарттарын сақтамаसा және суды ұтымды пайдалану мен қорғау ережелерін басқаша бұзса да жойылуы мүмкін. Мұндай реттерде рұқсат халық депутаттары жергілікті Советінің тиісті атқару комитеті аталған тәртіп бұзушылықтарды жою жөнінде берген жазбаша нұсқауын су пайдаланушы орындамағаннан кейін жойылады.

СУДЫ АРНАЙЫ ПАЙДАЛАНУДЫҢ ШАРТТАРЫН МЕМЛЕКЕТТІК ҚАДАҒАЛАУ ОРГАНДАРЫМЕН КЕЛІСУДІҢ ТӘРТІБІ

Суды арнайы пайдалану шарттары келісілетін органдардың аты	Келісілуге жатады
1	2

I. Мемлекеттік санитариялық қадағалауды жүзеге асырушы органдар

Облыстық санитариялық-эпидемиологиялық станциялар

барлық жағдайларда

II. Балық запастарын қорғауды жүзеге асырушы органдар

1. Балық запастарын қорғау және ұдайы өсіру және балық аулауды реттеу жөніндегі бас басқарманың Балық запастарын қорғау және ұдайы өсіру жөніндегі балық шаруашылық экспертизасы мен нормативтері жөніндегі орталық басқармасы (ЦУРЭН)

жалпы сметалық құны 20 млн. сомнан астам кәсіпорындарды, ғимараттар мен басқа объектілерді (мелиоративтік-су шаруашылық жүйелерден басқа) салу және реконструкциялау

жалпы сметалық құны 2,5 млн. сомнан астам мелноративтік-су шаруашылық жүйелерді салу және реконструкциялау

қалалар мен басқа елді мекендердің сметалық құны 3 млн. сомнан астам сумен жабдықтайтын және тазартатын ғимараттарын салу

жалпы сметалық құны 2,5 млн. сомнан 20 млн. сомға дейін кәсіпорындарды, ғимараттар мен басқа объектілерді (мелиоративтік-су шаруашылық жүйелерден басқа) салу және реконструкциялау

жалпы сметалық құны 2,5 млн. сом және одан кем мелноративтік-су шаруашылық жүйелерді салу және реконструкциялау

қалалар мен басқа елді мекендердің сметалық құны 300 мың сомнан 3 млн. сомға дейін сумен жабдықтайтын және тазартатын ғимараттарын салу

2. Балық запастарын қорғау және ұдайы өсіру және балық аулауды реттеу жөніндегі бас басқарманың бассейндік басқармалары

ағашты салсыз ағызудың, сондай-ақ қатты ағашты кемемен сүйремей буып және топтап ағызудың технологиялық схемасы

жұмыс істеп тұрған барлық кәсіпорындардың, ғимараттардың, мелноративтік-су шаруашылық жүйелер мен басқа объектілердің суды пайдалану шарттары

3. Балық қорғаудың облыстық инспекциялары

жалпы сметалық құны 2,5 млн. сомға дейін кәсіпорындарды, ғимараттар мен басқа объектілерді (мелиоративтік-су шаруашылық жүйелерден басқа) салу және реконструкциялау

қалалар мен басқа елді мекендердің сметалық құны 300 мың сомға дейін сумен жабдықтайтын және тазартатын ғимараттарын салу

III. Геология органдары

Территориялық геологиялық басқармалар

барлық жағдайларда

IV. Мемлекеттік кен қадағалау органдары

Қазақ ССР Министрлер Советінің Өнеркәсіпте жұмысты хауіпсіз жүргі-

1	2
зуді қадағалау және кен қадағалау жөніндегі мемлекеттік комитеті округтерінің басқармалары	барлық жағдайларда
V. Мемлекеттік мал дәрігерлік қызмет органдары	
Облыстық ауыл шаруашылық басқармаларының мал дәрігерлік бөлімдері	барлық жағдайларда.

СУ ОБЪЕКТІЛЕРІН ОҚШАУ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРУ ТУРАЛЫ ӨТІНІШ ЖАСАУДЫҢ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАУДЫҢ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ НҰСҚАУДЫ БЕКІТУ ТУРАЛЫ

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1979 жылғы 6 сентябрьдегі № 336 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 20, 63-ст.)

Қазақ ССР-і Су кодексінің 35-статьясына ¹ сәйкес Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініш жасаудың және оны қараудың тәртібі туралы осыған қосылған Нұсқау бекітілсін.

2. Суды оқшау пайдалануға право беретін Мемлекеттік актіні су объектісі (су объектісінің бөлігі) оқшау пайдалануға берілген кәсіпорын, ұйым, мекеме орналасқан жердегі халық депутаттары аудандық, қалалық Советтерінің атқару комитеттері береді деп белгіленсін.

Қазақ ССР Министрлер Советінің
1979 жылғы 6 сентябрьдегі
№ 336 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН

СУ ОБЪЕКТІЛЕРІН ОҚШАУ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРУ ТУРАЛЫ ӨТІНІШ ЖАСАУДЫҢ ЖӘНЕ ОНЫ ҚАРАУДЫҢ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ НҰСҚАУ

1. Бұл Нұсқау су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініш жасаудың және оны қараудың тәртібін белгілейді және ССР Одағының заңымен басқасы көзделмеген болса, Қазақ ССР-інің барлық су объектілеріне қолданылады.

2. Су объектілерін немесе олардың бөліктерін өздеріне оқшау пайдалануға беруге мүдделі кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар бұл туралы қажетті негіздемелермен бірге, объектінің орналасқан жерін, су пайдалану мақсатын, шарттары мен мерзімін көрсетіп өтініш жасайды.

Өтінішке мыналар қоса беріледі:

— су объектісінің немесе оның бөлігінің жоспары және гидрологиялық сипаттамасы;

— суды оқшау пайдалануды жүзеге асыратын кәсіпорынның немесе басқа объектінің сипаттамасы;

¹ 6-томның 204-бетін қараңыз.

— су объектісін оқшау пайдалануға беру туралы мәселенің су объектісі немесе оның бөлігі өз территориясында орналасқан жер пайдаланушылармен келісілген материалдары. Егер су объектісі колхоздың территориясында болса, өтінішке колхоз мүшелерінің жалпы жиналысының (уәкілдер жиналысының) протоколынан көшірме қоса берілуі тиіс;

— аталған су объектісін пайдаланатын кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар туралы, олармен одан әрі (қайталап) су пайдалану шарттарын келісу туралы немесе оған правосын жойғандығы туралы анықтама;

— су пайдалануды реттеу және қорғау жөніндегі жергілікті органдардың, мемлекеттік санитариялық қадағалау, балық запастарын қорғау және басқа мүдделі органдардың қорытындылары;

— су объектісін оқшау пайдалануға беруге алдын ала келісу туралы документ (жаңа кәсіпорындар үшін).

3. Су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініштер мыналарға жіберіледі:

— халық депутаттары поселкелік, селолық, ауылдық Советінің атқару комитетіне, егер су объектісі селонның, ауылдың, поселкенің территориясы шегінде орналасқан тұйық (ақпайтын) су қоймасы болса;

— халық депутаттары аудандық Советінің атқару комитетіне — аудан территориясы шегінде орналасқан басқа су объектілері бойынша;

— халық депутаттары қалалық Советінің атқару комитетіне, егер су объектісі қаланың территориясы шегінде орналасқан болса;

— халық депутаттары облыстық Советінің атқару комитетіне, егер су объектісінің ауданаралық, облыстық маңызы болса;

— Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігіне — республика территориясы шегінде орналасқан және облысаралық маңызы бар барлық басқа су объектілері бойынша.

Қорық деп жарияланған, сондай-ақ мемлекеттік айрықша маңызы бар, ғылыми немесе мәдени бағалы су объектілерін (олардың бөліктерін) оқшау пайдалануға беру туралы өтініштер халық депутаттарының тиісті облыстық Советтері атқару комитеттерінің қорытындыларымен бірге Қазақ ССР Министрлер Советіне жіберіледі.

4. Өздерінің компетенциясына жатқызылған су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініштерді халық депутаттары поселкелік, селолық, ауылдық, аудандық және қалалық Советтерінің атқару комитеттері — 15 күн мерзім ішінде, ал халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері мен Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі бір ай мерзім ішінде қарайды және тиісті шешімдер қабылдайды.

Айрықша маңызы бар су объектілері бойынша Қазақ ССР Министрлер Советінің шешімдері қабылданады.

5. Су объектісін немесе оның бөлігін оқшау пайдалануға беру туралы шешім қабылдаған мемлекеттік орган оны суды оқшау пайдалануға право беретін Мемлекеттік актіні (Мемлекеттік актінің формасы қоса беріліп отыр) беру жүктелген аудандық, қалалық атқару комитетіне, сондай-ақ мұның өзінде мүддесі қозғалатын ұйымдарға жібереді.

6. Суды оқшау пайдалану су пайдаланушы — жаңадан салынып жатқан кәсіпорын немесе болашақ басқа объекті үшін көзделетін реттерде, бұған мүдделі ұйымдар, мекемелер жобалау-ізвестіру жұмыстарын жүргізу барысында су объектісін оқшау пайдалануға беру туралы

мәселені бұл компетенциясына жатқызылған органмен алдын ала келісуге міндетті.

Су объектісін немесе оның бөлігін оқшау пайдалануға беруге алдын ала келісу туралы өтініштер осы Нұсқаудың 2, 3 және 4-пункттерімен көзделген тәртіп бойынша жіберіледі және қаралады.

Су объектісін немесе оның бөлігін оқшау пайдалануға беруге алдын ала келісу үш жыл бойына жарамды. Алдын ала келісу туралы шешім қабылданған орган бұл мерзімді ұзарта алады.

7. Су объектілерін (олардың бөліктерін) оқшау пайдалануға беру жөніндегі материалдар арнаулы істе біріктіріледі және су объектісін (оның бөлігін) оқшау пайдалануға берген мемлекеттік органда сақталады.

— су объектісін оқшау пайдалануға беру туралы мәселенің су объектісі немесе оның бөлігі өз территориясында орналасқан жер пайдаланушылармен келісілген материалдары. Егер су объектісі колхоздың территориясында болса, өтінішке колхоз мүшелерінің жалпы жиналысының (уәкілдер жиналысының) протоколынан көшірме қоса берілуі тиіс;

— аталған су объектісін пайдаланатын кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар туралы, олармен одан әрі (қайталап) су пайдалану шарттарын келісу туралы немесе оған правосын жойғандығы туралы анықтама;

— су пайдалануды реттеу және қорғау жөніндегі жергілікті органдардың, мемлекеттік санитариялық қадағалау, балық запастарын қорғау және басқа мүдделі органдардың қорытындылары;

— су объектісін оқшау пайдалануға беруге алдын ала келісу туралы документ (жаңа кәсіпорындар үшін).

3. Су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініштер мыналарға жіберіледі:

— халық депутаттары поселкелік, селолық, ауылдық Советінің атқару комитетіне, егер су объектісі селонның, ауылдың, поселкенің территориясы шегінде орналасқан тұйық (ақпайтын) су қоймасы болса;

— халық депутаттары аудандық Советінің атқару комитетіне — аудан территориясы шегінде орналасқан басқа су объектілері бойынша;

— халық депутаттары қалалық Советінің атқару комитетіне, егер су объектісі қаланың территориясы шегінде орналасқан болса;

— халық депутаттары облыстық Советінің атқару комитетіне, егер су объектісінің ауданаралық, облыстық маңызы болса;

— Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігіне — республика территориясы шегінде орналасқан және облысаралық маңызы бар барлық басқа су объектілері бойынша.

Қорық деп жарияланған, сондай-ақ мемлекеттік айрықша маңызы бар, ғылыми немесе мәдени бағалы су объектілерін (олардың бөліктерін) оқшау пайдалануға беру туралы өтініштер халық депутаттарының тиісті облыстық Советтері атқару комитеттерінің қорытындыларымен бірге Қазақ ССР Министрлер Советіне жіберіледі.

4. Өздерінің компетенциясына жатқызылған су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініштерді халық депутаттары поселкелік, селолық, ауылдық, аудандық және қалалық Советтерінің атқару комитеттері — 15 күн мерзім ішінде, ал халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері мен Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі бір ай мерзім ішінде қарайды және тиісті шешімдер қабылдайды.

Айрықша маңызы бар су объектілері бойынша Қазақ ССР Министрлер Советінің шешімдері қабылданады.

5. Су объектісін немесе оның бөлігін оқшау пайдалануға беру туралы шешім қабылдаған мемлекеттік орган оны суды оқшау пайдалануға право беретін Мемлекеттік актіні (Мемлекеттік актінің формасы қоса беріліп отыр) беру жүктелген аудандық, қалалық атқару комитетіне, сондай-ақ мұның өзінде мүддесі қозғалатын ұйымдарға жібереді.

6. Суды оқшау пайдалану су пайдаланушы — жаңадан салынып жатқан кәсіпорын немесе болашақ басқа объекті үшін көзделетін реттерде, бұған мүдделі ұйымдар, мекемелер жобалау-ізвестіру жұмыстарын жүргізу барысында су объектісін оқшау пайдалануға беру туралы

мәселені бұл компетенциясына жатқызылған органмен алдын ала келісуге міндетті.

Су объектісін немесе оның бөлігін оқшау пайдалануға беруге алдын ала келісу туралы өтініштер осы Нұсқаудың 2, 3 және 4-пункттерімен көзделген тәртіп бойынша жіберіледі және қаралады.

Су объектісін немесе оның бөлігін оқшау пайдалануға беруге алдын ала келісу үш жыл бойына жарамды. Алдын ала келісу туралы шешім қабылданған орган бұл мерзімді ұзарта алады.

7. Су объектілерін (олардың бөліктерін) оқшау пайдалануға беру жөніндегі материалдар арнаулы істе біріктіріледі және су объектісін (оның бөлігін) оқшау пайдалануға берген мемлекеттік органда сақталады.

**СУДЫ ОҚШАУ ПАЙДАЛАНУҒА ПРАВО БЕРЕТІН
МЕМЛЕКЕТТІК АКТ**

Мемлекеттік актіні халық депутаттары _____
аудандық (қалалық) Советінің атқару комитеті _____
(су пайдаланушының

_____ акт берілетін кәсіпорынның, ұйымның, мекеменің аты және орналасқан
_____ берді, оған _____
жері) _____ (су объектісінің немесе оның бөлігінің
_____ аты және орналасқан жері) _____ оқшау пайдалануға

мерзімсіз (_____ мерзімге дейін) беріледі.

Су объектісі оқшау пайдалануға _____
(күні мен номері)

_____ негізінде
(қаулы немесе мемлекеттік органның шешімі)

_____ үшін берілді.
(мақсаты, міндеті)

Осы Мемлекеттік акт екі дана жасалды, оның біріншісі су пайдала-
нушыға берілді, екіншісі халық депутаттары _____
_____ аудандық (қалалық) Советінің атқару комитетінде сақталады.

Осы актіге оқшау пайдалануға берілген су объектісінің (су объектісі
бөлігінің) жоспары бірге қосылады.

мөр орны

Халық депутаттарының аудандық
(қалалық) Советі атқару комитетінің
председателі

_____ 19 _____ жыл.

МЕЛИОРАЦИЯ ЖҮЙЕЛЕРІН ПАЙДАЛАНУДЫ ЖАҚСARTY ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚСТАН КОМПАРТИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ
МЕН ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1980 жылғы 27 июньдегі № 260 ҚАУЛЫСЫ**

Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

2. Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Тамақ өнеркәсібі министрлігі, СССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігінің Күріш өсіретін совхоздарды ирригациялау және салу жөніндегі бас басқармасы, Қазақстан Компартиясының облыстық комитеттері мен аудандық комитеттері, облыстық атқару комитеттері мен аудандық атқару комитеттері, жергілікті ауыл шаруашылық және су шаруашылық органдары су-шаруашылық пайдалану ұйымдарын нығайтуға, олардың мелиорацияланған жерлерде ауыл шаруашылық өнімдерін өндіруді ұлғайту жолындағы ролі мен жауапкершілігін арттыруға шаралар қолдансын.

4. Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Тамақ өнеркәсібі министрлігі және Күріш өсіретін совхоздарды ирригациялау және салу жөніндегі бас басқарма 1981 жылдан бастап совхоздардың және басқа да ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік ауыл шаруашылық кәсіпорындарының шаруашылық ішіндегі мелиорация жүйелері мен гидротехникалық ғимараттарды жөндеу және техникалық қызметпен қамту жөніндегі жұмыстарды орындауға арналған қажетті қаржы бөлуін қамтамасыз ететін болсын.

Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті аталған жұмыстарды жүргізуге арнап қажетті материалдық-техникалық ресурстар мен мердігерлік жұмыстардың лимитін көздейтін болсын.

Колхоздарға мелиорация жүйелерін жөндеуге және оларды техникалық қызметпен қамтуға арнап тиісті қаржы бөлу ұсынылсын.

СССР Мемлекеттік банкісінің Қазақ республикалық конторы колхоздарға, совхоздарға және басқа да ауыл шаруашылық кәсіпорындары мен ұйымдарына бұларда қаржы уақытша жетіспеген кезде аталған жұмыстарға ақы төлеуге арнап шаруашылықтардың өндірістік-финанс жоспарларына сәйкес кредит беретін болсын.

6. Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті, Қазақ ССР Материалдық-техникалық жабдықтау жөніндегі мемлекеттік комитеті және Қазақ ССР Ауыл шаруашылығын өндірістік-техникалық қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік комитеті белгіленген тәртіп бойынша жылдық жоспарларда Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігіне, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігіне, Қазақ ССР Тамақ өнеркәсібі министрлігіне және Күріш өсіретін совхоздарды ирригациялау және салу жөніндегі бас басқармаға мелиорация жүйелері мен гидротехникалық ғимараттарды жөндеу және пайдалану үшін қажетті материалдарды, жабдықтарды, кабель бұйымдары мен запас бөлшектерді белгіленген нормаларға сәйкес атап көрсете отырып бөлуді көздейтін болсын.

¹ 1, 3, 5, 7, 8, 9-пункттер Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

10-пункт КПСС Орталық Комитеті мен СССР Министрлер Советінің «Мелиорация жүйелерін пайдалануды жақсарту жөніндегі шаралар туралы» 1980 ж. 22 майдағы № 396 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді (СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз).

Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советі партия, совет, ауыл шаруашылық және су шаруашылық органдары, колхоздардың, совхоздардың және басқа да ауыл шаруашылық кәсіпорындары мен ұйымдарының басшылары мен мамандары мелиорация жүйелерін пайдаланудың ұйымдастыру және техникалық дәрежесін арттыру үшін қажет болғанның бәрін істейді және суармалы жерлерді жоғары тиімділікпен пайдалануды қамтамасыз етеді деп кәміл сенім білдіреді.

СУ ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫ ШАРУАШЫЛЫҚАРАЛЫҚ МЕЛИОРАЦИЯ ЖҮЙЕЛЕРІНДЕ ИРРИГАЦИЯЛЫҚ- МЕЛИОРАТИВТІК ЖҰМЫСТАРДЫ ОРЫНДАУҒА ҚАТЫСТЫРУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ

**Қазақ ССР Министрлер Советінің
1979 жылғы 15 ноябрьдегі № 424 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ЮК, 1979 ж., № 23, 74-ст.)**

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:
Қазақ ССР-і Су кодексінің 71-статьясына¹ сәйкес су пайдаланушыларды шаруашылықаралық мелиорация жүйелерінде ирригациялық-мелиоративтік жұмыстарды орындауға қатыстырудың осыған қосылған тәртібі бекітілсін.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1979 жылғы 15 ноябрьдегі
№ 424 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

СУ ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫ ШАРУАШЫЛЫҚАРАЛЫҚ МЕЛИОРАЦИЯ ЖҮЙЕЛЕРІНДЕ ИРРИГАЦИЯЛЫҚ- МЕЛИОРАТИВТІК ЖҰМЫСТАРДЫ ОРЫНДАУҒА ҚАТЫСТЫРУ ТӘРТІБІ

1. Халық депутаттары облыстық немесе аудандық Советі атқару комитетінің шешімі бойынша су пайдаланушылар шаруашылықаралық мелиорация жүйелерінде мынадай ирригациялық-мелиоративтік жұмыстарды орындауға қатыстырылуы мүмкін:

— суғару, суландыру және коллекторлы-дренажды жүйені жөндеу және қоқыс пен өсімдіктен тазарту;

— гидротехникалық құрылыстарды, плотиналарды, дамбаларды, қорғағыш дуалдарды су өлшеуіш және басқа құрылғыларды жергілікті құрылыс материалдарын пайдалана отырып қалпына келтіру және жөндеу;

— суғару және суландыру каналдарына су алу үшін реттеу жұмыстары;

— су пайдаланушы шаруашылықтардың шекаралары шегінде каналдар мен гидротехникалық құрылыстардың қорғаныш жағалау тілкемдерінде ағаш отырғызу;

— судың аздығына, тасқындардың, қабыршақ мұздың, селдердің өтуіне, басқа да стихиялық құбылыстарға және олардың зардаптарын жоюға байланысты жұмыстар;

¹ 6-томның 204-бетін қараңыз.

1. — жоғарыда көрсетілген жұмыстарды орындау үшін жергілікті құрылыс материалдарын (тас, құм, қиыршық тас, қамыс, сырғауылдар және басқаларды) дайындау және тасып жеткізу.

2. Су пайдаланушылар шаруашылықаралық мелиорация жүйелерінде орындауға тиісті жұмыстардың көлемдері мен мерзімдерін Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігінің жергілікті жерлердегі пайдалану органдары белгілейді және оларды халық депутаттары облыстық немесе аудандық Советінің атқару комитеті:

суды суғару мақсатында пайдаланатын шаруашылықтар үшін су пайдалану жоспары бойынша шаруашылыққа бөлінген суғару суының мөлшеріне байланысты;

суды суғару үшін пайдаланбайтын өнеркәсіп кәсіпорындары мен басқа су пайдаланушылар үшін Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі белгілеген нормалар бойынша бекітеді.

3. Су пайдаланушылар тек қана өздерінің шаруашылықтарына қызмет ететін ирригация-мелиорация жүйелерінде жұмыс істеуге қатыстырылады.

4. Су пайдаланушыларға халық депутаттары облыстық немесе аудандық Советі атқару комитетінің шешіміне сәйкес ирригациялық-мелиоративтік жұмыстарды орындауға тапсырмаларды олар басталардан 10 күннен кешіктірмей Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігінің пайдалану органдары береді.

5. Шаруашылықаралық мелиорация жүйелерінде орындалған жұмыстар көлемі үшін Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігінің жергілікті органдары қолданылып жүрген нормалар мен нарықтар бойынша су пайдаланушыларға ақы төлейді.

§ 3. СУДЫ ҚОРҒАУ

СУ КӨЗДЕРІН ЛАСТАНУДАН ҚОРҒАУДЫ ОДАН ӘРІ КҮШЕЙТУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚСТАН КОМПАРТИЯСЫ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ
МЕН ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1982 ЖЫЛҒЫ 3 АВГУСТАҒЫ № 315 ҚАУЛЫСЫ**

Су көздерін ластанудан қорғауды күшейту және олардың су ресурстарын жақсарту мақсатында Қазақстан Компартиясы Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Республика министрліктерінің, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволардың, одақтық бағыныстағы кәсіпорындардың, Қазақстан Компартиясы облыстық комитеттерінің, облыстық атқару комитеттерінің және Алматы қалалық атқару комитетінің су көздеріне тазартылмаған ағындағы суларды жіберуді едәуір азайту үшін су қорғайтын құрылыстарды салуды күшейту, сумен қамтамасыз етудің айналмалы жүйесін, өндірістің қалдықсыз және басқа прогрессивті технологиясын енгізу ең маңызды міндеті деп есептелсін.

2. *(Үшінші абзац)* Қазақ ССР Құрылыс істері жөніндегі мемлекеттік комитеті су сақтау құрылыстарын салу үшін жасалынатын жобалардың сапасын көтеруге шаралар қабылдасын.

3. Қазақ ССР министрліктері, мемлекеттік комитеттері, ведомстволары, облыстық атқару комитеттері және одақтық бағыныстағы кәсіпорындар:

— *(бесінші абзац)* қазіргі бар тазарту құрылыстарының жұмыс тиімділігін бекітілген нормаларға дейін жеткізе отырып, техникалық жағдайын жақсартуға және пайдалануды тәртіпке келтіруге шаралар қабылдасын;

— ағынды суларды тазарту мен пайдалану мәселелерін шешіп алмай, осы саладағы қолданылып жүрген заң талаптарын қатаң басшылыққа ала отырып, өнеркәсіптік кәсіпорындарды, цехтарды және агрегаттарды іске қосуға тыйым салсын;

— қалалар мен басқа да елді мекендердің канализациялық жүйелеріне ағындағы сулар жіберетін кәсіпорындар мен ұйымдардың қаржысын тазарту құрылыстарын, канализациялық жүйелерін, сондай-ақ басқа су қорғау объектілерін салуға белгіленген тәртіппен жұмсасын.

¹ 2-пунктің бірінші және екінші абзацтары, 3-пунктің екінші, үшінші және төртінші абзацтары, 4-пункт, 5-пунктің бесінші және алтыншы абзацтары, 6, 7, 8-пунктері Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

Республика министрлері, мемлекеттік комитеттер председателдері, ведомство басшылары, сондай-ақ республика территориясында орналасқан одақтық бағыныстағы кәсіпорын басшылары су қорғау шараларын орындауына олардың жекелей жауапкершілігі жөнінде ескертілсін.

5. Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Жеміс-овощ шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі, СССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі жанындағы Күріш өсіретін совхоздарды ирригациялау және салу жөніндегі бас басқармасы және облыстық атқару комитеттері:

— тазартылмаған ағынды суларды инженерлік-дайындалмаған жерлерде ауыл шаруашылығы дақылдарын суару үшін пайдалануға және оларды су көздеріне ағызуга тыйым салсын;

— су көздерін мал шаруашылығы комплекстері, фермалары, құс фермалары ағындыларымен және улы химикаттармен және минералды тыңайтқыштармен өңделетін жерлердің суару суларымен ластануды болдырмауға шаралар қабылданын,

— су қоймалары аймақтарында малдарды ұстау және айдау мал дәрігерлік-санитарлық нормаларына сәйкес қамтамасыз етілсін.

9. Қазақстан Компартиясы облыстық комитеттері, облыстық атқару комитеттері мен Алматы қалалық атқару комитеті, Қазақ ССР министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігімен, Қазақ ССР Денсаулық сақтау министрлігімен, Гидрометеорология және табиғи ортаны бақылау жөніндегі Қазақ республикалық басқармасымен бірлесе отырып:

— өзендер мен басқа су қоймаларына тазартылмаған ағынды суларды ағызуга жол бермеу жөніндегі шаралардың орындалуына әсерлі бақылау қамтамасыз етсін;

осы қаулының орындалу барысы жөнінде Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советіне жыл сайын 1 мартқа қарсы баяндалатын болсын.

**КПСС ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ МЕН СССР МИНИСТРЛЕР
СОВЕТІНІҢ «АРКТИКА БАССЕЙНІНІҢ ТЕҢІЗДЕРІН,
ӨЗЕНДЕРІ МЕН БАСҚА ДА СУ ҚОЙМАЛАРЫН
ЛАСТАНУДАН ҚОРҒАУДЫ КҮШЕЙТУ
ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ»
1981 ЖЫЛҒЫ 15 ЯНВАРЬДАҒЫ № 65 ҚАУЛЫСЫН
ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ¹**

**ҚАЗАҚСТАН КОМПАРТИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ
МЕН ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1981 жылғы 16 февральдағы № 66 ҚАУЛЫСЫ**

Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

¹ 1, 4, 8 және 10-пункттер және оған қосымша Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

9-пункт КПСС Орталық Комитеті мен СССР Министрлер Советінің «Арктика бассейнінің теңіздерін, өзендері мен басқа да су қоймаларын ластанудан қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1981 ж. 15 январьдағы № 65 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді (СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз).

2. Қазақ ССР министрліктері мен ведомстволарына, республика территориясында орналасқан одақтық бағыныстағы кәсіпорындарға, Қазақстан Компартиясының Шығыс Қазақстан, Қарағанды, Көкшетау, Қостанай, Павлодар, Солтүстік Қазақстан, Семей, Торғай және Целиноград облыстық комитеттеріне және облыстық атқару комитеттеріне мыналар міндеттелсін:

қалалар мен басқа да елді мекендерде тазартылмаған сарқынды суларды айналадағы ортаның ластануын болғызбайтын өндірістің прогресшіл технологиясын енгізу, шикізатты комплексті түрде қайта өңдеу, өнеркәсіп қалдықтарын пайдаға асыру, тиімді тазарту ғимараттары мен залалсыздандыратын қондырғыларды салу жолымен Арктика бассейнінің өзендері мен басқа да су қоймаларына ағызуды толық тоқтату жөніндегі зиянды заттарды атмосфераға шығаруды барынша қысқарту жөніндегі шаралар комплексін жасап, бұл жұмыстардың бүкіл комплексін 1995 жылға дейін, оның ішінде жекелеген ірі кәсіпорындар бойынша қосымшаға сәйкес мерзімдерде аяқтауды ескере отырып, 1981 жылдан бастап жүзеге асыруға кіріссін;

Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігімен келісе отырып, Арктика бассейнінің өзендері мен басқа да су қоймаларына тазартылмаған сарқынды суларды ағызуды толық тоқтатуды қамтамасыз ететін шаралар комплексін жүзеге асыру графикін осы қаулыда белгіленген мерзімдерде жасап, бекітсін.

3. Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті, Қазақ ССР Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық министрлігі және басқа министрліктер, ведомстволар мен заказ беруші — кәсіпорындар қалалар мен басқа да елді мекендерде Арктика бассейнінің өзендері мен басқа да су қоймаларына тазартылмаған өнеркәсіптік және шаруашылық-тұрмыстық сарқынды суларды ағызуды толық тоқтату жөніндегі шаралар комплексін жүзеге асыру үшін сол қалалар мен елді мекендердің канализация жүйелеріне сарқынды суларды ағызатын СССР министрліктері мен ведомстволарының қаржыларын, бірлестіктерді, кәсіпорындар мен ұйымдарды үлес қосып қатысу тәртібімен қатыстыратын болсын.

Бірлестіктердің, кәсіпорындар мен ұйымдардың қалалар мен басқа да елді мекендерде тазарту ғимараттары мен канализация жүйелерін салуға (өндірістік мақсаттағы объектілерді салуға арналып бөлінген күрделі қаржылар есебінен) үлес қосып қатысуы жөніндегі күрделі қаржылар көлемін СССР-дің мүдделі министрліктерімен және ведомстволарымен келісе отырып, сол министрліктер мен ведомстволардың бірлестіктері, кәсіпорындары мен ұйымдары канализация жүйесіне ағызатын сарқынды сулардың мөлшері мен ластану дәрежесіне үйлесімді жасалған жоба-смета документтемесі негізінде Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті анықтайды.

Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті республиканың экономикалық және әлеуметтік даму жоспарларының жобаларымен бірге СССР-дің мүдделі министрліктерімен және ведомстволарымен келісілген аталған тазарту ғимараттары мен канализация жүйелерін салуға үлес қосып қатысу тәртібімен берілуге тиіс күрделі қаржылар көлемі туралы ұсыныстарды СССР Мемлекеттік жоспарлау комитетіне табыс ететін болсын.

5. Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Өзен флоты бас басқармасы және Арктика бассейнінің өзендері мен басқа да су қоймаларында пайдалануда тұрған кемелері мен өзге де жүзу қондырғылары (платформалары) бар республиканың басқа да министрліктері мен ведомстволары Қазақ

ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігімен келіскен мерзімдерде мыналарды жүзеге асырсын:

мұнай танкерлерін, басқа да кемелер мен жүзу құралдарын, тұрақты және жүзу қондырғыларын (платформаларын) мұнай қосылған суларды тазартуға арналған сепараторлармен және шаруашылық-тұрмыстық сарқынды суларды тазартуға арналған қондырғылармен немесе бұл суларды, басқа да зиянды заттарды, бұрғылау қалдықтары мен қоқыс жинауға және оларды жүзу немесе тазарту мен пайдаға асыру үшін жағалаудағы қабылдау құрылғыларына тапсыруға арналған қондырғылармен жабдықтауды;

бөгендердің бетінде немесе жиегінде және өзеннің түбінде орналасқан пайдалы қазындыларды барлау және өндіру үшін қолданылатын тұрақты және жүзу қондырғыларын (платформаларын) сулардың лас тануын болғызбайтын жабдықтармен және құрылғылармен жарақтау;

Арктика бассейнінің өзендері мен басқа да су қоймаларында орналасқан порттарды, флоттар аялдайтын пункттерді, сондай-ақ өзен маңындағы мұнай базалары мен мұнай айлақтарын қоршау құралдарымен жабдықтауды және мұнай мен мұнай өнімдерінің авариядан жайылуын жоюды.

6. Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Өзен флоты бас басқармасы және Арктика бассейнінің өзендері мен басқа да су қоймаларында пайдалануда тұрған кемелері мен өзге де жүзу құралдары бар министрліктер мен ведомстволар:

кемелерді жанар-жағар май материалдарымен жабдықтауды жүзеге асыратын ведомстволық бағыныстағы базаларда тазарту және пайдаға асыру үшін кемелерден мұнай қосылған суларды 1984 жылғы 1 январьдан бастап қабылдауды қамтамасыз ететін болсын;

осы өзендер мен су қоймаларында жүзіп жүрген барлық кемелерден шаруашылық-тұрмыстық сарқынды суларды тазарту ғимараттарында тазарту үшін 1990 жылдан кешіктірмей қабылдауды қамтамасыз ету мәселесін 1982 жылғы 1 январьға дейін қарап, шешетін болсын.

7. Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Денсаулық сақтау министрлігі, Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі, Қазақстан Компартиясының облыстық комитеттері және облыстық атқару комитеттері колхоздардың, совхоздардың, басқа да кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың және азаматтардың улы химикаттарды колданудың белгіленген ережелерін сақтауына, сондай-ақ ауыл шаруашылығында су пайдаланушылардың Арктика бассейнінің өзендері мен басқа да су қоймаларына өздері ағызатын сарқынды суларды тазарту жөніндегі талаптарды сақтауына бақылауды күшейтсін.

**СССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
«ШАҒЫН ӨЗЕНДЕРДІ ЛАСТАНУДАН, БЫЛҒАНУ
МЕН САРҚЫЛУДАН ҚОРҒАУДЫ КҮШЕЙТУ
ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ СУ РЕСУРСТАРЫН
ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ»
1980 ЖЫЛҒЫ 8 ОКТЯБРЬДЕГІ № 868 ҚАУЛЫСЫН
ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ¹**

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1980 жылғы 6 ноябрьдегі № 412 ҚАУЛЫСЫ**

(Қазақ ССР ҚЖ, 1980 ж., № 21, 56-ст.)

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. СССР Министрлер Советінің «Шағын өзендерді ластанудан, былғану мен сарқылудан қорғауды күшейту және олардың су ресурстарын ұтымды пайдалану туралы» 1980 жылғы 8 октябрьдегі № 868 қаулысы² басшылыққа алынып, бұлжытпай орындалатын болсын.

3. Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі мүдделі министрліктермен және ведомстволармен бірлесе отырып:

(төртінші абзац) бекітілген схемалар мен техникалық-экономикалық негіздемелерге сәйкес гидротехникалық құрылыстарды жобалап, салуды және шағын өзендердің ластануының, былғануы мен су ресурстарының сарқылуының себептерін жоюды және олардың алдын алуды қамтамасыз ететін басқа да жұмыстарды орындауды жүзеге асыруға тиісті бірлестіктерді, кәсіпорындарды, мекемелер мен ұйымдарды тиісті министрліктермен және ведомстволармен келісіп алғаннан кейін анықтайтын, сондай-ақ осы су қорғау шараларын жүзеге асырудың мерзімдерін белгілейтін болсын.

Қазақ ССР-інің министрліктері мен ведомстволары аталған жұмыстардың халық шаруашылығының тиісті салаларын дамытуға арналып бөлінетін күрделі қаржылар есебінен орындалуын жоспарларда көздейтін болсын.

Шаруашылық қызметі шағын өзендердің жайына әсер ететін колхоздар мен басқа да кооперативтік және қоғамдық ұйымдарға шағын өзендердің қолайлы су режимін сақтап, лайықты санитариялық жағдайда ұстау жөніндегі су қорғау шараларын жүзеге асыру үшін қаржы бөлу ұсынылсын.

4. Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті:

— Қазақ ССР-інің экономикалық және әлеуметтік дамуының мемлекеттік жоспарларының жобаларында республиканың министрліктері мен ведомстволарына гидротехникалық құрылыстар салуға және шағын өзендердің қолайлы су режимін сақтап, лайықты санитариялық жағдайда ұстауға көмектесетін жалпы мақсаттағы басқа да жұмыстарды орындауға күрделі қаржылар бөлуді «Су шаруашылығы» саласы бойынша көздейтін болсын;

— аталған жұмыстарды орындауға заказшыларды белгілеу жөнін-

¹ 2-пункт, 3-пунктің екінші және үшінші абзацтары Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² 5-пункт СССР Министрлер Советінің «Шағын өзендерді ластанудан, былғану мен сарқылудан қорғауды күшейту және олардың су ресурстарын ұтымды пайдалану туралы» 1980 ж. 8 октябрьдегі № 868 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

³ СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

де республиканың мүдделі министрліктерімен және ведомстволарымен келісілген ұсыныстарды Қазақ ССР Министрлер Советіне енгізетін болсын.

ҚАЗАҚ ССР-інің ШАҒЫН ӨЗЕНДЕРІНІҢ СУ ҚОРҒАУ АЙМАҚТАРЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕНІ БЕКІТУ ТУРАЛЫ

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1982 жылғы 30 июньдегі № 278 ҚАУЛЫСЫ**

Қазақ ССР Министрлер Советі қ а у л ы е т е д і:
Осыған қосылған Қазақ ССР-інің шағын өзендерінің су қорғау аймақтары туралы Ереже бекітілсін.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1982 жылғы 30 июньдегі
№ 278 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

ҚАЗАҚ ССР-інің ШАҒЫН ӨЗЕНДЕРІНІҢ СУ ҚОРҒАУ АЙМАҚТАРЫ ТУРАЛЫ Е Р Е Ж Е

1. Шағын өзендерде су қорғау аймақтары олардың су ресурстарының ластануына, былғануына және сарқылуына жол бермеу үшін көзделінеді.

Көрсетілген су қорғау аймақтарының шегінде санитарлық-қорғаныштық мақсатқа арналған және шаруашылық қызметке қатаң шек қойылған территория болып табылатын жағалау маңындағы су қорғау алаптары белгіленеді.

2. Су қорғау аймақтарын ұйымдастыру ауыз сумен және тұрмыстық сумен жабдықтау үшін халықтың емдік, курорттық және сауықтыру қажеттері үшін пайдаланылатын шағын өзендердің санитарлық қорғау округтері мен аймақтарын жасау қажеттігін жоққа шығармайды, олардың шекарасы қолданылып жүрген заңға сәйкес белгіленеді.

3. Шағын өзендерде су қорғау аймағының ені өзеннің жайылма суын, жайылма судың террасасын, бұрынғы жағалаудың тік жарларын жыралар мен сайларды қоса есептегенде әр жағалау бойынша су деңгейінің көп жылғы орташа межесінен есептегенде 500 метрден кем болмауы көзделінуге тиіс.

Шағын өзендердің жағалауына орналасқан орман алаптары СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитеттің ормандарды қорғау категорияларына жатқызу тәртібі туралы Нұсқауына сәйкес су қорғау аймағына кіруге тиіс. Мемлекеттік орман қорының жерлерінде, шағын өзендер бойындағы екінші және үшінші топтардағы ормандарда ормандардың тыйым салу алаптары бөлінеді, олардың ені СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитеттің нормативі бойынша белгіленеді. Бірінші топтағы ормандарда тыйым салу алабы бөлінбейді.

Жағалау маңындағы су қорғау алабының ені ұзындығы 50 километрге дейінгі өзендер үшін — кемінде 20 м, 50-ден 100 километрге дейін — 50 м, 100-ден 200 километрге дейін — 100 м болып белгіленеді.

Көрсетілген алаптардың ені эрозиялық және ағындық процестердің

активтілігіне, жер бедерінің сипатына, контурларының орналасуына және оларды пайдалану ерекшеліктеріне байланысты нақтыланады.

Эрозиялық процестердің көрінуі нашар бағалы ауыл шаруашылығы жерлерінде жағалау маңындағы су қорғау алабының енін өзен арнасы бойында ені 10—15 метрлік ағаш-бұта өсімдіктерінің алабы болған, сондай-ақ гидротехникалық жағалау қорғау ғимараттары салынған жағдайда азайтуға жол беріледі.

Елді мекендердің шегінде шағын өзендердің жағалау маңындағы су қорғау алаптарының шекарасы оларды жоспарлаудың, салудың нақты жағдайлары және тиісті санитарлық режимді сақтау негізінде белгіленеді.

Жылғалар бойында жағалау маңындағы су қорғау алаптарының ені кемінде 10 м болуы көзделінеді.

Шағын өзендердің бастау сағаларында жағалау маңындағы су қорғау алаптарының ені былай белгіленеді:

ормансыз аудандарда — осы Ережеге сәйкес ені кемінде 20 метрлік ағаш-бұтақ алабын міндетті түрде жасау арқылы;

орманды аймақтарда — СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитеттің ормандарды қорғау категорияларына жатқызу тәртібі туралы Нұсқауына сәйкес.

Шағын өзендердегі су қоймалары үшін су қорғау аймақтары мен жағалау маңындағы су қорғау алаптарының шекараларын анықтау принциптері өзендер үшін белгіленген принциптер сияқты.

Су қорғау аймақтары мен жағалау маңындағы су қорғау алаптарының мөлшерін ұлғайтуға ауыл шаруашылығына пайдалануға жарамсыз жерлердің есебінен ғана жол беріледі.

4. Шағын өзендердің су қорғау аймақтары мен жағалау маңындағы су қорғау алаптарының нақты мөлшері және бұл аймақтар мен алқаптардың жерін пайдалану тәртібін суды пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі органдардың мемлекеттік санитарлық қадағалау, орман шаруашылығы мен балық қорғау органдарымен, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігінің жерге орналастыру қызметімен келісілген ұсынысы бойынша халық депутаттары облыстық Советтері атқару комитеттерінің шешімімен бекітілген жобалық документтің негізінде белгіленеді.

Жағалау маңындағы су қорғау алаптарының шекаралары халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері құрған комиссиялардың айқын көрінетін белгілерімен бекітіледі, ал су қорғау аймақтарының шекаралары картографиялық материалда ғана көрсетіледі.

5. Су қорғау аймағын ұйымдастыру нәтижесінде және одан тыс жерлерде ең жоғары су қорғау — қорғаныштық тиімділікке жету үшін шағын өзендердің су жинау территориясында мынадай орман мелиоративтік агротехникалық және гидротехникалық шаралардың комплексін іске асыруды көздеу қажет:

ауыл шаруашылығының пайдалануына жарамсыз жерлерде барынша ормандандыру;

жыра-сай жүйелерін бекіту және мелиорациялау, бұлар арқылы өзенге жоғарыдан келетін ағымның негізгі көлемі түседі;

жағалау маңындағы су қорғау алқабының территориясын шабындық үшін көгалдандыру немесе мұнда қажет болған жағдайларда ағаш-бұта өсімдіктерінен жағалауды қорғайтын алқап жасау.

6. Шағын өзендердің су қорғау аймақтары шегінде жерді шаруашылыққа пайдалану олардың су ресурстарының ластануына, былғануына және сарқылуына жол бермеу жөніндегі шаралар сақтала отырып, жүзеге асырылуға тиіс.

Елді мекендерден қашық жайылма сулардың батпақтаған және халық шаруашылығына пайдаланылмайтын учаскелері жемшөптік жер және су мен батпақты мекендейтін жабайы құстардың ұя салатын орны ретінде қалдырылсын.

Өзендердің демалыс аймақтары болып табылатын учаскелерінде су қорғау шаралары қолданылып жүрген нормаларға сәйкес жүзеге асырылады.

7. Шағын өзендердің су қорғау аймақтары шегінде мыналарға тыйым салынады:

су объектілеріне лас заттардың түсуіне жол бермейтін тиісті су қорғау шараларынсыз мал фермаларын орналастыруға;

тыңайтқыштарды, пестицидтерді және мұнай өнімдерін сақтауға арналған қоймаларды, мал комплекстері мен фермаларының, техникалық қызмет көрсету пункттерінің лас суларын және техниканың жуынды суларын жинайтын орындарды орналастыруға және салуға, қоқыспен өнеркәсіп қалдықтарын тастайтын орын жасауға, сондай-ақ судың сапасына кері әсер ететін басқа да объектілерді орналастыруға;

тереңдетіп қазу жұмыстарын жүргізуге, пайдалы қазбалар мен су өсімдіктерін өндіруге, инженерлік коммуникацияларды орналастыруға, суды пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі органдармен белгіленген тәртіпте келісілген жобаларсыз бұрғылау және басқа құрылыс жұмыстарын жүргізуге.

Шағын өзендердің жағалау маңындағы су қорғау алқаптары шегінде сондай-ақ ұдайы жер жыртуға, мал жаюға және шатырлы қалашықтар, автомобильдер тұратын тұрақты орын ұйымдастыруға, су жинаушы, су реттеуші және басқа да гидротехникалық ғимараттардан қайық тұратын айлақтардан және мал су ішетін суаттардан басқа үйлер мен ғимараттарды орналастыруға тыйым салынады.

8. Су қорғау аймағы шегінде ауыл шаруашылығы жерлерін пестицидпен өңдеуге олармен су көздерінің ластануына жол бермеу үшін жер үстілік аппаратураны қолданғанда ғана рұқсат етілуі мүмкін.

Су қорғау аймағында авиацияны қолданып тозандату және концентрациясының жол берілетін шегі белгіленбеген пестицидтер қолданылмауға тиіс.

9. Шағын өзендердің су қорғау аймақтары мен жағалау маңындағы су қорғау алқаптарын белгілеу жөніндегі жобалау-сметалық документтерді қорғаныштық су қорғау шараларымен бірге СССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі 1981 жылы 25 ноябрьде бекіткен шағын өзендердің су қорғау аймақтарын белгілеу жөніндегі Кенес-теріне, құрылыс нормалары мен ережелеріне және басқа нұсқаулық және нормативтік-методикалық документтерге сәйкес мамандандырылған жобалау ұйымдары талдап жасайды, суды пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі органдармен, мемлекеттік санитарлық қадағалаумен, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігінің жерге орналастыру қызметімен, орман шаруашылығы, балық қорғау органдарымен, басқа да мүдделі кәсіпорындармен, мекемелермен, ұйымдармен келісіледі және белгіленген тәртіппен халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттеріне бекіту үшін ұсынылады.

10. Су қорғау аймақтары мен жағалау маңындағы су қорғау алқаптарын тиісті қалыпта ұстау және олардың территориясын пайдалану тәртібін сақтау олардың қайда бағынатынына қарамастан бірлестіктердің, кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың басшыларына, сондай-ақ пайдаланудағы жері су қорғау аймақтары мен жағалау маңындағы алаптардың шегіне орналасқан азаматтарға жүктеледі.

11. Су қорғау аймақтары мен жағалау маңындағы су қорғау алап-

тарының территориясын пайдаланудың белгіленген тәртібін бұзуға кінәлы адамдар қолданылып жүрген заңға сәйкес жауапты болады.

12. Су қорғау аймақтарын, жағалау маңындағы су қорғау алаптарын белгілеуге және олардың территориясын пайдалану тәртібінің сақталуына бақылау жасау Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігіне, оның жергілікті органдарына және халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттеріне жүктеледі.

ҚАЗАҚ ССР ГЕОЛОГИЯ МИНИСТРЛІГІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ ¹

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1969 жылғы 17 шольдегі
№ 441 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

6-пункттің «е» тармағы

ЖЕР АСТЫ СУЛАРЫН ҚОРҒАУҒА МЕМЛЕКЕТТІК БАҚЫЛАУ ЖАСАУ ТУРАЛЫ

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1959 жылғы 3 октябрьдегі № 892 ҚАУЛЫСЫ**

**(ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1982 жылғы 14 майдағы № 219
ҚАУЛЫСЫНЫҢ РЕДАКЦИЯСЫ БОЙЫНША —
(Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 13, 55-ст.)**

Жер асты суларын сарқылу мен ластанудан қорғауға мемлекеттік бақылау жасауды күшейту мақсатында Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Су алуға арналған пайдалану скважиналарын бұрғылаудың және барлау скважиналарын пайдалану скважиналары етіп қайта жабдықтаудың, су сіңіретін скважиналарды бұрғылаудың және су сіңіретін құдықтарды орналастырудың, сондай-ақ су алғыш құрылыстарды салудың, ведомстволық иелігіне қарамастан, барлық кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер үшін міндетті болып табылатын мынадай тәртібі белгіленсін:

а) су алуға арналған пайдалану скважиналарын бұрғылау, барлау скважиналарын пайдалану скважиналары етіп қайта жабдықтау, жер асты суларын пайдалану үшін каптаждық құрылыстар салу мен қайта жабдықтау тек Қазақ ССР Геология министрлігінің өндірістік геологиялық бірлестіктерінің рұқсатымен және мемлекеттік санитариялық қадағалаудың жергілікті органдарымен және суларды пайдалануды реттеу мен қорғау жөніндегі органдармен, ал осы жұмыстарды пайдалы қазбалар өндіретін кәсіпорындар жүргізген жағдайда — мемлекеттік кен қадағалау органдарымен де келісіп алғаннан кейін жүргізіледі.

Өнеркәсіптік, коммуналдық-тұрмыстық, дренаждық және басқа сарқынды суларды ағызу үшін су сіңіретін скважиналарды бұрғылауға және су сіңіретін құдықтарды орналастыруға тек ерекше реттерде, Қазақ ССР Геология министрлігі өндірістік геологиялық бірлестіктерінің осы скважиналар бұрғыланатын және құдықтар орналастырылатын аймақта арнаулы зерттеулер жүргізілгеннен кейін беретін рұқсатымен ғана, Қазақ ССР-інің мемлекеттік санитариялық бас дәрігері мен мем-

¹ 6-томның 189-бетін қараңыз.

лекеттік кен қадағалау органдарының қорытындылары болған жағдайда жол берілуі мүмкін.

Су сіңіретін скважиалар мен су сіңіретін құдықтар ауыз сумен және тұрмыстық сумен жабдықтау, сондай-ақ халықтың өзге де мұқтаждарын қанағаттандыру үшін пайдаланылатын немесе соған жарамды сулы горизонтты ластаудың көзі болуы ықтимал барлық реттерде аталған мақсаттар үшін осы скважиаларды бұрғылауға және құдықтарды орналастыруға тыйым салынады.

Жер асты суларын пайдалану, сондай-ақ сарқынды суларды жер астындағы сулы горизонттарға ағызу суды арнайы пайдалануға белгіленген тәртіп бойынша берілген рұқсат болғанда ғана жүзеге асырылуы мүмкін;

б) жаңа су алғыш құрылыстарды жобалап, салған немесе жұмыс істеп тұрғандарын қайта құрған жағдайда бұл құрылыстарды пайдаланудың жер асты суларының мерзімінен бұрын сарқылуын болдырмайтын режимі Қазақ ССР Геология министрлігінің өндірістік геологиялық бірлестіктерімен келісіп алғаннан кейін белгіленеді. Минералды су шығатын орындарда аталған құрылыстарды жобалаған, салған немесе қайта құрған жағдайда оларды пайдалану режимі мемлекеттік кен қадағалау органдарымен келісіп алғаннан кейін белгіленеді;

в) жер асты суларын ауыз су мұқтаждарына пайдалану үшін жаңа су алғыш құрылыстарды жобалап, салған немесе жұмыс істеп тұрғандарын қайта құрған жағдайда санитариялық қорғаудың тиісті аймақтарын белгілеу, сондай-ақ басқа да санитариялық-сауықтыру шараларын жүзеге асыру мемлекеттік санитариялық қадағалаудың жергілікті органдарымен келісіледі.

2. Жер асты суларын зерттеу және оларды сарқылу мен ластанудан қорғау, сондай-ақ бұл жұмыстарды үйлестіру жөнінде Қазақ ССР-інің территориясында жүргізілетін барлық жұмыстарға методикалық басшылық жасау Қазақ ССР Геология министрлігі мен Қазақ ССР Денсаулық сақтау министрлігіне жүктелсін.

3. Қазақ ССР Геология министрлігі жүйесі органдарының, санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары мен мекемелерінің уәкілдігі бар лауазымды адамдары жер асты суларын қорғауға мемлекеттік бақылау жасауды жүзеге асырған кезде, сондай-ақ мемлекеттік кен қадағалау органдарының уәкілдігі бар лауазымды адамдары гидроминералды ресурстарды сарқылу мен ластанудан қорғауға мемлекеттік бақылау жасауды жүзеге асырған кезде оларға мынадай праволар беріледі:

а) кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің суды тәжірибелік бақылау үшін тартып шығаруды, стационарлық байқауды, су құрамына анализ жасауды және жер асты суларын сарқылу мен ластанудан қорғауға байланысты басқа да зерттеулерді міндетті түрде жүргізуді тағайындауға;

б) бұзылуы жер асты суларын ластайтын әуіттерде су қорғау режимінің сақталуын тексеруге, сондай-ақ жұмыс істеп тұрған су алғыш құрылыстардың аймақтарын зерттеуге, жер асты суларын сарқылу мен ластанудан қорғау жайын анықтау үшін лауазымды адамдардан қажетті мәліметтер алуға;

в) кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге жер асты суларын сарқылу мен ластанудан қорғау жөніндегі шараларды келісілген мерзімдерде жүргізу туралы міндетті түрде орындалуға тиісті нұсқаулар беруге және осы нұсқаулар орындалмаған ретте кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің жер асты суларын пайдалануын тоқтата тұруға немесе оның мөлшерін азайтуға;

г) жүргізілген зерттеулер мен тексерулер туралы актілер жасауға және кінәлы адамдарды белгіленген тәртіп бойынша, қолданылып жүрген заңдарға сәйкес әкімшілік жауапкершілікке тартуға.

4. Су алуға арналған пайдалану скважинналарын бұрғылау, барлау скважинналарын пайдалану скважиналары етіп қайта жабдықтау, басқа да су алғыш құрылыстарды салу мен қайта жабдықтау, су сіңіретін скважиналарды бұрғылау және су сіңіретін құдықтарды орналастыру жөнінде кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер орындайтын жұмыстарды қаржыландыру бұл жұмыстарды атқаруға осы қаулының 1-тармағына сәйкес берілген рұқсат болғанда ғана жүргізіледі.

5. СССР Министрлер Советінің 1982 жылғы 6 апрельдегі № 269 қаулысына сәйкес Жер асты суларын қорғау туралы ережені СССР Геология министрлігі, СССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі мен СССР Денсаулық сақтау министрлігі, СССР Өнеркәсіпте жұмысты хауіпсіз жүргізуді қадағалау және кен қадағалау жөніндегі мемлекеттік комитетімен келісіп алғаннан кейін бекітеді.

§ 4. СУ ПАЙДАЛАНУДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ ЖӘНЕ ЖОСПАРЛАУ

СУДЫ КОМПЛЕКСТІ ПАЙДАЛАНУ МЕН ҚОРҒАУДЫҢ СХЕМАЛАРЫН ӘЗІРЛЕУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ¹

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1976 жылғы 30 июльдегі № 359 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1976 ж., № 17, 54-ст.)**

СССР Министрлер Советінің «Суды комплексті пайдалану мен қорғаудың схемаларын әзірлеу және бекіту тәртібі туралы» 1976 жылғы 2 июньдегі № 408 қаулысын² орындау үшін және ССР Одағы мен одақтас республикалардың су заңдары Негіздеріне сәйкес Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Республиккалық маңызы бар суды комплексті пайдалану мен қорғаудың схемаларын жасау жөніндегі перспективалық және жылдық жоспарлардың жобаларын, сондай-ақ Қазақ ССР-іне қатысты жалпыодақтық маңызы бар схемалар жөніндегі ұсыныстарды Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі әзірлеп, республиканың тиісті министрліктерімен, мемлекеттік комитеттермен, ведомстволарымен және ұйымдарымен келісіп алғаннан соң, кейіннен СССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігіне жіберу үшін Қазақ ССР Министрлер Советіне табыс етеді деп белгіленсін.

2. Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігіне басқа министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың мамандандырылған ұйымдарын қатыстыра отырып, республиккалық маңызы бар суды комплексті пайдалану мен қорғаудың схемаларын әзірлеу жүктелсін.

Республиккалық маңызы бар суды комплексті пайдалану мен қорғаудың жасалған схемалары Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитетімен және мүдделі министрліктермен, мемлекеттік комитеттермен, ведомстволармен және ұйымдармен келісіп алынады да, Қазақ ССР Министрлер Советіне бекітуге табыс етіледі.

¹ 3-пункт — СССР Министрлер Советінің «Суды комплексті пайдалану және қорғаудың схемаларын әзірлеу және бекіту тәртібі туралы» 1976 ж. 2 июньдегі № 408 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

**СССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ «БӨГЕНДЕРДІҢ ТИІСТІ
ТЕХНИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ МЕН КӨРКЕЙТІЛУІН
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕТІН ШАРАЛАРДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ
МЕН ҮЙЛЕСТІРУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ
ЖӘНЕ ОСЫ ШАРАЛАРДЫ ОРЫНДАУ ТУРАЛЫ»
1978 ЖЫЛҒЫ 2 ОКТЯБРЬДЕГІ № 815 ҚАУЛЫСЫ ТУРАЛЫ¹**

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ
1978 жылғы 30 октябрьдегі № 411 ҚАУЛЫСЫ**

(Қазақ ССР ҚЖ, 1978 ж., № 21, 79-ст.)

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

2. Былай деп белгіленсін:

— бөгендердің жағалау тілкемдері (аймақтары) шегінде су қорғау (соның ішінде жобалау-ізвестіру) жұмыстарының заказшысы функцияларын қарамағында бөгендердің жағдайы мен су ресурстарының режиміне ықпал ететін кәсіпорындары мен объектілері бар Қазақ ССР министрліктері мен ведомстволары және облыстық атқару комитеттері жүзеге асырады;

— Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы өндірістік-техникалық қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік комитеті бөгендердің жағалау тілкемдері (аймақтары) шегінде эрозияға қарсы, орман-мелиорациялық, орман шаруашылық шараларды және су эрозиясы мен бөгендердің тұнбалануын болдырмауды, қолайлы су режимін сақтауды, су жануарларының мекендеу жағдайларын жақсартуды және әдеттегі немесе сирек кездесетін табиғи ландшафтарды сақтауды қамтамасыз ететін басқа да шараларды мүдделі министрліктермен және ведомстволармен келісе отырып әзірлеп, жүзеге асырады;

— Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі мен облыстық атқару комитеттері бөгендердің өсімдіктерді қорғау құралдарымен, олардың өсуін жеделдететін заттармен, минералды тыңайтқыштармен және ауыл шаруашылығында қолданылатын басқа да препараттармен, сондай-ақ мал шаруашылық комплекстерінің және фермаларының кір суларымен ластануын болдырмау жөніндегі, бөгендердің пайдалы флорасын және фаунасын сақтау мен молайту жөніндегі шараларды әзірлеп, жүзеге асыруды, бөгендердің жағалау тілкемдері (аймақтары) шегінде территорияны жер-шаруашылық орналастыру схемаларын мүдделі министрліктермен және ведомстволармен келісе отырып әзірлеуді қамтамасыз етеді.

**ҚАЗАҚ ССР БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ
ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ²**

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ
1969 жылғы 6 марттағы № 139
ҚАУЛЫСЫМЕН БЕКІТІЛГЕН
(Қазақ ССР ҚЖ, 1969 ж., № 6, 27-ст.)**

5-пункттің тоғызыншы абзацы

¹ 1-пункт СССР Министрлер Советінің «Бөгендердің тиісті техникалық жағдайы мен көркейтілуін қамтамасыз ететін шараларды ұйымдастыру мен үйлестіру тәртібі туралы және осы шараларды орындау туралы» 1978 ж. 2 октябрьдегі № 815 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді (СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз).

3-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² 251-бетті қараңыз.

5-тарау
ОРМАН ТУРАЛЫ ЗАҢДАР
1. ЖАЛПЫ МӘСЕЛЕЛЕР

ҚАЗАҚ ССР-інің ОРМАН КОДЕКСІН БЕКІТУ ТУРАЛЫ

**ҚАЗАҚ СОВЕТТІК СОЦИАЛИСТІК РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
1978 жылғы 11 августығы ЗАҢЫ**

(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1978 ж., № 34)

Қазақ Советтік Социалистік Республикасының Жоғарғы Советі
қаулы етеді:

1-статья. Қазақ Советтік Социалистік Республикасының Орман
кодексі бекітілсін және ол 1979 жылғы 1 январьдан бастап күшіне енгі-
зілсін.

2-статья. Қазақ ССР-інің Орман кодексін күшіне енгізу тәртібін
белгілеу және Қазақ ССР-інің заңдарын Кодекске сәйкес келтіру Қазақ
ССР Жоғарғы Советінің Президиумына тапсырылсын.

ҚАЗАҚ СОВЕТТІК СОЦИАЛИСТІК РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОРМАН КОДЕКСІ

Ұлы Октябрь социалистік революциясының жеңісі нәтижесінде ормандар еліміздегі басқа да табиғи байлықтар саяқты, национализацияланып, жалпы халықтың дәулетіне айналды. Бүкілроссиялық Орталық Атқару Комитетінің 1918 жылғы 27(14) майдағы «Ормандар туралы» декреті ормандарды бүкіл халықтың мүддесі үшін пайдалану мақсатымен орман шаруашылығын социалистік жолмен ұйымдастырудың негізгі принциптерін белгілеп берді.

Басқа одақтас республикалармен еркін бірігу және тең правосылық негізінде құрамына Қазақ Советтік Социалистік Республикасы кіретін СССР-де ормандарға мемлекеттік меншік орман қатынастарының, яғни ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру және қорғау саласындағы қоғамдық қатынастардың негізін құрайды және орман шаруашылығын ұтымды жүргізудің басты алғышарты болып саналады.

СССР-де ормандар экономиканы дамытуда, айналадағы ортаны жақсартуда, халықтың әл-ауқатын арттыруда зор роль атқарады. Олар еліміздің сүрек және басқа да орман өнімдері жөніндегі қажеттерін қанағаттандырудың қайнар көзі болып табылады, климатқа, атмосфераға, өзендер мен басқа да су объектілерінің гидрологиялық режиміне қолайлы ықпал етеді, топырақты жел және су эрозиясынан сақтайды, олардың өзге де пайдалы табиғи қасиеттері бар. Ормандар сауықтыру мақсаттарында, халықтың мәдени және эстетикалық қажеттерін қанағаттандыру үшін барған сайын көбірек пайдаланылуда.

Ормандардың алуан түрлі маңызы және оларды өсірудің ұзақтығы орман байлықтарын ұтымды пайдалану, сақтау және молайта беру ісіне жалпы мемлекеттік міндет сипатын беріп отыр.

Советтік орман заңдары ормандарды ғылыми негізделген тұрғыда комплексті пайдалану, оларды қазіргі және болашақ ұрпақтардың мүдделері үшін жоспарлы түрде ұлғайта өсіру және тиімді қорғау, совет адамдарын Отанымыздың табиғи байлықтарының маңызды құрамдас бөлігі ретінде ормандарға ұқыпты, шаруақорлық көзбен қарау жолындағы жоғары жауапкершілік рухында тәрбиелеу ісіне белсене жәрдемдесуге тиіс.

БІРІНШІ БӨЛІМ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

***I тарау* НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР**

1-с т а т ь я. Қазақ ССР-інің орман заңдарының міндеттері

Қазақ ССР-інің орман заңдарының міндеттері ормандарды ұтымды пайдалану, оларды қорғауды және сақтауды қамтамасыз ету, халық шаруашылығы мен халықтың сүрек, басқа да орман өнімдері жөніндегі қажетін қанағаттандыру үшін ормандарды ұлғайта өсіру және олардың өнімділігін арттыру, ормандардың су қорғау, қорғаныш болу, климатты реттеу, санитариялық-гигиеналық сауықтыру және өзге де пайдалы табиғи қасиеттерін күшейту мақсатымен орман қатынастарын реттеу, сондай-ақ кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің және азаматтардың праволарын қорғау, орман қатынастары саласындағы заңдылықты нығайту болып табылады.

2-с т а т ь я. ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің орман заңдары

Қазақ ССР-інде орман қатынастары ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерімен және соларға сәйкес шығарылатын ССР Одағының орман заңдарының басқа да актілерімен, осы Кодекспен және Қазақ ССР-інің орман заңдарының өзге де актілерімен реттеледі.

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес осы Кодекс Негіздерінде көзделген мәселелер бойынша да, сондай-ақ басқа мәселелер бойынша да, егер бұл мәселелер ССР Одағының компетенциясына жатқызылмаған болса, орман қатынастарын реттейді.

Қазақ ССР-інде жер, су және кен қатынастары ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің тиісті заңдары бойынша реттеледі.

3-статья. Орманға мемлекеттік (жалпы халықтық) меншік¹

СССР Конституциясына және Қазақ ССР Конституциясына сәйкес ормандар мемлекеттік меншік — бүкіл совет халқының ортақ дәулеті болып табылады.

СССР-де ормандар тек қана мемлекеттің меншігі болып табылады және пайдалануға ғана беріледі. Ормандарға мемлекеттік меншік правосын тікелей немесе жасырын түрде бұзу әрекеттеріне тыйым салынады.

4-статья. Біртұтас мемлекеттік орман қоры. Мемлекеттік орман қорының жерлері

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес СССР-дегі барлық орман біртұтас мемлекеттік орман қорын құрайды. Біртұтас мемлекеттік орман қоры мыналардан құралады:

1) мемлекеттік маңызы бар ормандардан, яғни мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының қарауына жататын ормандардан, қала ормандарынан, бекітіліп берілген ормандардан және қорық ормандарынан;

2) колхоз ормандарынан, яғни колхоздарға мерзімсіз пайдалану үшін берілген жерлерде орналасқан ормандардан.

Ағаш өскен, сондай-ақ ағаш өспеген, бірақ орман шаруашылығының қажеттеріне арналған жерлер ССР Одағы мен одақтас республикалардың жер заңдары Негіздеріне сәйкес мемлекеттік орман қорының жерлері деп танылады. Мемлекеттік орман қорының жерлерін өзге де категориядағы жерлерден бөліп тұратын шекаралар белгіленген тәртіп бойынша анықталады.

5-статья. Мемлекеттік орман қорына кірмейтін ағаш-бұта өсімдіктері

Мемлекеттік орман қорына мыналар кірмейді:

ауыл шаруашылық мақсатына арналған жердегі ағаштар мен шок ағаштар, сондай-ақ өзге де ағаш-бұта өсімдіктері;

темір жолдардың, автомобиль жолдары мен каналдардың бойындағы бөлініп берілген тілкемдердегі қорғаныш ағаштары;

қалаларда және басқа елді мекендерде, қала ормандары жоқ жерлерде өсетін ағаштар мен шок ағаштар, сондай-ақ көгалдандыру мақсатында егілген ағаштар;

үй іргесіндегі дача және бау учаскелеріндегі ағаштар мен шок ағаштар.

Аталған ағаштарды отырғызу, оларды күтіп-баптау және пайдалану ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша жүзеге асырылады.

6-статья. ССР Одағының орман қатынастарын реттеу саласындағы компетенциясы

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес орман қатынастарын реттеу саласында ССР Одағының қарауына мыналар жатады:

1) СССР Конституциясына сәйкес ССР Одағының өкілеттігін жү-

¹ 3-статьяның тақырыбына 1980 ж. 29 февральдағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1980 ж., № 12).

зеге асыру үшін қажетті шеңберде біртұтас мемлекеттік орман қорына иелік ету;

2) ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, олардың өнімділігін арттыру, ормандарды қорғау және сақтау саласындағы негізгі ережелерді белгілеу;

3) СССР-дің кесілетін ағаш қорының мөлшерін, оны бөлу және өсіп тұрған ағашты босату тәртібін белгілеу;

4) еліміздің орман шаруашылығын өркендетудің, орман ресурстарын және орманның пайдалы табиғи қасиеттерін пайдаланудың негізгі бағыттары мен перспективалық жоспарларын белгілеу;

5) ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, олардың өнімділігін арттыру, ормандарды қорғау және сақтау саласындағы жалпы одақтық шараларды жоспарлау;

6) ормандарды тиісті топтарға, қорғаныш категорияларына жатқызу және оларды бір топтан екінші топқа көшіру тәртібін белгілеу;¹

7) орман орналастырудың ормандарды есепке алудың ССР Одағы үшін біртұтас жүйесін және мемлекеттік орман кадастрын жүргізу тәртібін белгілеу;

8) ормандардың жайына, пайдаланылуына, ұлғайта өсіруіне, қорғалуына және сақталуына мемлекеттік бақылау жасау және оны жүзеге асыру тәртібін белгілеу;

9) СССР Конституциясына және ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңы Негіздеріне сәйкес орманды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, сақтау және қорғау саласында жалпы одақтық маңызы бар басқа да мәселелерді реттеу.¹

7-статья. Қазақ ССР-інің орман қатынастарын реттеу саласындағы компетенциясы

ССР Одағының компетенциясы шеңберінен тыс орман қатынастарын реттеу саласында Қазақ ССР-інің қарауына мыналар жатады: республика территориясындағы біртұтас мемлекеттік орман қорына иелік ету; ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, олардың өнімділігін арттыру, ормандарды қорғау және сақтау тәртібін белгілеу; орман шаруашылығын өркендетудің, орман ресурстарын және орманның пайдалы табиғи қасиеттерін пайдаланудың перспективалық жоспарларын белгілеу; ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, олардың өнімділігін арттыру, ормандарды қорғау және сақтау саласындағы республикалық шараларды жоспарлау, ормандардың жайына, пайдаланылуына, ұлғайта өсірілуіне, қорғалуына және сақталуына мемлекеттік бақылау жасау, сондай-ақ басқа да мәселелер бойынша, егер олар ССР Одағының компетенциясына жатқызылмаған болса, орман қатынастарын реттеп отыру.

8-статья. Ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау саласындағы мемлекеттік басқару

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау саласындағы мемлекеттік басқаруды СССР Министрлер Советі, Қазақ ССР Министрлер Советі, халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері, сондай-ақ мемлекеттік орман шаруашылы-

¹ 6-статьяның 6-пунктіне 1980 ж. 29 февральдағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1980 ж., № 12.)

Осы Указ бойынша 6-статья 9-пунктпен толықтырылған.

ғы органдары және өзге де мемлекеттік органдар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес жүзеге асырады.

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі мен оның жергілікті жерлердегі органдары Қазақ ССР-індегі мемлекеттік орман шаруашылығы органдары болып табылады. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің және оның жергілікті жерлердегі органдарының ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау саласындағы мемлекеттік басқару жөніндегі компетенциясы ССР Одағының, одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерімен, СССР-дің орман заңдарының өзге де актілерімен, осы Кодекспен және Қазақ ССР-інің орман заңдарының басқа да актілерімен белгіленеді.

9-статья. Халық депутаттарының жергілікті Советтері атқару комитеттерінің компетенциясы

Ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау саласындағы мемлекеттік басқару жөнінде халық депутаттарының облыстық Советтері атқару комитеттерінің қарауына мыналар жатады: орман шаруашылығын өркендетуді, орман ресурстарын және орманның пайдалы табиғи қасиеттерін пайдалануды жоспарлауға қатысу; ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес ормандарды қорғау және сақтау әрі орман өртіне қарсы күресу жөнінде шаралар жүргізуді қамтамасыз ету, сондай-ақ ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау саласында ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша өз компетенциясына жатқызылған басқа да міндеттерді шешу.

Халық депутаттарының аудандық, қалалық, поселкелік, селолық және ауылдық Советтерінің атқару комитеттері ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау саласындағы мемлекеттік басқару жөніндегі праволар мен міндеттерді ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін өз компетенциясы шеңберінде жүзеге асырады.

II тарау

ОРМАНДАРДЫҢ ЖАЙЫНА, ПАЙДАЛАНЫЛУЫНА, ҰЛҒАЙТА ӨСІРІЛУІНЕ, ҚОРҒАЛУЫНА ЖӘНЕ САҚТАЛУЫНА МЕМЛЕКЕТТІК БАҚЫЛАУ ЖАСАУ.

10-статья. Ормандардың жайына, пайдаланылуына, ұлғайта өсірілуіне, қорғалуына және сақталуына мемлекеттік бақылау жасау міндеттері

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес ормандардың жайына, пайдаланылуына, ұлғайта өсірілуіне, қорғалуына және сақталуына мемлекеттік бақылау жасау орман пайдаланудың белгіленген тәртібін, орман шаруашылығын жүргізу, ормандарды ұлғайта өсіру, оларды есепке алу және қорғау ережелерін, сондай-ақ орман заңдарында көзделген өзге де ережелер мен нормаларды барлық министрліктердің, мемлекеттік комитеттердің, ведомстволардың, мемлекеттік, кооперативтік, қоғамдық кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің және азаматтардың сақтауын қамтамасыз ету міндетін көздейді.

11-статья. Ормандардың жайына, пайдаланылуына, ұлғайта өсірілуіне, қорғалуына және сақталуына мемлекеттік бақылау жасауды жүзеге асыратын органдар

Барлық ормандардың жайына, пайдаланылуына, ұлғайта өсірілуіне, қорғалуына және сақталуына мемлекеттік бақылау жасауды халық депутаттарының Советтері, олардың атқарушы және жарлықшы органдары, сондай-ақ мемлекеттік орман шаруашылығы органдары және оған

арнайы уәкілдік берілген өзге де мемлекеттік органдар ССР Одағының заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша жүзеге асырады.

III тарау

ҚОҒАМДЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ, ЕҢБЕК КОЛЛЕКТИВТЕРІ МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ ОРМАНДАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ, ҰЛҒАЙТА ӨСІРУ, ҚОРҒАУ ЖӘНЕ САҚТАУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА ҚАТЫСУЫ¹

12-с т а т ь я. Ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға қатысатын қоғамдық ұйымдар, еңбек коллективтері мен азаматтар

Кәсіптік одақтар, жастар ұйымдары, табиғат қорғау қоғамдары, ғылыми қоғамдар және басқа қоғамдық ұйымдар, еңбек коллективтері, сондай-ақ азаматтар ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау жөніндегі шараларды жүзеге асыруда мемлекеттік органдар мен колхоздарға көмек көрсетеді.¹

13-с т а т ь я. Қоғамдық ұйымдар мен еңбек коллективтерінің ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау жөніндегі шараларға қатысу тәртібі

Қоғамдық ұйымдар мен еңбек коллективтері ормандарды ұтымды пайдалануды, ұлғайта өсіруді, қорғауды және сақтауды қамтамасыз етуге бағытталған қызметке ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына, сондай-ақ қоғамдық ұйымдардың уставтарына (ережелеріне) сәйкес қатысады.

Мемлекеттік органдар ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау жөніндегі шараларды жүзеге асырған кезде қоғамдық ұйымдардың, еңбек коллективтері мен азаматтардың ұсыныстарын барынша ескеріп отыруға міндетті.¹

14-с т а т ь я. Азаматтардың ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау жөніндегі шараларға қатысу тәртібі

Азаматтар орманды аялауға, оның байлығын қорғауға міндетті.

Азаматтар ормандарды ұтымды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау жөніндегі шараларды жүзеге асыруда мемлекеттік органдарға мынадай жолмен көмек көрсетеді:

ормандарды пайдалануды, ұлғайта өсіруді, қорғауды және сақтауды жақсарту жөніндегі жұмыстарды жүргізуге тікелей қатысу;

ормандарды пайдалануды, ұлғайта өсіруді, қорғауды және сақтауды жақсарту туралы мемлекеттік органдарға ұсыныстар енгізу;

өрт, зиянды насекомдар мен аурулар ошағының пайда болуы туралы, өздеріне белгілі орман заңдарын бұзушылықтар туралы хабарлау.

15-с т а т ь я. Орман қорғау жөніндегі қоғамдық инспекция

Орман қорғау жөніндегі қоғамдық инспекция ормандарда өрт қауіпсіздігі, ормандарды зиянкестер мен аурудан, өз бетімен ағаш кесуден және орман заңдарын басқа да бұзушылықтан қорғау және сақтау ережелерінің орындалуын бақылауды жүзеге асыруда көмек көрсету үшін мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының және соларға қарасты орман шаруашылығы кәсіпорындарының, сондай-ақ орман шаруашылығы

¹ III тараудың тақырыбына, 12 және 13-статьяларға 1984 ж. 28 августағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1984 ж., № 36, 447-ст.).

ғын жүргізетін өзге де кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің жанынан құрылады.

Қоғамдық инспекция туралы Ереже Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіледі.

16-с т а т ь я. Қоғамдық инспекторлардың праволары

Қоғамдық инспекторларға мынадай право беріледі:

орманда жұмыс істейтін немесе сонда тұратын барлық кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелер мен азаматтардың ормандарда өрт қауіпсіздігі ережелерінің орындалуын тексеру;

ағаш пен бұтаны заңсыз кесуді және бүлдіруді, орман заңдарын басқа да бұзушылықты тоқтату;

орманда немесе жол жүріп бара жатып орман тәртібін бұзушының заңсыз алған сүрегін немесе өзге де орман өнімін ұстап қалу;

орман тәртібінің бұзылуы туралы белгіленген тәртіппен акт жасау және қоғамдық инспекция туралы Ережеде көзделген басқа да праволарды жүзеге асыру.

17-с т а т ь я. Мектеп орманшылығы

Оқушыларды табиғатқа деген сүйіспеншілікке және оны аялауға тәрбиелеу, кәсіптік бағдар беру, биология, ботаника және басқа жаратылыс тану ғылымдары саласында білімдерін ұлғайту әрі тереңдету мақсатымен орман шаруашылық кәсіпорындарының жанынан мектеп орманшылығы құрылады.

Мектеп орманшылығы туралы ереже Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіледі.

18-с т а т ь я. Мектеп орманшылығының жұмыс тәртібі

Мектеп орманшылығының мүшелері:

мемлекеттік орман шаруашылығы органдарына және соларға қарасты орман шаруашылық кәсіпорындарына, сондай-ақ орман шаруашылығын жүргізетін өзге де кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге ормандарды қорғау және сақтау жөніндегі шараларды жүргізуде көмек көрсетеді;

ағаш отырғызуға және оның тұқымын себуге, көшет өсіруге, дәрілік шикізат, саңырауқұлақ, жидек, ағаш және бұталар тұқымын жинау, мал азығындық шөптерді дайындау жөніндегі жұмыстарға қатысады;

пайдалы жабайы жануарлар мен құстарды қорғауды және азықтандыруды ұйымдастырады.

Мектеп орманшылығы мемлекеттік орман шаруашылығы және халыққа білім беру органдарының басшылығымен жұмыс істейді.

IV тарау

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУ НЕГІЗДЕРІ

19-с т а т ь я. Орман шаруашылығын жүргізуге қойылатын негізгі талаптар

Орман шаруашылығын жоспарлауды, ұйымдастыруды және жүргізуді, орман ресурстарын пайдалануды жүзеге асыратын мемлекеттік органдар, кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер ормандардың халық шаруашылық маңызын және табиғи жағдайларын ескере отырып мыналарды қамтамасыз етуге міндетті:

адамдардың денсаулығын сақтау, айналадағы ортаны жақсарту және халық шаруашылығын дамыту мүдделеріне сай орманның су қорғау, қорғаныш болу, климатты реттеу, сауықтыру және өзге де пайдалы табиғи қасиеттерін күшейту;

халық шаруашылығының және халықтың ағаш және басқа орман өнімдері жөніндегі қажетін жоспарлы түрде қанағаттандыру үшін орманды үздіксіз, сарқылмастай әрі ұтымды пайдалану;

ормандарды ұдайы ұлғайта өсіру, олардың тұқымдық құрамы мен түр сапасын жақсарту, өнімділігін арттыру;

ормандарды аялау, оларды өрттен қорғау, зиянкестер мен аурулардан сақтау;

мемлекеттік орман қорының жерлерін және орманы бар басқа да жерлерді ұтымды пайдалану;

бірыңғай техникалық саясат, ғылым мен техника жетістіктері негізінде орман шаруашылық өндірісінің тиімділігін арттыру;

Орманды күтіп-баптау, сондай-ақ оны зиянкестер мен аурулардан сақтау адамға және айналадағы ортаға зиян тигізбейтін әдістермен және тәсілдермен жүзеге асырылуға тиіс.

20-с т а т ь я. Орман шаруашылығын жүргізу жөніндегі шараларды жоспарлау

Орман шаруашылығын жүргізу жөніндегі шаралар экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарларында ұзақ перспективаны ескере отырып көзделеді және оларды тиісті министрліктер, мемлекеттік комитеттер, ведомстволар мен орман шаруашылық кәсіпорындары жүзеге асырады.

V тарау

МЕМЛЕКЕТТІК МАҢЫЗЫ БАР ОРМАНДАРДА ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУ

21-с т а т ь я. Мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының жерлерді пайдалану және қорғау саласындағы праволары мен міндеттері

Мемлекеттік орман шаруашылығы органдары мен оларға қарасты орман шаруашылық кәсіпорындары осы кәсіпорындардың пайдалануындағы жерлердің өз мақсатында пайдаланылуын ұйымдастырады, қорғалуын қамтамасыз етеді, орман пайдаланудың алуан түрлері жүзеге асырылуға тиісті және орманды ұлғайта өсіру, орманды күтіп-баптау жөніндегі шаралар жүргізілетін алқаптарды белгілейді, осы Кодекстің 56-статьясына сәйкес орман пайдалануды жүзеге асыру және соған байланысты қажеттер үшін жер учаскелерін береді, орман питомниктерін, плантацияларын және сол сияқтыларды ұйымдастыру үшін учаскелер бөледі, сондай-ақ олардың ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес аталған жерлерді пайдалану және қорғау саласында өзге де праволары мен міндеттері болуы мүмкін.

22-с т а т ь я. Орман шаруашылығын жүргізетін өзге де кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің жерлерді пайдалану және қорғау саласындағы праволары мен міндеттері

Осы Кодекстің 21-статьясында көзделген жерлерді пайдалану және қорғау саласындағы праволар мен міндеттер сондай-ақ орман шаруашылығын жүргізетін өзге де кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге және олардың жоғары тұрған органдарына да қолданылады.

23-с т а т ь я. Мемлекеттік орман қоры жерлерін пайдалануды және қорғауды бақылау

ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің мемлекеттік орман шаруашылығы органдары ССР Одағының заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша

мемлекеттік орман қоры жерлерінің өз мақсатына сәйкес пайдаланылуына және осы жерлердің қорғалуына бақылауды жүзеге асырады.

24-с т а т ь я. Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер

Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізу мыналарға жүктеледі:

мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарына (қала ормандарынан, бекітіліп берілген ормандардан және қорық ормандарынан басқа);

қала ормандарында — халық депутаттарының қалалық, аудандық (қалалардағы) Советтері атқару комитеттерінің орман шаруашылық және басқа кәсіпорындарына, ұйымдарына, мекемелеріне. Қала ормандарында орман шаруашылығы мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарымен бірлесіп жүргізілуі мүмкін;

бекітіліп берілген ормандарда — сол ормандар бекітіліп берілген министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың орман шаруашылық және басқа кәсіпорындарына, ұйымдарына, мекемелеріне; қорық ормандарында — қорықтарға.

25-с т а т ь я. Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің міндеттері

Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге ормандарды ұлғайта өсіру, қорғау, сақтау және ормандардың санитариялық жайын жақсарту, оларды күтіп-баптау, ормандардың өнімділігін және орман топырағының құнарлылығын арттыру, орман пайдалануды ұйымдастыру, ормандарды есепке алу және ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін орман шаруашылығын жүргізу жөніндегі басқа да міндеттер жүктеледі.

26-с т а т ь я. Мемлекеттік орман шаруашылығы органдары ережелерінің, нұсқаулары мен тапсырмаларының міндеттілігі

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының ережелері, нұсқаулары мен тапсырмалары ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін праволар шеңберінде орман шаруашылығын жүргізу жүктелген министрліктер, мемлекеттік комитеттер, ведомстволар, кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер үшін, орман пайдаланушылары үшін, сондай-ақ ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде орман шаруашылығын жүргізуге және орман пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес жұмыстарды атқаратын кәсіпорындар, ұйымдар, мекемелер мен азаматтар үшін міндетті.

27-с т а т ь я. Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің тапсырмаларының міндеттілігі

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашы-

лығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін право-лар шеңберіндегі тапсырмалары барлық орман пайдаланушылар үшін, сондай-ақ сол ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген тиісті жерлерінде орман шаруашылығын жүргізуге және орман пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес жұмыстарды атқаратын кәсіпорындар, ұйымдар, мекемелер мен азаматтар үшін міндетті.

28-с т а т ь я. Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің орман пайдалануды жүзеге асыру правосы

Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер осы Кодекстің 53-статьясында көзделген орман пайдалануды белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асыра алады.

VI тарау

КОЛХОЗ ОРМАНДАРЫНДА ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУ

29 - с т а т ь я. Колхоз ормандарының құрамы және қызметі

Колхоздардың мерзімсіз пайдалануына берілген жерлердегі және белгіленген тәртіп бойынша жерді есепке алу документтерінде тіркелген ормандар колхоз ормандары деп танылады.

Колхоз ормандары колхоздардың мерзімсіз пайдалануында болады.

Колхоз ормандары егістікті қорғау, эрозияға қарсы, су қорғау және басқа қызметтерін атқарады. Сонымен бірге олар колхоздардың қоғамдық шаруашылығының қажеттерін және колхозшылардың сүрек жөніндегі мұқтажын қанағаттандыру үшін, қосалқы орман пайдалануды және орман кәсіпшілігін дамытуды жүзеге асыру үшін қолданылады.

Колхоз ормандарының көлемі колхоздардың шаруашылық ішіндегі жерге орналастырылуы және колхоз ормандарын орналастыру кезінде белгіленеді.

30-с т а т ь я. Колхоз ормандарында орман шаруашылығын жүргізу тәртібі

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес колхоз ормандарында орман шаруашылығын жүргізуді колхоздар СССР Министрлер Советі бекітетін колхоз ормандары туралы Ережеге сәйкес жүзеге асырады. Колхоздар орман шаруашылығын ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша басқа колхоздармен, совхоздармен және өзге де кәсіпорындармен, ұйымдармен, мекемелермен бірлесіп жүргізе алады.

31-с т а т ь я. Колхоздардың, совхоздардың және өзге де кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің шаруашылықаралық орман шаруашылығына кіру тәртібі

Колхоздың шаруашылықаралық орман шаруашылығына қатысушылар құрамына кіруі туралы шешімді колхозшылардың жалпы жиналысы (уәкілдер жиналысы) қабылдайды, олар шешуші дауыс право-сымен құрушылар жиналысына өз өкілдерін сайлайды.

Совхоз, басқа да мемлекеттік кәсіпорын немесе ұйым шаруашылықаралық орман шаруашылығына қатысушылар құрамына өзінің жоғары тұрған органының келісімі бойынша кіреді. Совхоздың, басқа да

мемлекеттік кәсіпорынның немесе ұйымның директоры құрушылар жиналысына шешуші дауыс правосы бар өкілдер тағайындайды.

32-с т а т ь я. Колхоз ормандарында орман шаруашылығын ұйымдастыруға және жүргізуге басшылық ету

Колхоз ормандарында орман шаруашылығын ұйымдастыруға және жүргізуге басшылық етуді мемлекеттік ауыл шаруашылығы органдары жүзеге асырады.

33-с т а т ь я. Колхоз ормандарында орман шаруашылығын жүргізуде мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының колхоздарға көмегі

Мемлекеттік орман шаруашылығы органдары орман шаруашылығын жүргізуді жоспарлауда және ұйымдастыруда колхоздарға көмек көрсетеді, ал қажет болған ретте, өзіне қарасты кәсіпорындардың колхоздармен (колхоз ормандарында орман шаруашылығы жүргізетін ұйымдармен) жасасқан шарттары бойынша орман шаруашылық, орман дақылдары және орман сақтау жөніндегі жұмыстарды орындауын ұйымдастырады.

VII тарау

**ОРМАНДАРДЫ ТОПҚА БОЛУ
ЖӘНЕ ОЛАРДЫ БІР ТОПТАН ЕКІНШІ
ТОПҚА ЖАТҚЫЗУ ЖӘНЕ КӨШІРУ ТӘРТІБІ**

34-с т а т ь я. Ормандарды топқа бөлу

Ормандардың халық шаруашылық маңызына, олардың орналасқан жеріне және атқаратын қызметіне сәйкес ормандарды топқа бөлу тәртібі белгіленеді. Мемлекеттік маңызы бар ормандар бірінші, екінші және үшінші топқа, ал колхоз ормандары — бірінші және екінші топқа бөлінеді.

35-с т а т ь я. Бірінші топтағы ормандар

Бірінші топқа мынадай қызметтерді басым атқаратын ормандар жатады:

су қорғайтын ормандар (өзен, көл, бөген және басқа су объектілерінің жағалауларындағы тыйым салынған орман тілкемдері, бұған қоса бағалы кәсіпшілік балықтарының уылдырық шашатын жерлерін қорғайтын тыйым салынған орман тілкемдері);

қорғаныш ормандар (эрозияға қарсы ормандар, оның ішінде қия тау беткейлеріндегі орман учаскелері; жалпы мемлекеттік, республикалық және облыстық маңызы бар темір жолдардың, автомобиль жолдарының бойындағы қорғаныш орман тілкемдері; ерекше бағалы орман алқаптары, мемлекеттік қорғаныш орман тілкемдері; орман жалдары; далалық тоғайлар, сай-саладағы ормандар және айналадағы ортаны қорғау үшін зор маңызы бар шөл, шөлейт, далалы, орманды-далалы және орманы аз таулы аудандардағы басқа да ормандар) ¹;

санитариялық-ғыиеналық және сауықтыру ормандары (қала ормандары, қалалардың, басқа да елді мекендер мен өнеркәсіп кәсіпорындарының төңірегіндегі көгалды аймақтардағы ормандар, сумен жаб-

¹ 35-статьяның бірінші бөлігіндегі үшінші абзацқа 1980 ж. 29 февральдағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1980 ж., № 12).

дықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарындағы және курорттарды санитариялық қорғау өңірлеріндегі ормандар. ССР Одағының заңдарына сәйкес бірінші топқа жатқызылуға тиіс сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарындағы ормандар ретінде сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарының бірінші және екінші поястарындағы ормандар ескеріледі).

Бірінші топқа сондай-ақ қорықтардың, ұлттық және табиғи парктардың ормандары, қорықтық орман учаскелері, ғылыми немесе тарихи маңызы, табиғат ескерткіштері бар ормандар, орман-парктер, жаңғақ кәсіпшілігі аймағының ормандары, жеміс-ағаш ормандары, тундра маңындағы және субальпі ормандары жатады.

36-с т а т ь я. Екінші топтағы ормандар

Екінші топқа халық жиі орналасқан және транспорт жолдарының жүйесі дамыған аудандарда өсетін, қорғаныштық маңызы бар және пайдалану мүмкіндігі шектеулі ормандар, сондай-ақ ағаш-шикізат ресурстары жеткіліксіз, өздерінің қорғаныштық міндеттерін, үздіксіз және сарқымай пайдалану мүмкіндігін сақтау үшін орман пайдаланудың неғұрлым қатаң режимі қажет етілетін ормандар жатады.

Екінші топқа сондай-ақ бірінші топтың құрамына енбеген барлық колхоз ормандары жатады.

37-с т а т ь я. Үшінші топтағы ормандар

Үшінші топқа пайдалану маңызы басым орманы көп аудандарда өсетін және сол ормандардың қорғаныштық қасиеттеріне нұқсан келтірместен халық шаруашылығының сүрек жөніндегі қажетін үздіксіз қанағаттандыруға арналған ормандар жатады.

Үшінші топтағы ормандар игерілген және резервтегі ормандар болып бөлінеді.

Транспорт жолдарынан шалғай орналасқандықтан және басқа себептерге байланысты пайдалануға қамтылмаған ормандар резервтегі ормандар деп танылады.

38-с т а т ь я. Сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарының үшінші поясындағы ормандарын тиісті топтарға жатқызу

ССР Одағының заңдарына сәйкес сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарының үшінші поясындағы ормандар осы Кодекстің 35-37-статьяларында аталған белгілер бойынша бірінші, екінші және үшінші топтардағы ормандарға жатқызылады.

39-с т а т ь я. Ормандары бар жерлердің шекараларын анықтау

Ормандарды тиісті топтарға жатқызу кезінде сонымен бірге әрбір топтағы ормандары бар жерлердің шекаралары белгіленеді. Орман топтарына қарай оларда шаруашылық жүргізудің, ормандармен тиісті жерлерді пайдаланудың тәртібі, сондай-ақ бұл жерлерді мемлекеттік немесе қоғамдық мұқтаждар үшін алудың тәртібі белгіленеді.

40-с т а т ь я. Ерекше қорғалатын учаскелер

Бірінші және екінші топтағы ормандарда және барлық топтардағы тау ормандарында орман пайдаланудың шектелген режимі бар ерекше қорғалатын учаскелер бөлінуі мүмкін.

41-с т а т ь я. Ормандарды топтарға және қорғаныш категорияларына жатқызу, оларды бір топтан екінші топқа көшіру, орман учаскелерін ерекше қорғалатын учаскелер қатарына жатқызу тәртібі

Ормандарды топтарға және қорғаныш категорияларына жатқызу, тыйым салынған және қорғаныш тілкемдерінің енін анықтауды қоса отырып және қия тау беткейлеріндегі орман учаскелерін қорғаныш орманға жатқызу, ормандарды бір топтан екінші топқа көшіру, сондай-ақ орманның ерекше қорғаныш учаскелерін бөлу орманның халық шаруашылық маңызы, олардың орналасқан жері, атқаратын міндеттері мен экономикалық негіздемесі ескеріле отырып, ССР Одағының заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша жүргізіледі. Ірі халық шаруашылық объектілерінің салынуына байланысты ормандарды бір топтан екінші топқа көшіру және ормандарды қорғаныш категорияларына жатқызу объект құрылысы басталғанға дейін жүзеге асырылады.¹

VIII тарау

ОРМАН АЛҚАПТАРЫН ОРМАНСЫЗ АЛҚАПТАРҒА КӨШІРУ

42-с т а т ь я. Мемлекеттік орман қоры жерлерінің құрамында орман және ормансыз алқаптарды бөлу

Мемлекеттік орман қоры жерлерінің құрамында мыналар бөлінсді: орман алқаптары (ағаш өскен, сондай-ақ ағаш өспеген — ағашы кесіліп, орнына ағаш өспеген жерлер, өртендер, ағашы сирек жерлер, алаңқайлар, бос жатқан жерлер және сол сияқтылар);

ормансыз алқаптар (ауыл шаруашылық жерлері, жолдар, соқпақтар және сол сияқтылар).

43-с т а т ь я. Орман шаруашылығын жүргізуге және орман пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес мақсаттарда пайдалану үшін орман алқаптарын көшіру тәртібі

Орман шаруашылығын жүргізуге және орман пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес мақсаттарда пайдалану үшін орман алқаптарын ормансыз алқаптарға көшіру былайша жүргізіледі:

бірінші топтағы ормандарда — тек ерекше реттерде ғана Қазақ ССР Министрлер Советінің қаулысы бойынша;

екінші және үшінші топтағы ормандарда — ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша.

Екінші топтағы колхоз ормандарында орман алқаптарын ормансыз алқаптарға көшіру колхоз ормандары туралы Ережеге сәйкес жүргізіледі.

Алқаптарды орман шаруашылығын жүргізуге және орман пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес мақсаттарда пайдалану үшін оларды ормансыз алқаптарға көшіру туралы өтініштерді қозғау және қарау тәртібін Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейді.

44-с т а т ь я. Ормандары бар жер учаскелерін мемлекеттік немесе қоғамдық мұқтаждар үшін алып қойған кезде орманды сақтау немесе кесу туралы және сүректі пайдалану тәртібі туралы мәселені шешу

Ормандары бар жер учаскелерін мемлекеттік немесе қоғамдық мұқтаждар үшін алып қойған кезде, оны алып қою туралы шешім қа-

¹ 41-статьяға — 1980 ж. 29 февральдағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1980 ж., № 12).

былдайтын мемлекеттік органдар сонымен бірге орманды сақтау немесе кесу туралы және бұл кезде кесілген сүректі пайдалану тәртібі туралы мәселені де шешеді.

Ағаш кесу правосынсыз алып қойылған жер учаскелері берілген кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер осы учаскелердегі ағаш және бұта өсімдіктерінің сақталуын әрі оларды күтіп-баптауды қамтамасыз етуге міндетті.

Аталған ағаштардың сақталуын бақылауды халық депутаттарының жергілікті Советтерінің атқару комитеттері мен мемлекеттік орман шаруашылығы органдары жүзеге асырады.

IX тарау

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУГЕ БАЙЛАНЫСТЫ ӨНДІРІСТІК ОБЪЕКТІЛЕР САЛУ ҮШІН ЖЕР ПАЙДАЛАНУ

45-с т а т ь я. Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізуге байланысты өндірістік объектілер салу үшін жер пайдалану

Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде, қажет болған реттерде (сол кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер бағынатын органдардың рұқсатымен), орман алқаптарын ормансыз алқаптарға көшіре отырып, белгіленген тәртіп бойынша орман шаруашылығын жүргізуге байланысты өндірістік объектілер сала алады.

46-с т а т ь я. Колхоз ормандарында орман шаруашылығын жүргізуге байланысты өндірістік объектілер салу үшін жер пайдалану

Өз пайдалануында ормандары бар колхоздар мемлекеттік орман қорының өздеріне мерзімсіз пайдалануға берілген жерлерінде халық депутаттарының аудандық немесе қалалық Советтері атқару комитеттерінің рұқсатымен орман шаруашылығын жүргізуге байланысты өндірістік объектілер сала алады.

X тарау

ОРМАНДАРДЫҢ ЖАЙЫНА ЖӘНЕ ҰЛҒАЙТА ӨСІРІЛУІНЕ ЭСЕР ЕТЕТІН КӘСІПОРЫНДАРДЫ, ҒИМАРАТТАР МЕН БАСҚА ДА ОБЪЕКТІЛЕРДІ ОРНАЛАСТЫРУ, ЖОБАЛАУ, САЛУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРУ

47-с т а т ь я. Ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне әсер ететін кәсіпорындарды, ғимараттар мен басқа да объектілерді орналастыру, жобалау, салу және пайдалануға беру шарттары

Жаңа және қайта құрылған кәсіпорындарды, ғимараттар мен басқа да объектілерді орналастыру, жобалау, салу және пайдалануға беру кезінде, сондай-ақ ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне әсер ететін жаңа технологиялық процестерді енгізу кезінде ормандарды кірлі сулардың, химиялық заттардың, өнеркәсіптік және коммуналдық-тұрмыстық тастандылардың, қалдықтардың, қоқыстардың зиянды әсерінен қорғауды қамтамасыз ететін шаралар көзделіп, жүзеге асырылуға тиіс.

48-с т а т ь я. Ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне әсер ететін кәсіпорындардың, ғимараттардың және басқа да объектілердің орны мен құрылыс жобаларын келісу

Ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне әсер ететін кәсіпорындар, ғимараттар және басқа да объектілер салынатын жерлерді анықтау ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттерімен, мемлекеттік орман шаруашылығы органдарымен және басқа органдармен келісіледі. Аталған кәсіпорындар, ғимараттар мен басқа да объектілер құрылысының жобалары ССР Одағының заңдарында белгіленетін реттерде және тәртіп бойынша мемлекеттік орман шаруашылығы органдарымен және басқа органдармен келісілуге тиіс.

49-с т а т ь я. Ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне әсер ететін кәсіпорындарды, ғимараттар мен басқа да объектілерді пайдалануға беруге тыйым салу

Ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне зиянды әсер етуге жол бермейтін құрылғылармен қамтамасыз етілмеген жаңа және қайта құрылған кәсіпорындарды, цехтарды, агрегаттарды, транспорт жолдарын, коммуналдық және басқа объектілерді пайдалануға беруге тыйым салынады.

XI тарау

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУГЕ ЖӘНЕ ОРМАН ПАЙДАЛАНУДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА БАЙЛАНЫСТЫ ЕМЕС ЖҰМЫСТАРДЫ ОРМАНДАРДА ЖҮРГІЗУ ТӘРТІБІ

50-с т а т ь я. Орман шаруашылығын жүргізуге және орман пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес жұмыстарды ормандарда жүргізу ісін келісу

Ормандарда, сондай-ақ мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде орман шаруашылығын жүргізуге және орман пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес құрылыс және жарылыс жұмыстары, пайдалы қазбалар өндіру, кабельдер, құбырлар мен өзге де коммуникациялар жүргізу, бұрғылау және басқа жұмыстар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттерімен, мемлекеттік орман шаруашылығы органдарымен және басқа органдармен келісе отырып жүргізіледі.

51-с т а т ь я. Орман шаруашылығын жүргізуге және пайдалануды жүзеге асыруға байланысты емес жұмыстарды жүргізу әдістеріне қойылатын талаптар

Осы Кодекстің 50-статьясында көрсетілген жұмыстар ормандардың өртке қарсы және санитариялық жайы мен олардың ұлғайта өсіру жағдайларын нашарлатпайтын әдістермен жүзеге асырылуға тиіс.

ЕКІНШІ БӨЛІМ ОРМАН ПАЙДАЛАНУ

XII тарау

ОРМАН ПАЙДАЛАНУШЫЛАР, ОРМАН ПАЙДАЛАНУДЫҢ ТҮРЛЕРІ МЕН МЕРЗІМДЕРІ

52-с т а т ь я. Орман пайдаланушылар

Мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер, сондай-ақ СССР азаматтары орман пайдаланушылар бола алады.

ССР Одағының заңдарында көзделген реттерде өзге де ұйымдар мен адамдар орман пайдаланушылар бола алады.

53-с т а т ь я. Орман пайдалану түрлері

Ормандарда, сондай-ақ мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде заңдарда көзделген талаптар мен шарттарды сақтаған жағдайда орман пайдаланудың мынадай түрлері жүзеге асырылуы мүмкін:

- 1) сүрек дайындау;
- 2) шайыр дайындау;
- 3) қосымша орман материалдарын (түбір, шормақ, қабық және сол сияқтылар) дайындау;
- 4) орманды қосалқы мақсатта пайдалану — шөп шабу, мал жаю, ара ұясы мен омарта орналастыру, ағаш шырынын дайындау, жабайы жеміс, жаңғақ, саңырауқұлақ, жидек, дәрілік өсімдіктер мен техникалық шикізат дайындау және жинау, мүк, қамыс, қоға және тенгебақ (чекан) дайындау. Мемлекеттік орман қоры жерлерінің құрамына кіретін ауыл шаруашылық жерлерінде шөп шабу және мал жаю орман шаруашылығының мүдделері ескеріле отырып, СССР Одағы мен Қазақ ССР-інің жер заңдарының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. Қазақ ССР-інің заңдарында орманды қосалқы мақсатта пайдаланудың басқа да түрлері көзделуі мүмкін;
- 5) орманды ғылыми-зерттеу мақсаттарында пайдалану;
- 6) орманды мәдени-сауықтыру мақсаттарында пайдалану;
- 7) орманды аңшылық шаруашылығының мұқтаждары үшін пайдалану.

54-с т а т ь я. Орманды пайдалану мерзімдері

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес орман пайдалануды жүзеге асыру мерзімдері:

сүрек және шайыр дайындау үшін — СССР Одағының заңдары бойынша;

орман пайдаланудың басқа түрлерін жүзеге асыру үшін СССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

XIII тарау

ОРМАН ПАЙДАЛАНУДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА ПРАВО БЕРУ ТӘРТІБІ

55-с т а т ь я. Орман пайдаланушыларға орман пайдалануды жүзеге асыру үшін нақты учаскелер беру

Орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер орман пайдаланушыларға сүрек, шайыр және қосымша ор-

ман материалдарын дайындау үшін, шөп шабу, мал жаю және орман пайдаланудың басқа да түрлері үшін белгіленген тәртіп бойынша нақты учаскелер береді.

56-с т а т ь я. Орман пайдалануды жүзеге асыратын правоны куәландыратын документтер

Орман пайдалануды жүзеге асыруға (осы Кодекстің 121-статьясында көзделгеннен басқасы) арнайы рұқсат — формасы СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітілетін — ағаш кесу билеті (ордері) немесе орман билеті бойынша ғана жол беріледі. Ағаш кесу билеті (ордері) немесе орман билеті орман пайдалануды жүзеге асыруға қажетті жер учаскесін пайдалануға право береді. Орман пайдаланушылар тиісті аландарды өздеріне берілген ағаш кесу билетінде (ордерінде) немесе орман билетінде көрсетілген орман пайдалану түрлеріне ғана пайдалануға праволы.

57-с т а т ь я. Ағаш кесу билеттерін (ордерлерін) және орман билеттерін беру

Ағаш кесу билетін (ордерін) және орман билетін орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер береді.

58-с т а т ь я. Орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің орман пайдалану правосын рәсімдеу

Орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер өздері орман пайдалануды жүзеге асырған кезде жалпы негізде орман пайдалану правосын рәсімдеуге міндетті.

59-с т а т ь я. Туристік лагерьлерді, тынығу базаларын және күрделі емес үлгідегі құрылыстар сала отырып басқа сол сияқты объектілерді орналастыруға рұқсат беру тәртібі

Туристік лагерьлерді, тынығу базаларын және күрделі емес үлгідегі құрылыстар сала отырып басқа сол сияқты объектілерді орналастыру үшін халық депутаттарының облыстық Советі атқару комитетінің шешімі бойынша мемлекеттік орман қорының жерлерінен учаскелер бір жылға дейінгі мерзімге бөлініп беріледі.

Осы Кодекстің 115—122-статьяларының талаптары сақталған жағдайда көрсетілген мерзім ұзартылуы мүмкін.

Туристік лагерьлерді, тынығу базаларын және күрделі емес үлгідегі құрылыстар сала отырып, басқа сол сияқты объектілерді орналастыруға рұқсат Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша беріледі.

60-с т а т ь я. Орманды ғылыми-зерттеу мақсаттарында пайдалануға право беру тәртібі

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының негіздеріне сәйкес орманды ғылыми-зерттеу мақсаттарында пайдалануға право беру тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін орман учаскелерін кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге, егер ССР Одағының заңдарында өзгеше көзделмеген болса, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің, Қазақ ССР-інің ормандар бекітіліп берілген министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволарының келісімі бойын-

ша халық депутаттарының облыстық Советтерінің атқару комитеттері береді.

61-с т а т ь я. Аңшылық шаруашылығының мұқтаждары үшін орман пайдалануға право беру тәртібі

Аңшылық шаруашылығының мұқтаждары үшін орман пайдалануға право беру тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

**XIV тарау
СҮРЕК ДАЙЫНДАУ**

62-с т а т ь я. Сүрек дайындау тәртібі

Ормандарда сүрек дайындау басты мақсатта пайдалану ретінде (орманды қалпына келтіру үшін ағаш кесуді қоса) өсіп жетілген ағаштарды кесу түрінде жүзеге асырылады. ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңы Негіздеріне сәйкес, мұндай кесу жұмыстарын жүргізуге СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша, қажет болған реттерде, үшінші және екінші топтардағы ормандарда өсіп жетіліп келе жатқан тоғайларда жол берілуі мүмкін.¹

Сүрек сондай-ақ аралық мақсатта пайдалану үшін кесу (орманды күтіп-баптауға, санитариялық мақсатта және құндылығы шамалы орман ағаштарын жаңғыртуға байланысты кесу) кезінде және басқа түрде кесу (су тораптарын, құбырлар, жолдар салуға байланысты, сондай-ақ соқпақтар тартқан, өртке қарсы қарғаша жасаған және сол сияқтыларды жүргізген кезде орман алқаптарын тазарту) кезінде де дайындалады. Аралық мақсатта пайдалану үшін кесу және басқа кесу кезінде сүрек дайындау ормандардың барлық топтарында жүзеге асырылады.

63-с т а т ь я. Үшінші топтағы ормандарда ағаш кесу

Үшінші топтағы ормандарда басты мақсатта пайдалану үшін ағаш кесу ормандарды тиімді пайдалануға бағытталған және оларды шаруашылыққа пайдалы ағаш тұқымдарымен қалпына келтіруге жәрдемдесетін әдістермен жүргізіледі.

64-с т а т ь я. Екінші топтағы ормандарда ағаш кесу

Екінші топтағы ормандарда басты мақсатта пайдалану үшін ағаш кесу ормандарды шаруашылыққа пайдалы ағаш тұқымдарымен қалпына келтіруге, ормандардың қорғаныш және су қорғау қасиеттерін сақтауға бағытталған және сонымен бірге ормандарды тиімді пайдалануға мүмкіндік беретін әдістермен жүргізіледі.

65-с т а т ь я. Бірінші топтағы ормандарда ағаш кесу

Бірінші топтағы ормандарда СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша орманның ішкі ортасын, өсіп тұрған ағаштардың жайын, орманның су қорғау, қорғаныш және басқа қасиеттерін жақсартуға және өсіп жетілген ағашты дер кезінде әрі ұтымды пайдалануға бағытталған әдістермен орманды қалпына келтіру үшін ағаш кесу жұмыстары жүргізіледі.

66-с т а т ь я. Бірінші топтағы ормандардың жекелеген категорияларында ағаш кесуді шектеу

Қорықтардың, ұлттық және табиғи парктердің ормандарында, қорықтық орман учаскелерінде, ғылыми немесе тарихи маңызы бар

¹ 62-статьяның бірінші бөлігіне 1980 ж. 29 февральдағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1980 ж., № 12).

ормандарда, табиғат ескерткіштерінде, орман-парктерде, жаңғақ кәсіпшілігі аймақтарындағы ормандарда, жеміс-ағаш ормандарында, қала ормандарында, көгалды аймақтардың орман-парк бөліктерінде, сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарындағы және курорттарды санитариялық қорғау өңірлеріндегі ормандарда, мемлекеттік орман тілкемдерінде, эрозияға қарсы ормандарда және ерекше бағалы орман алқаптарында ағашты тек орманды күтіп-баптау үшін кесуге және санитариялық мақсаттарда кесуге жол беріледі. ССР Одағының заңдарына сәйкес бұл ереже сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарының бірінші және екінші поястарындағы ормандарға және курорттарды санитариялық қорғау өңірлерінің бірінші және екінші аймақтарындағы ормандарға қолданылады.

67-с т а т ь я. Тыйым салынған тілкемдерде ағаш кесу ерекшеліктері

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес бағалы кәсіпшілік балықтарының уылдырық шашатын жерлерін қорғайтын тыйым салынған орман тілкемдерінде орманды күтіп-баптау үшін ағаш кесу және санитариялық мақсаттарда ағаш кесу жұмыстары жүргізіледі және СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша орманды қалпына келтіру үшін ағашты іріктеп кесуге жол беріледі.

68-с т а т ь я. Тау ормандарында ағаш кесу ерекшеліктері

Тау ормандарында сол ормандардың ерекше қорғаныш, эрозияға қарсы және су реттеу маңызын ескеретін ағаш кесу әдістері қолданылады.

69-с т а т ь я. Орманның ерекше қорғаныш учаскелерінде ағаш кесуді шектеу

Орманның ерекше қорғаныш учаскелерінде жаппай ағаш кесуге, ал қажет болған реттерде сондай-ақ басты мақсатта пайдалану үшін ағаш кесудің басқа әдістерін қолдануға да толық немесе ішінара тыйым салынуы мүмкін.

70-с т а т ь я. Сүрек дайындау тәртібін белгілеу. Ағаш кесу ережелері

Сүрек дайындау тәртібі СССР Министрлер Советі бекітетін СССР ормандарында өсіп тұрған ағашты босату Ережелерімен белгіленеді.

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес ағаш кесу ережелері СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіледі.

XV тарау

СҮРЕК ДАЙЫНДАУ МӨЛШЕРІН БЕЛГІЛЕУ

71-с т а т ь я. Басты мақсатта пайдалану үшін кесу ретінде сүрек дайындау мөлшерін белгілеу

Басты мақсатта пайдалану үшін кесу ретінде сүрек дайындауды жоспарлау және жүргізу халық шаруашылығының сүрек жөніндегі қажетін қанағаттандыру керектігі ескеріле отырып, есепті ағаш кесу шегінде жүзеге асырылады.

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес басты мақсатта пайдалану үшін есепті ағаш кесу шегінен артық мөлшерде ағаш кесуге СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша, қажет болған реттерде, үшінші және екінші топтағы ормандарда жол берілуі мүмкін.

72-статья. Аралық мақсатта пайдалану үшін кесу ретінде сүрек дайындау мөлшерін белгілеу

Аралық мақсатта пайдалану үшін ағаш кесу кезінде сүрек дайындау мөлшері ормандардың тұқымдық құрамы мен сапасын жақсарту қажеттігін ескере отырып, ал басқа мақсаттар үшін кесу кезінде сүрек дайындау мөлшері — орман алаңдарын тазарту, соқпақтар тарту жөніндегі және сол сияқты жұмыстардың көлемімен белгіленеді.

XVI тарау

КЕСІЛЕТІН АҒАШ ҚОРЫ

73-статья. Кесілетін ағаш қорының жыл сайынғы мөлшерін белгілеу

Кесілетін ағаш қоры сүрек дайындауға арналған өсіп-жетілген ағаш қорынан құралады.

Кесілетін ағаш қорының жыл сайын бөлінетін мөлшері экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарларында орман топтары бойынша жеке-жеке белгіленеді.

74-статья. Кесілетін ағаш қорын орман пайдаланушыларға (ағаш дайындаушыларға) беру

Кесілетін нақты ағаш қорын (кесілетін ағашты бөлу) орман пайдаланушыларға (ағаш дайындаушыларға) орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер береді.

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес кесілетін ағаш қорын орман пайдаланушыларға беру тәртібі СССР ормандарында өсіп тұрған ағашты босату Ережелерімен белгіленеді.

XVII тарау

**ӨСІП ТҰРҒАН АҒАШ ҚОРЫН АҒАШ ДАЙЫНДАЙТЫН
КӘСІПОРЫНДАРҒА БЕКІТІП БЕРУ**

75-статья. Ағаш-шикізат базалары және ұзақ мерзімді пайдаланудағы кесілетін ағаш қоры

Ормандарды өнеркәсіптік негізде жоспарлы әрі ұзақ пайдалануды қамтамасыз ету үшін үшінші және екінші топтардағы ормандарда белгілі бір алаңда өсіп тұрған ағаш қорлары (ағаш-шикізат базалары), сондай-ақ ұзақ мерзімді пайдаланудағы кесілетін ағаш қоры экономикалық жағынан негізделген мерзімге ағаш дайындайтын кәсіпорындарға бекітіліп беріледі.

76-статья. Бірінші топтағы ормандарда өсіп тұрған ағаш қорын ағаш дайындайтын кәсіпорындарға бекітіп беру ерекшеліктері

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес СССР Министрлер Советі белгілейтін реттерде ұзақ мерзімді пайдаланудағы кесілетін ағаш қоры түрінде өсіп тұрған ағаш қорлары бірінші топтағы ормандарда да ағаш дайындайтын кәсіпорындарға бекітіліп беріледі (қорық ормандарынан ұлттық және табиғи парктерден, қорықтық орман учаскелерінен, ғылыми немесе тарихи маңызы бар ормандардан, табиғат ескерткіштерінен, орман-парктерден,

жаңғақ кәсіпшілігі аймақтарындағы ормандардан, жеміс-ағаш ормандарынан, қала ормандарынан, көгалды аймақтардың орман-парк бөліктерінен, сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарындағы және курорттарды санитариялық қорғау өңірлеріндегі ормандардан, мемлекеттік орман тілкемдерінен, эрозияға қарсы ормандардан, ерекше бағалы орман алқаптарынан, бағалы кәсіпшілік балықтары уылдырық шашатын орындарды қорғайтын тыйым салынған орман тілкемдерінен басқалары. Ағаш дайындаушыларға, кәсіпорындарға ұзақ мерзімді пайдаланудағы кесілетін ағаш қорын бекітіп беруге тыйым салу туралы ережелер сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарының бірінші және екінші поястарындағы ормандарға қолданылады.

77-статья. Ағаш өнеркәсібінің ағаш дайындайтын кәсіпорындарының ұзақ мерзімді пайдаланудағы ағаш-шикізат базалары мен кесілетін ағаш қорын бекітіп беру жөніндегі артықшылық правосы

Ұзақ мерзімді пайдаланудағы ағаш-шикізат базалары мен кесілетін ағаш қоры ең алдымен ағаш өнеркәсібінің ағаш дайындайтын кәсіпорындарына бекітіліп беріледі.

78-статья. Ағаш-шикізат базалары және ұзақ мерзімді пайдаланудағы кесілетін ағаш қорын бекітіп беру, қайта бөлу және алып қою тәртібі

Өсіп тұрған ағаш қорларын бекітіп беру және игеру тәртібі ормандардың қай топқа жататындығына байланысты белгіленеді.

Ағаш дайындайтын кәсіпорындарға өсіп тұрған ағаш қорларын бекітіп берген кезде сүрек жөніндегі жергілікті қажеттілікті қанағаттандыру көзделуге тиіс.

Ағаш дайындайтын кәсіпорындар өздеріне бекітіліп берілген ұзақ мерзімді пайдаланудағы ағаш-шикізат базалары мен кесілетін ағаш қорларында сүрек дайындауды осы Кодекстің 62—77-статьяларына сәйкес жүзеге асырады.

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес ұзақ мерзімді пайдаланудағы ағаш-шикізат базалары мен кесілетін ағаш қорын бекітіп беру, қайта бөлу және алып қою СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша жүргізіледі.

XVIII тарау

ӨСІП ТҰРҒАН АҒАШТЫ БОСАТУ

79-статья. Өсіп тұрған күйінде босатылатын ағаш үшін ақы төлеу

Ормандарда өсіп тұрған ағаш белгіленген таксалар бойынша ақы төленіп босатылады. Колхоз ормандарында ағаш колхоздардың қоғамдық шаруашылығының мұқтаждары үшін тегін босатылады.

80-статья. Орманды күтіп-баптау шараларын және басқа орман-шаруашылық шараларын жүзеге асыру кезінде алынатын сүрек үшін ақы төлеуден босату

Орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер орманды күтіп-баптау шараларын және басқа орман-шаруашылық шараларын жүзеге асыру кезінде алатын сүрек үшін ақы төлеуден босатылады.

81-статья. Өсіп тұрған күйінде босатылатын ағашқа ақы төлеу, таксалар белгілеу, өсіп тұрған ағаш үшін ақы төлеуден ішінара немесе толық босату тәртібі

Өсіп тұрған күйінде босатылатын ағашқа ақы төлеу, таксалар белгілеу, жекелеген реттерде мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық кәсіпорындарды, ұйымдарды, мекемелер мен азаматтарды өсіп тұрған ағаш үшін ақы төлеуден ішінара немесе толық босату тәртібі ССР Одағының заңдары бойынша белгіленеді.

XIX тарау

ШАЙЫР ДАЙЫНДАУ ТӘРТІБІ

82-статья. Шайыр дайындауды жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер

Ормандарда шайыр дайындауды тек мемлекеттік және кооперативтік кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер ғана жүргізе алады.

83-статья. Шайыр дайындағаны үшін ақы төлеу тәртібі

Шайыр дайындағаны үшін ақы төлеу тәртібі ССР Одағының заңдары бойынша белгіленеді.

84-статья. Шайыр ағу аяқталғанға дейін басты мақсатта пайдалану үшін ағаш кесуді шектеу

Белгіленген тәртіп бойынша шайыр дайындауға арналған қылқан жапырақты ормандарда шайыр ағатын мерзім аяқталғанға дейін басты мақсатта пайдалану үшін ағаш кесуге тыйым салынады. ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес шайыр ағатын мерзімге дейін аталған ағаштарды кесуге сондай-ақ шайыр ағып тұрған ағаштарды мерзімінен бұрын алып қоюға, ерекшелік ретінде, СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша ғана жол берілуі мүмкін.

XX тарау

ҚОСЫМША ОРМАН МАТЕРИАЛДАРЫН ДАЙЫНДАУ

85-статья. Қосымша орман материалдарын дайындау тәртібі

Өнеркәсіпті қайта өңдеу, орман кәсіпшіліктерін дамыту және халықтың мұқтаждарын қанағаттандыру үшін қосымша орман материалдарын дайындау орманға зиян келтірмейтіндей етіп жүзеге асырылуға тиіс.

Қосымша орман материалдарын дайындау, бұл материалдардың таксаларын белгілеу немесе олар үшін ақы төлеуден босату тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

86-статья. Түбір дайындау

Ағашы кесіліп жаңғыртылмаған және жас ағаштар өсіп тұрған жерлерде түбір дайындауға жол беріледі. Түбір дайындауға жол берілетін жерлердегі ағаш дайындау әдістерін және орман учаскелерін мемлекеттік орман шаруашылығы органдары өздерінің компетенциясына сәйкес белгілейді.

Эрозиялық процестер тудыратын немесе орманға зиян келтіретін әдістермен түбір дайындауға тыйым салынады.

87-с т а т ь я. Шормақ пен қабық дайындау

Шормақ пен қабықты тек кесілген ағаштардан ғана дайындауға жол беріледі.

88-с т а т ь я. Қайыңтоз дайындау

Ағаш кесілетін жердегі өсіп тұрған ағаштардан оларды кесуден бір жыл бұрын қайыңтоз дайындауға жол беріледі.

Фанера шикізатын дайындауға арналған ағаштардан қайыңтоз дайындауға жол берілмейді.

Қайыңтоз дайындау үшін ағаш кесуге тыйым салынады.

Қураған және құлатылған ағаштардан қайыңтоз дайындау сондай-ақ ағаш кесілетін жерден тыс жүргізілуі мүмкін.

89-с т а т ь я. Майқарағай, қарағай және шырша қылқанын дайындау

Майқарағай қылқанын кесілген ағаштардан, ал өсіп-жетілген ағаштардан — өсіп тұрған ағаштардан да дайындауға жол беріледі. Майқарағай қылқанын дайындау үшін ағаштарды кесуге тыйым салынады.

Қарағай мен шырша қылқанын кесілген ағаштардан ғана дайындауға рұқсат етіледі.

90-с т а т ь я. Қосымша орман материалдарын дайындау мерзімдері мен шарттары

Осы Кодекстің 86—89-статьяларында көзделген қосымша орман материалдарын, сондай-ақ басқа да қосымша орман материалдарын дайындау мерзімдері мен шарттары Қазақ ССР Министрлер Советі анықтайтын тәртіп бойынша белгіленеді.

XXI тарау

ҚОСАЛҚЫ МАҚСАТТА ОРМАН ПАЙДАЛАНУ

91-с т а т ь я. Қосалқы мақсатта орман пайдалануды жүзеге асырудың негізгі принциптері

Кәсіпшілік жолмен ағаш шырынын, жабайы жеміс, жаңғақ, саңырауқұлақ, жидек және техникалық шикізат дайындаудан басқа қосалқы мақсатта орман пайдалану тегін жүргізіледі. Аталған өнімдердің тақсалары Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

Орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер қосалқы мақсатта орман пайдаланудың барлық түрін тегін жүзеге асырады.

92-с т а т ь я. Қосалқы мақсатта орман пайдалануды жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Қосалқы мақсатта орман пайдаланудың барлық түрі орманға зиян келтірмейтін етіп жүзеге асырылуға тиіс.

93-с т а т ь я. Қосалқы мақсатта орман пайдалануды жүзеге асыру тәртібі мен шарттары

Қосалқы мақсатта орман пайдалануды жүзеге асыру тәртібі мен шарттары ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

94-с т а т ь я. Шабындықтар мен жайылымдарды пайдалануға беру

Мемлекеттік маңызы бар ормандарда орман шаруашылығы мен ағаш дайындау өнеркәсібінің мұқтаждары үшін пайдаланылмайтын шабындықтар мен жайылымдар, егер мұндай пайдалану орман шаруашылығының мүдделеріне сай келетін болса, колхоздардың, совхоздардың, басқа кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің және азаматтардың уақытша пайдалануына беріледі. Шабындықтар мен жайылымдарды беру жер заңдарының талаптары сақтала отырып жүргізіледі.

95-с т а т ь я. Ормандар мен ағаш өспеген учаскелерде шөп шабуды және мал жаюды шектеу

Ормандар мен мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде орманға зиян келтірілуі мүмкін учаскелерде шөп шабуға және мал жаюға тыйым салынады.

Шөп шабуға және мал жаюға рұқсат етілетін жерлерді ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар, мекемелер белгілейді.

ССР Одағының заңдарына сәйкес, халық депутаттарының облыстық Советтері атқару комитеттерінің шешімдері бойынша жол берілуі мүмкін жекелеген шалғайдағы аудандардан басқа, орманнан берілген жайылымдарда бақташысыз мал жаюға тыйым салынады.

Ормандарда ешкі бағуға, әдетте тыйым салынады. Мал иесі алдын ала қоршаған, ерекше бөлінген учаскелерде ешкі бағуға, ерекшелік ретінде, жол беріледі.

96-с т а т ь я. Ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде ара ұялары мен омарталар орналастыру

Ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде колхоздарға, совхоздарға және басқа кәсіпорындарға, ұйымдарға, мекемелерге, сондай-ақ жекелеген азаматтарға ағаш кесу, тазау, орман аландарын жырту және берілген учаскелерде күрделі үлгідегі құрылыстар салу нравосынсыз омарталар мен ара ұяларын орналастыру үшін учаскелер белгіленген тәртіп бойынша берілуі мүмкін.

97-с т а т ь я. Ара шаруашылығының мүддесі үшін жеке және басқа бал шырынды ағаштар кесуді шектеу

Халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері ара шаруашылығы дамыған аудандарда басты мақсатта пайдалану үшін ағаш кесуді жүргізген кезде ара ұяларының тұрақты орналасқан жерінен үш километр шеңберінде жеке және басқа бал шырынды ағаштар кесуге тыйым салуы мүмкін.

98-с т а т ь я. Ағаш шырынын дайындау

Колхоздардың, мемлекеттік, кооперативтік, қоғамдық кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің таяудағы 5 жыл барысында кесілуге тиісті өсіп жетілген орман учаскелерінде ағаш шырынын дайындауына рұқсат етіледі.

Осы Кодекстің 66-статьясында аталған ормандарда ағаш шырынын дайындауға тыйым салынады.

99-статья. Жабайы жемістер мен жаңғақты кәсіпшілік жолмен дайындау

Жабайы жемістер мен жаңғақты ормандарда кәсіпшілік жолмен дайындау үшін жабайы жемістер мен жаңғақ өсетін ағаштар учаскелері орман шаруашылығы органдарының ұсынуы бойынша халық депутаттарының облыстық Советтері атқару комитеттерінің шешімдерімен аталған өнімдерді дайындау жөнінде тапсырма алған кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге бөлініп берілуі мүмкін.

Жабайы жеміс және жаңғақ өсетін ағаштар учаскелері ең алдымен орман шаруашылық кәсіпорындарына, ұйымдары мен мекемелеріне тұқым дайындау үшін бөлініп беріледі.

Жабайы жеміс және жаңғақ өсетін ағаштар учаскелері осы статьяда аталған мақсаттар үшін он жылға дейінгі мерзімге бөлініп берілуі мүмкін.

Кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге бөлініп берілген жабайы жеміс және жаңғақ өсетін ағаштар учаскелерінде жеміс пен жаңғақ дайындауды және жинауды осы учаскелер бөлініп берілген кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің рұқсатымен ғана, осы Кодекстің 56—57-статьяларының талаптарын сақтай отырып, басқа кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер, сондай-ақ азаматтар жүргізуі мүмкін. Бұл кәсіпорындар жеміс пен жаңғақты тұқымға арнап дайындаған кезде мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындары үшін мұндай рұқсат талап етілмейді.

100-статья. Самырсын жаңғағын кәсіпшілік жолмен дайындау ерекшеліктері

Самырсын жаңғағын кәсіпшілік жолмен дайындау үшін самырсын ормандарының жаңғақ-кәсіпшілік аймақтарындағы учаскелер мамандандырылған мемлекеттік және кооперативтік кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге, сондай-ақ мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарына ұзақ мерзімді пайдалануына бөлініп беріледі.

Самырсын ормандарының жаңғақ-кәсіпшілік аймақтарындағы учаскелер ұзақ мерзімді пайдалануына бөлініп берілген кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер бұл аймақтарда сондай-ақ орманды қосалқы мақсатта пайдаланудың басқа да түрлерін жүзеге асыра алады.

Самырсын ормандарының жаңғақ кәсіпшілік аймақтарындағы учаскелерді ұзақ мерзімді пайдалануға бөліп беру Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша жүргізіледі.

101-статья. Саңырауқұлақты, жидекті кәсіпшілік жолмен дайындау және дәрілік өсімдіктер мен техникалық шикізатты жинау

Саңырауқұлақты, жидекті, дәрілік өсімдіктер мен техникалық шикізатты кәсіпшілік жолмен дайындауды және жинауды оларды дайындауға тапсырма алған мемлекеттік және кооперативтік кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер жүргізе алады.

Халық депутаттарының облыстық Советтерінің атқару комитеттері аталған кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге орман учаскелерін 5 жылға дейінгі мерзімге бөліп бере алады.

Азаматтар саңырауқұлақты, жидекті және дәрілік өсімдіктерді кәсіпшілік емес жолмен жинауды осы Кодекстің 121—122 -статьяларында көзделген тәртіп бойынша жүзеге асырады.

102-с т а т ь я. Мүк, қамыс, қоға және теңгебақ дайындау

Колхоздардың, мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің, сондай-ақ азаматтардың мүк-таждары үшін мүк, қамыс, қоға және теңгебақ дайындауға орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер рұқсат береді.

103-с т а т ь я. Қосалқы мақсатта орман пайдалануды жүзеге асыру мерзімдері

Орманды қосалқы мақсатта пайдаланудың басталу және аяқталу мерзімін жергілікті жағдайларды ескере отырып, халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері белгілейді.

Ормандарды қосалқы мақсатта пайдалануды жүзеге асыру үшін кәсіпорындарға, ұйымдарға, мекемелерге орман учаскелерін және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерін ұзақ мерзімді пайдалануға берген кезде орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар, мекемелер пайдаланушылармен шарттар жасасады. Шарттарда орманды қосалқы мақсатта пайдалануға рұқсат етілген жағдайлар көзделеді. Шарттың формасы Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіледі.

Орманды қосалқы мақсатта пайдалануды жүзеге асыру жөніндегі орман билеттері әрбір маусымға жеке-жеке беріледі.

XXII тарау

ОРМАНДЫ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ МАҚСАТТАРЫНДА ПАЙДАЛАНУ

104-с т а т ь я. Орманды ғылыми-зерттеу мақсаттарында пайдалану тәртібі

Ормандарда ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін тиісті кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге арнайы учаскелер бөлініп берілуі мүмкін. Бөлініп берілген учаскелерде басқа кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің, сондай-ақ азаматтардың орман пайдалануы, егер бұл ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу мақсаттарымен сыйыспайтын болса, онда олардың орман пайдалануына шек қойылуы немесе толық тыйым салынуы мүмкін.

Орманды ғылыми-зерттеу мақсаттарында пайдалану тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

105-с т а т ь я. Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін бөлініп берілетін учаскелерде орман пайдалану ерекшеліктері

Орманды ғылыми-зерттеу мақсаттарында пайдалану орман учаскелері бөлініп берілген кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің белгіленген тәртіп бойынша бекітілген ғылыми-зерттеу жұмыстарының жоспарларына сәйкес жүзеге асырылады.

Осы Кодекстің 104-статьясының бірінші бөлігінде көзделген реттерде тиісті учаскелерді бөліп берген органдар өзге де орман пайдалануды шектеу немесе тыйым салу туралы шешімдер қабылдайды.

XXIII тарау
ОРМАНДЫ МӘДЕНИ-САУЫҚТЫРУ МАҚСАТТАРЫНДА ПАЙДАЛАНУ

106-с т а т ь я. Халықтың тынығуын ұйымдастыру үшін пайдаланылатын ормандар

Халықтың тынығуын ұйымдастыру үшін қала ормандары, қалалардың, басқа да елді мекендер мен өнеркәсіп кәсіпорындарының, ұлттық және табиғи парктердің айналасындағы көгалды аймақтардағы ормандар, орман-парктер және мәдени-сауықтыру қызметін басым атқаратын басқа да ормандар пайдаланылады.

107-с т а т ь я. Халықтың тынығуын ұйымдастыру үшін ормандар бөлу тәртібі

Көгалды аймақтардағы ормандар және халықтың тынығуын ұйымдастыру үшін пайдаланылатын басқа да ормандар қалаларды дамытудың бас жоспарлары және аудандарды жоспарлаудың схемалары, сондай-ақ орман шаруашылығын дамытудың бас схемалары негізінде бөлінеді.

Қалаларды дамытудың бас жоспарлары мен аудандарды жоспарлаудың схемалары болмаған кезде халықтың тынығуын ұйымдастыру үшін ормандар бөлуді мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының, халық депутаттарының аудандық және қалалық Советтері атқару комитеттерінің және қоғамдық ұйымдардың ұсыныстары бойынша халық депутаттарының облыстық және Алматы қалалық Советтерінің атқару комитеттері жүргізеді.

108-с т а т ь я. Мәдени-сауықтыру мақсаттарына арналған орман учаскелерін көркейту жөніндегі шаралар

Халықтың тынығуын ұйымдастыру мақсаттарында халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері, мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындары, сондай-ақ олармен келісе отырып өзге де кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер көгалды аймақтардағы ормандарда және халықтың тынығуын үшін пайдаланылатын басқа да ормандарда орманның ішкі жайы мен табиғи ландшафтарын сақтау қажеттігін ескере отырып, қала маңындағы аймақтардың архитектуралық жоспарлануын және санитариялық талаптарды сақтай отырып, орман учаскелерін көркейту және халыққа мәдени-тұрмыстық қызмет көрсету жөніндегі шараларды жүргізеді.

109-с т а т ь я. Орманды мәдени-сауықтыру мақсаттарында пайдалану тәртібі

Орманды мәдени-сауықтыру мақсаттарында пайдалану тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

Тынығу орындарында құрастырмалы-жиналмалы үйлер мен басқа да уақытша құрылғылар салу және орналастыру орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің келісімі бойынша жүргізіледі.

XXIV тарау
ОРМАНДЫ АҢШЫЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ
МҰҚТАЖДАРЫ ҮШІН ПАЙДАЛАНУ

110-статья. Ормандарда жабайы жануарлардың тіршілігіне қолайлы жағдайлар жасау және олардың санын реттеу

Орман пайдалану және ормандардағы орман шаруашылық шаралары жабайы жануарлардың тіршілігіне қолайлы жағдайларды сақтау қажеттігі ескеріле отырып жүзеге асырылуға тиіс.

Ормандардағы жануарлардың саны, олар орман шаруашылығы мен ауыл шаруашылығына нұксан келтірмейтіндей етіп, орман жерлеріне жиілігі сай келетіндей мөлшерде реттеліп отырады.

Ормандардағы жануарлар санының нормасын ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігімен, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігімен және өзге де мүдделі органдармен келісе отырып Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы белгілейді.

111-статья. Орманды аңшылық шаруашылығының мұқтаждары үшін пайдалану тәртібі

Орманды аңшылық шаруашылығының мұқтаждары үшін пайдалану тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

112-статья. Ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде аң аулайтын жерлерді мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық ұйымдарға бекітіп беру

Ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде аңшылық шаруашылығын жоспарлы түрде жүргізу үшін мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге аң аулайтын жерлер бекітіліп берілуі мүмкін.

ССР Одағының заңдарына сәйкес ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде аң аулайтын жерлерді бекітіп беру Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша жүргізіледі.

Бекітіліп берілмеген аң аулайтын жерлер ортақ пайдаланудағы аң аулайтын жерлер деп танылады.

113-статья. Ормандарда аң аулайтын жерлер бекітіліп берілген мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық ұйымдардың аңшылық шаруашылығын жүргізу жөніндегі шараларды жүзеге асыру праволары

Ормандарда аң аулайтын жерлер бекітіліп берілген мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық ұйымдардың мал азығындық және қорғаныш өсімдіктерінің тұқымын себуге, қажетті құрылыстар салуға және аңшылық шаруашылығын жүргізу үшін қажетті басқа да шараларды жүргізуге праволары бар. Мал азығындық және қорғаныш өсімдіктерінің тұқымын себуге арналған учаскелерді орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер 10 жылға дейінгі мерзімге бөліп береді.

Ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне әсер ететін аңшылық шаруашылығын жүргізу жөніндегі шараларды жүзеге асыруға ор-

ман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің келісімі бойынша жол беріледі.

Ормандарда аң аулайтын жерлерді пайдаланатын мемлекеттік, кооперативтік және қоғамдық кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер бұларда орман ландшафтары мен өсімдіктерін сақтауға бағытталған шаралардың бүкіл комплексін жүзеге асыруға міндетті.

114-с т а т ь я. Бекітіліп берілген аң аулайтын жерлердегі орман фаунасы үшін қолайлы жағдайды сақтау жөніндегі орман күзетінің міндеттері

Орман күзеті мемлекеттік орман қорының жерлеріндегі аң аулайтын жерлер бекітіліп берілген ұйымдарға аңшылық шаруашылықтарын ұйымдастыру, пайдалы жабайы аңдар мен құстарды қорғау және өсіру жөніндегі шараларды жүзеге асыруда көмек көрсетуге міндетті.

XXV тарау

ОРМАН ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫҢ ПРАВОЛАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

115-с т а т ь я. Орман пайдаланушылардың праволары

Орман пайдаланушылардың өздеріне рұқсат етілген түрде ғана орман пайдалануға праволары бар және соған міндетті.

Сүрек дайындауды жүзеге асыратын орман пайдаланушылардың экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарларының тапсырмаларын орындау үшін қажетті мөлшерде белгіленген мерзімде кесілетін ағаш қорын алуға праволары бар.

Орман пайдаланудың түріне қарай орман пайдаланушылардың белгіленген тәртіп бойынша жол салуға, орман өнімін жинайтын алаңдарды жабдықтауға, өндірістік және шаруашылық құрылыстар салуға, сүректі бұтап, қайта өндеуге арналған жабдық пен құралдар орнатуға, транспорт аялдамаларын жасауға және сол сияқты шаралар жүргізуге праволары бар.

116-с т а т ь я. Орман пайдаланушылардың праволарын шектеу

ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында көзделген реттерде орман пайдаланушылардың праволары мемлекеттік мүдделер үшін, сондай-ақ басқа да орман пайдаланушылардың мүдделері үшін шектелуі мүмкін.

117-с т а т ь я. Орман пайдалануды еңбексіз табыс табу үшін жүзеге асыруға жол берілмейтіндігі

Орман пайдалануды еңбексіз табыс табу үшін жүзеге асыруға тиым салынады.

118-с т а т ь я. Орман пайдаланушылардың бұзылған праволарын қалпына келтіру

Орман пайдаланушылардың бұзылған праволары ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерінде, осы Қодексте және ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің өзге де заңдарында белгіленген тәртіп бойынша қалпына келтірілуге, ал оларға келтірілген шығын өтелуге тиісті.

119-с т а т ь я. Орман пайдаланушылардың міндеттері

Орман пайдалану түріне қарай орман пайдаланушылар мыналарды атқаруға міндетті:

өздеріне берілген ағаш кесілетін жерді, шайыр алуға бөлінген орман ағаштарын, ормандағы шабындықтар мен басқа да орман жерлерін неғұрлым толық әрі ұтымды пайдалануға;

СССР ормандарында өсіп тұрған ағашты босату Ережелері бойынша белгіленетін сүрек дайындау мен тасып шығару мерзімдері аяқталғаннан кейін ағаш кесілген жерлерде және орманда кесілмей қалған (ағаш кесу басталған жерде), сондай-ақ дайындалған сүрек қалдырмауға;

жұмысты топырақ эрозиясының тууына жол бермейтін, орман пайдалану ормандардың жайы мен ұлғайта өсірілуіне, сондай-ақ су қоймалары мен басқа да табиғи объектілердің жайына теріс әсерін тигізбейтін немесе шектейтін әдістермен жүргізуге;

өрт қауіпсіздігін сақтауға, жұмыс жүргізілетін жерлерде өртке қарсы шараларды жүзеге асыруға, ал орман өрті шыққан ретте оны сөндіруге;

сүректің ысырап болуына, кәделік сүректі отынға пайдалануға, сондай-ақ кәделік сүректің басқа мақсатқа жұмсалуына жол бермеуге;

ағашы кесілген жерлерді ағаш қалдықтарынан тазартуға және орман пайдалану кезінде өздері бүлдірген жер учаскелерін тиісті мақсатта пайдалану үшін өз есебінен жарамды күйге келтіріп беруге;

СССР ормандарында өсіп тұрған ағашты босату Ережелерімен және ағаш кесу ережелерімен белгіленетін басқа да талаптарды орындауға.

120 - с т а т ь я. Барлық ағаш дайындаушылар үшін міндетті техникалық саясатты белгілеу

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес ССР Одағының мемлекеттік орман өнеркәсібі органы ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдары Негіздерінің талаптарын сақтай отырып, прогресшіл технологиялық процестерді, машиналар мен механизмдерді қолдануға негізделген, барлық ағаш дайындаушылар үшін міндетті техникалық саясатты белгілейді.

XXVI тарау

АЗАМАТТАРДЫҢ ОРМАН ІШІНДЕ БОЛУЫ

121-с т а т ь я. Азаматтардың орман ішінде болу правосы

Азаматтардың орман ішінде емін-еркін жүріп, жабайы жеміс, жаңғақ, саңырауқұлақ, жидек және сол сияқтылар теруге правосы бар.

Азаматтар ормандарды сондай-ақ тынығу, туризм, эстетикалық талғамын қанағаттандыру үшін пайдалана алады.

Азаматтар ормандарда өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтауға, ағаштар мен бұталарды сындыруға және кесуге, орман дақылдарының бүлінуіне, ормандардың ластануына, құмырсқа илеуінің, құс ұяларының және сол сияқтылардың бұзылуына жол бермеуге міндетті.

122-с т а т ь я. Азаматтардың орман пайдалануына шек қойылуы мүмкін болатын шарттар

Азаматтардың орман ішінде болуына, жабайы жеміс, жаңғақ, саңырауқұлақ, жидек және сол сияқтылар теруіне өрт қауіпсіздігі, жаңғақ кәсіпшілігін, жеміс-ағаш немесе ағаш тұқымы шаруашылығын жүргізу мүдделеріне сай, ал қорық ормандары мен басқа ормандарда — оларда белгіленген арнайы орман пайдалану тәртібіне байланыс-

ты ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша шек қойылуы мүмкін.

XXVII тарау

ОРМАН ПАЙДАЛАНУ ПРАВОСЫН ТОҚТАТУ

123-с т а т ь я. Кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің орман пайдалану правосын тоқтату негіздері

Кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің орман пайдалану правосы мынадай реттерде тиісінше толық немесе ішінара тоқтатылуға тиіс:

- 1) орман пайдалану қажеттігі өтіп кетсе;
- 2) орман пайдалану мерзімі бітсе;
- 3) кәсіпорын, ұйым немесе мекеме таратылса.

Кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің орман пайдалану правосы сондай-ақ мемлекеттік орман қорының жерлері немесе орманы бар өзге де жерлер мемлекеттік немесе қоғамдық басқа мұқтаждар үшін алып қойылған ретте не орман пайдалану ағаш кесу билетінде (ордерінде) немесе орман билетінде көзделген мақсаттарға немесе талаптарға сәйкес жүзеге асырылмаған ретте де тоқтатылуы мүмкін.

ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің орман пайдалану правосын тоқтатудың басқа да негіздері көзделуі мүмкін.

124-с т а т ь я. Азаматтардың орман пайдалану правосын тоқтату негіздері

Азаматтардың орман пайдалану правосы мынадай реттерде тиісінше толық немесе ішінара тоқтатылуға тиіс:

- 1) орман пайдаланудан өз еркімен бас тартса;
- 2) орман пайдалану мерзімі бітсе;
- 3) орман пайдалану ағаш кесу билетінде (ордерінде) немесе орман билетінде көзделген мақсаттарға немесе талаптарға сәйкес жүзеге асырылмаса.

Азаматтардың орман пайдалану правосы сондай-ақ мемлекеттік орман қорының жерлері немесе орманы бар өзге де жерлер мемлекеттік немесе қоғамдық мұқтаждар үшін алып қойылған ретте тоқтатылуы мүмкін.

ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша азаматтардың орман пайдалану правосын тоқтатудың басқа да негіздері көзделуі мүмкін.

125-с т а т ь я. Орман пайдалану правосын тоқтату тәртібі

Осы Кодекстің 123-статьясында көзделген реттерде (осы статьяның бірінші бөлігінің 2-тармағынан басқа) кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің, сондай-ақ осы Кодекстің 124-статьясында көзделген реттерде (осы статьяның бірінші бөлігінің 2-тармағынан басқа) азаматтардың орман пайдалану правосын ағаш кесу билетін (ордерін) немесе орман билетін берген кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер ағаш кесу билетінің (ордерінің) немесе орман билетінің күшін жою жолымен тоқтатады.

Мемлекеттік орман қорының жерлері немесе орманы бар өзге де жерлер мемлекеттік және қоғамдық мұқтаждар үшін алып қойылған ретте орман пайдалану правосы тоқтатылған жағдайда мүмкіндігіне қарай басқа учаскелерде орман пайдалануға рұқсат етіледі.

Азаматтардың орман пайдалану правосын орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер ағаш кесу билетінің (ордерінің) немесе орман билетінің күшін жою жолымен тоқтатады.

XXVIII тарау

ҚАЛА ОРМАНДАРЫНДА ОРМАН ПАЙДАЛАНУ ЕРЕҚШЕЛІКТЕРІ

126-с т а т ь я. Қала ормандарының негізгі мақсаты

Қала ормандары ең алдымен мәдени-сауықтыру мақсаттарында және халықтың тынығуы үшін пайдаланылады.

127-с т а т ь я. Қала ормандарында басты мақсатта пайдалану үшін кесу арқылы сүрек дайындауға және орман пайдаланудың кейбір басқа түрлеріне тыйым салу

Қала ормандарында басты мақсатта пайдалану үшін кесу арқылы сүрек дайындауға, шайыр мен ағаш шырынын дайындауға тыйым салынады.

Қазақ ССР-інің заңдары бойынша қала ормандарында, егер олар мәдени-сауықтыру шараларын жүргізумен және халықтың тынығуын ұйымдастырумен сыйыспайтын болса, орман пайдаланудың басқа түрлеріне де тыйым салынуы мүмкін.

Осы статьяның ережелері сондай-ақ Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес жұмысшы поселкелерінің категориясына жатқызылған елді мекендердің ормандарына да қолданылады.

XXIX тарау

БЕКІТІЛІП БЕРІЛГЕН ОРМАНДАРДА ОРМАН ПАЙДАЛАНУ ЕРЕҚШЕЛІКТЕРІ

128-с т а т ь я. Ормандар бекітіліп берілген министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар кәсіпорындарының, ұйымдары мен мекемелерінің орман пайдалануды жүзеге асыруға артықшылық правосы

Өздеріне жүктелген ғылыми, оқу және өзге де міндеттерді атқару үшін ормандар бекітіліп берілген министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар кәсіпорындарының, ұйымдары мен мекемелерінің сол ормандарда орман пайдаланудың тиісті түрлерін белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асыруына артықшылық правосы бар.

129-с т а т ь я. Өзге де кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің, сондай-ақ азаматтардың орман пайдалануына шек қою немесе оған тыйым салу

Бекітіліп берілген ормандарда өзге де кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің, сондай-ақ азаматтардың орман пайдалануы, егер бұл орман бекітіп беру мақсаттарымен сыйыспайтын болса, олардың орман пайдалануына шек қойылуы немесе толық тыйым салынуы мүмкін.

130-с т а т ь я. Ормандарды бекітіп беру тәртібі және оларда орман пайдалану тәртібі

Ормандарды бекітіп беру тәртібі, сондай-ақ бекітіліп берілген ормандарда орман пайдалану тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

XXX тарау

ҚОРЫҚ ОРМАНДАРЫНДА ОРМАН ПАЙДАЛАНУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

131-с т а т ь я. Қорық ормандарында орман пайдалануды шектеу

Қорық ормандарында басты мақсатта пайдалану үшін ағаш кесуге, шайыр дайындауға, сондай-ақ қорық шаруашылығын жүргізу мақсатымен сыйыспайтын басқа да орман пайдалану түрлеріне тыйым салынады.

132-с т а т ь я. Қорық ормандарында орман пайдалану тәртібі

Қорық ормандарында орман пайдалану тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленеді.

Қорық ормандарында қорық шаруашылығын жүргізу мақсаттарына қарай өрттен немесе басқа табиғи апаттан зардап шеккен учаскелерде орманды қалпына келтіруге жағдай жасайтын санитариялық ағаш кесу, орманды күтіп-баптау үшін кесу және басқа жұмыстар жүргізілуі мүмкін.

Қорықтың бүкіл территориясында немесе оның бөлігінде сондай-ақ баз қалпындағы табиғат процестеріне адамның мүлде араласпау режимі белгіленуі мүмкін.

XXXI тарау

КОЛХОЗ ОРМАНДАРЫНДА ОРМАН ПАЙДАЛАНУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

133-с т а т ь я. Колхоздар мен колхозшылардың орман пайдалануды жүзеге асыруы

Колхоз ормандарында орман пайдалануды ең алдымен колхоздар мен колхозшылар жүзеге асырады.

Колхоздар (колхозаралық орман-шаруашылық ұйымдары) колхоз ормандарында қоғамдық шаруашылық мұқтаждары үшін орман пайдаланудың барлық түрін тегін жүзеге асырады. Колхоз мүшелері бұл ормандарда орман пайдалануды жеңілдік шартпен немесе тегін жүзеге асырады.

134-с т а т ь я. Колхоз ормандарында басқа орман пайдаланушылардың орман пайдалануды жүзеге асыруы

Сүрек және өзге де орман өнімі жөніндегі колхоздың қоғамдық шаруашылығының қажеттерін және колхозшылардың мұқтаждарын қанағаттандырғаннан кейін колхоз басқа орман пайдаланушылардың орман пайдалануды жүзеге асыруына жол бере алады.

Колхоз ормандарынан осы орман пайдаланушылар дайындаған өнім үшін ақыны мемлекеттік маңызы бар ормандарға арнап белгіленген таксалар бойынша колхоз алады. Колхоз ормандарында орман пайдаланудан түскен қаржы орман шаруашылығын жүргізуге жұмсалады.

Ағашты облыс шегінен тыс жерлерге өткізуге халық депутаттары облыстық Советінің атқару комитеті рұқсат ете алады.

135-с т а т ь я. Ауыл шаруашылығында пайдалануға жарамды өнімі аз орман учаскелерін ауыстыру

Колхоздарды шаруашылық ішінде жерге орналастыруды және колхоз ормандарын орналастыруды жүргізген кезде ауыл шаруашылығында пайдалануға жарамды өнімі аз орман учаскелері ағаш өсімдіктерінің

шаруашылық-бағалы тұқымдары өскен ауыл шаруашылық жерлеріне тең түсетін жерлермен ауыстырылуы мүмкін.

Өнімі аз орман учаскелерін ауыл шаруашылық жерлеріне ауыстыру тәртібін Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейді.

136-с т а т ь я. Колхоз ормандарын мемлекеттік маңызы бар ормандар құрамына беру тәртібі

Колхоз ормандары колхоз мүшелерінің жалпы жиналысының немесе уәкілдер жиналысының келісімімен Қазақ ССР Министрлер Советінің қаулысы бойынша мемлекеттік маңызы бар ормандар құрамына толық немесе ішінара берілуі мүмкін.

XXXII тарау

ШЕКАРА АЙМАҒЫНДА ОРМАН ПАЙДАЛАНУ

137-с т а т ь я. Шекара аймағында орман пайдалануды реттейтін заңдар

Шекара аймағында орман пайдалану ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерінде, осы Кодексте және ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің өзге де заңдарында белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асырылады.

138-с т а т ь я. Шекара аймағында орман пайдалану ерекшеліктері

Шекара аймағында орман пайдалану ерекшеліктерін шекара әскерлерінің командованиесімен келісе отырып, компетентті органдар белгілейді.

XXXIII тарау

ОРМАН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

139-с т а т ь я. Орман пайдалану туралы дауларды шешетін органдар

Кәсіпорындар, ұйымдар, мекемелер мен азаматтар арасындағы орман пайдалану туралы дауларды Қазақ ССР Министрлер Советі халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері, сондай-ақ мемлекеттік орман шаруашылығы органдары және бұған арнайы уәкілдік берілген өзге де мемлекеттік органдар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленетін тәртіп бойынша шешеді.

140-с т а т ь я. Орман қатынастарына байланысты мүліктік даулар

Орман қатынастарына байланысты мүліктік даулар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленген тәртіп бойынша қаралады.

ҮШІНШІ БӨЛІМ
ОРМАНДАРДЫ ҰЛҒАЙТА ӨСІРУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ
ӨНІМДІЛІГІН АРТТЫРУ

XXXIV тарау

ОРМАНДАРДЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ЖӘНЕ ОРМАН ӨСІРУ

141-с т а т ь я. Ормандарды қалпына келтіру және орман өсіру жөніндегі жұмыстарды жүргізу тәртібі

Ағашы кесіліп алынған жерлерде, өртендерде және бұрын орман болған өзге де алаңдарда ормандарды қалпына келтіру ісі жүзеге асырылады, ал жаңа ормандар өсіруге арналған басқа да жерлерде орман өсіру жұмыстары жүргізіледі.

Ормандарды қалпына келтіру және орман өсіру жөніндегі жұмыстар көлемі экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарларында көзделеді.

142-с т а т ь я. Ормандарды қалпына келтіруді және орман өсіруді жүзеге асыратын кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер

Ормандарды қалпына келтіруді және өсіруді, ағаш тұқымын дайындауды және отырғызылатын материал өсіруді мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындары, сондай-ақ орман шаруашылығын жүргізетін өзге де кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер жүзеге асырады. Аталған жұмыстарды атқару ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша басқа ұйымдарға да жүктелуі мүмкін;

ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша ормандарды қалпына келтіру және орман өсіру жөніндегі жұмыстарды атқару жүктелген ұйымдар ағаш өскен алаңға көшіруге жатқызылған өздері өсірген орман дақылдарын мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарына дер кезінде беріп отыруға міндетті.

143-с т а т ь я. Ағаш дайындаушылардың ормандарды қалпына келтіру үшін қолайлы жағдайларды сақтау жөніндегі міндеттері

Сүрек дайындау және тасымалдау кезінде ағаш дайындаушылар ағашы кесіліп алынған жерлерде орманды қалпына келтіру үшін қолайлы жағдайларды сақтауға бағытталған талаптарды орындауға міндетті. Бұл талаптар сүрек дайындауға және тасымалдауға арналған жаңа техниканы жасаған кезде де ескерілуге тиіс.

144-с т а т ь я. Ормандарды қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу әдістері

Ормандарды қалпына келтіру жұмыстары мемлекеттік орман шаруашылығы органдары белгілейтін тәртіп бойынша шаруашылық-бағалы ағаш тұқымдарынан неғұрлым қысқа мерзімде жоғары өнімді ормандар өсіруді қамтамасыз ететін әдістермен жүргізіледі.

145-с т а т ь я. Өзге де категориядағы жерлерді орман өсіру үшін мемлекеттік орман қоры жерлерінің құрамына көшіру

Үйлесімді түрде ормандандыруды қамтамасыз ету, өзендердің, су қоймаларының жағасына орман өсіру үшін және басқа қажет болған

реттерде өзге де категориядағы жерлер, ең алдымен ауыл шаруашылығында пайдалануға жарамсыз жер учаскелері (жыра-сай, қолат, құм және сол сияқтылар), сондай-ақ мемлекеттік қордағы ағаш-бұта өсімдіктері өсіп кеткен жерлер мемлекеттік орман қоры жерлерінің құрамына көшірілуі мүмкін. Өзге де категориядағы жерлерді мемлекеттік орман қоры жерлерінің құрамына көшіру ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің жер заңдарында белгіленген тәртіп бойынша жүргізіледі.

XXXV тарау

ОРМАНДАРДЫҢ ӨНІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ЖӘНЕ ОРМАНДЫ КҮТІП-БАПТАУ

146-статья. Ормандардың сапа құрамын жақсарту жөніндегі шаралар

Ормандардың сапа құрамын жақсарту мақсаттарында орманды күтіп-баптау ретінде ағаш кесуге, санитариялық ағаш кесуге және құны шамалы орман ағаштарын қайта өсіруге байланысты ағаш кесу жұмыстары жүргізілуге, ормандардың жас құрамын жақсарту жөніндегі, оның ішінде қурап кеткен ағаштардың көбеюін болғызбау жөніндегі, сондай-ақ топырақтың құнарлылығын арттыру жөніндегі шаралар және ормандардың өнімділігін арттыруға жәрдемдесетін басқа да жұмыстар жүзеге асырылуға тиіс.

147-статья. Мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарының және орман шаруашылығын жүргізетін өзге де кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің ормандардың өнімділігін арттыру және орманды күтіп-баптау жөніндегі міндеттері

Мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындары, орман шаруашылығын жүргізетін өзге де кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер мыналарды атқаруға міндетті:

орманды күтіп-баптау, селекциялау, шаруашылық тұрғысынан алғанда неғұрлым құнды ағаш тұқымдарының тұқымын өсіру және сортын сынау жөніндегі жұмыстарды топырақтың құнарлылығын арттыру, тым ылғалды жерлерді құрғату, топырақтың су және басқа да жел эрозиясына, батпақтануына, сортаңдануына және оның жайын нашарлататын басқа да процестерге жол бермеу шараларын жүргізуге, сондай-ақ ормандардың тұқымдық құрамын, сапасын жақсартуға, олардың өнімділігін және қорғаныш қасиетін арттыруға бағытталған өзге де шараларды жүзеге асыруға;

орманды қалпына келтіру және арнайы бөлінген алаңдарда жаңа ормандар өсіру үшін мемлекеттік орман қорының жерлерін неғұрлым толық әрі тиімді пайдалану шараларын қолдануға.

ТӨРТІНШІ БӨЛІМ ОРМАНДАРДЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ САҚТАУ

XXXVI тарау

ОРМАНДАРДЫ ҚОРҒАУДЫ ЖӘНЕ САҚТАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

148-с т а т ь я. Ормандарды қорғау және сақтау саласындағы негізгі міндеттер

Барлық ормандар өрттен, заңсыз кесуден, орман пайдаланудың белгіленген тәртібінің бұзылуынан, орманға зиян келтіретін басқа да әрекеттерден қорғалуға, сондай-ақ зиянкестер мен аурулардан сақталуға тиіс.

Ормандарды қорғау және сақтау жөніндегі негізгі міндеттер мыналар болып табылады:

орман өрттерінің алдын алу, оларды мерзімінде анықтау және сөндіру жөніндегі шараларды жүргізу;

СССР ормандарындағы өрт қауіпсіздігі Ережелерін орманда барлық жұмыс істейтіндер мен орналасқан кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің, сондай-ақ орманда жүрген азаматтардың орындауын бақылау;

ормандарды заңсыз кесуден, бүлдіруден, талан-таражға салудан және басқа орман талаптарын бұзудан қорғау, сондай-ақ мемлекеттік орман қорының жерлерін қорғау;

ағаш дайындаушылардың өсіп тұрған ағашты босату ережелерін орындауын және орман пайдаланудың басқа түрлерінің ережелерін сақтауын бақылау;

орманның зиянды насекомдары мен ауруларының ошағын анықтау және оларға қарсы күрес жүргізу;

мемлекеттік орман қорының ормандарында аң аулау ережелері мен мерзімдерін сақтауды бақылау және браконьерлікке қарсы күрес жүргізу, сондай-ақ ормандардың қорғалуын және сақталуын ұлғайта өсірілуі мен ұтымды пайдаланылуын қамтамасыз ететін басқа да әрекеттер.

149-с т а т ь я. Ормандарды қорғау және сақтау жөніндегі шараларды жүзеге асыру

Ормандарды қорғау және сақтау жөніндегі шараларды жүзеге асыру мыналарға жүктеледі:

мемлекеттік маңызы бар ормандарда — мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарына, осы орманда орман шаруашылығын жүргізу жүктелген өзге де кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге, сондай-ақ тиісті министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволарға және халық депутаттары қалалық Советтерінің атқару комитеттеріне;

колхоз ормандарында — колхоздарға, осы ормандарда орман шаруашылығын жүргізу жүктелген өзге де ұйымдарға, сондай-ақ тиісті ауыл шаруашылық органдарына.

Қазақ ССР Министрлер Советі, халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері, ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес ормандарды қорғау және сақтау жөніндегі, орман өртіне қарсы күрес жүргізу жөніндегі шаралардың жүзеге асырылуын қамтамасыз етеді, өрт сөндіруге халықты, өртке қарсы қолданылатын техника мен транспорт құралдарын қатыстырады, өрт қаупі күшейген кезеңде қажет болған реттерде халықтың ормандарға баруына және оларға транспорт құралдарының кіруіне тыйым салады.

150-с т а т ь я Орман өрті бөлімшелері және орман өртіне қарсы күрес жүргізу жөніндегі мамандандырылған қызмет

Мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарында, орман шаруашылығын жүргізетін өзге де кәсіпорындарда, ұйымдар мен мекемелерде, бұл қажет болған жерлерде, тиісті техникалық құралдармен жабдықталған орман өрті бөлімшелері ұйымдастырылады.

151-с т а т ь я. Халық депутаттарының облыстық, аудандық және қалалық Советтері атқару комитеттерінің ормандарды қорғауды және сақтауды жүзеге асырудағы міндеттері

Халық депутаттарының облыстық, аудандық және қалалық Советтерінің атқару комитеттері:

мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының және соларға қарасты орман шаруашылық кәсіпорындарының, орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің, сондай-ақ орман пайдаланушылардың ормандарда өрт хауіпсіздігі және өрт хауіп бар маусымға даярлық жөніндегі шараларды белгілеуін және орындауын ұйымдастырады;

орман өртін сөндіру үшін халықты, сондай-ақ қызметкерлерді, кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің өртке қарсы техникасы мен транспорт құралдарын қатыстыру және тартылған адамдарды жылжымалы құралдармен, тамақпен және медициналық көмекпен қамтамасыз ету тәртібін белгілейді; ормандарда өрт хауіп ерекше күшейген кезеңде тартылатын адамдардан және құралдардан өрт бөлімшелерін құруды көздейді және оларды орман өрті шыға қалған ретте дереу жүріп кетуге әзірлікте ұстауды қамтамасыз етеді;

өртке қарсы бағытталған жолдар, ормандарды авиациямен қорғау үшін пайдаланылатын вертолеттерге арналған аэродромдар мен қону алаңдарын салуда, ормандарды авиациямен қорғау жүргізілетін аймақтарға жанар және жағар май жеткізуде, сондай-ақ өрт хауіп бар маусымға мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының қарауына кезекші транспорт ретінде жанар маймен жеткілікті қамтылған автомобильдердің, катерлердің және басқа транспорт құралдарының қажетті мөлшерін бөлуде көмек көрсетеді;

ішкі істер органдарының орман өртінің шығуына не таралуына кінәлы адамдарды табу және жауапқа тарту жөніндегі шараларды мерзімінде жүргізуін қамтамасыз етеді;

өртке қарсы насихатты кеңінен жүргізу, ормандарды қорғау, ормандарда өрт хауіпсіздігі ережелерін сақтау мәселелерін баспасөзде, радио мен телевизия арқылы үнемі жариялап отыру ісін ұйымдастырады;

облыс, аудан территорияларында орман өртіне қарсы күрес жөніндегі шаралардың барлығын үйлестіріп отыруды қамтамасыз етеді, бұл үшін, қажет болған реттерде, арнайы өрт комиссияларын құрады.

152-с т а т ь я. Қызметі ормандардың жайы мен ұлғайта өсірілуіне әсер ететін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің міндеттері

Қызметі ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне әсер ететін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес мемлекеттік орман шаруашылығы органдарымен, халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттерімен және басқа мемлекеттік органдармен келісілген ормандарды қорғауға бағыт-

талған технологиялық, санитариялық және басқа шараларды жүргізуге міндетті.

153-с т а т ь я. Мемлекеттік орман қорына кірмейтін егіс қорғайтын орман тілкемдерін және өзге де қорғаныштық мақсатта немесе көгалдандыру үшін егілген ағаш-бұта өсімдіктерін қорғау және сақтау

Мемлекеттік орман қорына кірмейтін колхоздар мен совхоздардың жерлеріндегі егіс қорғайтын орман тілкемдерін және өзге де қорғаныштық мақсатта немесе көгалдандыру үшін егілген ағаш-бұта өсімдіктерін қорғауды және сақтауды жер пайдаланушылар, тиісті министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар және халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері қамтамасыз етеді.

154-с т а т ь я. Орман шаруашылығын ұтымды жүргізу, орман пайдалануды жақсарту, оларды қорғауды және сақтауды күшейту жөніндегі шараларды жүзеге асыруға ынталандыратын көтермелеу шаралары

ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындарды, ұйымдарды, мекемелерді және орман пайдаланушыларды орман шаруашылығын ұтымды жүргізу, ормандарды пайдалануды жақсарту, оларды қорғауды және сақтауды күшейту жөніндегі шараларды жүзеге асыруға ынталандыратын материалдық және моральдық көтермелеу шаралары белгіленуі мүмкін.

XXXVII тарау

ҚАЗАҚ ССР-індегі ОРМАН КҮЗЕТІ

155-с т а т ь я. Қазақ ССР-індегі орман күзетінің жүйесі

ССР Одағы мен одактас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес Қазақ ССР-інің территориясында ормандарды қорғауды және сақтауды мыналар жүзеге асырады: СССР-дің мемлекеттік орман күзеті; жүйесінде орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер бар министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың орман күзеті; халық депутаттарының қалалық Советтері атқару комитеттерінің орман күзеті; колхоздардың орман күзеті.

Мемлекеттік орман шаруашылығы органдары Қазақ ССР-інің ормандарын қорғау және сақтау ісінің жолға қойылуын олардың жүйесінде ұйымдастырылатын мемлекеттік орман қорғау аппараты арқылы өздеріне жүктелген бақылауды жүзеге асырады.

156-с т а т ь я. Орман күзетінің праволары

СССР-дің мемлекеттік орман күзетіне, министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың, халық депутаттарының қалалық Советтері атқару комитеттерінің орман күзетіне, сондай-ақ колхоздардың орман күзетіне ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес ормандарды қорғау және сақтау ережелерін, орман пайдаланудың, мемлекеттік орман қоры жерлерін өз мақсатына сәйкес пайдаланудың белгіленген тәртібін бұзуға жол бермеу және оның алдын алу жөнінде, сондай-ақ орманға зиян келтіретін басқа әрекеттерге жол бермеу және олардың алдын алу жөнінде праволар беріледі.

157-статья. Ормандарды қорғауды және сақтауды бақылау

Қазақ ССР-інің барлық ормандарының қорғалу және сақталу ісінің жолға қойылуын бақылауды жүзеге асыру мемлекеттік орман шаруашылығы органдарына жүктеледі.

БЕСІНШІ БӨЛІМ

**ОРМАНДАРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ
ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТТІК ОРМАН КАДАСТРЫ.
ОРМАН ОРНАЛАСТЫРУ**

XXXVIII тарау

**ОРМАНДАРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ
ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТТІК ОРМАН КАДАСТРЫ.**

158-статья. Ормандарды мемлекеттік есепке алуды және мемлекеттік орман кадастрын жүргізу

Ормандарды ұтымды пайдалануды ұйымдастыру, оларды ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау, орман шаруашылығын дамытуды жоспарлауға және кесілетін ағаш қорын орналастыруға арнап мемлекет есебінен ССР Одағы үшін бірыңғай жүйелер бойынша ормандар мемлекеттік есепке алынып, мемлекеттік орман кадастры жүргізіледі.

159-статья. Ормандарды мемлекеттік есепке алуды және мемлекеттік орман кадастрын жүргізу тәртібі

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес ормандарды мемлекеттік есепке алу және мемлекеттік орман кадастры СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша жүргізіледі.

160-статья. Мемлекеттік орман қоры жерлерінің салалық есебін жүргізу тәртібі

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес мемлекеттік орман қоры жерлерінің жайы мен пайдаланылуының салалық есебі СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша жүзеге асырылады.

XXXIX тарау

ОРМАН ОРНАЛАСТЫРУ

161-статья. Орман орналастырудың мазмұны

Орман орналастыру оны ұтымды пайдалануды, өнімділігін арттыруды, ұлғайта өсіруді, қорғауды және сақтауды, сондай-ақ орман шаруашылығын жүргізу мәдениетін арттыруды қамтамасыз етуге бағытталған мемлекеттік шаралар жүйесін қамтиды.

162-статья. Орман орналастыру әрекеттері

Орман орналастыру мынадай орман орналастыру әрекеттерін қамтиды:

орман шаруашылық кәсіпорындарының территория шекараларын мемлекеттік орман шаруашылығы органдарының орман шаруашылық кәсіпорындарының ішкі шаруашылық территорияларын ұйымдастыруды,

сондай-ақ орманы бар территорияларды анықтау, өзге де кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге жүктелген орман шаруашылығын жүргізу; басты мақсатта пайдалану үшін кесілетін есепті ағаш мөлшерін және орман пайдаланудың басқа түрлерінің мөлшерін, сондай-ақ ағаш кесудің әдістерін белгілеу үшін орман ресурстарын, ағаштардың тұқымдық және жас құрамын анықтау;

ормандарды күтіп-баптау үшін кесу, санитариялық кесу, құндылығы шамалы орман ағаштарын қайта егуге, құрғатуға және басқа орман — шаруашылық шараларына байланысты ағаш кесу жұмыстарын жүргізу қажет болған учаскелерді анықтау;

ормандарды қалпына келтіруге және орман өсіруге арналған алаңдарды нақтылау және ормандарды ұлғайта өсірудің әдістерін анықтау;

ормандардың сақталу категорияларын анықтау және қажет болған ретте, ормандарды бір топтан екінші топқа көшіруді негіздеу;

топографиялық-геодезиялық, орман-биологиялық және басқа зерттеулер мен ізденістерді, сондай-ақ өзге де орман орналастыру әрекеттерін жүзеге асыру.

163-с т а т ь я. Орман орналастыру документтемесі

Орман шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер үшін орман орналастыру материалдары бойынша мемлекеттік орман шаруашылығы органдары немесе олармен келісе отырып өзге де мемлекеттік органдар тиісті жобалар жасап, бекітеді, бұл жобалар орман шаруашылығын жүргізу және орман пайдалануды жүзеге асыру үшін негіз болып табылады, перспективалық және ағымдағы жоспарлау үшін бастапқы материал қызметін атқарады.

164-с т а т ь я. Кесілетін есепті ағаш мөлшерін есептеу және бекіту тәртібі

Басты мақсатта пайдалану үшін кесілетін есепті ағаш мөлшері орман шаруашылығын жүргізетін әрбір кәсіпорын, ұйым мен мекеме бойынша орман орналастыру кезінде ұзақ мерзімге ормандар мен шаруашылықтардың топтары бойынша жеке-жеке (қылқан жапырақты, қатты жапырақты және жұмсақ жапырақты) есептеледі және облыс, республика бойынша анықталады. ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес кесілетін есепті ағаш мөлшерін бекіту тәртібін СССР Министрлер Советі белгілейді.

165-с т а т ь я. Орман орналастыру жүйесінің бірлігі

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес барлық ормандарда орман орналастыруды мемлекеттік орман орналастыру кәсіпорындары ССР Одағының мемлекеттік орман шаруашылығы органдары белгілейтін, ССР Одағы үшін бірыңғай жүйе бойынша жүргізеді.

ОРМАН ЗАҢДАРЫН БҮЗҒАНДЫҚ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ

XL тарау

ОРМАН ЗАҢДАРЫН БҮЗҒАНДЫҚ ҮШІН
ЖАУАПТЫЛЫҚТЫҢ НЕГІЗДЕРІ МЕН ТҮРЛЕРІ

166-с т а т ь я. Ормандарға мемлекеттік меншік правосын бұзатын
мәмлелердің заңсыздығы

Орман пайдалану правосын өз бетімен басқаға беру, сондай-ақ ормандарға мемлекеттік меншік правосын тікелей немесе жасырын түрде бұзатын басқа да мәмлелер заңсыз деп табылады.

167-с т а т ь я. Орман заңдарының бұзылу түрлері

Осы Кодекстің 166-статьясында аталған мәмлелерді жасауға кінәлы, сондай-ақ:

ағаштар мен бұталарды заңсыз кескен және бүлдірген;
өрт салудың немесе отқа салақ қараудың салдарынан орманды құртқан немесе бүлдірген;

ормандарда өрт хауіпсіздігі талаптарын бұзған;
ағаштардың семуіне немесе ауруға шалдығуына әкеп соғатын кірлі сумен, химиялық заттармен, өнеркәсіптік және коммуналдық-тұрмыстық тастандылармен, қалдықтармен және қоқыстармен орманды бүлдірген;
орман дақылдарын, орман питомниктері мен плантацияларындағы тікпе көшеттерді не екпе көшеттерді, сондай-ақ табиғи өскен жас ағаштарды, орманды қалпына келтіруге арналған аландарда өздігінен түскен тұқымды құртқан немесе бүлдірген;

мемлекеттік орман қоры жерлерінің учаскелерін ағаш түбірінен тазарту, құрылыс салу, сүректі қайта өңдеу, қоймалар салу және сол сияқтылар үшін тиісті рұқсатсыз осы учаскелерді пайдаланған;

ормандарда және мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде өз бетімен шөп шапқан және мал жайған;

тыйым салынған немесе тек орман билеті бойынша ғана рұқсат етілген учаскелерде өз бетімен жабайы жеміс, жаңғақ, саңырауқұлақ, жидек және сол сияқты өнім жинаған;

кесілетін ағаш қорын пайдаланудың, сүрек дайындаудың, тасып шығарудың және шайыр дайындаудың белгіленген тәртібін бұзған;

ормандардағы шектеу белгілерін құртқан және бүлдірген;

орман үшін пайдалы фаунаны құртқан;

орман пайдалануды ағаш кесу билетінде (ордерінде) немесе орман билетінде көзделген мақсаттарға немесе талаптарға сәйкессіз жүзеге асырған;

шабындық және жайылым жерлерді бүлдірген;

ормандарды тұрмыстық қалдықтармен және тастандылармен ластаған;

орман құрғататын жыраларды, сондай-ақ мемлекеттік орман қоры жерлеріндегі дренаж жүйелерін құртқан немесе бүлдірген;

ормандардағы аншлағтарды, жарнамаларды және басқа көрнекі үгіт құралдарын құртқан немесе бүлдірген;

ормандардың жайына және ұлғайта өсірілуіне зиянды әсерді болғызбайтын құрылғылар мен қамтамасыз етілмеген жаңа және қайта құрылған кәсіпорындарды, цехтарды, агрегаттарды, транспорт жолдарын, коммуналдық және басқа объектілерді пайдалануға берген,—

адамдар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес қылмыстық, әкімшілік немесе өзге де жауапты болады.

ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша орман заңдарын бұзудың басқа түрлері үшін де жауаптылық белгіленуі мүмкін.

168-с т а т ь я. Орман заңдарының бұзылуы арқылы келтірілген зиянды өтеу

Кәсіпорындар, ұйымдар, мекемелер және азаматтар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарында белгіленген мөлшер мен тәртіп бойынша орман заңдарының бұзылуы арқылы келтірілген зиянды өтеуге міндетті.

169-с т а т ь я. Лауазымды адамдардың және басқа қызметкерлердің кінәсынан орман заңдарының бұзылуы арқылы орман шаруашылығына келтірілген зиян үшін олардың материалдық жауаптылығы

Лауазымды адамдардың және басқа қызметкерлердің кінәсынан орман заңдарының бұзылуы арқылы келтірілген шығындарды өтеуге байланысты кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер шығын шеккенде лауазымды адамдар және басқа қызметкерлер белгіленген тәртіп бойынша материалдық жауапты болады.

170-с т а т ь я. Заңсыз дайындалған сүректі және өзге де орман өнімін алып қою

Заңсыз дайындалған сүрек және өзге де орман өнімі алып қойылды және орман шаруашылығын жүргізетін тиісті кәсіпорынға, ұйымға немесе мекемеге, не орман пайдаланушыға, егер оның правосы бұзылған болса, берілуге тиіс. Заңсыз дайындалған өнімді алып қою мүмкін болмаған жағдайда оның құны өндіріліп алынады.

171-с т а т ь я. Орман пайдалану тәртібі бұзылған жағдайда орман пайдалануды тоқтата тұру

ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздеріне сәйкес орман пайдаланушылар оны пайдаланудың белгіленген тәртібін бұзған жағдайда СССР Министрлер Советі анықтайтын реттерде және тәртіп бойынша орман пайдалану тоқтатыла тұруы мүмкін.

172-с т а т ь я. Ормандардың жайы мен ұлғайта өсірілуіне хауіп тудыратын жұмыстарды тоқтата тұру

Егер кәсіпорындар, ұйымдар, мекемелер жүргізіп жатқан жұмыстар кезінде ормандардың өрттен қорғалуын және олардың жайы мен ұлғайта өсірілуін қамтамасыз ететін технологиялық, санитариялық және басқа шаралардың орындалмауына байланысты, ол жұмыстар ормандардың жайы мен олардың ұлғайта өсірілуі үшін хауіпті болса, ССР Одағының заңдарында белгіленетін реттерде және тәртіп бойынша бұл жұмыстар тоқтатыла тұруы мүмкін.

173 - с т а т ь я. Мемлекеттік орман қорына кірмейтін қорғаныш және көғалдандыру мақсатындағы ағаш-бұта өсімдіктерін күртқаны немесе бүлдіргені үшін жауаптылық

Колхоздар мен совхоздардың жерлеріндегі егін қорғайтын орман тілкемдерін немесе мемлекеттік орман қорына кірмейтін өзге де қорға-

ныш және көгалдандыру мақсатындағы ағаш-бұта өсімдіктерін заңсыз құртуға немесе бүлдіруге кінәлы адамдар, егер ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары бойынша жоғарыда аталған әрекеттер үшін неғұрлым қатаң жауаптылық белгіленбеген болса, бірінші топтағы ерекше қорғалатын ормандарды құртқаны немесе бүлдіргені үшін белгіленген заңдар бойынша жауапты болады.

174-с т а т ь я. Ағаш-бұта өсімдіктері өсіп кеткен ауыл шаруашылық жерлерінде өз бетімен сүрек дайындағаны үшін жауаптылық

Ағаш-бұта өсімдіктері өсіп кеткен ауыл шаруашылық жерлерінде өз бетімен сүрек дайындауға кінәлы адамдар Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес жауапты болады.

175-с т а т ь я. Ормандарды қалпына келтіру, олардың жайын және тұқымдық құрамын жақсарту, өнімділігін арттыру жөніндегі, сондай-ақ өсіп-жетілген ағаш ресурстарын пайдалану жөніндегі міндетті шараларды орындамағаны үшін жауаптылық

Ормандарды қалпына келтіру, олардың жайын және тұқымдық құрамын жақсарту, өнімділігін арттыру жөніндегі, сондай-ақ өсіп-жетілген ағаш ресурстарын пайдалану жөніндегі міндетті шараларды орындамағаны үшін кінәлы адамдар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес жауапты болады.

ЖЕТІНШІ БӨЛІМ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ШАРТТАР ¹

176-с т а т ь я. Халықаралық шарттар

Егер СССР-дің халықаралық шартында советтік орман заңдарындағыдан өзге ережелер белгіленген болса, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

Егер Қазақ ССР-інің халықаралық шартында Қазақ ССР-інің орман заңдарында көзделгендегіден өзге ережелер белгіленген болса, Қазақ ССР-інің орман заңдары жөнінде де осындай тәртіп қолданылады.

ҚАЗАҚ ССР-інің ОРМАН КОДЕКСІН КҮШІНЕ ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ²

ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІ
ПРЕЗИДИУМЫНЫҢ 1978 жылғы 11 декабрьдегі УКАЗЫ
(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1978 ж., № 51)

«Қазақ ССР-інің Орман кодексін бекіту туралы» Қазақ ССР-інің 1978 жылғы 11 августығы Заңына (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1978 ж., № 34) ³ сәйкес Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Президиумы қаулы етеді:

¹ Жетінші бөлімге — 1980 ж. 29 февральдағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1980 ж., № 12).

² 4-статьяның екінші бөлігі және 5-статья Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

³ 41-бетті қараңыз.

1. Бұдан былай Қазақ ССР-інің орман заңдарын Қазақ ССР-інің Орман кодексіне сәйкес келтіргенге дейін Қазақ ССР орман заңдарының қолданылып жүрген актілері, олар Кодекске қайшы келмейтіндіктен, қолданыла береді.

2. Қазақ ССР-інің Орман кодексі Кодекс күшіне енгізілгеннен кейін, яғни 1979 жылғы 1 январьдан бастап туындайтын орман қатынастарына қолданылады.

Қазақ ССР-інің Орман кодексі күшіне енгізілгенге дейін туындаған орман правосы қатынастарында осы право қатынастарына қатысушылардың правоары мен міндеттерін жүзеге асыру 1979 жылғы 1 январьдан бастап Кодекске сәйкес реттеледі.

3. ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерінде белгіленіп, Қазақ ССР-інің Орман кодексінде баяндалған ережелер СССР Жоғарғы Советі Президиумының «ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерін күшіне енгізу тәртібі туралы» 1977 жылғы 13 декабрьдегі Указына (СССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1977 ж., № 50, 746-ст.) сәйкес Негіздер күшіне енгізілген күннен бастап қолданылады.

4. СССР Жоғарғы Советі Президиумының «ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерін күшіне енгізу тәртібі туралы» 1977 жылғы 13 декабрьдегі Указына сәйкес ормандарды эрозияға қарсы, ерекше бағалы орман алқаптарына және Қазақ ССР-інің Орман кодексінің 35-статьясында көзделген басқа да қорғаныш категорияларына жатқызу тәртібін СССР Министрлер Советі белгілейді.

ҚАЗАҚ ССР-інде ОРМАН ҚОРҒАУДЫ ОДАН ӘРІ ЖАҚСARTУ ЖӘНЕ ОРМАН РЕСУРСТАРЫН ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ

**ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІНІҢ
1978 жылғы 11 августығы ҚАУЛЫСЫ**

(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1978 ж., № 34)

Қазақ ССР Жоғарғы Советі ормандар табиғи байлықтардың маңызды құрамдас бөлігі болып табылатынын және олардың халық шаруашылық, экономикалық және әлеуметтік зор маңызы бар екенін атап көрсетеді.

Коммунистік партия мен Совет мемлекеті Владимир Ильич Лениннің нұсқауларын басшылыққа ала отырып, ормандарды қорғау, ұлғайта өсіру және ұтымды пайдалану туралы үнемі камқорлық жасап келеді. Бұл КПСС XXV съезінің шешімдерінде, КПСС Орталық Комитеті мен СССР Министрлер Советінің «Табиғат қорғауды күшейту және табиғи ресурстарды пайдалануды жақсарту туралы» қаулысында, СССР Жоғарғы Советінің «Орман қорғауды одан әрі жақсарту және орман ресурстарын ұтымды пайдалану жөніндегі шаралар туралы» қаулысында нақты көрсетілген.

Табиғи ресурстарды ұлғайта өсіру және оларды пайдалануды жақсарту жөніндегі жауапты міндеттер КПСС Орталық Комитетінің 1978 жылғы июль Пленумының шешімдерінде алға қойылды.

Айналадағы ортаны, оның ішінде ормандарды да қорғау мәселесі СССР Конституциясында және Қазақ ССР Конституциясында заңды

түрде баянды етілген, сондай-ақ СССР Министрлер Советі туралы Заңда көрініс тапқан.

Партия мен үкіметтің аталған қаулыларының нұсқауларына, Қазақ ССР-інде табиғат қорғау туралы Заңының және Қазақ ССР-інің экономикалық және әлеуметтік дамуының мемлекеттік жоспарларының талаптарына сәйкес республикада орман ресурстарын комплексті әрі ұтымды пайдалану, ормандарды қалпына келтіру және өсіру, олардың өнімділігін арттыру, өрттен қорғау және зиянкестер мен аурудан сақтау жөнінде зор жұмыстар жүргізілуде. Соңғы ондаған жылдар ішінде 1 миллион гектардан астам жерде орман өсіріліп, 93 мың гектар жерде қорғаныс мақсатындағы екпе ағаштар отырғызылды. Орман шаруашылығының материалдық-техникалық базасын нығайту, орман шаруашылық және ағаш дайындау жұмыстарының технологиясын жетілдіру жөніндегі шаралар жүзеге асырылды. Ормандарды сауықтыру және мәдени-эстетикалық мақсаттарға пайдалану ісі ұлғайып келеді.

Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібінің техникалық жарақтануы өсс түсті, мұның өзі дайындалған сүректі толық пайдалануға мүмкіндік берді.

Орман шаруашылығын және ағаш дайындауды жүргізудің түбегейлі мәселелері жөніндегі ғылыми-зерттеу жұмыстары күшейтілді.

Орман шаруашылық кәсіпорындарына ормандарды қорғауды, оларды ұлғайта өсіруде жергілікті жерлерде партия және совет органдары, кәсіптік одақтар, табиғатты қорғау қоғамдарының ұйымдары, жастар және басқа да қоғамдық ұйымдар елеулі көмек көрсетуде.

Сонымен бірге Қазақ ССР Жоғарғы Советі ормандарды қорғау, оларды ұлғайта өсіру және ұтымды пайдалану ісінде елеулі кемшіліктердің бар екенін атап көрсетеді.

Ормандарды қалпына келтіру және орман өсіру жөніндегі жұмыстардың тиімділігі республиканың бірқатар аудандарында әлі де төмен. Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Гурьев, Көкшетау және Талдықорған облыстарында жекелеген учаскелерде орман дақылдарының құрып кетуіне жол беріліп келді. Қазақ ССР Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібі министрлігінің орман өнеркәсібі шаруашылықтарына бекітіліп берілген ағаш-шикізат базаларында ағаш кесу және орманды қалпына келтіру арасындағы алшақтық жойылмаған.

Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, халық депутаттары Советтерінің атқару комитеттері егіс алқаптарын қорғайтын ағаш өсіру ісіне көңіл бөлуді нашарлатып жіберген.

Алматы, Қызылорда және Шымкент облыстарында жайылым жерлерінің өнімділігін арттыру мақсатымен құмдарды ормандандыру жөніндегі жұмыстар жеткілікті мөлшерде жүргізілмей келеді.

Кейбір жылдары орман өрттері халық шаруашылығына елеулі түрде нұқсан келтіруде. Мемлекеттік орман шаруашылығы органдары ормандарда өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтау жөнінде жеткілікті талап қойып отырмайды, өртке қарсы профилактикалық шараларды жеткілікті жүргізбейді, белгіленген тәртіпті бұзушыларды мерзімінде анықтамайды және жауапқа тартып отырмайды. Бұған прокуратура және милиция органдары тарапынан көмек аз көрсетіледі. Ормандардың зиянкестері мен ауруына қарсы күрестің биологиялық және басқа да құралдарын өндіріске кеңінен енгізу мәселелері баяу шешілуде.

Ағаш-шикізат ресурстарын ұтымды пайдаланбауға жол беріледі. Ағаш кесілетін жерлерде кесілмеген ағаштар, отын және ұсақ товарлы сүрек қалдырылады. Жұмсақ жапырақты ағаш тұқымының сүрегі және ағаш қалдықтары жеткілікті пайдаланылмайды. Әсіресе ағаш-

1. Бұдан былай Қазақ ССР-інің орман заңдарын Қазақ ССР-інің Орман кодексіне сәйкес келтіргенге дейін Қазақ ССР орман заңдарының қолданылып жүрген актілері, олар Кодекске қайшы келмейтіндіктен, қолданыла береді.

2. Қазақ ССР-інің Орман кодексі Кодекс күшіне енгізілгеннен кейін, яғни 1979 жылғы 1 январьдан бастап туындайтын орман қатынастарына қолданылады.

Қазақ ССР-інің Орман кодексі күшіне енгізілгенге дейін туындаған орман правосы қатынастарында осы право қатынастарына қатысушылардың праволары мен міндеттерін жүзеге асыру 1979 жылғы 1 январьдан бастап Кодекске сәйкес реттеледі.

3. ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерінде белгіленіп, Қазақ ССР-інің Орман кодексінде баяндалған ережелер СССР Жоғарғы Советі Президиумының «ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерін күшіне енгізу тәртібі туралы» 1977 жылғы 13 декабрьдегі Указына (СССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1977 ж., № 50, 746-ст.) сәйкес Негіздер күшіне енгізілген күннен бастап қолданылады.

4. СССР Жоғарғы Советі Президиумының «ССР Одағы мен одақтас республикалардың орман заңдарының Негіздерін күшіне енгізу тәртібі туралы» 1977 жылғы 13 декабрьдегі Указына сәйкес ормандарды эрозияға қарсы, ерекше бағалы орман алқаптарына және Қазақ ССР-інің Орман кодексінің 35-статьясында көзделген басқа да қорғаныш категорияларына жатқызу тәртібін СССР Министрлер Советі белгілейді.

ҚАЗАҚ ССР-інде ОРМАН ҚОРҒАУДЫ ОДАН ӘРІ ЖАҚСARTУ ЖӘНЕ ОРМАН РЕСУРСТАРЫН ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ

**ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІНІҢ
1978 жылғы 11 августары ҚАУЛЫСЫ**

(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1978 ж., № 34)

Қазақ ССР Жоғарғы Советі ормандар табиғи байлықтардың маңызды құрамдас бөлігі болып табылатынын және олардың халық шаруашылық, экономикалық және әлеуметтік зор маңызы бар екенін атап көрсетеді.

Коммунистік партия мен Совет мемлекеті Владимир Ильич Лениннің нұсқауларын басшылыққа ала отырып, ормандарды қорғау, ұлғайта өсіру және ұтымды пайдалану туралы үнемі қамқорлық жасап келеді. Бұл КПСС XXV съезінің шешімдерінде, КПСС Орталық Комитеті мен СССР Министрлер Советінің «Табиғат қорғауды күшейту және табиғи ресурстарды пайдалануды жақсарту туралы» қаулысында, СССР Жоғарғы Советінің «Орман қорғауды одан әрі жақсарту және орман ресурстарын ұтымды пайдалану жөніндегі шаралар туралы» қаулысында нақты көрсетілген.

Табиғи ресурстарды ұлғайта өсіру және оларды пайдалануды жақсарту жөніндегі жауапты міндеттер КПСС Орталық Комитетінің 1978 жылғы июль Пленумының шешімдерінде алға қойылды.

Айналадағы ортаны, оның ішінде ормандарды да қорғау мәселесі СССР Конституциясында және Қазақ ССР Конституциясында заңды

түрде баянды етілген, сондай-ақ СССР Министрлер Советі туралы Заңда көрініс тапқан.

Партия мен үкіметтің аталған қаулыларының нұсқауларына, Қазақ ССР-інде табиғат қорғау туралы Заңының және Қазақ ССР-інің экономикалық және әлеуметтік дамуының мемлекеттік жоспарларының талаптарына сәйкес республикада орман ресурстарын комплексті әрі ұтымды пайдалану, ормандарды қалпына келтіру және өсіру, олардың өнімділігін арттыру, өрттен қорғау және зиянкестер мен аурудан сақтау жөнінде зор жұмыстар жүргізілуде. Соңғы ондаған жылдар ішінде 1 миллион гектардан астам жерде орман өсіріліп, 93 мың гектар жерде қорғаныс мақсатындағы екпе ағаштар отырғызылды. Орман шаруашылығының материалдық-техникалық базасын нығайту, орман шаруашылық және ағаш дайындау жұмыстарының технологиясын жетілдіру жөніндегі шаралар жүзеге асырылды. Ормандарды сауықтыру және мәдени-эстетикалық мақсаттарға пайдалану ісі ұлғайып келеді.

Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібінің техникалық жарақтануы өсетүсті, мұның өзі дайындалған сүректі толық пайдалануға мүмкіндік берді.

Орман шаруашылығын және ағаш дайындауды жүргізудің түбегейлі мәселелері жөніндегі ғылыми-зерттеу жұмыстары күшейтілді.

Орман шаруашылық кәсіпорындарына ормандарды қорғауды, оларды ұлғайта өсіруде жергілікті жерлерде партия және совет органдары, кәсіптік одақтар, табиғатты қорғау қоғамдарының ұйымдары, жастар және басқа да қоғамдық ұйымдар елеулі көмек көрсетуде.

Сонымен бірге Қазақ ССР Жоғарғы Советі ормандарды қорғау, оларды ұлғайта өсіру және ұтымды пайдалану ісінде елеулі кемшіліктердің бар екенін атап көрсетеді.

Ормандарды қалпына келтіру және орман өсіру жөніндегі жұмыстардың тиімділігі республиканың бірқатар аудандарында әлі де төмен. Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Гурьев, Көкшетау және Талдықорған облыстарында жекелеген учаскелерде орман дақылдарының құрып кетуіне жол беріліп келді. Қазақ ССР Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібі министрлігінің орман өнеркәсібі шаруашылықтарына бекітіліп берілген ағаш-шикізат базаларында ағаш кесу және орманды қалпына келтіру арасындағы алшақтық жойылмаған.

Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, халық депутаттары Советтерінің атқару комитеттері егіс алқаптарын қорғайтын ағаш өсіру ісіне көңіл бөлуді нашарлатып жіберген.

Алматы, Қызылорда және Шымкент облыстарында жайылым жерлерінің өнімділігін арттыру мақсатымен құмдарды ормандандыру жөніндегі жұмыстар жеткілікті мөлшерде жүргізілмей келеді.

Кейбір жылдары орман өрттері халық шаруашылығына елеулі түрде нұқсан келтіруде. Мемлекеттік орман шаруашылығы органдары ормандарда өрт қауіпсіздігі ережелерін сақтау жөнінде жеткілікті талап қойып отырмайды, өртке қарсы профилактикалық шараларды жеткілікті жүргізбейді, белгіленген тәртіпті бұзушыларды мерзімінде анықтамайды және жауапқа тартып отырмайды. Бұған прокуратура және милиция органдары тарапынан көмек аз көрсетіледі. Ормандардың зиянкестері мен ауруына қарсы күрестің биологиялық және басқа да құралдарын өндіріске кеңінен енгізу мәселелері баяу шешілуде.

Ағаш-шикізат ресурстарын ұтымды пайдаланбауға жол беріледі. Ағаш кесілетін жерлерде кесілмеген ағаштар, отын және ұсақ товарлы сүрек қалдырылады. Жұмсақ жапырақты ағаш тұқымының сүрегі және ағаш қалдықтары жеткілікті пайдаланылмайды. Әсіресе ағаш-

шикізат ресурстарын пайдалануды Шығыс Қазақстан облысының таулы ормандарында ағаш өнеркәсібі шаруашылықтары және басқа да ағаш дайындайтын ұйымдар көп кемшіліктерге жол береді.

Орман шаруашылығы және ағаш өнеркәсібі кәсіпорындары орман шаруашылық және ағаш дайындау жұмыстарын жүргізуге арналған қажетті техникалық құралдармен жеткілікті жабдықталмаған.

Сүректен және оның қалдықтарынан халық тұтынатын товарлар өндіруді арттыру, сондай-ақ жеміс, жидек, жаңғақ, саңырауқұлақ, дәрілік және техникалық шикізат пен басқа да орман өнімдерін дайындау әрі қайта өңдеу үшін қолда бар мүмкіндіктер толық көлемінде пайдаланылмай келеді.

Министрліктер мен ведомстволар, жастар және қоғамдық ұйымдары жеткіншек ұрпақты табиғатқа деген сүйіспеншілікте, орман байлықтарын аялауға және молайта беруге деген табиғи қажеттілікте тәрбиелеуге әлі де болса жеткілікті көңіл бөлмей отыр. Бұл істе бұқаралық информация құралдары — баспасөз, телевизия, радио толық пайдаланылмайды.

Халық депутаттары Советтерінің атқару комитеттері ормандарды қалпына келтіру және орман өсіру, ормандар мен мемлекеттік орман қорының жерлерін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі шаралардың орындалуын нашар бақылайды.

Қазақ Советтік Социалистік Республикасының Жоғарғы Советі қаулы етеді:

1. Экономиканы одан әрі дамыту, халықтың әл-ауқатын арттыру және айналадағы ортаны жақсарту мақсатында ормандарды қорғауды және сақтауды, оларды комплексті әрі ұтымды пайдалануды, ұлғайта өсіруді, ормандардың өнімділігін арттыру, су қорғау, қорғаныс, санитариялық-гигиеналық және өзге де пайдалы қасиеттерін күшейтуді қамтамасыз ету Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің, Қазақ ССР Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібі министрлігінің, басқа да министрліктер мен ведомстволардың, халық депутаттары Советтері атқару комитеттерінің, орман шаруашылық және ағаш дайындау кәсіпорындарының ең маңызды міндеттерінің бірі деп саналсын.

2. Қазақ ССР Министрлер Советі, халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері партия мен үкіметтің табиғатты қорғау мәселелері жөніндегі шешімдерінің орындалуы жолындағы бақылауды күшейтсін, Қазақ ССР Жоғарғы Советінің депутаттары мен тұрақты комиссияларының ұсыныстарын есепке ала отырып, орман ресурстарын пайдалануды одан әрі жақсарту, ормандарды ұлғайта өсіру және қорғау жөніндегі шараларды жасап, жүзеге асырсын, ол үшін мыналар еске алынсын:

орман ресурстарын комплексті әрі ұтымды пайдалану, ағаш өнеркәсібі өндірісін ұйымдастыруды жақсарту, ормандардың су қорғау, қорғаныш, санитариялық-гигиеналық және өзге де пайдалы қасиеттерін күшейту мақсатымен жоспарлауды жетілдіру;

кесілетін ағаш қорын пайдалануды жақсарту, есептеліп бекітілген ағаш кесу шегінде ағаш кесуді қамтамасыз ету, сүрек дайындау, тасымалдау және қайта өңдеу кезінде оның ысырабын қысқарту, республикалық және оған қарасты жергілікті органдардың осы талаптарды орындау жолындағы жауапкершілігін арттыру;

сүректі, оның ішінде жұмсақ жапырақты ағаш тұқымын ұтымды пайдалануды қамтамасыз ету, сүрек пен сүрек қалдықтарын дайындау және жеткілікті өңдеу жөніндегі қуаттарды онан әрі дамыту;

орман жерлерінің өнімділігін және ормандарды қалпына келтіру әрі орман өсірудің тиімділігін арттыру, ормандарды құнды ағаш тұ-

қымдарымен мерзімінде қалпына келтіруді қамтамасыз ету, орманды сапалы күтіп-баптау;

орман өртінің алдын-алу және оған қарсы күрес ұйымдастыру жөніндегі шараларды күшейту, кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелер мен азаматтардың ормандардағы өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапкершілігін арттыру;

орман шаруашылығын және орман пайдалануды жүргізуді түбегейлі проблемалары бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұлғайту, табиғи ортаның сақталуы мен ормандардың қалпына келтірілуін қамтамасыз ететін орман шаруашылық және ағаш дайындау жұмыстарын комплекс-ті механикаландыру үшін жаңа техника мен прогресшіл технологияны енгізуді жеделдету.

3. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, халық депутаттарының Советтері мен олардың атқару комитеттері орман пайдалану ережелерін сақтауды, ормандарды қалпына келтіру және басқа да орман шаруашылық жұмыстарын мерзімінде әрі сапалы жүргізуді, кесілетін ағаш қорын мерзімінде бөліп беруді, мемлекеттік орман қорының жерлерін олардың белгіленген мақсаттарға сәйкес пайдаланылуын қамтамасыз ететін болсын.

4. Қазақ ССР Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібі министрлігі, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, ағаш дайындауды жүзеге асыратын басқа да министрліктер мен ведомстволар:

кесілетін ағаш қорын неғұрлым толық әрі ұтымды пайдалануды қамтамасыз етсін, ағаш кесілетін жерлерде товарлық құны төмен және отындық сүрек қалдыруға жол бермейтін болсын, кесілген ағаш қалдықтарын жинауды әрі қайта өңдеуді ұйымдастырсын, орман пайдалану мен ормандарды қалпына келтіру ережелерін қатаң сақтасын;

озық техника мен прогресшіл технологияны енгізу негізінде ағаш дайындау өндірісін комплекс-ті механикаландыруға және автоматтандыруға шаралар қолдансын және осының негізінде еңбек өнімділігін арттыруды және өнімнің өзіндік құнын кемітуді қамтамасыз етсін.

5. Республиканың министрліктері, ведомстволары мен қоғамдық ұйымдары әрбір азаматты ормандарды сақтауға әрі молайта беруге деген жауапкершілік және оларға қамқорлықпен қарау сезімінде тәрбиелеу жөніндегі жұмысты жандандыра түссін, орман ресурстарын пайдалануға қырсыздық, немкеттілік, жүрдім-бардым қарау фактілеріне қарсы ымырасыз күрес жүргізсін.

6. Халық депутаттарының Советтері мен олардың атқару комитеттері ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау жолындағы бақылауды күшейтсін, орман байлықтарын қорғауды қамтамасыз ету ісіне жұртшылықты кеңінен тартсын, бұл мәселелерді терең зерттеп, Советтердің сессияларында, атқару комитеттерінің және тұрақты комиссиялардың мәжілістерінде ұдайы қарап отыратын болсын.

ҚАЗАҚ ССР ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕНІ БЕКІТУ ТУРАЛЫ¹

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1979 жылғы 20 июльдегі № 280 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 17, 46-ст.)

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі туралы осыған қосылған Ереже бекітілсін.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1979 жылғы 20 шольдегі
№ 280 қаулысымен*

БЕКІТІЛГЕН

ҚАЗАҚ ССР ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ ТУРАЛЫ Е Р Е Ж Е

1. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі республикада орман шаруашылығына басшылықты жүзеге асырушы одақтық-республикалық мемлекеттік басқару органы болып табылады және өз қызметінде Қазақ ССР Министрлер Советі мен СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитетіне бағынады.

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі ормандарды пайдалану, ұлғайта өсіру, қорғау және сақтау саласында салааралық басқаруды, сондай-ақ осы салада салалық басқаруды жүзеге асырады.²

2. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің басты міндеттері мыналар:

халық шаруашылығы мен халықтың орман өнімдерінің барлық түрлеріне деген қажеттерін неғұрлым толық қанағаттандыру мақсатында орман шаруашылығын барынша дамытуды қамтамасыз ету;

адамдардың денсаулығын қорғау, айналадағы ортаны жақсарту және халық шаруашылығын өркендету мүдделерінде орманның су қорғау, қорғаныш болу, климатты реттеу, сауықтыру және өзге де пайдалы табиғи қасиеттерін күшейту;

мемлекеттік орман қорын есепке алу және зерттеу, ормандары бар жерлерді ұтымды пайдалану, орман топырағының құнарлылығын арттыру;

ормандарды ұдайы ұлғайта өсіру, олардың тұқымдық құрамы мен сапасын жақсарту, өнімділігін арттыру;

ормандарды аялау, оларды өрттен қорғау, адамға және айналадағы ортаға зиян тигізбейтін тәсілдермен және әдістермен зиянкестерден және аурулардан сақтау;

орман шаруашылығын дұрыс жүргізуді қамтамасыз ету және ормандардың жайына, пайдаланылуына, ұлғайта өсірілуіне, қорғалуы мен сақталуына мемлекеттік бақылау жасау²;

оптималды жоспарлар әзірлеу, экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарының тапсырмаларын белгіленген көрсеткіштер бойынша орындау, бюджет төлемдерінің жоспарын орындау және мемлекеттік тәртіпті сақтау;

¹ 2-пункт Қазақ ССР Зандарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² 1-пунктке және 2-пунктің жетінші абзацына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж., 3 июньдегі № 250 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 14, 58-ст.).

техникалық прогресті қамтамасыз ету, ғылымның, техниканың жетістіктері мен озық тәжірибені кеңінен пайдалану, жаңа техника жөніндегі жұмыстарды жоспарлауды ұйымдастыру;

саланың жоспарлы және үйлесімді дамуын қамтамасыз ету, шоғырландыру мен мамандандыру, ішкі резервтерді жете пайдалану, өндірісті барынша интенсификациялау, өнімнің өзіндік құнын жүйелі түрде арзандату және өндірістің рентабельділігін арттыру негізінде еңбек өнімділігі мен өндіріс тиімділігін барынша арттыру;

күрделі қаржыларды ұтымды пайдалану және олардың тиімділігін арттыру, құрылыс мерзімдерін қысқарту және құнын арзандату, өндірістік қуаттарды дер кезінде іске қосуды және толық пайдалануды қамтамасыз ету;

жоспарлауды және басқаруды жетілдіру, еңбекті және өндірісті ғылыми ұйымдастыруды енгізу, Министрліктің құрамына кіретін кәсіпорындарды, ұйымдар мен мекемелерді басқаруда экономикалық әдістердің ролін арттыру;

социалистік жарысты барынша өрістетуді және еңбекшілердің өндірісті басқаруға кеңінен қатысуын қамтамасыз ету, Министрліктің құрамына кіретін кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің коллективтерін әлеуметтік дамыту жөніндегі шараларды жүзеге асыру;

еңбекшілердің мәдени-тұрмыстық және тұрғын үй жағдайларын жақсарту, еңбек етудің неғұрлым қолайлы және хауіпсіз жағдайларын жасау.

3. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі өз қызметінде СССР мен Қазақ ССР-інің заңдарын, СССР Жоғарғы Советінің Президиумы мен Қазақ ССР Жоғарғы Советі Президиумының указдарын, СССР Үкіметі мен Қазақ ССР Үкіметінің қаулылары мен жарлықтарын, СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитетінің бұйрықтары мен нұсқауларын және басқа нормативтік актілерді, сондай-ақ осы Ережені басшылыққа алады.

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі қолданылып жүрген заңдардың өз қарамағындағы кәсіпорындарда, ұйымдар мен мекемелерде дұрыс қолданылуын қамтамасыз етеді және Министрліктің жүйесінде олардың қолданылу практикасын қорытады және оларды жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеп, оларды Қазақ ССР Министрлер Советі мен СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитетінің қарауына енгізеді.

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі орман шаруашылығының жайына және оны одан әрі өркендетуге, саладағы ғылыми-техникалық прогреске, ормандарды ұлғайта өсіріп, олардың өнімділігін арттыруға, ормандарды өрттен, өз бетімен кесуден және орманға зиян келтіретін басқа да әрекеттерден қорғауды ұйымдастыруға, ормандарды зиянды насекомдар мен аурулардан сақтауға жауап береді¹.

4. Өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі:

— республиканың орман қорын жоспарлы түрде комплексті зерттеуді және орман шаруашылығын дамытудың негізгі бағыттарын әзірлеуді, орманды ұтымды пайдалануды, ағаш кесуді есепті ағаш кесумен белгіленген мөлшерде және өсіп жетілген ағашты дер кезінде және ұтымды пайдалануға бағытталған тәсілдермен жүргізуді, қурап кеткен ағаштардың көбеюін болғызбауды, оларды шаруашылыққа пайдалы ағаш тұқымдарымен қалпына келтіруді, ормандардың жас құрамын, орманның ішкі ортасын және өсіп тұрған ағаштардың жайын жақсар-

¹ 3-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж., 3 июньдегі № 250 қаулысымен үшінші абзацпен толықтырылған (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 14, 58-ст.)

туды, ормандардың су қорғау, қорғаныш болу және өзге де пайдалы қасиеттерін күшейтуді, құнды орман алқаптарын сақтауды қамтамасыз етеді;

— ормандарды мемлекеттік есепке алуды, мемлекеттік орман кадастрын, сондай-ақ мемлекеттік орман қоры жерлерінің жайын және олардың пайдаланылуын салалық есепке алуды белгіленген тәртіп бойынша жүргізеді, ССР Одағы үшін белгіленген бірыңғай жүйе бойынша мемлекеттік орман орналастыру кәсіпорындарының күшімен ормандарды орналастыру жөніндегі жұмысты ұйымдастырады, орман шаруашылығын ұйымдастырудың және дамытудың мемлекеттік орман орналастыру кәсіпорындары әзірлейтін бас схемалары мен жобаларын бекітеді.¹

— ормандарды қорғаныш топтары мен категорияларына жатқызу туралы және оларды халық шаруашылық маңызына сәйкес бір топтан немесе категориядан екіншісіне көшіру туралы, сондай-ақ ормандарды орман таксаларының разрядтары мен ағаш ағызу аудандары бойынша бөлу туралы ұсыныстар әзірлейді және белгіленген тәртіп бойынша Қазақ ССР Министрлер Советінің қарауына енгізеді;

— мемлекеттік орман қорының ормандарында кесілетіп есепті ағаш мөлшерін белгілейді және оны белгіленген тәртіп бойынша бекітуге табыс етеді;

— мемлекеттік маңызы бар ормандарда сүрек дайындауды Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындардың жүргізуін, сондай-ақ халық тұтынатын және өндірістік мақсаттағы товарларды сүректен және ағаш қалдықтарынан өндіруді және ормандарда қосалқы мақсатта пайдалану өнімдерін дайындауды ұйымдастырады, шығарылатын өнімнің сапасын арттыруды қамтамасыз етеді;

— орманды күтіп-баптау үшін кесуді, ормандарды қалпына келтіру, құндылығы шамалы орман ағаштарын жаңғырту, қорғағыш және эрозияға қарсы орман ағаштарын өсіру жөніндегі жұмыстарды жүргізу жолымен ормандардың өнімділігі мен сапасын арттыру жөніндегі шараларды, сондай-ақ орман топырағының құнарлылығын арттыру жөніндегі шараларды жүзеге асырады;

— шаруашылық тұрғысынан алғанда неғұрлым құнды ағаш тұқымдарының тұқымын селекциялау, өсіру және сортын сынау жөніндегі жұмысты ұйымдастырады, ағаш тұқымын өсіретін шаруашылықтар мен питомниктерді дамытады, ағаш және бұта тұқымдарының тұқымын дайындауды, мемлекеттік орман қорында ормандарды қалпына келтіру жұмыстарын орындайтын кәсіпорындардың, сондай-ақ қорғағыш орман ағаштар өсіретін колхоздардың, совхоздардың және басқа ауыл шаруашылық кәсіпорындарының қажеттерін қанағаттандыру үшін отырғызылатын материал өсіруді қамтамасыз етеді;

— ормандарды өрттен, заңсыз кесуден, бүлдіруден, орман пайдаланудың белгіленген тәртібінің бұзылуы мен орманға зиян келтіретін басқа да әрекеттерден қорғауды, сондай-ақ мемлекеттік орман қорының жерлерін қорғауды ұйымдастырады, орман патологиялық бақылауды жүзеге асырады, орманның зиянды насекомдары мен ауруларының ошақтарын анықтайды және адамға, айналадағы табиғи ортаға зиян келтірмейтін препараттарды, құралдарды, тәсілдер мен әдістерді қолдана отырып оларға қарсы күрес жүргізеді;

— орман шаруашылығын жүргізу мәселелері жөнінде ережелер мен нұсқауларды өз компетенциясының шегінде бекітеді;

— кәсіпорындар мен ұйымдардың, олардың ведомстволық бағыныштылығына қарамастан, орман шаруашылығын жүргізуінің, орман

¹ 4-пунктің үшінші абзацына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 3 июньдегі № 250 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 14, 58-ст.).

ресурстарын пайдалануының дұрыстығына, орманды калпына келтіру жөніндегі жұмыстарының сапасына, ормандарды өрттен, заңсыз кесуден және орманға нұқсан келтіретін басқа да әрекеттерден қорғауды, ормандарды зиянды насекомдар мен аурулардан сақтауды ұйымдастыруына тексеру жүргізеді, мемлекеттік орман қоры жерлерін өз мақсатына сәйкес пайдалануға және бұл жерлерді қорғауға бақылау жасауды жүзеге асырады¹;

— мемлекеттік орман қорының ормандарында аң аулаудың ережелері мен мерзімдерінің сақталуына, жабайы жануарлар санының орман жерлеріне жиілігі сай келетін мөлшерде реттелуіне, ормандарда аң аулайтын жерлерді пайдаланатын кәсіпорындар мен ұйымдардың аңшылық фаунасы мен орман өсімдіктерін сақтауға бағытталған шаралар комплексін жүргізуіне бақылауды жүзеге асырады, мемлекеттік орман қорының территориясында браконьерлікке қарсы күрес ұйымдастырады, Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындар мен ұйымдардың аңшылық шаруашылығын басқарады;

— халық шаруашылығын өркендетудің бақылау цифрлары негізінде Министрліктің жүйесі бойынша перспективалық және жылдық жоспарлардың жобаларын әзірлейді және белгіленген тәртіп бойынша оларды бекітуге табыс етеді;

— Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге экономикалық және әлеуметтік даму жоспарының көрсеткіштеріне сәйкес перспективалық және жылдық жоспарларды қарап, бекітеді және олардың орындалуын қамтамасыз етеді;

— техникалық-экономикалық нормативтерді, шикізатты, отынды, материалдарды жұмсау мен олардың запастарының нормаларын, өндірістік және пайдалану қажеттеріне жылу және электр энергиясын жұмсау нормаларын қолданылып жүрген заңға сәйкес әзірлейді және оларды енгізуді қамтамасыз етеді, Министрліктің құрамына кіретін кәсіпорындар мен ұйымдар бекітетін нормалар мен нормативтердің тізбесін белгілейді;

— Министрліктің жүйесінде ғылыми-зерттеу жұмыстарының және ғылым мен техниканың жетістіктерін пайдаланудың перспективалық және жылдық жоспарларын қолданылып жүрген тәртіпке сәйкес әзірлейді және бекітеді, саланы дамытудың аса маңызды проблемалары бойынша ғылыми-техникалық болжамдарды әзірлейді;

— ғылыми-зерттеу және жобалау-конструкторлық ұйымдар жұмысының тиімділігін арттыруға, қажетті өндірістік-экспериментальдық база жасауға шаралар қабылдайды;

— ғылыми-зерттеулерді, тәжірибе-конструкторлық және технологиялық әзірлемелерді, механикаландыру мен автоматтандыру құралдарының жаңа түрлерін игеру, техника мен технологиялық процестерді жетілдіру, еңбекті ғылыми ұйымдастыруды енгізу жөніндегі жұмыстарды жүзеге асырады, ғылыми-техникалық міндеттерді ғылыми әзірлемелерден бастап, алынған нәтижелерді өндірісте пайдаланғанға дейін комплексті түрде шешуді, осы заманғы экономикалық-математикалық әдістер мен есептеу техникасын жоспарлауға және басқаруға енгізуді қамтамасыз етеді;

— Министрлікке бекітіліп берілген номенклатура бойынша өнімге мемлекеттік стандарттардың жобаларын әзірлеуді ұйымдастырады және белгіленген тәртіп бойынша оларды бекітуге табыс етеді, мемлекеттік стандарттарды енгізуді және сақтауды қамтамасыз етеді;

¹ 4-пункттің он бірінші абзацына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж., 3 июньдегі № 250 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 14, 58-ст.).

— өнертапқыштық пен рационализаторлықты дамытуды қамтамасыз етеді, тәжірибе алмасуды ұйымдастырады, бұл мәселелер бойынша жарыстар, конкурстар мен байқаулар өткізеді;

— Министрліктің жүйесінде күрделі құрылысты жүзеге асырады, күрделі құрылыстың жобалау-смета документтемесін, құрылыстар мен жобалау-ізвестіру жұмыстарының титулдық тізімдерін белгіленген тәртіп бойынша әзірлейді және бекітеді, күрделі қаржыларды тиімді пайдалануды, өндірістік қуаттар мен негізгі қорларды дер кезінде іске қосуды, аяқталмаған құрылыс көлемдерін қысқартуды, негізгі қорларды күрделі жөндеуді қамтамасыз етеді;

— жабдықтау мен өткізудің қазір бар жалпы мемлекеттік жүйесін есепке алып, өз қарамағындағы кәсіпорындарды, ұйымдар мен мекемелерді материалдық-техникалық жағынан жабдықтауды ұйымдастырады және қамтамасыз етеді;

— Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындарды, ұйымдар мен мекемелерді белгіленген тәртіп бойынша қаржыландырады, олардың шаруашылық-финанс қызметін басқарады, бақылау-тексеру жұмысын ұйымдастырады, ақша қаржылары мен материалдық құнды заттардың сақталуын, үнемдеу режимінің сақталуын, социалистік мемлекеттік меншікке ұқыпты қарауды және келтірілген материалдық нұқсанды өтеуді қамтамасыз етеді;

— өз жүйесіне кіретін кәсіпорындарды, ұйымдар мен мекемелерді белгіленген тәртіп бойынша құрады және жояды, олар туралы ережелерді (уставтарды) бекітеді;

— Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің құрылымы мен штаттарын белгіленген тәртіп бойынша бекітеді, жалақы төлеу мен сыйлық берудің қолданылып жүрген шарттарының дұрыс қолданылуын қамтамасыз етеді;

— басшы кадрларды іріктеп алу мен орналастыруды жүзеге асырады, Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындарды, ұйымдар мен мекемелерді қызметкерлердің маман кадрларымен қамтамасыз етеді, кадрлар даярлау мен олардың мамандығын арттыруды ұйымдастырады, тұрақты кадрлар жасауға шаралар қабылдайды;

— Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындарда, ұйымдар мен мекемелерде еңбек өнімділігін арттыру, еңбек пен өндірісті ғылыми ұйымдастыруды енгізу, басқарудың формаларын, әдістері мен құрылымын жетілдіру жөнінде шаралар әзірлеуді және жүргізуді, еңбекті нормалау, өнім өндіру нормаларын, сан нормативтері мен қызмет көрсету нормаларын қайта қарау жөніндегі, жұмыс орындарын ұйымдастырудың типті жобаларын енгізу жөніндегі жұмыстарды жүргізуді қамтамасыз етеді, хауіпсіздік техникасы, еңбек жағдайларын жақсарту және сауықтыру жөніндегі шараларды жүзеге асырады;

— еңбекшілердің ұсыныстарын, арыздары мен шағымдарын дер кезінде және мұқият қарауды ұйымдастырады, оларда қойылған мәселелердің дұрыс шешілуін қамтамасыз етеді;

— орман шаруашылығы, қағаз және ағаш өңдеу өнеркәсібі жұмысшылары кәсіподағының республикалық комитетімен бірлесе отырып;

— Министрліктің жүйесіндегі қызметкерлердің тұрғын үй және мәдени-тұрмыстық жағдайларын жақсартуды қамтамасыз етеді, коллективтік шарттардың жасалуын басқарады және олардың орындалуын бақылайды;

— социалистік жарыс ұйымдастырады, Министрліктің жүйесі бойынша республикалық социалистік жарыстың шарттарын бекітеді, ақшалай сыйлықтары бар ауыспалы Қызыл туларды белгіленген тәртіп бойынша белгілейді. Республикалық социалистік жарыстың қорытындылары бо-

йынша жеңімпаз болған коллективтерге ауыспалы Қызыл тулар мен ақшалай сыйлықтар береді, коммунистік еңбек коллективтері атақтарын береді, еңбектің озық әдістерін зерттеуді, қорытуды және таратуды ұйымдастырады, Министрліктің жүйесіндегі озат қызметкерлерді белгіленген тәртіп бойынша көтермелейді.

5. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігін Министр басқарады, оны Қазақ ССР Конституциясына сәйкес Қазақ ССР Жоғарғы Советі, ал сессиялардың аралығындағы кезеңде кейіннен Қазақ ССР Жоғарғы Советінің бекітуіне енгізе отырып, Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Президиумы тағайындайды.

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрінің Қазақ ССР Министрлер Советі тағайындайтын орынбасарлары болады. Министрдің орынбасарлары арасында міндеттерді бөлуді Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрі жүргізеді.

6. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрі Министрлікке жүктелген міндеттер мен тапсырмалардың орындалуына жеке басы жауап береді, министрдің орынбасарларының, Министрліктің басқа бөлімшелерінің бастықтары мен басшыларының Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің қызметі үшін жауапкершілік дәрежесін белгілейді.

7. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі СССР мен Қазақ ССР-інің заңдары, СССР Жоғарғы Советі мен оның Президиумының, Қазақ ССР Жоғарғы Советі мен оның Президиумының өзге шешімдері, СССР Министрлер Советі мен Қазақ ССР Министрлер Советінің қаулылары мен жарлықтары, СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитетінің бұйрықтары мен нұсқаулары негізінде және соларды орындау үшін өз компетенциясы шеңберінде қаулылар, бұйрықтар, қағидалар, басқа да актілер шығарып, нұсқаулар береді, олардың орындалуын ұйымдастырады және тексереді.

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі қажет болған реттерде республиканың басқа министрліктерімен, мемлекеттік комитеттерімен және ведомстволарымен бірлескен актілер шығарады¹.

8. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінде коллегия құрылады, оның құрамында Министр (коллегия председателі) және қызметі бойынша Министрдің орынбасарлары, сондай-ақ Министрліктің басқа да басшы қызметкерлері болады.

Министрлік коллегиясының мүшелерін Қазақ ССР Министрлер Советі бекітеді.

9. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің коллегиясы өзінің үнемі өткізіліп тұратын мәжілістерінде орман шаруашылығын дамытудың негізгі мәселелерін және Министрлік қызметінің басқа да мәселелерін қарайды, кәсіпорындарға, ұйымдар мен мекемелерге практикалық басшылық, істің орындалуын тексеру, кадрларды іріктеп алу мен пайдалану мәселелерін, аса маңызды бұйрықтар мен нұсқаулардың жобаларын талқылайды, Министрліктің басқармалары мен бөлімдерінің, Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің баяндамалары мен есептерін тыңдайды.

Коллегия шешімдері, әдетте, Министрдің бұйрықтарымен жүзеге асырылады. Министр мен коллегия арасында келіспеушіліктер болған ретте Министр пайда болған келіспеушіліктер туралы Қазақ ССР Министрлер Советіне баяндай отырып өз шешімін жүзеге асыра береді,

¹ 7-пунктке Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 3 июньдегі № 250 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 14, 58-ст.).

ал коллегия мүшелері, өз тарапынан, өз пікірін Қазақ ССР Министрлер Советіне хабарлай алады.

10. Ғылым мен техника дамуының негізгі бағыттары жөніндегі ұсыныстарды қарау, республика орман шаруашылығында ғылыми негізделген бірыңғай техникалық саясатты белгілеу, отандық және шетелдік ғылымның, техниканың ең жаңа жетістіктері мен озық тәжірибені пайдалану және өндіріске енгізу жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу үшін Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінде ғылыми-техникалық совет құрылады.

Ғылыми-техникалық советтің құрамы мен ол туралы Ережені Министр бекітеді.

11. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі Министрліктің жүйесіндегі кәсіпорындардың, ұйымдар мен мекемелердің арасындағы шаруашылық дау-шарларды қарау үшін арбитраж құрады. Министрліктің арбитражына өздері шығарған шешімдерді ықтиярсыз орындатуға бұйрықтар беруге право беріледі.

Арбитраж туралы Ережені Министр бекітеді.

12. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі орталық аппаратының құрылымы мен қызметкерлерінің санын СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитетімен келісіп алғаннан кейін Қазақ ССР Министрлер Советі бекітеді.

Министрліктің орталық аппаратының штаттық кестесін белгіленген тәртіп бойынша және Министрліктің басқармалары мен бөлімдері туралы ережелерді Қазақ ССР Орман шаруашылығы Министрі бекітеді.

13. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің Қазақ ССР Мемлекеттік гербі бейнеленген, өз аты қазақ және орыс тілдерінде жазылған мөрі болады.

§ 2. ОРМАН ПАЙДАЛАНУ

**ҚАЗАҚ ССР-інің ОРМАНДАРЫН ҚОЛДАНЫЛЫП
ЖҮРГЕН ТОПҚА БӨЛУДІ НАҚТЫЛАУ
ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ҚОРҒАНЫШТЫҚ КАТЕГОРИЯЛАРЫНА
ЖАТҚЫЗУ ТУРАЛЫ¹**

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1981 жылғы 17 апрельдегі № 182 ҚАУЛЫСЫ**

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитетімен және Шығыс Қазақстан облыстық атқару комитетімен келіскен Шығыс Қазақстан облысындағы су қорғау, қорғаныштық, санитариялық-гигиеналық және сауықтыру функцияларын атқаратын мемлекеттік маңызы бар ормандарды № 1 қосымшаға сәйкес екінші және үшінші топтардан бірінші топқа көшіру туралы ұсынысы қабылдансын.

2. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, облыстық атқару комитеттері СССР Орман шаруашылығы жөніндегі мемлекеттік комитетімен келісіп ұсынған Қазақ ССР-індегі мемлекеттік маңызы бар ормандар мен колхоз ормандарын № 2 және 3 қосымшаларға сәйкес топтар мен қорғаныштық категориялары бойынша (облыстық атқару комитеттері қорғаныштық категорияларына жатқызған ормандардан басқа) бөлу бекітілсін.

3. Ағаш дайындау кәсіпорындарына Шығыс Қазақстан облысындағы өзендердің, көлдердің, бөгендердің жағалауындағы тыйым салынған орман тілкемдерінде уақытша ағаш таситын жолдардың салынуына және сүрек жинайтын алаңдарды жабдықтауға байланысты орман алаңдарын тазалауды облыстық атқару комитетінің орман шаруашылығы және орман қорғау басқармасымен келісе отырып жүргізуіне рұқсат етілсін.

¹ 2-пунктің екінші абзацы және 4-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

№ 1 ҚОСЫМША

ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНДАҒЫ ЕКІНШІ ЖӘНЕ ҮШІНШІ
ТОПТАРДАН БІРІНШІ ТОПҚА КӨШІРІЛЕТІН МЕМЛЕКЕТТІК
МАҢЫЗЫ БАР ОРМАНДАР

Орман шаруашылық кәсіпорындарының аты	Орманшылықтың өндірістік учаскелердің аты	Кварталдардың номерлері және олардың бөліктері	Жалпы көлемі (га)
1	2	3	4
Бірінші топқа көшірілетін екінші топтағы ормандар			
Берель орман ша- руашылығы	Аршаты орманшы- лығы	408—414 кварталдар	1256
	Берель орманшы- лығы	394—407, 432 кварталдар	2833
	Урыль орманшы- лығы	393, 415—431 кварталдар	2571
Қорытындысы			6660
Большенарым ор- ман шаруашы- лығы	Көктерек орман- шылығы	30—33, 43—46, 57, 58, 70, 73, 76, 93 — 99, 120—122, 139 кварталдардың бөліктері	1106
	Новоберезовка ор- маншылығы	75, 77, 78, 80—87, 89—91, 100—104, 106, 110, 112—114, 125—128, 131— 135, 145—157 кварталдардың бөлік- тері	3720
	Сенновка орман- шылығы	1—3, 158 кварталдар, 4—6, 8, 9, 11, 14, 17, 19, 21, 23, 27, 28 квартал- дардың бөліктері	3059
Қорытындысы			7885
Бұқтырма орман шаруашылығы	Мякотихинка ор- маншылығы	112, 118—120, 121, 125 кварталдар, 4, 5, 10—12, 22—27, 34—38, 61, 109—111 кварталдардың бөліктері,	4050
	Серебрянск орман- шылығы	80, 113—117, 122—124, 126 квартал- дар, 71, 72, 75, 76, 79, 81—84, 107, 108 кварталдардың бөліктері	4409
Қорытындысы			8459
Верх-Убинка ор- ман шаруашы- лығы	Большереченка ор- маншылығы	52—54 кварталдар, 22—28, 30—37, 39—43, 46, 47 кварталдардың бө- ліктері	1327
	Быструшинка ор- маншылығы	52, 53, 57 кварталдар, 7—12, 15, 17— 21, 23—28, 30, 31, 38, 39 квартал- дардың бөліктері	1565
	Зимихин орманшы- лығы	1—4, 7—10, 16, 17, 20—22, 25—33, 35—48, 50—60, 62—66, 69—73, 75— 77, 80—85, 90, 91, 93—101, 103— 109, 111—136, 138—141 квартал- дардың бөліктері	12034
	Центральный ор- маншылығы	28—30 кварталдар, 1—4, 6—12, 17— 19, 22, 24—27 кварталдардың бө- ліктері	5208
Қорытындысы			20134
Зайсан орман ша- руашылығы	Зайсан орманшы- лығы	33, 62—64, 84—88, 90—94 квартал- дар, 95, 96, 115, 116, 134, 135, 137,	

1	2	3	4
		139—143, 205, 206, 208—222, 224—230, 237, 238, 243, 244 кварталдардың бөліктері	6048
	Қаратал орманшылығы	1—32, 58—61, 74, 81—83 кварталдар, 148—150, 156, 168, 174, 175, 178 кварталдардың бөліктері	7901
	Кендірлік орманшылығы	53—57, 65—73, 75—80, 89 кварталдар, 99—105, 107—110, 112—114, 121—123, 181—198, 200, 201 кварталдардың бөліктері	7565
		Қорытындысы	21514
Зыряновск орман шаруашылығы	Быков орманшылығы	127, 153, 166, 214—220 кварталдар	4929
	Зыряновск орманшылығы	160 квартал	172
	Леснопристань орманшылығы	161, 162, 164—171 кварталдар	3365
		Қорытындысы	8466
Қатонқарағай орман шаруашылығы	Алтай орманшылығы	426—459 кварталдар, 396—404, 415—417, 422—424 кварталдардың бөліктері	8656
	Медведь орманшылығы	386—395, 486 кварталдар, 378—383 кварталдардың бөліктері	3591
	Устьезовинка орманшылығы	74—100 кварталдар	7832
	Черновинка орманшылығы	497 квартал	403
	Шыңғыстай орманшылығы	462, 483, 484, 487—492, 552—555 кварталдар, 461, 463, 464, 475, 476 кварталдардың бөліктері	2624
		Қорытындысы	23106
Киров орман шаруашылығы	ша-Бобровка орманшылығы	1, 2, 8—12, 19—22 кварталдар, 3, 4, 6, 7, 13, 14, 16—18 кварталдардың бөліктері	4303
	Горно-Ульбинка орманшылығы	100, 101, 123—126, 128, 144—154, 156—177 кварталдар, 102, 127, 129—131, 133, 134, 155 кварталдардың бөліктері	15755
	Тархан орманшылығы	23, 25—30, 33—38, 45, 46, 52—54 кварталдардың бөліктері	1174
		Қорытындысы	21232
Күршім орман шаруашылығы	ша-Маралиха орманшылығы	105—123 кварталдар, 3, 4, 6—8, 12, 13, 16, 17, 19—21, 27, 28, 30, 32—34, 37—42, 48, 49, 51, 52, 54—57, 60, 61, 63, 66—68, 70—77, 79, 82—90, 92—94, 97—104 кварталдардың бөліктері	5273
	Пуғачев орманшылығы	105—123 кварталдар, 3, 4, 6—8, 12, 29—32, 34—37, 39, 40, 42, 43, 45—49, 51—64, 67—69, 71—73, 75—80, 82, 83, 86—99, 104, 105, 107—115, 117—119, 121—128, 131, 132, 137, 139, 144—147, 154, 155 кварталдардың бөліктері	14172

1	2	3	4
	Чердожк орманшы- лығы	58—158 кварталдар, 4, 5, 8, 9, 11—13, 18—21, 27, 28, 34—36, 39, 40, 43— 45, 49, 52, 53, 55—57 кварталдар- дың бөліктері	12973
		Қорытындысы	32418
Лениногорск ор- ман шаруашы- лығы	Журавлиха орман- шылығы	150—153, 179—181, 211—216, 270, 271 кварталдардың бөліктері	753
	Пригородное маншылығы	ор- 276—285, 331 кварталдар	5548
	Центральный маншылығы	ор- 209, 210, 267—269 кварталдардың бө- ліктері	75
	Черноубинка маншылығы	ор- 332—336 кварталдардың бөліктері	464
		Қорытындысы	6840
Марқакөл орман шаруашылығы	Боран орманшылы- ғы	353—394, 435, 475—485 кварталдар	10316
	Марқакөл орман- шылығы	396, 397, 401—416, 419—434, 436— 451, 455—457, 470—474 кварталдар	10646
		Қорытындысы	20962
Октябрь орман-ме- лнорация стан- циясы	Таврия өндірістік учаскесі	1—11, 13—20 кварталдар	1765
Пихта орман ша- руашылығы	Бутаковка орман- шылығы	1—3, 6, 7, 12, 13, 16, 17, 20—22, 24— 26, 29—31, 36—38 кварталдардың бөліктері	2659
Тұрғысын орман шаруашылығы	Осиновка орман- шылығы	223, 227—230 кварталдар	2104
	Төменгі Тұрғысын орманшылығы	224—226, 231—236 кварталдар	3478
		Қорытындысы	5582
Черемшан орман шаруашылығы	Зимовка орманшы- лығы	146, 147, 150, 151, 154а, 155—160, 162—166, 174, 175, 177, 179 квар- талдар, 4, 5, 8, 12, 14, 15, 17—19, 24—28, 30, 31, 35—38,	7519
	Черемшан орман- шылығы	40—42, 44—45, 54—57, 62, 66—69, 78—80, 149, 153, 154, 161, 169, 170, 178 кварталдардың бөліктері 180, 181, 186, 187, 191, 192, 195—199 кварталдардың бөліктері	1294
		Қорытындысы	8813
		БАРЛЫҒЫ	196495

Бірінші топқа көшірілетін үшінші топтағы ормандар

Берель орман ша- руашылығы	Аршаты орманшы- лығы	351 квартал, 236, 237, 244—248, 252, 253, 255, 256, 258, 261—268, 271— 274, 283, 285—288, 294—300, 302— 306, 329, 330, 333—341, 343, 344, 346, 348, 349, 352—359, 361, 363— 365, 367, 369—373 кварталдардың бөліктері	8860

1	2	3	4
	Берель орманшы-лығы	4, 5, 9, 10, 13, 17, 18, 21, 22, 24, 26—54, 56—58, 61, 62, 65—67, 69—75, 77, 78, 81—98, 100, 101, 103—111, 113, 114, 117, 118, 123—127, 129—133, 135, 138, 139, 143—148, 150—160, 168, 170, 171, 175, 179—181, 184, 187—192, 198—203, 205—219, 221, 223 кварталдардың бөліктері	13106
	Урыль орманшы-лығы	228—233, 325, 326 кварталдардың бөліктері	2073
Қорытындысы			24039
Бұқтырма шаруашылығы	орман Ерофеев орманшы-лығы	1—5, 8, 9, 12, 13, 16, 18—34, 36—39, 41—53, 55, 57—59, 62—67, 70—74, 76, 80—83, 86—95, 99—110, 112—121, 123—146, 157, 158, 160—164 кварталдардың бөліктері	12958
Верх-Убинка ман шаруашы-лығы	ор-Большереченка маншылығы	ор-3—9, 11, 13—15, 18, 19, 21, 29 кварталдардың бөліктері	253
Запорожье орман шаруашылығы	Белопорожное маншылығы	ор-9, 10, 14—23, 29—34, 36—48 50, 52—59, 61—64, 67—77, 79—98, 100—109, 112—115, 118—120, 122—131 кварталдардың бөліктері	7410
	Верх-Убинка маншылығы	ор-338, 339, 341, 343, 347—350, 353, 356—361, 363, 364, 366—372, 374, 375, 377—379, 381—389, 391, 399, 400, 402—404, 406, 407, 410, 412—424, 427, 428, 431, 437—445, 447, 448, 452—454, 456, 458—466, 468, 471—473, 475—478, 480—483 кварталдардың бөліктері	5937
	Карағужиха маншылығы	ор-132—142, 145, 146, 148—152, 154, 155, 159—165, 168—179, 182—185, 187—191, 193 кварталдардың бөліктері	5425
	Левобинка орманшылығы	ор-194, 196, 199—209, 212—214, 217—225, 227—231, 233—240, 242, 243, 245—247, 249—254, 257—259, 261—277, 279—283, 285, 286, 289—293, 297, 298, 300—303, 305—307, 310, 311, 313, 314, 316, 317, 319—321, 323, 324, 327—334 кварталдардың бөліктері	9081
Қорытындысы			27853
Зыряновск орман шаруашылығы	Березовск орманшылығы	1, 2, 4, 7—9, 11, 12, 14—17, 19—24, 31, 32, 36—43, 45—49, 54—60, 64—73, 75—90, 95, 97—101, 108, 110, 112, 113, 122—125, 129, 130, 132, 134, 137—147, 149—152, 155—158, 164, 165, 169—180, 183—186, 189, 193, 196—199, 211 кварталдардың бөліктері	9310
	Быковское орманшылығы	105, 115, 116, 118—121, 128, 154, 167, 168, 181, 187, 188, 190—192 кварталдардың бөліктері	1074
	Леснопристань орманшылығы	ор-28, 29, 43—48, 56, 70, 74—78, 86, 89, 98—101, 108—113, 115, 116, 129, 130, 135—138, 141, 144—147, 149, 151, 153—157 кварталдардың бөліктері	2201

1	2	3	4
	Столбоушин орман-шылығы	1—16, 18—20, 20а, 21, 22, 25, 26, 30—35, 37—41, 49—54, 59, 60, 60а, 61, 62, 64, 65, 67, 68, 72, 79—85, 90—96, 102, 103, 106, 107, 123—125 кварталдардың бөліктері	5446
	Қорытындысы		18031
Катонқарағай орман шаруашылығы	Беловское орман-шылығы	163, 164, 193—228 кварталдар 101—134, 136—146, 150, 152, 156—162, 165—174, 176, 177, 179, 180, 183—187, 191 кварталдардың бөліктері	14702
	Устьязовин орман-шылығы	1—10, 14—16, 19—22, 25—36, 38—53, 55, 57, 59, 62, 63, 65, 67—73 кварталдардың бөліктері	2697
	Черновинка орман-шылығы	310—374, 485, 493—496 кварталдар, 229—234, 236—246, 247, 251—253, 255—257, 259, 260, 262—272, 274, 275, 279, 281—286, 288—291, 293, 295—303 кварталдардың бөліктері	27261
	Шыңғыстай орман-шылығы	499, 501—508, 512—515, 520—527, 530, 534—536, 538—544, 546, 547, 548 кварталдардың бөліктері	2816
	Қорытындысы		47476
Киров орман шаруашылығы	Горно-Ульбинка орманшылығы	75, 77, 78, 85—88, 90, 91, 93—97, 103—107, 109, 111—121, 137—143 кварталдардың бөліктері	4630
	Тархан орманшылығы	69—74 кварталдар, 41—43, 47—51, 55—58, 60, 61, 64, 65, 68 кварталдардың бөліктері	5749
	Қорытындысы		10379
Лениногорск орман шаруашылығы	Журавлиха орман-шылығы	144—147, 157, 172—178, 188, 189, 224 кварталдардың бөліктері	1018
	Сакмарихин орман-шылығы	1—3, 5—13, 16—27, 62—65, 67—70, 72, 76, 79, 80, 86—90, 92, 93, 96—98, 125, 126 кварталдардың бөліктері	4275
	Центральный орманшылығы	207, 208, 272, 273 кварталдардың бөліктері	19
	Черноубинка орманшылығы	32, 33, 36—45, 47, 48, 51, 52, 54—60, 99, 100, 104, 105, 117—119, 127—130, 136, 137, 139, 142, 143, 158—160, 164, 169—171, 190, 191, 194—200, 202—205, 226—233, 237, 238, 247, 248, 251—255, 257—266, 300—304, 340—343 кварталдардың бөліктері	5690
	Қорытындысы		11002
Марқакөл орман шаруашылығы	Боран орманшылығы	212, 213, 245, 247—249, 252—254, 257—260, 262, 274, 275, 278—291, 293, 298—310, 319—325, 327—332, 336, 338, 339, 345, 351 кварталдардың бөліктері	8726
	Марқакөл орманшылығы	98 квартал, 1—26, 28—30, 33, 35—38, 40, 41, 43—47, 49, 50, 52—58, 60, 61, 63, 64, 82, 84, 88, 91, 93—	

1	2	3	4
		95, 97, 99—104, 107—119, 121—126, 139, 141, 143—145, 147—149, 151, 152, 154, 155, 158, 159, 161, 162—166, 178, 180—185, 187, 188, 191, 193—197, 202—208, 210, 211, 216, 217, 219, 222, 223, 225, 226, 228, 229, 232, 233, 235, 236, 238—241, 244, 263, 266—268, 292, 294—297 кварталдардың бөліктері	19995
		Қорытындысы	28721
Пихта орман шаруашылығы	Кедровка орманшылығы	1—11, 15—18, 20—37, 40, 41, 44, 47—50, 59—62, 67, 68, 70—83 кварталдардың бөліктері	3236
Тұрғысын орман шаруашылығы	Жоғарғы Тұрғысын орманшылығы	1—17, 20—23, 25—49, 51, 53—59, 62—64, 66—75, 80, 81, 83—93, 95—98, 100—106, 108—112, 115, 117, 118, 120, 121, 123—127, 129, 130, 133—143, 148—153, 171, 185 кварталдардың бөліктері	9133
	Төменгі Тұрғысын орманшылығы	199 кварталдың бөлігі	126
	Оснновка орманшылығы	144—147, 154—157, 161, 162, 165, 166, 168—170, 173—176, 184, 191, 193—196, 198, 211—213, 220—222 кварталдардың бөліктері	1862
		Қорытындысы	11121
Черемшан орман шаруашылығы	Зимовка орманшылығы	13, 20—22, 32, 53, 58, 59, 70, 71 кварталдардың бөліктері	674
	Черемшан орманшылығы	91—109, 112—116, 120—126, 128—135, 138—144 кварталдардың бөліктері	2049
		Қорытындысы	2723
		БАРЛЫҒЫ	197792
		Бірінші топқа көшірілетін ормандардың барлығы	394287

ҚАЗАҚ ССР-індегі МЕМЛЕКЕТТІК МАҢЫЗЫ
БАР ОРМАНДАРДЫ ТОПТАРҒА
ЖӘНЕ ҚОРҒАНЫШТЫҚ КАТЕГОРИЯЛАРЫНА
БӨЛУ

Облыстардың аты	Орман шаруашылығы кәсіпорындарының немесе аудандардың аты	Жалпы көлемі (га)
1	2	3
Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің қарауындағы ормандар		
Бірінші топтағы ормандар		
Қорықтар		
Қостанай	Наурызым ауданы	87694
Алматы	Табиғат ескерткіштері	
	Түрген орман шаруашылығы	900
	Ұйғыр орман шаруашылығы	5022
Қорытындысы		5922
Шығыс Қазақстан Көкшетау	Аюдин орман шаруашылығы	137
	Арықбалық орман шаруашылығы	44
	Бұланды орман шаруашылығы	5
	Зеренді орман шаруашылығы	5
	Озерный орман шаруашылығы	16
	Орлиногорск орман шаруашылығы	3
Қорытындысы		73
Солтүстік Қазақстан	Жамбыл орман шаруашылығы	9
	Полудино орман шаруашылығы	26
	Соколовка орман шаруашылығы	83
	Қорытындысы	118
Категория бойынша барлығы		6250
Ғылыми маңызы бар ормандар		
Көкшетау	Бармашы орман шаруашылығы	5663
Сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарындағы¹ және II поястағы ормандар		
Қарағанды	Молодежный орман-мелиорация станциясы	1373
Қостанай	Тобыл орман шаруашылығы	1277
Павлодар	Ермак орман-мелиорация станциясы	2000
Солтүстік Қазақстан	Октябрь орман шаруашылығы	818
Целиноград	Целиноград орман шаруашылығы	1521
Категория бойынша барлығы		6989
Ерекше бағалы орман массивтері		
Жамбыл	Қаракұныз орман шаруашылығы	12551
Эрозияға қарсы қорғаныш ормандар		
Ақтөбе	Үлкенборсық орман шаруашылығы	11013
	Жұрын орман шаруашылығы	47718
	Ырғыз орман-мелиорация станциясы	3500

1	2	3
Орал	Темір орман шаруашылығы	9909
	Ойыл орман шаруашылығы	21446
	Қорытындысы	93586
	Жымпнт орман-мелиорация станциясы	11216
	Орда орман шаруашылығы	16388
Алматы	Қорытындысы	27604
	Категория бойынша барлығы	121190
	Орман ағаштарының көшеттері	
Қызылорда	Пригородный орман шаруашылығы	3344
	Түрген орман шаруашылығы	11693
	Қорытындысы	15037
Талдықорған	Жаңадария орман шаруашылығы	100
	Талдыарал орман шаруашылығы	160
	Шиелі орман шаруашылығы	300
	Қорытындысы	560
	Алакөл орман шаруашылығы	132
	Андреев орман шаруашылығы	7940
	Лепсі орман шаруашылығы	11533
	Сарқант орман шаруашылығы	4181
	Панфилов орман шаруашылығы	333
	Талдықорған орман шаруашылығы	1497
	Қорытындысы	25616
	Категория бойынша барлығы	41213
Бағалы кәсіпшілік балықтарының уылдырық шашатын жерлерін қорғайтын тыйым салынған орман тілкемдері		
Ақтөбе	Ақтөбе орман шаруашылығы	496
	Ленин орман шаруашылығы	3554
	Мартөк орман шаруашылығы	2721
	Қобда орман-мелиорация станциясы	1240
	Қорытындысы	8011
Алматы	Ақши орман-мелиорация станциясы	4460
	Баканас орман шаруашылығы	20040
	Прибалхаш орман шаруашылығы	8251
	Ұйғыр орман шаруашылығы	16840
	Шелек орман шаруашылығы	11500
	Қорытындысы	61091
Шығыс Қазақстан	Аюдин орман шаруашылығы	6729
	Берель орман шаруашылығы	17639
	Большенарым орман шаруашылығы	4960
	Бұхтырма орман шаруашылығы	8121
	Верх-Убинка орман шаруашылығы	17667
	Зайсан орман шаруашылығы	7704
	Запорожный орман шаруашылығы	22287
	Зыряновск орман шаруашылығы	11995

1	2	3
	Катонқарағай орман шаруашылығы	20608
	Киров орман шаруашылығы	3384
	Құршім орман шаруашылығы	22138
	Лениногор орман шаруашылығы	5571
	Марқакөл орман шаруашылығы	32389
	Октябрь орман-мелиорация станциясы	1689
	Пихта орман шаруашылығы	5066
	Самар орман шаруашылығы	2456
	Тұрғысын орман шаруашылығы	8238
	Черемшан орман шаруашылығы	4654
	Қорытындысы	203295
Гурьев	Гурьев орман шаруашылығы	9248
	Теңіз орман шаруашылығы	17360
	Индер орман шаруашылығы	11564
	Қорытындысы	38172
Қызылорда	Жаңадария орман шаруашылығы	4400
	Қармақшы орман шаруашылығы	1700
	Талдыарал орман шаруашылығы	1455
	Сырдария орман шаруашылығы	5900
	Шнелі орман шаруашылығы	9888
	Жаңакорған орман шаруашылығы	19000
	Қорытындысы	42343
Көкшетау	Арықбалық орман шаруашылығы	100
	Бұрылық орман шаруашылығы	200
	Зеренді орман шаруашылығы	30
	Рузаевка орман шаруашылығы	100
	Қорытындысы	430
Қостанай	Боровской орман шаруашылығы	507
	Михайловка орман шаруашылығы	350
	Семиозерное орман шаруашылығы	600
	Тобыл орман шаруашылығы	100
	Ұзынкөл орман шаруашылығы	500
	Усаковск орман шаруашылығы	191
	Қорытындысы	2248
Павлодар	Ермак орман-мелиорация станциясы	1701
	Лябяжье орман-мелиорация станциясы	14695
	Павлодар орман шаруашылығы	6715
	Максим Горький орман шаруашылығы	10370
	Үрлітөбе орман шаруашылығы	7451
	Чернорецк орман-мелиорация станциясы	1622
	Ямышевск орман-мелиорация станциясы	1511
	Қорытындысы	44065
Солтүстік Қазақстан	Ленин орман шаруашылығы	1222
	Октябрь орман шаруашылығы	1245
	Пригородный орман шаруашылығы	757
	Приишим орман шаруашылығы	1163
	Соколовка орман шаруашылығы	396
	Қорытындысы	4783

1	2	3
Семей	Долон орман шаруашылығы	2292
	Ертіс орман шаруашылығы	7000
	Новая Шульба орман шаруашылығы	1460
	Жанасемей орман шаруашылығы	350
	Семей орман шаруашылығы	748
	Қорытындысы	11850
Талдықорған	Лепсі орман шаруашылығы	4159
	Панфилов орман шаруашылығы	23615
	Сарқант орман шаруашылығы	2730
	Талдықорған орман шаруашылығы	23716
	Үштөбе орман шаруашылығы	52233
	Қорытындысы	106453
Торғай Орал	Есіл орман-мелиорация станциясы	230
	Бударин орман шаруашылығы	15414
	Бөрілі орман шаруашылығы	8228
	Қаленовка орман шаруашылығы	11019
	Тайпақ орман шаруашылығы	14645
	Орал орман шаруашылығы	13351
	Чапаев орман шаруашылығы	18437
	Шыңғырлау орман шаруашылығы	1621
	Январцев орман шаруашылығы	7436
	Қорытындысы	90151
Целиноград Шымкент	Сандықтау орман шаруашылығы	299
	Арыс орман шаруашылығы	32252
	Түркстан орман шаруашылығы	7813
	Шардара орман шаруашылығы	10342
	Қорытындысы	50407
	Категория бойынша барлығы	663828
Жалпы мемлекеттік, республикалық және облыстық маңызы бар автомобиль жолдарының бойындағы ормандардың қорғаныштық тілкемдері		
Шығыс Қазақстан	Берель орман шаруашылығы	916
	Зайсан орман шаруашылығы	359
	Марқакөл орман шаруашылығы	1172
	Қатегория бойынша барлығы	2447
Қалалардың, басқа да елді мекендер мен өнеркәсіп кәсіпорындарының төңірегіндегі көгалды аймақтардағы ормандар		
Алматы	а) Орман шаруашылық бөлігі	
	Ақши орман-мелиорация станциясы	40
	Бақанас орман шаруашылығы	200
	Қаскелең орман шаруашылығы	23467
	Нарынқол орман шаруашылығы	80
	Пригородный орман шаруашылығы	11113
	Түрген орман шаруашылығы	350
	Ұйғыр орман шаруашылығы	250
	Шелек орман шаруашылығы	100
	Қорытындысы	35600

1	2	3
Шығыс Қазақстан	Аюдин орман шаруашылығы	5143
	Бұхтырма орман шаруашылығы	1127
	Зырянов орман шаруашылығы	2434
	Қатонқарағай орман шаруашылығы	215
	Киров орман шаруашылығы	15663
	Лениногорск орман шаруашылығы	7156
	Пихта орман шаруашылығы	239
	Қорытындысы	31977
Қызылорда	Қармақшы орман шаруашылығы	100
	Жаңақорған орман шаруашылығы	450
	Қорытындысы	550
Көкшетау	Айыртау орман шаруашылығы	820
	Арықбалық орман шаруашылығы	391
	Бұланды орман шаруашылығы	60
	Бұрылық орман шаруашылығы	133
	Зеренді орман шаруашылығы	3830
	Молотюктинск орман шаруашылығы	50
	Куйбышев орман шаруашылығы	160
	Орлиногорск орман шаруашылығы	119
	Озерный орман шаруашылығы	480
	Самарбай орман шаруашылығы	310
	Ұрымқай орман шаруашылығы	490
	Қорытындысы	6843
Қостанай	Семиозерное орман шаруашылығы	100
	Тобыл орман шаруашылығы	2104
	Қорытындысы	2204
Солтүстік Қазақстан	Бұлаево орман шаруашылығы	270
	Жамбыл орман шаруашылығы	40
	Ленин орман шаруашылығы	70
	Мамлютка орман шаруашылығы	270
	Октябрь орман шаруашылығы	140
	Пресновка орман шаруашылығы	90
	Пригородный орман шаруашылығы	13881
	Совет орман шаруашылығы	110
	Соколовка орман шаруашылығы	170
	Қорытындысы	15041
Семей	Бородулиха орман шаруашылығы	113
	Жаңасемей орман шаруашылығы	7021
	Ертіс орман шаруашылығы	4633
	Канонерка орман шаруашылығы	240
	Новая Шульба орман шаруашылығы	245
	Семей орман шаруашылығы	12592
	Қорытындысы	24844
Талдықорған	Алакөл орман шаруашылығы	380
	Андреев орман шаруашылығы	188
	Панфилов орман шаруашылығы	336
	Талдықорған орман шаруашылығы	450
	Қорытындысы	1354

1	2	3
Целиноград	Алексеевка орман шаруашылығы	300
	Отрадное орман шаруашылығы	400
	Степногорск орман шаруашылығы	200
	Целиноград орман шаруашылығы	600
	Қорытындысы	1500
	БАРЛЫҒЫ	119913
Ақтөбе	б) Орман-парк бөлігі	
	Ақтөбе орман шаруашылығы	4457
	Үлкенборсық орман шаруашылығы	960
	Жұрын орман шаруашылығы	600
	Қарабұтақ орман-мелиорация станциясы	881
	Комсомольск орман-мелиорация станциясы	1220
	Ленин орман шаруашылығы	560
	Мартөк орман шаруашылығы	661
	Темір орман шаруашылығы	1400
	Ырғыз орман-мелиорация станциясы	500
	Ойыл орман шаруашылығы	300
	Қобда орман-мелиорация станциясы	665
	Қорытындысы	12204
Алматы	Ақши орман-мелиорация станциясы	40
	Бақанас орман шаруашылығы	60
	Қаскелең орман шаруашылығы	9841
	Кеген орман шаруашылығы	120
	Нарынқол орман шаруашылығы	85
	Прибалхаш орман шаруашылығы	520
	Пригородный орман шаруашылығы	12100
	Түрген орман шаруашылығы	250
	Ұйғыр орман шаруашылығы	100
	Шелек орман шаруашылығы	200
	Қорытындысы	23316
Шығыс Қазақстан	Аюдин орман шаруашылығы	190
	Бұхтырма орман шаруашылығы	253
	Зыряновск орман шаруашылығы	900
	Киров орман шаруашылығы	2828
	Лениногорск орман шаруашылығы	1155
	Октябрь орман-мелиорация станциясы	3438
	Пихта орман шаруашылығы	80
	Қорытындысы	8844
Гурьев	Гурьев орман шаруашылығы	2200
	Индер орман шаруашылығы	184
	Қорытындысы	2384
Жезқазған	Ақтоғай орман-мелиорация станциясы	12
	Ұлытау орман шаруашылығы	9
	Қорытындысы	21
Қарағанды	Қарағанды орман шаруашылығы	8796
	Қарқаралы орман шаруашылығы	200
	Теміртау орман-мелиорация станциясы	796
	Қорытындысы	9792

1		3
Қызылорда	Жаңадария орман шаруашылығы	100
	Қазалы орман шаруашылығы	554
	Қармақшы орман шаруашылығы	300
	Талдыарал орман шаруашылығы	2342
	Шиелі орман шаруашылығы	300
	Жаңақорған орман шаруашылығы	200
	Қорытындысы	3796
Көкшетау	Айыртау орман шаруашылығы	170
	Арықбалық орман шаруашылығы	140
	Бұланды орман шаруашылығы	263
	Бұрылық орман шаруашылығы	70
	Зеренді орман шаруашылығы	1750
	Малотюктинск орман шаруашылығы	50
	Куйбышев орман шаруашылығы	160
	Орлиногор орман шаруашылығы	90
	Озерный орман шаруашылығы	150
	Рузаевка орман шаруашылығы	210
	Самарбай орман шаруашылығы	364
	Синегорск орман шаруашылығы	85
	Ұрымқай орман шаруашылығы	140
	Бармашы орман шаруашылығы	386
	Қорытындысы	4228
Қостанай	Боровской орман шаруашылығы	171
	Ұзынкөл орман шаруашылығы	143
	Семиозерное орман шаруашылығы	200
	Тобыл орман шаруашылығы	4124
	Қорытындысы	4638
Павлодар	Баянауыл орман шаруашылығы	68
	Максим Горький орман шаруашылығы	80
	Павлодар орман шаруашылығы	5870
	Қорытындысы	6018
Солтүстік Қазақстан	Бұлаево орман шаруашылығы	110
	Жамбыл орман шаруашылығы	40
	Ленин орман шаруашылығы	70
	Мамлютка орман шаруашылығы	110
	Октябрь орман шаруашылығы	110
	Пресновка орман шаруашылығы	90
	Совет орман шаруашылығы	80
	Соколовка орман шаруашылығы	50
	Қорытындысы	660
Семей	Бородулиха орман шаруашылығы	93
	Жаңасемей орман шаруашылығы	2292
	Канонерка орман шаруашылығы	115
	Семей орман шаруашылығы	3333
	Степной орман шаруашылығы	723
	Новая Шульба орман шаруашылығы	121
	Қорытындысы	6677
Талдықорған	Алакөл орман шаруашылығы	220
	Андреев орман шаруашылығы	155
	Панфилов орман шаруашылығы	200

		Жалғасы
1	2	3
Торғай Орал	Сарқант орман шаруашылығы	62
	Талдықорған орман шаруашылығы	1219
	Қорытындысы	1856
	Есіл орман-мелиорация станциясы	312
	Бударин орман шаруашылығы	43
	Беріл орман шаруашылығы	185
	Жымпиты орман-мелиорация станциясы	35
	Тайпақ орман шаруашылығы	36
	Орал орман шаруашылығы	3298
	Орда орман шаруашылығы	17
	Чапаев орман шаруашылығы	86
	Шыңғырлау орман шаруашылығы	87
	Январцев орман шаруашылығы	51
	Қорытындысы	3838
Целиноград	Алексеевка орман шаруашылығы	200
	Отрадное орман шаруашылығы	200
	Сандықтау орман шаруашылығы	133
	Степной орман шаруашылығы	200
	Степногорск орман шаруашылығы	600
	Целиноград орман шаруашылығы	3500
	Қорытындысы	4833
Шымкент	Бадам орман шаруашылығы	1899
	Қорытындысы	95316
Қазақстан Республикасы бойынша барлығы		215229
Айналадағы ортаны қорғау үшін маңызы бар шөл, шөлейт, далалық, далалық орманды және сирек ағашты таулы аймақтардағы басқа да ормандар		
а) Шөл аймақтардағы басқа да ормандар		
Алматы	Ақши орман-мелиорация станциясы	277867
	Бақанас орман шаруашылығы	1595602
	Прибалхаш орман шаруашылығы	42278
	Ұйғыр орман шаруашылығы	143607
	Шелек орман шаруашылығы	44467
Жамбыл	Қорытындысы	2103821
	Жамбыл орман шаруашылығы	234688
	Қосқұдық орман шаруашылығы	765055
	Көктерек орман шаруашылығы	231221
Қызылорда	Қорытындысы	1230964
	Жаңадария орман шаруашылығы	978290
	Қазалы орман шаруашылығы	1612596
	Қармақшы орман шаруашылығы	363281
	Сырдария орман шаруашылығы	528596
	Талдыарал орман шаруашылығы	276517
	Шиелі орман шаруашылығы	950840
	Жаңақорған орман шаруашылығы	867390
Қорытындысы		5577510

1	2	3
Талдықорған	Алакөл орман шаруашылығы	20684
	Панфилов орман шаруашылығы	140074
	Үштөбе орман шаруашылығы	777479
	Қорытындысы	938237
Шымкент	Арыс орман шаруашылығы	348018
	Созақ орман шаруашылығы	795736
	Түркстан орман шаруашылығы	778116
	Шардара орман шаруашылығы	740249
	Қорытындысы	2662119
	БАРЛЫҒЫ	12512651
б) Шөлейт, далалық, далалық орманды аймақтардағы басқа да ормандар		
Шығыс Қазақстан	Аюдин орман шаруашылығы	129885
	Берель орман шаруашылығы	5322
	Большенарым орман шаруашылығы	248
	Бұхтырма орман шаруашылығы	6375
	Верхубинка орман шаруашылығы	2048
	Зайсан орман шаруашылығы	16625
	Зыряновск орман шаруашылығы	4041
	Катонқарағай орман шаруашылығы	44171
	Киров орман шаруашылығы	3996
	Күршім орман шаруашылығы	7637
	Марқакөл орман шаруашылығы	9497
	Самар орман шаруашылығы	17297
	Тұрғысын орман шаруашылығы	3141
	Черемшан орман шаруашылығы	4810
	Қорытындысы	255093
Жезқазған	Ақтоғай орман — мелиорация станциясы	18172
	Ұлытау орман шаруашылығы	54256
	Қорытындысы	72428
Қарағанды	Қарқаралы орман шаруашылығы	41103
	Кувск орман шаруашылығы	31944
	Молодежный орман — мелиорация станциясы	7201
	Талды орман шаруашылығы	26259
	Қорытындысы	106507
Көкшетау	Айыртау орман шаруашылығы	21456
	Арықбалық орман шаруашылығы	23198
	Бұланды орман шаруашылығы	33867
	Бұрылық орман шаруашылығы	10869
	Зеренді орман шаруашылығы	23132
	Куйбышев орман шаруашылығы	39952
	Малотюктинск орман шаруашылығы	14060
	Орлиногор орман шаруашылығы	15071
	Озерный орман шаруашылығы	6991
	Рузаевка орман шаруашылығы	22018
	Самарбай орман шаруашылығы	9416
	Ұрымқай орман шаруашылығы	24909
	Қорытындысы	244939
Қостанай	Арақарағай орман шаруашылығы	47201

		Жалғасы
1	2	3
Павлодар Целиноград	Басаман орман шаруашылығы	37313
	Семиозерное орман шаруашылығы	42354
	Қорытындысы	126868
	Баянауыл орман шаруашылығы	45446
	Алексеевка орман шаруашылығы	37493
	Большетюктинск орман шаруашылығы	29609
	Маралды орман шаруашылығы	14437
	Отрадное орман шаруашылығы	39930
	Сандықтау орман шаруашылығы	22456
	Қорытындысы	143925
БАРЛЫҒЫ		995206
в) Сирек ағашты таулы аймақтардағы басқа да ормандар		
Алматы	Кеген орман шаруашылығы	47472
	Нарынқол орман шаруашылығы	186062
	Таушелек орман шаруашылығы	100667
	Түрген орман шаруашылығы	36242
	Ұйғыр орман шаруашылығы	97696
	Шелек орман шаруашылығы	53830
	Қорытындысы	521969
Жамбыл Талдықорған	Жамбыл орман шаруашылығы	66511
	Алакөл орман шаруашылығы	165358
	Андреев орман шаруашылығы	129095
	Лепсі орман шаруашылығы	17073
	Панфилов орман шаруашылығы	53398
	Сарқант орман шаруашылығы	87822
	Талдықорған орман шаруашылығы	157949
Қорытындысы		610695
Шымкент	Бадам орман шаруашылығы	55305
	Боралдай орман шаруашылығы	59711
	Түркстан орман шаруашылығы	48233
	Уғам орман шаруашылығы	74663
	Қорытындысы	237912
Категория бойынша барлығы		14944944
Өзендердің, көлдердің, бөгендердің және бағалы кәсіпшілік балықтарының уылдырық шашатын жерлері болып табылмайтын басқа да су объектілерінің жағалауындағы тыйым салынған орман тілкемдері		
Шығыс Қазақстан	Берель орман шаруашылығы	6822
	Большенарым орман шаруашылығы	2677
	Бұхтырма орман шаруашылығы	10540
	Верхубинка орман шаруашылығы	672
	Зайсан орман шаруашылығы	605
	Запорожный орман шаруашылығы	5566
	Зырянов орман шаруашылығы	8542
	Катонқарағай орман шаруашылығы	6066
	Киров орман шаруашылығы	5740
	Күршім орман шаруашылығы	2656
	Ленногорск орман шаруашылығы	6723
	Марқакөл орман шаруашылығы	32273
	Пихта орман шаруашылығы	2709

1	2	3
	Тұрғысын орман шаруашылығы	5710
	Черемшан орман шаруашылығы	2401
	Категория бойынша барлығы	99702
	Бірінші топтағы барлық ормандар	16207700
	Екінші топтағы ормандар	
Шығыс Қазақстан	Большенарым орман шаруашылығы	77593
	Бұхтырма орман шаруашылығы	47185
	Верхубинка орман шаруашылығы	113709
	Зайсан орман шаруашылығы	62731
	Катонқарағай орман шаруашылығы	39125
	Киров орман шаруашылығы	17932
	Күршім орман шаруашылығы	152046
	Лениногорск орман шаруашылығы	24847
	Пихта орман шаруашылығы	18803
	Тұрғысын орман шаруашылығы	5468
	Черемшан орман шаруашылығы	43005
	Екінші топтағы барлық ормандар	602444
	Үшінші топтағы ормандар	
Шығыс Қазақстан	Берель орман шаруашылығы	195039
	Бұхтырма орман шаруашылығы	87791
	Верхубинка орман шаруашылығы	10802
	Запорожный орман шаруашылығы	216046
	Зыряновск орман шаруашылығы	241001
	Катонқарағай орман шаруашылығы	179344
	Киров орман шаруашылығы	29260
	Лениногорск орман шаруашылығы	174179
	Маркакөл орман шаруашылығы	172383
	Пихта орман шаруашылығы	54221
	Тұрғысын орман шаруашылығы	137954
	Черемшан орман шаруашылығы	28815
	Үшінші топтағы барлық ормандар	1526835
	Қазақ ССР орман шаруашылығы министрлігінің қарауындағы барлық ормандар	18336979
Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігінің қарауындағы ормандар		
	Бірінші топтағы ормандар	
	Бағалы кәсіпшілік балықтарының уылдырық шашатын жерлерін қорғайтын тыйым салынған орман тілкемдері	
Ақтөбе	Ақтөбе ауданы	49
	Алға ауданы	15
	Ырғыз ауданы	2
	Қарабұтақ ауданы	4
	Мартөк ауданы	57
	Новороссийское ауданы	65
	Қорытындысы	192
Шығыс Қазақстан Павлодар Орал	Зайсан ауданы	565
	Павлодар ауданы	1800
	Ақжайық ауданы	500
	Зеленый ауданы	100
	Теректі ауданы	200

1	2	3
	Чапаев ауданы	100
	Шыңғырлау ауданы	400
	Қорытындысы	1300
	Категория бойынша барлығы	3857
Қалалардың, басқа да елді мекендер мен өнеркәсіп кәсіпорындарының төңірегіндегі көгалды аймақтардағы ормандар		
а) Орман шаруашылық бөлігі		
Ақтөбе Қызылорда Көкшетау	Ақтөбе ауданы	23
	Шиелі ауданы	2070
	Уәлиханов ауданы	14
	Қызылту ауданы	92
	Көкшетау ауданы	53
	Красноармейск ауданы	142
	Ленинград ауданы	50
	Ленин ауданы	48
	Рүзаевка ауданы	95
	Щучинск ауданы	202
	Еңбекшілдер ауданы	154
	Қорытындысы	850
Целиноград	Алексеевка ауданы	27
	Астраханка ауданы	19
	Атбасар ауданы	34
	Ерейментау ауданы	66
	Макинка ауданы	28
	Мариновка ауданы	62
	Қорытындысы	236
	Категория бойынша барлығы	3179
Айналадағы ортаны қорғау үшін маңызы бар шөл, шөлейт, далалық, далалық орманды және сирек ағашты таулы аймақтардағы басқа да ормандар		
а) Шөл аймақтардағы басқа да ормандар		
Алматы	Балқаш ауданы	33
	Іле ауданы	10
	Күрті ауданы	4
	Ұйғыр ауданы	207
	Шелек ауданы	1192
	Еңбекшіқазақ ауданы	535
	Қорытындысы	1981
Жамбыл	Қордай ауданы	21
	Луговой ауданы	88
	Меркі ауданы	91
	Мойынқұм ауданы	6224
	Свердлов ауданы	35
	Талас ауданы	48
	Шу ауданы	49
	Қорытындысы	6556
Қызылорда	Казалы ауданы	8897
	Кармакшы ауданы	22260

			Жалғасы
1	2	3	
Талдықорған	Сырдария ауданы	20383	
	Теренөзек ауданы	32291	
	Жалағаш ауданы	2055	
	Жаңақорған ауданы	125	
	Қорытындысы	86011	
	Ақсу ауданы	14	
	Алакөл ауданы	472	
	Андреев ауданы	226	
	Бөрілі төбе ауданы	365	
	Гвардия ауданы	116	
Шымкент	Қаратал ауданы	1209	
	Кербұлақ ауданы	529	
	Киров ауданы	17	
	Панфилов ауданы	1842	
	Саркент ауданы	356	
	Талдықорған ауданы	54	
	Қорытындысы	5200	
	Алғабас ауданы	400	
	Сайрам ауданы	100	
	Шардара ауданы	400	
Шығыс Қазақстан	Қорытындысы	900	
	БАРЛЫҒЫ	100648	
	б) Шөлейт, далалық, далалық орманды аймақтардағы басқа да ормандар		
	Зайсан ауданы	2030	
	Глубокое ауданы	8483	
	Ұлан ауданы	1918	
	Қорытындысы	12431	
	Целиноград	227	
	Алексеевка ауданы	1128	
	Балқашинно ауданы	356	
Целиноград	Вишневка ауданы	50	
	Макинка ауданы	60	
	Мариновка ауданы	14	
	Селет ауданы	112	
	Шортанды ауданы		
	Қорытындысы	1947	
	БАРЛЫҒЫ	14378	
	в) Сирек ағашты таулы аймақтардағы басқа да ормандар		
	Алматы	664	
	Кеген ауданы	2118	
	Нарынқол ауданы	1034	
	Талғар ауданы		
	БАРЛЫҒЫ	3816	
	Категория бойынша барлығы	118842	
	Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігінің қарауындағы барлық ормандар	125878	

1	2	3
Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының қарауындағы ормандар		
Бірінші топтағы ормандар		
Қорықтар		
Алматы	Алматы	89531
Шығыс Қазақстан	Марқакөл	71359
Қызылорда	Барсакелмес	18300
Целиноград	Қорғалжын	235661
Шымкент	Ақсу — Жабағылы	74416
Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының қарауындағы барлық ормандар		489267
Қазақ ССР Министрлер Советінің іс Басқармасы Шаруашылық басқармасының қарауындағы ормандар		
Бірінші топтағы ормандар		
Курорттарды санитариялық қорғау өңірлеріндегі бірінші және екінші аймақтардағы ормандар		
Көкшетау	Бурабай орман-аңшылық шаруашылығы	4937
Бағалы кәсіпшілік балықтарының уылдырық шашатын жерлерін қорғайтын тыйым салынған орман тілкемдері		
Алматы	Қарашеңгел мемлекеттік аңшылық шаруашылығы	600
Курорттарды санитариялық қорғау өңірлеріндегі үшінші аймақтағы ормандар		
Көкшетау	Бурабай орман-аңшылық шаруашылығы	45274
Айналадағы ортаны қорғау үшін маңызы бар шөл, далалық, далалық орманды және сирек ағашты таулы аймақтардағы басқа да ормандар		
а) Шөл аймақтардағы басқа да ормандар		
Алматы	Қарашеңгел мемлекеттік аңшылық шаруашылығы	7732
б) Шөлейт, далалық, далалық орманды аймақтардағы басқа да ормандар		
Көкшетау	Бурабай орман аңшылық шаруашылығы	9152
Категория бойынша барлығы		16884
Қазақ ССР Министрлер Советінің іс Басқармасы Шаруашылық басқармасының қарауындағы барлық ормандар		67695

ҚАЗАҚ ССР-інің ҚОЛХОЗ ОРМАНДАРЫН
ҚОРҒАНЫШТЫҚ КАТЕГОРИЯЛАРЫ БОЙЫНША
БӨЛУ

Облыстардың аты	Аудандардың аты	Жалпы көлемі (га)
1	2	3
Бірінші топтағы ормандар		
Бағалы кәсіпшілік балықтарының уылдырық шашатын жерлерін қорғайтын тыйым салынған орман тілкемдері		
Ақтөбе	Ақтөбе	1
	Ленин	129
	Мартөк	3
	Қорытындысы	133
Шығыс Қазақстан	Глубокое	440
	Зайсан	565
	Қорытындысы	1005
Орал	Ақжайық	100
	Бөрілі	500
	Теректі	300
	Чапаев	100
	Қорытындысы	1000
Қатегория бойынша барлығы		2138
Темір жол бойындағы қорғаныштық орман тілкемдері		
Шығыс Қазақстан	Глубокое	211
Жалпы мемлекеттік, республикалық және облыстық маңызы бар автомобиль жолдарының бойындағы қорғаныштық орман тілкемдері		
Ақтөбе	Ақтөбе	100
	Алға	102
	Ленин	336
	Қатегория бойынша барлығы	538
Қалалардың, басқа да елді мекендер мен өнеркәсіп кәсіпорындарының төңірегіндегі көгалды аймақтардағы ормандар		
а) орман-шаруашылық бөлігі		
Ақтөбе	Ленин	54
Далалық тоғайлар		
Көкшетау Қостанай	Келлер	457
	Қостанай	173
	Федоровка	120
	Қорытындысы	293

		Жалғасы
1	2	3
Павлодар	Шарбақты	2
	Павлодар	6
	Успенка	54
	Қорытындысы	62
Солтүстік Қазақстан	Бескөл	868
	Булаево	1123
	Пресновка	950
	Совет	133
	Соколовка	142
	Қорытындысы	3216
Семей	Бородуліха	414
	Көпекті	121
	Мақаншы	98
	Ново Шульба	695
	Үржар	311
	Қорытындысы	1639
Орал	Прнурал	2100
	Категория бойынша барлығы	7767

Аймаладағы ортаны қорғау үшін маңызы бар шөл, шөлейт, далалық, далалық орманды және сирек ағашты таулы аймақтардағы басқа да ормандар

а) Шөл аймақтардағы басқа да ормандар

Алматы	Күрті	108
	Нарынқол	117
	Талғар	522
	Ұйғыр	398
	Еңбекшіқазақ	188
	Қорытындысы	1333
Жамбыл	Жуалы	6
	Красногор	4
	Қордай	26
	Луговой	24
	Меркі	104
	Шу	11
	Қорытындысы	175
Қызылорда	Шнелі	55
	Қармақшы	46
	Қазалы	522
	Қорытындысы	623
Талдықорған	Алакөл	380
	Андреев	752
	Қапал	30
	Киров	51
	Панфилов	162

		Жалғасы
1	2	3
Шымкент	Саркент Талдықорған	1199 120
	Қорытындысы	2694
	Түркстан Түлкібас	400 100
	Қорытындысы	500
	БАРЛЫҒЫ	5325
Шығыс Қазақстан	б) шөлейт, далалық, далалық орман- ды аймақтардағы басқа да ормандар Глубокое	9936
	Категория бойынша барлығы	15261
	Колхоз ормандарының барлығы	25969

ҚАЗАҚ ССР ҮКІМЕТІНІҢ ОРМАНДАРДЫ ҰЛҒАЙТА ӨСІРУ ЖӘНЕ АҒАШ ТҰҚЫМЫН ӨСІРУ ІСІ ЖӨНІНДЕГІ ШЕШІМДЕРІН БІРІКТІРУ ТУРАЛЫ¹

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1982 жылғы 22 июньдегі № 266 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 14, 59-ст.)

Ормандарды ұлғайта өсіру және ағаш тұқымын өсіру ісі жөніндегі нормативтік актілерді өзара үйлестіру және олардың көптілігін жою мақсатында Қазақ ССР Үкіметінің аталған мәселелер жөнінде бұрын қабылданған шешімдерін біріктіру қажет деп саналсын. Осыған байланысты Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Орман ресурстарын ұлғайта өсіру республиканың орман шаруашылығын жүргізуді жақсарту жөніндегі шаралар жүйесінде аса маңызды мемлекеттік міндеттердің бірі болып табылады деп белгіленсін.

2. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі:

а) ағаш тұқымын өсіру ісін орман дақылдарын егу, күтіп-баптау жұмыстарын тұқым қуалаушылық қасиеттері жақсартылған және егістік сапалары жоғары ағаштар мен бұталар тұқымдарының тұқымымен барынша қамтамасыз ету қажеттігін есепке ала отырып, осы заманғы ғылыми-техникалық дәрежеде ұйымдастырсын, селекциялық негізде ағаш тұқымын өсіретін тұрақты база жасау жөніндегі жұмысты одан әрі жалғастыра берсін, орман құрайтын бағалы тұқымдардың ағаштарын селекциялық инвентаризациялауды таяу жылдарда аяқтасын, ағаш тұқымын өсіретін база жасау жөніндегі жұмыстарды ағаш тұқымдарын өсіретін мамандандырылған шаруашылықтар мен ағаш тұқымдарын өсіретін ірі плантацияларда одан әрі шоғырландыруды қамтамасыз етсін;

¹ 6 және 10-пункттері Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

б) бітік шыққан жылдары қылқан жапырақты ағаш тұқымдары тұқымының жыл сайынғы қажеттен тыс бір-екі жылдық резерв қорын жасауды есепке ала отырып олардың тұқымын дайындауды қамтамасыз етуге шаралар қолданатын болсын;

в) тұрақты ірі орман питомниктерінің жүйесін жасау жөніндегі жұмысты одан әрі жалғастырып, оларда отырғызылатын материал өсірудің прогресті технологияларын, комплексті механикаландыруды, химияландыруды және суғарудың автоматтандырылған әдістерін қолданатын болсын. Орман дақылдарын егу, күтіп-баптау ісінде отырғызылатын бойшаң материалды, сондай-ақ тамыр жүйесі аршылмаған екпе көшеттер мен тікпе көшеттерді қолдану көлемін ұлғайта берсін. Отырғызылатын материалды жеделдетіп өсіру үшін республиканың орман өсірілетін тиісті аймақтарында полиэтилен жамылғысы бар теплицаларды кеңінен қолдансын;

г) орман питомниктерінде орман шаруашылық кәсіпорындарының, сондай-ақ орманды қалпына келтіру және орман өсіру жөніндегі жұмыстарды атқаратын басқа да кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың қажетін қамтамасыз ететін көлемдерде отырғызылатын материал өсіретін болсын;

д) орманды қалпына келтіру және орман өсіру жөніндегі жұмыстарды шаруашылық-бағалы ағаш тұқымдарынан неғұрлым қысқа мерзімде жоғары өнімді ормандар өсіруді қамтамасыз ететін әдістермен дер кезінде жүргізсін, орман дақылдарын егу, күтіп-баптау жұмыстарының сапасын жақсартып, механикаландыру деңгейін арттырсын. Орман дақылдарын егу, күтіп-баптау ісіне жаңа техника мен прогресті технологияларды, арам шөптерге қарсы күресудің химиялық құралдарын кеңінен енгізуді қамтамасыз етсін;

е) Алматы қаласы, облыс орталықтары мен ірі өнеркәсіптік қалалар халқының жаңа жылдық шыршаларға деген қажетін қанағаттандыру мақсатында оларды өсіруге арналған плантациялар жасауды кеңейте берсін;

ж) ағаш өспеген алаңдарды ормандандыру және Алтайдың, Іле Алатауы мен Жоңғар Алатауының таулы ормандарындағы құндылығы шамалы ағаштарды жаңғырту жөніндегі жұмыстарды одан әрі жалғастырып, құмдарда орман егісі мен ағаш отырғызу көлемін ұлғайта берсін;

з) Алматы қаласы еңбекшілерінің демалыс аймағында, сондай-ақ басқа қалалар іргесіндегі ормандар мен жасыл аймақтарда ағаштардың ландшафтық құрылымын жақсартуға, олардың эстетикалық қасиеттерін арттыруға және халықтың демалысына қолайлы жағдайлар жасауға бағытталған орман дақылдарын егу, күтіп-баптау жұмыстарын жүргізсін;

и) ғылыми зерттеулерді мыналарға шоғырландырсын:

— орман дақылдарын егу, күтіп-баптау жұмыстарын механикаландыру деңгейін, еңбек өнімділігін арттыруға, негізгі өндірістік процестерді атқарудың жаңа прогресті технологиялық тәсілдерін әзірлеп, енгізуге;

— орман дақылдарын егу, күтіп-баптау проблемаларын зерттеуге және Қазақстанның жағдайларына, ең алдымен таулы, шөлді және шөлейт аймақтарға арналған тиісті ұсыныстар әзірлеуге;

— ағаштардың жеміс берудегі мерзімділігін жою, ағаш тұқымдарын сақтау мерзімдерін ұзарту және оларды жинауда еңбекті көп керек ететін процестерді механикаландыру жөніндегі проблемаларды шешуге;

— ағаш тұқымдарын интродукциялау, географиялық отырғызу,

жасыл аймақтар мен халық жаппай демалатын аймақтардың табиғи ландшафтарын жақсартуға арналған сәндік ағаштар мен бұталар өсіру жөніндегі жұмыстарды ұлғайтуға;

— Шығыс Қазақстанның самырсын ормандарын комплексті пайдалану және ұлғайта өсіру жөніндегі шараларды зерттеу мен әзірлеуге.

3. Қазақ ССР Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібі министрлігі:

а) сүрек дайындау мен тасымалдау кезінде ағаш кесілген жерлерде орманды қалпына келтіру үшін қолайлы жағдайларды сақтау жөніндегі талаптарды орындайтын болсын;

б) ағаш кесетін жерлерде ағашы кесілгеннен кейінгі таяудағы 2—3 жыл ішінде ағаштарды қалпына келтіру жұмыстарын жүргізуді ескере отырып, қарамағындағы ағаш дайындайтын кәсіпорындардың орман егісі мен ағаш отырғызу жоспарларын орындауына тұрақты бақылау орнатсын;

в) ағаш кесетін жерлерде ағаш кескен кезде қылқан жапырақты ағаш тұқымдарының бүршіктерін жинауды және тұқым алу үшін оларды орман шаруашылық кәсіпорындарына өңдеуге беруді қамтамасыз етіп отырсын.

4. Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті мен Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі орман шаруашылық кәсіпорындарының орман питомниктерінде суару жүйесін құру жөнінде мердігерлік әдіспен орындалатын құрылыс-монтаж жұмыстарының көлемдерін жыл сайынғы жоспарларда көздеп отыратын болсын.

Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігі орман питомниктерінде суару жүйелерін жобалау мен салуда техникалық көмек көрсетіп отырсын.

5. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі мен оның қарамағындағы кәсіпорындарға ағаш және бұта тұқымдарының тұқымын парктерде, тоғайларда, қалалар мен жұмысшы поселкелерінің көшелерінде кедергісіз жинауға рұқсат етілсін.

7. Ағаш отырғызылатын жерлер бекітіп берілген өндірістік бригадалардың мамандарын, бригадирлерін, жұмысшыларын ағаш отырғызу және орман дақылдарын күтіп-баптау кезеңінде ағаш өсірумен байланысты емес басқа жұмыстарға пайдалануға тыйым салынсын.

8. Қазақ ССР-інің министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары, облыстық атқару комитеттері қоғамдық ұйымдармен бірлесе отырып, халықты, кәсіпорындар мен ұйымдардың коллективтерін, пионерлер мен мектеп оқушыларын «Орман және бау» айлықтарын өткізуге, қалаларды, поселкелерді көгалдандыруға, ескерткіш парктер, аллеялар, скверлер, гүлзарлар, сондай-ақ жасыл аймақтар жасап, қорғаныш ағаштар егуге белсене қатыстыру жөнінде ұйымдастыру жұмысын жүргізетін болсын.

9. Қазақ ССР Телевизия және радиохабар жөніндегі мемлекеттік комитеті, республикалық, облыстық және аудандық газеттердің редакциялары тандаулы кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың, оқу орындары мен жекелеген азаматтардың орман дақылдарын, қорғаныш ағаштар, тоғайлар мен парктер отырғызу, қалалар мен елді мекендерді көгалдандыру, жеміс бауларын жасау, сондай-ақ орман ағаштарын кесуден, өрттен, орман мен баудың зиянкестерінен қорғау жөніндегі жұмысын газеттерде жүйелі түрде жазып, радио мен телевизия арқылы көрсетіп отыратын болсын.

§ 3. ОРМАНДАРДЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ САҚТАУ

**ҚАЗАҚ ССР ҮКІМЕТІНІҢ ОРМАНДАРДЫ ӨРТТЕН
ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ЗИЯНДЫ
НАСЕКОМДАР МЕН АУРУЛАРДАН САҚТАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ
ЖӨНІНДЕГІ ШЕШІМДЕРІН БІРІКТІРУ ТУРАЛЫ¹**

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1981 жылғы 14 сентябрьдегі № 403 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1981 ж., № 19, 51-ст.)

Ормандарды өрттен қорғау және оларды зиянды насекомдар мен аурулардан сақтау туралы нормативтік актілерді өзара үйлестіріп, олардың көптілігін жою мақсатында Қазақ ССР Үкіметінің аталған мәселелер жөнінде бұрын қабылданған шешімдерін біріктіру қажет деп саналсын. Осыған байланысты Қазақ ССР Министрлер Советі қ а у л ы е т е д і:

1. Ормандарды өрттен қорғау және оларды зиянды насекомдар мен аурулардан сақтау аса маңызды мемлекеттік міндеттердің бірі болып табылады деп белгіленсін.

Республиканың ормандарда ағаш дайындау, орман-шаруашылық және басқа жұмыстар жүргізетін немесе мемлекеттік орман қоры территориясында өндірістік объектілері бар министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары, кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар СССР Министрлер Советінің 1971 жылғы 18 июньдегі № 395 қаулысымен² бекітілген, СССР-дің Ормандарындағы өрт қауіпсіздігі ережелерінің СССР Министрлер Советінің 1977 жылғы 15 июльдегі № 654 қаулысымен енгізілген өзгерістермен қоса қатаң сақталуын қамтамасыз етіп отыратын болсын.

2. Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, республиканың өз қарамағында ормандар бар министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары:

а) мыналарды қамтамасыз етіп отыратын болсын:

¹ 22-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

орман өртінің, әсіресе қалалар мен өнеркәсіп орталықтарының жасыл аймағы ормандарында, еңбекшілер жаппай демалатын орындарда, таулы және тоғайлы ормандарда пайда болуы мен таралуын болдырмауға бағытталған нақты шаралар комплексін әрбір орман-шаруашылық кәсіпорын, мемлекеттік қорық, орман-аңшылық шаруашылығы, колхоз, совхоз және басқа кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар бойынша әзірлеп, жүзеге асыруды, сондай-ақ ормандардың ластануын жоюға және оның алдын алуға шаралар қолдана отырып орман өртін сөндірудің оперативті жоспарларын әзірлеуді;

қарамағындағы кәсіпорындардың ормандарды өрттен қорғау, орман күзетінің және орман өртіне қарсы күрес қызметінің жұмысын ұйымдастыру жөніндегі қызметін жүйелі түрде бақылауды;

орман жолдарының бойында, қылқан жапырақты жас ағаштардың, орман дақылдарының, құнды орман алқаптарының, орманда орналасқан тұрғын және өндірістік объектілердің төңірегінде минералдандырылған қорғаныш тілкемдер орналастыруды;

өрт-химиялық станциялар ұйымдастыруды және байқау мұнараларын, өрт-химиялық станциялардың үйлерін, өртке қарсы қолданылатын жабдықтарды, инвентарь мен улы химикаттарды сақтауға арналған қоймалар, су қоймаларын, орман жолдары мен өрттен қорғау мақсатындағы басқа да объектілер салуды, сондай-ақ телефон байланысы мен радио байланысы құралдарын орнатуды;

өрт-химиялық станцияларды транспортпен, өрттен қорғау жабдықтарымен және инвентарымен жабдыктандыруды, олардың жанындағы командаларды толықтыруды, өрт-химиялық станциялардың, мемлекеттік орман күзеті қызметкерлері мен өрттен қорғау ерікті жасақтарының мүшелеріне өрттен қорғау ережелерін, орман өртін сөндіру тактикасын, әдістері мен тәсілдерін үйрету ісін жүргізуді, авиа-десантты өрт командаларын ұйымдастыруды;

өрт қаупі бар маусым басталғанға дейін барлық байқау және өрт сөндіру құралдарын жоғары әзірлік жағдайына келтіруді;

халық неғұрлым жиі баратын ормандарда, жалпы пайдаланудағы орман жолдарында, ағаш дайындайтын және басқа кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың жұмыс орындарында СССР-дің Ормандарындағы өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтау қажеттігі және оларды бұзғаны үшін жауапкершілік шаралары жайында ескертетін плакаттар мен аншлактар орнатуды;

ормандарды өрттен қорғау және халықты оларға қарсы күреске тарту мәселелері жөнінде халық арасында түсінік жұмысын кеңінен жүргізуді;

ормандағы ағаш кесетін жерлер мен қоймаларда ағашты көктемгі-жазғы кезеңге қалдырған кезде санитариялық талаптардың сақталуын, ағаш кесетін жерлердің ағаш қалдықтарынан тазартылуын және питомниктердегі, орман дақылдарындағы, екпе ағаштардағы зиянды насекомдарға қарсы профилактикалық өңдеу жұмыстары мен оларды жою шараларының жүргізілуін қатаң бақылай отырып орман үшін зиянды насекомдар мен аурулардың таралуын болдырмау жөнінде қажетті шараларды жүзеге асыруды;

улы химикаттарды қолдануға байланысты барлық жұмыстар міндетті түрде білікті мамандардың тікелей басшылығымен жүргізілуіне ерекше назар аудара отырып, орманның зиянкестеріне қарсы күрес жөнінде авиациялық-химиялық жұмыстарды жүргізген кезде белгіленген технологияны орындауды, сондай-ақ улы химикаттардың сақталуы мен пайдаланылуын бақылауды күшейтуді;

өрттен зақымданып, әлсіреген екпе ағаштарда орман үшін қауіпті

насекомдардың жаппай көбеюінің алдын алу және екпе ағаштарды қажетті санитариялық күйге келтіру жөнінде қажетті шаралар жүргізуді;

орман үшін зиянды насекомдарға қарсы күрестің биологиялық әдістерін неғұрлым кеңінен қолдануды;

орман үшін зиянды насекомдарға қарсы күрестің химиялық және биологиялық әдістерін жетілдіру саласындағы, орман өртін сөндірудің жаңа әдістері мен құралдарын іздестіріп табу жөніндегі ғылыми-зерттеу жұмыстарын күшейтуді;

б) мемлекеттік орман күзеті қызметкерлеріне, орманда жұмыстарды жүзеге асыратын немесе тұрғын және өндірістік объектілері бар кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың басшыларына, сондай-ақ азаматтарға СССР-дің Ормандарындағы өрт қауіпсіздігі ережелерін, СССР-дің Ормандарындағы санитариялық ережелерді және ормандарды қорғау мен сақтау мәселелері жөніндегі басқа да нормативтік актілерді қатаң сақтау үшін, соның ішінде осы кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды өрттен қорғау жабдықтарымен, өрт сөндіру құралдарымен белгіленген нормаларға толық сәйкес жабдыктандыру үшін қойылатын талапты арттырсын;

в) двигательдерінің тұтандыру және қоректендіру жүйелерінде ақаулықтары бар және ұшқын сөндіргіштері жоқ автомобильдерді, тракторлар мен басқа да транспорт құралдарын өрт қауіпі бар маусым ішінде орманда жұмыс істеуге пайдалануға тыйым салынатын болсын, белгіленген өрт қауіпсіздігі ережелерін орындамайтын ағаш дайындаушы және басқа кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың өрт қауіпі бар маусымда орманда жұмыс істеуіне жол берілмесін.

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі өрт қауіпі бар маусым бойы Қазақ ССР Министрлер Советіне ормандарды өрттен қорғаудың жайы туралы ай сайын баяндап отыратын болсын.

3. Қазақ ССР-інің министрліктері, мемлекеттік комитеттері, ведомстволары, кәсіпорындар, мекемелер және ұйымдар зиянды насекомдар мен аурулар зақымдаған ағаштарды мемлекеттік орман қоры территориясына және ормандарға тікелей жанасатын жер учаскелеріне тасып әкелуге, сондай-ақ мемлекеттік орман қоры территориясына орман шекарасынан екі километрге дейін шеңберде тасып әкелінетін ағаштарды бұтарланбаған күйінде сақтауға (15 апрельден 15 сентябрьге дейінгі кезеңде) жол бермейтін болсын.

Ағаштарды мемлекеттік орман қоры территориясына және ормандарға 10 километрге дейінгі қашықтықта жатқан аудандарға тасып әкелу қажет болған жағдайда кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар облыстық атқару комитетінің орман шаруашылығы және орман қорғау басқармасынан ағаштарды тасып әкелуге право беретін арнаулы рұқсат алуға міндетті.

4. Облыстық және аудандық атқару комитеттері:

а) жергілікті жағдайларды ескере отырып ормандарды өрттен қорғауды күшейтуге, өртке қарсы қолданылатын сақтандыру және оперативті шаралардың дер кезінде әрі толық көлемінде жүргізілуі, СССР-дің Ормандарындағы өрт қауіпсіздігі ережелерінің қатаң сақталуы үшін орман-шаруашылық кәсіпорындарының, мемлекеттік қорықтардың, орман-аңшылық шаруашылықтарының, ормандары бар колхоздардың, совхоздардың және басқа кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың басшыларының жауапкершілігін арттыруға шаралар қолданатын болсын;

б) өртке қарсы бағытталған жолдарды, ормандарды күзету үшін пайдаланылатын самолеттер мен вертолеттерге арналған аэродромдар

мен қону аландарын салуда, ормандарды авиациямен қорғау бөлімшелері әрекет жасайтын аудандарға жанар және жағар май материалдарын тасып әкелуде, сондай-ақ орман өртін сөндіруге қатыстырылатын адамдарды қатынас көліктерімен, тамақпен қамтамасыз етуде жәрдемдесіп отыратын болсын;

в) өрт қаупі бар маусымда орман-шаруашылық органдарының қарамағына қажетті мөлшерде автомобильдерді, катерлер мен басқа да транспорт құралдарын жанар май запасымен қоса бөліп отыратын болсын;

г) облыс, аудан территориясында орман өртіне қарсы күрес жөніндегі барлық шаралардың үйлестірілуін қамтамасыз етіп, қажет болған реттерде осы мақсат үшін арнаулы комиссиялар құратын болсын;

д) өрт қаупі зорайған кезеңде ормандарды өрттен қорғауды күшейтуге қосымша шаралар қолданып, қажет болған реттерде ормандарға халықтың баруына және оларға транспорттың кіруіне тыйым салатын болсын;

е) орман өртін сөндіру үшін халықты, кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың өрт техникасы мен транспорт құралдарын қатыстыру тәртібін белгілеп отырсын.

Орман өртін сөндіру жөніндегі жұмыстарға ақы төлеумен байланысты шығындар республиканың орман қорының несі болып табылатын кәсіпорындарының, мекемелерінің, ұйымдарының, министрліктерінің, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволарының қаржылары есебіне жатқызылсын.

5. Өрт қаупі бар маусымда мемлекеттік орман күзетінің қызметкерлерін, сондай-ақ орман-шаруашылық кәсіпорындарының автомобильдері мен аттарын орман күзетімен байланысы жоқ басқа жұмыстарға қатыстыруға тыйым салынсын.

6. Қазақ ССР Ішкі істер министрлігі:

қажет болған реттерде милиция, орман күзеті қызметкерлерінің және халық жасақтары мүшелерінің бірлескен рейдтері мен патрульдерін ұйымдастыра отырып кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың және азаматтардың СССР-дің Ормандарындағы өрт қауіпсіздігі ережелерін, әсіресе еңбекшілер жаппай демалатын орындарда сақтауын қамтамасыз етуде, сондай-ақ пайда болатын орман өртін сөндіруді ұйымдастыруда мемлекеттік орман күзетіне әрдайым көмек көрсетіп отыратын болсын;

ағаш дайындау кәсіпорындары мен орманда жұмыс атқаратын немесе мәдени-бұқаралық және басқа шаралар жүргізуді жүзеге асыратын басқа да кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар объектілерінің өрттен қорғау жайын ұдайы тексеріп отырсын.

7. Қазақ ССР Ағаш және ағаш өңдеу өнеркәсібі министрлігі жыл сайын өрт қаупі бар маусым басталғанға дейін қарамағындағы ағаш дайындау кәсіпорындарына бекітіліп берілген ағаш шикізаты базаларында өрттен сақтандыру шараларының комплексін жүзеге асырып отырсын, ал өрт қаупі бар маусым кезінде ағаш дайындайтын, оны ағаш өңдейтін жерлерде, орман қоймаларында және ормандағы басқа да жұмыс орындарында өртке қарсы қатаң режимді және қажетті өрт сөндіру құралдарын бөлуді қамтамасыз етіп отырсын.

8. Қазақ азаматтық авиация басқармасы:

ормандарды өрттен қорғау және оларды зиянды насекомдар мен аурулардан сақтау жөніндегі жұмыстарға авиациялық қызмет көрсетуді жақсартуға шаралар қолдансын, бұл мақсаттар үшін шолушы-ұшқыштың орман өрті қызметінің жердегі станцияларымен екі жақты бай-

ланыс жасауына арналған радиостанциялармен жабдыкталған вертолеттер мен самолеттер бөліп отырсын;

Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің вертолеттерге қажетін қолданылып жүрген нормалар бойынша толық қамтамасыз етіп, олардың тікелей өз мақсатына пайдаланылуын қатаң бақылайтын болсын.

9. Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, республиканың ауыл шаруашылық кәсіпорындары бар басқа да министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары осы кәсіпорындардың ұзақ мерзімді пайдалануына бекітіліп берілген ормандарда СССР-дің Ормандарындағы өрт қауіпсіздігі ережелерінің, СССР-дің Ормандарындағы санитариялық ережелердің және орманды күзету мен қорғау мәселелері жөніндегі басқа да нормативтік актілердің сақталуын қамтамасыз етіп отырсын.

10. Алматы, Батыс Қазақстан, Тың темір жолдары басқармалары, сондай-ақ республиканың өз қарамағында орман алқаптары арқылы өтетін кірме темір жолдары бар министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары өрт қаупі бар маусым басталғанға дейін темір жол бойында бөлінген тілкемдерді жырттып, оларды оңай тұтанатын материалдардан тазартсын, барлық локомотивтердегі ұшқын тұтқыш қондырғыларды түзік күйінде ұстайтын болсын.

11. Республиканың ағаш дайындау үшін орманнан ағаш кесетін жерлер және демалыс үйлерін, пионер лагерьлерін, туристік базалар мен қосалқы шаруашылықтар ұйымдастыру үшін жер учаскелерін алатын министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары, кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар жұмыс жүргізілетін жерлерде және оларға іргелес орман учаскелерінде белгіленген өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтайтын болсын.

12. Геологиялық-барлау, топографиялық, геодезиялық, орман орналастыру және басқа экспедициялар, партиялар мен отрядтар, сондай-ақ орманда мәдени-бұқаралық шараларды жүргізетін кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар орман-шаруашылық кәсіпорындарында тіркеліп, ормандардағы өрт қауіпсіздігі ережелерімен танысқаннан кейін ғана олардың мемлекеттік орман қоры территориясында жұмыс жүргізуіне және демалуына жол беріледі деп белгіленсін.

13. Алматы, Батыс Қазақстан, Тың темір жолдары басқармалары, Қазақ азаматтық авиация басқармасы, Қазақ ССР Автомобиль транспорты министрлігі, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Өзен флоты бас басқармасы мыналарды қамтамасыз етіп отырсын:

мемлекеттік орман күзеті мен орман-шаруашылық органдарының қызметкерлері, сондай-ақ жұмысшылар орман өртін сөндіруге бара жатқанда және кері қайтқанда оларға жол билеттерін кезектен тыс сатуды;

өрт техникасын, инвентарын, химикаттарды, орман өртіне қарсы күреске арналған самолеттер, вертолеттер мен басқа да транспорт құралдары үшін жанар және жағар май материалдарын, сондай-ақ орман өртін сөндіруде жүрген адамдар үшін тамақ өнімдерін кезектен тыс тасымалдауды.

14. Қазақ ССР Байланыс министрлігі, Алматы, Батыс Қазақстан, Тың темір жолдары басқармалары, Қазақ азаматтық авиация басқармасы, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Өзен флоты бас басқармасы, республиканың байланыс құралдары бар басқа да министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары мемлекеттік орман күзетінің ормандарды өрттен қорғау үшін жауапты қызметкерлеріне орман өртін сөндіру кезінде барлық байланыс құралдарын (радио, теле-

фон, селектор, телеграф) қызмет бабындағы мақсаттар үшін кезектен тыс пайдалануға право беретін болсын.

15. Қазақ ССР Байланыс министрлігі мен Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі мемлекеттік орман күзетінің қызметкерлері өрт қаупі бар маусымда пайдаланатын барлық байланыс құралдарының кідіріссіз тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз етіп отырсын.

16. Қазақ ССР Ішкі істер министрлігі, Қазақ ССР Юстиция министрлігі, республика прокуратурасының органдары орман өртінің пайда болуына және ормандарда өрт қауіпсіздігі ережелерін басқа да қылмыстық бұзуға кінәлы адамдардың істеріне дер кезінде тергеу жүргізіп, қарайтын болсын.

17. Гидрометеорология және табиғи ортаны бақылау жөніндегі Қазақ республикалық басқармасы Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігіне, облыстық атқару комитеттерінің орман шаруашылығы және орман қорғау басқармалары мен орман-шаруашылық кәсіпорындарына метеорологиялық информациямен, ормандардағы өрт қауіпсіздігі болжамдарымен оперативті түрде қызмет көрсетуді қамтамасыз ететін болсын.

18. Қазақ ССР Материалдық-техникалық жабдықтау жөніндегі мемлекеттік комитеті Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігіне өрт-химиялық станцияларды жабдыктандыру үшін жабдықтар алуға арналған қорлар бөлуді көздеп отырсын.

19. Қазақ ССР Сауда министрлігі мемлекеттік орман күзетінің қызметкерлеріне сату үшін Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің разнарядкасы бойынша республиканың рыноктық қорлары есебінен жылына 50 мотоцикл бөлуді көздеп отырсын.

20. Қазақ ССР Оқу министрлігі орман байлықтарының халық шаруашылық маңызы және орманда өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтау қажеттігі туралы мектеп оқушылары арасында әңгімелер өткізсін.

21. Қазақ ССР Мәдениет министрлігі, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Баспа, полиграфия және кітап саудасы істері жөніндегі мемлекеттік комитеті, Қазақ ССР Телевизия және радиохабар жөніндегі мемлекеттік комитеті, Қазақ ССР Кинематография жөніндегі мемлекеттік комитеті ормандарды өрттен қорғау және оларға ұқыпты қарау жөніндегі шараларды баспасөз, радио, кино мен телевизия арқылы насихаттауды күшейтуге шаралар қолдансын.

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНА КЕЛТІРІЛГЕН ЗАЛАЛҮШІН МАТЕРИАЛДЫҚ ЖАУАПҚЕРШІЛІКТІ КҮШЕЙТУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1974 жылғы 1 марттағы № 109 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1974 ж., № 7, 28-ст.)**

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Орман шаруашылығына мыналар келтірген залалдың құнын өндіріп алудың мөлшерін есептеп шығару үшін таксалар бекітіліп, 1974 жылдың 1 апрелінен бастап қолданылатын болсын:

а) ағаштар мен бұталарды өсуін тоқтату дәрежесіне дейін халық заңсыз түрде кессе немесе зақымдаса № I қосымшаға сәйкес;

¹ 2 және 3-пункттер Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

б) кәсіпорындар, ұйымдар (соның ішінде колхоздар), мекемелер мен азаматтар:

— ағаштар мен бұталарды өсуін тоқтатпайтындай етіп зақымдаса № 2 қосымшаға сәйкес;

— орманды қалпына келтіруге арналған алаңдарда қолдан егілген ағаштарды, табиғи өскен шыбықтарды, кодырен шыбықтар мен өскіндерді құртса немесе зақымдаса № 3 қосымшаға сәйкес;

— ағаш питомниктері мен плантацияларда екпе көшеттер мен тікпе көшеттерді құртса немесе зақымдаса № 4 қосымшаға сәйкес;

— орман мен мемлекеттік орман қорының ағаш өспеген жерлерінде өз бетімен шөп шапса және мал жайса № 5 қосымшаға сәйкес;

— жабайы жеміс, жаңғақ, саңырауқұлақ, жидек және сол сияқтыларды жинауға тыйым салынған немесе тек орман билеттері бойынша ғана жол берілетін учаскелерде оларды өз бетімен жинаса № 6 қосымшаға сәйкес¹;

— ормандардағы құмырсқа илеулерін құртса немесе зақымдаса № 7 қосымшаға сәйкес.

Қазақ ССР Министрлер Советінің
1974 жылғы 1 марттағы
№ 109 қаулысына
№ 1 ҚОСЫМША

АҒАШТАР МЕН БҰТАЛАРДЫ ХАЛЫҚТЫҢ ЗАҢСЫЗ ТҮРДЕ
КЕСУІНЕН НЕМЕСЕ ЗАҚЫМДАУЫНАН (ӨСУІН ТОҚТАТУ
ДӘРЕЖЕСІНЕ ДЕЙІН) ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНА
КЕЛГЕН ЗАЛАЛДЫҢ ҚҰНЫН ӨНДІРІП АЛУДЫҢ
МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУ ҮШІН
ТАҚСА²

(сом және тиын есебімен)

Ағаштың түп жарындағы диаметрі (сантиметр есебімен)	Залалдың құнын өндіріп алудың мөлшері			
	I топтағы ормандар			III топтағы ормандар
	мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау ерістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштары»	қалған ормандар	II топтағы ормандар	
1	2	3	4	5

Әрбір кесілген немесе зақымдалған (өсуін тоқтату дәрежесіне дейін) ағаш үшін

12 сантиметрге дейін қоса есеп-

тегенде

12,1—16 см

11—00

16—00

9—00

12—50

7—50

9—50

5—00

7—00

¹ 1-пунктің «б» тармағының бесінші және алтыншы абзацтарына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 172 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 11, 49-ст.).

² Қазақ ССР Министрлер Советінің 1977 ж. 20 майдағы № 263 қаулысымен 4-пунктімен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ, 1977 ж., № 13, 50-ст.).

1	2	3	4	5
16,1—20 см	21—00	17—00	14—00	10—00
20,1—24 см	29—00	23—00	17—50	12—00
24,1—28 см	37—00	29—50	22—50	16—00
28,1—32 см	46—00	37—00	28—50	20—00
32,1—36 см	59—00	47—00	36—00	26—00
36,1—40 см	75—00	60—00	44—00	31—00
40,1—44 см	100—00	80—00	52—50	37—00
44,1—48 см	125—00	100—00	62—00	43—50
48,1—52 см	157—50	126—00	72—50	51—00
52 сантиметрден асқан диаметрдің әрбір сантиметрі үшін	9—00	7—00	3—00	2—00
Бұта ағаштардың әрбір шоғы үшін	8—00	6—00	4—00	3—00

Ескертулер: 1. Орман шаруашылығына залал келген орман тобы СССР Халық Комиссарлары Советінің 1943 жылғы 23 апрельдегі № 430 қаулысына және СССР Үкіметі мен Қазақ ССР Үкіметінің ормандарды топтарға бөлу туралы басқа да шешімдеріне сәйкес анықталады.

2. Декабрь-январь кезеңінде заңсыз түрде кесілген немесе зақымдалған (өсуін тоқтату дәрежесіне дейін) түйе жаңғақ, тянь-шань шыршасы, боз арша, алмұрт, қызыл тал, алма, платан (шынар), пісте, бадам, сондай-ақ қылқан текті ағаштар үшін өндіріп алу мөлшері барлық орман топтарында мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шөк ағаштар» үшін белгіленген осы такса бойынша екі есе көбейтіліп есептеледі.

3. Заңсыз түрде кесілген немесе зақымдалған (өсуін тоқтату дәрежесіне дейін) еменнің, басқа да қатты жапырақты тектердің, самырсынның ағашы, сондай-ақ жаңғақ ағаштары мен жеміс ағаштары (осы таксаның 2-ескертуінде аталғандардан басқа) үшін өндіріп алу мөлшері, барлық орман топтарында мемлекеттік қорықтардың, топырақ-қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шөк ағаштар» үшін белгіленген такса бойынша есептеп шығарылады.

4. Тамырымен қоса кесілген, сондай-ақ дауыл мен жел құлатқан ағаштарды немденген немесе құрап қалған ағаштарды өз бетінше кескен ретте өндіріп алу мөлшері осы такса бойынша екі есе кемітіліп есептеледі.

КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ, ҰЙЫМДАРДЫҢ (СОНЫҢ ІШІНДЕ
КОЛХОЗДАРДЫҢ), МЕКЕМЕЛЕР МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ
АҒАШТАР МЕН БҰТАЛАРДЫ ӨСУІН ТОҚТАТПАЙТЫНДАЙ
ЕТІП ЗАҚЫМДАУ АРҚЫЛЫ ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНА
КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛЫНЫҢ ҚҰНЫН ӨНДІРІП АЛУДЫҢ
МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУ ҮШІН
ТА К С А

(сом және тиын есебімен)

	Өндіріп алудың мөлшері			
	I топтағы ормандар		II топтағы ормандар	III топтағы ормандар
	мемлекеттік қорықтар, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштар»	қалған ормандар		

Ағаш тектері
10 жылдан асқан ағаштың
зақымдалған (өсуін тоқтату
дәрежесіне жетпеген) біреуі
үшін

7—50

6—00

5—00

3—50

Бұта тектері
Әрбір зақымдалған (өсуін
тоқтату дәрежесіне жетпеген)
шоқ бұта үшін

5—50

4—00

3—00

2—00

Ескертулер: 1. Орман шаруашылығына залал келген орман топтары СССР Халық Комиссарлары Советінің 1943 жылғы 23 апрельдегі № 430 қаулысына және СССР Үкіметі мен Қазақ ССР Үкіметінің ормандарды топтарға бөлу туралы басқа да шешімдеріне сәйкес анықталады.

2. Декабрь-январь кезеңінде зақымдалған (өсуін тоқтату дәрежесіне дейін) түйе жаңғақ, тянь-шань шыршасы, боз арша, алмұрт, қызыл тал, алма, платан (шынар), пісте, бадам, сондай-ақ қылқан текті ағаштар үшін өндіріп алу мөлшері барлық орман топтарында мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштар» үшін белгіленген осы такса бойынша екі есе көбейтіліп есептеледі.

3. Заңсыз түрде кесілген немесе зақымдалған (өсуін тоқтату дәрежесіне дейін) еменнің, басқа да қатты жапырақты тектердің, самырсынның ағашы, сондай-ақ жаңғақ ағаштары мен жеміс ағаштары (осы таксаның 2 ескертуінде көрсетілгендерден басқалары) үшін өндіріп алудың мөлшері барлық орман топтарында мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштар» үшін белгіленген осы такса бойынша есептеп шығарылады.

4. 10 жылға жетпеген ағаштарды зақымдағаны (өсуін тоқтату дәрежесіне дейін) үшін өндіріп алу мөлшері кәсіпорындардың, ұйымдардың (соның ішінде колхоздардың), мекемелер мен азаматтардың орманды қалпына келтіруге арналған алаңдарда қолдан еккен ағаштарды, табиғи өскен шыбықтарды, кодырен шыбықтар мен өскіндерді құртуы немесе зақымдауы арқылы орман шаруашылығына келтірген залалын өндіріп алудың мөлшерін есептеп шығару үшін белгіленген такса (осы қаулыға № 3 қосымша) бойынша анықталады.

**КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ, ҰЙЫМДАРДЫҢ (СОНЫҢ ІШІНДЕ
КОЛХОЗДАРДЫҢ), МЕКЕМЕЛЕР МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ
ОРМАНДЫ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУГЕ АРНАЛҒАН АЛАҢДАРДА
КОЛДАН ЕГІЛГЕН АҒАШТАРДЫ, ТАБИҒИ ӨСКЕН
ШЫБЫҚТАРДЫ, ҚОДЫРЕН ШЫБЫҚТАР МЕН ӨСКІНДЕРДІ
ҚҰРТУЫ НЕМЕСЕ ЗАҚЫМДАУЫ АРҚЫЛЫ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫНА КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛЫН ӨНДІРІП
АЛУДЫҢ МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУ ҮШІН
ТАКСА**

(сом есебімен)

Құртылған немесе зақымдалған қолдан егілген ағаштардың, табиғи өскен шыбықтардың, қодырен шыбықтар мен өскіндердің жасы	Колдан егілген ағаштардың, табиғи өскен шыбықтардың, қодырен шыбықтар мен өскіндердің құртылған немесе зақымдалған әр гектары үшін өндіріп алудың мөлшері			
	I топтағы ормандар		II топтағы ормандар	III топтағы ормандар
	мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштар»	қалған ормандар		
5 жылға дейін	435	360	290	200
6—10 жыл	595	460	355	220

Ескертулер: Орман шаруашылығына залал келген орман тобы СССР Халық Комиссарлары Советінің 1943 жылғы 23 апрельдегі № 430 қаулысына және СССР Үкіметі мен Қазақ ССР Үкіметінің ормандарды топтарға бөлу туралы басқа да шешімдеріне сәйкес анықталады.

2. Қолдан егілген ағаштарды, түйе жаңғақтың, тянь-шань шыршасының, боз аршаның, алмұрттың, қызыл талдың, алманың, платанның (шынардың), пістенің, бадамның табиғи өскен шыбықтарын, қодырен шыбықтары мен өскіндерін, сондай-ақ ағаш тұқымдары учаскелеріне арнап бөлінген қолдан егілген ағаштар мен шыбықтарды құртқанда немесе зақымдағанда өндіріп алу мөлшері мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштар» үшін белгіленген осы такса бойынша екі есе көбейтіліп есептеледі.

3. Қолдан отырғызылған ағаштарды, еменнің, басқа да қатты жапырақты тектердің, самырсынның, сондай-ақ жанғақ ағаштары мен жеміс ағаштарының (осы таксаның 2-ескертуінде көрсетілгендерден басқа) табиғи өскен шыбықтарын, қодырен шыбықтары мен өскіндерін құртқанда немесе зақымдағанда өндіріп алу мөлшері барлық орман топтарында мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандары, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандары, қалалық ормандар, қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштар» үшін белгіленген осы такса бойынша есептеледі.

4. 10 жылдан асқан қолдан отырғызылған ағаштар, табиғи өскен шыбықтар мен өскіндер құртылғанда немесе зақымдалғанда өндіріп алудың мөлшері ағаштар мен бұталарды халықтың заңсыз түрде кесуінен немесе зақымдауынан (өсуін тоқтату дәрежесіне дейін) орман шаруашылығына келген залалдың құнын өндіріп алудың мөлшерін есептеп шығару үшін такса (осы қаулыға № 1 қосымша) бойынша анықталады.

КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ, ҰЙЫМДАРДЫҢ (СОНЫҢ ІШІНДЕ
КОЛХОЗДАРДЫҢ), МЕКЕМЕЛЕР МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ
АҒАШ ПИТОМНИКТЕРІ МЕН ПЛАНТАЦИЯЛАРДА ЕКПЕ
КӨШЕТТЕР МЕН ТІКПЕ КӨШЕТТЕРДІ ҚҰРТУЫ НЕМЕСЕ
ЗАҚЫМДАУЫ АРҚЫЛЫ ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНА
КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛЫН ӨНДІРІП АЛУДЫҢ МӨЛШЕРІН
ЕСЕПТЕУ ҮШІН
ТАКСА

(сом есебімен)

Құртылған немесе зақымдалған екпе көшеттер мен тікпе көшеттердің түрлері	Есепке алу единицасы	Құртылған немесе зақымдалған екпе көшеттер мен тікпе көшеттердің бір единицасы үшін өндіріп алудың мөл- шері
I. Питомниктер		
Екпе көшеттер	1 гектар	7800
5 жылға дейінгі тікпе көшеттер	1000 дана	290
Негізгі ағаш тектерінің 5 жылдан ас- қан тікпе көшеттері	1000 дана	520
Сәндік және техникалық тектердің 5 жылдан асқан тікпе көшеттері	1 дана	6
II. Плантациялар		
Барлық тектердің тікпе көшеттері	1 дана	6

КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ, ҰЙЫМДАРДЫҢ (СОНЫҢ ІШІНДЕ
КОЛХОЗДАРДЫҢ), МЕКЕМЕЛЕР МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ
ОРМАНДАРДА ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТТІК ОРМАН ҚОРЫНЫҢ
АҒАШ ӨСПЕГЕН ЖЕРЛЕРІНДЕ ӨЗ БЕТІНШЕ ПІШЕН
ШАБУ МЕН МАЛ ЖАЮ АРҚЫЛЫ ОРМАН
ШАРУАШЫЛЫҒЫНА КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛЫН ӨНДІРІП
АЛУДЫҢ МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕУ ҮШІН
ТАКСА¹

(сом және тиын есебімен)

Алаңдар категориялары және малдың түлігі	Залал үшін өндіріп алудың мөлшері
I. Өз бетінше пішен шапқанда бір гектар үшін	
1. Шабындық пен жайылым жерлер:	
екпе шөптер	315—00
жақсартылған табиғи жерлер	160—00
жақсартылмаған табиғи жерлер:	
ормандардың бірінші тобында	80—00
ормандардың екінші тобында	60—00
ормандардың үшінші тобында	40—00
2. Шабындық пен жайылым жерлерден тыс алаңдар	120—00
II. Өз бетінше мал жайғанда әр басы үшін	
1. Жайылым жерлер:	
екі жастан асқан ірі қара мен жылқы	13—50
ірі қара мен жылқының екі жасқа толмаған төлі және уақ мал (ешкіден басқа)	4—50
ешкілер	9—00
2. Жайылым жерлерден тыс алаңдар: екі жастан асқан ірі қара мен жылқы	20—00
ірі қара мен жылқының	
екі жасқа толмаған төлі және уақ мал (ешкіден басқа)	7—00
ешкілер	13—50

Ескерту. Егер өз бетінше, пішен шабудан немесе мал жаюдан қолдан егілген ағаштар, табиғи өскен шыбықтар, қодырен шыбықтар немесе өскіндер құртылса яки зақымдалса, өндіріп алу мөлшері осы такса бойынша да және кәсіпорындардың, ұйымдардың (соның ішінде колхоздардың), мекемелер мен азаматтардың қолдан егілген ағаштарды табиғи өскен шыбықтарды, қодырен шыбықтар мен өскіндерді құртуы немесе зақымдауы арқылы орман шаруашылығына келтірген залалын өндіріп алудың мөлшерін есептеп шығару үшін такса (осы қаулыға № 3 қосымша) бойынша да есептеледі.

¹ Қосымшаның атауына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 172 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 11, 49-ст).

**ЖАБАЙЫ ЖЕМІС, ЖАҢҒАҚ, САҢЫРАУҚҰЛАҚ, ЖИДЕК
ЖӘНЕ СОЛ СИЯҚТЫЛАРДЫ ЖИНАУҒА ТЫЙЫМ
САЛЫНҒАН НЕМЕСЕ ТЕҚ ОРМАН БИЛЕТТЕРІ БОЙЫНША ҒАНА
ЖОЛ БЕРІЛЕТІН УЧАСКЕЛЕРДЕ КӘСІПОРЫНДАР, ҰЙЫМДАР
(СОНЫҢ ІШІНДЕ ҚОЛХОЗДАР), МЕКЕМЕЛЕР
МЕН АЗАМАТТАР ОЛАРДЫ ӨЗ БЕТІНШЕ ЖИНАУ АРҚЫЛЫ
ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНА КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛДЫ
ӨНДІРІН АЛУДЫҢ МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУ ҮШІН
ТАКСА¹**

(сом және тиын есебімен)

Өз бетінше жинаған өнімнің аты	Өз бетінше дайындаған өнімнің бір килограмы үшін өндіріп алудың мөлшері
Түйе жаңғақтар	4—00
Самырсын жаңғақтары	3—00
Итмұрын	2—20
Алма, алмұрт, қара өрік, алша, өрік, шабдал	2—00
Шырғанақ, барбарис	1—40
Тағамдық талшын	1—40

**КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ, ҰЙЫМДАРДЫҢ (СОНЫҢ ІШІНДЕ
ҚОЛХОЗДАРДЫҢ), МЕКЕМЕЛЕР МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ
ОРМАНДАРДА ҚҰМЫРСҚА ИЛЕУЛЕРІН ҚҰРТУЫ НЕМЕСЕ
ЗАҚЫМДАУЫ АРҚЫЛЫ ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫНА
КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛЫН ӨНДІРІП
АЛУДЫҢ МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУ ҮШІН
ТАКСА**

(сом және тиын есебімен)

Құмырсқа илеуінің /ұясының/ негізіндегі диаметрі метр есебімен	Құртылған немесе зақымдалған бір құмырсқа илеуі үшін өндіріп алудың мөлшері
0,7-ге дейін	10—00
0,8—1,0	20—00
1,1—1,3	26—50
1,4—1,6	51—00
1,7—1,9	81—00
2,0 және одан астам	114—00

Ескерту. Мемлекеттік қорықтардың, топырақ қорғау, егістік қорғау, курорт ормандарында, қалалар мен өнеркәсіп орындарының төңірегіндегі жасыл аймақтар ормандарында, қалалық ормандарда, қарағай жолақтары мен далалық «шоқ ағаштарда» құмырсқа илеулерін құртқаны немесе зақымдағаны үшін өндіріп алудың мөлшерімен осы такса бойынша екі есе көбейтіліп есептеледі.

¹ Қосымшаның атауына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 172 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 11, 49-ст).

6 - тарау
АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ

ҚАЗАҚ ССР-інің 1981 жылғы 12 июньдегі ЗАҢЫ

(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1981 ж., № 25, 482-ст.).

Атмосфералық ауа айналадағы табиғи ортаның өмірлік маңызды негізгі элементтерінің бірі болып табылады.

Қоғам өмірінің барлық жақтарын қамтитын ғылыми-техникалық революция, өндірісті дамытудың жоғары қарқыны, калалардың өсуі, атмосфераны пайдаланудың ұлғая түсуі және адамның айналадағы табиғи ортаға тигізетін ықпалының өсе түскен ауқымы атмосфералық ауаны қорғауға көбірек назар аударуды талап етеді.

Совет мемлекеті совет адамдары өмірінің — олардың еңбегінің, тұрмысының, демалысы мен денсаулығының ең жақсы жағдайларын қамтамасыз ету, материалдық өндіріс пен мәдениетті одан әрі дамыту үшін атмосфералық ауаның қолайлы жайының сақталуына, оны қалпына келтіріп, жақсартуға зор мән береді.

СССР Конституциясы мен Қазақ ССР Конституциясында қазіргі және болашақ ұрпақтардың мүдделері үшін құрамына басқа одақтас республикалармен бірге өз еркімен бірігуі және тең праволылық негізінде Қазақ Советтік Социалистік Республикасы кіретін СССР-де атмосфералық ауаны таза сақтау үшін қажетті шаралар қолданылатыны көзделген. Совет мемлекеті атмосфералық ауаның ластануының, оған басқа да зиянды ықпалдың алдын алуға және оны жоюға бағытталған, ғылыми негізделген техникалық, экономикалық, әлеуметтік және өзге де шаралар комплексін жүргізеді, сондай-ақ бұл салада халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады.

Совет заңдары атмосфералық ауаны қорғауға белсенді түрде жәрдемдесуге тиіс.

БІРІНШІ БӨЛІМ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

I тарау

НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

1-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау туралы Қазақ ССР заңдарының міндеттері

Атмосфералық ауаны қорғау туралы Қазақ ССР заңдарының міндеттері бұл салада атмосфералық ауаны таза сақтау және оның жайын жақсарту, халық, республиканың халық шаруашылығы, өсімдіктер мен жануарлар дүниесі үшін атмосферада қолайсыз зардаптар туғызатын химиялық, физикалық, биологиялық және өзге де зиянды ықпалды болғызбау және азайту мақсаттарында қоғамдық қатынастарды реттеу, сондай-ақ атмосфералық ауаны қорғау саласындағы заңдылықты нығайту болып табылады.

2-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау туралы ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары

Атмосфералық ауаны қорғау туралы ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдары «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңынан және соған сәйкес шығарылатын ССР Одағының өзге де заң актілерінен, осы Заңнан және атмосфералық ауаны қорғау туралы Қазақ ССР-інің басқа да заң актілерінен құралады.

3-с т а т ь я. ССР Одағының атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі қатынастарды реттеу саласындағы компетенциясы

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі қатынастарды реттеу саласында ССР Одағының қарауына мыналар жатады:

1) атмосфералық ауаны қорғау саласындағы жалпы шараларды анықтау және негізгі ережелерді белгілеу;

2) атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі жалпы одақтық жоспарларды жасау және бекіту;

3) атмосфералық ауада ластағыш заттардың шоғырлануына жол берілер шегінің нормативтерін және оған зиянды физикалық ықпалдың деңгейлерін белгілеу;

4) атмосфералық ауаға ластағыш заттар шығарудың жол берілер шегінің нормативтерін, сондай-ақ оған зиянды физикалық ықпалдың жол берілер шегінің нормативтерін жасау және бекіту тәртібін белгілеу;

5) атмосфералық ауаға зиянды ықпалдарды мемлекеттік есепке алудың ССР Одағы үшін бірыңғай жүйесін белгілеу;

6) атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылау және оның жүзеге асырылу тәртібін белгілеу;

7) СССР Конституциясына және «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» ССР Одағының Заңына сәйкес атмосфералық ауаны қорғау саласында жалпы одақтық мәні бар басқа да мәселелерді шешу.

4-с т а т ь я. Қазақ ССР-інің атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі қатынастарды реттеу саласындағы компетенциясы

Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі қатынастарды реттеу саласында ССР Одағының компетенциясы шеңберінен тыс Қазақ ССР-інің қарауына мыналар жатады: атмосфералық ауаны қорғаудың тәртібін

белгілеу; атмосфералық ауаны қорғау жөнінде республикалық жоспарларды жасау және бекіту; атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ атмосфералық ауаны қорғау саласындағы басқа да мәселелерді, егер олар ССР Одағының компетенциясына жатқызылмаған болса, шешу.

II тарау

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ

5-статья. Атмосфералық ауаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқару органдары

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес атмосфералық ауаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқаруды СССР Министрлер Советі, Қазақ ССР Министрлер Советі, халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері, сондай-ақ ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар жүзеге асырады.

6-статья. Халық депутаттары жергілікті Советтері атқару комитеттерінің атмосфералық ауаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқару жөніндегі компетенциясы

Халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері атмосфералық ауаны қорғау ережелерінің сақталуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады, облыстың, ауданының, қаланың, поселкенің, село мен ауылдың территориясында атмосфералық ауаны қорғау жөнінде шаралар жүргізілуін қамтамасыз етеді, сондай-ақ ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдары бойынша белгіленетін өздерінің компетенциясы шеңберінде атмосфералық ауаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқару жөнінде басқа да праволар мен міндеттерді жүзеге асырады.

III тарау

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАРДЫ ЖОСПАРЛАУ

7-статья. Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жоспарлау

Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі тапсырмалар және атмосфераның ластануының, оған басқа да зиянды ықпалдың алдын алу және оның себептерін жою, сондай-ақ атмосфераның жайын жақсарту жөніндегі шаралар экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарларында көзделеді.

8-статья. Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды келісу

Атмосфералық ауаны қорғау жөнінде министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар, кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар жасайтын жоспарлардың жобалары ССР Одағының және Қазақ ССР-нің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдармен келісіледі.

IV тарау

ҚОҒАМДЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ, ЕҢБЕК КОЛЛЕКТИВТЕРІ МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА ҚАТЫСУЫ¹

9-статья. Қоғамдық ұйымдар мен еңбек коллективтерінің атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға қатысуы

Кәсіптік одақтар, жастар ұйымдары, табиғат қорғау қоғамдары, ғылым қоғамдар және басқа қоғамдық ұйымдар, еңбек коллективтері атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруда мемлекеттік органдарға көмек көрсетеді.

Қоғамдық ұйымдар мен еңбек коллективтері атмосфералық ауаны қорғауды қамтамасыз етуге бағытталған қызметке ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына, сондай-ақ қоғамдық ұйымдардың уставтарына (ережелеріне) сәйкес қатысады.¹

10-статья. Қазақ табиғат қорғау ерікті қоғамының атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға қатысуы

Қазақ табиғат қорғау ерікті қоғамы ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына және өз Уставына сәйкес халықтың қалың топтарын атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларға белсенді әрі тікелей қатыстыруға жәрдемдеседі, бұл саладағы білімдерді насихаттауды жүзеге асырады, атмосфералық ауаны қорғауда мемлекеттік органдарға көмектеседі, сондай-ақ атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдардың орындалуын қоғамдық бақылауды жүзеге асырады.

11-статья. Азаматтардың атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға қатысу формалары

Азаматтар атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруда мемлекеттік органдарға мынадай жолмен көмек көрсетеді: атмосфералық ауаның қорғалуын жақсарту туралы ұсыныстар енгізу;

атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі ережелерді өздеріне мәлім болған бұзушылықтар туралы хабарлау;

атмосфералық ауаны қорғауды жақсарту жөніндегі жұмыстарды жүргізуге тікелей қатысу.

12-статья. Қоғамдық ұйымдардың, еңбек коллективтері мен азаматтардың атмосфералық ауаны қорғауды жақсарту туралы ұсыныстарын ескеру жөніндегі мемлекеттік органдардың міндеті

Мемлекеттік органдар атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асырған кезде қоғамдық ұйымдардың, еңбек коллективтері мен азаматтардың ұсыныстарын барынша ескеріп отыруға міндетті¹

¹ IV тараудың тақырыбына, 9 және 12-статьяларға 1984 ж. 28 августағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1984 ж., № 36, 447-ст.).

ЕКІНШІ БӨЛІМ
АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ШАРАЛАРЫ

V тарау

**ЛАСТАҒЫШ ЗАТТАРДЫҢ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА ШОҒЫРЛАНУЫНА
ЖОЛ БЕРІЛЕР ШЕГІНІҢ ЖӘНЕ ОҒАН ЗИЯНДЫ
ФИЗИКАЛЫҚ ЫҚПАЛ ДЕҢГЕЙІНІҢ НОРМАТИВТЕРІ**

13-статья. Ластағыш заттардың атмосфералық ауаға шоғырлануына жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпал деңгейінің нормативтері

Атмосфералық ауаның жайына баға беру үшін ластағыш заттардың шоғырлануына жол берілер шегінің және атмосфераға зиянды физикалық ықпал деңгейінің нормативтері белгіленеді. Бұл нормативтер адамдардың денсаулығын қорғау және айналадағы табиғи ортаны қорғау мүдделеріне сай келуге тиіс.

14-статья. Ластағыш заттардың атмосфералық ауаға шоғырлануына жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпал деңгейінің нормативтерін белгілеу тәртібі

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес атмосфералық ауада ластағыш заттардың шоғырлануына жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпал деңгейінің нормативтері СССР-дің бүкіл территориясы үшін бірыңғай болып табылады. Қажет болған реттерде жекелеген аймақтар үшін атмосфералық ауада ластағыш заттардың шоғырлануына жол берілер шегінің неғұрлым қатаң нормативтері белгіленеді.

Аталған нормативтер мен оларды анықтау әдістері СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіліп, іске қосылады.

VI тарау

**ЛАСТАҒЫШ ЗАТТАРДЫҢ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА
ШЫҒАРЫЛУЫНА ЖОЛ БЕРІЛЕР ШЕГІНІҢ ЖӘНЕ ОҒАН
ЗИЯНДЫ ФИЗИКАЛЫҚ ЫҚПАЛДЫҢ НОРМАТИВТЕРІ**

15-статья. Ластағыш заттардың атмосфералық ауаға шығарылуына жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпалдың нормативтері

Атмосфералық ауаны қорғау мақсатында тұрақты және жылжымалы ластауыш көздердің ластағыш заттар шығаруына жол берілер шегінің нормативтері, сондай-ақ зиянды физикалық ықпалдың жол берілер шегінің нормативтері белгіленеді. Бұл нормативтер атмосфералық ауаға зат шығарудың әрбір тұрақты көзі үшін немесе өзге зиянды ықпал көзі үшін, сондай-ақ транспорт және өзге қозғалыс құралдары мен қондырғыларының әрбір моделі үшін белгіленеді.

16-статья. Ластағыш заттардың атмосфералық ауаға шығарылуына жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпалдың нормативтеріне қойылатын талаптар

Атмосфераға ластағыш заттар шығарудың жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпалдың жол берілер шегінің нормативтері мынадай деңгейде белгіленеді: бұл деңгей белгілі бір ауданда оның даму перспективаларын ескере отырып, нақты және басқа барлық лас-

тауыш көздердің ластағыш заттар шығаруы және зиянды физикалық ықпал етуі атмосфералық ауада ластағыш заттардың шоғырлануына жол берілер шегінің және зиянды физикалық ықпал деңгейінің жол берілер шегінің нормативтерінен артып кетпейтіндей болуға тиіс.

17-статья. Ластағыш заттардың атмосфералық ауаға шығарылуына жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпалдың нормативтерін белгілеу тәртібі

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес ластағыш заттардың атмосфералық ауаға шығарылуына жол берілер шегінің және оған зиянды физикалық ықпалдың нормативтері, оларды анықтау әдістері және олар қолданылатын ластауыш көздер түрлері СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіліп, іске қосылады.

18-статья. Нормативтер болмаған кезде атмосфералық ауаға зиянды ықпалды реттеу

Зиянды ықпал үшін тиісті нормативтер белгіленбеген атмосфералық ауаға зиянды ықпал етуге соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар белгілі мерзімге арнап берген рұқсат бойынша ерекшелік ретінде жол берілуі мүмкін. Осы мерзім ішінде зиянды ықпалдың жол берілер шегінің тиісті нормативтері белгіленуге және атмосфералық ауаны қорғау жөнінде қажетті шаралар жүргізілуге тиіс.

VII тарау

ТҰРАҚТЫ ЛАСТАУЫШ КӨЗДЕРДІҢ АТМОСФЕРАҒА ЛАСТАҒЫШ ЗАТТАР ШЫҒАРУЫН РЕТТЕУ

19-статья. Тұрақты ластауыш көздердің ластағыш заттарды атмосфераға шығаруына рұқсат беру

Тұрақты ластауыш көздердің ластағыш заттарды атмосфераға шығаруына әрбір жағдайда соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органның рұқсаты негізінде жол беріледі.

Рұқсатта ластағыш заттар шығарудың жол берілер шегінің нормативтері, сондай-ақ атмосфералық ауаның қорғалуын қамтамасыз ететін басқа да шарттар мен талаптар көзделеді.

20-статья. Тұрақты ластауыш көздердің ластағыш заттарды атмосфераға шығаруына рұқсат беру тәртібі

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес тұрақты ластауыш көздерінің ластағыш заттарды атмосфераға шығаруына рұқсат беру тәртібін СССР Министрлер Советі белгілейді.

21-статья. Қызметі ластағыш заттарды атмосфераға шығарумен байланысты кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың міндеттері

Қызметі ластағыш заттарды атмосфераға шығарумен байланысты кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар ластағыш заттарды шығаруға берілген рұқсаттарда көзделген шарттар мен талаптардың орындалуын қамтамасыз ету үшін ұйымдастыру-шаруашылық, техникалық және өзге шараларды жүргізуге, ластағыш заттар шығаруды кеміту жөнінде шаралар қолдануға, ластағыш заттарды тазалауға және оларды бақы-

лауға арналған құрылыстардың, жабдық пен аппаратураның үздіксіз тиімді жұмыс істеуін және оларды ақаусыз жағдайда ұстауды қамтамасыз етуге, сондай-ақ атмосфераға шығарылатын ластағыш заттардың мөлшері мен құрамын үнемі есепке алып отыруды жүзеге асыруға міндетті.

Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыру топырақтың, судың және басқа табиғи объектілердің ластануына әкеліп соқтырмауға тиіс.

22-с т а т ь я. Ластағыш заттардың атмосфераға шығарылуын шектеу, тоқтата тұру немесе оған тыйым салу

Рұқсатта көзделген шарттар мен талаптар бұзылған жағдайда, сондай-ақ халықтың денсаулығына қатер туғанда атмосфераға ластағыш заттар шығару атмосфералық ауаның қорғалуына мемлекеттік бақылау жасайтын органның шешімі бойынша шектелуге, тоқтатыла тұруға немесе тыйым салынуға, жекелеген өнеркәсіп қондырғыларының, цехтардың, кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың қызметін тоқтатуға дейін шаралар қолдануға тиіс.

23-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі өзге шаралар

Авариялық жағдайдың салдарынан атмосфераға ластағыш зат шығарудың жол берілер шегінің белгіленген нормативтері асып кеткен кезде кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың басшылары бұл туралы атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдарға дереу хабарлауға және атмосфералық ауаны қорғауға және оны ластаудың себептері мен салдарынан жоюға белгіленген тәртіп бойынша шаралар қолдануға міндетті.

24-с т а т ь я. Қолайсыз метеорологиялық жағдай кезінде ластағыш заттардың атмосфераға шығарылуын реттеу

Алда күтіліп отырған ықтимал қолайсыз метеорологиялық жағдайға байланысты атмосфералық ауада ластағыш заттардың көп шоғырлануы мүмкін екені жайында ескерту алған кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдармен келісе отырып, ондай заттардың атмосфераға шығарылуын кеміту жөнінде арнайы әзірленген шараларды жүргізуге міндетті.

VIII тарау

**АВТОМОБИЛЬДЕРДІҢ, САМОЛЕТТЕРДІҢ, БАСҚА ДА ҚОЗҒАЛЫС
ҚҰРАЛДАРЫ МЕН ҚОНДЫРҒЫЛАРЫНЫҢ ЛАСТАҒЫШ
ЗАТТАРДЫ АТМОСФЕРАҒА ШЫҒАРУЫН РЕТТЕУ**

25-с т а т ь я. Автомобильдерді, самолеттерді, кемелерді, басқа да қозғалыс құралдары мен қондырғыларын жобалау, өндіру және пайдалану шарттары

Автомобильдер, самолеттер, кемелер, басқа да қозғалыс құралдары мен қондырғыларын жобалауды, өндіруді және пайдалануды жүзеге асыратын министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар, кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар ол құралдар мен қондырғылардың ластағыш заттарды атмосфераға шығаруын болғызбау әрі азайту жөнінде шаралар комплексін жасап, жүзеге асыруға міндетті.

Транспорт және өзге қозғалыс құралдары мен қондырғылары шығаратын ластағыш заттардың мөлшері тастанды заттардың жол берілер шегінің белгіленген нормативтерінен аспауға тиіс.

26-с т а т ь я. Транспорт және өзге қозғалыс құралдары мен қондырғыларының ластағыш заттар шығаруының жол берілер шегінің белгіленген нормативтерінің сақталуын бақылауды жүзеге асыру

Пайдаланудағы барлық транспорт және өзге қозғалыс құралдары мен қондырғылары ластағыш заттар шығарудың жол берілер шегі нормативтерінің сақталуы жөнінде бақылауға алынып отыруға тиіс.

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес аталған нормативтердің сақталуын бақылау ережесі СССР Министрлер Советі анықтайтын тәртіп бойынша белгіленеді.

27-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау талаптарын қанағаттандырмайтын транспорт және өзге қозғалыс құралдары мен қондырғыларын өндіруге және пайдалануға тыйым салу

Тастанды заттарында ластағыш заттардың мөлшері белгіленген нормативтерден асып түсетін транспорт және өзге қозғалыс құралдары мен қондырғыларын өндіруге және пайдалануға жол берілмейді.

28-с т а т ь я. Автомобиль транспортының немесе өзге қозғалыс құралдарының белгілі аймақтарға баруына тыйым салу

Атмосфералық ауаны қорғау мақсатында халық депутаттарының жергілікті Советтері автомобиль транспортының немесе өзге қозғалыс құралдарының белгілі аймақтарға, тұрғын үй массивтеріне, демалыс және туризм орындарына баруына ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша уақытша немесе біржолата тыйым салуы мүмкін.

IX тарау

АТМОСФЕРАҒА ЗИЯНДЫ ФИЗИКАЛЫҚ ЫҚПАЛДЫ РЕТТЕУ

29-с т а т ь я. Атмосфераға зиянды физикалық ықпалдың алдын алу, оны кеміту және жою жөніндегі шаралар

Халық депутаттарының жергілікті Советтері, министрліктер, мемлекеттік комитеттер, ведомстволар, кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар дыбыс тербелістерінің, соның ішінде шудың, сәуле шығарудың және сол сияқтылардың атмосфераға зиянды ықпалының алдын алу, оны кеміту және жою жөнінде шаралар белгілеп, жүзеге асыруға міндетті.

30-с т а т ь я. Шудың зиянды ықпалының алдын алу, оны кеміту және жою жөніндегі шаралар

Өндірістік және өзге шуға қарсы күрес жүргізу мақсатында, атап айтқанда, мыналар жүзеге асырылуға тиіс: шуы аз технологиялық процестерді енгізу; транспорт құралдарының конструкцияларын және оларды пайдалануды, сондай-ақ темір жолдар мен трамвай жолдарының, автомобиль жолдарының, көше жабынының күтімін жақсарту; шу көздері болып табылатын аэродромдар мен аэропорттарды, өнеркәсіптік және басқа құрылыстар мен жабдықтарды елді мекендерден және тұрғын үй салынған аймақтардан қажетті қашықтықта орналастыру; қа-

лалардың және басқа елді мекендердің жоспарлануы мен салынуын жақсарту, шу және тербеліс көздері болып табылатын сауда, қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарын, жөндеу шеберханаларын, ойын-сауық және басқа объектілерді тұрғын үйлерден тыс орналастыру; тұрмыстық шудың алдын алу әрі оны кеміту жөніндегі ұйымдастыру шаралары.

31-с т а т ь я. Атмосфералық ауаға зиянды физикалық ықпалдың жекелеген түрлеріне жол берілетін кездегі шарттар

ССР Одағының заңдарымен белгіленетін реттерде атмосфералық ауаға зиянды физикалық ықпалдың жекелеген түрлеріне соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар беретін рұқсат негізінде ғана жол беріледі.

Атмосфералық ауаға қандай да болсын зиянды физикалық ықпал жасауға жол берілер шектің белгіленген нормативтері сақталған жағдайда, ал оған рұқсат берілген реттерде — осы рұқсатта көзделген басқа да талаптар сақталған жағдайда жол беріледі. Аталған талаптар бұзылған кезде атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органның шешімі бойынша жекелеген өнеркәсіптік және өзге қондырғылардың, цехтардың, кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың тиісті қызметі жол берілетін шектің нормативтерінен асып кетуді немесе рұқсатта көзделген талаптардың бұзылуын туғызған себептер алдағы уақытта жойылғанға дейін тоқтатыла тұруы, шектелуі немесе оған тыйым салынуы мүмкін.

32-с т а т ь я. Азаматтардың тұрмыстық шуға қарсы күрес мақсатында белгіленген талаптарды сақтау жөніндегі міндеттері

Азаматтар пәтерлерде, сондай-ақ тұрғын үйлердің аулаларында, көшелерде, демалыс орындарында және басқа қоғамдық орындарда тұрмыстық шуға қарсы күрес жүргізу мақсатында белгіленген талаптарды сақтауға міндетті.

Х тарау

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫҢ ЖАЙЫНА ӘСЕР ЕТЕТІН КӘСІПОРЫНДАРДЫ, ҚҰРЫЛЫСТАР МЕН БАСҚА ДА ОБЪЕКТІЛЕРДІ ОРНАЛАСТЫРУ, ЖОБАЛАУ, САЛУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРУ

33-с т а т ь я. Атмосфералық ауаның жайына әсер ететін кәсіпорындарды, құрылыстар мен басқа да объектілерді орналастыру, жобалау, салу және пайдалануға беру шарттары

Жаңадан салынатын және қайта құрылатын кәсіпорындарды, құрылыстар мен басқа да объектілерді орналастыру, жобалау, салу және пайдалануға беру кезінде, қазіргі технологиялық процестер мен жабдықтарды жетілдіру және жаңаларын енгізу кезінде атмосфералық ауаға зиянды ықпал нормативтерінің сақталуы қамтамасыз етілуі қажет. Мұның өзінде зиянды заттар мен қалдықтардың тұтылуы, кәдеге жаратылуы, зиянсыздандырылуы немесе ластағыш заттар шығарудың толық жойылуы, атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі басқа да талаптардың орындалуы көзделуге, мұнда жобаланып жатқан, жұмыс істеп тұрған және болашақта салу жоспарланып отырған кәсіпорындар, құрылыстар және басқа объектілер шығаратын ластағыш заттардың, сондай-ақ зиянды физикалық ықпалдың жиынтығы атмосфералық ауа-

да ластағыш заттардың жол берілер шегінің нормативтерінен және оған зиянды физикалық ықпалдың жол берілер шегінің нормативтерінен асып түсуіне соқтырмауы басшылыққа алынуға тиіс.

Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі талаптарды қанағаттандырмайтын жаңадан салынған және қайта құрылған кәсіпорындарды, құрылыстар мен басқа да объектілерді пайдалануға беруге тыйым салынады.

Республика территориясында объектілерді салуға және қайта құруға арналған техникалық-экономикалық негіздемелер жобалары экспертизасының атмосфераны ластаудың алдын алу туралы талаптарды сақтау жөніндегі бөлігін атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдар жүргізеді.

Қызметі атмосфераға ластағыш заттар шығарумен байланысты кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар, өздерінің іске қосылған уақытына қарамастан, атмосфераға шығарылатын заттарды тазалайтын құрылыстармен, жабдықтармен, аппаратурамен және шығарылатын ластағыш заттардың мөлшерін әрі құрамын бақылайтын құралдармен жарактандырылуға тиіс.

Министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар атмосфераға шығарылатын заттарды ластағыш заттардан тазарту және оған зиянды физикалық ықпалды кеміту үшін жасалатын құрылыстардың, жабдықтар мен аппаратураның жобалануына, салынуына және пайдаланылуына, сондай-ақ олардың тазалау тиімділігін, шығарылатын затпен атмосфералық ауаға зиянды ықпалдың мөлшерін тұрақты қадағалап отыру үшін қажетті приборлармен жарактандырылуын бақылауды жүзеге асырып отыруға міндетті.

34-с т а т ь я. Атмосфералық ауаның жайына әсер ететін жаңадан салынатын және қайта құрылатын кәсіпорындарды, құрылыстар мен басқа да объектілерді орналастыру жөніндегі ұсыныстарды енгізу және қарау тәртібі

Атмосфералық ауаның жайына әсер ететін жаңадан салынатын және қайта құрылатын кәсіпорындарды, құрылыстар мен басқа да объектілерді республиканың территориясына орналастыру жөніндегі ұсыныстарды енгізу және қарау ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асырылады.

35-с т а т ь я. Атмосфералық ауаның жайына әсер ететін кәсіпорындар, құрылыстар мен басқа да объектілер салынатын жерлерді, оларды салу және қайта құру жобаларын келісу

Атмосфералық ауаның жайына әсер ететін кәсіпорындар, құрылыстар мен басқа да объектілер салынатын жерлер, оларды салу және қайта құру жобалары атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдармен және ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес басқа да органдармен келісіледі.

XI тарау

КАЛАЛАР МЕН БАСҚА ДА ЕЛДІ МЕКЕНДЕРДІ ОРНАЛАСТЫРУ ЖӘНЕ ДАМУ ТУСЫНДА АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ТАЛАПТАРДЫ ОРЫНДАУ

36-с т а т ь я. Қалалар мен басқа да елді мекендерді орналастыруды және дамытуды жоспарлаған кезде атмосфералық ауаның жайын ескеру

Қалалар мен басқа да елді мекендерді орналастыруды және дамытуды жоспарлаған кезде атмосфералық ауаның жайы, оның өзгеру болжамы және атмосфералық ауаны зиянды ықпалдан қорғау міндеті ескерілуге тиіс.

37-с т а т ь я. Қалалар мен басқа да елді мекендерді жобалау, салу, қайта құру кезінде атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі талаптар

Қалалар мен басқа да елді мекендерді жобалау, салу, қайта құру атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі санитариялық-гигиеналық және басқа нормалар мен ережелерге сәйкес жүргізіледі.

Атмосфералық ауаның ластануының алдын алу немесе оны кеміту мақсатымен халық депутаттарының Советтері — елді мекендер территориясының, ал кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар өздері орналасқан өндірістік және өзге алаңдардың көркейтілуін жақсарту әрі көгалдандыру жөнінде шаралар қолдануға тиіс.

Атмосфералық ауаға бір топ кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың қызметі әсер ететін аймақтарда белгіленген тәртіп бойынша атмосфералық ауаны сауықтыру жөнінде комплексті шаралар әзірленіп, жүзеге асырылады.

38-с т а т ь я. Атмосфералық ауаға зиянды ықпалды белгіленген нормативтерге дейін кеміту мүмкін болмаған реттерде қолданылатын шаралар

Атмосфералық ауаға ластағыш заттардың шығарылуын және зиянды физикалық ықпалды белгіленген нормативтерге дейін кеміту мүмкін болмаған реттерде тиісті кәсіпорындар, құрылыстар және объектілер жабылады немесе олардың өндірістік профилі өзгертілуге жатады.

XII тарау

ЖАҒАЛЫҚТАРДЫ, ӨНЕРТАБЫСТАРДЫ, ЖАҢА ТЕХНИКАЛЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ЕНГІЗУ КЕЗІНДЕ, СОНДАЙ-АҚ ИМПОРТТЫҚ ЖАБДЫҚТАР САТЫП АЛУ КЕЗІНДЕ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ТАЛАПТАРДЫ САҚТАУ

39-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі талаптарды қанағаттандырмайтын жаңалықтарды, өнертабыстарды, рационализаторлық ұсыныстарды, жаңа техникалық жүйелерді, заттар мен материалдарды енгізуге, сондай-ақ шетелдерден технологиялық жабдық пен басқа да объектілерді сатып алуға тыйым салу

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес, егер атмосфералық ауаны қорғау жөнінде СССР-де белгіленген талаптарды қанағаттандырмайтын және атмосфералық ауаға шығарылатын заттарды бақылаудың техникалық құралдарымен қамтамасыз етілмеген

болса, жаңалықтарды, өнертабыстарды, рационализаторлық ұсыныстарды, жаңа техникалық жүйелерді, заттарды, материалдарды енгізуге, сондай-ақ шетелдерден технологиялық жабдық пен басқа да объектілерді сатып алуға тыйым салынады.

XIII тарау

ӨСІМДІК ҚОРҒАУ ҚҰРАЛДАРЫН, МИНЕРАЛДЫҚ ТЫҢАЙТҚЫШТАРДЫ ЖӘНЕ БАСҚА ПРЕПАРАТТАРДЫ ҚОЛДАНУ КЕЗІНДЕ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ТАЛАПТАРДЫ ОРЫНДАУ

40-с т а т ь я. Халық шаруашылығында қолдануға рұқсат етілетін препараттардың тізбесін және оларды қолдану тәсілдерін келісу тәртібі

Халық шаруашылығында қолдануға рұқсат етілетін өсімдік қорғау құралдарының, өсімдіктердің өсуін шапшандататын заттардың, минералдық тыңайтқыштар мен басқа да препараттардың тізбесі, сондай-ақ оларды қолдану тәсілдері ССР Одағының заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша атмосфералық ауаның қорғалуына мемлекеттік бақылау жасауға арнайы уәкілдігі бар органдармен келісілуге тиіс.

Аталған мақсаттар үшін қолданылатын жаңа препараттарды жасау кезінде шоғырлануға жол берілер шегінің нормативтерін және бұл препараттардың атмосфералық ауада қалатын мөлшерін белгілеу әдістері әзірленуге тиіс.

41 -с т а т ь я. Өсімдік қорғау құралдарын, оның өсуін шапшандататын заттарды, минералдық тыңайтқыштар мен басқа да препараттарды тасымалдау, сақтау және қолдану ережелерін сақтау

Колхоздар, совхоздар, басқа кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар, сондай-ақ азаматтар өсімдік қорғау құралдарының, оның өсуін шапшандататын заттардың, минералдық тыңайтқыштар мен басқа да препараттардың атмосфералық ауаны ластауына жол бермеу үшін оларды тасымалдау, сақтау, қолдану ережелерін сақтауға міндетті.

XIV тарау

ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАР ӨНДІРУ, ТЕРРИКОНДАР МЕН ҮЙІНДІЛЕРДІ ОРНАЛАСТЫРУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ КЕЗІНДЕ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ТАЛАПТАРДЫ ОРЫНДАУ

42-с т а т ь я. Пайдалы қазбалар өндіру, жарылыс жұмыстары, террикондарды, үйінділер мен төгінділерді орналастыру және пайдалану кезінде атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі талаптарды сақтау

Пайдалы қазбалар өндіру, жарылыс жұмыстары, террикондарды, үйінділер мен төгінділерді орналастыру және пайдалану атмосфералық ауаның ластануының алдын алу немесе оны кеміту жөніндегі ережелерді сақтай отырып, атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдармен, сондай-ақ ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарына сәйкес басқа да органдармен келісілген тәсілдер бойынша жүргізілуге тиіс.

43-с т а т ь я. Елді мекендерде атмосфералық ауаны ластаудың көзі болып табылатын террикондарды, үйінділерді, қалдықтарды үйіп қоюға тыйым салу

Елді мекендерде террикондарды, үйінділерді орналастыруға, өнеркәсіп қалдықтарын, өндірістік, тұрмыстық қоқыстарды және атмосфералық ауаны тозаңмен, газ тектес зиянды және сасық иісті заттармен ластаудың көзі болып табылатын басқа да қалдықтарды үйіп қоюға, сондай-ақ атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі талаптар сақталып, өртеуге арнайы қондырғылар пайдаланылған кезден басқа реттерде, аталған қалдықтарды кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың және елді мекендердің территориясында өртеуге тыйым салынады.

Кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар атмосфералық ауаны ластайтын қалдықтарды шикізат ретінде пайдаланатын кәсіпорындарға немесе арнайы төгінділерге олардың дер кезінде тасып шығарылуын қамтамасыз етуге міндетті.

XV тарау

**АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ӨНДІРІСТІК МҰҚТАЖДАР
ҮШІН ПАЙДАЛАНУДЫ РЕТТЕУ**

44-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны өндірістік мұқтаждар үшін пайдалануға қойылатын талаптар

Кәсіпорындарды, құрылыстарды және басқа объектілерді жобалау кезінде, сондай-ақ технологиялық процестер мен жабдықтарды жасау және жетілдіру кезінде атмосфералық ауаның өндірістік мұқтаждар үшін қажетті ең аз мөлшерін пайдалануды қамтамасыз ететін шаралар көзделуге тиіс.

Ауаны өндірістік мұқтаждар үшін пайдалану, егер ол атмосфералық ауаның жайын адамдардың денсаулығына, өсімдіктер мен жануарлар дүниесіне зиянды ықпал жасайтындай етіп өзгертетін болса, атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдар оны шектеуі, тоқтата тұруы немесе оған тыйым салуы мүмкін.

XVI тарау

АУА РАЙЫНА ЖӘНЕ КЛИМАТҚА ЫҚПАЛДЫ РЕТТЕУ

45-с т а т ь я. Халық шаруашылық мақсатында атмосфераның жайына және атмосфералық құбылыстарды қолдан өзгертуге бағытталған әрекеттерді жүзеге асыру шарттары

Халық шаруашылық мақсатында атмосфераның жайын және атмосфералық құбылыстарды қолдан өзгертуге бағытталған әрекеттерді министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар, кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар тек соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдардың рұқсаты бойынша және ол әрекеттер ауа райы мен климатқа қолайсыз ықпал етпейтін жағдайда ғана жүзеге асыра алады.

XVII тарау

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАРДЫҢ ОРЫНДАЛУЫН МАТЕРИАЛДЫҚ ЖӘНЕ МОРАЛЬДЫҚ ЖАҒЫНАН ЫНТАЛАНДЫРУ

46-статья. Атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шаралардың орындалуын материалдық және моральдық жағынан ынталандыру

ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдары бойынша кәсіпорындарды, мекемелер мен ұйымдарды, сондай-ақ азаматтарды атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға ынталандыратын материалдық және моральдық көтермелеу шаралары белгіленуі мүмкін.

ҮШІНШІ БӨЛІМ

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА ЗИЯНДЫ ЫҚПАЛДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ

XVIII тарау

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАҒА ЗИЯНДЫ ЫҚПАЛДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ

47-статья. Атмосфералық ауаға зиянды ықпалды мемлекеттік есепке алу

Атмосфералық ауаға зиянды ықпал ететін объектілер, атмосфераға шығарылатын зиянды заттардың түрлері мен мөлшері, сондай-ақ оған зиянды физикалық ықпалдың түрлері мен көлемі мемлекеттік есепке алынуда.

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес объектілерді және олардың атмосфералық ауаға тигізетін зиянды ықпалын мемлекеттік есепке алу ССР Одағы үшін бірыңғай жүйе бойынша СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіппен мемлекет есебінен жүзеге асырылады.

ТӨРТІНШІ БӨЛІМ

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ БАЙҚАУ МЕН БАҚЫЛАУ

XIX тарау

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫҢ ЖАЙЫН БАЙҚАУ

48-статья. Атмосфералық ауаның жайын байқауды жүзеге асыру тәртібі

Атмосфералық ауаның жайын химиялық, физикалық және биологиялық көрсеткіштер бойынша байқау ісін табиғи ортаның ластану дәрежесіне байқау мен бақылау жасайтын жалпы мемлекеттік қызмет жүзеге асырады және ол ССР Одағының заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша жүргізіледі.

Атмосфералық ауаның жайы туралы информацияны жинау, сақтау, іздеу және қорыту бірыңғай жүйе бойынша жүзеге асырылады.

**49-с т а т ь я. Атмосфераның ластану дәрежесі туралы информация-
мен және болжамдармен қамтамасыз ету**

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес табиғи ортаның ластану дәрежесіне байқау мен бақылау жасайтын жалпы мемлекеттік қызметке шаруашылық қызметтің және метеорологиялық жағдайлардың әсерінен атмосфераның ластану дәрежесі туралы жүйелі информациямен және болжамдармен мүдделі мемлекеттік және қоғамдық органдарды, кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды қамтамасыз етіп отыру жүктеледі.

XX тарау

**АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫҢ ЖАЙЫ АДАМДАРДЫҢ
ДЕНСАУЛЫҒЫНА ҚАТЕР ТУҒЫЗАТЫН
КЕЗДЕГІ ШАРАЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ**

50-с т а т ь я. Табиғи ортаның ластану дәрежесін жалпы мемлекеттік байқау және бақылау қызметінің атмосфералық ауаның жайы адамдардың денсаулығына қатер туғызатын кездегі міндеттері

Егер метеорологиялық факторлардың, атмосфераға ластағыш заттар шығарылуы және атмосфералық ауаға басқа да зиянды ықпалдың қолайсыз ұштасуы салдарынан жекелеген аймақтарда адамдардың денсаулығына қатер туса, табиғи ортаның ластану дәрежесіне байқау мен бақылау жасайтын жалпы мемлекеттік қызмет органдары бұл туралы дереу Қазақ ССР Министрлер Советіне, халық депутаттары жергілікті Советтерінің тиісті атқару комитеттеріне, мүдделі кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға хабарлауға міндетті.

51-с т а т ь я. Атмосфералық ауаның жайы адамдардың денсаулығына қатер туғызған кезде қолданылатын шаралар

Қазақ ССР Министрлер Советі, халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері атмосфералық ауаның жайы адамдардың денсаулығына қатер туғызғаны туралы хабарларды алысымен, шығарылатын заттардың интенсивтілігін кеміту және атмосфераға басқа да зиянды ықпалды жою мақсатымен кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдар мен транспорт құралдарын белгіленген тәртіп бойынша арнайы жұмыс режиміне көшіреді немесе олардың жұмысын уақытша тоқтата тұрады, қажет болған реттерде халықтың уақытша көшірілуін жүзеге асырады және басқа шұғыл шаралар қолданады.

XXI тарау

**АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫҢ ҚОРҒАЛУЫН
МЕМЛЕКЕТТІК БАҚЫЛАУ**

52-с т а т ь я. Атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылаудың міндеттері

Атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылау міндеті барлық министрліктердің, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың, мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың, сондай-ақ азаматтардың атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі шараларды орындауын, атмосфераға ластағыш

заттар шығару және басқа зиянды ықпал шарттарының, сондай-ақ атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдар бойынша белгіленген өзге де ережелердің сақталуын қамтамасыз ету болып табылады.

53-с т а т ь я. Атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдар

Атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды халық депутаттарының Советтері, олардың атқарушы және жарлықшы органдары, сондай-ақ соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар ССР Одағының заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша жүзеге асырады.

XXII тарау

**АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫҢ ҚОРҒАЛУЫНА
ВЕДОМСТВОЛЫҚ БАҚЫЛАУ**

54-с т а т ь я. Атмосфералық ауаның қорғалуын ведомстволық бақылау

Атмосфералық ауаның қорғалуын, соның ішінде атмосфералық ауаға ластағыш заттар шығарудың және оған зиянды физикалық ықпалдың жол берілер шегі нормативтерінің сақталуын ведомстволық бақылауды атмосфералық ауаға зиянды ықпал ететін кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар бағынатын органдар жүзеге асырады.

Ведомстволық бақылауды жүзеге асырған кезде министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарын, атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауға арнайы уәкілдігі бар органдар бекітетін ережелер мен нұсқауларды басшылыққа алуға міндетті.

БЕСІНШІ БӨЛІМ

**АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ
ЖӨНІНДЕГІ ДАУЛАРДЫ ШЕШУ**

XXIII тарау

**АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ
ЖӨНІНДЕГІ ДАУЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ**

55-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды шешетін органдар

Атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды Қазақ ССР Министрлер Советі, халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері, сондай-ақ соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша шешеді.

56-с т а т ь я. Қазақ ССР-інің мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары мен басқа одақтас республиканың мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары арасындағы атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды шешу

Қазақ ССР-інің мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары мен басқа одақтас республиканың мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары арасындағы атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды

Қазақ ССР-інің және басқа мүдделі одақтас республиканың өкілдерінен тепе-теңдік негізінде құрылатын комиссия қарайды.

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңына сәйкес, егер комиссия келісімді шешімге келе алмаса, аталған мәселелер жөніндегі даулар СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша қаралуға тиіс.

57-с т а т ь я. Облыстардың мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары арасындағы атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды шешу

Бір облыстың мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары мен екінші облыстың мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары арасындағы атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды мүдделі облыстардың өкілдерінен тепе-теңдік негізінде құрылатын комиссия қарайды.

Егер комиссия келісімді шешімге келе алмаса, аталған мәселелер жөніндегі даулар Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша қаралуға тиіс.

58-с т а т ь я. Бір облыс шеңберіндегі аудандардың мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары арасындағы атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды шешу

Бір облыс шеңберіндегі аудандардың мемлекеттік және қоғамдық ұйымдары арасындағы атмосфералық ауаны қорғау мәселелері жөніндегі дауларды мүдделі аудандардың өкілдерінен тепе-теңдік негізінде құрылатын комиссия қарайды.

Егер комиссия келісімді шешімге келе алмаса, аталған мәселелер жөніндегі дауларды халық депутаттары облыстық Советінің атқару комитеті қарауға тиіс.

АЛТЫНШЫ БӨЛІМ

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ ЗАҢДАРДЫ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ

XXIV тарау

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ ЗАҢДАРДЫ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ

59-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдардың бұзылуына кінәлы адамдардың жауаптылығы

Атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдарды бұзудың мынадай түрлері:

атмосфералық ауаға ластағыш заттар шығарудың жол берілер шегінің нормативтерінен асып кеткені;

атмосфералық ауаға зиянды физикалық ықпалдың жол берілер шегінің нормативтерінен асып кеткені;

атмосфераға ластағыш заттарды соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдардың рұқсатынсыз шығарғаны;

атмосфераға шығарылатын заттарды тазалау және бақылау үшін орнатылған құрылыстарды, жабдықты, аппаратураны пайдалану ережесін бұзғаны, сондай-ақ оларды пайдаланбағаны;

атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі талаптарды қанағаттандырмайтын жаңадан салынған және қайта құрылған кәсіпорындарды, құрылыстарды және басқа объектілерді пайдалануға қосқаны;

шығаратын заттарында ластағыш заттардың құрамы белгіленген

нормативтерден артық автомобильдер, самолеттер, кемелер және басқа қозғалыс құралдары мен қондырғыларын өндіргені және оларды пайдаланғаны;

атмосфералық ауаны қорғау жөнінде СССР-де белгіленген талаптарды қанағаттандырмайтын және атмосфераға шығарылатын заттарды бақылаудың техникалық құралдарымен қамтамасыз етілмеген жалпылықтарды, өнертабыстарды, рационализаторлық ұсыныстарды, жаңа техникалық жүйелерді, заттар мен материалдарды енгізгені, сондай-ақ шетелдерден технологиялық жабдықтар мен басқа да объектілерді сатып алғаны;

өнеркәсіптік және тұрмыстық қалдықтарды жинап қою, өсімдік қорғау құралдарын, өсімдіктің өсуін шапшаңдататын заттарды, минералдық тыңайтқыштар мен басқа да препараттарды тасымалдау, сақтау және қолдану ережелерін бұзғаны, атмосфералық ауаны ластағаны немесе ластайтындай катер төндіргені;

атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын органдардың нұсқауларын орындамағаны үшін кінәлы адамдар

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына сәйкес қылмыстық, әкімшілік немесе басқадай жауапқа тартылады.

Атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдарды басқаша бұзғаны үшін де ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша жауаптылық белгіленуі мүмкін.

60-с т а т ь я. Атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдарды бұзу салдарынан келтірілген зиянды өтеу

Кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар мен азаматтар атмосфералық ауаны қорғау туралы заңдарды бұзу салдарынан келтірілген зиянды ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша белгіленетін мөлшерде және тәртіппен өтеуге міндетті.

61-с т а т ь я. Лауазымды адамдардың және басқа қызметкерлердің кінәсынан келтірілген зиян үшін материалдық жауаптылық

Лауазымды адамдардың және басқа қызметкерлердің кінәсынан кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар зиянды өтеуге байланысты шығынға ұшыраса, ол адамдар белгіленген тәртіп бойынша материалдық жауапқа тартылады.

**ЖЕТІНШІ БӨЛІМ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ШАРТТАР**

**XXV тарау
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ШАРТТАР**

62-с т а т ь я. Халықаралық шарттар

Егер СССР-дің халықаралық шартында атмосфералық ауаны қорғау туралы совет заңдарындағыдан өзгеше ережелер белгіленген болса, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

Егер Қазақ ССР-інің халықаралық шартында атмосфералық ауаны қорғау туралы Қазақ ССР заңдарында көзделгендерінен өзгеше ережелер белгіленген болса, атмосфералық ауаны қорғау туралы Қазақ ССР заңдары жөнінде де осындай тәртіп қолданылады.

«АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ» ҚАЗАҚ ССР ЗАҢЫН КҮШІНЕ ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІНІҢ
1981 жылғы 12 июньдегі ҚАУЛЫСЫ**

(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1981 ж., № 25, 482-ст.)

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңының² қабылдануына байланысты Қазақ Советтік Социалистік Республикасының Жоғарғы Советі қаулы етеді:

1. «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңы 1981 жылғы 1 августан бастап күшіне енгізілсін.

2. «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңы осы Заң күшіне енгізілгеннен кейін, яғни 1981 жылғы 1 августан бастап туған қатынастарға қолданылады деп белгіленсін.

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңы күшіне енгізілгенге дейін туған право қатынастарында бұл право қатынастарына қатысушылардың праволары мен міндеттерін жүзеге асыру 1981 жылғы 1 августан бастап аталған Заңға сәйкес реттеледі.

3. «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңының 18-статьясында айтылған, тиісті нормативтер белгіленбеген атмосфералық ауаға зиянды ықпалға бұл Заң күшіне енгізілгеннен кейін де, алдағы уақытта белгіленген тәртіппен мұндай ықпалға рұқсат алынғанға дейін, егер соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар оларға тыйым салмаса, уақытша жол берілуі мүмкін.

4. «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңы күшіне енгізілгенге дейін атмосфераға ластағыш заттар шығарудың шарттары жөнінде берілген қорытындылар, егер белгіленген тәртіп бойынша Заңның 19-статьясында көзделген рұқсат алудың неғұрлым ерте мерзімі белгіленбесе немесе шығарылатын заттарды шектеу, тоқтата тұру не тыйым салу үшін негіздер тумаса, сол қорытындыларды берген кезде келісілген мерзім өткенге дейін күшін сақтайды деп белгіленсін.

5. «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңын күшіне енгізу тәртібі туралы» СССР Жоғарғы Советінің 1980 жылғы 25 июньдегі Қаулысының 5-тармағына³ сәйкес «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңының 33-статьясының төртінші бөлігінде аталған құрылыстармен, жабдықпен және аппаратурамен, сондай-ақ шығарылатын ластағыш заттардың мөлшері мен құрамын бақылайтын құралдармен «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңы күшіне енгізілген уақытқа дейін, яғни 1981 жылғы 1 январьға дейін жарақтандырылмаған, қызметі атмосфераға ластағыш заттар шығарумен байланысты кәсіпорындар, мекемелер және ұйымдар олармен экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарларына сәйкес, СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша жарақтандырылады.

6. «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңын күшіне енгізу тәртібі туралы» СССР Жоғарғы Советі Қаулысының 6-тармағына³ сәйкес «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» СССР Заңы күшіне енгізілген уақытқа дейін атмосферадағы ластағыш заттардың мөлшері шоғырлануына жол берілер шегінің нормативтерінен асып түсетін аймақтарда тұрақты ластағыш көздері бар кәсіпорындар, мекемелер мен

¹ 7 және 8-статьялар Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² 143-бетті қараңыз.

³ СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

ұйымдар атмосфералық ауада ластағыш заттардың шоғырлануына жол берілер шегінің нормативтерін сақтауды қамтамасыз ететіндей заттар шығаруды кемітудің жоспарларын жасап, атмосфералық ауаның қорғалуын мемлекеттік бақылаудың арнайы уәкілдігі бар органдарымен келісуге тиіс. Аталған жоспарларды жүзеге асыру кезеңінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар ластағыш заттар шығарудың уақытша келісілген мөлшерін белгілеуге праволы.

ҚАЗАҚ ССР-інің АНАҒҰРЛЫМ ЛАСТАНҒАН ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАЛАЛАРЫНЫҢ АУА БАССЕЙНІН ОДАН ӘРІ САУЫҚТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚСТАН КОМПАРТИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ
МЕН ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1981 жылғы 16 декабрьдегі № 517 ҚАУЛЫСЫ**

Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Партия, совет органдарының, Қазақ ССР министрліктерінің, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволарының, кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер басшыларының аса маңызды міндеттерінің бірі қалалар мен индустриялық орталықтардың ауа бассейнінің жайын барынша жақсарту, республиканың өнеркәсіп және коммуналдық-тұрмыстық кәсіпорындарында шаң-газ тұту тиімділігін одан әрі қамтамасыз ету жөніндегі кезек күттірмейтін шаралар жүргізу деп саналсын.

2. (Екінші абзац) Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті, Қазақ ССР Материалдық-техникалық жабдықтау жөніндегі мемлекеттік комитеті, Қазақ ССР министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары республика кәсіпорындары мен ұйымдарының қалалар мен өнеркәсіп орталықтарының ауа бассейнін сауықтыру жөніндегі шараларды орындау үшін қажетті газоанализаторларға, жабдықтар мен материалдарға деген қажеттерін белгіленген тәртіп бойынша қамтамасыз етуге шаралар қолдансын.

3. Қазақ ССР министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары, республика территориясында орналасқан одақтық бағыныстағы кәсіпорындардың басшылары айналадағы табиғи ортаға өндірістік және өзге де зиянды қалдықтарды есепке алуды және белгіленген жол берілер нормаға дейін қысқартуды қамтамасыз ететін жүйелерді жасауға және енгізуге ерекше көңіл бөле отырып, шаң-газ тұтқыш ғимараттарды жобалауды, салу мен пайдалануды жақсартуға шаралар қолдансын.

Қазақ ССР Құрылыс істері жөніндегі мемлекеттік комитеті, Қазақ республикалық гидрометеорология және табиғи ортаны бақылау жөніндегі басқарма, Қазақ ССР министрліктері мен ведомстволары жаңа кәсіпорындар құрылысының жобаларын сарапқа салған кезде және жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарды қайта салған кезде оларда айналадағы табиғи ортаны қорғау жөніндегі талаптардың сақталуына ерекше көңіл бөлсін.

Қазақ ССР министрліктері, мемлекеттік комитеттері, ведомстволары, облыстық атқару комитеттері мен Алматы қалалық атқару комитеті құрылысы аяқталған, сондай-ақ атмосфералық ауаны қорғау жөніндегі талаптарды қанағаттандырмайтын қайта салынған кәсіпорындар

¹ 2-пунктің бірінші абзацы, 6-пункт, 1—8 қосымшалар Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

мен басқа да объектілерді пайдалануға қабылдап алуға жол бермесін.

4. Қала шегінде объектілер салуды жүзеге асыратын Қазақ ССР министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволары құрылыс алаңдарынан құрылыс қоқысы мен сыпырындыны көшеге шығарып тастауды болғызбауға және оларды тасымалдау кезінде ұнтақ материалдардың шашырауын жоюға қажетті шаралар қолдансын.

5. Қазақ ССР Ішкі істер министрлігі автомобильдердің техникалық жайына, лықсыма ғаздардағы көміртегі тотығының болуына бақылауды күшейтіп, автотранспорт құралдары двигательдерінің жанар май аппаратурасын реттеу бөлігінде автомобиль шаруашылықтарының басшыларына талапты күшейтсін.

7. Қазақ республикалық гидрометеорология және табиғи ортаны бақылау жөніндегі басқарма, Қазақ ССР Денсаулық сақтау министрлігі, Химия және мұнай машиналарын жасау министрлігінің газ тазарту және шаң тұтқыш қондырғыларының жұмысын бақылау жөніндегі Шымкент, Өскемен, Қарағанды және Алматы аймақтық мемлекеттік инспекциялары Қазақ ССР министрліктерінің, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволарының, одақтық бағыныстағы өнеркәсіп кәсіпорындарының республика қалалары мен өнеркәсіп орталықтарының ауа бассейнін сауықтыруға бағытталған шараларды орындауына бақылауды күшейтсін.

8. Қазақстан Компартиясының облыстық комитеттері мен Алматы қалалық комитеті, облыстық атқару комитеттері, Алматы қалалық атқару комитеті, республиканың министрліктері, мемлекеттік комитеттері, ведомстволары және одақтық бағыныстағы өнеркәсіп кәсіпорындарының басшылары осы қаулының орындалу барысы туралы Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советіне жыл сайын 1 апрельге баяндап отыратын болсын.

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ӨНЕРКӘСІП ҚАЛДЫҚТАРЫМЕН ЖӘНЕ АВТОМОБИЛЬДЕРДІҢ ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ГАЗЫМЕН ЛАСТАНУДАН ҚОРҒАУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1964 жылғы 7 январьдағы № 29 ҚАУЛЫСЫ**

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

9. Қазақ ССР Автомобиль транспорты министрлігіне мыналарға тыйым салу міндеттелсін:

- а) қалалар мен ірі өнеркәсіпті пункттерде түтін шығатын (жанармай жүйесі дұрыс емес) дизельді автомобиль транспортын пайдалануға;
- б) облыс және ірі өнеркәсіпті орталықтарда этильді бензин жағатын автомобильдердің жүруіне.

11. Қазақ ССР Жоғары және арнаулы орта білім министрлігіне тиісті арнаулы жоғары және арнаулы орта оқу орындарының программаларына өндірістің ерекшеліктерін ескере отырып газдан тазарту және тозаң ұстау мәселелерін зерттеп үйренуді енгізу міндеттелсін.

¹ 1—8, 10, 12—16-пункттер Қазақ ССР Министрлер Советінің 1981 ж. 17 декабрьдегі № 519 қаулысымен күшін жойды деп танылды (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 3, 11-ст.).

17-пункт СССР Министрлер Советінің «Атмосфералық ауаны өнеркәсіп қалдықтарымен және автомобильдердің пайдаланылған газымен ластанудан қорғау жөніндегі шаралар туралы» 1963 ж. 18 октябрьдегі № 1078 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ АУА БАССЕЙНІН ОДАН ӘРІ САУЫҚТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

ҚАЗАҚСТАН КОМПАРТИЯСЫНЫҢ ОРТАЛЫҚ КОМИТЕТІ
МЕН ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1976 жылғы 14 июньдегі № 272 ҚАУЛЫСЫ

Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР министрліктері мен ведомстволарына, Қазақстан Компартиясының Алматы облыстық комитетіне, қалалық комитеті мен аудандық комитеттеріне, Алматы қалалық атқару комитеті мен аудандық атқару комитеттеріне, Алматы қаласындағы өнеркәсіп кәсіпорындары мен ұйымдарының басшыларына қаланың ауа бассейнін сауықтыру жөнінде тұрақты қамқорлық көрсету, атмосфераның газдану және зиянды заттармен ластану деңгейін күрт төмендетуге табандылықпен күш салу міндеттелсін.

Алматы қаласында атмосфералық ауаның ластануын болғызбау жөніндегі жұмыстың негізгі бағыттары деп мыналар саналсын:

— автомобильдер мен басқа да транспорт құралдарының техникалық пайдаланылуын жақсарту жолымен олардың лықсыма газдарының улылығын барынша төмендету;

— автомобиль транспортының этильді бензин пайдалануына толық тыйым салу, автомобильдерді біртіндеп сұйытылған газға көшіру, дизель отынымен жұмыс істейтін транспорт құралдарын қала шегінен шығару;

— қалалық жолаушы және жүк электртранспортын дамыту;

— жылу-электр орталықтарын, мемлекеттік аймақтық электр станцияларын, өнеркәсіптік және коммуналдық котельняларды, жылу тұтынатын басқа да қондырғыларды, сондай-ақ азаматтардың иелігіндегі үйлерді табиғи газ пайдалануға көшіру;

— ведомстволық котельняларды біртіндеп жою арқылы жылумен бір орталықтан жабдықтауды одан әрі дамыту;

— газ-шаң тұтқыш қондырғыларының жаңаларын салу және қатардағыларын қайта салу жолымен өнеркәсіп кәсіпорындарының атмосфераға қалдықтар шығаруын күрт төмендету, олардың пайдалы әсер коэффициентін арттыру;

— қаланың атмосферасын интенсивті түрде ластайтын және халықтың денсаулығына зиянды ықпал ететін кәсіпорындарды немесе олардың цехтары мен учаскелерін пайдалануды біртіндеп қысқарту;

— ағаштар мен бұталардың газға төзімді және шаң тұтқыш тұқымдарын отырғызу арқылы қорғаныштық көгалды аймақтар мен орман-парктер жасау;

— автомобильдер двигательдерінің лықсыма газдарының нейтрализаторларын жасау жөніндегі ғылыми-зерттеу және тәжірибе-эксперимент жұмыстарын тездету, шаң-газ тұтқыш құрылғыларының конструкцияларын жетілдіру және олардың тиімділігін арттыру.

4. Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті Қазақ ССР министрліктері мен ведомстволарына Алматы қаласы үшін арнайы бағыттал-

¹ 2, 3, 5-пункттер, 6-пунктің бірінші және үшінші абзацтары, 8, 9-пункттер, 10-пунктің бірінші абзацы, 12—25, 27, 28-пункттер, 29-пунктің бірінші абзацы, 30—32-пункттер, 33-пунктің екінші абзацы, 34-пункт, 35-пунктің екінші абзацы, 36—38-пункттер, 39-пунктің екінші абзацы, 40—41-пункттер, 43-пунктің бірінші және екінші абзацтары, 44, 45-пункттер, 46-пунктің екінші абзацы, 47-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

ған газ-баллонды автомобильдер мен автобустар бөлуді 1979 жылдан бастап жоспарларда көздейтін болсын.

6. (Екінші абзац) Алматы қалалық атқару комитеті қала территориясының Сәтбаев және Розыбакиев көшелері, Рысқұлов проспектісі және Жанкелдин, 8 Март көшелері шекараларында арнайы рұқсат қағазы бар автомашиналардың шектеулі мөлшерінен басқа екі тактылы двигателі бар жүк автомобильдерінің, мотоциклдер мен мотороллердің қозғалысына тыйым салсын.

7. Қазақ ССР Ішкі істер министрлігі автомобильдердің техникалық жайына, лықсыма газдарда көміртегі тотығының болуына бақылауды күшейтсін, автомобиль шаруашылықтарының басшыларына автотранспорт құралдарының жанар май аппаратурасын реттеп отыруы жолындағы жауапкершілігін арттырсын.

10. (Екінші абзац) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы материалдық-техникалық жабдықтау жөніндегі бас басқарма¹ министрліктер мен ведомстволарға қаланың автомобиль шаруашылықтарында ашылатын аталған пункттерге арналған қажетті жабдықтар мен приборлар бөлетін болсын.

11. «Казприборремонт» өндірістік бірлестігі Алматы қаласының кәсіпорындарымен және ұйымдарымен жасалған шарттар бойынша автомобиль шаруашылықтарының бақылау-реттеу пункттерінің жабдықтарын, сондай-ақ ауаның ластануын бақылау пункттерінің аппаратурасын техникалық қызметпен қамтуды және жөндеуді қамтамасыз ететін болсын.

СССР Мемлекеттік стандартының Қазақ республикалық басқармасы аталған жабдық пен аппаратураның техникалық түзіктігін қадағалауды күшейтсін.

26. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Материалдық-техникалық жабдықтау жөніндегі бас басқарма¹, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы халықты, коммуналдық-тұрмыстық кәсіпорындар мен мекемелерді отынмен жабдықтау жөніндегі бас басқарма, министрліктер, ведомстволар және Алматы қалалық атқару комитеті халыққа сату үшін сортты кузнецк көмірін, коммуналдық-тұрмыстық мұқтаждарға арналған кузнецк көмірін Алматы қаласына 1977 жылдан бастап тасып жеткізуді қамтамасыз етсін және қаланың кәсіпорындары мен ұйымдарының өндірістік мұқтаждары үшін бұл көмірді тасып жеткізуді барынша ұлғайтсын.

29. (Екінші абзац) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Газ шаруашылығы бас басқармасына министрліктердің, ведомстволардың, кәсіпорындар мен ұйымдардың иелігіндегі котельняларды және басқа да отын тұтынатын қондырғыларды өздерінің күрделі қаржылары және жобалау-іздістіру жұмыстарына арналған лимиттері есебінен жобалау және табиғи газ пайдалануға көшіру жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру тапсырылсын.

33. Алматы қалалық атқару комитеті және Қазақ ССР Коммуналдық шаруашылық министрлігі²:

— (үшінші абзац) қалада құрғақтай сыпыруға тыйым салсын, арық жүйесін ұлғайтсын және оларды жөндесін, жасыл көшеттерді ұдайы суғарып отыруды қамтамасыз етсін;

¹ Қазіргі кезде — Қазақ ССР Материалдық-техникалық жабдықтау жөніндегі мемлекеттік комитеті.

² Қазіргі кезде — Қазақ ССР Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық министрлігі.

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ

ҚАЗАҚ ССР-інің 1981 жылғы 12 июньдегі ЗАҢЫ
(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1981 ж., № 25, 483-ст.)

Жануарлар дүниесі табиғи ортаның негізгі компоненттерінің бірі, Отанымыздың табиғи байлықтарының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Ол өнеркәсіптік, дәрілік шикізат, тағамдық өнімдер және халық пен халық шаруашылығының қажетін қанағаттандыруға арналған керекті басқа да материалдық байлықтар алу үшін қайнар көз қызметін атқарады. Жануарлар дүниесі ғылыми, мәдени-ағарту және эстетикалық мақсаттарда да пайдаланылады.

СССР Конституциясында және Қазақ ССР Конституциясында қазіргі және болашақ ұрпақтар мүддесіне сай СССР мен Қазақ ССР-інде жануарлар дүниесін қорғау және оны ғылыми негізде, ұтымды пайдалану үшін шаралар қолданып отыру көзделген. Бұл шаралар СССР-дің және Қазақ ССР-інің экономикалық әрі әлеуметтік дамуының мемлекеттік жоспарларына сәйкес мемлекеттік және қоғамдық ұйымдардың, сондай-ақ азаматтардың белсене қатысуымен жүзеге асырылады.

Совет заңдары жануарлар дүниесін пәрменді қорғауға және ұтымды пайдалануға, совет адамдарын жануарлар дүниесіне шаруагерлік әрі адамгершілік көзқарас рухында тәрбиелеуге жәрдемдесуге тиіс.

БІРІНШІ БӨЛІМ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

***I тарау* НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР**

1-статья. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы Қазақ ССР заңдарының міндеттері

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы Қазақ ССР заңдарының міндеттері жабайы жануарлардың табиғи еркін өмір сүру

жағдайларын қамтамасыз ету, табиғи үйірлердің тұтастығын сақтау әрі ұтымды пайдалану мақсатында оларды қорғау және пайдалану саласындағы қоғамдық қатынастарды реттеу, сондай-ақ осы саладағы заңдылықты нығайту болып табылады.

2-статья. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары «Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңынан және осыған сәйкес шығарылатын ССР Одағының өзге де заң актілерінен, осы Заңнан және жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы Қазақ ССР-інің басқа да заң актілерінен құралады.

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдар бойынша елдің территориясын тұрақты немесе уақытша мекендейтін немесе СССР-дің континенттік шельфінің табиғи байлығына жататын құрғақта, суда, атмосферада және жер қыртысында табиғи еркін жағдайда мекендейтін жабайы жануарларды (сүт қоректілерді, құстарды, бауырымен жорғалаушыларды, қос мекенділерді, балықтарды, сондай-ақ моллюскаларды, насекомдарды және басқаларды) қорғау және пайдалану саласындағы қатынастар реттеледі.

Ауыл шаруашылық және басқа үй жануарларын, сондай-ақ шаруашылық, мәдени, ғылыми, эстетикалық және өзге мақсаттар үшін ырықсыз немесе жартылай ырықсыз жағдайда ұсталатын жабайы жануарларды пайдалану және қорғау саласындағы қатынастар ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің тиісті заңдары бойынша реттеледі. Аталған жануарларды қорғау, күтіп бағу және пайдалану жөніндегі ережелерді бұзғаны үшін жауаптылық ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша белгіленеді.

3-статья. СССР-дегі жануарлар дүниесіне мемлекеттік (жалпы халықтық) меншік

Советтік Социалистік Республикалар Одағындағы жануарлар дүниесі мемлекеттік меншік — бүкіл совет халқының ортақ дәулеті болып табылады.

СССР-дегі жануарлар дүниесіне мемлекеттік меншік правосын тікелей немесе жасырын түрде бұзатын әрекеттерге тыйым салынады.

4-статья. ССР Одағының жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі қатынастарды реттеу саласындағы компетенциясы

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі қатынастарды реттеу саласында ССР Одағының қарауына мыналар жатады:

- 1) СССР Конституциясына сәйкес ССР Одағының өкілеттігін жүзеге асыру үшін қажетті шеңберде жануарлар дүниесіне билік ету;
- 2) жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану саласындағы жалпы шараларды анықтау және негізгі қағидаларды, ережелер мен нормаларды белгілеу;
- 3) жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі жалпы одақтық жоспарларды жасау және бекіту;
- 4) жануарлар мен оларды пайдаланудың мемлекеттік есебінің және жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастрын жүргізу тәртібінің ССР Одағы үшін бірыңғай жүйелерін белгілеу;

5) жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын мемлекеттік бақылау, оны жүзеге асыру тәртібін белгілеу;

6) СССР Конституциясына және «Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану саласындағы жалпы одақтық маңызы бар басқа да мәселелерді шешу.

5-с т а т ь я. Қазақ ССР-інің жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі қатынастарды реттеу саласындағы компетенциясы

ССР Одағының компетенциясы шеңберінен тыс жағдайда жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі қатынастарды реттеу саласында Қазақ ССР-інің қарауына мыналар жатады: Қазақ ССР-інің территориясында жануарлар дүниесіне билік ету әрі оны қорғау және пайдалану тәртібін белгілеу; жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі республикалық жоспарларды жасау және бекіту; жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану саласындағы басқа да мәселелерді, егер олар ССР Одағының компетенциясына жатқызылмаған болса, шешу.

II тарау

**ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ
САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ**

6-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану саласындағы мемлекеттік басқару

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес Қазақ ССР-інің территориясында жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану саласындағы мемлекеттік басқаруды СССР Министрлер Советі, Қазақ ССР Министрлер Советі, халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері, сондай-ақ жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар және өзге де мемлекеттік органдар ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына сәйкес жүзеге асырады.

7-с т а т ь я. Халық депутаттарының жергілікті Советтері атқару комитеттерінің жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану саласындағы компетенциясы

Халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері облыстың, ауданның территориясында жануарлар дүниесін пайдалану және қорғау саласындағы мемлекеттік басқару мен мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады; жануарлар дүниесін қорғау, оны ұтымды пайдалану, сақтау және қалпына келтіру жөніндегі шараларды жасауды әрі жүргізуді қамтамасыз етеді, ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша белгіленетін өз компетенциясы шеңберінде осы саладағы өзге де мәселелерді шешеді.

8-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу саласындағы мемлекеттік басқарудың арнайы уәкілдігі бар және өзге органдары

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына сәйкес СССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, СССР Балық шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы өз компетенциясы шеңберінде Қазақ ССР-інің территориясында жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу саласындағы арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік басқару органдары болып табылады.

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану саласындағы мемлекеттік басқаруды ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына сәйкес өзге мемлекеттік органдар да жүзеге асырады.

III тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАРДЫ ЖОСПАРЛАУ. ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

9-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі шараларды жоспарлау

Жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі тапсырмалар мен шаралар экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарларында көзделеді.

Жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөнінде министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар, кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар жасайтын жоспар жобалары ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдармен келісіледі.

10-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі негізгі талаптар

Жануарлардың мекендеу ортасы мен жануарлар дүниесінің жайына ықпал етуі мүмкін шараларды жоспарлап, жүзеге асырған кезде мынадай негізгі талаптардың сақталуы қамтамасыз етілуі тиіс:

жануарлардың сан алуан барлық түрін табиғи еркіндік жағдайында сақтау;

жануарлардың мекендеу ортасын, көбею жағдайларын және жүру жолдарын қорғау;

жануарлардың табиғи үйірлерінің тұтастығын сақтау;

жануарлар дүниесін ғылыми негізде, ұтымды пайдалану және ұдайы өсіру;

халықтың денсаулығын сақтау және халық шаруашылығына нұқсан келтірмеу мақсатында жануарлар санын реттеп отыру.

IV тарау

ҚОҒАМДЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ ЕҢБЕК КОЛЛЕКТИВТЕРІ МЕН АЗАМАТТАРДЫҢ ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА ҚАТЫСУЫ¹

11-статья. Қоғамдық ұйымдардың, еңбек коллективтері мен азаматтардың жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі шараларды жүзеге асыруда мемлекеттік органдарға көмектесуі

Кәсіптік одақтар, жастар ұйымдары, табиғат қорғау қоғамдары, аңшылар мен балықшылар қоғамдары, ғылыми қоғамдар және басқа қоғамдық ұйымдар, еңбек коллективтері, сондай-ақ азаматтар жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі шараларды жүзеге асыруда мемлекеттік органдарға көмек көрсетеді.¹

12-статья. Қазақ табиғат қорғау ерікті қоғамының жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі шараларды жүзеге асыруға қатысуы

Қазақ табиғат қорғау ерікті қоғамы ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына және өз Уставына сәйкес халықтың қалың топтарын жануарлар дүниесін қорғау, ұтымды пайдалану және ұдайы өсіру жөніндегі қоғамдық жұмысқа қатыстыруға жәрдемдеседі, табиғат тану әрі жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдар саласындағы білімдерді насихаттауды жүзеге асырады, жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану ісінде мемлекеттік органдарға көмектеседі, сондай-ақ жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдардың сақталуына қоғамдық бақылауды жүзеге асырады.

13-статья. Қоғамдық ұйымдар мен еңбек коллективтерінің жануарлар дүниесін қорғауды және ұтымды пайдалануды қамтамасыз етуге бағытталған қызметке қатысу тәртібі

Қоғамдық ұйымдар мен еңбек коллективтері жануарлар дүниесін қорғауды және ұтымды пайдалануды қамтамасыз етуге бағытталған қызметке ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарына, сондай-ақ қоғамдық ұйымдардың уставтарына (ережелеріне) сәйкес қатысады.¹

14-статья. Азаматтардың жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі шараларға қатысу тәртібі

Азаматтар жануарлар дүниесін сақтауға міндетті. Олар жануарлар дүниесін ұтымды пайдалану жөніндегі шараларды жүзеге асыруда мемлекеттік органдарға мынадай жолмен көмек көрсетеді:

жануарлар дүниесін қорғауды, ұдайы өсіруді және пайдалануды жақсарту жөніндегі жұмыстарды жүргізуге тікелей қатысу;

жануарлар дүниесін қорғауды және пайдалануды жақсарту туралы мемлекеттік органдарға ұсыныстар енгізу;

жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдарды өздеріне мәлім болған бұзушылықтар туралы хабарлау.

¹ IV тараудың тақырыбына, 11, 13 және 15-статьяларға 1984 ж. 28 августағы Указмен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1984 ж., № 36, 447-ст.).

15-статья. Қоғамдық ұйымдардың, еңбек коллективтері мен азаматтардың жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі ұсыныстарын ескеріп отыруға мемлекеттік органдардың міндеттілігі

Мемлекеттік органдар жануарлар дүниесін қорғау және ұтымды пайдалану жөніндегі шараларды жүзеге асырған кезде қоғамдық ұйымдардың, еңбек коллективтері мен азаматтардың ұсыныстарын барынша ескеріп отыруға міндетті.¹

16-статья. Қоғамдық балық қорғау

Балық қорғау органдарына көмек көрсету үшін халық депутаттары Советтерінің атқару комитеттері, колхоздар, балық өнеркәсібі кәсіпорындары, ерікті спорт қоғамдары, сондай-ақ басқа да мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар мен мекемелер неғұрлым белсенді қызметкерлердің арасынан олардың келісімі бойынша ерікті түрде қоғамдық балық қорғау инспекторларын бөледі.

17-статья. Қоғамдық аңшылық инспекциясы

Жануарлар дүниесін қорғауда, аң аулаудың белгіленген ережелері мен мерзімдерінің сақталуын бақылауды жүзеге асыруда аңшылық шаруашылығын басқарудың мемлекеттік органдарына көмек көрсету үшін қоғамдық аңшылық инспекциясы ұйымдастырылады.

Қоғамдық аңшылық инспекциясы туралы Ережені Қазақ ССР Министрлер Советі бекітеді.

ЕКІНШІ БӨЛІМ

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУ

V тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУШЫЛАР.

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУ

ТҮРЛЕРІ МЕН ШАРТТАРЫ

18-статья. Жануарлар дүниесін пайдаланушылар

Мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар, сондай-ақ СССР азаматтары жануарлар дүниесін пайдаланушылар бола алады.

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша көзделген реттерде өзге де ұйымдар және адамдар жануарлар дүниесін пайдаланушылар бола алады.

19-статья. Жануарлар дүниесін пайдалану түрлері

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша көзделген талаптар сақталған жағдайда жануарлар дүниесін пайдаланудың мынадай түрлері жүзеге асырылуы мүмкін:

- 1) аң аулау;
- 2) балық аулау, сонымен бірге судағы омыртқасыздар мен теңіз сүт қоректілерін аулау;
- 3) аң аулау мен балық аулау объектілеріне жатпайтын жануарларды аулау;
- 4) жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарда пайдалану;
- 5) жануарлардың — топырақ құрылымын түзушілердің, ортаның табиғи санитарларының, өсімдіктерді тозаңдандырушылардың және басқалардың тіршілігіндегі пайдалы қасиеттерін пайдалану;

¹ 15-статьяға 1984 ж. 28 августағы Указымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1984 ж., № 36, 447-ст.).

6) жануарларды олардың тіршілік өнімдерін алу мақсатында пайдалану.

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша жануарлар дүниесін пайдаланудың басқа да түрлері көзделуі мүмкін.

20-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдалану мерзімдері

Жануарлар дүниесін пайдаланудың жекелеген түрлерін жүзеге асыру мерзімдері ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен анықталатын тәртіп бойынша белгіленеді.

21-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдаланудың тегінділігі

Жануарлар дүниесін пайдалану тегін жүзеге асырылады. ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша жануарлар дүниесін ақы төлеп те пайдалану реттері және тәртібі белгіленуі мүмкін.

VI тарау

Аң аулау

22-с т а т ь я. Аң аулау түрлері

Жабайы аңдар мен құстарды кәсіпшілік негізде аулау, сондай-ақ әуесқойлық және спорттық аң аулау белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асырылады.

Аң аулау кезінде адам үшін жалпы қауіпті қарулар мен аң аулау тәсілдерін қолдануға, ал әуесқойлық және спорттық аң аулау кезінде — жануарларды тікелей аулау үшін авиацияны, автотранспорт құралдарын, сондай-ақ жануарларды жаппай аулаудың өзге де тәсілдерін қолдануға тыйым салынады.

23-с т а т ь я. Аңшылық шаруашылығын жүргізу

Мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға аң аулайтын жерлерде аңшылық шаруашылығын жүргізуге право берілуі мүмкін. Аталған кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар бұл жерлерде жабайы жануарларды қорғау және ұдайы өсіру жөніндегі шараларды жүзеге асыруға міндетті.

24-с т а т ь я. Аң аулайтын жерлерде аңшылық шаруашылығын жүргізу правосын беру тәртібі

Мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға аңшылық шаруашылығын жүргізуге право беру аң аулайтын жерлерді кейіннен орналастыру және аңшылық шаруашылығын ұйымдастыру үшін оларда жануарларды қорғау, өсіру және аулауды нормалау жөніндегі шараларды жүргізе отырып, бұл жерлерді экономикалық зерттеу негізінде жасалады.

Аңшылық шаруашылығын жүргізу правосын аңшылық шаруашылығын мемлекеттік басқару органдарының ұсынысы бойынша халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері береді.

Аңшылық шаруашылығын жүргізу правосы кемінде 10 жыл мерзімге беріледі.

25-с т а т ь я. Аңшылық шаруашылығын жүргізетін кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың праволары және міндеттері

Аңшылық шаруашылығын жүргізуге право берілген кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар колхоздармен, совхоздармен, орман шаруашылықтарымен және басқа орман шаруашылық ұйымдарымен келісім бо-

йынша аң аулайтын жерлерде қажетті құрылыстар сала алады, жемдік және қорғаныш өсімдіктерін егіп, аңшылық шаруашылығын жүргізу үшін қажетті басқа шараларды іске асыра алады.

Аңшылық шаруашылығын жүргізуші кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар жыл сайын жануарлардың санын ұлғайту жөнінде шаралар жүргізеді. Жануарларды аулау және орналастыру Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы бекітетін жоспар бойынша жүргізіледі.

Кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар аңшылық шаруашылығын жүргізу тәртібін аң аулайтын жерлерде бұзған жағдайда аңшылық шаруашылығын мемлекеттік басқару органдарының ұсынысы бойынша халық депутаттары аудандық Советінің атқару комитеті алдағы уақытта бұзушылықтар жойылғанға дейін бұл жерлерде аң аулауды тоқтата тұруға праволы.

26-с т а т ь я. Аң аулау және аңшылық шаруашылығын жүргізу ережелерін белгілеу

Аң аулау және аңшылық шаруашылығын жүргізу ережелері ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен анықталатын тәртіп бойынша белгіленеді.

VII тарау **БАЛЫҚ АУЛАУ**

27-с т а т ь я. Балық аулау түрлері және басқа су жануарларын аулау

Кәсіпшілік негізде балық аулау, судағы омыртқасыздар мен теңіз сүт қоректілерін аулау, сондай-ақ балық пен судағы омыртқасыздарды әуесқойлық және спорттық аулау белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асырылады.

28-с т а т ь я. Балық шаруашылық су қоймаларының кәсіпшілік учаскелері

Мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға балық шаруашылық су қоймаларының кәсіпшілік учаскелерінде кәсіпшілік негізде балық аулауды және судағы омыртқасыздар мен теңіз сүт қоректілері кәсіпшілігін жүргізуге право берілуі мүмкін. Аталған кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар су қоймаларының осы учаскелерінде балықты, судағы омыртқасыздар мен теңіз сүт қоректілерін қорғау және ұдайы өсіру жөніндегі шараларды жүзеге асыруға міндетті.

Балық шаруашылық су қоймаларында балықты және басқа су жануарларын аулауға арналған балық кәсіпшілік учаскелерін балық қорғау органдары белгілейді және шарттар бойынша: бірінші кезекте — мемлекеттік балық өнеркәсібі кәсіпорындарына, балық аулайтын және мемлекеттік кәсіпорындарға балық өткізетін басқа да колхоздарға, және екінші кезекте — басқа балық дайындау ұйымдарына мерзімсіз тегін пайдалануға береді.

29-с т а т ь я. Кәсіпшілік негізде балық аулауға және басқа су жануарларын аулауға рұқсат беру

ССР Одағының заңдарына сәйкес кәсіпшілік негізде балық аулауға және басқа су жануарларын аулауға рұқсатты балық қорғау органдары береді.

30-с т а т ь я. Спорттық және әуесқойлық балық аулау

Өзі пайдалану үшін спорттық және әуесқойлық балық аулау балық аулаудың және су пайдаланудың белгіленген ережелерін сақтай отырып, қорықтар, балық питомниктері, тоған және басқа мәдени балық шаруашылықтары орналасқан су қоймалары мен су қоймалары учаскелерінен басқа су қоймаларының бәрінде барлық азаматтарға тегін рұқсат етіледі. Аталған мақсаттар үшін балық қорғау органдары су қоймаларын немесе жекелеген учаскелер белгілеуі мүмкін.

Аңшылар мен балықшылардың және басқа ерікті спорт қоғамдарының мәдени балық шаруашылықтарында спорттық және әуесқойлық балық аулауды азаматтар осы қоғамдар беретін рұқсаттар бойынша тегін немесе ақы төлеп жүзеге асырады.

Халық өте тығыз орналасқан және су қоймаларының саны аз аудандарда, ірі қалалар мен өнеркәсіп орталықтары аймақтарында Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіппен бекітілетін тізбе бойынша балық қорғау органдары спорттық және әуесқойлық балық аулауды аңшылар мен балықшылар қоғамдары және балық аулау секциялары бар басқа да ерікті спорт қоғамдары ұйымдастыратын су қоймаларын немесе солардың учаскелерін анықтауы мүмкін. Аталған су қоймаларында немесе олардың учаскелерінде қоғам мүшелері балық аулауды тегін, ал қалған азаматтар — тегін немесе осы мекемелер беретін рұқсаттар бойынша ақы төлеп жүзеге асырады.

Аңшылар мен балықшылар қоғамдарының және басқа ерікті спорт қоғамдарының мәдени балық шаруашылықтарында, спорттық және әуесқойлық балық аулауды осы қоғамдар ұйымдастыратын су қоймалары мен су қоймалары учаскелерінде спорттық және әуесқойлық балық аулағандық үшін төленетін ақы мөлшері, сондай-ақ ақы төлеуден босатылатын адамдардың категориялары Қазақ ССР Министрлер Советі анықтайтын тәртіп бойынша белгіленеді. Түсетін қаржылар балық қорларын қорғау және ұдайы өсіру жөніндегі шараларды жүргізуге, сондай-ақ осы қоғамдардың балық аулау базаларын ұйымдастыруға және жарақтандыруға пайдаланылады.

31-с т а т ь я. Балық аулау және судағы омыртқасыздар мен теңіз сүт қоректілерін аулау ережелері

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес балық аулау және судағы омыртқасыздар мен теңіз сүт қоректілерін аулау ережелері ССР Одағының заңдарымен анықталатын тәртіп бойынша бекітіледі.

VIII тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУДЫҢ ӨЗГЕ ТҮРЛЕРІ

32-с т а т ь я. Аң аулау мен балық аулау объектілеріне жатпайтын жануарларды аулау

Кәсіпорындарға, мекемелерге, ұйымдарға, сондай-ақ азаматтарға аң аулау мен балық аулау объектілеріне жатпайтын жануарларды аулауға рұқсат етіледі.

ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен анықталатын тәртіп бойынша аң аулау мен балық аулау объектілеріне жатпайтын, оларды аулау жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу

жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар беретін рұқсаттар бойынша ғана жүзеге асырылатын жануарлар түрлерінің тізбелері, сондай-ақ аулауға тыйым салынатын жануарлар түрлерінің тізбелері белгіленеді.

33-с т а т ь я. Жануарларды табиғи ортадан айырмай жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарға пайдалану

Жануарларды табиғи ортадан айырмай жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарда (әралуан байқау түрлері, ен салу, суретке түсіру және тағы басқалар арқылы) пайдалануға, егер мұның өзі жануарларға немесе олардың мекендеу ортасына зиян тигізбейтін болса және жануарлар дүниесін басқа пайдаланушылардың праволарын бұзбайтын болса, бұлай пайдалануға тыйым салынған реттерде басқа жағдайларда жол беріледі.

34-с т а т ь я. Жануарларды табиғи ортадан айырмай жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарға пайдалану тәртібі

Жануарларды табиғи ортадан айырмай жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарда пайдалануға ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен көзделген тәртіп пен жағдайлар бойынша жол беріледі.

35-с т а т ь я. Жануарларды табиғи ортадан айырып жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарда пайдалану

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңымен, осы Заңмен және ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің басқа да заң актілерімен көзделген тәртіп бойынша жануарларды табиғи ортадан айырып жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарда пайдалануға да жол беріледі.

36-с т а т ь я. Жануарларды табиғи ортадан айырып жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарда пайдалану тәртібі

Жануарларды табиғи ортадан айырып жануарлар дүниесін ғылыми, мәдени-ағарту, тәрбиелік және эстетикалық мақсаттарда пайдалануға ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен көзделген тәртіп пен жағдайлар бойынша жол беріледі.

37-с т а т ь я. Жануарлардың тіршілігіндегі пайдалы қасиеттерін пайдалану

Жануарлардың — топырақ құрылымын түзушілердің, ортаның табиғи санитарларының, өсімдіктерді тозаңдандырушылардың және басқалардың тіршілігіндегі пайдалы қасиеттерін жануарларды табиғи ортадан айырмай пайдалануға жол беріледі, бұған ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша анықталатын реттер кірмейді.

38-с т а т ь я. Жануарларды олардан тіршілік өнімдерін алу мақсатында пайдалану

Жануарларды олардан тіршілік өнімдерін (жабайы аралардың балы мен балауызы және тағы тағылар) алу мақсатында пайдалануға жануарларды табиғи ортадан айырмаған және құртпаған, олардың мекендеу ортасын бұзбаған жағдайда ғана жол беріледі.

Жануарларды олардан тіршілік өнімдерін алу мақсатында пайдалану ережелерін жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар белгілейді.

IX тарау

ЖАНУАРЛАР САНЫН РЕТТЕУ

39-с т а т ь я. Жабайы жануарлардың жекелеген түрлерінің санын реттеу жөніндегі шаралар

Халықтың денсаулығын сақтау, ауыл шаруашылық және басқа үй жануарларын аурудан қорғау, халық шаруашылығына нұқсан келтірілуіне жол бермеу мақсатында жабайы жануарлардың жекелеген түрлерінің санын реттеу жөніндегі шаралар жүргізіледі.

Жануарлардың жекелеген түрлерінің санын реттеу жөніндегі шаралар жануарлардың басқа түрлеріне зиян тигізбейтін және жануарлардың мекендеу ортасының сақталуын қамтамасыз ететін адамгершілік тәсілдермен жүзеге асырылуға тиіс.

40-с т а т ь я. Саны реттелуге тиіс жануарлар түрлерін белгілеу және жануарлар санын реттеу жөніндегі шараларды жүргізу тәртібі

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес саны реттелуге тиіс жануарлар түрлерін және олардың санын реттеу жөніндегі шараларды жүргізу тәртібін жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар тиісті ғылыми ұйымдардың қорытындыларын ескере отырып әрі мүдделі мемлекеттік және қоғамдық ұйымдармен келісім бойынша белгілейді.

X тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫҢ ПРАВОЛАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ. ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУ ПРАВОСЫН ТОҚТАТУ НЕГІЗДЕРІ

41-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдаланушылардың праволары

Кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдар мен азаматтардың жануарлар дүниесін пайдаланудың өздеріне рұқсат берілген түрлерін ғана жүзеге асыруға правосы бар.

ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарында көзделген реттер мен тәртіп бойынша жануарлар дүниесін пайдаланушылардың праволары мемлекеттік мүдделерге, сондай-ақ басқа да жануарлар дүниесін пайдаланушылардың мүдделеріне сәйкес шектелуі мүмкін.

42-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдаланушылардың міндеттері

Жануарлар дүниесін пайдаланушылар пайдалану түріне қарай мыналарды жүзеге асыруға:

жануарлар дүниесін пайдаланудың белгіленген ережелерін, нормалары мен мерзімдерін сақтауға;

жануарлар дүниесін табиғи үйірлердің тұтастығын бұзуға жол бермейтін және пайдалануға берілмеген жануарлардың сақталуын қамтамасыз ететін тәсілдер арқылы пайдалануға;

жануарлардың мекендеу ортасының бұзылуына жол бермеуге;
пайдаланылатын жануарлардың саны мен жайына, сондай-ақ олардың мекендеу ортасының жайына есеп жүргізуге;

жануарлар дүниесін ұдайы өсіруге бағытталған қажетті комплексті шаралар жүргізуге;

жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын бақылауды жүзеге асыратын мемлекеттік және өзге органдарға барынша көмек көрсетіп отыруға міндетті.

Жануарлар дүниесін пайдаланушылар жануарлар дүниесін қорғау, ұдайы өсіру және пайдалану жөнінде ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша көзделген басқа да талаптарды орындауға міндетті.

43-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдалану правосын тоқтату негіздері

Жануарлар дүниесін пайдалану правосы мынадай реттерде тиісінше толық немесе ішінара тоқтатылуға тиіс:

- 1) пайдалану қажеттігі өткенде немесе одан бас тартқанда;
- 2) белгіленген пайдалану мерзімі өтін кеткенде;
- 3) жануарларды қорғау мақсатында жануарлар дүниесі объектілерін пайдаланудан алып қою қажеттігі туғанда;
- 4) пайдалану правосы берілген кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар таратылғанда.

Жануарлар дүниесін пайдалану правосы пайдаланушы жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі белгіленген ережелерді, нормаларды және өзге талаптарды орындамаған реттерде де тоқтатылуы мүмкін.

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша жануарлар дүниесін пайдалану правосын тоқтатудың өзге де негіздері көзделуі мүмкін.

44-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдалану правосын тоқтату тәртібі

43-статьяның бірінші бөлігінің 1, 3, 4-тармақтарында және екінші бөлігінде көзделген реттерде жануарлар дүниесін пайдалану правосы тиісті органдардың өздері берген рұқсатты жоюы жолымен тоқтатылады.

ҮШІНШІ БӨЛІМ

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ

XI тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ШАРАЛАРЫ

45-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғауды қамтамасыз ету

Жануарлар дүниесін қорғау мынадай жолмен қамтамасыз етіледі:

- 1) жануарлар дүниесін қорғау, ұтымды пайдалану және ұдайы өсіру жөніндегі ережелер мен нормаларды белгілеу;
- 2) жануарлар дүниесін пайдалануға тыйым салу және шек қою;
- 3) жануарлар дүниесін өз бетімен пайдаланудан және белгіленген пайдалану тәртібін басқадай бұзудан қорғау;
- 4) жануарлардың мекендеу ортасын, көбейу жағдайларын және жүру жолдарын қорғау;
- 5) өндірістік процестерді жүзеге асырған кезде жануарлардың қырылуына жол бермеу;

6) қорықтар, заказниктер құру және басқа ерекше қорғалатын территориялар бөлу;

7) сирек кездесетін және құрып кету қатері төнген жануарлар түрлерін ырықсыз жағдайда көбейтіп өсіру;

8) зоологиялық коллекциялар үшін жануарлар алуды шектеу;

9) ауырған, табиғи апаттар кезінде және басқа себептер салдарынан қырылу қатері төнген ретте жануарларға көмек көрсету;

10) жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі шараларды негіздеуге бағытталған ғылыми-зерттеулерді ұйымдастыру;

11) азаматтарды жануарлар дүниесіне адамгершілік көзқарас рухында тәрбиелеу;

12) бұқаралық информация құралдары арқылы жануарлар дүниесін қорғау ісін насихаттау;

13) жануарлар дүниесін қорғау жөнінде басқа шараларды жүргізу және өзге талаптарды белгілеу.

46-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға ынталандыратын материалдық және моральдық көтермелеу шаралары

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды, сондай-ақ азаматтарды жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға ынталандыратын материалдық және моральдық көтермелеу шаралары белгіленуі мүмкін.

47-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдалануға шек қою және тыйым салу

ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша жануарларды сақтау және ұдайы өсіру мақсатында жануарлар дүниесін пайдаланудың жекелеген түрлерін жүзеге асыруға, сондай-ақ жануарлардың жекелеген түрлерін пайдалануға белгілі бір территорияда немесе белгілі бір мерзімге шек қойылуы яки толық тыйым салынуы мүмкін.

XII тарау

ЖАНУАРЛАРДЫҢ МЕКЕНДЕУ ОРТАСЫН, КӨБЕЮ ЖАҒДАЙЛАРЫН ЖӘНЕ ЖҮРУ ЖОЛДАРЫН ҚОРҒАУ

48-с т а т ь я. Жануарлар дүниесінің жайына әсер ететін қызметті жүзеге асыру кезінде талаптарды сақтау

Жануарлардың мекендеу ортасының, көбею жағдайларының және жүру жолдарының бұзылуы салдарынан жануарлар дүниесінің жайына әсер ететін қандай да болсын қызмет жануарлар дүниесінің қорғалуын камтамасыз ететін талаптарды сақтай отырып жүзеге асырылуға тиіс.

49-с т а т ь я. Елді мекендерді, кәсіпорындар мен басқа да объектілерді орналастыру, жобалау және салу кезінде жануарлардың мекендеу ортасын және көбею жағдайларын қорғау жөніндегі шаралар

Елді мекендерді, кәсіпорындарды, құрылыстар мен басқа да объектілерді орналастыру, жобалау және салу, қазіргі бар технологиялық процестерді жетілдіру және жаңаларын енгізу кезінде, тың жерлерді, батпақты территорияларды, жағалаулық және бұталы территорияларды шаруашылық айналымына қосқан кезде, жерді мелiorациялау,

орман пайдалануды жүзеге асыру, геологиялық-барлау жұмыстарын жүргізу, пайдалы қазбалар өндіру, ауыл шаруашылық малдарын жаятын және айдайтын жерлерді белгілеу, туристік маршруттар жасау және халықтың жаппай демалатын орындарын ұйымдастыру кезінде жануарлардың мекендеу ортасын және көбею жағдайларын сақтау жөніндегі шаралар көзделуге әрі жүзеге асырылуға, сондай-ақ жануарлардың мекендеу ортасы ретінде ерекше бағалы учаскелерге ешкімнің тиімеуі қамтамасыз етілуге тиіс.

50-с т а т ь я. Жануарлардың жүру жолдарының сақталуын қамтамасыз ету

Темір жол, тас жол, труба құбырлары мен басқа транспорт магистральдарын, электр және байланыс линияларын, сондай-ақ каналдарды, плотиналарды және өзге гидротехникалық құрылыстарды орналастыру, жобалау әрі салу кезінде жануарлардың жүру жолдарының сақталуын қамтамасыз ететін шаралар жасалып, жүзеге асырылуға тиіс.

51-с т а т ь я. Жануарлар дүниесінің жайына әсер ететін кәсіпорындар, құрылыстар мен басқа да объектілер салынатын жерлерді келісу

Жануарлардың мекендеу ортасының, көбею жағдайлары мен жүру жолдарының бұзылуы салдарынан жануарлар дүниесінің жайына әсер ететін кәсіпорындар, құрылыстар мен басқа да объектілер салынатын жерлер жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдармен және ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына сәйкес басқа да органдармен келісіледі.

XIII тарау

ӨНДІРІСТІК ПРОЦЕСТЕРДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ЖӘНЕ ТРАНСПОРТ ҚҰРАЛДАРЫН ПАЙДАЛАНУ КЕЗІНДЕ ЖАНУАРЛАРДЫҢ ҚЫРЫЛУЫНА ЖОЛ БЕРМЕУ

52-с т а т ь я. Өндірістік процестерді жүзеге асыру және транспорт құралдарын пайдалану кезінде жануарлардың қырылуына жол бермеу

Кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар мен азаматтар ауыл шаруашылық, ағаш дайындау және басқа жұмыстар жүргізген кезде, сондай-ақ транспорт құралдарын пайдаланған кезде жануарлардың қырылуына жол бермеу жөнінде шаралар қолдануға міндетті.

Жануарлардың қырылуына жол бермеу жөнінде белгіленген шараларды жүзеге асырмайынша құрғақ өсімдікті өртеуге, материалдарды, шикізатты және өндіріс қалдықтарын сақтауға тыйым салынады.

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша өндірістік процестерді жүзеге асыру және транспорт құралдарын пайдалану кезінде жануарлардың қырылуына жол бермеу жөнінде өзге де шаралар белгіленуі мүмкін.

XIV тарау

ҚОРЫҚТАРДА, ЗАКАЗНИКТЕРДЕ ЖӘНЕ БАСҚА ЕРЕКШЕ ҚОРҒАЛАТЫН ТЕРРИТОРИЯЛАРДА ЖАНУАРЛАРДЫ ҚОРҒАУ

53-с т а т ь я. Қорықтарда, заказниктерде және басқа ерекше қорғалатын территорияларда жануарларды қорғау

Қорық қарау мақсатымен сыйыспайтын аң аулауға, балық аулауға, судағы омыртқасыздар мен теңіз сүт қоректілерін аулауға, сондай-ақ жануарлар дүниесін пайдаланудың өзге түрлеріне және басқа қызметке қорықтар территориясында тыйым салынады.

Заказниктерде және басқа ерекше қорғалатын территорияларда жануарлар дүниесін пайдаланудың жекелеген түрлерін және жануарлар дүниесін қорғау мақсатымен сыйыспайтын өзге қызметті жүзеге асыруға толық тыйым салынуы немесе олардың шектелуі мүмкін.

Қорықтарда, заказниктерде және басқа ерекше қорғалатын территорияларда жануарлар дүниесін қорғауды және пайдалануды жүзеге асыру тәртібі ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша белгіленеді.

XV тарау

СИРЕК КЕЗДЕСЕТІН ЖӘНЕ ҚҰРЫП КЕТУ ҚАТЕРІ ТӨНГЕН ЖАНУАРЛАР ТҮРЛЕРІН ҚОРҒАУ

54-с т а т ь я. СССР Қызыл кітабы және Қазақ ССР Қызыл кітабы

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес сирек кездесетін және құрып кету қатері төнген жануарлар түрлері сирек кездесетін және құрып кету қатері төнген жануарлар мен өсімдіктер түрлері кітаптарына — СССР Қызыл кітабына және Қазақ ССР Қызыл кітабына жазылады. СССР Қызыл кітабы туралы Ереже СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша, ал Қазақ ССР Қызыл кітабы туралы Ереже Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіледі.

55-с т а т ь я. Сирек кездесетін және құрып кету қатері төнген жануарлардың қырылуына, санының азаюына немесе мекендеу ортасының бұзылуына әкеп соқтыруы мүмкін әрекеттерге тыйым салу

Сирек кездесетін және құрып кету қатері төнген жануарлар түрлерінің қырылуына, санының азаюына немесе мекендеу ортасының бұзылуына әкеп соқтыруы мүмкін әрекеттерге жол берілмейді.

56-с т а т ь я. Сирек кездесетін және құрып кету қатері төнген жануарлар түрлерін өсіру үшін қажетті жағдайлар жасау бағытындағы шаралар

Сирек кездесетін және құрып кету қатері төнген, табиғи жағдайда өсіп-өне алмайтын жануарлар түрлерін сақтау мақсатында жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар жануарлардың бұл түрлерін өсіру үшін қажетті жағдайлар жасау бағытында шаралар қолдануға міндетті.

57-с т а т ь я. Сирек кездесетін және құрып кету катері төнген жануарлар түрлерін өсіріп, кейіннен еркіндікке жіберу үшін аулау тәртібі

Сирек кездесетін және құрып кету катері төнген жануарлар түрлерін арнайы жасалған жағдайларда өсіріп, кейіннен еркіндікке жіберу үшін, сондай-ақ ғылыми-зерттеу және өзге мақсаттарда аулауға жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар беретін ерекше рұқсат бойынша жол беріледі.

XVI тарау

ЗООЛОГИЯЛЫҚ КОЛЛЕКЦИЯЛАР

58-с т а т ь я. Зоологиялық коллекцияларды жасау және толықтыру

Кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың зоологиялық коллекцияларды (зоологиялық парктердің, зоологиялық бактардың, океанариумдардың және басқалардың тірі коллекциялары, сондай-ақ жануарлар тұлыптарын, препараттары мен мүшелерін жинау түрінде) арнайы осы мақсаттар үшін жануарларды табиғи ортадан айырып алу жолымен жасауына және толықтыруына жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар беретін рұқсаттар бойынша жол беріледі.

Азаматтардың өзіндік меншігіндегі зоологиялық коллекцияларды толықтыруға және азаматтардың жаңа коллекциялар жасауына тыйым салынады, бұған аң аулаудан, балық аулаудан және жануарлар дүниесін пайдаланудың белгіленген талаптарын сақтай отырып жүзеге асырылған басқа түрлерінен жасалған олжа коллекциялар кірмейді.

59-с т а т ь я. Зоологиялық коллекцияларды мемлекеттік есепке алу

Ғылыми, мәдени-ағарту, оқу-тәрбиелік немесе эстетикалық жағынан құнды зоологиялық коллекциялар мемлекеттік есепке алынуга тиіс. Мұндай коллекциялардың иесі болып табылатын кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар мен азаматтар жануарлар дүниесі объектілерінің коллекцияларын сақтау, есепке алу және пайдалану ережелерін сақтауға міндетті.

60-с т а т ь я Зоологиялық коллекцияларды жасау, толықтыру, сақтау, пайдалану және есепке алу ережелерін бекіту тәртібі

Зоологиялық коллекцияларды жасау, толықтыру, сақтау, пайдалану және есепке алу ережелері, зоологиялық коллекциялармен сауда жасау ережелері, сондай-ақ коллекция объектілері мен жануарлар дүниесінің өнімдерін шетелдерге жөнелту және әкету ережелері СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіледі.

XVII тарау

ӨСІМДІК ҚОРҒАУ ҚҰРАЛДАРЫН, ОЛАРДЫҢ ӨСУІН ШАПШАҢДАТАТЫН ЗАТТАРДЫ, МИНЕРАЛДЫҚ ТЫҢАЙТҚЫШТАРДЫ ЖӘНЕ БАСҚА ПРЕПАРАТТАРДЫ ҚОЛДАНУ КЕЗІНДЕ ЖАНУАРЛАРДЫ ҚОРҒАУ

61-с т а т ь я. Өсімдік қорғау құралдарын, олардың өсуін шапшаңдататын заттарды, минералдық тыңайтқыштарды және басқа препараттарды қолдану және тасымалдау кезінде жануарлар дүниесі мен жануарлардың мекендеу ортасын қорғау талаптары

Өсімдік қорғау құралдарын, олардың өсуін шапшаңдататын заттарды, минералдық тыңайтқыштарды және халық шаруашылығында пайдаланылатын басқа да препараттарды қолдану кезінде жануарлар дүниесі мен жануарлардың мекендеу ортасын қорғау талаптары ескерілуге тиіс. Өсімдік қорғаудың химиялық құралдары мен басқа да препараттарды жануарлар дүниесіне олардың зиянды әсерін кеміту мақсатында қолдану агротехникалық, селекциялық-генетикалық, биологиялық және басқа шараларды жүзеге асырумен ұштастырылуға тиіс.

Жануарлардың қырылуына және олардың мекендеу ортасының нашарлауына жол бермеу мақсатында колхоздар, совхоздар, орман шаруашылықтары және басқа кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар мен азаматтар аталған препараттарды тасымалдау, сақтау және қолдану ережелерін сақтауға міндетті.

Жаңа препараттарды жасаған кезде бұлардың айналадағы табиғи ортада шогырлануына жол берілер шегінің, жануарлардың және олардың мекендеу ортасының қорғалуын қамтамасыз ететіндей нормативтері белгіленуге тиіс.

62-с т а т ь я. Өсімдік қорғау құралдарын, олардың өсуін шапшаңдататын заттарды, минералдық тыңайтқыштарды және басқа препараттарды қолдану ережелерін және аталған препараттардың тізбесін келісу

Өсімдік қорғау құралдарын, олардың өсуін шапшаңдататын заттарды, минералдық тыңайтқыштарды және халық шаруашылығында пайдаланылатын басқа да препараттарды қолдану ережелері, сондай-ақ аталған препараттардың тізбесі жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдармен келісілуге тиіс.

XVIII тарау

ЖАНУАРЛАРДЫ КӨШІРУ, ЖЕРСІНДІРУ ЖӘНЕ БУДАНДАСТЫРУ

63-с т а т ь я. Жануарларды көшіру, жерсіндіру және будандастыру

Жануарларды жаңа мекендеу орнына көшіруге, СССР фаунасы үшін жаңа жануарлар түрлерін жерсіндіруге, сондай-ақ жануарларды будандастыру жөніндегі шараларға ғылыми-зерттеу және шаруашылық мақсаттарында тиісті ғылыми ұйымдардың қортындылары ескеріле отырып, жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдардың шешімі бойынша жол беріледі.

Жануарларды өз бетімен көшіруге, жерсіндіруге және будандастыруға тыйым салынады.

XIX тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУДЫҢ ӨЗГЕ ШАРАЛАРЫ

64-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау мүдделері үшін табиғат объектілерін пайдаланушылардың праволарын шектеу және оларға міндеттер жүктеу

ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша жануарлар дүниесін қорғау мүдделері үшін жер пайдаланушылардың, орман пайдаланушылардың, су пайдаланушылардың және жер қойнауын пайдаланушылардың праволары шектеліп, оларға тиісті міндеттер жүктелуі мүмкін.

ТӨРТІНШІ БӨЛІМ

ЖАНУАРЛАРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІК КАДАСТРЫ

XX тарау

ЖАНУАРЛАРДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІНІҢ МЕМЛЕКЕТТІК КАДАСТРЫ

65-с т а т ь я. Жануарлар мен олардың пайдаланылуын мемлекеттік есепке алу және жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастры

Жануарлар дүниесінің қорғалуын және ұтымды пайдаланылуын ұйымдастыруды қамтамасыз ету үшін жануарлар мен олардың пайдаланылуы мемлекеттік есепке алынады және жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастры жүргізіледі, мұнда жануарлар түрлерінің (түрлер тобының) географиялық таралуы, олардың саны туралы мәліметтер жиынтығы, оларға қажетті жерлердің сипаттамасы, жануарларды қазіргі кезде шаруашылыққа пайдалану сипаттамасы және басқа қажетті деректер болады.

66-с т а т ь я. Жануарлар мен олардың пайдаланылуын мемлекеттік есепке алу және жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастрын жүргізу тәртібі

Жануарлар мен олардың пайдаланылуын мемлекеттік есепке алу және жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастрын жүргізу мемлекет есебінен ССР Одағы үшін бірыңғай жүйелер бойынша жүзеге асырылады.

Кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар жабайы жануарлардың таралуы, саны және пайдаланылуы туралы өздерінде бар мәліметтерді жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастрын жүргізуші органдарға табыс етуге міндетті.

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес жануарлар мен олардың пайдаланылуын мемлекеттік есепке алу, жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастрын жүргізу, мемлекеттік есепке алынып, мемлекеттік кадастрға енгізілуге тиісті жануарлар түрлерінің (түрлер тобының) тізбесін белгілеу, сондай-ақ есепке алу және кадастр жүргізу үшін деректерді табыс ету ережелері СССР Министрлер Советі белгілейтін тәртіп бойынша бекітіледі.

БЕСІНШІ БӨЛІМ
ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІНІҢ ҚОРҒАЛУЫН
ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНЫЛУЫН БАҚЫЛАУ

XXI тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІНІҢ ҚОРҒАЛУЫН
ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНЫЛУЫН БАҚЫЛАУ

67-с т а т ь я. Жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын мемлекеттік бақылау

Жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын мемлекеттік бақылау міндеті барлық министрліктердің, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың, мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың, сондай-ақ азаматтардың жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі міндеттерді орындауын, жануарлар дүниесін пайдаланудың белгіленген тәртібін және жануарлар дүниесін қорғау мен пайдалану туралы заңдар бойынша белгіленген өзге де ережелерді сақтауын қамтамасыз ету болып табылады.

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын мемлекеттік бақылауды ССР Одағының заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша халық денутаттарының Советтері, олардың атқарушы және жарлықшы органдары, сондай-ақ жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар жүзеге асырады.

68-с т а т ь я. Жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар:

жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі ережелердің, нормалардың, мерзімдер мен басқа да талаптардың сақталуын;

жануарлар мен оларды пайдалануды мемлекеттік есепке алудың және жануарлар дүниесінің мемлекеттік кадастрын жүргізудің белгіленген тәртібінің сақталуын;

жануарлардың мекендеу ортасын, көбею жағдайларын және жүру жолдарын сақтау жөніндегі шараларды жасау мен жүргізудің дұрыстығын әрі дер кезділігіп тексереді.

69-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдардың праволары

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдардың мынадай праволары бар:

жануарлар дүниесін өз бетімен пайдалануды, сондай-ақ жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөнінде белгіленген ережелерді, нормаларды, мерзімдер мен өзге де талаптарды бұзып жүзеге асыру арқылы пайдалануды тоқтату;

жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі ережелердің, нормалардың, мерзімдер мен өзге де талаптардың бұзылуын жою туралы міндетті түрде орындалуға тиісті нұсқаулар беру;

жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі, жануарлар-

дың мекендеу ортасын, көбею жағдайларын және жүру жолдарын қорғау жөніндегі ережелер, нормалар мен өзге де талаптар үнемі бұзылып жүргізілетін жұмысты сол бұзушылық алдағы уақытта жойылғанға дейін тоқтата тұру;

жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі ережелерді, нормаларды, мерзімдер мен өзге де талаптарды бұзушыларды белгіленген тәртіп бойынша жауапқа тарту немесе право бұзушылық туралы материалдарды тиісті органдарға жіберу.

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдардың ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша белгіленген праволар шеңберінде бекітілетін ережелері мен нұсқауларын барлық министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар, кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар, сондай-ақ азаматтар орындауға міндетті.

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдарға ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі ережелерді, нормалар мен басқа да талаптарды бұзудың алдын алу және оларға жол бермеу жөнінде басқа праволар да берілуі мүмкін.

70-с т а т ь я. Жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын ведомстволық бақылау

Жануарлар дүниесінің қорғалуын және пайдаланылуын ведомстволық бақылауды жануарлар дүниесінің объектілерін пайдаланатын, қарауында кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар бар органдар жүзеге асырады.

Ведомстволық бақылауды жүзеге асыру кезінде министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарын, жануарлар дүниесін қорғау және пайдалануды реттеу жөнінде соған арнайы уәкілдігі бар мемлекеттік органдар бекітетін ережелер мен нұсқауларды басшылыққа алуға міндетті.

АЛТЫНШЫ БӨЛІМ

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӨНІНДЕГІ ДАУЛАРДЫ ШЕШУ

XXII тарау

ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ПАЙДАЛАНУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӨНІНДЕГІ ДАУЛАР

71-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін пайдалану мәселелері жөніндегі дауларды шешу тәртібі

Кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар мен азаматтар арасындағы жануарлар дүниесін пайдалану мәселелері жөніндегі даулар ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша шешіледі.

**ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ
ТУРАЛЫ ЗАҢДАРДЫ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ**

XXIII тарау

**ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ
ТУРАЛЫ ЗАҢДАРДЫ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҚ**

72-с т а т ь я. Жануарлар дүниесіне мемлекеттік меншік правосын бұзатын мәмлелердің заңсыздығы

Жануарлар дүниесі объектілерін пайдалану правосын өз бетімен басқаға беру, сондай-ақ жануарлар дүниесіне мемлекеттік меншік правосын тікелей немесе жасырын түрде бұзатын басқа да мәмлелер заңсыз деп танылады.

73-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдарды бұзғаны үшін жауаптылық

Осы Заңның 72-статьясында аталған мәмлелерді жасауға, сондай-ақ:

жануарлар дүниесі объектілерін өз бетімен пайдалануға;
аң аулау, балық аулау ережелерін және жануарлар дүниесін пайдаланудың басқа да түрлерін бұзуға;

жануарлардың мекендеу ортасы мен жүру жолдарын қорғау ережелерін бұзуға;

жануарларды өз бетімен көшіруге, жерсіндіруге және будандастыруға;

өсімдік қорғау құралдарын, олардың өсуін шапшаңдататын заттарды, минералдық тыңайтқыштар мен басқа да препараттарды қолданудың ережелерін бұзып, жануарлар дүниесіне нұқсан келтіруге;

жануарлар дүниесі объектілері мен зоологиялық коллекцияларды шетелдерге жөнелту және әкету ережелерін бұзуға кінәлы адамдар.

ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдарына сәйкес қылмыстық, әкімшілік немесе басқадай да жауапқа тартылады.

Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдарды басқадай бұзғаны үшін де «Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес ССР Одағы мен Қазақ ССР заңдары бойынша жауаптылық белгіленуі мүмкін.

74-с т а т ь я. Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдарды бұзып келтірілген зиянды өтеу

Кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар, сондай-ақ азаматтар жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы заңдарды бұзып келтірілген зиянды ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін мөлшерде және тәртіп бойынша өтеуге міндетті. Лауазымды адамдар мен басқа да қызметкерлердің кінәсынан кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар зиянды өтеуге байланысты шығынға ұшыраса, ол адамдар белгіленген тәртіп бойынша материалдық жауапқа тартылады.

75-с т а т ь я. Жануарлар дүниесінің заңсыз ауланған объектілерін және олардан өндірілген өнімді алып қою тәртібі

Заңсыз ауланған жануарлар мен олардан өндірілген өнім ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін тәртіп бойынша алып қоюға жатады.

Заңсыз ауланған жануарлар мен олардан өндірілген өнімді алып қою мүмкін болмаған кезде ССР Одағының және Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін баға бойынша олардың құны өндіріледі.

СЕГІЗІНШІ БӨЛІМ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ШАРТТАР

XXIV тарау ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ШАРТТАР

76-с т а т ь я. Халықаралық шарттар

Егер СССР-дің халықаралық шартында жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы совет заңдарындағыдан өзгеше ережелер белгіленген болса, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

Егер Қазақ ССР-інің халықаралық шартында жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы Қазақ ССР заңдарында көзделгендегіден өзгеше ережелер белгіленген болса, жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы Қазақ ССР заңдары жөнінде де осындай тәртіп қолданылады.

«ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ» ҚАЗАҚ ССР ЗАҢЫН КҮШІНЕ ЕНГІЗУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ¹

ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІНІҢ
1981 жылғы 12 июньдегі ҚАУЛЫСЫ

(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1981 ж., № 25, 483-ст.)

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» Қазақ ССР Заңының² қабылдануына байланысты Қазақ Советтік Социалистік Республикасының Жоғарғы Советі қаулы етеді:

1. «Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» Қазақ ССР Заңы 1981 жылғы 1 августан бастап күшіне енгізілсін.

2. «Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» Қазақ ССР Заңы осы Заң күшіне енгізілгеннен кейін, яғни 1981 жылғы 1 августан бастап туған қатынастарға қолданылады деп белгіленсін.

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» Қазақ ССР Заңы күшіне енгізілгенге дейін туған право қатынастарында бұл право қатынастарына қатысушылардың праволары мен міндеттерінің жүзеге асырылуы «Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» СССР Заңына сәйкес реттеледі.

¹ 3 және 4-статьялар Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² 169-бетті қараңыз.

**ҚАЗАҚ ССР-інің ЖАНУАРЛАРЫ МЕН ӨСІМДІКТЕРІНІҢ
СИРЕК КЕЗДЕСЕТІН ЖӘНЕ ЖОЙЫЛЫП КЕТЕТІН ХАУПІ
БАР ТҮРЛЕРІНІҢ КІТАБЫН — «ҚАЗАҚ ССР-інің
ҚЫЗЫЛ КІТАБЫН» БЕЛГІЛЕУ ТУРАЛЫ¹**

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1978 жылғы 16 январьдағы № 20 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1978 ж., № 4, 13-ст.)

Республика территориясында жануарлар мен өсімдіктердің сирек кездесетін және жойылып кету хаупі бар түрлерін қорғауды күшейту мақсатында Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР-інің жануарлары мен өсімдіктерінің сирек кездесетін және жойылып кету хаупі бар түрлерінің Кітабын — «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабын» белгілеу туралы Қазақ Табиғат қорғау ерікті қоғамының, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының, Қазақ ССР Ғылым академиясының ұсынысы қабылдансын.

2. Қазақ ССР-інің жануарлары мен өсімдіктерінің сирек кездесетін және жойылып кету хаупі бар түрлерінің Кітабы — «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабы» туралы осыған қосылған Ереже бекітілсін.

4. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы, Қазақ Табиғат қорғау ерікті қоғамы және халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері жануарлардың «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабына» енгізілген, сирек кездесетін және жойылып кету хаупі бар түрлерін қорғауды күшейтуге шаралар қабылдасын.

5. Қазақ ССР Ғылым академиясы республиканың жануарлары мен өсімдіктерінің сирек кездесетін және жойылып кету хаупі бар түрлерін зерттеу жөніндегі жұмысты одан әрі жүргізе берсін және оларды қорғау, ұдайы өсіру мен климат жағдайларына қайта бейімдеу проблемасының теориялық әзірлемелерін тездетсін.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1978 жылғы 16 январьдағы
№ 20 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

**ҚАЗАҚ ССР-інің ЖАНУАРЛАРЫ МЕН ӨСІМДІКТЕРІНІҢ
СИРЕК КЕЗДЕСЕТІН ЖӘНЕ ЖОЙЫЛЫП КЕТУ ХАУПІ
БАР ТҮРЛЕРІНІҢ КІТАБЫ —
«ҚАЗАҚ ССР-інің ҚЫЗЫЛ КІТАБЫ» ТУРАЛЫ
ЕРЕЖЕ**

1. «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабы» Қазақ ССР-інің жануарлары мен өсімдіктерінің сирек кездесетін және жойылып кету хаупі бар түрлерінің қазіргі жағдайы туралы материалдар қорытылған негізгі документ болып табылады.

Оған республика территориясында тұрақты мекендейтін, немесе сол арқылы өтетін, «СССР-дің Қызыл кітабына» енгізілген жануарлар түрлері мен республикада өсетін өсімдіктер түрлері, сондай-ақ «СССР-дің

¹ 3-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

Қызыл кітабына» енгізілмеген, бірақ Қазақ ССР-інде жойылып кету қаупі бар және қорғауды қажет ететін фауна мен флора түрлері де енгізіледі.

2. «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабына» жануарлар мен өсімдіктер түрлерін енгізу үшін олардың сирек кездесетіні, санының және таралу аймағының қысқарғаны, тіршілік жасау жағдайларының өзгергені туралы оларды қорғау мен ұдайы өсіруге жедел шаралар қолдану қажеттігін дәлелдейтін мәліметтер негіз болады.

3. «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабы» екі тараудан тұрады. Бірінші тарау — сирек кездесетін және жойылып кету қаупі бар жануарлар түрлеріне және екінші тарау өсімдіктер түрлеріне арналған.

Жануарлар мен өсімдіктердің әр түрі бойынша мынадай мәліметтер беріледі: орыс, латын және қазақ тілдеріндегі аты, белгілерін сипаттау, Қазақ ССР-інің территориясында таралуы мен саны, санының өзгеруін анықтайтын факторлар, биологиясы, мекендейтін жерлері, активтілігі, қорғау жөнінде қажетті және қабылданған шаралар, негізгі әдебиет.

«Қазақ ССР-інің Қызыл кітабында» сирек кездесетін және жойылып кету қаупі бар жануарлар мен өсімдіктердің әр түрінің мекендейтін немесе өсетін жері көрсетілген карталар және олардың суреттері немесе фото суреттері орналастырылады.

4. Жануарлар мен өсімдіктердің «СССР-дің Қызыл кітабына» енгізілмеген түрлерін «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабына» енгізу туралы ұсыныстарды Қазақ ССР Ғылым академиясына ғылыми-зерттеу және басқа мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар, сондай-ақ жекелеген ғалымдар енгізеді және бұл ұсыныстар Қазақ ССР Ғылым академиясының Президиумы жанындағы «Табиғат қорғау және оның ресурстарын ұтымды пайдалану» проблемасы жөніндегі ғылыми советтің, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының ғылыми-өндірістік советінің, Қазақ Табиғат қорғау ерікті қоғамының Орталық советі Президиумының, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, «Қазахрыбвод» өкілдерінің бірлескен мәжілісінде қаралады.

Жануарлар мен өсімдіктердің «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабына» енгізуге ұсынылған түрлерін СССР Ауыл шаруашылығы министрлігімен және республиканың мүдделі министрліктерімен мемлекеттік комитетімен және ведомстволарымен келісіп алғаннан кейін Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы бекітеді.

5. Саны қалпына келтірілген жануарлар мен өсімдіктер түрлері «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабынан» шығарылуға тиіс.

Жануарлар мен өсімдіктердің қандай да болса түрін «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабынан» шығару туралы ұсыныстар оған енгізу кезіндегідей тәртіп бойынша қаралады және бекітіледі.

6. «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабы» Қазақ ССР Ғылым академиясында сақталады, ол осы Ережемен белгіленген тәртіп бойынша кітапқа тиісті жазулар енгізеді.

«Қазақ ССР-інің Қызыл кітабының» дубликаттары Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы бекітетін тізім бойынша жіберіледі.

ҚАЗАҚ ССР АҢШЫЛАР МЕН БАЛЫҚШЫЛАР ҚОҒАМДАРЫ ОДАҒЫНЫҢ УСТАВЫН БЕКІТУ ТУРАЛЫ¹

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1975 жылғы 28 февральдағы № 112 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1975 ж., № 6, 26-ст.)

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:
1. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының
осыған қосылған Уставы бекітілсін.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1975 жылғы 28 февральдағы
№ 112 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

ҚАЗАҚ ССР АҢШЫЛАР МЕН БАЛЫҚШЫЛАР ҚОҒАМДАРЫ ОДАҒЫНЫҢ («КАЗОХОТРЫБОЛОВСОЮЗДЫҢ») УСТАВЫ²

І. Жалпы ережелер

1. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағы бұқаралық ерікті қоғамдық ұйым болып табылады және оның мақсаты — аң аулау мен балық аулау спортын дамытуға, жабайы аңдардың, құстардың санын және балық запастарын қорғау мен ұлғайтуға аңшылар мен балықшыларды белсенді түрде қатыстыру үшін біріктіру³.

«Казохотрыболовсоюз» өз қызметінде СССР мен Қазақ ССР-інің заңдарын, СССР Жоғарғы Советі мен оның Президиумының, Қазақ ССР Жоғарғы Советі мен оның Президиумының өзге де шешімдерін, СССР Министрлер Советі мен Қазақ ССР Министрлер Советінің қаулылары мен жарлықтарын және осы Уставты басшылыққа алады⁴.

2. «Казохотрыболовсоюз» өз қызметін ерікті түрде мүше болу негізінде, демократиялық централизм, шаруашылық есеп және барлық басшы органдарын сайлап қою принциптерінде кәсіподақ, спорт, ғылыми, кооперативтік және басқа қоғамдық ұйымдармен тығыз байланыс жасай отырып, совет органдарының басшылығымен жүзеге асырады.

3. «Казохотрыболовсоюздың» негізгі міндеттері мыналар:

— республиканың еңбекшілерін аңшылық және балық аулау спорт-деттеріне сәйкес қоғамдарға бекітіліп берілген жерлерде ауланатын фауна мен балықтың қорын сақтауға және ұлғайтуға бағытталған шараларды жүргізу, аңшылық және балық аулау шаруашылығын дамыту мен дұрыс жүргізу;

— республиканың еңбекшілерін аңшылық және балық аулау спортына тарту;

— қоғам мүшелерін табиғатқа коммунистік көзқарас пен сүйіспен-

¹ 2-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен VIII бөліммен және 51-статьямен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

³ 1-статьяның бірінші абзацына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1980 ж., 6 ноябрьдегі № 413 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1980 ж., № 21, 57-ст.).

⁴ 1-статьяның екінші абзацына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

шілік, табиғи ресурстарды ұқыпты да ұтымды пайдалану, аң және балық аулау ережелері мен мерзімдерін бұзудың қандайына болмасын төзбеушілік рухында тәрбиелеу;

— аңшылық шаруашылығын, спорттық және әуесқойлық балық аулауды жүргізудің озық тәжірибесін насихаттау;

— аңшылық кәсіпшілігі мен балық аулау өнімдерін өндіруге және оларды дайындау ұйымдарына өткізу үшін Қоғам мүшелерін ұйымдастыру, бұл өнімдерді мемлекеттік сатып алу жоспарларының орындалуына барынша көмектесу¹.

4. Өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес «Қазохотрыболовсоюз»:

а) аңшылар мен балықшыларды аңшылар мен балықшылардың бастауыш ұйымдарына, аудандық, аудан аралық, қалалық және облыстық қоғамдарына біріктіреді;

б) аң терісін, жабайы құстар мен басқа да өнімді дайындау жоспарын орындауда мемлекеттік және кооперативтік дайындау ұйымдарына жәрдемдеседі;

в) қоғамдарға бекітіліп берілген жерлерде шарттармен келісілген биотехникалық, ұдайы өсіру, балық өсіру және мелнорациялық шараларды жүзеге асырады және ауланатын фауна мен балық запастарын қорғауды қамтамасыз етеді;

г) Қоғамдар одағының мүшелері мен республиканың халқы арасында аңшылық пен балық аулау спортын дамытады және таратады;

д) аңшылық-балық аулау шаруашылықтарын, ал олардың территориясында ұдайы өсіру учаскелері мен мәдени балық шаруашылықтарын белгіленген тәртіп бойынша құрады;

е) аң және балық аулаудың ережелерін, мерзімдерін сақтауға кеңінен қоғамдық бақылауды белгіленген тәртіп бойынша ұйымдастырады, сондай-ақ браконьерлікке, аң және балық аулау туралы ережелер мен қағидаларды бұзушылыққа қарсы күрес жүргізеді;

ж) аңшы иттерді тұқымы бойынша өсіру мен жақсарту жөнінде шаралар жүргізеді;

з) Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелерін өзінің сауда жүйесі арқылы аңшылық қару-жарақтарымен, оқ-дәрілерімен, аң және балық аулау құрал-саймандарымен, спорттық инвентарьмен жабдықтайды;

н) Қоғамдар одағы қызметінің мәселелері жөніндегі арнаулы әдебиетті, плакаттарды, листовкаларды, календарьларды, альбомдарды белгіленген тәртіп бойынша бастырып шығарады, кинофильмдер жасайды;

к) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылық бас басқармасымен бірлесе отырып, аң аулау ережелері мен мерзімдерін сақтауға бақылауды, сондай-ақ браконьерлікке қарсы күресті күшейту үшін қоғамдық аңшылық инспекциясын ұйымдастырады;

л) мүдделі министрліктермен және ведомстволармен келісіп алғаннан кейін өз қарамағындағы аңшылық және балық аулайтын шаруашылықтар көрсететін қызметтер үшін ақы мөлшерін бекітеді².

5. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағы, оның аудандық, аудан аралық, қалалық және облыстық қоғамдары заңды

¹ 3-статья Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен алтыншы абзацпен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ., 1982 ж., № 23, 98-ст.).

² 4-статья — Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен «к» және «л» пункттерімен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ., 1979 ж., № 9, 24-ст.).

ұйым правосымен пайдаланады және белгіленген тәртіп бойынша мыналарға праволы:

а) әртүрлі мүліктерді алуға, арендаға алуға, арендаға беруге және мүліктен айыруға, мемлекеттік және кооперативтік ұйымдармен жекелеген азаматтармен шарттар және мәмлелер жасасуға, сенімхаттар, міндеттемелер беруге, талаптар қоюға, сот пен арбитражда жауап беруге, қызметкерлерді жұмысқа алуға және босатуға, өздерінің қызметіне байланысты басқа да әрекеттер жасауға;

б) СССР Мемлекеттік банкісінің бөлімшелерінде есеп айырысу счеттарын, ағымдағы және арнаулы счеттарды ашу мен жабуға, кредиттерді пайдалануға және заңмен рұқсат етілген барлық финанс операцияларын жасауға;

в) аңшылық қару-жарақтарын, спорт инвентарын жөндейтін, аң және балық аулау жабдығын жасап шығаратын кәсіпорындарды ашуға;

г) аңшылық қару-жарақтарын, аңшылық оқ-дәрілерін, аң және балық аулау жабдығының бұйымдары мен спорт инвентарын, аңшылық кәсіпшілігі мен балық аулау өнімдерін сатуға арналған базалар, магазиндер мен дүкендер ашуға¹.

д) аңшылық-балық аулау шаруашылықтары мен базаларын құруға, олардың жанынан аңшы мен балықшы үйін, қайық станцияларын ұстауға және кәсіподақ ұйымдарымен бірлесе отырып, оларда спорт және сауықтыру шараларының комплексін жүргізуге;

е) тирлер, ату стенділерін салуға, стенд-ату жарыстарын ұйымдастыруға және өткізуге;

ж) аңшы иттердің питомниктерін, сынау станцияларын ұйымдастыруға, аңшы иттер мен аң ұстайтын құстардың көрмелерін, байқауларын, даладағы сынаулары мен жарыстарын өткізуге;

з) бекітіліп берілген аң аулайтын жерлер мен су қоймаларында жабайы аңдарды, құстарды, балықтар мен жемдік организмдерді «Жаңуарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» Қазақ ССР-інің Заңымен белгіленген талаптар мен тәртіпті сақтай отырып ұстауға, сырттан әкелуге және жерсіндіруге;¹

и) Қоғамдар одағы мүшелерінің семинарларын өткізуге және мандықты арттыру жөніндегі курстарды белгіленген тәртіп бойынша ұйымдастыруға;

к) баспасөзді, радионы, телевизия мен киноны кеңінен пайдалана отырып, аңшылық, ату және балық аулау спортын дамытуға, аңның қоры мен балық байлығын қорғау мен арттыруға бағытталған насихат пен үгітті кең түрде жүргізуге;

л) Қазақ ССР Министрлер Советі, облыстық атқару комитеттері белгілеген жоспар бойынша және мемлекеттік аңшылық инспекциясы мен балық қорғаудың мемлекеттік инспекциясы органдарының рұқсаттары бойынша аңшылық шаруашылығының өнімі мен балықты мемлекеттік және кооперативтік ұйымдарға тапсыру үшін өндіруге және балық аулауға, әуесқойлық және спорттық балық аулау мұқтаждары үшін дәрі-дәрмектік өсімдіктер, қармақ жем мен еліктіргіш жем дайындауға, сондай-ақ аң терілерін тұтыну кооперациясының ұйымдарымен жасасқан шарттар бойынша контрагенттік негіздерге дайындауға¹;

м) жоспарлар жасап, аң аулауды белгілейтін, биотехникалық, аңды ұдайы өсіретін және мелниорациялық шараларды аңшылар мен балықшылар қоғамдарының күшімен және қаржысымен жүзеге асыруға,

¹ 5-статьяның «г», «з» және «л» пункттеріне Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

фаунаының есебін алуға және фенологиялық бақылаулар жүргізуге, бекітіліп берілген жерлердің схемалық сипаттамаларын жасауға;

н) жабайы аңдар мен құстарды өсіретін фермалар (аңдар мен құстарды кейіннен аңшылық жерлерге орналастыру үшін немесе осы фермалардың өнімдерін дайындау ұйымдарына өткізу үшін), омарталар, балық питомниктерін, инкубациялық цехтар, тоған шаруашылықтарын құруға, сондай-ақ «Қазохотрыболовсоюздың» міндеттерін іс жүзінде жүзеге асыруға қажетті қосалқы құрылыстар салуға¹.

6. Осы Уставта көзделмеген реттердің барлығында «Қазохотрыболовсоюз» бен оның жергілікті ұйымдары қоғамдық ұйымдардың қызметін реттейтін жалпы және арнаулы заңдарды басшылыққа алады.

7. «Қазохотрыболовсоюз» бен оның облыстық, қалалық, аудан аралық және аудандық қоғамдарының өз аты қазақ және орыс тілдерінде жазылған мөрі мен штампы болады. «Қазохотрыболовсоюздың» жалауы мен эмблемасы болады.

8. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағы басқармасының штатын Қазақ ССР Министрлер Советі, ал аңшылар мен балықшылардың облыстық, қалалық, аудандық және аудан аралық қоғамдарының, сондай-ақ өз қарамағындағы кәсіпорындар мен ұйымдардың штаттарын «Қазохотрыболовсоюздың» басқармасы осы Одаққа бекітілген еңбек жөніндегі жоспардың және басқару аппаратын ұстауға арналған шекті қаражаттың шегінде бекітеді.

II. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелері, олардың праволары мен міндеттері

9. СССР-дің азаматтары Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелері бола алады. Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының аңшылар секциясына — 18 жасқа толған, ал балықшылар секциясына 16-жасқа толған азаматтар қабылданады.

Өндірістің таңдаулы қызметкерлері мен озаттары Қоғамдар одағының мүшелігіне кіргенде басым правомен пайдаланады.

Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелігіне браконьерлікте ұсталған, ішімдікке салынған, наркоман, ауыр қылмысы үшін сотталған азаматтар, қоғамдық тәртіп нормаларын кәнігі бұзушылар қабылданбайды.

Аңшылық және балық аулау спортымен шұғылдануға қажетті білім алу мен практикалық дайындық үшін Қоғамдар одағының бастауыш ұйымдары жанынан жас аңшылар мен жас балықшылар секциялары ұйымдастырылады. Жас аңшылар секцияларына — 16 жасқа толған, ал жас балықшылар селекцияларына — 12 жасқа толған азаматтар қабылданады².

10. Одақтың аң және балық аулау саласында өзінің ғылыми — еңбектерімен мәлім болған және аңшылық шаруашылығын, аңшылық және балық аулау спортын дамытуға жәрдемдесуші мүшелеріне «Қазохотрыболовсоюздың» басқармасы «Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының құрметті мүшесі» деген атақ бере алады.

11. Сондай-ақ кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар да (занды ұйымдар) Қоғамдар одағының мүшесі бола алады, олар өздерінің жазбаша өтініші негізінде қоғамның облыстық, аудан аралық, аудандық және қалалық советтерінің шешімі бойынша қабылданады.

¹ 5-статья Қазақ ССР Министрлер Советінің 1980 ж. 6 ноябрьдегі № 413 қаулысымен «н» пунктімен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ, 1980 ж., № 21, 57-ст.).

² 9-статьяның Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

12. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының аңшылар секциясына кіргісі келетін азаматтар бастауыш ұйымға жазбаша арыз, жұмыс істейтін немесе оқитын жерінен мінездеме және Қоғамдар одағында болғанына кемінде үш жыл стажы бар қоғамның екі мүшесінен кепілдеме, ал балықшылар секциясына — тек жазбаша арыз береді.

Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағына қабылдаудан бас тарту жөнінде жоғары тұрған қоғамның басқармасына шағымдануға болады.

Совет Одағының Батырлары, Социалистік Еңбек Ерлері, үш дәрежелі Даңқ ордендерінің кавалерлері, Ұлы Отан соғысына қатысушылар, халық депутаттары Советтерінің депутаттары, аң жөніндегі мамандар Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелігіне аңшылық минимумы бойынша сынақтар тапсырғаннан кейін және олардың әуесқойлық және спорттық балық аулау ережелерін білетіні тексерілгеннен кейін, кепілдемесіз әрі кандидаттық стажды өтпестен-ақ қабылданады¹;

13. Азаматтарды Қоғамдар одағының мүшелігіне бастауыш ұйымның бюросы қабылдайды, бюроның шешімін одан кейін бастауыш ұйымның жалпы жиналысы мен тиісті қоғамның басқармасы бекітеді.

Мүшелікке өтушінің жұмыс орнында аңшылар мен балықшылардың бастауыш ұйымы болмаған ретте ол тиісті қоғам басқармасының жолдамасы бойынша кез келген бастауыш ұйымда қабылдана алады.

Балықшылар секциясына мүше болғысы келетін азаматтар Қоғамдар одағы мүшелігіне спорттық және әуесқойлық балық аулау ережелері туралы білімдерін тексергеннен кейін қабылданады.

Қоғамдар одағының аңшылар секциясына мүше болғысы келетін азаматтар үшін аң аулау және аңшылық қару мен оқ-дәрі алу правосынсыз бір жылдық кандидаттық стаж белгіленеді. Қоғамдар одағының мүшелігіне кандидат болып қабылданған азаматтарға кандидаттық карточка беріледі, оның үлгісін «Қазохотрыболовсоюз» басқармасы бекітеді.

Қоғамдар одағының мүшелігіне кандидат:

— қоғамда ұйымдастырылатын лекциялар мен әңгімелерге қатысуға;

— аңшылық фауна мен аңшылық жерлерді қорғау жөніндегі шараларға, сондай-ақ браконьерлікке қарсы күреске белсене қатысуға;

— мылтық ату ережелерін оқып-үйренуге міндетті.

Қоғамдар одағының мүшелігіне кандидат белгіленген тәртіп бойынша спорттық және әуесқойлық балық аулаумен айналысуға правосы.

Кандидаттық мерзім біткен соң және аңшылық минимумды тапсырғаннан кейін бастауыш ұйымның бюросы кандидатты Қоғамдар одағының мүшелігіне көшіру туралы мәселені қарайды.

Уставтың талаптарын орындамайтын кандидаттар Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелігіне қабылданбайды.

Жас аңшылар секциясының бекітілген программа бойынша оқуды ойдағыдай аяқтаған мүшелері Қоғамдар одағының мүшелігіне кандидаттық стаждан өтпей-ақ секция бюросының кепілдемесі бойынша қабылданады.

Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелеріне бірыңғай үлгідегі мүшелік билет тапсырылады².

¹ 12-статьяға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

² 13-статья Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

14. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелігіне кірген азаматтар 10 сом мөлшерінде бір жолғы кіру жарнасын төлейді.

Жыл сайынғы мүшелік жарналар мына мөлшерде белгіленеді:

аң аулау және балық аулау правосымен — 8 сом, тек балық аулау правосымен — 5 сом.

Қоғамдар одағы мүшелігіне кандидаттар 10 сом мөлшерінде кіру жарнасын және 8 сом мүшелік жарна төлейді. Қоғамдар одағы мүшелігіне өткенде кандидаттар кіру жарнасын төлеуден босатылады. Кандидатты Қоғамдар одағы мүшелігіне қабылдаудан бас тартқан жағдайда кіру және мүшелік жарналар оған қайтарылмайды.

Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелері — заңды ұйымдар үшін жарналардың мөлшерлері былай белгіленеді: кіру жарнасы — 200 сом, жыл сайынғы мүшелік жарна — 100 сом.

Ұлы Отан соғысына қатысушылар, сондай-ақ СССР-ді қорғау кезінде алған жарақаттың, контузияның немесе зақымның салдарынан мүгедек болған азаматтар жыл сайынғы мүшелік жарналар төлеуден босатылады.¹

15. Алдағы жыл үшін мүшелік жарналар өтіп жатқан жылдың 31 декабрінен кешіктірмей төленеді. Қоғамдар одағының мүшелік жарналарды белгіленген мерзімде себепсіз төлемеген мүшелері Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағынан шығып қалған деп саналады.

Совет Армиясы мен Соғыс-Теңіз Флотында қызметін өтеуге кеткен азаматтардың, сондай-ақ ұзақ мерзімді шетелдік командировкаларда жүрген азаматтардың Қоғамдар одағына мүшелігі өздері болмаған уақыт үшін мүшелік жарналарды төлемей-ақ сақталады².

16. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағы мүшесінің міндеттері:

а) қоғам Уставының талаптарын, съездерінің, конференцияларының, жиналыстарының қаулыларын орындау;

б) Қоғамдар одағының бастауыш ұйымдарының бірінде есепке тұру және оның жұмысына белсене қатысу;

в) аң аулаудың, балық аулаудың, аңшылық жерлерде өрт қауіпсіздігінің ережелерін, сондай-ақ аңшылық қаруды сатып алудың, тіркетудің, қайта тіркетудің, сақтаудың және пайдаланудың ережелерін орындау;

ғ) браконьерлікке және аң аулау мен балық аулаудың ережелерін басқа да бұзушылыққа қарсы күрес жөніндегі шараларға қатысу;

д) халық арасында табиғатқа және оның ресурстарына ұқыпты қарауды насихаттау, Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мақсаттары мен міндеттерін түсіндіру;

е) аңшылық және балық шаруашылығын жақсартуға белсене қатысу; аңшылық және балық аулайтын шаруашылықтарда қоғамның советі бекіткен көлемдерде жұмыстар орындау;

ж) тұрған жерін немесе жұмыс орнын ауыстырған кезінде есептен шығу және бір айдан (демобилизацияланғандар үшін — үш айдан кешіктірмей) тиісті қоғамның нұсқауы бойынша бастауыш ұйымға есепке тұру;

з) мүшелік жарналар мен мемлекеттік баж салығын кезінде төлеп тұру².

¹ 14-статьяға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

² 15-статьяға және № 16-статьяға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

17. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағы мүшесінің мынадай правосы бар:

а) Қоғамдар одағы мүшелерінің жалпы жиналыстарына қатысуға (шешуші дауыс правосымен), Қоғамдар одағының барлық басшы органдарын сайлауға және оларға сайлануға;

б) Қоғамдар одағына бекітілген шаруашылықтардағы аң және балық аулайтын жерлерді, сондай-ақ Қоғамдар одағына қарайтын базалар мен спорт инвентарын жеңілдік шарттарымен пайдалануға;

в) Қоғамдар одағы өткізетін жарыстар мен конкурстарға қатысуға.

18. Аңшылық және балық аулайтын шаруашылықтарды ұйымдастыруға, оларды қорғауға, браконьерлікке қарсы күреске аңшылық фаунасына зиян келтіретін жыртқыш аңдар мен құстарды құртуға белсене қатысқаны үшін, аса үздік спорттық жетістіктерді, қоғамдық тапсырмаларды үлгілі және адал орындағаны үшін Қоғамдар одағының мүшелерін көтермелеуге болады.

Көтермелеудің түрлері мыналар: алғыс жариялау, «Қазохотрыболовсоюздың» грамотасымен және Құрмет грамотасымен наградтау, «Қазохотрыболовсоюздың» Құрмет тақтасына жазу, «Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының құрметті мүшесі» деген атақ беру¹.

19. Уставты, аң және балық аулау ережелерін бұзғаны, Қоғамдар одағы мүшесінің атына кір келтіретін қылықтар үшін мынадай жазалар қолданылады:

- ескерту жасау,
- ескерту беру,
- сөгіс,
- аң және балық аулау правосынан 3 жылға дейінгі мерзімге уақытша айыру,
- Қоғамдар одағы мүшелігінен шығару.

20. Қоғамдар одағының мүшелігінен шығару Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының Уставын бұзушы және тәрбие-леудің басқа шараларына көнбей келген адамдарға ең соңғы шара ретінде ғана қолданылады.

Браконьерлік үстінде ұсталған аңшылар мен балықшылар Қоғамдар одағының мүшелігіне қайта кіру правосынан айырыла отырып, Қоғамдар одағының мүшелігінен шығарылады.

21. Азаматтарды Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелігінен шығару туралы шешімді аңшылар мен балықшыларды бастауыш ұйымының жалпы жиналысы қабылдайды, шешімді кейіннен тиісті Қоғамның басқармасы бекітіп, бұл туралы ұйымнан шығарылған адамның тұрғылықты жеріндегі облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясы мен Қазақ ССР Ішкі істер министрлігінің органдарына хабарлайды.

Азаматтарды Қоғамдар одағының мүшелігінен шығару туралы шешімді Қоғамның басқармасы да қабылдай алады. Бұл туралы бастауыш ұйым хабардар етіледі².

22. Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының мүшелігінен шығару туралы шешімді қоғамның облыстық советінде бұздыруға болады, оның шешімі тұжырымды болып табылады.

Қоғамдар одағының мүшелігінен шыққан азаматтар, шығу себеп-

¹ 18-статьяға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

² 21-статьяға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

теріне қарамастан, аңшылық қаруды — комиссиялық негізде өткізу үшін «Қазохотрыболовсоюздың» магазиніне, ал оны сақтауға рұқсат қағазды Қазақ ССР Ішкі істер министрлігінің органдарына бір ай мерзім ішінде тапсыруға міндетті¹.

III. Қоғамдар одағын басқарудың жоғары органдары

23. Төрт жылда бір рет шақырылатын съезд Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының жоғары басшы органы болып табылады.

Қоғамдар одағының кезектен тыс съезін «Қазохотрыболовсоюз» советінің шешімі бойынша немесе Қоғамдар одағы ұйымдарының кемінде жартысының талап етуі бойынша шақыруға болады.

Ескерту: Съезге делегаттар «Қазохотрыболовсоюздың» советі белгіленген өкілдік нормалар бойынша қоғамдардың облыстық конференцияларында сайланады.

24. Қоғамдар одағының съезі, егер оған сайланған делегаттардың кем дегенде $\frac{2}{3}$ -сі қатысса, заңды деп саналады.

25. Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының съезі:

а) «Қазохотрыболовсоюздың» советі мен тексеру комиссиясының есептерін тындайды және бекітеді;

б) «Қазохотрыболовсоюздың» Уставын қайта қарайды және қабылдайды, оны кейіннен Қазақ ССР Министрлер Советі бекітеді;

в) «Қазохотрыболовсоюздың» советі мен тексеру комиссиясын ашық дауыспен сайлайды. Делегаттардың көпшілігі дауыс берген кандидаттар сайланған болып саналады.

26. «Қазохотрыболовсоюздың» советі мен тексеру комиссиясы төрт жыл мерзімге сайланады. «Қазохотрыболовсоюздың» советі мен тексеру комиссиясының мүшелерінің санын Қоғамдар одағының съезі белгілейді.

27. «Қазохотрыболовсоюздың» советі жылына кемінде екі рет пленарлық мәжіліске жиналады, егер оған совет мүшелерінің кемінде $\frac{2}{3}$ -сі қатысса, ол заңды деп саналады.

28. Совет съездер аралығында «Қазохотрыболовсоюздың» жоғары басқару органы болып табылады.

Совет өз мәжілістерінде:

— «Қазохотрыболовсоюз» қызметінің жылдық және перспективалық жоспарларын бекітеді;

— басқарманың істеген жұмысы туралы есептерді қарап, бекітеді, Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағы қызметінің басқа мәселелері жөнінде шешімдер қабылдайды;

— тексеру комиссиясының тексерудің қорытындылары туралы информациясын тындайды және көрсетілген кемшіліктерді жоюға шаралар алады.

29. «Қазохотрыболовсоюздың» күнделікті жұмысына басшылық жасау үшін совет өз құрамының ішінен ашық дауыспен басқарма сайлайды, оның құрамында басқарма председателі, председателдің екі орынбасары, басқарманың жауапты секретары және жеті мүшесі болады.

Дауыс беруге қатысқан совет мүшелерінің көпшілігі дауыс берген кандидатуралар басқарма құрамына сайланған болып саналады.

Басқарманың мәжілісі, егер оған басқарма мүшелерінің кемінде $\frac{2}{3}$ -сі қатысса, заңды деп саналады.

«Қазохотрыболовсоюздың» басқармасы:

¹ 22-статьяға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

а) «Қазохотрыболовсоюз» қызметінің жылдық және перспективалық жоспарларын әзірлейді, оларды советтің бекітуіне енгізеді және олардың орындалуын ұйымдастырады;

б) Қоғамдар одағының материалдық бағалы заттары мен қаражаттарына иелік жасайды;

в) облыстық қоғамдардың жылдық және перспективалық жоспарларын, олардың қызметі туралы есептерді бекітеді;

ғ) өз қарамағындағы қоғамдарды транспорт құралдарымен, жабдықпен, шикізатпен, материалдармен, балық аулау жабдығымен және аңшылық оқ-дәрілермен жабдықтауға арналған заявкалардың жоспарлаушы органдарға берілуін қамтамасыз етеді және алынған қорларды оларға бөліп береді;

д) еңбек және жалақы жөніндегі негізгі көрсеткіштерді жоспарлайды, «Қазохотрыболовсоюз» қызметкерлерінің еңбек және жалақы мәселелерін белгіленген тәртіп бойынша қарайды, жабайы жануарларды аулау кәсіпшілігіне және Қоғамдар одағының өндірістік кәсіпорындарына арналған өндіріс нормалары мен нарықтарды әзірлейді, қарамағындағы қоғамдар мен кәсіпорындарға белгіленген тәртіп бойынша СССР Мемлекеттік банкісінің мекемелерінде есеп айырысу, ағымдағы және арнаулы счеттар ашуға рұқсат етеді¹;

е) «Қазохотрыболовсоюздың» шаруашылықтары мен қоғамдары үшін құрылыс-монтаждау жұмыстарының шекті көлемін, құрылыстағы қызметкерлердің саны мен еңбек жөніндегі жоспарды белгіленген тәртіп бойынша әзірлеп, бекітеді;

ж) аңшылар мен балықшылар қоғамдарының республикалық социалистік жарысының жеңімпаздарын анықтайды;

з) өз қарамағындағы қоғамдар мен ұйымдардың қолданып жүрген заңдарға немесе «Қазохотрыболовсоюздың» Уставына қайшы келетін шешімдерін бұзады;

и) өз қарамағындағы ұйымдардың есептерін тыңдайды, қоғамдардың басшы кадрларын іріктеп алумен және орналастырумен шұғылданады;

к) Қоғамдар одағы кәсіпорындарының аңшылық және спорттық балық аулайтын құрал-саймандар өндіруін жоспарлайды және белгіленген тәртіп бойынша оларды өткізеді;

л) аңшылық қадағалау және балық қорғау мемлекеттік органдарына белгіленген форма бойынша кезінде есеп беріп отыруды қамтамасыз етеді;

м) «Қазохотрыболовсоюздың» егерлік қызметі Уставын әзірлеп Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасымен келісіп алғаннан кейін бекітеді².

30. «Қазохотрыболовсоюз» басқармасының председателі Қоғамдар одағының осы Уставтың 5-пунктінде аталған праволарын оған айрықша сенімхатсыз-ақ жүзеге асырады және өзінің уәкілдігін басқарма мүшелеріне сеніп тапсыруға праволы. «Қазохотрыболовсоюз» басқармасының председателіне Қоғамдар одағына белгіленген штат кестесі мен сметалар шегінде жұмысшылар мен қызметшілерді жұмысқа алуға және шығаруға право беріледі.

¹ 29-статьяның «д» пунктіне Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрыдағы № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

² 29-статья Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен «к», «л» және «м» пункттерімен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

IV. АҢШЫЛАР МЕН БАЛЫҚШЫЛАРДЫҢ ОБЛЫСТЫҚ, АУДАН АРАЛЫҚ, АУДАНДЫҚ ЖӘНЕ ҚАЛАЛЫҚ ҚОҒАМДАРЫНЫҢ БАСҚАРУ ОРГАНДАРЫ

31. Конференция аңшылар мен балықшылардың облыстық, аудан аралық, аудандық және қалалық қоғамының жоғары басқару органы болып табылады. Қоғамдардың конференциялары төрт жылда кемінде бір рет шақырылады.

Қоғамдардың кезектен тыс конференциялары қоғамдардың төменгі ұйымдарының кемінде жартысының талап етуі бойынша немесе жоғары ұйымдардың нұсқауы бойынша шақырылады.

Конференция, егер оған сайланған делегаттардың кемінде $\frac{2}{3}$ -сі қатысса, заңды деп саналады.

Ескерту: Конференцияға өкілдік нормаларының жоғары қоғамдардың советтері белгілейді.

32. Қоғамдардың конференциялары:

а) аңшылар мен балықшылар қоғамдарының облыстық, аудан аралық, аудандық және қалалық советтері мен тексеру комиссияларының есептерін тыңдап бекітеді;

б) қоғамдардың советтері мен тексеру комиссияларын ашық дауыспен төрт жыл мерзімге сайлайды.

Конференция делегаттарының көпшілігі дауыс берген кандидаттар совет пен тексеру комиссиясының құрамына сайланған болып саналады;

в) жоғары конференциялар мен Қоғамдар одағының съезіне делегаттар сайлайды.

33. Аңшылар мен балықшылар қоғамдары облыстық советтерінің пленарлық мәжілістері жылына кемінде екі рет, аудан аралық, аудандық және қалалық советтерінікі — жылына кемінде төрт рет шақырылады.

Советтердің мәжілістері, егер оларға совет мүшелерінің кемінде $\frac{2}{3}$ -сі қатысса, заңды деп саналады.

34. Аңшылар мен балықшылар қоғамдарының облыстық, аудан аралық, аудандық және қалалық советтері:

— кәсіпорындарда, мекемелерде, ұйымдар мен колхоздарда қоғамдардың бастауыш ұйымдарын құрады, олардың қызметін тексереді және есептерін тыңдайды;

— аңшылық шаруашылықтарында аңшылық-кәсіпшілік фаунасы мен балық қорларын қорғау мен байыту жөнінде шаралар жүргізеді;

— қоғамдардың секцияларын құрады, жоспарларын, сметаларын бекітеді, қаражаттарына иелік жасайды;

— аудандық, қалалық стенд-ату жарыстарын өткізеді, облыстық жарыстарға қатысатын мерген аңшылар құрама командаларын құрады, сондай-ақ аңшы иттердің даладағы сынауларын, байқауларын мен көрмелерін өткізеді;

— Қоғамдар одағы мүшелерінің есебін жүргізеді, аңшылық қару-жарақтарын белгіленген тәртіп бойынша тіркейді, қоғамдар одағының мүшелеріне аңшылық билеттерін береді;

— қоғамдардың мүшелерін аңшылық қару-жарағымен, жабдығымен, оқ-дәрілермен, балықты спорттық және әуесқойлық мақсатта аулаудың құралдарымен қамтамасыз ету үшін сауда кәсіпорындарын ашады;

— ату стенділерін салуды ұйымдастырады;

— жоғары қоғамдар советтерінің алдында есеп береді.

35. Ағымдағы жұмыстарды орындау үшін аңшылар мен балықшы-

лар қоғамдарының советтері пленарлық мәжілістерде өз құрамы ішінен ашық дауыспен мына құрамда басқармалар сайлайды:

— облыстық советтер — басқарма председателін, председателдің орынбасарын, басқарманың жауапты секретары мен төрт мүшесін;

— аудан аралық, аудандық және қалалық советтер — басқарманың председателін, председателінің орынбасарын, жауапты секретарын және екі мүшесін.

Дауыс беруге қатысқан совет мүшелерінің көпшілігі дауыс берген кандидатуралар тиісті басқармалардың құрамына сайланған болып саналады.

Басқарма мәжілісі айына кемінде бір рет өткізіледі және егер оған басқарма мүшелерінің кемінде $\frac{2}{3}$ -сі катысса, заңды деп саналады.

36. Аңшылар мен балықшылардың дербес баланста тұратын облыстық, аудан аралық, аудандық және қалалық қоғамы басқармасының председателі облыстық қоғамдар басқармаларының ұсынуы бойынша «Қазохотрыболовсоюздың» басқармасы тағайындайтын аға бухгалтер мен аңшылық маманын жұмысқа алудан және босатудан басқа, осы Уставтың 5-пунктінде аталған праволармен пайдаланады.

37. «Қазохотрыболовсоюздың», қоғамдардың, облыстық, аудан аралық, аудандық және қалалық советтері советтің жұмысына қатыспайтын, съезд бен конференцияның сенімін актамай жүрген және Қоғамдар одағының мүшесі атына кір келтіретін қылықтары үшін совет мүшелерін өз құрамынан шығара алады, сондай-ақ шығарылғандардың орнына советтің құрамын жаңа мүшелермен сайлаусыз толықтыруға праволы.

Шығару немесе сайлаусыз толықтыру туралы шешім, егер оған тиісті совет мүшелерінің кемінде $\frac{2}{3}$ -сі дауыс берсе, заңды деп саналады.

V. Бастауыш ұйымдар

38. Кәсіпорындарда, мекемелерде, колхоздарда, совхоздар мен басқа ұйымдарда ұйымдастырылатын, кемінде 5 мүшесі бар аңшылар мен балықшылардың коллективі «Қазохотрыболовсоюздың» бастауыш ұйымы болып табылады.

Бастауыш ұйымдарды (аңшылар коллективтерін) облыстық, аудан аралық, аудандық, қалалық қоғамның басқармасы бекітеді.

39. Мүшелердің жылына кемінде бір рет шақырылатын жалпы жиналысы «Қазохотрыболовсоюз» бастауыш ұйымының басшы органы болып табылады, ол:

а) ашық дауыспен екі жыл мерзімге бастауыш ұйымның бюросын, тексеру комиссиясын және Қоғамның аудандық (қалалық) конференциясына делегаттар сайлайды;¹

б) бюролар мен секциялардың есептерін талқылап, бекітеді, Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағына мүшелер қабылдау, жазаға тарту туралы, сондай-ақ Қоғамдар одағының мүшелігінен шығару туралы бюроның шешімдерін бекітеді¹.

Ескертулер: 1. Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының 20-дан аспайтын мүшесі бар бастауыш ұйымында уәкіл сайланады.

2. 50-ге дейін мүшесі бар бастауыш ұйымда 3-5 адамнан бюро сайланады.

3. 50-ден астам мүшесі бар бастауыш ұйымда 5-7 адамнан бюро сайланады.

¹ 39-статьяның бірінші абзацына «а» және «б» пункттеріне Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., 23, 98-ст.).

40. Бастауыш ұйымның жалпы жиналысы қажетті ретіне қарай өткізіледі және егер оған мүшелердің кемінде жартысы қатысса, заңды деп саналады.

Бастауыш ұйымның есеп беру-сайлау жиналысы жылына бір рет өткізіледі және егер оған мүшелердің кемінде $\frac{2}{3}$ -сі қатысса, заңды деп саналады.

41. Бастауыш ұйымның бюросы:

а) өз құрамынан ашық дауыспен председатель сайлайды;

б) еңбекшілер арасында оларды Қоғамдар одағының мүшелігіне тарту жөнінде жұмыс жүргізеді және коллектив мүшелерін бұқаралық шараларға белсенді қатысуға тартады;

в) уақытша және тұрақты секцияларды (үйірмелерді) ұйымдастырады, олардың қызметін басқарады;

г) мүшелік жарналардың және аң аулауға рұқсат берілгені үшін мемлекеттік пошлинаның мезгілінде төленуіне шаралар қолданады;

д) бастауыш ұйым мүшелерінің қатысуы арқылы аң терілері мен басқа да аң өнімдерін дайындаудың мемлекеттік жоспарларын орындауда дайындау ұйымдарына көмек көрсетеді;

е) мемлекеттік аңшылық қорын, нхтнофаунаны сақтау және байыту жөніндегі шараларды жүргізуге көмектеседі, аң ауланатын жерлер мен су қоймаларын қорғауды және қоғам мүшелерінің браконьерлікке қарсы күреске қатысуын ұйымдастырады;

ж) Қоғамдар одағының мүшелерін қоғамдардың аудан аралық, аудандық, қалалық советтері арқылы аңшылық ок-дәрілерімен және жабдығымен қамтамасыз етеді;

з) председатель оны қажетті ретіне қарай шақырады.

Бастауыш ұйым бюросының шешімдері протоколмен рәсімделеді және ұйымның мүшелеріне жеткізіледі, ал бюро мәжілісі протоколының көшірмесі қоғамның аудан аралық, аудандық, қалалық советіне жіберіледі;

и) оның мүшелерінің кемінде жартысы оған қатысқан кезде шешімдер қабылдайды;

к) бастауыш ұйымның жұмысын басқарады, азаматтарды Қоғамдар одағының кандидаттығына және мүшелігіне қабылдайды. Қоғамдар одағының кандидаттары мен мүшелерінің есебін, сондай-ақ аң аулаудан және балық аулаудан алынған өнімнің есебін жүргізеді, жоспарларды жасап, жалпы жиналыстың бекітуіне енгізеді және олардың орындалуын қамтамасыз етеді;

л) Қоғамдар одағының мүшелігіне кандидаттарды даярлайды, сондай-ақ кандидаттық стаждан өтпей-ақ Қоғамдар одағына кіретін азаматтардың аңшылық минимумы мен спорттық және әуесқойлық балық аулау ережелері туралы білімін тексереді;

м) аңшылық және балық аулау шаруашылығын жүргізуге байланысты объектілерді бекітіліп берілген жерлерде салуды белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асырады ¹.

VI. «Казохотрыболовсоюздың» тексеру комиссиялары

42. Тексеру комиссиялары «Казохотрыболовсоюз» бен оның облыстық, аудан аралық, аудандық, қалалық қоғамдары мен бастауыш ұйымдарының финанс, шаруашылық және ұйымдық қызметін бақылайды.

43. Тексеру комиссиялары съезд, конференция, бастауыш ұйым мүшелерінің жалпы жиналысы белгілейтін құрамда сайланады.

¹ 41-статья Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен «к», «л», «м» пункттерімен толықтырылған (Қазақ ССР КЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

Қоғамдар одағының «Қазохотрыболовсоюзда», облыстық, аудан аралық, аудандық, қалалық қоғамдарда әкімшілік-шаруашылық қызмет істейтін мүшелерін тексеру комиссияларына сайлауға болмайды.

44. Тексеру комиссиясы өз құрамынан ашық дауыспен председатель сайлайды.

45. Тексеру комиссиясының мүшелері Қоғамдар одағының тиісті басқару органының — облыстық, аудан аралық, аудандық, қалалық қоғамдарының және бастауыш ұйымының мәжілістеріне кеңесші дауыс правосымен қатыса алады.

46. «Қазохотрыболовсоюздың» барлық буындарының тексеру комиссиялары өз қызметін тексеру комиссиялары туралы съезд бекіткен Ережеге сәйкес жүзеге асырады.

Съездер, конференциялар, есеп беру-сайлау жиналыстары аралығындағы кезеңде олар тексерулердің нәтижелерін советтердің, басқармалардың, бастауыш ұйымдар бюроларының қарауына енгізеді. Тексеру комиссияларының мәжілістері жылына кемінде екі рет шақырылады¹.

VII. «Қазохотрыболовсоюздың» қаржысы

47. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының қаржысы мыналардан құралады:

а) кіру және жыл сайынғы мүшелік жарналардан;

б) «Қазохотрыболовсоюздың» қарамағындағы өндірістік және сауда кәсіпорындарынан аңшылық-балық аулау шаруашылықтары мен базаларының, спорт ғимараттарынан, баспа басылымдарынан, лекциялардан, көрмелерден, жарыстар мен басқа шаралардан түскен кірістерден;

в) аң терісі — мех шикізаты мен басқа өнімді тапсырғаны үшін бөлінетін қаржыдан;

г) Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының қызметімен байланысты басқа да түсімдерден.

48. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының қаржысы оның қызметін қамтамасыз ету мен арнаулы қорлар жасауға жұмсалады.

49. Арнаулы қорларға бөлінетін қаржылардың мөлшерін және олардан қаржы жұмсауды, сондай-ақ мүшелік жарналардың Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының облыстық, аудандық, аудан аралық және қалалық қоғамдары мен бастауыш ұйымдарының қарауында қалдырылатын бөлігінің мөлшерін одақтық органдар немесе Қазақ ССР Министрлер Советі белгіленген тәртіп пен мөлшерлерде Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының советі белгілейді².

50. Қоғамдар одағы табатын пайданың 35 процентін «Қазохотрыболовсоюз» республиканың бюджетіне бөліп отырады².

VIII. «Қазохотрыболовсоюздағы» есепке алу және есеп беру

51. «Қазохотрыболовсоюздағы» есепке алу және есеп беру СССР Министрлер Советінің 1979 жылғы 29 июньдегі № 633 қаулысымен бекітілген Бухгалтерлік есеп беру мен баланстар туралы ережеге сәйкес жүзеге асырылады.

¹ 46-статьяға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж., 26 ноябрьдегі № 454 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 23, 98-ст.).

² 49 және 50 статьяларға Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 ж. 6 апрельдегі № 142 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1979 ж., № 9, 24-ст.).

IX. «Қазохотрыболовсоюздың» қызметін тоқтату

52. Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының қызметін Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының съезінің шешімімен немесе Қазақ ССР Министрлер Советінің шешімі бойынша тоқтатуға болады.

ҚАЗАҚ ССР-інің ТЕРРИТОРИЯСЫНДАҒЫ НЕГІЗІНЕН АЛҒАНДА СУДА ЖҮЗЕТІН ҚҰСТАРДЫҢ МЕКЕНІ РЕТІНДЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МАҢЫЗЫ БАР СУЛЫ-БАТПАҚТЫ ЖЕРЛЕРДІ ҚОРҒАУДЫ КҮШЕЙТУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1976 жылғы 16 февральдағы № 76 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1976 ж., № 5, 14-ст.)**

СССР Министрлер Советінің 1975 жылғы 26 декабрьдегі № 1046 қаулысын² орындау үшін Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы:

— СССР Министрлер Советі жанындағы Геодезия және картография бас басқармасымен келісіп алғаннан кейін негізінен алғанда суда жүзетін құстардың мекені ретінде халықаралық маңызы бар Целиноград облысындағы Қорғалжын мемлекеттік қорығын қоса, Қорғалжын мен Теңіз көлдерінің және Ақтөбе облысындағы Торғай мемлекеттік заказнигін қоса, Торғай мен Ырғыз өзендерінің сағаларындағы көлдердің сипаттамасын жасап, осы көлдердің шекараларын картаға түсіруді қамтамасыз етсін және бір ай мерзім ішінде Қазақ ССР Министрлер Советіне табыс етсін;

— Қорғалжын мен Теңіз көлдерін және Торғай мен Ырғыз өзендерінің сағаларындағы көлдерді қорғауды күшейтуге бағытталған шараларды әзірлеп, жүзеге асырсын.

3. Ақтөбе облыстық атқару комитеті Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасымен бірлесе отырып, Торғай мен Ырғыз өзендерінің сағаларындағы жерлерді ауыл шаруашылығына пайдаланудың сулы-батпақты жерлер мен оларда мекендейтін суда жүзетін құстардың сақталуын қамтамасыз ететін режимін белгілейтін болсын.

4. Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі Торғай мен Ырғыз өзендерінің сағаларындағы көлдерде балықты кәсіпшілік жолмен аулауды осы сулы-батпақты жерлердің флорасы мен фаунасын сақтауды есепке алып жүргізетін болсын.

¹ 2-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

5-пункт СССР Министрлер Советінің 1975 ж. 26 декабрьдегі № 1046 «Халықаралық маңызы бар негізінен алғанда суда жүзетін құстардың мекендеу ортасы ретіндегі сулы-батпақты жерлер туралы 1971 жылғы 2 февральдағы Конвенциядан туындайтын міндеттерді Совет тарапынан орындауды қамтамасыз ету жөніндегі шаралар туралы» қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

**СССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ «ҚҰРЫП КЕТУ ҚАТЕРІ
ТӨНГЕН ЖАБАЙЫ ФАУНА МЕН ФЛОРА ТҮРЛЕРІМЕН
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ САУДА ТУРАЛЫ КОНВЕНЦИЯНЫ
БЕКІТУ ТУРАЛЫ ЖӘНЕ БҮЛ КОНВЕНЦИЯНЫ
ОРЫНДАУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ»
1976 ЖЫЛҒЫ 4 АВГУСТАҒЫ № 612 ҚАУЛЫСЫН
ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ¹**

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ
1976 жылғы 30 августағы № 399 ҚАУЛЫСЫ**

СССР Министрлер Советінің 1976 жылғы 4 августағы № 612 қаулы-сын² орындау үшін Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Құрып кету қатері төнген жабайы фауна мен флора түрлерімен халықаралық сауда туралы Конвенцияға сәйкес сауда жасау реттелетін жабайы жануарлар мен өсімдіктерді аулауға, сондай-ақ жануарлар мен өсімдіктердің бұл түрлерін, олардың бөліктерін немесе дериваттарын Конвенцияда көзделген реттерден басқа, сатуға, сатып алуға (айырбастауға) тыйым салынсын (Конвенцияға сәйкес сауда жасау реттелетін СССР-дің жабайы жануарлар мен өсімдіктері түрлерінің тізбесі қоса тіркелген).

2. (Екінші абзац) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы, Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі, Қазақ табиғат қорғау ерікті қоғамы, Қазақ ССР Ғылым академиясы облыстық атқару комитеттерімен бірлесе отырып, қорғау жөнінде қосымша шараларға мұқтаж жабайы фауна түрлерін зерттеу, анықтау жөніндегі жұмысты жүргізе берсін.

**ҚҰРЫП КЕТУ ҚАТЕРІ ТӨНГЕН ЖАБАЙЫ ФАУНА
МЕН ФЛОРАНЫҢ ТҮРЛЕРІМЕН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
САУДА ЖАСАУ ЖӨНІНДЕГІ КОНВЕНЦИЯНЫҢ III ЖӘНЕ IV
СТАТЬЯЛАРЫНА СӘЙКЕС САУДАСЫ РЕТТЕЛЕТІН
СССР-дің ЖАБАЙЫ АҢДАРЫ МЕН ӨСІМДІКТЕРІ ТҮРЛЕРІНІҢ
ТІЗБЕГІ**

Сүтқоректілер

Жылтыр киттер

Гренландия киті
Жапон немесе оңтүстік киті

Balaena mysticetus
Eubalaena glacialis sieboldii

Сұр киттер

Сұр кит

Eschrichtius gibbosus

Жолақ киттер

Солтүстік көк кит

Balaenoptera musculus musculus

¹2-пунктің бірінші абзацы Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

3-пункт СССР Министрлер Советінің «Құрып кету қатері төнген жабайы фауна мен флора түрлерімен халықаралық сауда туралы Конвенцияны бекіту туралы және бұл Конвенцияны орындау жөніндегі шаралар туралы» 1976 ж. 4 августағы № 612 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдарының жинағының 4-томын қараңыз.

Солтүстік бүкір кит	<i>Megaptera nodosa nodosa</i>
Ит тұқымдастар	
Қызыл қасқыр	<i>Cuon alpinus</i>
Аю тұқымдастар	
Ақ аю	<i>Thalassarctos maritimus</i>
Мысық тұқымдастар	
Түркістан сілеусіні	<i>Felis lynx isabellina</i>
Қарақал	<i>Felis caracal michaelis</i>
Жолбарыс	<i>Panthera tigris</i>
Қабылан (леопард)	<i>Panthera pardus</i>
Қар барысы	<i>Unica unica</i>
Гепард	<i>Acinonyx jubatus raddei</i>
Тюлень тұқымдастар	
Ақ бауыр тюлень немесе тюлень-монах	<i>Monachus monachus</i>
Жылқы тұқымдастар	
Түрікмен құланы	<i>Equus hemionus onager</i>
Бұғы тұқымдастар	
Бұхардың асыл бұғысы	<i>Cervus elaphus bactrianus</i>
Қуыс мүйізділер	
Горал	<i>Nemorhaedus goral</i>
Бұранда мүйізді ешкі	<i>Capra falconeri</i>
Алтайдың таулы қойы	<i>Ovis ammon ammon</i>
Тянь-Шаньның таулы қойы	<i>Ovis ammon karelini</i>
Қазақтың таулы қойы	<i>Ovis ammon collium</i>
Қаратаудың таулы қойы	<i>Ovis ammon nigrimontana</i>
Қызылқұмның таулы қойы	<i>Ovis ammon severtzovi</i>
Түрікменнің таулы қойы	<i>Ovis ammon cycloceros</i>
Бұхардың таулы қойы	<i>Ovis ammon bocharensis</i>
Закавказьенің таулы қойы	<i>Ovis ammon gmelini</i>

Құстар

Альбатрос тұқымдастар	
Ақ жауырынды альбатрос	<i>Diomedea albatrus</i>
Бірқазан тұқымдастар	
Бұйра бірқазан	<i>Pelecanus crispus</i>
Тырнақұтан тұқымдастар	
Қызыл аяқ дегелек	<i>Nipponia nippon</i>
Жалбағай	<i>Platalea leucorodia</i>
Ләйлек тұқымдастар	
Қиыршығыстың ақ ләйлегі	<i>Ciconia boyciana</i>
Қара ләйлек	<i>Ciconia nigra</i>
Үйрек тұқымдастар	
Кіші немесе тундралық акку	<i>Cygnus bewickii</i>
Қызыл тамақ қарашақаз	<i>Rufibrenta ruficollis</i>

Қаршыға тұқымдастар	
Бүркіт	<i>Aquila chrysaetos</i>
Сұңқар тұқымдастар	
Сұңқардың барлық түрі	<i>Falco spp.</i>
Қырғауыл тұқымдастар	
Каспий ұлары	<i>Tetraogallus caspius</i>
Тибет ұлары	<i>Tetraogallus tibetanus</i>
Тырна тұқымдастар	
Жапон тырнасы	<i>Grus japonensis</i>
Ақ тырна немесе стерх	<i>Grus leucogeranus</i>
Даур тырнасы	<i>Grus vipio</i>
Қара тырна	<i>Grus monacha</i>
Дуадақ тұқымдастар	
Дуадақ	<i>Otis tarda</i>
Сұлу дуадақ немесе вихляй	<i>Chlamydotis undulata</i>
Таукүдірет тұқымдастар	
Аңшы улит	<i>Tringa guttifer</i>
Жіңішке тұмсықты балшықшы	<i>Numenius tenuirostris</i>
Кіші балшықшы	<i>Numenius minutus</i>
Шағала тұқымдастар	
Реликті шағала	<i>Larus relictus</i>
Қоңыр басты шағала	<i>Larus brunnicephalus</i>
Тоқылдақ тұқымдастар	
Қабыршақты тоқылдақ	<i>Picus squamatus</i>
Бауырымен жорғалаушылар	
Варан тұқымдастар	
Сұр келес	<i>Varanus griseus</i>
Балықтар	
Бекіре тұқымдастар	
Балтық бекіресі	<i>Acipenser sturio</i>
Лосось тұқымдастар	
Ақ балық	<i>Stenodus leucichthys leucichthys</i>
Жәндіктер	
Парусниктер	
Парусник-Аполлон	<i>Parnassius apollo apollo</i>
Флора	
Орхидейдің барлық түрі	<i>Orchidaceae spp.</i>
Цикламеннің барлық түрі	<i>Cyclamen spp.</i>

**ҚҰРЫП КЕТУ ҚАТЕРІ ТӨНГЕН ЖАБАЙЫ ФАУНА
МЕН ФЛОРАНЫҢ ТҮРЛЕРІМЕН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
САУДА ЖАСАУ ЖӨНІНДЕГІ КОНВЕНЦИЯНЫҢ
V СТАТЬЯСЫНА СӘЙКЕС САУДАСЫ РЕТТЕЛЕТІН
СССР-дің ЖАБАЙЫ АҢДАР МЕН ӨСІМДІКТЕРІ ТҮРЛЕРІНІҢ
Т І З Б Е Г І**

Сүтқоректілер

Жұпар тышқан тұқымдастар	
Жұпар тышқан	<i>Desmana moschata</i>
Тегіс тұмсық жарғанаттар	
Кәдімгі ұзын қанат жарғанат	<i>Miniopterus schreibersi</i>
Алып кешкі жарғанат	<i>Nyctalus lasiopterus</i>
Жалпақ жарғанат	
Ұзынқұлақты қатпар тұмсық жарғанат	<i>Tadarida teniotis</i>
Суыр тұқымдастар	
Мензбир суыры	<i>Marmota menzbieri</i>
Қосаяқ тұқымдастар	
Жуан құйрық ергежейлі қосаяқ	<i>Salpingotus crassicauda</i>
Бес саусақты ергежейлі қосаяқ	<i>Cardiocranius paradoxus</i>
Кәмшат тұқымдастар	
Азиялық өзен кәмшаты	<i>Castor fiber pohlei</i>
Қалқанқұлақ тұқымдастар	
Қалқанқұлақ	<i>Selevinia betpakdalensis</i>
Соқыр тышқан тұқымдастар	
Алып соқыр тышқан	<i>Spalax giganteus</i>
Құм соқыр тышқаны	<i>Spalax arenarius</i>
Ала киттер	
Солтүстік финвалы	<i>Balaenoptera physalus physalus</i>
Аю тұқымдастары	
Тянь-Шаньның қоңыр аюы	<i>Ursus arctos isabellinus</i>
Күнгей Кавказ қоңыр аюы	<i>Ursus arctos syriacus</i>
Сусар тұқымдастар	
Балжегіш	<i>Mellivora capensis indica</i>
Шұбар күзен	<i>Vormela peregusna</i>
Орта Азия құндызы	<i>Lutra lutra seistanica</i>
Солтүстік теңіз құндызы	<i>Enhydra lutris lutris</i>
Куриль теңізі құндызы	<i>Enhydra lutris gracilis</i>
Қорқау қасқыр тұқымдастар	
Шұбар қорқау қасқыр	<i>Hyaena hyaena</i>

Мысық тұқымдастар
Орта еуропалық орман мысығы
Сабаншы

Felis silvestris silvestris
Felis manul

Морж тұқымдастар
Атлант моржы
Лаптев моржы

Odobenus rosmarus rosmarus
Odobenus rosmarus laptevi

Тюлень тұқымдастар
Рихард тюлені немесе Куриль
тюлені
Ладога нерпасы
Сұр тюлень немесе тевяк

Phoca vitulina richardi (-*P. insularis*)
Phoca hispida ladogensis
Halichoerus grypus

Бұғы тұқымдастар
Уссурий теңбіл бұғысы
(Примор өлкесі)
Жанажердің солтүстік бұғысы

Cervus nippon hortulorum
Rangifer tarandus paersoni

Қуыс мүйіз тұқымдастар
Қаракұйрық
Зерен
Қавказдың безоар текесі
Түркменнің безоар текесі
Путоран қар қойы
Зубр

Gazella subgutiarosa
Procapra gutturosa
Capra aegagrus aegagrus
Capra aegagrus turcmunica
Ovis canadensis borealis
Bos bonasus

Құстар

Бірқазан тұқымдастар
Қызғылт бірқазан

Pelecanus onocrotalus

Қоқиқаз тұқымдастар
Қоқиқаз

Phoenicopterus roseus

Үйрек тұқымдастар
Ақтұмсық қарашақаз
Ақмойын қаз
Тау қазы
Кутұмсық қаз
Айдарлы сұқсыр үйрек
Мрамор түсті шүрегей үйрек
Мандаринка
Савка
Қабыршақты крохаль

Branta leucopsis
Philacte canagica
Eulabeia indica
Cygnopsis cygnoides
Tadorna cristata
Anas angustirostris
Aix galericulata
Oxyura leucocephala
Mergus squamatus

Балықшы тұқымдастар
Балықшы

Pandion haliaetus

Қаршыға тұқымдастар
Жыланшы
Дала бүркіті
Қаракұс
Ұзынкұйрық суқаракұс
Ақкұйрық суқаракұс
Ақиық
Қозықұмай немесе сақалта
Құмай

Circaetus gallicus
Aquila rapax
Aquila heliaca
Haliaeetus leucoryphus
Haliaeetus albicilla
Haliaeetus pelagicus
Gypaetus barbatus
Gyps himalayensis

Күр тұқымдастар	
Кавказ кұры	<i>Lyrurus mlokosiewiczii</i>
Дикуша	<i>Falci pennis falci pennis</i>
Қырғауыл тұқымдастар	
Алтай ұлары	<i>Tetraogallus altaicus</i>
Бұлдырық	<i>Francolinus francolinus</i>
Сутартар тұқымдастар	
Султанка	<i>Porphyrio porphyrio</i>
Дуадақ тұқымдастар	
Безгелдек	<i>Otis tetrax</i>
Балшықшы тұқымдастар	
Тарғақ	<i>Chettusia gregaria</i>
Таукүдірет тұқымдастар	
Орактұмсық	<i>Ibidorhyncha struthersii</i>
Балшықшы қалактұмсық	<i>Eurynorhynchus pygmeus</i>
Азияның таукүдірет тәріздес ұршық мойны	<i>Macrorhamphus semipalmatus</i>
Шағала тұқымдастар	
Қызғылт шағала	<i>Rhodostethia rosea</i>
Алеут шақырауық шағаласы	<i>Sterna aleutica</i>
Бұлдырық тұқымдастар	
Тибет қылқұйрығы	<i>Tchangtangia tibetana</i>
Көгершін тұқымдастар	
Ақбауыр көгершін	<i>Columba leuconota</i>
Шымшық тұқымдастар	
Үлкен шакшақ торғай	<i>Saxicola insignis</i>
Жуантұмсық сарышымшық тұқымдастар	
Қамыс суторасы	<i>Paradoxornis heudei</i>
Тоқымашы тұқымдастар	
Шөлдің қара торғайы	<i>Passer simplex</i>

Өсімдіктер

Сүтсабақты түйежапырақ	<i>Osmunda regalis</i>
Жалқы сабақты бүр	<i>Isoetes echinospora</i>
Тис жидегі	<i>Taxus baccata</i>
Тис тікенекті жидегі	<i>Taxus cuspiadata</i>
Пицунда қарағайы	<i>Pinus pithyusa</i>
Станкевич қарағайы	<i>Pinus stankeviczii</i>
Эльдар қарағайы	<i>Pinus eldarica</i>
Польшаның балқарағайы	<i>Larix polonica</i>
Ольгин балқарағайы	<i>Larix Olgensis</i>
Қамчатка майқарағайы	<i>Abies gracilis</i>
Биік арша	<i>Juniperus excelsa</i>
Ауыспалы шалғын	<i>Microbiota decussata</i>
Жұқажапырақты жабысқақ	<i>Najas tenuissina</i>
Ауыспалы қау	<i>Stipa anomala</i>
Тасбауырлы боз	<i>Stipa lithophila</i>

Ерекше боз
 Тоқсабақ боз
 Тектібоз
 Қырым компериясы
 Медведев кайыңы
 Темір кайың
 Гиркандық інжір
 Колхида інжірі
 Днестр қалампыры
 Завадскийдің Элпзантасы
 Комаровтың лотосы
 Шребердің Бразениясы
 Орнықты Эврыала гүлі
 Млокосевичтік жаушүмілдік
 Ольга шетендігі
 Шренк тобылғы түсі
 Орта Азия алмұрты
 Қайың алмұрты
 Альбиция
 Мінсіз шегіртпе
 Каспийдің гледичиясы
 Ольдмандық сарсалма
 Колхида жер жаңғағы
 Ергежейлі бересклет
 Қызғыш жестер
 Жапон жүзімдігі
 Үшқабырғалы жүзім
 София қасқыржидегі
 Юния қасқыржидегі
 Женьшень
 Тырбық ағаш
 Туыссабақ қауған
 Унгерна туыссабақтары
 Гаультер тәріздес эпигея
 Ағаш тәрізді вереск
 Батпақ верескісі
 Жалған шандра

Түркменнің тау мандрагорасы
 Жұнсабақты наперстянка
 Эзельдің шылдырмағы
 Медведев рамфикарпасы
 Жетісу недзвецкиясы
 Таңғажайып ұшқаты
 Этрусс ұшқаты
 Көрікті островския
 Дортман Лобелиясы
 Татаринка тікенекті өсімдігі

Stipa paradoxa
Stipa crassiculmis
Stipa consaguinea
Comperia taurica
Betula medwedewii
Betula schmidtii
Ficus hyrcana
Ficus colchica
Dianthus huypanicus
Elisanthe zawadskii
Nelumbium komarovii
Brasenia schreberi
Euryale ferox
Paeonia mlokosewitschi
Sorbaria olgae
Spiraeanthus schrenkianus
Pyrus asiae mediae
Pyrus cajon
Albizia julibrissin
Coronilla elegans
Gleditschia caspica
Desmodium oldhami
Arachne colchica
Euonymus nana
Rhamnus tinctoria
Ampelopsis japonica
Parthenocissus tricuspidata
Daphne sophia
Daphne julia
Panax ginseng
Arbutus andrachne
Rhododendron kotschy
Rhododendron ungernii
Epigaea gaulterioides
Erica arborea
Erica tetralix
Pseudomarrubium eremostachydioides
Mandragora turcomanica
Digitalis lanata
Rhinanthus osilensis
Rhamphicarpa medwedewii
Niedzwedzkia semiretchenskia
Lonicera paradoxa
Lonicera etrusca
Ostrowskia magnifica
Lobelia dortmanna
Carlina onopordifolia

§ 2. АҢ АУЛАУ ЖӘНЕ АҢ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІ ЖАНЫНДАҒЫ ҚОРЫҚ
ЖӘНЕ АҢШЫЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ БАС БАСҚАРМАСЫ
ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕНІ БЕКІТУ ТУРАЛЫ ¹**

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1979 жылғы 19 октябрьдегі № 400 ҚАУЛЫСЫ**

(Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 22, 71-ст.)

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы туралы осыған қосылған Ереже бекітілсін.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1979 жылғы 19 октябрьдегі
№ 400 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІ ЖАНЫНДАҒЫ ҚОРЫҚ ЖӘНЕ
АҢШЫЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ БАС БАСҚАРМАСЫ ТУРАЛЫ
Е Р Е Ж Е**

1. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы республиканың территориясында қорық ісін және аңшылық шаруашылығын басқаруды жүзеге асыратын республикалық орган болып табылады және өз қызметінде Қазақ ССР Министрлер Советіне бағынады.

Бас басқарма Қазақ ССР территориясында мемлекеттік қорық қорының құрамына енгізілген табиғи объектілерді сақтау үшін, аң аулайтын жерлерді дұрыс пайдалану, мемлекеттік аңшылық қорын қорғау, ұдайы өсіру және ұтымды пайдалану үшін жауап береді.

¹ 2-пункті Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

2. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының негізгі міндеттері мыналар болып табылады:

қорық ісін дамыту, Бас басқарманың қарамағындағы қорықты территорияларда табиғи комплекстерді қорғауды және қалпына келтіруді, сондай-ақ республиканың басқа министрліктері, мемлекеттік комитеттері мен ведомстволарының қарамағындағы осындай территорияларды қорғауға мемлекеттік бақылауды қамтамасыз ету;

аңшылық шаруашылығын дамыту, мемлекеттік аңшылық қорын сақтау және молайту, оны ұтымды пайдалануды ұйымдастыру;

аңшылық шаруашылығының дұрыс жүргізілуіне, министрліктердің, мемлекеттік комитеттердің, ведомстволардың, кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың және азаматтардың мемлекеттік аңшылық қорын пайдаланудың белгіленген тәртібін сақтауын мемлекеттік бақылау, браконьерлікке қарсы күрес ұйымдастыру;

экономикалық және әлеуметтік дамудың мемлекеттік жоспарының оған белгіленген тапсырмаларын орындау, Бас басқарманың және оның қарамағындағы кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың негізгі қорларын, еңбек, материалдық және финанс ресурстарын тиімді пайдалануды қамтамасыз ету.

Бас басқарма өзіне жүктелген міндеттердің орындалуын тікелей немесе өз қарамағындағы кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар арқылы жүзеге асырады.

3. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы өз қызметінде СССР мен Қазақ ССР-інің заңдарын, СССР Жоғарғы Советі Президиумы мен Қазақ ССР Жоғарғы Советі Президиумының указдарын, СССР Үкіметі мен Қазақ ССР Үкіметінің қаулылары мен жарлықтарын және осы Ережені басшылыққа алады.

4. Жүктелген міндеттерге сәйкес Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы:

мемлекеттік қорықтарды, заказниктерді, аңшылық және кәсіпшілік-аңшылық шаруашылықтарын құру жөніндегі табиғи-географиялық және техникалық-экономикалық негіздемелерді әзірлеуді ұйымдастырып, Қазақ ССР Министрлер Советіне ұсыныстар енгізеді;

қорықтық территориялардың бірыңғай мемлекеттік есебін жүргізеді;

жануарлар мен өсімдіктердің сирек кездесетін және жойылып кету қаупі бар, «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабына» енгізілген түрлерінің сақталуын қамтамасыз етеді;

өз қарамағындағы кәсіпорындарда, мекемелерде, ұйымдарда территорияның аңшылық-орналастырылуы мен орман-орналастырылуын қоса табиғи комплекстердің инвентаризациясын жүргізеді;

өз қарамағындағы қорықтық территорияларды қорғауды және белгіленген режимнің басқа министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың қарамағындағы қорықтық территорияларда сақталуын қамтамасыз етеді;

мемлекеттік қорықтарда ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізеді, бұларда арнаулы орта оқу орындары оқушылары мен жоғары оқу орындары студенттерінің практикасын өткізуге көмектеседі, экскурсия қызметтерін ұйымдастырады;

республиканың аңшылық шаруашылығын дамытудың, мемлекеттік аңшылық қорын ұтымды пайдаланудың, қорғаудың және ұдайы өсірудің негізгі бағыттарын әзірлеп, бекітеді;

аң аулайтын жерлерді экономикалық тексеруді және шаруашылық-

аралық орналастыруды, сондай-ақ өз қарамағындағы шаруашылықтардың ішкі шаруашылық аңшылық-орналастырылуын жүргізеді және аңшылық шаруашылығын ұйымдастырып, жүргізудің жобаларын бекітеді, республиканың аң аулайтын жерлерінің мемлекеттік кадастрын жасайды, аң аулайтын жерлерді мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелерге, ұйымдарға бекітіп беруді белгіленген тәртіп бойынша жүзеге асырады;

жануарлар дүниесінің мемлекеттік есебін жүргізеді және жабайы жануарларды байқау үшін атады, кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық аң аулау шарттарын, мерзімдерін, нормаларын, ережелері мен тәсілдерін белгілейді, жабайы жануарлар мен құстардың жекелеген түрлерін аулауға тыйым салады, жануарлар мен құстарды ғылыми, мәдени-ағартушылық, тәрбиелік, эстетикалық, шаруашылық, спорттық мақсаттарда аулауға лицензиялар мен рұқсаттар береді, кәсіпшілікті жүргізгенде иір ойықты қаруды қолдануға рұқсат етеді және оны бақылайды;¹

жабайы жануарларды республиканың территориясына олардың климат жағдайына бейімделуін және қайта бейімделуін ескере отырып орналастыру жөніндегі жоспарларды бекітеді;

жабайы жануарлардың лицензиялар бойынша аулануға тиісті түрлері туралы, оларды қолға түсірудің лицензиялық алымдарының мөлшерлері туралы, сондай-ақ терілері мемлекетке міндетті түрде тапсырылуға тиісті қымбат терілі аңдардың бағалы түрлері туралы ұсыныстарды әзірлеп, Қазақ ССР Министрлер Советіне енгізеді;

өз қарамағындағы кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің территориясында, сондай-ақ жалпы пайдаланудағы аң аулайтын жерлерде аңшылық-шаруашылық, ұдайы өсіру, қорғау шараларын орындайды;

барлық министрліктердің, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың, мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың аңшылық шаруашылығын жүргізу, аңшылық өнімін дайындау, оны қайта өңдеу мен өткізу саласындағы қызметін бақылауды жүзеге асырады, жануарлар дүниесін пайдалану, қорғау және ұдайы өсіру тәртібін өз компетенциясы шеңберінде белгілейді;¹

министрліктерден, мемлекеттік комитеттерден, ведомстволардан, кәсіпорындардан, мекемелерден, ұйымдардан қорық ісі және аңшылық шаруашылығы мәселелері бойынша мәліметтер мен документтерді алуға правосы бар;

аң аулау ережелерін бұзғаны үшін штрафтар салу туралы, мемлекеттік аңшылық және қорық қорына келтірген материалдық залалды өтеу туралы тәртіп бұзушыларды аң аулау правосынан айыру туралы, аң аулаудың заңсыз өнімін, аңшылық қаруын және заңсыз аң аулаудың басқа да құралдарын алып қою туралы қолданылып жүрген заңдарға сәйкес қаулылар шығарады, аң терісін мемлекетке міндетті түрде тапсырудан бұлтартқаны, оны заңсыз түрде сатқаны, сатып алғаны және өңдегені үшін кінәлыларды жауапқа тарту туралы материалдарды ресімдейді;

қорық ісі мен аңшылық шаруашылығы мәселелері жөнінде өз компетенциясы шеңберінде ережелер мен нұсқаулар бекітеді, Қазақ ССР-нің территориясында оларды барлық министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволар, мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғам-

¹ 4-пунктің оныншы және он төртінші абзацтарына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

дық кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар, сондай-ақ азаматтар міндетті түрде орындауға тиісті болып табылады;¹

белгіленген қорық режимін, аң аулау және аңшылық шаруашылығын жүргізу ережелерін бұзғаны үшін кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдар мен лауазымды адамдарды белгіленген тәртіп бойынша жауапқа тартады;

тиісті министрліктермен, мемлекеттік комитеттермен және ведомстволармен келісін алғаннан кейін ғылым-зерттеу мекемелерін, жоғары оқу орындарын, жобалау ұйымдарын, сондай-ақ ғылыми қызметкерлер мен мамандарды қорық ісіне және аңшылық шаруашылығына байланысты мәселелерді әзірлеуге, консультациялар мен экспертизалар жасауға қатыстырады;

жұртшылықты фаунаны қорғауға қатыстырады, бұл үшін қоғамдық аңшылық инспекциясын құрады;

аңшы иттерді өсіру және аңшылық шаруашылығы мен мал шаруашылығына зиян келтіретін жыртқыштарды қырып-жою жөніндегі шараларды ұйымдастырып, олардың жүргізілуін бақылайды;

браконьерлікке қарсы күреске және мемлекеттік аңшылық қорын қорғауға қатысатын адамдарға жабайы жануарларды қорғау жөніндегі белсенді жұмысы мен жыртқыштарды қырып-жойғаны үшін Бас басқарманың арнаулы қаржысынан белгіленген тәртіп бойынша ақшалай сыйлықтар береді;

жүйе бойынша экономикалық және әлеуметтік дамудың ағымдағы және перспективалық жоспарларының жобаларын әзірлеп, оларды белгіленген тәртіп бойынша бекітуге енгізеді, сондай-ақ өз қарамағындағы кәсіпорындарға, мекемелерге, ұйымдарға перспективалық және жылдық жоспарларды бекітіп, олардың орындалуын қамтамасыз етеді;

Бас басқарма жүйесіне енетін кәсіпорындарды, ұйымдарды, мекемелерді белгіленген тәртіп бойынша құрады және жояды, олар туралы ережелерді бекітеді;

өз қарамағындағы кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың құрылымы мен штаттарын, финанс сметалары мен жоспарларын белгіленген тәртіп бойынша бекітеді, олардың шаруашылық-финанс қызметін басқарады, бақылау-тексеру жұмысын ұйымдастырады, еңбекке ақы төлеудің және сыйлық берудің қолданылып жүрген шарттарының дұрыс қолданылуын қамтамасыз етеді;

Қазақ ССР Финанс министрлігімен келісіп алғаннан кейін өз қарамағындағы кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды белгіленген жалақы қоры және басқару аппаратын ұстауға арналған шекті қаржы шегінде еңбекке ақы төлеудің бір тобынан екіншісіне ауыстырады;

өз қарамағындағы шаруашылықтарда аң аулау өнімін дайындауды, әуесқойлық және спорттық аң аулауды ұйымдастырады;

мемлекеттік стандарттар мен техникалық шарттардың, аң аулау өнімі бағаларының және аңшыларға көрсетілетін қызметтер құнының жобаларын белгіленген тәртіп бойынша әзірлеп, тиісті органдарға табыс етеді;

Бас басқарма жүйесінде күрделі құрылысты жүзеге асырады, күрделі құрылыстың жобалау-смета документтемесін, құрылыстар мен жобалау-ізвестіру жұмыстарының титулдық тізімдерін белгіленген тәртіп бойынша әзірлеп, бекітеді, негізгі қорларды күрделі жөндеуден өткізеді;

өз қарамағындағы кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды материалдық-техникалық жабдықтауды қамтамасыз етеді;

¹ 4-пунктің он жетінші абзацына Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

Бас басқарма жүйесіндегі кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды қызметкерлердің білікті кадрларымен қамтамасыз етеді, кадрлар даярлауды және олардың мамандығын арттыруды ұйымдастырады;

басқарудың формалары мен әдістерін жетілдіру, еңбек өнімділігін арттыру жөнінде шаралар жүргізеді, социалистік жарыс ұйымдастырады, оның қорытындылары бойынша жеңімпаз коллективтерге құрмет грамоталары мен ақшалай сыйлықтар береді және Бас басқарма жүйесіндегі озат қызметкерлерді белгіленген тәртіп бойынша көтермелейді;

қорықтардың ғылыми еңбектерін, қорық ісі және аңшылық шаруашылығы жөнінде методикалық, ғылыми-көпшілік әдебиетті белгіленген тәртіп бойынша басып шығарады, табиғат қорғау мәселелерін насихаттауды жүзеге асырады;

еңбекшілердің ұсыныстарын, арыздары мен шағымдарын дер кезінде және ұқыпты қарауды ұйымдастырады, оларда қойылған мәселелердің дұрыс шешілуін қамтамасыз етеді;

жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану жөніндегі ережелердің, нормалар мен басқа да талаптардың бұзылуының алдын алу және болдырмау жөнінде оған ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарымен берілген басқа да праволарды жүзеге асырады.¹

5. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасын Қазақ ССР Министрлер Советі тағайындайтын бастық басқарады.

Бас басқарма бастығының Қазақ ССР Министрлер Советі тағайындайтын орынбасарлары болады.

6. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының бастығы Бас басқармаға жүктелген міндеттердің орындалуына дербес жауап береді, Бас басқарма бастығы орынбасарларының, бөлім бастықтарының және басқа жауапты қызметкерлердің міндеттерін бөліп береді және өз қарамағындағы кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың, қызметіне басшылық үшін олардың жауапкершілік дәрежесін белгілейді.

7. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының бастығы қолданылып жүрген заңдардың, сондай-ақ СССР Министрлер Советі мен Қазақ ССР Министрлер Советінің қаулылары мен жарлықтарының негізінде және оларды орындау үшін өз компетенциясы шегінде өз қарамағындағы кәсіпорындар, мекемелер, ұйымдар үшін міндетті бұйрықтар мен нұсқаулар шығарады және олардың орындалуын тексереді.

8. Қорық ісі мен аңшылық шаруашылығын дамытудың негізгі бағыттары жөніндегі ұсыныстарды, сондай-ақ ғылымның, техниканың жетістіктері мен озық тәжірибені енгізу жөніндегі ұсыныстарды қарау үшін Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы бастығының жанынан қорық ісі жөніндегі совет пен аңшылық шаруашылығы жөніндегі ғылыми-техникалық совет құрылады. Аталған советтердің құрамын Бас басқарманың бастығы бекітеді.

9. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы орталық аппаратының құрылымы мен санын Қазақ ССР Министрлер Советі бекітеді. Бас басқарманың орталық аппаратының штаттық кестесін белгіленген тәртіп бойынша бастық бекітеді.

¹ 4-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен абзацпен толықтырылған (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

10. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы республикалық бюджет есебінен ұсталады, сондай-ақ Қазақ ССР Финанс министрлігімен келісіп алғаннан кейін Бас басқарманың бастығы бекітетін сметалар бойынша жұмсалатын арнаулы қаржылары болады.

11. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының Қазақ ССР-інің Мемлекеттік гербі бейнеленген, өз аты қазақ және орыс тілдерінде жазылған мөрі болады.

ҚАЗАҚ ССР-інің ТЕРРИТОРИЯСЫНДА АҢ АУЛАУ ЖӘНЕ АҢШЫЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕНІ БЕКІТУ ТУРАЛЫ¹

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1978 жылғы 8 сентябрьдегі № 353 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ., 1978 ж., № 19, 70-ст.)**

1. Қазақ ССР-інің территориясында аң аулау және аңшылық шаруашылығын жүргізу туралы осыған қосылған Ереже бекітілсін¹.

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1978 жылғы 8 сентябрьдегі
№ 353 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

ҚАЗАҚ ССР-інің ТЕРРИТОРИЯСЫНДА АҢ АУЛАУ ЖӘНЕ АҢШЫЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ¹

Жалпы ережелер

1. Аңшылық шаруашылығы халық шаруашылығының саласы болып табылады, оның міндеті — мемлекеттік аңшылық қорын қорғау мен ұдайы өсіру, сондай-ақ кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық аңшылық түрінде оны ұтымды пайдалану.

2. Республика территориясында табиғи еркіндік қалпында мекендейтін барлық жабайы аңдар (теңіз жануарларынан басқа), құстар, бауырымен жорғалаушылар мен қос мекенділер Қазақ ССР-інің біртұтас мемлекеттік аңшылық қорын құрайды.

3. Бұл қорды пайдалану, қорғау мен ұдайы өсіру тәртібі СССР және Қазақ ССР заңдарымен, осы Ережемен, сондай-ақ Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы өзіне берілген праволарға сәйкес шығаратын нұсқаулармен және ережелермен реттеліп отырады.

4. Аңшылық шаруашылығын дұрыс жүргізуге, мемлекеттік аңшылық қорын қорғауға, ұдайы өсіруге және ұтымды пайдалануға мемлекеттік бақылауды халық депутаттары аудандық және облыстық Совет-

¹ Қаулының атауына және 1-пунктке Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

2 және 3-пункттер Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

терінің атқару комитеттері мен Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы жүзеге асырады.

5. Кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық аңшылық белгіленген тәртіп бойынша рұқсат етілген барлық жерлер, су мен ормандар аңшылық жерлері болып саналады.

6. Қазақ ССР-інің территориясындағы барлық аңшылық жерлері Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының қарамағында болады, ол аңшылық жерлерінің кадастрын жасайды, оларды ұтымды пайдалануды және қорғауды ұйымдастырып, бақылайды.

7. Қазақ ССР-інің территориясында мыналар аңшылық жерлері емес:

а) елді мекендердің жерлері;

б) өнеркәсіптің, транспорттың, курорттардың, қорықтардың жерлері, табиғат және мәдениет ескерткіштері орналасқан жерлер, магистральдық құбырлар, байланыс, радиоландыру және электр энергиясын беру желілері үшін бөлінген жерлер;

в) қалалар айналасындағы жасыл аймақтар, еңбекшілердің тынығу аймақтары, пионер және спорт лагерьлерінің территориялары;

г) өнеркәсіп кәсіпорындарының санитариялық-қорғаныш аймақтары;

д) сел, сырғымалар хауіпті учаскелер және темір жолдар мен автомобиль жолдарына бөлінген тілкемге жалғас қорғаныш орманды аймақтар;

е) су алғыш ғимараттардың қорғаныш аймақтары;

ж) аэродром маңындағы жер тілкемдері;

з) магистральдық құбырлардың, байланыс, радиоландыру және электр энергиясын беру желілерінің қорғау аймақтары;

и) курорттардың санитариялық қорғау төңіректері;

к) шекаралық алаптар;

л) қорықтарды қорғау аймақтары, табиғат парктері мен заказниктер, егер оларды белгілеу туралы шешімдерде басқаша көзделмеген болса;

м) мемлекеттік су қоры жерлеріндегі су қоймаларының жағалаулары бойындағы қорғау аймақтары;

н) балық питомниктері, тоған және басқа да мәдени балық шаруашылықтары, балық аулау қажеті үшін су жағалауындағы алаптар;

о) егін жиналып біткенше ауыл шаруашылық дақылдары бар жерлер.

8. Аңшылық жерлері:

жалпы пайдаланудағы аңшылық жерлері;

мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға бекітіліп берілген аңшылық жерлері болып бөлінеді.

9. Мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға аң аулайтын жерлердің тиісті шекараларында аңшылық шаруашылығын жүргізуге право беріледі.

Аң аулайтын жерлердің белгілі бір шекараларында аңшылық шаруашылығын жүргізу правосы кемінде 10 жыл мерзімге беріледі. Аңшылық шаруашылығын жүргізуге право берілген кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар белгіленген мерзім өткеннен кейін бұл жерлерде аңшылық шаруашылығын одан әрі жүргізуде артықшылық правосын пайдаланады.

Аңшылық шаруашылығын жүргізуші кәсіпорындар, мекемелер мен

ұйымдар облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясымен келісілген жоспарлар бойынша аталған жерлерде жануарларды ұдайы өсіру, жануарларды және олар мекендейтін ортаны қорғау шараларын жүзеге асыруға, сондай-ақ жануарлар дүниесін қорғау мен пайдалану жөніндегі басқа да талаптарды орындауға міндетті.

Аңшылық шаруашылығын жүргізуші кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар өз аймақтарында аң аулайтын жерлер орналасқан колхоздармен, совхоздармен, орман шаруашылықтарымен және басқа орман шаруашылық ұйымдарымен келісіп алғаннан кейін ол жерлерде қажетті құрылыстар сала алады, жемдік және қорғаныш өсімдіктерін егіп, аңшылық шаруашылығын жүргізу үшін қажетті басқа шараларды іске асыра алады¹.

10. Аң аулайтын жерлердің белгілі бір шекараларында аңшылық шаруашылығын жүргізу правосы Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы жүзеге асыратын аңшылық-экономикалық зерттеу мен шаруашылықаралық аңшылық-орналастыру негізінде беріледі.

Аңшылық шаруашылығын жүргізуге право берілген кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар өздеріне бекітілген аң аулайтын жерлерде ішкі шаруашылық аңшылық орналастыру ісін жүргізеді.

СССР Министрлер Советінің 1982 жылғы 5 январьдағы № 3 қаулысына сәйкес аңшылық шаруашылығын жүргізуге право беру тәртібін Қазақ ССР Министрлер Советі СССР Ауыл шаруашылығы министрлігімен келісіп алғаннан кейін белгілейді.¹

11. Қазақ ССР территориясында мынадай типті аңшылық шаруашылықтары құрылады:

а) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының мемлекеттік кәсіпшілік-аңшылық шаруашылықтары;

б) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының мемлекеттік аңшылық шаруашылықтары;

в) Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігінің мемлекеттік орман қоры жерлеріндегі мемлекеттік орман-аңшылық шаруашылықтары;

г) Қазақ ССР Тұтыну қоғамдары одағының кооперативтік кәсіпшілік-аңшылық шаруашылықтары;

д) Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағына, Әскери аңшылық қоғамына, Бүкілодақтық «Динамо» физкультура-спорт қоғамына және басқа да кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға тіркелген аңшылық және аңшы-балықшы шаруашылықтары.

12. Мемлекеттік және кооперативтік аңшылық шаруашылықтарын — Қазақ ССР Министрлер Советі, ал тіркелген аңшылық және аңшы-балықшы шаруашылықтарын халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері құрады.

Бұл шаруашылықтар туралы ережелерді олар қарамағында болып отырған кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасымен және СССР Балық шаруашылығының балық запастарын қорғау мен ұдайы өсіру және балық аулауды реттеу жөніндегі бассейндік басқармаларымен келісіп алғаннан кейін бекітеді.

¹ 9 және 10-пункттерге Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж., 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

13. Аңшылық шаруашылықтарына аңшылық жерлері жер пайдаланушылардан жер учаскелерін қайтып алмай-ақ бекітіліп беріледі.

Мемлекеттік, кооперативтік және тіркелген аңшылық және аңшы-балықшы шаруашылықтарына айрықша жеке немесе бірлесіп пайдалануға су объектілерін беру Қазақ ССР-інің су жөніндегі қолданылып жүрген заңдарында белгіленген тәртіп бойынша жүргізіледі.

14. Аңшылық шаруашылықтарында аңшылық-орналастыру, аңшылық-шаруашылық және ұдайы өсіру жұмыстары жөніндегі жыл сайынғы жоспарларды мемлекеттік аңшылық инспекцияларымен келісіп алғаннан кейін тиісті мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар бекітеді. Жабайы жануарларды, олардың климат жағдайларына бейімделуі мен қайта бейімделуін қоса алғанда, республикада орналастыру жөніндегі жоспарларды Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы бекітеді.

Аң аулау

15. Мемлекеттік аңшылық қоры құрамына енгізілген жабайы жануарларды қолға түсіру (атып, аулап) аң аулау болып саналады.

16. Қазақ ССР-інің территориясында аңшылар қоғамдарының мүшелері болып табылатын, аңшылық минимумы бойынша сынақтарды тапсырған және белгіленген мөлшерде мемлекеттік баж салығын төлеген СССР-дің барлық азаматтары дәрімен атылатын аңшылық қаруымен, рұқсат етілген басқа да аң аулау құралдарымен, сондай-ақ аңшы иттермен және құстармен аң аулау правосын пайдаланады. Аңшылар қоғамдары мүшелерінің сол қоғамдардың мекемелері мен ұйымдары аңшылық шаруашылығын жүргізетін жерлерде, аңшылық шаруашылығын басқа кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар жүргізетін жерлерде — олардың әкімшілігінің рұқсатымен, сондай-ақ аң аулайтын өзге жерлерде — облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясының рұқсатымен, белгіленген ережелерді сақтай отырып, әуесқойлық және спорттық аң аулауды жүзеге асыруға правосы бар.

Аңшылық минимумы бойынша сынақтарды тапсырғаны және мемлекеттік баж салығын төлегені туралы белгілер соғылған аңшылық мүшелік билет пен белгіленген тәртіп бойынша берілген жолдама әуесқойлық және спорттық аң аулауды жүзеге асыру правосына куәлік болады.¹

17. Бірыңғай үлгідегі аңшылық билетін беру правосы мыналарға беріледі:

Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағына;

Әскери аңшылық қоғамына;

Бүкілодақтық «Динамо» физкультура-спорт қоғамына.

Аңшылық билеттерін беру тәртібі Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы Қазақ ССР Финанс министрлігімен келісіп алғаннан кейін бекітетін нұсқаумен белгіленеді.

18. Жабайы жануарлардың бағалы түрлерін Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы мен мемлекеттік аңшылық инспекциялары беретін ақылы лицензиялар бойынша ғана аулауға болады.

Лицензиялар бойынша кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық ре-

¹ 16-пунктке Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

тінде аулауға болатын жабайы жануарлардың түрлерін, сондай-ақ лицензияларға төленетін ақы мөлшерін Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы мен Қазақ ССР Финанс министрлігінің ұсынуы бойынша Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейді.

Лицензияларды берудің, пайдаланудың және олар бойынша есеп берудің тәртібі Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы бекітетін нұсқаумен белгіленеді.

19. Жалпы пайдаланудағы аңшылық жерлердегі жабайы жануарларды қолға түсіруге берілетін лицензияларды өткізуден түсетін қаржылар — Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының иелігіне, ал мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдарға бекітілген аңшылық жерлеріндегі жабайы жануарларды қолға түсіруге берілетін лицензияларды өткізуден түсетін қаржылар осы кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың иелігіне беріледі.

Лицензияларды өткізуден түсетін қаржылар мемлекеттік аңшылық қорын қорғау мен ұдайы өсіру, аңшылық-орналастыру және жабайы жануарлардың санын есепке алу жөніндегі шараларды жүргізуге жұмсалады.

20. Кәсіпшілік аңшылық кезінде, сондай-ақ аңшылық өнімі мен аңшылық қаруын тасымалдаған кезде аңшылар аңшылық билетін, аңшылық қаруын пайдалану правосына рұқсат қағазды, аңшылық орны, мерзімдері мен қолға түсірілуге тиіс жабайы жануарлардың саны көрсетілген мемлекеттік, кооперативтік немесе басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер және ұйымдармен жасасқан шартты сондай-ақ жануарлардың лицензиялық түрлерін аулауға арналған лицензияны өздерімен бірге алып жүруге міндетті.

21. Ұзақ уақыт пайдалану үшін кәсіпші аңшыларға аңшылық жер учаскелері бекітіліп беріледі.

22. Жалпы пайдаланудағы аң аулайтын жерлерде әуесқойлық және спорттық аң аулауды жүзеге асырған кезде аңшы аңшылық билеті мен аңшылық қаруын пайдалану правосына рұқсат қағазды, ал мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға бекітілген аң аулайтын жерлерде — аңшылық шаруашылығы тікелей иелігінде тұрған кәсіпорынның, мекеменің немесе ұйымның рұқсат қағазын (жолдамасын) да өзімен бірге алып жүруге міндетті.¹

23. Кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық аң аулаған кезде аңшылар мен балықшылардың қоғамдарына тіркелген және аңшылық билеттеріне енгізілген аңшы иттер мен құстарды пайдалануға рұқсат етіледі.

24. Қолданылып жүрген заңдарға сәйкес кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық аң аулаудың тәртіптерін, мерзімдері мен тәсілдерін, аңшылардың жабайы жануарларды аң аулаудың бір күні және маусымы ішінде қолға түсіруге болатын шекті нормаларын Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы белгілейді.

Аң аулаудың мерзімдерін халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қо-

¹ 22-пунктке Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

рық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасымен келісіп алғаннан кейін нақтылай алады.

25. Жабайы жануарларды ғылыми, мәдени-ағартушылық, тәрбиелік және эстетикалық мақсатта аулауға Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы ғылыми-зерттеу, оқу және мәдени-ағарту мекемелерінің дәлелді өтініштері негізінде ақылы лицензиялар бойынша рұқсат етеді.

Жабайы жануарларды ғылыми, мәдени-ағартушылық, тәрбиелік және эстетикалық мақсатта аулау үшін төлейтін ақының мөлшерін Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы мен Қазақ ССР Финанс министрлігінің ұсынуы бойынша Қазақ ССР Министрлер Советі белгілейді.¹

26. Аң терілері, былғарылық шикізаттар, жеуге жарамды аңдардың еті мен майы, қанатты жабайы құстар, мүйіздер, пантылар мен кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық аң аулау жолымен алынатын басқа да өнім, сондай-ақ мемлекеттік аңшылық қорына жататын, қамауда бағу және орналастыру үшін ұсталған жабайы жануарлар аңшылық өнімдері болып саналады.

27. Аңшылық өнімін алуды, өңдуді және өткізуді бақылау Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының мемлекеттік аңшылық бақылау органдарына жүктеледі.

28. Қазақ ССР Тұтынушылар қоғамдары одағы аң аулау арқылы алынатын аң терісін негізгі дайындаушы болып табылады, ал мемлекеттік және басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар оны дайындауға тұтынушылар кооперациясының органдарымен жасасқан контрагенттік негізде қатысады.

29. Қымбат бағалы аң терілері Қазақ ССР Министрлер Советі бекітетін тізбеге сәйкес дайындау ұйымдары арқылы мемлекетке міндетті түрде тапсырылуға тиіс.

30. Әуесқойлық және спорттық аң аулаудың мемлекетке міндетті түрде тапсырылуға тиіс қымбат бағалы аң терілерінен басқа өнімін оны алған аңшылар пайдаланады немесе солар Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының және Қазақ ССР Тұтынушылар қоғамдары одағының mağазиндері арқылы халыққа сата алады.

Мемлекеттік аңшылық қоры мен аңшылық жерлерді қорғау

31. Мемлекеттік аңшылық қоры мен аңшылық жерлерді сақтау мақсатында мыналарға тыйым салынады:

а) жабайы жануарларды мынадай жағдайларда қолға түсіруге:

— тыйым салынған мерзімдерде және тыйым салынған орындарда, сондай-ақ қолға түсірудің белгіленген шекті нормаларынан асатын мөлшерде;

— жануарларды жаппай қолға түсірудің тәсілдерін қолданып (автомашиналармен, мотоциклдермен, аэрошаналармен, самолеттермен, вертолеттермен, моторлы қайықтармен және өзен кемелерімен, түнде электр шамдарымен және т. б. аң аулау);

— аң аулаудың қырып-жоятын және хауіпті тәсілдерімен (өзі атылатын мылтықтарды орналастыру, 12-калибрден ірі тегіс стволды аңшылық мылтығын, ал спорттық-әуесқойлық аң аулаған кезде — шағын

¹ 25-пунктке Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

калнбрлі винтовкалар мен пневматикалық мылтықты қолдану, тұяқты жабайы аңдарға тұзақтар мен қақпандар құру, әрқилы орлар мен шұңқырлар қазу, ондатраны балық аулайтын қармақтармен ұстау және оны ату, улы заттарды арнайы рұқсатсыз қолдану, жануарларды інінен түтін салып және қазып алу, т. б.);

— аянышты жағдайда қалғанда (су тасқындары мен өрттен қашқан, аштықтан әлсіреген, т. б.);

б) жабайы жануарларды, соның ішінде халық шаруашылығына және халықтың денсаулығына біршама зиян келтіретін түрлерін де, белгіленген ережелерді сақтамастан құртуға;

в) арнайы рұқсатсыз жұмыртқа жинауға, ұяларды бұзуға және жабайы жануарлардың мекенін талқандауға;

г) азаматтардың жабайы жануарларды ұстап, қамап қоюына;

д) аңшылық жерлерінде — аң аулауға тыйым салынған мерзімдерде, ал қорықтарда, заказниктерде, жасыл аймақтарда және аң аулауға тыйым салынған басқа да орындарда жылдың барлық мерзімдерінде азаматтардың аңшылық мылтықтарымен және басқа да аң аулау құралдарымен, аңшы иттермен, құстармен жүруіне;

е) жабайы жануарлардың өлімін болдырмайтын сақтандыру шараларын сақтамай ауыл және орман шаруашылығының зиянкестерімен күресу үшін улы химикаттарды сақтауға және қолдануға, сондай-ақ аңшылық жерлерін мұнай өнімдерімен, улы химикаттармен және өндірістің зиянды қалдықтарымен ластауға;

ж) аңшылық жерлеріндегі тақыршақтарды, қамыс қопаларын және басқа өсімдіктерді мемлекеттік аңшылық инспекциясымен келісіп алмай өртеуге;

з) белгілі учаскелерде орман шаруашылық жұмыстарын жүргізуге, егер мұның өзі меніреу құрлар мен құрлардың тоқылдақтарын жоюды, сондай-ақ жабайы жануарлардың шоғырланған жерлерінде олардың тіршілік жағдайларын нашарлатуды туғызатын болса;

и) аңшылық жерлеріндегі жабайы жануарлар үшін азықтық өсімдіктер егісін, жасанды ақбастарды, астауларды, жөн сілтегіш белгілер мен аңшылық шаруашылығын жүргізуге арналған басқа да ғимараттарды бұзуға немесе зақымдауға.

32. Мемлекеттік аңшылық қоры мен аңшылық жерлерін қорғау ережелерін сақтауға бақылауды мыналар жүзеге асырады:

а) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының мемлекеттік аңшылық бақылау қызметі;

б) Қазақ ССР мемлекеттік орман қорғау;

в) кооперативтік кәсіпшілік-аңшылық шаруашылықтарының және тұтыну кооперациясының аудандық дайындау конторларының егерлік қызметі;

г) қоғамдық аңшылық инспекциясы;

д) халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері.

33. Мемлекеттік аңшылық қоры мен аңшылық жерлерін қорғау ережелерін сақтауды бақылау жүктелген ұйымдар мен адамдардың мынадай праволары бар:

а) аңшылық жерлерінде аң аулау тәртібін бұзушыларды ұстауға және, егер олардың кім екені ұсталған жерде анықталмаса, жақын жердегі халық депутаттары жергілікті Советінің атқару комитетіне немесе милиция бөлімшесіне апаруға;

б) аңшылық жерлерінде заңсыз аң аулауға қатысқаны байқалған автотранспортты қарауға;

в) тәртіп бұзушылардың дәрімен атылатын қаруын, аң аулау құ-

ралдары мен өнімін алып қоюға, сондай автомобильдерді, мотоциклдерді қайықтарды және басқа транспорт құралдарын заңсыз қолға түсірілген өнімімен қоса мемлекеттік аңшылық бақылау органдарына жеткізу үшін ұстауға (тәртіп бұзушылық туралы материалдарды ресімдеп, автотранспорт құралдарының кімдікі екенін анықтағанға дейін);

г) аң аулау тәртібін бұзушылардан жазбаша түсініктеме талап етуге, сондай-ақ тәртіп бұзушылық туралы актілер жасауға.

Тәртіп бұзушыларға жасалған актілер, олардан алынған қару мен аң аулау құралдары кінәлыларды белгіленген жауапқа тарту үшін мемлекеттік аңшылық инспекциясына берілуге тиіс.

34. Өз аймақтарында аң аулайтын жерлер орналасқан мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар осы жерлерде аңшылық шаруашылығын жүргізуді кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға аңшылық шаруашылығын жүргізуді ұйымдастыру, жабайы аңдар мен құстарды қорғау және көбейту жөніндегі шараларды жүзеге асыруда жәрдемдесіп отыруға міндетті.

Орман шаруашылық және ауыл шаруашылық кәсіпорындары мен ұйымдарының өндірістік жоспарларында аңдар мен құстар мекендейтін және көбейетін орындарды сақтау мен жақсарту жөніндегі шаралар көзделіп отыруға тиіс. Қажет болған реттерде осы кәсіпорындар мен ұйымдардың штаттарында аңшы маманы лауазымы белгіленіп отырсын.¹

35. Багалы, сондай-ақ сирек кездесетін және жойылып кету қаупі бар жабайы жануарлар түрлерін қорғауды күшейту мақсатында заказниктер белгіленеді.

СССР Қызыл кітабына енгізілген жануарларды аулау ерекше реттерде, тек СССР Ауыл шаруашылығы министрлігінің рұқсатымен ғана жүргізіледі.¹

Тәртіп бұзушылардың жауапкершілігі

36. Мемлекеттік аңшылық қорының құрамына енгізілген жабайы жануарларды белгіленген ережелерді бұзып аулау және басқа жолмен қолға түсіру заңсыз (браконьерлік) деп саналады.

Заңсыз түрде аң аулау арқылы қолға түсірілген немесе белгіленген ережелерді бұзып өңделген және өткізілген аңшылық өнімі аң аулаудың заңсыз өнімі деп саналады.

37. Заңсыз аң аулаған немесе аң аулау мен аңшылық шаруашылығын жүргізудің осы Ережеде көзделген басқа да ережелерін бұзған лауазымды адамдар мен азаматтарға мынадай жазалау шаралары қолданылады:

а) мемлекеттік аңшылық қоры мен аңшылық жерлеріне бақылауды жүзеге асырушы органдардың ескертуі;

б) мемлекеттік аңшылық бақылау органдарының қолданылып жүрген заңдарға сәйкес әкімшілік жолымен штраф салуы;

в) тәртіп бұзушыларды белгіленген тәртіп бойынша қылмыстық жауапкершілікке тарту.

Мемлекеттік аңшылық қоры мен аңшылық жерлерін қорғауға бақылауды жүзеге асырушы органдар әрбір тәртіп бұзушылық туралы аңшылар есепте тұрған жердегі бастауыш коллективтер мен қоғамдарға кінәлыларға қоғамдық ықпал ету шараларын қолдану үшін хабарлайды. Бастауыш коллективтер мен қоғамдар тәртіп бұзушыларға қоғам-

¹ 34-пунктке Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

Осы қаулымен 35-пункт абзацпен толықтырылған.

дық ықпал ету шараларын қолданумен шектеле алады, оларды қоғамнан шығарып, мемлекеттік аңшылық бақылау органдарына тәртіп бұзушыларды үш жыл мерзімге дейін аң аулау правосынан айыру туралы ұсыныс жасай алады.

38. Аң аулау және аңшылық шаруашылығын жүргізу ережелерін бұзған азаматтар мен лауазымды адамдар әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылуына қарамастан, сондай-ақ кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар мемлекеттік аңшылық қорына келтірген материалдық залалды мынадай мөлшерде өтеуге міндетті:

Жабайы жануардың аты	Жасына қарамастан бір жануар үшін жаза мөлшері (сом есебімен)
Құлан	1000
Бұлан, марал, тарғыл бұғы, аркар, қара құйрық	500
Аю, құндыз, бұлғын, барс, қабылан, кәмшат	250
Қабан, құдыр	200
Тау теке, елік, ақбөкен	100
Сусар, қара күзен, жұпар тышқан	60
Мензбір суыры	45
Дала күзені, сарғыш күзен, сары күзен, ақкіс, шұбар күзен, түлкі, қарсақ, борсық, құну, ала аяқ мәлін, сабаншы, дала мысығы, құм мысығы, сілеусін, жанат тәрізді ит, ондатра, суырлар	30
(Мензбір суырынан басқа)	
Коян, тиін, аққұлақ, жайра	15
Балпақ, жарқанат, кірпі, көр тышқан, борша тышқан, косаяк, қаракас және басқа пайдалы ұсақ сүт қоректілер	3
Қоқиқаз, ақ тырна, аққу, дегелек, дуадақ, қалбағай, ақ құтан, бірқазан	75
Тырна, ұлар, меніреу құр	50
Қырғауыл, құр, қаз, қарашақаз, гагара, су құзғыны, қарабай, сұр және жирен құтандар, айдарлы құтан, кіші әупілдек, әупілдек, үлкен балықшы	30
Күндізгі жыртқыш құстар мен жапалақтар	30
Үйрек, тұрпан, крохаль, қасқалдақ, шұбар құр, бұлдырық, қылқұйрық, шіл, кекілік	20
Көгершін, жабайы кептер, бөдене, шағала, сұр шағала, сұқсыр үйрек, балшықшы, сутартар, тоқылдақ, көкек, ешкіемер, көк қарға, арашы торғай, балықшы, сасық көкек, сұр қарлығаш	10
Әнші торғай тектес құстар	5
Ұялар мен індерді құрту (әрбіреуі үшін)	15
Бауырымен жорғалаушылар және қос мекенділер	5

Мемлекеттік аңшылық қорына келтірілген залал заказниктер мен жасыл аймақтарда заңсыз аң аулаған кезде — бір жарым есе мөлшерінде, ал мемлекеттік заказниктерде аң аулағанда немесе «Қазақ ССР-інің Қызыл кітабына» енгізілген жабайы жануарлардың түрлерін жойғаны үшін екі есе мөлшерінде өтеледі.

Заңсыз аң аулағандардың қайсысы жабайы жануарларды қолға түсіргенін айқындау мүмкін болмаған кезде олар мемлекеттік аңшылық қорына келтірген залал үшін бірлесіп жауап береді.

39. Аңшылық жерлерін қорғаудың осы Ереженің 31-пунктінің «е», «ж», «з» тармақтарында аталып өткен тәртіптері бұзылып, соның салдарынан жерлер өзінің құндылығын ішінара немесе толық жойса, ережелерді бұзған азаматтарға, лауазымды адамдарға, кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға мемлекеттік аңшылық бақылау органдары аңшылық шаруашылыққа келтірген материалдық залалды аталған жерлердің әр гектары үшін 20 сом және өлген жабайы жануарлардың құны мөлшерінде өтеу туралы азаматтық іс қозғай алады.

Аңшылық жерлерінде жабайы жануарлар үшін азықтық өсімдіктер егісін, жасанды ақбастарды, астауларды, жөн сілтегіш белгілер мен аңшылық шаруашылығын жүргізуге арналған басқа да ғимараттарды жойған немесе зақымдаған кезде кінәлы азаматтар, лауазымды адамдар, кәсіпорындар, ұйымдар мен мекемелер аңшылықты пайдаланушыларға шығындарды өздерінің іс жүзінде келтірген шығындарын негізге ала отырып, белгіленген тәртіп бойынша өтейді.

40. Аң аулаудың заңсыз өнімі барлық жағдайда өтеусіз алынып қойылуға тиіс.

Аң аулаудың заңсыз өнімін алып қоюдың және тапсырудың, сондай-ақ оны өткізудің тәртібі Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы бекітетін нұсқаумен белгіленеді.

Заңсыз ауланған жануарлар мен олардан жасалған өнімді алып қою мүмкін болмаған жағдайда олардың құны ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарымен белгіленетін бағалар бойынша өндіріп алынады.¹

ҚАЗАҚ ССР-інің ТЕРРИТОРИЯСЫНДА АҢШЫЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУГЕ ПРАВО БЕРУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕНІ БЕКІТУ ТУРАЛЫ²

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1980 жылғы 10 ноябрьдегі № 416 ҚАУЛЫСЫ**

(Қазақ ССР ҚЖ, 1980 ж., № 21, 59-ст.)

Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР-інің территориясында аңшылық шаруашылығын жүргізуге право беру тәртібі туралы осыған қосылған Ереже бекітілсін².

*Қазақ ССР Министрлер Советінің
1980 жылғы 10 ноябрьдегі
№ 416 қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН*

ҚАЗАҚ ССР-інің ТЕРРИТОРИЯСЫНДА АҢШЫЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫН ЖҮРГІЗУГЕ ПРАВО БЕРУ ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысының редакциясы бойынша.**

(Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.)

1. Мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға аңшылық шаруашылығын жүргізуге правоны облыстық атқару комитеттері жанындағы мемлекеттік аңшылық

¹ 40-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен абзацпен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

² Қаулының атауына және 1-пунктке Қазақ ССР Министрлер Советінің 1982 ж. 22 апрельдегі № 171 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР ҚЖ, 1982 ж., № 10, 48-ст.).

2-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

инспекцияларының ұсыныстары бойынша халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері кемінде 10 жыл мерзімге береді.

Жануарлар дүниесі мен аң аулайтын жерлерді қорғауға және пайдалануға мемлекеттік бақылауды халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттері мен Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы жүзеге асырады.

2. Аң аулайтын жерлер мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға немесе тікелей аңшылық шаруашылықтарына, егер олар заңды ұйым болып табылса, бекітіп беріледі.

3. Аңшылық шаруашылықтарын ұйымдастыру және оларға аң аулайтын жерлерді бекітіп беру туралы өтініштер облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясына енгізіледі.

Өтінішке мыналар қоса беріледі:

аңшылық шаруашылығын ұйымдастырудың техникалық-экономикалық негіздемесі;

аңшылық шаруашылығы туралы Ереженің жобасы;

бекітіп беру жөнінде өтініш енгізілген аң аулайтын жерлердің сипаттамасы және олардың шекаралары көрсетілген карта;

аңшылық шаруашылығын өркендету жоспарының жобасы мен оның штаттағы персоналын ұстауға және аңшылық-орналастыру, аңшылық-шаруашылық, қорғау шараларын жүргізуге арналған қаржылардың есебі;

негізгі жер пайдаланушы мен халық депутаттары аудандық Советі атқару комитетінің аңшылық шаруашылығын ұйымдастыруға және оған аң аулайтын жерлерді бекітіп беруге келісімі.

4. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасымен келісіп алғаннан кейін облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясы тиісті ұсынысты бір ай мерзім ішінде облыстық атқару комитетіне енгізеді.

Аңшылық шаруашылығын ұйымдастыру және оған аң аулайтын жерлерді бекітіп беру туралы облыстық атқару комитетінің шешімінен кейін облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясы осы жерлерді пайдалануға арнап бір ай мерзім ішінде кәсіпорынмен, мекемемен, ұйыммен шарт жасасады. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы шартты бекіткеннен кейін ол күшіне енеді.

5. Аң аулайтын жерлерді пайдалану мерзімін ұзарту осы жерлер бекітіп берілген мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың шарттың қолданылу мерзімі аяқталардан алты ай бұрын облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясына берілетін заявкaları бойынша жүргізіледі.

Облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясы аңшылық шаруашылығының ішкі шаруашылық аңшылық-орналастыру-жобасымен көзделген келісім шарттары мен шараларды орындауы жөніндегі қызметін тексеру нәтижелері бойынша, Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасымен келісіп алғаннан кейін, аң аулайтын жерлерді пайдалану мерзімін ұзартудың орындылығы туралы облыстық атқару комитетіне ұсыныс енгізеді.

Аң аулайтын жерлерді пайдалану мерзімін ұзарту туралы облыстық атқару комитетінің шешімінен кейін облыстық атқару комитеті жа-

нындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясы шартты 10 жылдан аспайтын мерзімге ұзартады, бұл шарт та Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасының бекітуіне жатады.

6. Аң аулайтын жерлер бекітіп берілген мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар мыналарға міндетті:

жерлерді өз мақсаттарында пайдалануға;

бұл жерлерде мекендейтін жабайы аңдар мен құстарды ұтымды пайдалануға;

аңшылық-шаруашылық, қорғау және басқа шараларды аңшылық шаруашылықтарының ішкі шаруашылық аңшылық-орналастыру жобаларына сәйкес орындауға;

жабайы аңдар мен құстардың және аң аулайтын жерлердің қорғалуын, жануарлар дүниесін пайдаланудың белгіленген ережелерінің, нормалары мен мерзімдерінің сақталуын қамтамсыз етуге сондай-ақ оны қорғау, ұдайы өсіру және пайдалану жөнінде ССР Одағы мен Қазақ ССР-інің заңдарымен көзделген басқа да талаптарды орындауға.

7. Аң аулайтын жерлер бекітіп берілген мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясымен келісіп алғаннан кейін бұл жерлерді кәсіпшілік, әуесқойлық және спорттық аң аулау үшін басқа кәсіпорындарға, мекемелер мен ұйымдарға шарттар бойынша уақытша пайдалануға бере алады.

Жануарлар дүниесін қорғауға, ұдайы өсіруге, ұтымды пайдалануға аң аулайтын жерлерді уақытша пайдалануға берген кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар жауап береді.

8. Аң аулайтын жерлер бекітіп берілген кәсіпорындар, мекемелер мен ұйымдар келісім шарттарды орындамаған ретте облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясына жануарлар дүниесін пайдаланудың кейбір түрлерін жүзеге асыруды, жабайы аңдар мен құстардың кейбір түрлерін пайдалануды бір айдан екі жылға дейін шектеуге не мүлдем тыйым салуға, сондай-ақ аң аулайтын жерлерді пайдалануға арналып жасалған шарттарды бұзуға право беріледі.

9. Аң аулайтын жерлер мынадай реттерде пайдаланудан ішінара немесе толық қайтарып алуға жатады;

аңшылық шаруашылығы немесе қарамағында осындай шаруашылық құрылған кәсіпорын, мекеме, ұйым таратылғанда;

аң аулайтын жерлердің қажеті болмай қалғанда;

аң аулайтын жерлер берілген мерзім өткенде, егер аң аулайтын жерлер бекітіп берілген кәсіпорын, мекеме, ұйым ол мерзімді ұзарту туралы облыстық атқару комитеті жанындағы мемлекеттік аңшылық инспекциясына дер кезінде заявка табыс етпесе;

аң аулайтын жерлер мемлекеттік немесе қоғамдық басқа мұқтаждар үшін қайтарып алынғанда;

пайдалануға берілген аң аулайтын жерлер қатарынан екі жыл бойына игерілмегенде;

аң аулайтын жерлерді пайдалануға арналып жасалған шарт бұзылғанда.

Егер аң аулайтын жерлер пайдаланудан толық қайтарып алынатын болса, онда аңшылық шаруашылығы таратуға жатады.

Аң аулайтын жерлерді мемлекеттік, кооперативтік және басқа қоғамдық кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың пайдалануынан қайтарып алуды облыстық атқару комитетінің шешімі негізінде мемлекеттік аңшылық инспекциясы жүргізеді.

10. Аңшылық шаруашылығы таратылған немесе аң аулайтын жерлердің бір бөлігі қайтарып алынған жағдайда кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың жануарлар дүниесін ұдайы өсіруге, қорғауға, аң аулайтын жерлерді көркейтіп, мелнорацнялауға және басқа жұмыстарға жұмсаған шығындары өтелмейді.

ҚАЗАҚ ССР ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ ¹

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1979 жылғы 20 июльдегі № 280 ҚАУЛЫСЫМЕН
БЕКІТІЛГЕН**

(Қазақ ССР ҚЖ, 1979 ж., № 17, 46-ст.)

4-пункттің он екінші абзацы.

ҚАЗАҚ ССР ОРМАН КОДЕКСІ ²

**ҚАЗАҚ ССР-інің 1978 жылғы 11 августағы
ЗАҢЫМЕН БЕКІТІЛГЕН**

(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1978 ж., № 34)

110-114-статьялар

ҚАЗАҚ ССР-інде ЖАБАЙЫ ЖАНУАРЛАРДЫ ҚОРҒАУДЫ КҮШЕЙТУ, АҢ МЫЛТЫҚТАРЫН ПАЙДАЛАНУДЫ ЖӘНЕ САТУДЫ ТӘРТІПКЕ КЕЛТІРУ ШАРАЛАРЫ ТУРАЛЫ ³

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1968 жылғы 21 октябрьдегі № 637 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1968 ж., № 20, 133-ст.)**

Қазақ ССР Министрлер Советі мынаны атап көрсетеді:
республикада жабайы жануарларды қорғау жеткіліксіз жүзеге асырылып келеді. Аңшылар және балық аулаушылар қоғамы өз қызметін жабайы аңдар мен құстарды аулаумен ғана шектейді, оларды қорғау және өсіру шараларын жеткіліксіз қолданады, ал аң мылтығын иемдену және пайдалану жөнінде белгіленген тәртіп оларды қатаң есепке алудың және хауіпсіз ұстаудың міндеттеріне сай келмейді, осының нәтижесінде браконьерлік мылтықты тіркеуден жалтару фактілері, тағы басқа бұрмалаушылықтар көбейіп кетті.

Республикада жабайы аңдарды қорғау және өсіру жұмыстарын жақсарту, аң мылтығымен оқ-дәрілерді сатуды, неленуді, есепке алу-

¹ 90-бетті қараңыз.

² 42-бетті қараңыз.

³ 7-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1975 ж. 12 ноябрьдегі № 456 қаулысымен күші жойылды деп танылды. (Қазақ ССР ҚЖ., 1975 ж. № 19, 86-ст.).

1-пункттің бірінші абзацы, 3-пункт, 4-пункттің бірінші және екінші абзацтары, 6, 8 және 9-пункттер Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

ды, сақтауды және пайдалануды тәртіпке келтіру мақсатымен Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. (Екінші абзац) Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорықтар және аңшылық шаруашылығы бас басқармасына 1970 жылдың 1 январынан бастап жабайы аңдар мен құстардың негізгі түрлерін аулау үшін әуесқой аңшыларға лицензия (рұқсат қағаз) беру тәртібін енгізу тапсырылсын.

2. Аң мылтығы мен оқ-дәрілер 1969 жылдың 1 январынан бастап жер-жерде тек Қазақстан Аңшылар одағының¹ магазиндерінде ғана сатылатын болсын.

4. (Үшінші абзац) Аң мылтығы мен оқ-дәрілерді магазиндерден тыс жерлерде сатуға, сондай-ақ бұларды басқа адамдардың пайдалануына беруге тыйым салынсын. Аңшылар арасында мылтықтар тек өздері мүшелікте тұрған аңшылар ұйымдарының рұқсатымен ғана айырбасталсын.

Жеке азаматтардың иелігіндегі мылтықтар Қазақстан Аңшылар одағының¹ магазиндерінде комиссиялық негізде сатылсын.

5. Әуесқой аңшыларға сатылатын оқ-дәрілердің мөлшері оқ атудың белгіленген нормасына сәйкес бір жабайы аң мен құсқа үш зарядтан артпайтын болып белгіленсін. Аталған нормалар мылтықтар мен оқ-дәрілерді дайындау ұйымдарының заявкалары бойынша Қазақстан Аңшылар одағының¹ магазиндерінен алатын кәсіпкер аңшыларға қолданылмайды.

¹ Қазіргі кезде — Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағы.

**§ 3. БАЛЫҚ ҚОРЛАРЫН, ТЕҢІЗ
СҮТҚОРЕКТІЛЕРІН ЖӘНЕ СУДА
ӨСЕТІН ОМЫРТҚАСЫЗДАРДЫ ҚОРҒАУ**

**СССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ «СПОРТТЫҚ ЖӘНЕ
ӘУЕСҚОЙЛЫҚ БАЛЫҚ АУЛАУДЫ ТӘРТІПТЕУ ТУРАЛЫ»
1976 ЖЫЛҒЫ 13 МАЙДАҒЫ № 329 ҚАУЛЫСЫН
ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ¹**

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ
1976 ЖЫЛҒЫ 24 ИЮНЬДЕГІ № 291 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1976 ж., № 14, 41-ст.)

СССР Министрлер Советінің «Спорттық және әуесқойлық балық аулауды тәртіптеу туралы» 1976 жылғы 13 майдағы № 329 қаулысын² (СП СССР, 1976 ж., № 10, 47-ст.). орындау үшін Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. «Қазохотрыболовсоюзға» және балық аулау секциялары бар басқа да ерікті спорт қоғамдарына республикада спорттық және әуесқойлық балық аулауды ұйымдастыру жөніндегі жұмысты жақсарту міндеттелсін.

2. Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі «Қазахрыбвод» және облыстық атқару комитеттері «Қазохотрыболовсоюз» бен басқа да ерікті спорт қоғамдарына мәдени балық шаруашылықтарын ұйымдастыруда, осы қоғамдардың есебінен балық питомниктерін, уылдырық өсіру шаруашылықтары мен уылдырық шашатын жасанды қоймаларды жобалауда және салуда, балық өсіру-мелиорация жұмыстарын жүзеге асыруда және спорттық ұйымдарға тұқымдық балықтарды беруде барынша көмек көрсетсін.

4. Су қоймаларын немесе олардың учаскелерін балық шаруашылығын жүргізу үшін, спорттық және әуесқойлық балық аулау үшін пайдаланылатын ерікті спорт қоғамдары жағалау алқабын. Қазақ ССР-інің балық шаруашылығы су қоймаларының жағалау алқабын пайдалану тәртібі туралы Қазақ ССР Министрлер Советінің 1959 жылғы 12 февральдағы № 108 қаулысымен бекітілген Ережеге³ сәйкес пайдаланады деп белгіленсін.

Облыстық атқару комитеттері «Қазохотрыболовсоюзға» және балық аулау секциялары бар басқа да ерікті спорт қоғамдарына балық аулаумен және балық өсірумен байланысты шараларды жүзеге асыру үшін қажетті жер учаскелерін белгіленген тәртіп бойынша беруді қамтамасыз етсін.

ҚАЗАҚ ССР-ІНІҢ СУ КОДЕКСІ⁴

Қазақ ССР-інің 1972 жылғы 27 декабрьдегі Заңымен бекітілген
(Қазақ ССР Жоғарғы Советінің Ведомостары, 1973 ж., № 1)

96, 97-статьялары

¹ 3-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

5-пункт СССР Министрлер Советінің «Спорттық және әуесқойлық балық аулауды тәртіптеу туралы» 1976 ж. 13 майдағы № 329 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

³ 241-бетті қараңыз.

⁴ 6-томның 204-бетін қараңыз.

ҚАЗАҚ ССР-інің СУЛАРЫНДА БАЛЫҚ ҚОРЛАРЫН САҚТАУ ЖӘНЕ БАЛЫҚТЫ ӨСІРУ ТУРАЛЫ¹

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1959 жылғы 12 февральдағы № 108 ҚАУЛЫСЫ

(ҚАЗАҚ ССР ЖОҒАРҒЫ СОВЕТІ МЕН ҮКІМЕТІНІҢ ВЕДОМОСТАРЫ, 1959 ж., № 8, 55-ст.)

Балық қорларын сақтау және балықты өсіру ісіндегі кемшіліктерді жойып, республиканың суларында балық қорларын арттыруды қамтамасыз ету мақсатымен Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

3. Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитетіне мыналар міндеттелсін:

б) 1959 және 1960 жылдардағы жобалау жұмыстарының жоспарында осы қаулыда көрсетілген балық өсіру объектілерін жобалауға және Сырдария өзенінің атырауларында балық шаруашылығы мелиорациясы жөніндегі жобалық тапсырманы талдап жасауға қажетті лимит бөлінуі көзделсін, сол сияқты балық өсіретін объектілерді салуға және мелиорация жұмыстарын жүргізуге қажетті құрылыс материалдары, механизмдер мен жабдықтар жыл сайын бөлініп тұрсын.

6. Балық қорларын сақтауды және балық өсіруді баспасөз, кино, радио және телевидение арқылы кеңінен насихаттауды қамтамасыз ету Қазақ ССР Министрлер Советінің жанындағы «Казглавгосрыбводқа»² және Қазақ ССР Мәдениет министрлігіне міндеттелсін.

7. (Екінші абзац) Объектілердің су алғышын жайғастыру, сарқынды суларды зарарсыздандыру мен ағызып жіберу жөніндегі бөлігін салуға арналған, қолданылып жүрген нормалардан, ережелер мен нұсқаулардан негізделген ауытқулармен орындалған жобалау-смета документтемесі осы ауытқулар жөніндегі бөлігінде балық қорғау органдарымен келісуге жатады³.

8. Балық аулау ережелері бойынша белгілі бір жерлерде қолдануға тыйым салынған ау материалдарын, балық аулау құралдарын халыққа және ұйымдарға сауда орындарының сатуына тыйым салынсын.

¹ 7-пунктің бірінші абзацы Қазақ ССР Министрлер Советінің 1976 ж. 17 февральдағы № 81 қаулысымен (Қазақ ССР КЖ, 1976 ж., № 5, 16-ст.), 9-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1983 ж. 20 майдағы № 225 қаулысымен (Қазақ ССР КЖ, 1983 ж., № 12, 47-ст.) күшін жойды деп танылды. № 3 және № 4 қосымшалар Қазақ ССР Министрлер Советінің 1977 ж. 14 апрельдегі № 203 қаулысымен (Қазақ ССР КЖ, 1977 ж., № 11, 36-ст.) күштерін жойды деп танылды.

1, 2-пункттер, 3-пунктің «а» тармағы, 4, 5-пункттер, 8-пунктің екінші абзацы, 10—13-пункттер Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² Қазіргі кезде — СССР Балық шаруашылығы министрлігі жанындағы Балық қорларын сақтау, қорғау және балық аулауды реттеу жөніндегі Бас инспекциясының «Казхрыбвод» бөлімшесі.

³ 7-пунктің екінші абзацы Қазақ ССР Министрлер Советінің 1983 ж. 7 сентябрьдегі № 364 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1983 ж., № 17, 62-ст.).

КАЗАҚ ССР-інің БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ СУЛАРЫНЫҢ
ЖАҒАЛАУДАҒЫ ТАНАПТАРЫН ПАЙДАЛАНУ
ТӘРТІБІ ТУРАЛЫ
Е Р Е Ж Е

1. Балық аулау қажеттері (ау тарту, аулау құралдарын кептіру және жөндеу, кемелерді жөндеу, механизмдер орнату, адамдар тұратын уақытша үйлер салу, өндірістік құрылыстар салу және басқа да жұмыстар жүргізу) үшін балықты және басқа да су жануарлары мен өсімдіктерін аулауға рұқсат етілген балық шаруашылығы ұйымдарына кәсіп маусымы кезінде судың жиегінен кеңдігі 20 метр көлемінде жағалаудағы танаппен пайдалануға право беріледі.

Жағалау танабы қай жерден өтсе де сол араның жер пайдалану құрамында қалады және ешқандай шекара белгілері қойылмайды.

2. Кеме жүрісінің қажеттері (жүк тиеу, жүк түсіру, кемелерге арнап отын сақтау, кеме жүретін жолдарды дұрыс сақтау және сол сияқты жұмыстар) үшін пайдаланылатын жерлерде балық аулау қажеттері үшін жағалаудағы танаппен пайдалануға өзен флотының Қазақ ССР Министрлер Советінің жанындағы Бас басқармасының жергілікті органдарымен келісім бойынша ғана жол беріледі.

3. Усадьбалар салынған, сол сияқты егіс егілген, бау-бақша, жүзімдік және басқа да бағалы өсімдіктер егілген учаскелерде және транспортқа, су-техникалық ғимараттарға, теміржол көпірлеріне, пристаньдарға, кеме жасайтын және кеме жөндейтін заводтарға, әскери лагерьлер мен қорықтарға бөлініп берілген танаптарда балық аулау қажеттері үшін жағалаудағы танаптарды пайдалану правосы берілмейді.

Шабындық жерлердегі жағалау танаптарын шабындық иесі шаруашылықтармен немесе ұйымдармен келісім арқылы ғана пайдалануға болады.

4. Балық аулау қажеттері үшін маусымдық өндірістік құрылыстар мен адам тұратын үйлерді уақытша салуға керекті жер учаскелерін балық шаруашылығы ұйымдары сол жерлерді пайдаланып отырған шаруашылықтар мен ұйымдардың келісімі бойынша жағалаудағы танаптар көлемінде ғана ала алады.

5. Балық аулау мақсаттары үшін жағалаудағы танапты орманнан, бұталардан және басқа өсімдіктерден тазарту жұмысын балық шаруашылығы ұйымдары жергілікті Совет органдарымен, ал кеме жүзетін өзендерде сонымен қатар өзен флоты Басқармасының жергілікті органдарымен келісе отырып жүргізеді.

6. Қала жерінің көлемінде балық аулау қажеттері үшін жағалаудағы танаппен пайдалануға халық депутаттарының тиісті қалалық Советі атқару комитетінің рұқсаты бойынша ғана жол беріледі.

ҚАЗАҚ ССР-інің СУ ҚОЙМАЛАРЫНДАҒЫ БАЛЫҚ ҚОРЛАРЫН ҚОРҒАУДЫ КҮШЕЙТУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР ТУРАЛЫ¹

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1970 жылғы 7 апрельдегі № 240 ҚАУЛЫСЫ

Қазақ ССР-інің су қоймаларындағы балық қорларын қорғауды күшейту мақсатымен және СССР Министрлер Советінің «СССР-дің су қоймаларындағы балық қорларын қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1969 жылғы 10 декабрьдегі № 940 қаулысына² сәйкес Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. «Қазахрыбвод» пен оның жергілікті орындарына браконьерлікке қарсы күресу және Қазақ ССР-інің су қоймаларында балық аулау мен балық қорын қорғау ережелерін бұзуды болдырмау жөніндегі жұмысты жақсарту міндеттелсін.

Балық қорғау органдарына көмек көрсетуге балық өнеркәсібі кәсіпорындарының, балық аулау колхоздарының, ерікті спорт қоғамдарының, сондай-ақ басқа да мемлекеттік қоғамдық ұйымдар мен мекемелердің белсенді қызметкерлері балық қорғау жөніндегі қоғамдық инспекторлар ретінде кеңінен тартылсын.

2. Халық депутаттары облыстық Советтерінің атқару комитеттері: (үшінші абзац) балық қорғау органдарының қызметкерлерін және олардың автотранспортын балық қорларын қорғауға байланысты емес басқа жұмыстарға пайдаланбасын.

7. Заңсыз аулағаны және құртқаны үшін азаматтардан өздері келтірген залал өндіріліп алу көзделген (бекітілген такса бойынша) бағалы балық түрлерін, сондай-ақ балықтың бұл түрлерінің уылдырығын және басқа да өнімдерін жеке адамдардың сатуына барлық жерде тыйым салынсын.

11. Қазақ ССР Кинематография жөніндегі мемлекеттік комитеті мен Қазақ ССР Телевизия және радиохабар жөніндегі мемлекеттік комитеті балық қорларын қорғау мен ұлғайта өсіру және республиканың су қоймаларында балық аулаудың қазіргі кезде қолданылып жүрген ережелерін сақтау мәселелерін кеңінен үгіттесін.

12. Қазақ ССР Баспа, полиграфия және кітап саудасы істері жөніндегі мемлекеттік комитеті «Қазахрыбводтың» заказы бойынша балық қорларын қорғау, ұлғайта өсіру және балықтың шабақтарын қорғау туралы жылына көлемі 20 баспа табаққа дейін плакаттар, ұрандар, листовкалар басып шығаруды қамтамасыз ететін болсын.

13. «Қазахрыбводқа» көпшілік арасында балық қорларын қорғауға арналған мақсаттарды үгіттеу жөніндегі бұқаралық-түсіндіру жұмысын және балық аулаудың қазіргі кезде қолданылып жүрген ережелерін түсіндіруді, бұл мақсатқа баспасөз, кино, радио мен телевидениені қолдана отырып, кеңейтсін.

¹ 5-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1975 ж. 21 апрельдегі № 210 қаулысымен (Қазақ ССР ҚЖ. 1975 ж., № 10, 46-ст.), 6-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1972 ж. 14 февральдағы № 87 қаулысымен (Қазақ ССР ҚЖ, 1972 ж., № 4, 20-ст.) күштерін жойды деп танылды.

2-пунктің екінші абзацы. 4, 8—10, 15, 18-пункттер Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

17-пункт СССР Министрлер Советінің «СССР-дің су қоймаларындағы балық қорларын қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1969 ж. 10 декабрьдегі № 940 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

14. Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Өзен флоты бас басқармасына, Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігіне, Қазақ ССР Автомобиль транспорты министрлігіне, Қазақ ССР Ауыл шаруашылығын өндірістік-техникалық қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік комитетіне «Қазахрыбводтың» заявкалары бойынша «Қазахрыбвод» ұйымдарына қарасты кемелерді, автомашиналарды, мотоциклдерді, тракторлар мен басқа да техниканы жөндеу міндеттелсін.

16. Облыстық атқару комитеттеріне балық қорғау жергілікті органдарын қызмет жайлармен, сондай-ақ балық қорғау органдары қызметкерлерін тұрғын үйлермен қамтамасыз етуге көмек көрсету жөніндегі мәселені қарап, шешу тапсырылсын.

**СССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ «БАЛЫҚ ҚОРЛАРЫН
ҚОРҒАУДЫ КҮШЕЙТУ, ӘУЕСҚОЙЛЫҚ ЖӘНЕ СПОРТТЫҚ
БАЛЫҚ АУЛАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДЫ ЖАҚСARTУ
ЖӨНІНДЕГІ ҚОСЫМША ШАРАЛАР ТУРАЛЫ»
1981 ЖЫЛҒЫ 2 ОКТЯБРЬДЕГІ № 967 ҚАУЛЫСЫН
ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТУРАЛЫ¹**

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТИНІҢ
1981 жылғы 13 ноябрьдегі № 477
ҚАУЛЫСЫ

СССР Министрлер Советінің «Балық қорларын қорғауды күшейту, әуесқойлық және спорттық балық аулауды ұйымдастыруды жақсарту жөніндегі қосымша шаралар туралы» 1981 жылғы 2 октябрьдегі № 967 қаулысын² орындау үшін Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

2. Облыстық атқару комитеттері:

«Қазахрыбводтың» және «Уралкаспрыбводтың» келісімі бойынша аңшылар мен балықшылар қоғамдарына қажет болған реттерде мәдени балық шаруашылықтарын ұйымдастыру және балық өсіру — мелiorация жұмыстарын жүзеге асыру үшін жеке су қоймалары мен олардың учаскелерін оңаша ұзақ мерзімді пайдалануға берсін. «Қазахотрыболовсоюз» халық депутаттары жергілікті Советтерінің атқару комитеттерімен бірлесе отырып мәдени балық шаруашылығын ұйымдастыру үшін пайдаланылатын су қоймалары мен учаскелерді тиімді пайдалануды қамтамасыз ететін болсын;

балық қорларын қорғау және ұлғайта өсіру, балық аулауды реттеу жөніндегі шараларды жүзеге асыруда, сондай-ақ халық арасында табиғи ресурстарға ұқыпты қарау сезімін тәрбиелеуге, республиканың су қоймаларындағы балық қорларын сақтауға және ұтымды пайдалануға, қоғамдық ұйымдарды бұл мәселелер жөніндегі шараларды жүзеге асыруға неғұрлым кеңінен қатыстыруға бағытталған түсінік жұмыстарын жүргізуде балық қорғау органдарына барынша көмек көрсетсін.

3. Қазақ ССР Мемлекеттік жоспарлау комитеті мен Қазақ ССР Матерналдық-техникалық жабдықтау жөніндегі мемлекеттік комитеті

¹ 1-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

5-пункт СССР Министрлер Советінің «Балық қорларын қорғауды күшейту, әуесқойлық және спорттық балық аулауды ұйымдастыруды жақсарту жөніндегі қосымша шаралар туралы» 1981 ж. 2 октябрьдегі № 967 қаулысының нормаларын қайталайтын болғандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

жоспарлардың жобаларында «Қазохотрыболовсоюзға» қажетті транспорт және жүзу құралдарын, жабдықтар мен материалдар, сондай-ақ аңшылар мен балықшылар қоғамдарының қаражаты есебінен ақысын төлей отырып мелиорация техникасын бөлуді көздеріне.

4. Қазақ ССР Мелиорация және су шаруашылығы министрлігіне аңшылар мен балықшылар қоғамдарының әуесқойлық және спорттық аулау ұйымдары үшін балық өсіретін кәсіпорындар, мәдени балық шаруашылықтарын салу жөніндегі жобалаушы және бас мердігер функциясы жүктелсін.

**ҚАЗАҚ ССР-інің БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ СУ
ҚОЙМАЛАРЫНДА БАЛЫҚТЫҢ БАҒАЛЫ ТҮРЛЕРІ
МЕН СУДА ӨСЕТІН ОМЫРТҚАСЫЗДАРДЫ АЗАМАТТАРДЫҢ
ЗАҢСЫЗ АУЛАУ, ҰСТАУ НЕМЕСЕ ҚҰРТУ АРҚЫЛЫ
КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛЫ ҮШІН ӨНДІРІЛІП АЛАТЫН
ҚАРЖЫНЫҢ МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУҒА
АРНАЛҒАН ТАКСАЛАРДЫ БЕКІТУ ТУРАЛЫ¹**

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1975 жылғы 21 апрельдегі № 210 ҚАУЛЫСЫ

(Қазақ ССР ҚЖ, 1975 ж., № 10, 46-ст.)

Қазақ ССР-інің су қоймаларында балықтың бағалы түрлері мен суда өсетін омыртқасыздардың запастарын қорғауды күшейту мақсатында Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР-інің балық шаруашылығы су қоймаларында балықтың бағалы түрлері мен суда өсетін омыртқасыздарды азаматтардың заңсыз (балық аулау мен балық запастарын қорғаудың ережелерін бұза отырып) аулау, ұстау немесе құрту арқылы келтірген залалы үшін өндіріліп алынатын қаржының мөлшерін есептеп шығаруға арналған осыған қосылған таксалар бекітілсін.

Жоғарыда аталған залал үшін өндіріліп алынатын қаржының мөлшерін балық қорғау органдарының әкімшілік тәртіппен штраф салуға правосы бар қызмет адамдары бекітілген таксалар бойынша есептеп шығарады, ал оны ерікті түрде өтеуден бас тартқан ретте, залал үшін қаржы балық қорғау органдарының талаптары бойынша сот арқылы өндіріліп алынады деп белгіленсін.

2. Қазақ ССР-інің су қоймаларында балық запастарын қорғау мен ұдайы өсіру және балық аулауды реттеу жөніндегі бассейндік басқармалар:

— (екінші абзац) СССР Министрлер Советінің «СССР-дің балық шаруашылығы су қоймаларында балықтың бағалы түрлерінің, теңіз сүтқоректілері мен суда өсетін омыртқасыздардың запастарын қорғауды күшейту туралы» 1974 жылғы 25 октябрьдегі № 833 қаулысының және СССР-дің су қоймаларында балық запастарын қорғау туралы және балық аулауды реттеу туралы қолданылып жүрген Ереженің² орындалуын үнемі бақылауды қамтамасыз етсін.

¹ 2-пунктінің үшінші абзацы және 3-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

² СССР Заңдары жинағының 4-томын қараңыз.

БЕКІТІЛГЕН

ҚАЗАҚ ССР-інің БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ СУ
ҚОЙМАЛАРЫНДА БАЛЫҚТЫҢ БАҒАЛЫ ТҮРЛЕРІ
МЕН СУДА ӨСЕТІН ОМЫРТҚАСЫЗДАРДЫ АЗАМАТТАРДЫҢ
ЗАҢСЫЗ АУЛАУ, ҰСТАУ НЕМЕСЕ ҚҰРТУ АРҚЫЛЫ
КЕЛТІРГЕН ЗАЛАЛЫ ҮШІН ӨНДІРІЛІП АЛАТЫН ҚАРЖЫНЫҢ
МӨЛШЕРІН ЕСЕПТЕП ШЫҒАРУҒА АРНАЛҒАН
ТАКСАЛАР

Балықтың және суда өсетін омыртқасыздардың түрлері	Заңсыз ауланған, ұсталған немесе құртылған балықтың және суда өсетін омыртқасыздың 1 данасы үшін (салмағы мен көлеміне қарамастан) өндіріліп алынатын қаржының сом есебімен мөлшері
Балық:	
шармай	10
храмуля, мөңке, онғақ	5
Қазақ ССР-інің шегіндегі Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі шортан, көкбас, аққайран, майшабақ (қаражоннан басқа)	3
айнакөз, қылыш балық, сібір тортасы, қызыл қанат	2
Суда өсетін омыртқасыздар: шаян	0,5

Ескертулер: 1. Шортан мен ақмарқаның уылдырығын заңсыз дайындау арқылы келтірілген залал үшін бірінші сорттың уылдырығына қолданылып жүрген бөлшек сауда бағалары бойынша дайындалған уылдырықтың 3 есе құны мөлшеріндегі сома өндіріліп алынады.

2. Қаражонды заңсыз аулау немесе құрту арқылы келтірілген залал СССР Министрлер Советінің 1974 жылғы 25 октябрьдегі № 833 қаулысымен¹ бекітілген такса бойынша есептеледі.

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІНДЕ
ҚОРЫҚ АЙМАҒЫН ЖАРИЯЛАУ ТУРАЛЫ²

ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1974 жылғы 30 апрельдегі № 252 ҚАУЛЫСЫ
(Қазақ ССР ҚЖ, 1974 ж., № 10, 43-ст.)

Каспий бассейнінде балық запастарын сақтау және үздіксіз молайту мақсатында, СССР Жоғарғы Советінің «Табиғат қорғауды одан әрі жақсарту және табиғат ресурстарын ұтымды пайдалану жөніндегі шаралар туралы» 1972 жылғы 20 сентябрьдегі қаулысын³ орындау үшін және СССР Министрлер Советінің «Каспий теңізін ластауға жол бермеу жө-

¹ 244-беттегі түсірмені қараңыз.

² 4-пункт Қазақ ССР Заңдарының жинағына енгізуге жататын нормалары болмағандықтан келтірілмеді.

³ СССР Заңдарының жинағы, 4-том

ніндегі шаралар туралы» 1968 жылғы 21 сентябрьдегі № 759 қаулысына¹ сәйкес Қазақ ССР Министрлер Советі қаулы етеді:

1. Қазақ ССР-і территориясындағы Волга және Орал өзендерінің атырауларын қоса Солтүстік Каспийдің шығыс бөлігі экваториясы қорық аймағы деп жариялансын, осы аймақта бұдан былай тек балық шаруашылығы мен су транспортын ғана өркендетуге жол берілсін.

2. Қорық аймағының шекарасы минус 28 белгісі бар жағалық қорғау алқабы бойынша белгіленсін.

3. Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі қорық аймағы туралы осыған қосылған Ереже бекітілсін.

5. Қорық аймағында белгіленген режимді сақтауға және осы аймақтың су ресурстарын қорғауға бақылау орнату балық қорғау органдарына және суды пайдалануды реттеу мен қорғау жөніндегі органдарға жүктелсін.

Қазақ ССР Министрлер Советінің
1974 жылғы 30 апрельдегі № 252
қаулысымен
БЕКІТІЛГЕН

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІНДЕГІ ҚОРЫҚ АЙМАҒЫ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ²

1. Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі қорық аймағы балық запастарын сақтау және бекіре мен басқа да бағалы балық түрлерінің өмір сүруі үшін оптимальды жағдай жасауды және оларды табиғи түрде үздіксіз өсіруді қамтамасыз ету мақсатында енгізіледі.

2. Қорық аймағының құрамына мыналар енеді:²

а) Солтүстік Каспийдің шығыс бөлігінің РСФСР мен Қазақ ССР-інің құрылықтағы шекарасының біткен жеріндегі жағалаудағы нүктеден бастап солтүстік ендігі 44°12' және шығыс бойлығы 49°24' координаттары бар нүктеге дейін өтетін тура сызықпен батыс жағынан, жоғарыда аталған координаттары бар нүктеден бастап Түпқараған мүйісіне дейін өтетін тура сызықпен оңтүстік жағынан шектелген акваториясы;

б) Қазақ ССР-інің территориясындағы Волга өзені атырауының шығыс бөлігі мен Орал өзенінің атырауы (Орал өзенінің Зарослый және Жайық салаларына тарамдалатын жерінен бастап);

в) теңіз жағалауы бойынша қорық аймағының жағалық қорғау алқабы минус 28 таңбасымен белгіленеді және оған натура күйінде арнаулы белгілер мен аншлагтар қойылады;

г) Орал өзенінің акваториясы мен жайылмасы (Орал өзенінің Зарослый және Жайық салаларына тарамдалатын жерінен бастап Барбастау өзенінің сағасына дейін).³

3. Қорық аймағының режимі осы Ережемен, балық аулаудың және

¹ СП СССР, 1968 ж. № 19, 134-ст.

² Қазақ ССР Министрлер Советінің 1978 ж. 13 июльдегі № 284 қаулысы (Қазақ ССР ҚЖ, 1978 ж., № 16, 63-ст.) бойынша:

қазіргі қорық аймағының шекарасынан бастап Барбастау өзенінің сағасына дейінгі Орал өзенінің акваториясы мен жайылмасы Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі қорық аймағына енгізілген.

Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі қорық аймағы туралы Ереже Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі қорық аймағынан бастап Барбастау өзенінің сағасына дейінгі Орал өзенінің акваториясы мен жайылмасына қолданылсын.

³ 32-пункт Қазақ ССР Министрлер Советінің 1978 ж. 13 июльдегі № 284 қаулысымен «г» тармақшасымен толықтырылған (Қазақ ССР ҚЖ, 1978 ж., № 16, 63-ст.).

теңіз аңын, өсімдіктер мен омыртқасыздарды ұстаудың қолданылып жүрген Ережелерімен, СССР-дің су қоймаларында балық запастарын қорғау туралы және балық аулауды реттеу туралы Ережемен¹ анықталады.

4. Қорық аймағында мынаған тыйым салынады:

а) өнеркәсіп және коммуналдық кәсіпорындардың лас ағынды суларды, кемелерден балласт, льяль суларды, басқа да қалдықтарды ағызуга, сондай-ақ теңіздерді, өзендер мен басқа да су қоймаларын, жағалаулар мен жайылмаларды ластаудың және қоқыстандырудың барлық түрлеріне;

б) серпінді тербелістер туғызатын жарылыс көздерімен геологиялық барлау және сейсмикалық барлау жұмыстарын жүргізуге және минералды шикізат шығаруға, соның ішінде мұнай, газ скважинналарын бұрғылау мен оларды пайдалануға, сондай-ақ су қоймаларының табиғи биологиялық, гидрогеологиялық режимін өзгертетін басқа да жұмыстарды жүргізуге;

в) жарылыс жұмыстарын жүргізуге, теңіз, өзен мен басқа да су қоймаларының түбінен малта тастарды, қиыршық тастар мен өзге де грунттарды шығаруға;

г) су тармақтарын бөгеттермен қоршауға, сондай-ақ су қоймаларының жағаларына кеме қатынасы үшін тереңдету жұмыстарын жүргізген кезде су қоймаларының түбінен шығарылған грунт үйінділерінен басқа әр қилы үйінділер мен күресіндер жасауға;

д) балықтың су жинайтын құрылыстарға түсіп кетпеуі және су ресурстарын ластанудан, қоқыстанудан және саркылудан қорғау үшін суды пайдалануды реттеу мен қорғау және балық қорғау жөніндегі органдармен келісін алынған тиімді шараларды жүзеге асырмаса, жұмыс істеп тұрған кәсіпорындардың, шаруашылықтар мен басқа су пайдаланушылардың су көздерінен су жинауына;

е) су жинауға және ағынды суларды қорық аймағының су қоймаларына ағызуга байланысты кәсіпорындар мен басқа да өнеркәсіп объектілерінің жаңаларын орналастыруға және жұмыс істеп тұрғандарын ұлғайтуға;

ж) ағаш отырғызуға арналған алаңдарды қоспағанда, су тасу басталғанға дейін көктемгі кезеңде су жайылатын жерлерде өсімдіктің шығуын зақымдайтын жұмыстар жүргізуге;

з) кемелердің жүрісін тұрақтандыру үшін қызмет ететін лот шынжырларды қолдануға;

н) орманды күту үшін ағаш отадан, санитариялық, орманды қалпына келтіру жолымен ағаш кесуден және ормандарды күзету мен қорғау шараларынан басқа, ағаш ағызуга, қамысты өртеуге және жағалауларда ағаш дайындауға;

к) балық шаруашылығы мақсаты, су жинау және қорық аймағына іргелес жерлерді суаруға немесе суландыруға су ағызуга және су транспортының мұқтаждары үшін қажетті ғимараттардан басқа гидротехникалық ғимараттар салуға; ал аталған ғимараттарды орналастырумен оларда жұмыс жүргізу әрбір нақты жағдайда суды пайдалануды реттеу мен қорғау және балық қорғау жөніндегі органдармен белгіленген тәртіп бойынша келісіп алынуы тиіс;

л) өзен атыраулары мен жайылмаларының жайпақ учаскелерінде дуалдар жасауға және бұзылған дуалдарды қалпына келтіруге;

м) азаматтардың өз меншігі правосындағы жүзу құралдарына жалпы қуаты 20 ат күшінен артық моторларды орнатуға және пайдалануға.

¹ 244-беттегі түсірмені қараңыз.

5. Қорық аймағында мынаған рұқсат етіледі:

- а) балықтардың өтуі мен кеме қатынасының жағдайын жақсарту үшін су түбін тереңдету жұмыстарын жүргізуге;
- б) рейдтерде жүк операцияларын жасауға және балласт жинауға;
- в) пішен шабуға, қамыс пен чакан дайындауға, малды жаю мен суаруға.

6. Қорық аймағында осы Ереженің 4-пунктінің «и» тармағында көзделген тәртіп бойынша ағаш дайындауды, сондай-ақ пішен шабуды, қамыс пен чакан дайындауды, малды жаю мен суаруды жүзеге асырушы колхоздар, совхоздар және басқа мемлекеттік кәсіпорындар мен ұйымдар осы Ережеде белгіленген режимді қатаң сақтауға міндетті.

7. Қорық аймағының территориясында:

а) кеме жүзу режимі балық қорғау органдарымен және суды пайдалануды реттеу мен қорғау жөніндегі органдармен келісіп алғаннан кейін белгіленеді;

б) Орал өзенінің атырауында және «Шалыға» аралдарында мал шаруашылығы мен құрама жем өнеркәсібінде пайдаланылатын қабыршақтар жинауға суды пайдалануды реттеу мен қорғау жөніндегі органдармен келісіп алғаннан кейін ғана жол беріледі;

в) балық аулауға, су жануарлары мен өсімдіктерін ұстауға балық аулаудың және су жануарлары мен өсімдіктерін ұстаудың қолданылып жүрген ережелеріне сәйкес қатаң түрде шектелген учаскелерде жол беріледі;

г) жеке адамның тұтынуы үшін балықты спорттық және әуесқойлық жолмен аулауға балық аулау мен су қорғаудың қолданылып жүрген ережелерін сақтай отырып, балық қорғау органдарының арнайы бөлген учаскелерінде рұқсат етіледі.

Азаматтардың өзіндік меншігіндегі жүзу құралдарының тұратын орнын балық қорғау органдарының ұсынуы бойынша халық депутаттары жергілікті Советтерінің тиісті атқару комитеттері белгілейді.¹

8. Қорық аймағында белгіленген режимді бұзған айыпты адамдар балық запастары мен су ресурстарын қорғау туралы қолданылып жүрген заңға сәйкес жауап береді.

¹ 7-пункте Қазақ ССР Министрлер Советінің 1978 ж., 13 июльдері № 284 қаулысымен өзгерістер енгізілген (Қазақ ССР КЖ, 1978 ж., № 16, 63-ст.).

ТОМҒА ЕНГЕН АКТІЛЕРДІҢ ХРОНОЛОГИЯЛЫҚ ТІЗБЕГІ

1959 жыл

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің суларында балық қорларын сақтау және балықты өсіру туралы» 1959 жылғы 12 февральдағы № 108 қаулысы	240
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Жер асты суларын қорғауға мемлекеттік бақылау жасау туралы» 1959 жылғы 3 октябрьдегі № 892 қаулысы	31

1964 жыл

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Атмосфералық ауаны өнеркәсіп қалдықтарымен және автомобильдердің жанған газдарымен ластанудан қорғау жөніндегі шаралар туралы» 1964 жылғы 7 январьдағы № 29 қаулысы	163

1968 жыл

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інде жабайы жануарларды қорғауды күшейту және аң мылтықтарын пайдалану мен сатуды тәртіпке келтіру шаралары туралы» 1968 жылғы 21 октябрьдегі № 637 қаулысы	234

1969 жыл

«Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі туралы Ереже» Қазақ ССР Министрлер Советінің 1969 жылғы 6 марттағы № 139 қаулысымен бекітілген, 5-пунктің тоғызыншы абзацы (сілтеме)	38
«Қазақ ССР Геология министрлігі туралы Ереже» Қазақ ССР Министрлер Советінің 1969 жылғы 17 июльдегі № 441 қаулысымен бекітілген, 6-пунктің «е» тармағы (сілтеме)	31

1970 жыл

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің су қоймаларындағы балық қорларын қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1970 жылғы 7 апрельдегі № 240 қаулысы	242

1972 жыл

- «Қазақ ССР-інің Су кодексі» Қазақ ССР-інің 1972 жылғы 27 декабрьдегі Заңымен бекітілген, 96, 97-статьялары (сілтеме) 239

1974 жыл

- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Орман шаруашылығына келтірілген залал үшін материалдық жауапкершілікті күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1974 жылғы 1 марттағы № 109 қаулысы 132
- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қаспий теңізінің солтүстік бөлігінде қорық аймағын жариялау туралы» 1974 жылғы 30 апрельдегі № 252 қаулысы 245

1975 жыл

- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының Уставын бекіту туралы» 1975 жылғы 28 февральдағы № 112 қаулысы 193
- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің балық шаруашылығы су қоймаларында балықтың бағалы түрлері мен суда өсетін омыртқасыздарды азаматтардың заңсыз аулау, ұстау, немесе құрту арқылы келтірген залалы үшін өндіріліп алатын қаржының мөлшерін есептеп шығаруға арналған таксаларды бекіту туралы» 1975 жылғы 21 апрельдегі № 210 қаулысы 244

1976 жыл

- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясындағы негізінен алғанда суда жүзетін құстардың мекені ретінде халықаралық маңызы бар сулы-батпақты жерлерді қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1976 жылғы 16 февральдағы № 76 қаулысы 206
- Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «Алматы қаласының ауа бассейнін одан әрі сауықтыру жөніндегі шаралар туралы» 1976 жылғы 14 июньдегі № 272 қаулысы 164
- Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Спорттық және әуесқойлық балық аулауды тәртіптеу туралы» 1976 жылғы 13 майдағы № 329 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1976 жылғы 24 июньдегі № 291 қаулысы 239
- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Суды комплексті пайдалану мен қорғаудың схемаларын жасау және бекіту тәртібі туралы» 1976 жылғы 30 июльдегі № 359 қаулысы 37
- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Айрықша мемлекеттік маңызы бар, не ғылыми немесе мәдени жағынан айрықша бағалы су объектілерін пайдалануға ішін-ара немесе толық тыйым салу тәртібі туралы» 1976 жылғы 30 июльдегі № 360 қаулысы 5
- Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Құрып кету катері төнген жабайы фауна мен флора түрлерімен халықаралық сауда туралы конвенцияны бекіту туралы және бұл конвенцияны орындау жөніндегі шаралар туралы» 1976 жылғы 4 августтағы № 612 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1976 жылғы 30 августтағы № 399 қаулысы 207

1978 жыл

- Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің жануарлары мен өсімдіктерінің сирек кездесетін және жойылып кететін қаупі бар түрлерінің кітабын —«Қазақ ССР-інің Қызыл кітабын» белгілеу туралы» 1978 жылғы 16 январьдағы № 20 қаулысы 191
- «Қазақ ССР-інің Орман кодексін бекіту туралы» Қазақ Советтік Социалистік Республикасының 1978 жылғы 11 августтағы Заңы 41

Қазақ ССР-інің Орман кодексі, Қазақ ССР-інің 1978 жылғы 11 авғустағы Заңы 110—114 статьяларға (сілтеме)	234
Қазақ ССР Жоғарғы Советінің «Қазақ ССР-інде Орман қорғауды одан әрі жақсарту және орман ресурстарын ұтымды пайдалану жөніндегі шаралар туралы» 1978 жылғы 11 авғустағы қаулысы	86
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясында аң аулау және аңшылық шаруашылығын жүргізу туралы Ережені бекіту туралы» 1978 жылғы 8 сентябрьдегі № 353 қаулысы	222
Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Бөгендердің тиісті техникалық жағдайы мен көркейтілуін қамтамасыз ететін шараларды ұйымдастыру мен үйлестіру тәртібі туралы және осы шараларды орындау туралы» 1978 жылғы 2 октябрьдегі № 815 қаулысы туралы» 1978 жылғы 30 октябрьдегі № 411 қаулысы	38
Қазақ ССР Жоғарғы Советі Президиумының «Қазақ ССР-інің Орман кодексін күшіне енгізу тәртібі туралы» 1978 жылғы 11 декабрьдегі Указы	85

1979 жыл

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясында жүзеге асырылатын суды арнайы пайдалануды келісіп алудың және халық депутаттары жергілікті Советтері атқару комитеттерінің оған рұқсат беруінің тәртібі жөніндегі Нұсқауды бекіту туралы» 1979 жылғы 4 июньдегі № 226 қаулысы	6
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі туралы Ережені бекіту туралы» 1979 жылғы 20 июльдегі № 280 қаулысы	90
«Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі туралы Ереже» Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 жылғы 20 июльдегі № 280 қаулысымен бекітілген, 4-пунктің он екінші абзацы (сілтеме)	234
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініш жасаудың және оны қараудың тәртібі туралы Нұсқауды бекіту туралы» 1979 жылғы 6 сентябрьдегі № 336 қаулысы	11
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық шаруашылығы бас басқармасы туралы Ережені бекіту туралы» 1979 жылғы 19 октябрьдегі № 400 қаулысы	210
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Су пайдаланушыларды шаруашылық аралық мелиорация жүйелерінде ирригациялық-мелиоративтік жұмыстарды орындауға қатыстыру тәртібі туралы» 1979 жылғы 15 ноябрьдегі № 424 қаулысы	19

1980 жыл

Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «Мелиорация жүйелерін пайдалануды жақсарту жөніндегі шаралар туралы» 1980 жылғы 27 июньдегі № 260 қаулысы	18
Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Ішкі су ресурстарын ұтымды пайдалану туралы» 1980 жылғы 8 октябрьдегі № 868 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1980 жылғы 6 ноябрьдегі № 412 қаулысы	27
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясында аңшылық шаруашылығын жүргізуге право беру тәртібі туралы Ережені бекіту туралы» 1980 жылғы 10 ноябрьдегі № 416 қаулысы	231

1981 жыл

Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «КПСС Орталық Комитеті мен СССР Министрлер Советінің «Арктика бассейнінің теңіздерін, өзендері мен басқа да су қоймаларын ластанудан қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1981 жылғы 15 январьдағы № 65 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1981 жылғы 16 февральдағы № 66 қаулысы	24

- мемлекеттік су қорының Ж.— 6—48, 90, 91
- мемлекеттік запасындағы Ж.— 6—92
- мемлекеттік орман қорының Ж.— 6—90; 7—44, 49, 55
- Қазақ ССР-інің Жер кодексі — 6—46—100
- елді мекендердің (қалалардың, жұмысшы поселкелердің, селолық елді мекендердің) Ж.— 6—74, 79—81
- қалалардағы көпшілік пайдаланатын Ж.— 6—76, 77
- су шаруашылығы органдарына берілетін Ж.— 6—123, 124
- өнеркәсіптің, курорттардың, қорықтардың Ж.— 6—81, 86, 87
- ауыл шаруашылығына арналған Ж.— 6—53, 62—65
- транспорттың Ж.— 6—78, 83—86
- мелиорация және су шаруашылығы органдарының пайдалану қызметінің Ж.— 6—123—126
- Ж. пайдалану мен қорғауға бақылау — 6—8, 16, 26, 30, 39, 61, 62
- Ж. туралы заңдарды сақтауға бақылау — 6—14, 16, 26, 39, 60, 61
- Ж. мелiorациялау — 6—17, 219—222
- Ж. заңдарын бұзғаны үшін жауаптылық — 6—98, 99
- Ж. дұрыс пайдалануға бақылау — 6—16
- Ж. қорғау және топырақтың құнарлылығын арттыру — 6—7, 50, 58, 104
- Ж. пайдалану мен қорғау саласындағы жоспарлау — 6—20, 21, 49, 50, 58
- Ж. беру және алып қою тәртібі — 6—50, 51—53, 61, 62, 77, 95, 101
- Ж. пайдаланушылардың праволары мен міндеттері — 6—8, 56—58, 65—67
- колхоздардың, совхоздардың және басқа мемлекеттік ауыл шаруашылық кәсіпорындардың, мекемелердің, ұйымдардың үй іргесіндегі Ж.— 6—66, 68—72
- Ж. туралы дауларды шешу — 6—96—98
- Ж. қайта культивациялау — 6—8, 16, 19, 21, 25, 56, 103, 107, 110, 171
- қызметіне қарай берілетін Ж. үлесі — 6—88, 89, 126, 127
- Ж. тиімді пайдалану мен қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруға қоғамдық органдардың және азаматтардың қатысуы — 6—15, 25, 27, 30, 39, 49
- Ж. пайдалану және қорғау саласындағы басқару — 6—49
- сондай-ақ Жер учаскесін, Топырақты қараңыз.

ЖЕР ҚОЙНАУЫ

- Ж. Қ. пайдалануға байланысты жүргізілетін хауіпсіздік жұмыстары — 6—133, 148—150
- Қазақ ССР-інің Жер қойнауы туралы кодексі күшіне енгізу — 6—162
- Ж. Қ. пайдалану правосының түрлері, мерзімдері және тоқтатылуы — 6—136, 139, 140, 161
- Ж. Қ. геологиялық зерттеу — 6—136, 137, 140, 141, 157, 158, 191, 198
- СССР-де Ж. Қ. мемлекеттік (жалпы халықтық) меншік — 6—133
- Ж. Қ. біртұтас мемлекеттік қоры — 6—133
- Қазақ ССР-інің Ж. Қ. туралы заңдарының міндеттері — 6—133
- Қазақ ССР-інің Ж. Қ. туралы кодексі — 6—132—162
- Ж. Қ. пайдалану мен қорғауға қадағалау мен бақылау — 6—134, 135, 139, 145, 147, 148, 150—153, 155—159
- Ж. Қ. туралы заңдарды бұзғандық үшін жауапкершілік — 6—160, 161
- Ж. Қ. қорғау — 6—8, 9, 150—153
- Ж. Қ. пайдалы қазба орындарынан кен өндіру үшін және пайдалы қазбалар өндіруге байланысты емес мақсаттарға пайдалану — 6—136—138, 144—147
- Ж. Қ. пайдаланушылар, олардың праволары мен міндеттері — 136, 139, 140
- Ж. Қ. пайдалану мәселелері жөніндегі дауларды шешу — 6—159, 160
- Ж. Қ. пайдалану және қорғау саласындағы басқару — 6—135
- пайдалы қазба өндіруге байланысты емес мақсатта пайдалануға берілген пайдалы қазба кен орындары мен қорларын және Ж. Қ. учаскелерін есепке алу — 6—154, 155
- сондай-ақ Газды, Геологиялық қызметті, Пайдалы қазбаларды қараңыз.

ЖЕР ҚОРЫ

- біртұтас мемлекеттік Ж. Қ. — 6—47
- Ж. Қ. есепке алу — 6—8, 48

ЖЕР ПАЙДАЛАНУ

- Ж. П. аудандық картасын жүргізу — 6—119
- қосалқы Ж. П. — 6—56
- колхоздардың, совхоздардың, Ж. П. — 6—49, 65—67
- азаматтардың Ж. П. — 6—49, 68—71, 73, 74
- кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің Ж. П. — 6—49, 67, 103—110
- Ж. П. тәртібін сақтауға қадағалау — 6—16

- кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің, азаматтардың Ж. П. правосын жоюдың негіздері — 6—58, 59, 101
- Ж. П. тіркеу — 6—48, 53
- Ж. П. мерзімдері — 6—49
- сондай-ақ Колхозды, Совхозды қараңыз.

ЖЕР ПАЙДАЛАНУШЫ

- Ж. П. залалын өтеу — 6—55, 61, 101—115
- Ж. П. жерді пайдалануға право беретін мемлекеттік актіні беру — 6—54, 119
- Ж. П. жер пайдалануына бақылау — 6—16, 40, 61, 62, 101
- Ж. П. келтірілген зиян мен ауылшаруашылық өндірісінің шығындарын анықтайтын бағалаушы комиссия — 6—101, 105
- Ж. П. праволары мен міндеттері — 6—8, 54—56, 63—65

ЖЕРГЕ ОРНАЛАСТЫРУ ҚЫЗМЕТІ

- Ж. О. Қ. мемлекеттік жер кадастрін жүргізу — 6—8, 49, 62, 93, 115
- топырақтың құнарлы қабатын тиімді пайдалануға Ж. О. Қ.— бақылауы — 6—34
- жерді пайдалануға Ж. О. Қ. бақылау жүргізуі — 6—102
- сондай-ақ Жерді қараңыз.

ЖЕРГЕ ОРНАЛАСТЫРУ

- мемлекеттік Ж. О.— 6—30, 48, 62, 93, 94
- Ж. О. жобалары — 6—94
- Ж. О. басқармаларының ауыл шаруашылық карталарын жасауы, басып шығаруы және сақтауы — 6—102

ЖЕР УЧАСКЕСІ

- жер пайдаланушылардың Ж. У. алып қоюға байланысты шығындарын өтеу — 6—55, 61
- Ж. У. алып қою — 6—52, 60, 76, 94, 100
- Ж. У. пайдалану правосынның ауысуы — 6—71, 76
- барлау жұмыстары үшін Ж. У. пайдалану тәртібі — 6—55, 61, 62, 110
- колхоз ауласының үй іргесіндегі Ж. У. жөніндегі правосы — 6—68
- Ж. У. уақытша пайдалануға беру — 6—54, 58, 65, 69, 99, 101, 103, 111—115
- Ж. У. пайдалануға беру — 6—50, —54, 102—115
- Ж. У. тұрғын үй еалу және дача салу кооперативтеріне беру — 6—75, 81
- Ж. У. азаматтарға беру — 6—69, —71, 73, 75, 77, 120—122
- Ж. У. кәсіпорындардың көмекші ауыл шаруашылығына беру — 6—63, 119
- Ж. У. пайдалану правосын жою — 6—58, 59, 99, 108, 109
- сондай-ақ Жерді қараңыз.

3

ЗАКАЗНИК

- 3. жануарларды қорғау — 7—183

К

КАДАСТР

- мемлекеттік су К.— 6—237
- мемлекеттік жер К.— 6—8, 49, 62, 92, 115
- жануарлар дүниесінің мемлекеттік К.— 7—186
- пайдалы кен қазбаларының мемлекеттік К.— 6—154
- мемлекеттік орман К.— 7—45, 81, 92
- мелниоративтік К.— 6—244

КОЛХОЗ

- К. су пайдалануы — 6—219—221
- жерді бергенде және алып қойғанда К. зияны мен ауыл шаруашылығы өндірісінің шығынын өтеу — 6—61, 101—102, 105
- К. жер пайдалануы — 49, 53, 57, 62, 63, 65, 66, 68, 80, 98
- К. жерді алып қою — 6—59, 60, 101

М

МАЛ БАҒУ

- Шөп шабуды қараңыз.

МАРКШЕНДЕРЛІК ҚЫЗМЕТ

- М. К. документтемесі — 6—143—145

МЕЛИОРАЦИЯ

- су қорларын биологиялық М.— 6—21
- М. жүйелерін қорғау — 7—18, 19
- жерлерді М. жоспарлау — 6—48, 57, 243
- жерлерді М. басшылық — 6—241
- су шаруашылығы М. органдарының пайдалану қызметіне басшылық — 6—241, 243, 244; 7—38

МИНЕРАЛДЫҚ ҚОРЛАР

- М. К. тиімді пайдалану — 6—18

МИНИСТРЛІК

- М. жер қойнауын дұрыс пайдалануға бақылауы — 6—9, 158, 196, 197
- табиғатты қорғау және табиғат ресурстарын тиімді пайдалану жөніндегі М. міндеттері — 6—14, 16—21, 23—25, 27; 7—21, 127—132

О

ОРМАН

- О. авнациямен қорғау — 7—79, 130, 131
- Қазақ ССР-інің Орман кодексін күшіне енгізу — 6—100, 101
- О. жүргізілетін әрекеттер — 7—49—52
- О. өнімділігін қалпына келтіру және артуы — 6—10, 17; 7—76—77
- О. мемлекеттік (жалпы халықтық) меншік — 7—44
- О. мемлекеттік кадастрі — 7—45, 81, 92
- О. топтары — 7—45, 52, 53, 54, 99—122
- О. шайыр дайындау — 7—63
- О. қосымша ағаш материалдарын дайындау — 7—57, 63, 64, 65—67, 89
- Қазақ ССР О. заңдарының міндеттері — 7—43
- қорғаныш О.— 6—11, 20, 64; 7—52
- колхоз О.— 7—51, 52, 54, 74, 75
- О. жағдайына, пайдаланылуына, қайта өсіруге, қорғауға бақылау — 6—11, 18; 7—46, 47, 81
- сумен жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарындағы О.— 7—52, 53,
- О. пайдалану правосын беретін ағаш кесу билеті — 7—58, 72
- О. орман орналастыру — 7—44, 45, 81, 82, 91, 92
- Қазақ ССР-інің Орман кодексі — 7—42—85
- О. заңдарын бұзғандық үшін жауаптылық — 7—83—85, 132—140
- ағаштарды босату ережелерін бұзғандық үшін жауаптылық — 7—72, 73, 84, 85
- О. қорғау және сақтау — 6—8—10; 7—49, 78—82, 86—89, 127—132
- өсіп тұрған ағашты босату және дайындау — 7—62, 63
- қосалқы мақсатта О. пайдалану — 7—64—67
- О. шайыр ағу мерзімі — 7—63
- О. өрт қауіпсіздігі Ережелері және О. өртке қарсы қорғау — 6—10, 17; 7—47, 48, 83, 89, 90, 92, 127—132
- кесілетін ағаш қорының мөлшері және оны О. дайындаушылардың арасында бөлу — 7—45, 61
- О. пайдалану, қайта өсіру, қорғау және сақтау саласындағы басқару — 6—17, 27; 7—46—90
- О. жөнінде есепке алу және есеп беру — 7—44, 81, 92
- О. орман шаруашылығының функциялары — 7—50—53, 57, 61, 62, 69, 77, 81
- О. жағдайына, пайдаланылуына, қайта өсірілуіне, қорғауына және сақтауына мемлекеттік бақылау органдарының функциялары — 6—17; 7—79, 90—96, 122—124, 127—132
- О. пайдалану мен қорғау жөніндегі шараларға қоғамдық ұйымдардың қатысуы — 6—30—38, 39—41; 7—47—48
- сондай-ақ Шөп шабуды, Орман шаруашылығын қараңыз.

ОРМАН ЗАҢДАРЫН БҮЗУШЫЛЫҚ

- О. З. Б. үшін жауаптылық — 7—83—85, 132—140
- сондай-ақ Орманды қараңыз.

ОРМАН ҚОРҒАУ

- мемлекеттік О. Қ.— 7—70, 80, 81, 127—132
- сондай-ақ Орманды қараңыз.

ОРМАН ҚОРЫ

- біртұтас мемлекеттік О. Қ.— 7—44
- мемлекеттік О. Қ. жері — 6—47; 7—44, 49, 50, 54, 69
- мемлекеттік О. Қ. кірмейтін ағаш-бұта өсімдіктері — 7—44
- біртұтас мемлекеттік О. Қ. есепке алу — 7—81
- мемлекеттік О. Қ. пайдалануды есепке алу және бақылау — 7—81, 90, 91

ОРМАН ОРНАЛАСТЫРУ

- Орманды қараңыз.

ОРМАН ПАЙДАЛАНУ

- О. П. түрлері мен мерзімдері — 7—57
- О. П. ережелерін сақтауға бақылау — 7—46, 48
- қала, қорық, колхоз және ұйымдарға бекітіліп берілген ормандарда О. П.— 7—73—75
- шекара аймағында О. П.— 7—75
- О. П. туралы дауларды шешу — 7—75
- О. П. кезіндегі орман пайдаланушылардың праволары мен міндеттері — 7—70, 71
- О. П. правосын тоқтату — 7—72, 73
- сондай-ақ Орманды қараңыз.

ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ

- О. Ш. мемлекеттік органдары — 7—45, 46, 48, 49, 91, 92
- О. Ш. жүргізу — 7—49—51
- О. Ш. келтірілген залал үшін жауаптылық — 7—83—85, 132—140
- О. Ш. дамуын жоспарлау — 7—44, 49, 90
- сондай-ақ Орманды қараңыз.

Ө

ӨЗЕН

- Суды, Шағын өзендерді қараңыз.

ӨНДІРІС ШУЫ

- Тұрмыс шуын қараңыз.

ӨРТ ХАУІПСІЗДІГІ

- ормандардағы Ө. Х. ережелерін бұзғандық үшін жауаптылық — 7—83, 92, 127
- ормандардағы өрттен қорғану — 6—10, 17, 232; 7—78, 79, 83, 90—91, 127—132

ӨСІМДІК

- қорғалатын жабайы Ө. жинауға тыйым салу — 6—11, 186
- су Ө. қорғау — 6—226; 7—206
- сауда-саттығы халықаралық Конвенциямен реттелетін жабайы жануарлар мен Ө. түрлерінің тізбегі — 6—202, 204, 207, 208

ӨСІМДІК ДҮНИЕСІ

- Ө. Д. сақтау және қайта өсіру жөніндегі жұмысқа бақылау — 6—11, 17, 19, 41

П

ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАР

- П. Қ. кен орындарын ашқаны үшін сыйлық ақы — 6—142
- П. Қ. ынтагерлер артельдерінің өндіруі — 6—146
- П. Қ. ормандарда өндіру — 7—56

- П. Қ. кен орындарын дұрыс ашуға бақылау — 6—9, 18, 156
- П. Қ. өндіру жөніндегі кәсіпорындарды консервациялау және жабу — 6—146
- кең таралған П. Қ. — 6—137, 141, 145, 151, 164—185
- П. Қ. өндірудің көлемі және шығындары жөнінде және олардың қорларын өңдеудің толықтығы жөнінде есеп беру — 6—197, 198
- П. Қ. кен орындарын қорғау — 6—8, 18, 150, 152, 153
- Геологиялық барлау жұмыстарын жоспарлау, ұйымдастыру, П. Қ. барланған қорларын есепке алуды тәртіптеу — 6—190, 191, 195—197, 198
- П. Қ. өндіру кезінде қоршаған ортаның ластануын болдырмау — 6—144, 146
- П. Қ. өндіруді тоқтата тұру және өндіру правосын алып қою — 6—139, 140, 151, 156
- П. Қ. кен орындарын барлау — 6—189, 195—197
- П. Қ. тиімді өндіру — 6—9, 18
- П. Қ. қорлары бойынша территориялық комиссия — 6—166, 172, 174, 198
- П. Қ. кен орындарының қорларын және болжамды ресурстарын есепке алу мен классификациялау — 6—146, 155
- сондай-ақ Газды, Геологиялық қызметті қараңыз

С

СОВХОЗ

- С. су пайдалануы — 6—219, 220; 7—16
- С. жерін алып қоюмен келтірілген шығындарды өтеу — 6—103, 105
- С. агротехникалық эрозияға қарсы жұмыстарды атқаруы — 6—8
- С. жер пайдалануы — 6—51—55, 58, 64—69
- С. жерін алып қою — 6—61
- С. жер беру — 6—51, 53—55
- С. аулалық жерлері — 6—83
- С. орман сақтау ағаш-бұта өсімдіктерін қорғау жөніндегі шараларды жүргізуі — 7—51, 247

СУ

- С. алуға арналған пайдалану скважинналарын бұрғылау, консервациялау — 6—209; 7—28
- Қазақ ССР-інің Су кодексін күшіне енгізу — 6—240, 241
- С. заңдарын бұзу салдарынан келтірілген зиянды өтеу — 6—238, 239
- С. мемлекеттік (жалпы халықтық) меншік — 6—205
- жер асты С. өндіру және пайдалану — 6—136, 138, 139, 146
- Қазақ ССР С. заңдарының міндеттері — 6—205
- С. пайдалануға және қорғауға бақылау — 6—18, 7, 31—33
- жер асты С. қорғауға бақылау — 6—9, 18, 19, 191, 206, 207; 7—31—33
- С. жабдықтау көздерін санитариялық қорғау аймақтарының ормандары — 7—53, 54, 60
- халықты С. қамтамасыз етуге С. тазарту үшін құралдар жасаудағы министрліктер, мемлекеттік комитеттер мен ведомстволардың міндеті — 6—9, 18, 21
- С. пайдалану мен қорғауға бақылауды жүргізетін органдар — 6—17, 207, 245; 7—5—10, 27, 31—33
- Қазақ ССР-інің Су кодексі — 6—204—240
- С. заңдарын бұзғаны үшін жауаптылық — 6—15, 233—234
- С. тиімді пайдалану, қорғау, оған зиянды ықпалды болдырмау және жою бойынша есеп беру — 6—26, 237, 238
- С. ластанудан, былғану және саркылудан қорғау — 6—9, 13, 17—19, 25; 7—37, 240, 241
- рудниктік С. тазарту — 6—25
- С. қорғау мен пайдалану саласындағы жоспарлау — 6—24, 25, 237, 238; 7—33
- ағынды С. жіберу үшін су объектілерін пайдалану — 6—9, 13, 17, 228, 229; 7—23, 28
- С. зиянды ықпалының алдын алу — 6—26, 236, 237
- ағынды С. жіберу мәселелері бойынша дауларды шешу — 6—231, 232
- құрылыстарды жобалау кезінде С. тазарту жөніндегі нормативті талаптарды сақтау — 6—22
- С. комплексті пайдалану мен қорғау схемалары — 6—17, 24, 237, 238; 7—37
- С. пайдалану мен қорғауды реттеу жөніндегі органдардың уәкілдігі бар лауазымды адамы — 7—32, 33
- С. пайдалану мен қорғау саласындағы басқару — 6—17, 206, 207; 7—24
- С. тиімді пайдалану мен қорғау жөніндегі шараларды жүзеге асыруды қоғамдық ұйымдар мен азаматтардың қатысуы — 6—14, 30, 38, 39—41, 208

СУ ҚОЙМАСЫ

- С. Қ. биологиялық тазалау — 6—21
- С. Қ. былғандан сақтау — 6—9, 17—21, 40, 208, 209
- балық шаруашылығы С. Қ. сақтау — 6—17, 208, 209, 226
- С. Қ. қорғауға бақылау — 6—17
- Арктика бассейні С. Қ. былғандан қорғау — 7—24—26

СУ ҚОРЫ

- бірыңғай мемлекеттік С. Қ. — 6—205
- бірыңғай мемлекеттік С. Қ. — суларын есепке алу — 6—237, 238

СУ ОБЪЕКТІСІ

- С. О. пайдалану түрлері — 6—211, 212
- С. О. пайдалануға тыйым салу — 6—214, 216; 7—5
- С. О. былғану дәрежесіне байқау мен бақылау жалпы мемлекеттік қызметін ұйымдастыру — 6—9, 14, 17, 18
- С. О. қорғау — 6—9, 13, 233—236; 7—23—32
- С. О. пайдалануға беру — 6—211, 233; 7—3—20
- С. О. пайдалануды тоқтату — 6—216, 217, 7—9
- С. О. және жағалау тілкемдерінде (аймақтарында) жұмыс жүргізу — 6—210, 211
- сондай-ақ Суды, Суды пайдалануды қараңыз.

СУ ПАЙДАЛАНУ

- С. П. түрлері — 6—211, 212
- колхоздардың, совхоздардың, кәсіпорындардың, мекемелер мен ұйымдардың С. П. — 6—219—223
- СССР шекарасы суларындағы С. П. — 6—233
- су шаруашылығы шараларын жүргізуге, С. П. шарттарын тоқтатылуына немесе өзгеруіне байланысты келтірілген зиянды өтеу — 6—217
- С. П. объектілері — 6—205, 206, 211
- С. П. ұйымдастыру — 6—242
- С. П. жоспарлау — 6—17, 237, 238; 7—37
- С. П. правосын беру және тоқтату — 6—211—233; 7—3—20
- С. П. мәселелері жөніндегі дауларды шешу — 6—231—233; 7—9
- С. П. тіркеу — 7—9
- арнаулы С. П. — 6—211, 213; 7—6—11
- С. П. мерзімдері — 6—214, 215, 7—19
- сондай-ақ Мелиорацияны қараңыз.

СУ ПАЙДАЛАНУШЫ

- С. П. праволары мен міндеттері — 6—215, 216; 7—17
- сондай-ақ Суды пайдалануды қараңыз.

СУДА ЖҮЗЕТІН ҚҰСТАР

- С. Ж. Қ. мекендеу ортасы ретіндегі халықаралық маңызы бар сулы-батпақты жерлер туралы конвенцияны орындау — 7—206

Т

ТАБИҒИ ОРТА

- қоршаған Т. О. зерттеу — 6—15
- Т. О. ластану дәрежесіне жалпы мемлекеттік қадағалау мен бақылау қызметі — 6—16—19
- қоршаған Т. О. қорғау — 6—16, 24, 27—29, 31, 32, 40—43
- қоршаған Т. О. қорғау жөніндегі шараларды жоспарлау — 6—18, 19, 24
- табиғатты қорғау жөніндегі қоғамдық инспекция туралы Ереже — 6—39—41
- Қазақ ССР Министрлер Советі Президиумының қоршаған Т. О. қорғау және табиғи ресурстарды тиімді пайдалану жөніндегі Комиссиясы туралы Ереже — 6—27, 28
- сондай-ақ Атмосфералық ауаны, Суды, Жерді, Орманды, Жер қойнауын қараңыз.

ТАБИҒИ РЕСУРСТАР

- Т. Р. пайдалану — 6—16—25
- Т. Р. пайдалануға бақылау мен қадағалау — 6—14, 16—20, 39
- Т. Р. пайдалану мен қорғау жөніндегі шаралардың орындалуы туралы есеп беру — 6—23, 25

- Т. Р. тиімді пайдалану саласындағы жоспарлау — 6—13, 14, 24
- Қазақ ССР Министрлер Советі Президиумының қоршаған табиғи ортаны қорғау және Т. Р. тиімді пайдалану жөніндегі Комиссиясы туралы Ереже — 6—27, 28
- Т. Р. тиімді пайдалану жөніндегі білімді насихаттау — 6—14, 15, 22, 23, 31, 38
- Т. Р. тиімді пайдаланудың территориялық схемалары — 6—25

ТЕҢІЗ СҮТҚОРЕКТІЛЕРІ

- Т. С. қорларын қорғау — 7—207, 210

ТОПЫРАҚ

- Т. ластанудан сақтау — 6—8, 13, 18—21
- Т. ластанудан, сортаңданудан және эрозиядан сақтандыру жөніндегі жерді қайта құлтивациялауды жүргізуге бақылау — 6—16, 19, 21, 25, 104, 111
- егін шаруашылығының ғылыми негізделген жүйесі, Т. эрозиясын болдырмау — 6—8, 9, 16
- жерді қорғау және Т. құнарлығын арттыру — 6—7, 8, 49, 56—58, 104
- Т. құнарлы қабатын тиімді пайдалану — 6—56, 57
- сондай-ақ Эрозияны қараңыз

ТҰРМЫСТЫҚ ШҰ

- өндірістік және Т. Ш. қарсы күресті күшейту — 6—16; 7—150

Ф

ФАУНА

- халықаралық маңызы бар сулы-батпақты жерлердің флорасы мен Ф. комплекстік зерттеу — 7—206
- флора мен Ф. сақтау жөніндегі заңдарды орындауға бақылау — 6—14, 17
- жабайы флора мен Ф. түрлерін қорғау — 6—9—12, 207—214
- сондай-ақ Жануарлар дүниесін, Жанды ресурстарды қараңыз.

ФЛОРА

- Өсімдікті, Өсімдіктер дүниесін, Фаунаны қараңыз.

Ш

ШАҒЫН ӨЗЕНДЕР

- Ш. Ө. ластанудан, былғанудан, тартылудан қорғау — 6—17, 244; 7—25
- Ш. Ө. су қорғау аймақтары туралы Ереже — 7—28—31

ШАҢТҮТҚЫШ ҚҰРАЛДАР

- газ тартқыш және Ш. Қ. жұмысына мемлекеттік бақылау — 6—13, 18, 19, 26; 7—163

ШЫМТЕЗЕК

- Ш. өндіру правосыннан айыру — 6—136, 141
- Ш. кен орындарын барлаушы кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің міндеттері — 6—55, 146
- Ш. қосымша ресурстарын табу — 6—136
- берілген жер учаскелерінде Ш. өндіруге право — 6—54, 138, 139

Э

ЭРОЗИЯ

- топырақты жел мен су Э. сақтау — 6—8, 9, 17, 48, 49, 57, 95, 100, 243
- топырақ Э. күрес жөніндегі жұмыстарды жүргізуге бақылау — 6—16
- топырақты Э. қорғау жөніндегі шараларды орындамағандық үшін жауаптылық — 6—100
- топырақ Э. күрес жөніндегі шараларды жоспарлау — 6—46, 48, 57

**7-ТОМДА СІЛТЕМЕ ЖАСАЛҒАН
АКТІЛЕРДЕН ҮЗІНДІ**

ҚАЗАҚ ССР БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

**ҚАЗАҚ ССР МИНИСТРЛЕР СОВЕТІНІҢ
1969 жылғы 6 марттағы № 139 қаулысымен бекітілген
(Қазақ ССР ҚЖ, 1969 ж., № 6, 27-ст.)**

(Ү з і н д і)

5. Өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі:

(тоғызыншы абзац)— мүдделі ұйымдармен бірлесе отырып су ресурстарын комплексті және тиімді пайдалану жөнінде шаралар жасап, оларды іске асыруға, ауаның, топырақтың, су қоймаларының, өнеркәсіппен шаруашылық орындарының шығып қалған қалдықтармен ластануына қарсы, сондай-ақ өнеркәсіп орындарынан туатын у-шуға қарсы күрес жүргізуге қатысады.

МАЗМҰНЫ

III БӨЛІМ. ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУ МЕН ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ ЗАҢДАР

§ 2. СУ ПАЙДАЛАНУ

	Беті
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Айрықша мемлекеттік маңызы бар, не ғылыми немесе мәдени жағынан айрықша бағалы су объектілерін пайдалануға ішінара немесе толық тыйым салу тәртібі туралы» 1976 жылғы 30 июльдегі № 360 қаулысы	5
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясында жүзеге асырылатын суды арнайы пайдалануды келісіп алудың және халық депутаттары жергілікті Советтері атқару комитеттерінің оған рұқсат беруінің тәртібі жөніндегі Нұсқауды бекіту туралы» 1979 жылғы 4 июньдегі № 226 қаулысы	6
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Су объектілерін оқшау пайдалануға беру туралы өтініш жасаудың және оны қараудың тәртібі туралы Нұсқауды бекіту туралы» 1979 жылғы 6 сентябрьдегі № 336 қаулысы	11
Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «Мелиорация жүйелерін пайдалануды жақсарту жөніндегі шаралар туралы» 1980 жылғы 27 июньдегі № 260 қаулысы	18
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Су пайдаланушыларды шаруашылықаралық мелиорация жүйелерінде ирригациялық-мелиоративтік жұмыстарды орындауға қатыстыру тәртібі туралы» 1979 жылғы 15 ноябрьдегі № 424 қаулысы	19

§ 3. СУДЫ ҚОРҒАУ

Қазақстан Компартиясы Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «Су көздерін ластанудан қорғауды одан әрі күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1982 жылғы 3 августығы № 315 қаулысы	23
Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «КПСС Орталық Комитеті мен СССР Министрлер Советінің «Арктика бассейнінің теңіздерін, өзендері мен басқа да су қоймаларын ластанудан қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1981 жылғы 15 январьдағы № 65 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1981 жылғы 16 февральдағы № 66 қаулысы	24
Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Шағын өзендерді ластанудан, былғану мен сарқылудан қорғауды күшейту және олардың су ресурстарын ұтымды пайдалану туралы» 1980 жылғы 8 октябрьдегі № 868 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1980 жылғы 6 ноябрьдегі № 412 қаулысы	27

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің шағын езендерінің су қорғау аймақтары туралы Ережені бекіту туралы» 1982 жылғы 30 июньдегі № 278 қаулысы	28
«Қазақ ССР Геология министрлігі туралы Ереже» Қазақ ССР Министрлер Советінің 1969 жылғы 17 июльдегі № 441 қаулысымен бекітілген, 6-пунктің «е» тармағы (сілтеме)	31
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Жер асты суларын қорғауға мемлекеттік бақылау жасау туралы» 1959 жылғы 3 октябрьдегі № 892 қаулысы	31

§ 4. СУ ПАЙДАЛАНУДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ЕСЕПКЕ АЛУ ЖӘНЕ ЖОСПАРЛАУ

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Суды комплексті пайдалану мен қорғаудың схемаларын жасау және бекіту тәртібі туралы» 1976 жылғы 30 июльдегі № 359 қаулысы	37
Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Бөгендердің тиісті техникалық жағдайы мен көркейтілуін қамтамасыз ететін шараларды ұйымдастыру мен үйлестіру тәртібі туралы және осы шараларды орындау туралы» 1978 жылғы 2 октябрьдегі № 815 қаулысы туралы» 1978 жылғы 30 октябрьдегі № 411 қаулысы	38
«Қазақ ССР Балық шаруашылығы министрлігі туралы Ереже» Қазақ ССР Министрлер Советінің 1969 жылғы 6 марттағы № 139 қаулысымен бекітілген, 5-пунктің тоғызыншы абзацы (сілтеме)	38

5 - Т А Р А У. ОРМАН ТУРАЛЫ ЗАҢДАР

§ 1. ЖАЛПЫ МӘСЕЛЕЛЕР

«Қазақ ССР-інің Орман кодексін бекіту туралы» Қазақ Советтік Социалистік Республикасының 1978 жылғы 11 августтағы Заңы	41
Қазақ Советтік Социалистік Республикасының Орман кодексі	41
Қазақ ССР Жоғарғы Советі Президиумының «Қазақ ССР-інің Орман кодексін күшіне енгізу тәртібі туралы» 1978 жылғы 11 декабрьдегі Указы	85
Қазақ ССР Жоғарғы Советінің «Қазақ ССР-інде Орман қорғауды одан әрі жақсарту және орман ресурстарын ұтымды пайдалану жөніндегі шаралар туралы» 1978 жылғы 11 августтағы қаулысы	86
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі туралы Ережені бекіту туралы» 1979 жылғы 20 июльдегі № 280 қаулысы	90

§ 2. ОРМАН ПАЙДАЛАНУ

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің ормандарын қолданылып жүрген топқа бөлуді нақтылау және оларды қорғаныштық категорияларына жатқызу туралы» 1981 жылғы 17 апрельдегі № 182 қаулысы	99
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Үкіметінің орманды ұлғайта өсіру және ағаш өсіру ісі жөніндегі шешімдерін біріктіру туралы» 1982 жылғы 22 июньдегі № 266 қаулысы	122

§ 3. ОРМАНДАРДЫ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ САҚТАУ

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Үкіметінің ормандарды ерттен қорғау және оларды зиянды насекомдар мен аурулардан сақтау мәселелері жөніндегі шешімдерін біріктіру туралы» 1981 жылғы 14 сентябрьдегі № 403 қаулысы	127
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Орман шаруашылығына көлтірілген залал үшін материалдық жауапкершілікті күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1974 жылғы 1 марттағы № 109 қаулысы	132

6 - Т А Р А У. АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ

«Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР-інің 1981 жылғы 12 июньдегі Заңы	143

Қазақ ССР Жоғарғы Советінің «Атмосфералық ауаны қорғау туралы» Қазақ ССР Заңын күшіне енгізу тәртібі туралы» 1981 жылғы 12 июньдегі қаулысы	161
Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің анағұрлым ластанған өнеркәсіптік қалаларының ауа бассейнін одан әрі сауықтыру жөніндегі шаралар туралы» 1981 жылғы 16 декабрьдегі № 517 қаулысы	162
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Атмосфералық ауаны өнеркәсіп қалдықтарымен және автомобильдердің жанған газдарымен ластанудан қорғау жөніндегі шаралар туралы» 1964 жылғы 7 январьдағы № 29 қаулысы	163
Қазақстан Компартиясының Орталық Комитеті мен Қазақ ССР Министрлер Советінің «Алматы қаласының ауа бассейнін одан әрі сауықтыру жөніндегі шаралар туралы» 1976 жылғы 14 июньдегі № 272 қаулысы	164

7 - Т А Р А У. ЖАНУАРЛАР ДҮНИЕСІН ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ПАЙДАЛАНУ

§ 1. ЖАЛПЫ МӘСЕЛЕЛЕР

«Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» Қазақ ССР-інің 1981 жылғы 12 июньдегі Заңы	169
Қазақ ССР Жоғарғы Советінің «Жануарлар дүниесін қорғау және пайдалану туралы» Қазақ ССР Заңын күшіне енгізу тәртібі туралы» 1981 жылғы 12 июньдегі қаулысы	190
«Қазақ ССР-інің жануарлары мен өсімдіктерінің сирек кездесетін және жойылып кететін қаупі бар түрлерінің кітабын «Қазақ ССР-інің Қызыл Кітабын белгілеу туралы» Қазақ ССР Министрлер Советінің 1978 жылғы 16 январьдағы № 20 қаулысы	191
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Аңшылар мен балықшылар қоғамдары одағының Уставын бекіту туралы» 1975 жылғы 28 февральдағы № 112 қаулысы	193
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясындағы негізінен алғанда суда жүзетін құстардың мекені ретінде халықаралық маңызы бар сулы-батпақты жерлерді қорғауды күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1976 жылғы 16 февральдағы № 76 қаулысы	206
Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Құрып кету қатері төнген жабайы фауна мен флора түрлерімен халықаралық сауда туралы конвенцияны бекіту туралы және бұл конвенцияны орындау жөніндегі шаралар туралы» 1976 жылғы 4 августтағы № 612 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1976 жылғы 30 августтағы № 399 қаулысы	207

§ 2. АҢ АУЛАУ ЖӘНЕ АҢ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР Министрлер Советі жанындағы Қорық және аңшылық бас басқармасы туралы Ережені бекіту туралы» 1979 жылғы 19 октябрьдегі № 400 қаулысы	217
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясында аң аулау және аңшылық шаруашылығын жүргізу туралы Ережені бекіту туралы» 1978 жылғы 8 сентябрьдегі № 353 қаулысы	222
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің территориясында аңшылық шаруашылығын жүргізуге право беру тәртібі туралы Ережені бекіту туралы» 1980 жылғы 10 ноябрьдегі № 416 қаулысы	231
«Қазақ ССР Орман шаруашылығы министрлігі туралы Ереже» Қазақ ССР Министрлер Советінің 1979 жылғы № 280 қаулысымен бекітілген, 4-пунктің он екінші абзацы (сілтеме)	234
Қазақ ССР Орман кодексі. Қазақ ССР-інің 1978 жылғы 11 августтағы Заңымен бекітілген, 110—114-статьялары (сілтеме)	234
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інде жабайы жануарларды қорғауды күшейту, аң мылтықтарын пайдалануды және сатуды тәртіпке келтіру шаралары туралы 1968 жылғы 21 октябрьдегі № 637 қаулысы	234

§ 3. БАЛЫҚ ҚОРЛАРЫН, ТЕҢІЗ СҮТҚОРЕКТІЛЕРІН ЖӘНЕ СУДА ӨСЕТІН ОМЫРТҚАСЫЗДАРДЫ ҚОРҒАУ

Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Спорттық және өуесқойлық балық аулауды тәртіптеу туралы» 1976 жылғы 13 майдағы № 329 қаулысын жүзеге асыру туралы» 1976 жылғы 24 июньдегі № 291 қаулысы	239
Қазақ ССР-інің Су кодексі. Қазақ ССР-інің 1972 жылғы 27 декабрьдегі Заңымен бекітілген, 96, 97-статьялары (сілтеме)	239
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің суларында балық қорларын сақтау және балықты өсіру туралы» 1959 жылғы 12 февральдағы № 108 қаулысы	240
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің су қоймаларындағы балық қорларын күшейту жөніндегі шаралар туралы» 1970 жылғы 7 апрельдегі № 240 қаулысы	242
Қазақ ССР Министрлер Советінің «СССР Министрлер Советінің «Балық қорларын қорғауды күшейту, өуесқойлық және спорттық балық аулауды ұйымдас-тыруды жақсарту жөніндегі қосымша шаралар туралы» 1981 жылғы 2 ок-тябрьдегі № 967 қаулысын жүзеге асыру туралы 1981 жылғы 13 ноябрьдегі № 477 қаулысы	243
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Қазақ ССР-інің балық шаруашылығы су қой-маларында балықтың бағалы түрлері мен суда өсетін омыртқасыздарды азаматтардың заңсыз аулау, ұстау немесе құрту арқылы келтірілген залалы үшін өндіріліп алатын қаржының мөлшерін есептеп шығаруға арналған так-саларды бекіту туралы» 1975 жылғы 21 апрельдегі № 210 қаулысы	244
Қазақ ССР Министрлер Советінің «Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде қорық аймағын жариялау туралы» 1974 жылғы 30 апрельдегі № 252 қаулысы	245
Томға енген актілердің хронологиялық тізбегі	249
Томға енген актілердің алфавиттік-атау көрсеткіші	253
Томға сілтеме жасалған актілер (актілерден үзінді)	265

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

ПРЕЗИДИУМ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА КАЗАХСКОЙ ССР
СОВЕТ МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР

СВОД ЗАКОНОВ КАЗАХСКОЙ ССР

Том 7

АЛМА-АТА

**КОМИССИЯ ПО ИЗДАНИЮ
СВОДА ЗАКОНОВ
КАЗАХСКОЙ ССР**

**Досполов Д. (председатель),
Демесинов Х. Х., Изюмников В. К.,
Елемисов Г. Б., Айтмухамбетов Т. К.,
Байсеитов Р. С., Касымканов А. К.,
Карбовский Э. С., Ахметов З. А.**

РАЗДЕЛ III

**ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО
ОБ ОХРАНЕ ПРИРОДЫ
И РАЦИОНАЛЬНОМ
ИСПОЛЬЗОВАНИИ
ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ**

Глава 4

ВОДНОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

§ 2. ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕ

**О ПОРЯДКЕ ЧАСТИЧНОГО ИЛИ ПОЛНОГО ЗАПРЕЩЕНИЯ
ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДНЫХ ОБЪЕКТОВ, ИМЕЮЩИХ
ОСОБОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ЗНАЧЕНИЕ ЛИБО
ОСОБУЮ НАУЧНУЮ ИЛИ КУЛЬТУРНУЮ ЦЕННОСТЬ¹**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 июля 1976 г. № 360

(СП Казахской ССР, 1976 г., № 17, ст. 55)

В соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 11 июня 1976 года № 452 «О порядке частичного или полного запрещения использования водных объектов, имеющих особое государственное значение либо особую научную или культурную ценность»² и статьей 27 Водного кодекса Казахской ССР³ Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т :

1. Установить, что частичное или полное запрещение использования водных объектов, имеющих особое государственное значение либо особую научную или культурную ценность, регулирование пользования которыми отнесено к компетенции Казахской ССР, производится Советом Министров Казахской ССР. Предложения по этому вопросу вносятся министерствами, государственными комитетами, ведомствами или облисполкомами после согласования с Министерством мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР и другими заинтересованными министерствами, государственными комитетами и ведомствами с приложением необходимых технико-экономических обоснований.

¹ Пункт 2 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 11 июня 1976 г. № 452 «О порядке частичного или полного запрещения использования водных объектов, имеющих особое государственное значение либо особую научную или культурную ценность».

² См. том 4 Свода законов СССР.

³ См. том. 6, стр. 200.

**ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ИНСТРУКЦИИ О ПОРЯДКЕ
СОГЛАСОВАНИЯ И ВЫДАЧИ РАЗРЕШЕНИЙ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫМИ КОМИТЕТАМИ
МЕСТНЫХ СОВЕТОВ НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ
НА СПЕЦИАЛЬНОЕ ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕ, ОСУЩЕСТВЛЯЕМОЕ
НА ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСКОЙ ССР**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР

от 4 июня 1979 г., № 226

(СП Казахской ССР, 1979 г., № 13, ст. 33)

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т :

Утвердить прилагаемую Инструкцию о порядке согласования и выдачи разрешений исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов на специальное водопользование, осуществляемое на территории Казахской ССР.

УТВЕРЖДЕНА

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР*

от 4 июня 1979 г. № 226

**И Н С Т Р У К Ц И Я
О ПОРЯДКЕ СОГЛАСОВАНИЯ И ВЫДАЧИ РАЗРЕШЕНИЙ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫМИ КОМИТЕТАМИ МЕСТНЫХ СОВЕТОВ
НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ НА СПЕЦИАЛЬНОЕ
ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕ, ОСУЩЕСТВЛЯЕМОЕ НА ТЕРРИТОРИИ
КАЗАХСКОЙ ССР¹**

1. Разрешения на специальное водопользование выдаются исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов при осуществлении его на водных объектах, регулирование пользования которыми не отнесено к компетенции Минводхоза СССР, Минводхоза Казахской ССР и их органов на местах.

2. На водных объектах, отнесенных к компетенции исполкомов местных Советов народных депутатов, разрешения на специальное водопользование выдают:

— исполнительный комитет поселкового, сельского, аульного Совета народных депутатов, если водный объект представляет собой замкнутый (непроточный) водоем, расположенный в пределах территории поселка, села, аула;

— исполнительный комитет районного Совета народных депутатов, если водный объект расположен в пределах территории района;

— исполнительный комитет городского Совета народных депутатов, если водный объект расположен в пределах города;

— исполнительный комитет областного Совета народных депутатов, если водный объект имеет межрайонное, областное значение.

3. К компетенции соответствующих исполкомов местных Советов народных депутатов относится также выдача разрешений на использование подземных вод путем устройства копанных шахтных колодцев, забивных фильтровых колодцев и одиночных скважин глубиной до 20 м, каптажей источников и других малых сооружений, работающих без принудительного понижения уровня воды.

4. Разрешения на специальное водопользование выдаются после согласования водопользователями условий этого водопользования с орга-

¹ Абзац второй пункта 1 и приложение № 3 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

нами государственного санитарного надзора, охраны рыбных запасов, геологии, государственного горного надзора и государственной ветеринарной службы в порядке, приведенном в приложении № 2 к настоящей Инструкции.

Примечание. При устройстве и эксплуатации копаных шахтных колодцев, забивных фильтровых колодцев и одиночных скважин глубиной до 20 м, не используемых для централизованного водоснабжения, а также каптажных сооружений, работающих без принудительного понижения уровня воды, условия специального водопользования с органами геологии не согласовываются.

5. Согласование условий специального водопользования, а также выдача разрешений на него производятся соответствующими органами в двухнедельный срок.

6. Разрешения на специальное водопользование выдаются исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов по единой форме, утвержденной Минводхозом СССР (приложение № 3) ¹.

Разрешения оформляются в трех экземплярах, один экземпляр выдается водопользователю, два других со всеми материалами хранятся в делах выдавшего разрешение исполнительного комитета местного Совета народных депутатов и соответствующей бассейновой инспекции, в зоне деятельности которой осуществляется специальное водопользование.

7. Согласование условий специального водопользования с органами, перечисленными в пункте 4 настоящей Инструкции, и выдача разрешений на него производятся на основании письменных ходатайств водопользователей (для эксплуатируемых предприятий, сооружений и объектов) или заказчиков проектов (для вновь строящихся, а также реконструируемых предприятий, сооружений и объектов).

Выдача разрешений на специальное водопользование для вновь строящихся объектов производится при выборе площадки для строительства, осуществляемого на стадии ТЭО или другой предпроектной проработки, заменяющей ТЭО. Если площадка для строительства объекта не определяется (т. е. строительство не связано с освоением новой территории), то выдача разрешений производится на стадии ТЭО или при выдаче задания на разработку технического (техно-рабочего) проекта.

8. К ходатайству о согласовании условий специального водопользования и выдаче разрешений на него по эксплуатируемым предприятиям, сооружениям и объектам должны быть приложены материалы, содержащие следующие данные:

- точное название водопользователя, его местонахождение (адрес), ведомственная подчиненность, производственная мощность и объем производимой продукции;
- цель водопользования;
- материалы, на основании которых осуществляется специальное водопользование;
- наименование и местоположение водного объекта (или его части), где осуществляется водопользование, и его характеристика;
- характеристика сооружений или технических устройств, с помощью которых производится водопользование;
- характеристика и режим водопотребления;
- наличие и тип водоучетных средств;
- мероприятия, обеспечивающие рациональное использование вод;
- мероприятия, обеспечивающие охрану рыбных запасов, других водных животных и растений;

¹ См. сноску на стр. 6.

— ситуационный план водного объекта с расположением сооружений и технических устройств, при помощи которых осуществляется специальное водопользование;

— документы согласования условий водопользования с органами, перечисленными в пункте 4 настоящей Инструкции, представляемые в исполнительный комитет местного Совета народных депутатов в трех экземплярах.

При необходимости исполнительный комитет, выдающий разрешение на специальное водопользование, или органы, согласовывающие его условия, могут потребовать представление дополнительных материалов.

Примечания. 1. При наличии проектной документации, по которой строился объект, или акта приемки объекта в эксплуатацию представляются указанные документы.

2. Для получения разрешений на пользование подземными водами состав материалов, представляемых существующими водопользователями, может быть ограничен перечнем их, предусмотренным для вновь строящихся объектов, согласно пункту 10 настоящей Инструкции.

9. Для согласования условий специального водопользования и получения разрешения на него по вновь строящимся (реконструируемым) объектам, при отборе воды из поверхностных водных источников для нужд промышленных, строительных, транспортных предприятий, объектов коммунального хозяйства и культурно-бытового назначения одновременно с ходатайством представляются следующие материалы:

- обоснование принятого источника водоснабжения;
- характеристика водного объекта в гидрологическом, санитарном, эпизоотологическом и рыбохозяйственном отношениях;
- данные об объемах водопотребления;
- способ очистки вод, используемых для нужд населения, животноводства, рыбоводства;
- мероприятия по организации зон санитарной охраны источников хозяйственно-питьевого водоснабжения населения;
- мероприятия по предупреждению попадания рыб в водозаборные сооружения, по охране и воспроизводству рыбных запасов, других водных животных и растений;
- мероприятия, обеспечивающие учет использования вод;
- схема водоснабжения объекта.

10. При строительстве водозаборных сооружений для использования подземных вод представляются:

- данные о потребности в воде;
- данные об утвержденных ГКЗ эксплуатационных запасах подземных вод или заключение территориального геологического управления о возможности отбора подземных вод в требуемом объеме (кроме случаев, отмеченных в примечании к пункту 4 настоящей Инструкции);
- тип водозаборного сооружения, а также отдельных скважин и их оборудование;
- данные по эксплуатационному дебиту и качеству воды;
- мероприятия по организации зоны санитарной охраны водозаборных сооружений, используемых для хозяйственно-питьевого водоснабжения населения.

11. Кроме материалов, перечисленных в пунктах 8, 9, 10 настоящей Инструкции, заявитель (водопользователь — по действующему объекту или заказчик проекта — по вновь строящемуся объекту) должен приложить к ходатайству также заключение местного органа по регулированию использования и охране вод о возможности выдачи разрешения на специальное водопользование.

Указанное заключение выдается заявителю не более чем в двухнедельный срок после получения от него ходатайства со всеми приложениями, которые возвращаются заявителю с двумя экземплярами заключения.

Примечание. При положительном заключении о возможности выдачи разрешения на специальное водопользование орган по регулированию использования и охране вод совместно с заявителем заполняет пункт 8 и раздел согласований в бланке разрешения, а также проверяет заполненное разрешение в целом и визирует его.

12. Согласование водопользователями (заказчиками проектов) условий специального водопользования с органами государственного надзора (санитарного, рыбного и т. д.) производится до представления материалов на заключение в органы по регулированию использования и охране вод.

Возможные разногласия между водопользователями и органами государственного надзора, возникающие при согласовании условий специального водопользования, рассматриваются министерствами и ведомствами, в подчинении которых находятся указанные водопользователи, и соответствующими органами государственного надзора. В случае разногласий между министерствами, ведомствами и органами государственного надзора окончательное решение принимают: по существующим водопользованиям — Министерство мелiorации и водного хозяйства Казахской ССР, а для вновь строящихся (реконструируемых) предприятий, сооружений и других объектов — Госстрой Казахской ССР по представлению Министерства мелiorации и водного хозяйства республики.

Разногласия по условиям специального водопользования рассматриваются каждой инстанцией не более чем в недельный срок.

Внесение разногласий на рассмотрение в соответствующую инстанцию является обязанностью водопользователя (по новому объекту — заказчика проекта).

13. Исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов ведут текущую регистрацию выдаваемых ими разрешений на специальное водопользование (отдельно по существующим водопользователям и вновь строящимся объектам) и ежемесячно (не позднее 10 числа) передают бассейновым инспекциям для сводного учета сведений о выданных разрешениях за предыдущий месяц.

14. Разрешения на специальное водопользование аннулируются по решению выдавшего их исполнительного комитета местного Совета народных депутатов в случаях:

- минования надобности в водопользовании или отказа от него;
- истечения срока водопользования;
- ликвидации предприятий, организаций и учреждений, которым были выданы разрешения;
- передачи сооружений и технических устройств, при помощи которых осуществляется специальное водопользование, другим водопользователям.

Разрешение на специальное водопользование (кроме пользования водами для питьевых и бытовых нужд населения) может быть также аннулировано в случаях несоблюдения водопользователем условий водопользования, установленных в разрешении, и иного нарушения правил рационального использования и охраны вод. В этих случаях аннулирование разрешений производится после невыполнения водопользователем письменного предписания, выданного соответствующим исполнительным комитетом местного Совета народных депутатов об устранении указанных нарушений.

ПОРЯДОК СОГЛАСОВАНИЯ УСЛОВИЙ СПЕЦИАЛЬНОГО ВОДОПОЛЬЗОВАНИЯ С ОРГАНАМИ ГОСУДАРСТВЕННОГО НАДЗОРА

Наименование органов, с которыми согласовываются условия специального водопользования	Подлежит согласованию
I. Органы, осуществляющие государственный санитарный надзор	
Областные санитарно-эпидемиологические станции	во всех случаях
II. Органы, осуществляющие охрану рыбных запасов	
1. Центральное управление по рыбохозяйственной экспертизе и нормативам по охране и воспроизводству рыбных запасов (ЦУРЭН) Главрыбвода	строительство и реконструкция предприятий, сооружений и других объектов (кроме мелиоративно-водохозяйственных систем) общей сметной стоимостью более 20 млн. рублей строительство и реконструкция мелиоративно-водохозяйственных систем общей сметной стоимостью более 2,5 млн. рублей строительство водоснабжения и очистных сооружений городов и других населенных пунктов сметной стоимостью более 3 млн. рублей
2. Бассейновые управления Главрыбвода	строительство и реконструкция предприятий, сооружений и других объектов (кроме мелиоративно-водохозяйственных систем) общей сметной стоимостью от 2,5 до 20 млн. рублей строительство и реконструкция мелиоративно-водохозяйственных систем общей сметной стоимостью 2,5 млн. рублей и менее строительство водоснабжения и очистных сооружений городов и других населенных пунктов сметной стоимостью от 300 тыс. рублей до 3 млн. рублей технологическая схема молевого сплава, а также сплава древесины в пучках и кошелях без судовой тяги условия водопользования всех действующих предприятий, сооружений, мелиоративно-водохозяйственных систем и других объектов
3. Областные инспекции рыбоохранны	строительство и реконструкция предприятий, сооружений и других объектов (кроме мелиоративно-водохозяйственных систем) общей сметной стоимостью до 2,5 млн. рублей строительство водоснабжения и очистных сооружений городов и других населенных пунктов сметной стоимостью до 300 тыс. рублей
III. Органы геологии	
Территориальные геологические управления	во всех случаях
IV. Органы государственного горного надзора	
Управления округов Госгортехнадзора Казахской ССР	во всех случаях
V. Органы государственной ветеринарной службы	
Ветеринарные отделы областных управлений сельского хозяйства	во всех случаях

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ИНСТРУКЦИИ О ПОРЯДКЕ ВОЗБУЖДЕНИЯ И РАССМОТРЕНИЯ ХОДАТАЙСТВ О ПРЕДОСТАВЛЕНИИ ВОДНЫХ ОБЪЕКТОВ В ОБОСОБЛЕННОЕ ПОЛЬЗОВАНИЕ

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 6 сентября 1979 г. № 336
(СП Казахской ССР, 1979 г., № 20, ст. 63)**

В соответствии со статьей 35 Водного кодекса Казахской ССР¹ Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Утвердить прилагаемую Инструкцию о порядке возбуждения и рассмотрения ходатайств о предоставлении водных объектов в обособленное пользование.

2. Установить, что Государственный акт на право обособленного водопользования выдается исполнительными комитетами районных, городских Советов народных депутатов по месту нахождения предприятия, организации, учреждения, которому водный объект (часть водного объекта) предоставлен в обособленное пользование.

УТВЕРЖДЕНА

*постановлением Совета Министров Казахской ССР
от 6 сентября 1979 г. № 336*

ИНСТРУКЦИЯ О ПОРЯДКЕ ВОЗБУЖДЕНИЯ И РАССМОТРЕНИЯ ХОДАТАЙСТВ О ПРЕДОСТАВЛЕНИИ ВОДНЫХ ОБЪЕКТОВ В ОБОСОБЛЕННОЕ ПОЛЬЗОВАНИЕ

1. Настоящая Инструкция определяет порядок возбуждения и рассмотрения ходатайств о предоставлении водных объектов в обособленное пользование и распространяется на все водные объекты Казахской ССР, если иное не предусмотрено законодательством Союза ССР.

2. Предприятия, учреждения, организации, заинтересованные в предоставлении им в обособленное пользование водных объектов или их частей, возбуждают об этом ходатайство с необходимыми обоснованиями, указанием местонахождения объекта, цели, условий и срока водопользования.

К ходатайству прилагаются:

— план и гидрологическая характеристика водного объекта или его части;

— характеристика предприятия или другого объекта, которым будет осуществляться обособленное водопользование;

— материалы согласования вопроса о предоставлении водного объекта в обособленное пользование с землепользователями, на территории которых находится водный объект или его часть. Если водный объект находится на территории колхоза, то к ходатайству должна быть приложена выписка из протокола общего собрания членов колхоза (собрания уполномоченных);

— справка о предприятиях, учреждениях, организациях, пользующихся данным водным объектом, о согласовании с ними условий дальнейшего водопользования (вторичного) или об утрате права на него;

— заключения местных органов по регулированию использования и охране вод, государственного санитарного надзора, охраны рыбных запасов и других заинтересованных органов;

— документ о предварительном согласовании предоставления водного объекта в обособленное пользование (для новых предприятий).

¹ См. том 6, стр. 200.

3. Ходатайства о предоставлении водных объектов в обособленное пользование направляются:

— в исполнительный комитет поселкового, сельского, аульного Совета народных депутатов, если водный объект представляет собой замкнутый (непроточный) водоем, расположенный в пределах территории села, аула, поселка;

— в исполнительный комитет районного Совета народных депутатов — по другим водным объектам, расположенным в пределах территории района;

— в исполнительный комитет городского Совета народных депутатов, если водный объект расположен в пределах территории города;

— в исполнительный комитет областного Совета народных депутатов, если водный объект имеет межрайонное, областное значение;

— в Министерство мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР по всем другим водным объектам, расположенным в пределах территории республики и имеющим межобластное значение.

Ходатайства о предоставлении в обособленное пользование водных объектов (их частей), объявленных заповедными, а также имеющих особое государственное значение, научную или культурную ценность, с заключениями исполнительных комитетов соответствующих областных Советов народных депутатов направляются в Совет Министров Казахской ССР.

4. Исполнительные комитеты поселкового, сельского, аульного, районного и городского Советов народных депутатов в 15-дневный срок, а исполнительные комитеты областных Советов народных депутатов и Министерство мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР — в месячный срок рассматривают ходатайства о предоставлении в обособленное пользование водных объектов, отнесенных к их компетенции, и принимают соответствующие решения.

По особо важным водным объектам принимаются решения Совета Министров Казахской ССР.

5. Государственный орган, принявший решение о предоставлении водного объекта или его части в обособленное пользование, направляет его райисполкому, горисполкому, на который возложена выдача Государственного акта на право обособленного водопользования (форма Государственного акта прилагается), а также организациям, интересы которых при этом затрагиваются.

6. В случаях, когда обособленное водопользование предусматривается для вновь строящегося предприятия или другого будущего объекта — водопользователя, заинтересованные в этом организации, учреждения обязаны в процессе проведения проектно-изыскательских работ предварительно согласовать вопрос о предоставлении водного объекта в обособленное пользование с органом, к компетенции которого оно отнесено. Ходатайства о предварительном согласовании предоставления водного объекта или его части в обособленное пользование направляются и рассматриваются в порядке, предусмотренном пунктами 2, 3 и 4 настоящей Инструкции.

Предварительное согласование предоставления водного объекта или его части в обособленное пользование действительно в течение трех лет. Этот срок может быть продлен органом, принявшим решение о предварительном согласовании.

7. Материалы по предоставлению водных объектов (их частей) в обособленное пользование объединяются в специальном деле и хранятся в государственном органе, предоставившем водный объект (его часть) в обособленное пользование.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АКТ НА ПРАВО ОБОСОБЛЕННОГО ВОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

Государственный акт выдан исполнительным комитетом _____
_____ районного (городского) Совета народных
депутатов _____
(наименование и местонахождение водопользователя —

_____ предприятия, организации, учреждения, которому выдается акт)
в том, что ему предоставляется в обособленное пользование бессрочное
(на срок до _____)
_____ (наименование и местонахождение водного объекта или его части).

Водный объект предоставлен в обособленное пользование на осно-
вании _____
(постановление или решение государственного органа)

_____ для _____
(дата и номер) (цель, назначение)

Настоящий Государственный акт составлен в двух экземплярах, из
которых первый выдан водопользователю, второй хранится в исполни-
тельном комитете _____ районного (городского)
Совета народных депутатов.

К настоящему акту прилагается план водного объекта (части вод-
ного объекта), предоставленного в обособленное пользование.

место для печати

Председатель
исполкома районного
(городского) Совета
народных депутатов

_____ 19 . г.

О МЕРАХ ПО УЛУЧШЕНИЮ ЭКСПЛУАТАЦИИ МЕЛИОРАТИВНЫХ СИСТЕМ¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ КАЗАХСТАНА
И СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 27 июня 1980 г. № 260**

Центральный Комитет Компартии Казахстана и Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я ю т:

2. Министерству мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, Министерству сельского хозяйства Казахской ССР, Министерству пищевой промышленности Казахской ССР, Главрессовхозстрою при Министерстве мелиорации и водного хозяйства СССР, обкомам и райкомам Компартии Казахстана, облисполкомам и райисполкомам, местным сельскохозяйственным и водохозяйственным органам принять меры к укреплению водохозяйственных эксплуатационных организаций, повышению их роли и ответственности за увеличение производства сельскохозяйственной продукции на мелиорированных землях.

4. Министерству сельского хозяйства Казахской ССР, Министерству пищевой промышленности Казахской ССР и Главрессовхозстрою начиная с 1981 года обеспечить выделение совхозами и другими подведомственными государственными сельскохозяйственными предприятиями необходимых средств на выполнение работ по ремонту и техническому обслуживанию внутрихозяйственных мелиоративных систем и гидротехнических сооружений.

Госплану Казахской ССР предусматривать на проведение указанных работ необходимые материально-технические ресурсы и лимиты подрядных работ.

Рекомендовать колхозам выделять на ремонт и техническое обслуживание мелиоративных систем соответствующие средства.

Казахской республиканской конторе Госбанка СССР предоставлять колхозам, совхозам и другим сельскохозяйственным предприятиям и организациям при временном недостатке у них средств кредит на оплату указанных работ в соответствии с производственно-финансовыми планами хозяйств.

6. Госплану Казахской ССР, Госснабу Казахской ССР и Госкомсельхозтехнике Казахской ССР в установленном порядке предусматривать в годовых планах выделение Министерству мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, Министерству сельского хозяйства Казахской ССР, Министерству пищевой промышленности Казахской ССР и Главрессовхозстрою материалов, оборудования, кабельных изделий и запасных частей, необходимых для ремонта и эксплуатации мелиоративных систем и гидротехнических сооружений, отдельной строкой в соответствии с утвержденными нормами.

Центральный Комитет Компартии Казахстана и Совет Министров Казахской ССР выражают твердую уверенность в том, что партийные, советские, сельскохозяйственные и водохозяйственные органы, руководители и специалисты колхозов, совхозов и других сельскохозяйственных предприятий и организаций сделают все необходимое для повышения организационного и технического уровня эксплуатации мелиоративных систем и обеспечат высокоэффективное использование орошаемых земель.

¹ Пункты 1, 3, 5, 7, 8, 9 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 10 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления ЦК КПСС и Совета Министров СССР от 22 мая 1980 года № 396 «О мерах по улучшению эксплуатации мелиоративных систем» (См. том 4 Свода законов СССР).

О ПОРЯДКЕ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ВОДОПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ К ВЫПОЛНЕНИЮ ИРРИГАЦИОННО-МЕЛИОРАТИВНЫХ РАБОТ НА МЕЖХОЗЯЙСТВЕННЫХ МЕЛИОРАТИВНЫХ СИСТЕМАХ

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 15 ноября 1979 г. № 424**

(СП Казахской ССР, 1979 г., № 23, ст. 74)

Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т:**

В соответствии со статьей 71 Водного кодекса Казахской ССР¹ утвердить прилагаемый порядок привлечения водопользователей к выполнению ирригационно-мелиоративных работ на межхозяйственных мелиоративных системах.

УТВЕРЖДЕН

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 15 ноября 1979 г. № 424*

П О Р Я Д О К ПРИВЛЕЧЕНИЯ ВОДОПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ К ВЫПОЛНЕНИЮ ИРРИГАЦИОННО-МЕЛИОРАТИВНЫХ РАБОТ НА МЕЖХОЗЯЙСТВЕННЫХ МЕЛИОРАТИВНЫХ СИСТЕМАХ

1. Водопользователи по решению исполнительного комитета областного или районного Совета народных депутатов могут привлекаться к выполнению следующих ирригационно-мелиоративных работ на межхозяйственных системах:

— ремонт и очистка от наносов и растительности оросительной, обводнительной и коллекторно-дренажной сети;

— восстановление и ремонт гидротехнических сооружений, плотин, дамб, оградительных валов, водомерных и других устройств с использованием местных строительных материалов;

— регулировочные работы для забора воды в оросительные и обводнительные каналы;

— лесопосадки на береговых охранных полосах каналов и гидротехнических сооружений в границах хозяйств водопользователей;

— работы, связанные с маловодьем, прохождением паводков, шуги, селей, другими стихийными явлениями и ликвидацией их последствий;

— заготовка и подвозка местных строительных материалов (камень, песок, гравий, камыш, жерди и другие) для выполнения вышеуказанных работ.

2. Объемы и сроки работ, подлежащих выполнению водопользователями на межхозяйственных мелиоративных системах, определяются местными эксплуатационными органами Министерства мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР и утверждаются исполнительным комитетом областного или районного Совета народных депутатов:

для хозяйств, пользующихся водой в целях орошения, в зависимости от объема оросительной воды, выделенной хозяйству по плану водопользования;

для промышленных предприятий и других водопользователей, использующих воду не для орошения, по нормам, установленным Министерством мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР.

¹ См. том 6, стр. 200.

3. Водопользователи привлекаются к производству работ лишь на ирригационно-мелиоративных системах, обслуживающих их хозяйства.

4. Задания на выполнение ирригационно-мелиоративных работ в соответствии с решением исполнительного комитета областного или районного Совета народных депутатов выдаются водопользователям эксплуатационными органами Министерства мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР не позднее чем за 10 дней до их начала.

5. Выполненный объем работ на межхозяйственных мелиоративных системах оплачивается водопользователям местными органами Министерства мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР по существующим нормам и расценкам.

§ 3. ОХРАНА ВОД

О МЕРАХ ПО ДАЛЬНЕЙШЕМУ УСИЛЕНИЮ ОХРАНЫ ОТ ЗАГРЯЗНЕНИЯ ВОДНЫХ ИСТОЧНИКОВ¹

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ КАЗАХСТАНА
И СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР

от 3 августа 1982 г. № 315

В целях усиления охраны от загрязнения водных источников и улучшения использования их водных ресурсов Центральный Комитет Компартии Казахстана и Совет Министров Казахской ССР постановляю т:

1. Считать важнейшей задачей министерств, государственных комитетов и ведомств республики, предприятий союзного подчинения, обкомов Компартии Казахстана, облисполкомов и Алма-Атинского горисполкома усиление строительства водоохраных сооружений, внедрение оборотных систем водоснабжения, безотходных и других прогрессивных технологий производства, с тем чтобы значительно сократить сброс в водные источники неочищенных сточных вод.

2. (Абзац третий) Госстрою Казахской ССР принять меры к повышению качества разрабатываемых проектов на строительство водоохраных сооружений.

3. Министерством, государственным комитетам, ведомствам Казахской ССР, облисполкомам и предприятиям союзного подчинения:

— (абзац пятый) принять меры к улучшению технического состояния и упорядочению эксплуатации существующих очистных сооружений с доведением эффективности их работы до установленных норм;

— не допускать ввода в эксплуатацию промышленных предприятий, цехов и агрегатов без решения вопросов очистки и использования сточных вод, строго руководствуясь требованиями действующего законодательства в этой области;

— привлекать в установленном порядке на строительство очистных сооружений, канализационных сетей и других водоохраных объектов

¹ Абзацы первый и второй пункта 2, абзацы второй, третий и четвертый пункта 3, пункт 4, абзацы пятый и шестой пункта 5, пункты 6, 7, 8 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

средства предприятий и организаций, сбрасывающих сточные воды в канализационные сети городов и других населенных пунктов.

Предупредить министров, председателей государственных комитетов, руководителей ведомств республики, а также руководителей предприятий союзного подчинения, расположенных на территории республики, об их персональной ответственности за выполнение водоохранных мероприятий.

5. Министерству сельского хозяйства Казахской ССР, Министерству плодоовощного хозяйства Казахской ССР, Министерству мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, Главриссовхозстрою при Министерстве мелиорации и водного хозяйства СССР и облисполкомам:

— запретить использование неочищенных сточных вод для полива сельскохозяйственных культур на инженерно-неподготовленных землях и сброс их в водные источники;

— принять меры к предотвращению загрязнения водных источников стоками животноводческих комплексов, ферм, птицефабрик и поливной водой с земель, обрабатываемых ядохимикатами и минеральными удобрениями;

— обеспечить содержание и перегон скота в зонах водохранилищ в соответствии с ветеринарно-санитарными нормами.

9. Обкомам Компартии Казахстана, облисполкомам и Алма-Атинскому горисполкому, министерствам, государственным комитетам и ведомствам Казахской ССР совместно с Министерством мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, Министерством здравоохранения Казахской ССР, Казахским республиканским управлением по гидрометеорологии и контролю природной среды:

обеспечить действенный контроль за выполнением мероприятий по предотвращению сброса неочищенных сточных вод в реки и другие водоемы;

о ходе выполнения настоящего постановления докладывать ЦК Компартии Казахстана и Совету Министров Казахской ССР ежегодно к 1 марта.

О РЕАЛИЗАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ ЦК КПСС И СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР ОТ 15 ЯНВАРЯ 1981 г. № 65 «О МЕРАХ ПО УСИЛЕНИЮ ОХРАНЫ МОРЕЙ, РЕК И ДРУГИХ ВОДОЕМОВ АРКТИЧЕСКОГО БАССЕЙНА ОТ ЗАГРЯЗНЕНИЯ»¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ КАЗАХСТАНА
И СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР**

от 16 февраля 1981 г. № 66

Центральный Комитет Компартии Казахстана и Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я ю т :

2. Обязать министерства и ведомства Казахской ССР, предприятия союзного подчинения, расположенные на территории республики, Восточно-Казахстанский, Карагандинский, Кокчетавский, Кустанайский,

¹ Пункты 1, 4, 8 и 10 постановления и приложение к нему не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 9 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 15 января 1981 г. № 65 «О мерах по усилению охраны морей, рек и других водоемов Арктического бассейна от загрязнения» (См. том 4 Свода законов СССР).

Павлодарский, Северо-Казахстанский, Семипалатинский, Тургайский и Целиноградский обкомы Компартии Казахстана и облисполкомы:

разработать и приступить начиная с 1981 года к осуществлению в городах и других населенных пунктах комплекса мероприятий по полному прекращению сброса неочищенных сточных вод в реки и другие водоемы Арктического бассейна, по максимальному сокращению выбросов вредных веществ в атмосферу путем внедрения прогрессивной технологии производства, предотвращающей загрязнение внешней среды, комплексной переработки сырья, утилизации промышленных отходов и строительства эффективных очистных сооружений и обезвреживающих установок, имея в виду завершить весь комплекс этих работ до 1995 года, в том числе по отдельным крупным предприятиям в сроки согласно приложению;

разработать и утвердить по согласованию с Министерством мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР графики осуществления комплекса мероприятий, обеспечивающих полное прекращение сброса неочищенных сточных вод в реки и другие водоемы Арктического бассейна в сроки, установленные настоящим постановлением.

3. Госплану Казахской ССР, Министерству жилищно-коммунального хозяйства Казахской ССР и другим министерствам, ведомствам и предприятиям — заказчикам для осуществления в городах и других населенных пунктах комплекса мероприятий по полному прекращению сброса неочищенных промышленных и хозяйственно-бытовых сточных вод в реки и другие водоемы Арктического бассейна привлекать в порядке долевого участия средства министерств и ведомств СССР, объединения, предприятия и организации которых сбрасывают сточные воды в канализационные сети этих городов и других населенных пунктов.

Объемы капитальных вложений по долевному участию объединений, предприятий и организаций в строительстве очистных сооружений и канализационных сетей в городах и других населенных пунктах (за счет капитальных вложений, выделяемых на строительство объектов производственного назначения) определяются Госпланом Казахской ССР по согласованию с заинтересованными министерствами и ведомствами СССР на основе разработанной проектно-сметной документации пропорционально объему и степени загрязненности сточных вод, сбрасываемых в канализационные сети объединениями, предприятиями и организациями этих министерств и ведомств.

Госплану Казахской ССР представлять в Госплан СССР одновременно с проектами планов экономического и социального развития республики согласованные с заинтересованными министерствами и ведомствами СССР предложения об объемах капитальных вложений, которые должны быть переданы в порядке долевого участия на строительство указанных очистных сооружений и канализационных сетей.

5. Министерству рыбного хозяйства Казахской ССР, Главному управлению речного флота при Совете Министров Казахской ССР и другим министерствам и ведомствам республики, имеющим суда и иные плавучие средства, а также установки (платформы), находящиеся в эксплуатации на реках и других водоемах Арктического бассейна, осуществить в сроки по согласованию с Министерством мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР:

оборудование нефтяных танкеров, других судов и плавучих средств, стационарных и плавучих установок (платформ) сепараторами для очистки нефтьсодержащих вод и установками для очистки хозяйственно-бытовых сточных вод или устройствами для сбора этих вод, других

вредных веществ, отходов бурения и мусора и сдачи их на плавучие или береговые приемные устройства для очистки и утилизации;

оснащение стационарных и плавучих установок (платформ), используемых для разведки и добычи полезных ископаемых, находящихся на поверхности или в ложах водохранилищ и речного дна, оборудованием и устройствами для предотвращения загрязнения вод;

оборудование портов, пунктов отстоя флота, а также приречных нефтебаз и нефтепричалов, расположенных на реках и других водоемах Арктического бассейна, средствами ограждения и ликвидации аварийных разливов нефти и нефтепродуктов.

6. Министерству рыбного хозяйства Казахской ССР, Главному управлению речного флота при Совете Министров Казахской ССР и другим министерствам и ведомствам, имеющим суда и иные плавучие средства, находящиеся в эксплуатации на реках и других водоемах Арктического бассейна:

обеспечить начиная с 1 января 1984 года прием с судов нефтьсодержащих вод для очистки и утилизации на подведомственных базах, осуществляющих снабжение судов горючесмазочными материалами;

рассмотреть и решить до 1 января 1982 года вопрос обеспечения приемки не позднее 1990 года для очистки хозяйственно-бытовых сточных вод на очистных сооружениях со всех судов, плавающих на этих реках и водоемах.

7. Министерству сельского хозяйства Казахской ССР, Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, Министерству мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, Министерству здравоохранения Казахской ССР, Министерству рыбного хозяйства Казахской ССР, обкомам Компартии Казахстана и облисполкомам усилить контроль за соблюдением колхозами, совхозами, другими предприятиями, организациями, учреждениями и гражданами установленных правил применения ядохимикатов, а также за соблюдением сельскохозяйственными водопользователями требований по очистке сточных вод, сбрасываемых ими в реки и другие водоемы Арктического бассейна.

О РЕАЛИЗАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР ОТ 8 ОКТЯБРЯ 1980 ГОДА № 868 «ОБ УСИЛЕНИИ ОХРАНЫ МАЛЫХ РЕК ОТ ЗАГРЯЗНЕНИЯ, ЗАСОРЕНИЯ И ИСТОЩЕНИЯ И О РАЦИОНАЛЬНОМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ИХ ВОДНЫХ РЕСУРСОВ»¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 6 ноября 1980 г. № 412**

(СП Казахской ССР, 1980 г., № 21, ст. 56)

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т :

1. Постановление Совета Министров СССР от 8 октября 1980 года № 868 «Об усилении охраны малых рек от загрязнения, засорения и истощения и о рациональном использовании их водных ресурсов»² принять к руководству и неуклонному исполнению.

¹ Пункт 2, абзацы второй и третий пункта 3 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 5 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 8 октября 1980 г. № 868 «Об усилении охраны малых рек от загрязнения, засорения и истощения и о рациональном использовании их водных ресурсов».

² См. том 4 Свода законов СССР.

3. Министерству мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР совместно с заинтересованными министерствами и ведомствами:

(абзац четвертый) определять по согласованию с соответствующими министерствами и ведомствами объединения, предприятия, учреждения и организации, которые в соответствии с утвержденными схемами и технико-экономическими обоснованиями должны осуществлять проектирование и строительство гидротехнических сооружений и выполнение других работ, обеспечивающих ликвидацию причин и предупреждение загрязнения, засорения и истощения водных ресурсов малых рек, а также устанавливать сроки осуществления этих водоохранных мероприятий.

Министерствам и ведомствам Казахской ССР предусматривать в планах выполнение указанных работ за счет капитальных вложений, выделяемых на развитие соответствующих отраслей народного хозяйства.

Рекомендовать колхозам и другим кооперативным и общественным организациям, хозяйственная деятельность которых влияет на состояние малых рек, выделять средства для осуществления водоохранных мероприятий по поддержанию благоприятного водного режима и надлежащего санитарного состояния малых рек.

4. Госплану Казахской ССР:

— предусматривать в проектах государственных планов экономического и социального развития Казахской ССР выделение министерствам и ведомствам республики капитальных вложений на строительство гидротехнических сооружений и выполнение других работ общего назначения, способствующих поддержанию благоприятного водного режима и надлежащего санитарного состояния малых рек, по отрасли «Водное хозяйство»;

— вносить в Совет Министров Казахской ССР согласованные с заинтересованными министерствами и ведомствами республики предложения по определению заказчиков на выполнение указанных работ.

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ПОЛОЖЕНИЯ О ВОДООХРАННЫХ ЗОНАХ МАЛЫХ РЕК КАЗАХСКОЙ ССР

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 июня 1982 г. № 278**

Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т:**

Утвердить прилагаемое Положение о водоохранных зонах малых рек Казахской ССР.

УТВЕРЖДЕНО

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 30 июня 1982 г. № 278*

П О Л О Ж Е Н И Е О ВОДООХРАННЫХ ЗОНАХ МАЛЫХ РЕК КАЗАХСКОЙ ССР

1. Водоохранные зоны на малых реках предусматриваются для предотвращения загрязнения, засорения и истощения их водных ресурсов.

вредных веществ, отходов бурения и мусора и сдачи их на плавучие или береговые приемные устройства для очистки и утилизации;

оснащение стационарных и плавучих установок (платформ), используемых для разведки и добычи полезных ископаемых, находящихся на поверхности или в ложах водохранилищ и речного дна, оборудованием и устройствами для предотвращения загрязнения вод;

оборудование портов, пунктов отстоя флота, а также приречных нефтебаз и нефтепричалов, расположенных на реках и других водоемах Арктического бассейна, средствами ограждения и ликвидации аварийных разливов нефти и нефтепродуктов.

6. Министерству рыбного хозяйства Казахской ССР, Главному управлению речного флота при Совете Министров Казахской ССР и другим министерствам и ведомствам, имеющим суда и иные плавучие средства, находящиеся в эксплуатации на реках и других водоемах Арктического бассейна:

обеспечить начиная с 1 января 1984 года прием с судов нефтьсодержащих вод для очистки и утилизации на подведомственных базах, осуществляющих снабжение судов горючесмазочными материалами;

рассмотреть и решить до 1 января 1982 года вопрос обеспечения приемки не позднее 1990 года для очистки хозяйственно-бытовых сточных вод на очистных сооружениях со всех судов, плавающих на этих реках и водоемах.

7. Министерству сельского хозяйства Казахской ССР, Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, Министерству мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, Министерству здравоохранения Казахской ССР, Министерству рыбного хозяйства Казахской ССР, обкомам Компартии Казахстана и облисполкомам усилить контроль за соблюдением колхозами, совхозами, другими предприятиями, организациями, учреждениями и гражданами установленных правил применения ядохимикатов, а также за соблюдением сельскохозяйственными водопользователями требований по очистке сточных вод, сбрасываемых ими в реки и другие водоемы Арктического бассейна.

О РЕАЛИЗАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР ОТ 8 ОКТЯБРЯ 1980 ГОДА № 868 «ОБ УСИЛЕНИИ ОХРАНЫ МАЛЫХ РЕК ОТ ЗАГРЯЗНЕНИЯ, ЗАСОРЕНИЯ И ИСТОЩЕНИЯ И О РАЦИОНАЛЬНОМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ИХ ВОДНЫХ РЕСУРСОВ»¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 6 ноября 1980 г. № 412**

(СП Казахской ССР, 1980 г., № 21, ст. 56)

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т :

1. Постановление Совета Министров СССР от 8 октября 1980 года № 868 «Об усилении охраны малых рек от загрязнения, засорения и истощения и о рациональном использовании их водных ресурсов»² принять к руководству и неуклонному исполнению.

¹ Пункт 2, абзацы второй и третий пункта 3 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 5 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 8 октября 1980 г. № 868 «Об усилении охраны малых рек от загрязнения, засорения и истощения и о рациональном использовании их водных ресурсов».

² См. том 4 Свода законов СССР.

3. Министерству мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР совместно с заинтересованными министерствами и ведомствами:

(абзац четвертый) определять по согласованию с соответствующими министерствами и ведомствами объединения, предприятия, учреждения и организации, которые в соответствии с утвержденными схемами и технико-экономическими обоснованиями должны осуществлять проектирование и строительство гидротехнических сооружений и выполнение других работ, обеспечивающих ликвидацию причин и предупреждение загрязнения, засорения и истощения водных ресурсов малых рек, а также устанавливать сроки осуществления этих водоохранных мероприятий.

Министерствам и ведомствам Казахской ССР предусматривать в планах выполнение указанных работ за счет капитальных вложений, выделяемых на развитие соответствующих отраслей народного хозяйства.

Рекомендовать колхозам и другим кооперативным и общественным организациям, хозяйственная деятельность которых влияет на состояние малых рек, выделять средства для осуществления водоохранных мероприятий по поддержанию благоприятного водного режима и надлежащего санитарного состояния малых рек.

4. Госплану Казахской ССР:

— предусматривать в проектах государственных планов экономического и социального развития Казахской ССР выделение министерствам и ведомствам республики капитальных вложений на строительство гидротехнических сооружений и выполнение других работ общего назначения, способствующих поддержанию благоприятного водного режима и надлежащего санитарного состояния малых рек, по отрасли «Водное хозяйство»;

— вносить в Совет Министров Казахской ССР согласованные с заинтересованными министерствами и ведомствами республики предложения по определению заказчиков на выполнение указанных работ.

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ПОЛОЖЕНИЯ О ВОДООХРАННЫХ ЗОНАХ МАЛЫХ РЕК КАЗАХСКОЙ ССР

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 июня 1982 г. № 278**

Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т:**

Утвердить прилагаемое Положение о водоохранных зонах малых рек Казахской ССР.

УТВЕРЖДЕНО

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 30 июня 1982 г. № 278*

П О Л О Ж Е Н И Е О ВОДООХРАННЫХ ЗОНАХ МАЛЫХ РЕК КАЗАХСКОЙ ССР

1. Водоохранные зоны на малых реках предусматриваются для предотвращения загрязнения, засорения и истощения их водных ресурсов.

В пределах указанных водоохранных зон устанавливаются прибрежные водоохранные полосы, имеющие санитарно-защитное назначение и являющиеся территорией строгого ограничения хозяйственной деятельности.

2. Организация водоохранных зон не исключает необходимости создания округов и зон санитарной охраны малых рек, используемых для питьевого и бытового водоснабжения, лечебных, курортных и оздоровительных нужд населения, границы которых определяются в соответствии с действующим законодательством.

3. На малых реках водоохранная зона по каждому берегу должна предусматриваться шириной не менее 500 м от уреза среднемноголетнего меженного уровня воды, включая пойму реки, надпойменные террасы, крутые склоны коренных берегов, овраги и балки.

Лесные массивы, расположенные на берегах малых рек, должны включаться в водоохранную зону в соответствии с Инструкцией о порядке отнесения лесов к категориям защитности Государственного комитета СССР по лесному хозяйству. На землях государственного лесного фонда, в лесах второй и третьей групп вдоль малых рек выделяются запретные полосы лесов, ширина которых должна определяться по нормативам Государственного комитета СССР по лесному хозяйству. В лесах первой группы запретные полосы не выделяются.

Ширина прибрежных водоохранных полос устанавливается для рек длиной до 50 км — не менее 20 м, от 50 до 100 км — 50 м, от 100 до 200 км — 100 м.

Ширина указанных полос уточняется в зависимости от активности эрозионных и русловых процессов, характера рельефа, расположения контуров угодий и особенностей их использования.

На ценных сельскохозяйственных угодьях со слабым проявлением эрозионных процессов допускается уменьшение ширины прибрежных водоохранных полос при условии наличия вдоль русел рек полос из древесно-кустарниковой растительности шириной 10—15 м, а также устройства гидротехнических берегозащитных сооружений.

В пределах населенных пунктов границы прибрежных водоохранных полос малых рек должны устанавливаться исходя из конкретных условий их планировки, застройки и соблюдения надлежащего санитарного режима.

Вдоль ручьев прибрежные водоохранные полосы предусматриваются шириной не менее 10 м.

У истоков малых рек ширина прибрежных водоохранных полос устанавливается:

в безлесных районах — согласно настоящему Положению с обязательным устройством древесно-кустарниковой полосы шириной не менее 20 м;

в лесных зонах — в соответствии с Инструкцией о порядке отнесения лесов к категориям защитности Государственного комитета СССР по лесному хозяйству.

Для водохранилищ на малых реках принципы определения границ водоохранных зон и прибрежных водоохранных полос такие же, как и для рек, на которых они устанавливаются.

Увеличение размеров водоохранных зон и прибрежных полос допускается только за счет земель, не пригодных для сельскохозяйственного использования.

4. Конкретные размеры водоохранных зон и прибрежных водоохранных полос на малых реках и порядок использования земель этих зон и полос устанавливаются на основании утвержденной проектной докумен-

тацин решениями исполкомов областных Советов народных депутатов по предложениям органов по регулированию использования и охране вод, согласованным с органами государственного санитарного надзора, лесного хозяйства и рыбоохраны, землеустроительной службой Министерства сельского хозяйства Казахской ССР.

Границы прибрежных водоохранных полос закрепляются в натуре четко видимыми знаками комиссиями, образованными исполкомами областных Советов народных депутатов, а границы водоохранных зон отражаются только на картографическом материале.

5. Для достижения максимального водоохранно-защитного эффекта в результате организации водоохранной зоны и за ее пределами на территории водосбора малой реки необходимо предусматривать проведение следующего комплекса лесомелиоративных, агротехнических и гидротехнических мероприятий:

максимальное облесение непригодных для сельскохозяйственного использования земель;

закрепление и мелиорация овражно-балочных систем, по которым поступает в реку основной объем поверхностного стока;

залужение под сенокос территории прибрежной водоохранной полосы или создание на ней в необходимых случаях берегозащитной полосы из древесно-кустарниковой растительности.

6. Хозяйственное использование земель в пределах водоохранных зон малых рек должно осуществляться с соблюдением мер, предотвращающих загрязнение, засорение и истощение их водных ресурсов.

Заболоченные участки пойм, которые удалены от населенных пунктов и не могут быть использованы в народном хозяйстве, необходимо оставлять в качестве кормовых угодий и мест гнездования водоплавающих и болотной дичи.

На участках рек, являющихся зонами отдыха, водоохранные мероприятия осуществляются в соответствии с действующими нормами.

7. В пределах водоохранных зон малых рек запрещается:

размещение животноводческих ферм без соответствующих водоохранных мероприятий, предотвращающих поступление загрязняющих веществ в водные объекты;

размещение и строительство складов для хранения удобрений, пестицидов и нефтепродуктов, накопителей сточных вод от животноводческих комплексов и ферм, пунктов технического обслуживания и мойки техники, устройство свалок мусора и промышленных отходов, а также размещение других объектов, отрицательно влияющих на качество воды;

производство дноуглубительных работ, добыча полезных ископаемых и водных растений, прокладка инженерных коммуникаций, буровые и другие строительные работы без проектов, согласованных в установленном порядке с органами по регулированию использования и охране вод.

В пределах прибрежных водоохранных полос малых рек запрещается также регулярная распашка земель, выпас скота и организация палаточных городков, постоянных стоянок автомобилей, размещение зданий и сооружений, кроме водозаборных, водорегулирующих и других гидротехнических сооружений, лодочных причалов и мест для водопоя скота.

8. Обработка сельскохозяйственных угодий пестицидами в пределах водоохранной зоны может быть разрешена только с применением наземной аппаратуры с тем, чтобы не допускать загрязнения ими водных источников.

Авиаопыление и пестициды, на которые не установлены предельно допустимые концентрации, в водоохранной зоне применяться не должны.

9. Проектно-сметная документация по установлению водоохранных зон и прибрежных водоохранных полос малых рек с защитно-водоохранными мероприятиями разрабатывается специализированными проектными организациями в соответствии с Рекомендациями по установлению водоохранных зон малых рек, утвержденными Министерством мелиорации и водного хозяйства СССР 25 ноября 1981 г., СНиПами и другими инструктивными и нормативно-методическими документами, согласовывается с органами по регулированию использования и охране вод, государственного санитарного надзора, землеустроительной службой Министерства сельского хозяйства Казахской ССР, органами лесного хозяйства, рыбоохраны, другими заинтересованными предприятиями, учреждениями, организациями и представляется для утверждения в установленном порядке в исполкомы областных Советов народных депутатов.

10. Содержание в надлежащем состоянии водоохранных зон и прибрежных водоохранных полос и соблюдение режима использования их территории возлагается на руководителей объединений, предприятий, учреждений и организаций, независимо от их ведомственной подчиненности, а также на граждан, в пользовании которых находятся земельные угодья, расположенные в пределах водоохранных зон и прибрежных полос.

11. Лица, виновные в нарушении установленного режима использования территории водоохранных зон и прибрежных водоохранных полос, несут ответственность в соответствии с действующим законодательством.

12. Контроль за установлением водоохранных зон, прибрежных водоохранных полос и соблюдением режима использования их территории возлагается на Министерство мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, его органы на местах и исполкомы областных Советов народных депутатов.

ПОЛОЖЕНИЕ О МИНИСТЕРСТВЕ ГЕОЛОГИИ КАЗАХСКОЙ ССР¹

УТВЕРЖДЕНО ПОСТАНОВЛЕНИЕМ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 17 июля 1969 г. № 441

Подпункт «е» пункта 6

О ГОСУДАРСТВЕННОМ КОНТРОЛЕ ЗА ОХРАНОЙ ПОДЗЕМНЫХ ВОД

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 3 октября 1959 г. № 892

(В редакции постановления Совета Министров Казахской ССР
от 14 мая 1982 г. № 219 — СП Казахской ССР, 1982 г., № 13, ст. 55)

В целях усиления государственного контроля за охраной подземных вод от истощения и загрязнения Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

¹ См. том 6, стр. 187.

1. Установить следующий порядок бурения эксплуатационных скважин на воду и переоборудования разведочных скважин в эксплуатационные, бурения поглощающих скважин и устройства поглощающих колодцев, а также порядок строительства водозаборных сооружений, обязательный для всех предприятий, организаций и учреждений, независимо от их ведомственной принадлежности:

а) бурение эксплуатационных скважин на воду, переоборудование разведочных скважин в эксплуатационные, строительство и переоборудование каптажных сооружений для использования подземных вод производятся только с разрешения производственных геологических объединений Министерства геологии Казахской ССР и по согласованию с местными органами государственного санитарного надзора и органами по регулированию использования и охране вод, а при проведении этих работ предприятиями по добыче полезных ископаемых — по согласованию и с органами государственного горного надзора.

Бурение поглощающих скважин и устройство поглощающих колодцев для сброса промышленных, коммунально-бытовых, дренажных и других сточных вод могут допускаться только в исключительных случаях с разрешения производственных геологических объединений Министерства геологии Казахской ССР, выдаваемого после проведения специальных исследований в районе бурения этих скважин и устройства колодцев, при наличии заключений Главного государственного санитарного врача Казахской ССР и органов государственного горного надзора.

Бурение поглощающих скважин и устройство поглощающих колодцев для указанных целей запрещается во всех случаях, когда эти скважины и колодцы могут явиться источниками загрязнения водоносного горизонта, используемого или пригодного для питьевого и бытового водоснабжения, а также для удовлетворения иных нужд населения.

Пользование подземными водами, а также сброс сточных вод в подземные водоносные горизонты могут осуществляться лишь при наличии выданного в установленном порядке разрешения на специальное водопользование;

б) при проектировании и строительстве новых или переустройстве существующих водозаборных сооружений режим эксплуатации этих сооружений, исключающий преждевременное истощение подземных вод, устанавливается по согласованию с производственными геологическими объединениями Министерства геологии Казахской ССР. При проектировании, строительстве или переустройстве указанных сооружений на месторождениях минеральных вод режим эксплуатации их устанавливается по согласованию с органами государственного горного надзора;

в) при проектировании и строительстве новых или переустройстве существующих водозаборных сооружений для использования подземных вод на питьевые нужды установление соответствующих зон санитарной охраны, а также осуществление других санитарно-оздоровительных мероприятий согласовывается с местными органами государственного санитарного надзора.

2. Возложить на Министерство геологии Казахской ССР и Министерство здравоохранения Казахской ССР методическое руководство всеми проводимыми на территории Казахской ССР работами по изучению подземных вод и охране их от истощения и загрязнения, а также координацию этих работ.

3. Уполномоченным должностным лицам органов системы Министерства геологии Казахской ССР, органов и учреждений санитарно-эпидемиологической службы при осуществлении ими государственного

контроля за охраной подземных вод, а также уполномоченным должностным лицам органов государственного горного надзора при осуществлении ими государственного контроля за охраной гидроминеральных ресурсов от истощения и загрязнения предоставляется право:

а) назначать обязательное проведение предприятиями, организациями и учреждениями контрольных опытных откачек вод, стационарных наблюдений, анализов вод и других исследований, связанных с охраной подземных вод от истощения и загрязнения;

б) производить проверку соблюдения водоохранного режима на водосборах, нарушение которого вызывает загрязнение подземных вод, а также обследование районов действующих водозаборных сооружений, получать от должностных лиц сведения, необходимые для выяснения состояния охраны подземных вод от истощения и загрязнения;

в) давать предприятиям, организациям и учреждениям обязательные для них предписания о проведении в согласованные сроки мероприятий по охране подземных вод от истощения и загрязнения и в случае невыполнения этих предписаний приостанавливать эксплуатацию предприятиями, организациями и учреждениями подземных вод или сокращать объем ее;

г) составлять акты о произведенных обследованиях и проверках и привлекать виновных лиц в установленном порядке к административной ответственности в соответствии с действующим законодательством.

4. Финансирование выполняемых предприятиями, организациями и учреждениями работ по бурению эксплуатационных скважин на воду, переоборудованию разведочных скважин в эксплуатационные, строительству и переоборудованию других водозаборных сооружений, бурению поглощающих скважин и устройству поглощающих колодцев производится только при наличии разрешения на проведение этих работ, выданного в соответствии с пунктом 1 настоящего постановления.

5. В соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 6 апреля 1982 г. № 269 Положение об охране подземных вод утверждается Министерством геологии СССР, Министерством мелиорации и водного хозяйства СССР и Министерством здравоохранения СССР по согласованию с Государственным комитетом СССР по надзору за безопасным ведением работ в промышленности и горному надзору.

§ 4. ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ И ПЛАНИРОВАНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОД

О ПОРЯДКЕ РАЗРАБОТКИ И УТВЕРЖДЕНИЯ СХЕМ КОМПЛЕКСНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ И ОХРАНЫ ВОД¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 июля 1976 г. № 359**

(СП Казахской ССР, 1976 г., № 17, ст. 54)

Во исполнение постановления Совета Министров СССР от 2 июня 1976 года № 408 «О порядке разработки и утверждения схем комплексного использования и охраны вод»² и в соответствии с Основами водного законодательства Союза ССР и союзных республик² Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т**:

1. Установить, что проекты перспективных и годовых планов по составлению схем комплексного использования и охраны вод республиканского значения, а также предложения по схемам общесоюзного значения, касающихся Казахской ССР, разрабатываются Министерством мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР и после согласования с соответствующими министерствами, государственными комитетами, ведомствами и организациями республики представляются в Совет Министров Казахской ССР для последующего направления Министерству мелиорации и водного хозяйства СССР.

2. Возложить на Министерство мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР разработку схем комплексного использования и охраны вод республиканского значения с привлечением специализированных организаций других министерств, государственных комитетов и ведомств.

Составленные схемы комплексного использования и охраны вод республиканского значения согласовываются с Госпланом Казахской ССР и заинтересованными министерствами, государственными комитетами, ведомствами и организациями и представляются на утверждение в Совет Министров Казахской ССР.

¹ Пункт 3 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 2 июня 1976 г. № 408 «О порядке разработки и утверждения схем комплексного использования и охраны вод».

² См. том 4 Свода законов СССР.

**О ПОСТАНОВЛЕНИИ СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР
ОТ 2 ОКТЯБРЯ 1978 ГОДА № 815
«О ПОРЯДКЕ ОРГАНИЗАЦИИ И КООРДИНАЦИИ МЕРОПРИЯТИЙ,
ОБЕСПЕЧИВАЮЩИХ НАДЛЕЖАЩЕЕ ТЕХНИЧЕСКОЕ
СОСТОЯНИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВО ВОДОХРАНИЛИЩ,
И О ВЫПОЛНЕНИИ ЭТИХ МЕРОПРИЯТИЙ»¹**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 октября 1978 г. № 411

(СП Казахской ССР, 1978 г., № 21, ст. 179)

Совет Министров Казахской ССР постановляет:

2. Установить, что:

— функции заказчика водоохраных работ (в том числе проектно-изыскательских) в пределах прибрежных полос (зон) водохранилищ осуществляют министерства и ведомства Казахской ССР и облисполкомы, в ведении которых находятся предприятия и объекты, влияющие на состояние и режим водных ресурсов водохранилищ;

— Министерство сельского хозяйства Казахской ССР, Министерство мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР, Министерство лесного хозяйства Казахской ССР и Государственный комитет Казахской ССР по производственно-техническому обеспечению сельского хозяйства разрабатывают и осуществляют по согласованию с заинтересованными министерствами и ведомствами в пределах прибрежных полос [(зон) водохранилищ] противоэрозионные, лесомелиоративные, лесохозяйственные и другие мероприятия, обеспечивающие предупреждение водной эрозии и заиления водохранилищ, поддержание благоприятного водного режима, улучшение условий обитания водных животных и сохранение типичных или редких природных ландшафтов;

— Министерство сельского хозяйства Казахской ССР и облисполкомы обеспечивают разработку и осуществление мероприятий по предупреждению загрязнения водохранилищ средствами защиты растений, стимуляторами их роста, минеральными удобрениями и другими препаратами, применяемыми в сельском хозяйстве, а также стоками животноводческих комплексов и ферм, по сохранению и обогащению полезной флоры и фауны водохранилищ, разработку по согласованию с заинтересованными министерствами и ведомствами схем земельно-хозяйственного устройства территории в пределах прибрежных полос (зон) водохранилищ.

¹ Пункт 3 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 1 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 2 октября 1978 г. № 815 «О порядке организации и координации мероприятий, обеспечивающих надлежащее техническое состояние и благоустройство водохранилищ, и о выполнении этих мероприятий» (См. том 4 Свода законов СССР).

**ПОЛОЖЕНИЕ
О МИНИСТЕРСТВЕ РЫБНОГО ХОЗЯЙСТВА
КАЗАХСКОЙ ССР¹**

УТВЕРЖДЕНО ПОСТАНОВЛЕНИЕМ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 6 марта 1969 г. № 139

(СП Казахской ССР, 1969 г., № 6, ст. 27)

Абзац девятый пункта 5

¹ См. стр. 259.

Глава 5

ЛЕСНОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

§ 1. ОБЩИЕ ВОПРОСЫ

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ЛЕСНОГО КОДЕКСА КАЗАХСКОЙ ССР

**ЗАКОН
КАЗАХСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
от 11 августа 1978 г.**

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1978 г., № 34)

Верховный Совет Казахской Советской Социалистической Республики **п о с т а н о в л я е т**:

Статья 1. Утвердить Лесной кодекс Казахской Советской Социалистической Республики и ввести его в действие с 1 января 1979 года.

Статья 2. Поручить Президиуму Верховного Совета Казахской ССР установить порядок введения в действие Лесного кодекса Казахской ССР и привести законодательство Казахской ССР в соответствие с Кодексом.

ЛЕСНОЙ КОДЕКС КАЗАХСКОЙ СОВЕТСКОЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

В результате победы Великой Октябрьской социалистической революции леса, как и другие природные богатства в нашей стране, были национализированы и стали достоянием народа. Декрет Всероссийского Центрального Исполнительного Комитета «О лесах» от 27 (14) мая 1918 г. определил основные принципы социалистической организации лесного хозяйства в целях использования лесов в интересах всего народа.

Государственная собственность на леса в СССР, в состав которого входит на основе добровольного объединения и равноправия с другими союзными республиками Казахская Советская Социалистическая Республика, составляет основу лесных отношений, то есть общественных отношений в области использования, воспроизводства и охраны лесов, и служит главной предпосылкой рационального ведения лесного хозяйства.

Леса в СССР играют большую роль в развитии экономики, улучшении окружающей среды, повышении благосостояния народа. Они являются источником удовлетворения потребностей страны в древесине и другой лесной продукции, оказывают благоприятное влияние на климат, атмосферу, гидрологический режим рек и других водных объектов, предохраняют почву от ветровой и водной эрозии, имеют иные полезные природные свойства. Леса все больше используются в оздоровительных целях, для удовлетворения культурных и эстетических запросов населения.

Многостороннее значение лесов и длительность их выращивания придают делу рационального использования, сбережения и приумножения лесных богатств характер общегосударственной задачи.

Советское лесное законодательство призвано активно способствовать научно обоснованному, комплексному использованию лесов, их планомерному воспроизводству и эффективной охране в интересах настоящего и будущих поколений, воспитанию советских людей в духе высокой ответственности за рачительное, хозяйское отношение к лесу как важной составной части природных богатств нашей Родины.

РАЗДЕЛ ПЕРВЫЙ ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава I ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Задачи лесного законодательства Казахской ССР

Задачами лесного законодательства Казахской ССР являются регулирование лесных отношений в целях обеспечения рационального использования лесов, их охраны и защиты, воспроизводства и повышения продуктивности для удовлетворения потребностей народного хозяйства и населения в древесине, другой лесной продукции и усиления водоохраных, защитных, климаторегулирующих, санитарно-гигиенических, оздоровительных и иных полезных природных свойств лесов, а также охрана прав предприятий, организаций, учреждений и граждан, укрепление законности в области лесных отношений.

Статья 2. Лесное законодательство Союза ССР и Казахской ССР

Лесные отношения в Казахской ССР регулируются Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик и издаваемыми в соответствии с ними другими актами лесного законодательства Союза ССР, настоящим Кодексом и иными актами лесного законодательства Казахской ССР.

Настоящий Кодекс в соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик регулирует лесные отношения как по вопросам, предусмотренным Основами, так и по другим вопросам, если они не отнесены к компетенции Союза ССР.

Земельные, водные и горные отношения в Казахской ССР регулируются соответствующим законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 3. Государственная (общенародная) собственность на леса¹

В соответствии с Конституцией СССР и Конституцией Казахской ССР леса являются государственной собственностью — общим достоянием всего советского народа.

Леса в СССР состоят в исключительной собственности государства и предоставляются только в пользование. Действия, в прямой или скрытой форме нарушающие право государственной собственности на леса, запрещаются.

Статья 4. Единый государственный лесной фонд. Земли государственного лесного фонда

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик все леса в СССР образуют единый государственный лесной фонд. Единый государственный лесной фонд состоит из:

1) лесов государственного значения, то есть лесов, находящихся в ведении государственных органов лесного хозяйства, городских лесов, закрепленных лесов и лесов заповедников;

¹ Заголовок статьи 3 — с изменениями, внесенными Указом от 29 февраля 1980 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1980 г., № 12).

2) колхозных лесов, то есть лесов, находящихся на землях, предоставленных колхозам в бессрочное пользование.

В соответствии с Основами земельного законодательства Союза ССР и союзных республик землями государственного лесного фонда признаются земли, покрытые лесом, а также не покрытые лесом, но предназначенные для нужд лесного хозяйства. Границы земель государственного лесного фонда, отделяющие их от земель иных категорий, определяются в установленном порядке.

Статья 5. Древесно-кустарниковые насаждения, не входящие в государственный лесной фонд

В государственный лесной фонд не входят:

деревья и группы деревьев, а также иная древесно-кустарниковая растительность на землях сельскохозяйственного назначения;

защитные насаждения на полосах отвода железных, автомобильных дорог и каналов;

деревья и группы деревьев, а также озеленительные насаждения в городах и других населенных пунктах, произрастающие на землях, не занятых городскими лесами;

деревья и группы деревьев на приусадебных, дачных и садовых участках.

Создание указанных насаждений, уход за ними и использование осуществляются в порядке, определяемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 6. Компетенция Союза ССР в области регулирования лесных отношений

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик ведению Союза ССР в области регулирования лесных отношений подлежат:

1) распоряжение единым государственным лесным фондом в пределах, необходимых для осуществления полномочий Союза ССР в соответствии с Конституцией СССР;

2) установление основных положений в области пользования лесами, воспроизводства, повышения продуктивности, охраны и защиты лесов;

3) установление размера лесосечного фонда СССР, порядка его распределения и отпуска древесины на корню;

4) установление основных направлений и перспективных планов развития лесного хозяйства страны, использования лесных ресурсов и полезных природных свойств леса;

5) планирование общесоюзных мероприятий в области рационального использования, воспроизводства, повышения продуктивности, охраны и защиты лесов;

6) установление порядка отнесения лесов к соответствующим группам и категориям защитности перевода их из одной группы в другую¹;

7) установление единых для Союза ССР систем лесоустройства, учета лесов и порядка ведения государственного лесного кадастра;

8) государственный контроль за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов и установление порядка его осуществления;

¹ Пункт 6 статьи 6 — с изменениями, внесенными Указом от 29 февраля 1980 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1980 г., № 12). Этим же Указом статья 6 дополнена пунктом 9.

9) регулирование других вопросов общесоюзного значения в области рационального использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов в соответствии с Конституцией СССР и Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик.

Статья 7. Компетенция Казахской ССР в области регулирования лесных отношений

Ведению Казахской ССР в области регулирования лесных отношений вне пределов компетенции Союза ССР подлежат: распоряжение единым государственным лесным фондом на территории республики; установление порядка пользования лесами, воспроизводства, повышения продуктивности, охраны и защиты лесов; установление перспективных планов развития лесного хозяйства, использования лесных ресурсов и полезных природных свойств леса; планирование республиканских мероприятий в области рационального использования, воспроизводства, повышения продуктивности, охраны и защиты лесов; осуществление государственного контроля за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов, а также регулирование лесных отношений по другим вопросам, если они не отнесены к компетенции Союза ССР.

Статья 8. Государственное управление в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик государственное управление в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов осуществляется Советом Министров СССР, Советом Министров Казахской ССР, исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, а также государственными органами лесного хозяйства и иными государственными органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Государственными органами лесного хозяйства в Казахской ССР являются Министерство лесного хозяйства Казахской ССР и его органы на местах. Компетенция Министерства лесного хозяйства Казахской ССР и его органов на местах по государственному управлению в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов определяется Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик, иными актами лесного законодательства СССР, настоящим Кодексом и другими актами лесного законодательства Казахской ССР.

Статья 9. Компетенция исполнительных комитетов местных Советов народных депутатов

Ведению исполнительных комитетов областных Советов народных депутатов по государственному управлению в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов подлежат: участие в планировании развития лесного хозяйства, использования лесных ресурсов и полезных природных свойств леса; обеспечение в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР проведения мероприятий по охране и защите лесов и борьбе с лесными пожарами, а также решение других вопросов в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов, отнесенных к их компетенции законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Исполнительные комитеты районных, городских, поселковых, сельских и аульных Советов народных депутатов осуществляют права и

обязанности по государственному управлению в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов в пределах их компетенции, определяемой законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава II

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОНТРОЛЬ ЗА СОСТОЯНИЕМ, ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ, ВОСПРОИЗВОДСТВОМ, ОХРАНОЙ И ЗАЩИТОЙ ЛЕСОВ

Статья 10. Задачи государственного контроля за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик государственный контроль за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов имеет своей задачей обеспечить соблюдение всеми министерствами, государственными комитетами и ведомствами, государственными, кооперативными, общественными предприятиями, организациями, учреждениями и гражданами установленного порядка пользования лесами, правил ведения лесного хозяйства, воспроизводства лесов, их учета и охраны, а также иных правил и норм, предусмотренных лесным законодательством.

Статья 11. Органы, осуществляющие государственный контроль за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов

Государственный контроль за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой всех лесов осуществляется Советами народных депутатов, их исполнительными и распорядительными органами, а также государственными органами лесного хозяйства и иными специально уполномоченными на то государственными органами в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР.

Глава III

УЧАСТИЕ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, ТРУДОВЫХ КОЛЛЕКТИВОВ И ГРАЖДАН В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ МЕРОПРИЯТИЙ ПО РАЦИОНАЛЬНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ, ВОСПРОИЗВОДСТВУ, ОХРАНЕ И ЗАЩИТЕ ЛЕСОВ¹

Статья 12. Общественные организации, трудовые коллективы и граждане, участвующие в осуществлении мероприятий по рациональному использованию, воспроизводству, охране и защите лесов¹

Профессиональные союзы, организации молодежи, общества охраны природы, научные общества и другие общественные организации, трудовые коллективы, а также граждане оказывают содействие государственным органам и колхозам в осуществлении мероприятий по рациональному использованию, воспроизводству, охране и защите лесов.

Статья 13. Порядок участия общественных организаций и трудовых коллективов в мероприятиях по рациональному использованию, воспроизводству, охране и защите лесов¹

Общественные организации и трудовые коллективы принимают участие в деятельности, направленной на обеспечение рационального

¹ Заголовок главы III и статьи 12—13 — с изменениями, внесенными Указом от 28 августа 1984 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1984 г., № 36, ст. 447).

использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов, в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР, а также с уставами (положениями) общественных организаций.

Государственные органы обязаны всемерно учитывать предложения общественных организаций, трудовых коллективов и граждан при осуществлении мероприятий по рациональному использованию, воспроизводству, охране и защите лесов.

Статья 14. Порядок участия граждан в мероприятиях по рациональному использованию, воспроизводству, охране и защите лесов

Граждане обязаны беречь лес, охранять его богатства.

Граждане оказывают содействие государственным органам в осуществлении мероприятий по рациональному использованию, воспроизводству, охране и защите лесов путем:

непосредственного участия в проведении работ по улучшению использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов;

внесения предложений об улучшении использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов в государственные органы;

сообщения о возникших пожарах, очагах вредных насекомых и болезней, об известных им нарушениях лесного законодательства.

Статья 15. Общественная инспекция по охране лесов

Общественная инспекция по охране лесов создается при государственных органах лесного хозяйства и подведомственных им лесохозяйственных предприятиях, а также иных предприятиях, организациях и учреждениях, ведущих лесное хозяйство, для оказания содействия в осуществлении контроля за соблюдением правил пожарной безопасности в лесах, охраны и защиты лесов от вредителей и болезней, самовольных порубок и других нарушений лесного законодательства.

Положение об общественной инспекции утверждается в порядке, устанавливаемом Советом Министров Казахской ССР.

Статья 16. Права общественных инспекторов

Общественным инспекторам предоставляется право:

проверять соблюдение правил пожарной безопасности в лесах всеми работающими или находящимися в лесу предприятиями, организациями, учреждениями и гражданами;

приостанавливать незаконную порубку и повреждение деревьев и кустарников и другие нарушения лесного законодательства;

задерживать в лесу или по пути следования незаконно добытые лесонарушителем древесину или иную лесную продукцию;

составлять в установленном порядке акты о лесонарушениях и осуществлять другие права, предусмотренные Положением об общественной инспекции.

Статья 17. Школьные лесничества

Школьные лесничества создаются при лесохозяйственных предприятиях в целях воспитания у учащихся любви и бережного отношения к природе, профессиональной ориентации, расширения и углубления знаний в области биологии, ботаники и других естественных наук.

Положение о школьном лесничестве утверждается в порядке, устанавливаемом Советом Министров Казахской ССР.

Статья 18. Порядок работы школьных лесничеств

Члены школьных лесничеств:

оказывают содействие государственным органам лесного хозяйства

и подведомственным им лесохозяйственным предприятиям, а также иным предприятиям, организациям и учреждениям, ведущим лесное хозяйство, в проведении мероприятий по охране и защите лесов;

участвуют в посадке и посеве леса, выращивании посадочного материала, работах по сбору лекарственного сырья, грибов, ягод, семян древесных и кустарниковых пород, заготовке кормовых трав;

организуют охрану и подкормку диких полезных животных и птиц.

Школьные лесничества работают под руководством государственных органов лесного хозяйства и народного образования.

Глава IV

ОСНОВЫ ВЕДЕНИЯ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА

Статья 19. Основные требования, предъявляемые к ведению лесного хозяйства

Государственные органы, предприятия, организации и учреждения, осуществляющие планирование, организацию и ведение лесного хозяйства, использование лесных ресурсов, с учетом народнохозяйственного значения лесов и природных условий обязаны обеспечивать:

усиление водоохраных, защитных, климаторегулирующих, оздоровительных и иных полезных природных свойств лесов в интересах охраны здоровья людей, улучшения окружающей среды и развития народного хозяйства;

непрерывное, неистощительное и рациональное пользование лесом для планомерного удовлетворения потребностей народного хозяйства и населения в древесине и другой лесной продукции;

расширенное воспроизводство, улучшение породного состава и качества лесов, повышение их продуктивности;

сбережение лесов, охрану их от пожаров, защиту от вредителей и болезней;

рациональное использование земель государственного лесного фонда и других земель, занятых лесами;

повышение эффективности лесохозяйственного производства на основе единой технической политики, достижений науки и техники.

Уход за лесом, а также защита его от вредителей и болезней должны осуществляться способами и методами, не наносящими вреда человеку и окружающей среде.

Статья 20. Планирование мероприятий по ведению лесного хозяйства

Мероприятия по ведению лесного хозяйства предусматриваются в государственных планах экономического и социального развития с расчетом на длительную перспективу и осуществляются соответствующими министерствами, государственными комитетами и ведомствами и лесохозяйственными предприятиями.

Глава V

ВЕДЕНИЕ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА В ЛЕСАХ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЗНАЧЕНИЯ

Статья 21. Права и обязанности государственных органов лесного хозяйства в области использования и охраны земель

Государственные органы лесного хозяйства и подведомственные им лесохозяйственные предприятия организуют использование по целевому назначению и обеспечивают охрану земель, имеющих в пользовании

этих предприятий, определяют площади, на которых должны осуществляться различные виды лесных пользований и проводиться мероприятия по воспроизводству лесов и уходу за лесом, предоставляют в соответствии со статьей 56 настоящего Кодекса земельные участки для осуществления лесных пользований и связанных с этим нужд, выделяют участки для организации лесных питомников, плантаций и т. п., а также могут иметь иные права и обязанности в области использования и охраны указанных земель в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 22. Права и обязанности иных предприятий, организаций и учреждений, ведущих лесное хозяйство, в области использования и охраны земель

Права и обязанности в области использования и охраны земель, предусмотренные статьей 21 настоящего Кодекса, распространяются также на иные предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство, и их вышестоящие органы.

Статья 23. Контроль за использованием и охраной земель государственного лесного фонда

Государственные органы лесного хозяйства Союза ССР и Казахской ССР осуществляют контроль за использованием земель государственного лесного фонда в соответствии с их целевым назначением и за охраной этих земель в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР.

Статья 24. Предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство в лесах государственного значения

Ведение лесного хозяйства в лесах государственного значения возлагается:

на лесохозяйственные предприятия государственных органов лесного хозяйства (кроме городских лесов, закрепленных лесов и лесов заповедников);

в городских лесах — на лесохозяйственные и другие предприятия, организации, учреждения исполнительных комитетов городских, районных (в городах) Советов народных депутатов. Лесное хозяйство в городских лесах может вестись совместно с лесохозяйственными предприятиями государственных органов лесного хозяйства;

в закрепленных лесах — на лесохозяйственные и другие предприятия, организации, учреждения министерств, государственных комитетов и ведомств, за которыми закреплены эти леса;

в лесах заповедников — на заповедники.

Статья 25. Обязанности предприятий, организаций и учреждений, ведущих лесное хозяйство в лесах государственного значения

На предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство в лесах государственного значения, возлагаются воспроизводство, охрана, защита и улучшение санитарного состояния лесов, уход за ними, повышение продуктивности лесов и плодородия лесных почв, организация лесных пользований, учет лесов и другие обязанности по ведению лесного хозяйства, устанавливаемые законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 26. Обязательность правил, инструкций и указаний государственных органов лесного хозяйства

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик правила, инструкции и указания государственных органов лесного хозяйства Союза ССР и Казахской ССР в пределах прав, устанавливаемых законодательством Союза ССР и Казахской ССР, обязательны для министерств, государственных комитетов и ведомств, предприятий, организаций и учреждений, на которые возложено ведение лесного хозяйства, для лесопользователей, а также для предприятий, организаций, учреждений и граждан, проводящих в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, работы, не связанные с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований.

Статья 27. Обязательность указаний предприятий, организаций и учреждений, ведущих лесное хозяйство в лесах государственного значения

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик указания предприятий, организаций и учреждений, ведущих лесное хозяйство в лесах государственного значения, в пределах прав, устанавливаемых законодательством Союза ССР и Казахской ССР, обязательны для всех лесопользователей, а также для предприятий, организаций, учреждений и граждан, проводящих в этих лесах и на соответствующих землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, работы, не связанные с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований.

Статья 28. Право предприятий, организаций и учреждений, ведущих лесное хозяйство в лесах государственного значения, на осуществление лесных пользований

Предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство в лесах государственного значения, могут в установленном порядке осуществлять лесные пользования, предусмотренные статьей 53 настоящего Кодекса.

Глава VI

ВЕДЕНИЕ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА В КОЛХОЗНЫХ ЛЕСАХ

Статья 29. Состав и функции колхозных лесов

Леса, находящиеся на землях, предоставленных колхозам в бессрочное пользование, и зарегистрированные в установленном порядке в земельно-учетных документах, признаются колхозными лесами.

Колхозные леса находятся в бессрочном пользовании колхозов.

Колхозные леса выполняют полезащитные, противозерозионные, водоохранные и другие функции. Вместе с тем они предназначены для удовлетворения потребностей общественного хозяйства колхозов и нужд колхозников в древесине, для осуществления побочных пользований и развития лесных промыслов.

Площадь колхозных лесов определяется при проведении внутрихозяйственного землеустройства колхозов и лесоустройства колхозных лесов.

Статья 30. Порядок ведения лесного хозяйства в колхозных лесах

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик ведение лесного хозяйства в колхозных лесах осуществляется колхозами в соответствии с Положением о колхозных лесах, утверждаемым Советом Министров СССР. Колхозы могут вести лесное хозяйство совместно с другими колхозами, совхозами и иными предприятиями, организациями и учреждениями в порядке, определяемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 31. Порядок вступления колхозов, совхозов и иных предприятий, организаций и учреждений в межхозяйственный лесхоз

Решение о вступлении колхоза в состав участников межхозяйственного лесхоза принимается общим собранием колхозников (собранием уполномоченных), которое избирает своих представителей на собрание учредителей с правом решающего голоса.

Совхоз, другое государственное предприятие или организация вступают в состав участников межхозяйственного лесхоза с согласия своего вышестоящего органа. Директор совхоза, другого государственного предприятия или организации назначает представителей на собрание учредителей с правом решающего голоса.

Статья 32. Руководство организацией и ведением лесного хозяйства в колхозных лесах

Руководство организацией и ведением лесного хозяйства в колхозных лесах осуществляется государственными органами сельского хозяйства.

Статья 33. Помощь государственных органов лесного хозяйства колхозам в ведении лесного хозяйства в колхозных лесах

Государственные органы лесного хозяйства оказывают колхозам помощь в планировании и организации ведения лесного хозяйства, а в случае необходимости организуют выполнение подведомственными им предприятиями по договорам с колхозами (организациями, ведущими лесное хозяйство в колхозных лесах) лесохозяйственных, лесокультурных и лесозащитных работ.

Глава VII

ДЕЛЕНИЕ ЛЕСОВ НА ГРУППЫ И ПОРЯДОК ОТНЕСЕНИЯ И ПЕРЕВОДА ИХ ИЗ ОДНОЙ ГРУППЫ В ДРУГУЮ

Статья 34. Деление лесов на группы

В соответствии с народнохозяйственным значением лесов, их местоположением и выполняемыми функциями устанавливается деление лесов на группы. Леса государственного значения разделяются на первую, вторую и третью группы, а колхозные леса — на первую и вторую группы.

Статья 35. Леса первой группы

К первой группе относятся леса, выполняющие преимущественно следующие функции:

водоохранные (запретные полосы лесов по берегам рек, озер, водо-

хранилищ и других водных объектов, включая запретные полосы лесов, защищающие нерестилища ценных промысловых рыб);

защитные (леса противозерозийные, в том числе участки леса на крутых горных склонах; защитные полосы лесов вдоль железных дорог, автомобильных дорог общегосударственного, республиканского и областного значения; особо ценные лесные массивы, государственные защитные лесные полосы, байрачные леса; ленточные боры, степные колки и другие леса пустынных, полупустынных, степных, лесостепных и малолесных горных районах, имеющие важное значение для защиты окружающей среды)¹;

санитарно-гигиенические и оздоровительные (городские леса, леса зеленых зон вокруг городов, других населенных пунктов и промышленных предприятий, леса зон санитарной охраны источников водоснабжения и округов санитарной охраны курортов. В соответствии с законодательством Союза ССР под лесами зон санитарной охраны источников водоснабжения, подлежащих отнесению к первой группе, имеются в виду леса первого и второго поясов зон санитарной охраны источников водоснабжения).

К первой группе относятся также леса заповедников, национальных и природных парков, заповедные лесные участки, леса, имеющие научное или историческое значение, природные памятники, лесопарки, леса орехопромысловых зон, лесоплодовые насаждения, притундровые и субальпийские леса.

Статья 36. Леса второй группы

Ко второй группе относятся леса в районах с высокой плотностью населения и развитой сетью транспортных путей, имеющие защитное и ограниченное эксплуатационное значение, а также леса с недостаточными лесосырьевыми ресурсами, для сохранения защитных функций которых, непрерывности и неистощительности пользования ими требуется более строгий режим лесопользования.

Ко второй группе относятся также все колхозные леса, не вошедшие в состав первой группы.

Статья 37. Леса третьей группы

К третьей группе относятся леса многолесных районов, имеющие преимущественно эксплуатационное значение и предназначенные для непрерывного удовлетворения потребностей народного хозяйства в древесине без ущерба для защитных свойств этих лесов.

Леса третьей группы подразделяются на освоенные и резервные.

Резервными признаются леса, которые не вовлечены в эксплуатацию вследствие их удаленности от транспортных путей и по другим причинам.

Статья 38. Отнесение лесов третьего пояса зон санитарной охраны источников водоснабжения к соответствующим группам

В соответствии с законодательством Союза ССР леса третьего пояса зон санитарной охраны источников водоснабжения относятся к лесам первой, второй и третьей групп по признакам, указанным в статьях 35—37 настоящего Кодекса.

Статья 39. Определение границ земель, занятых лесами

При отнесении лесов к соответствующим группам одновременно

¹ Абзац третий части первой статьи 35 — с изменениями, внесенными Указом от 29 февраля 1980 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1980 г., № 12).

определяются границы земель, занятых лесами каждой группы. В зависимости от группы лесов устанавливается порядок ведения хозяйства в них, использования лесов и соответствующих земель, а также порядок изъятия этих земель для государственных или общественных нужд.

Статья 40. Особо защитные участки

В лесах первой и второй групп и в горных лесах всех групп могут быть выделены особо защитные участки с ограниченным режимом лесопользования.

Статья 41. Порядок отнесения лесов к группам и категориям защитности, перевода их из одной группы в другую, отнесения участков леса к особо защитным

Отнесение лесов к группам и категориям защитности, включая определение ширины запретных и защитных полос, и отнесение участков леса на крутых горных склонах к защитным, перевод лесов из одной группы в другую, а также выделение особо защитных участков леса производятся исходя из народнохозяйственного значения лесов, их местоположения, выполняемых функций и экономического обоснования в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР. Перевод лесов из одной группы в другую и отнесение лесов к категориям защитности в связи со строительством крупных народнохозяйственных объектов осуществляются до начала строительства объекта ¹.

Глава VIII

ПЕРЕВОД ЛЕСНЫХ ПЛОЩАДЕЙ В НЕЛЕСНЫЕ

Статья 42. Выделение в составе земель государственного лесного фонда лесных и нелесных площадей

В составе земель государственного лесного фонда выделяются: лесные площади (покрытые лесом, а также не покрытые лесом — необлесившиеся лесосеки, гари, редины, прогалины, пустыри и т. п.); нелесные площади (сельскохозяйственные угодья, дороги, просеки и т. п.).

Статья 43. Порядок перевода лесных площадей для использования их в целях, не связанных с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований

Перевод лесных площадей в нелесные площади для использования их в целях, не связанных с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований, производится:

в лесах первой группы — в исключительных случаях по постановлению Совета Министров Казахской ССР;

в лесах второй и третьей групп — в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Перевод лесных площадей в нелесные в колхозных лесах второй группы производится в соответствии с Положением о колхозных лесах.

Порядок возбуждения и рассмотрения ходатайств о переводе площадей в нелесные для использования их в целях, не связанных с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований, устанавливается Советом Министров Казахской ССР.

¹ Статья 41 — с изменениями, внесенными Указом от 29 февраля 1980 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1980 г., № 12).

Статья 44. Решение вопроса о сохранении или вырубке леса и о порядке использования древесины при изъятии земельных участков, занятых лесами, для государственных или общественных нужд

При изъятии земельных участков, занятых лесами, для государственных или общественных нужд государственные органы, принимающие решения об изъятии, одновременно решают вопрос о сохранении или вырубке леса и о порядке использования получаемой при этом древесины.

Предприятия, организации и учреждения, которым предоставляются изъятые земельные участки без права рубки леса, обязаны обеспечивать сохранность имеющихся на этих участках древесных и кустарниковых насаждений и уход за ними.

Контроль за сохранностью указанных насаждений осуществляют исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов и государственные органы лесного хозяйства.

Глава IX

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ ВОЗВЕДЕНИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ОБЪЕКТОВ, СВЯЗАННЫХ С ВЕДЕНИЕМ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА

Статья 45. Использование земель для возведения производственных объектов, связанных с ведением лесного хозяйства в лесах государственного значения

Предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство в лесах государственного значения, могут возводить в установленном порядке в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, производственные объекты, связанные с ведением лесного хозяйства, с переводом в необходимых случаях (с разрешения органов, в подчинении которых находятся эти предприятия, организации и учреждения) лесных площадей в нелесные.

Статья 46. Использование земель для возведения производственных объектов, связанных с ведением лесного хозяйства в колхозных лесах

Колхозы, в пользовании которых находятся леса, могут возводить на предоставленных им в бессрочное пользование землях государственного лесного фонда производственные объекты, связанные с ведением лесного хозяйства, с разрешения исполнительных комитетов районных или городских Советов народных депутатов.

Глава X

РАЗМЕЩЕНИЕ, ПРОЕКТИРОВАНИЕ, СТРОИТЕЛЬСТВО И ВВОД В ЭКСПЛУАТАЦИЮ ПРЕДПРИЯТИЙ, СООРУЖЕНИЙ И ДРУГИХ ОБЪЕКТОВ, ВЛИЯЮЩИХ НА СОСТОЯНИЕ И ВОСПРОИЗВОДСТВО ЛЕСОВ

Статья 47. Условия размещения, проектирования, строительства и ввода в эксплуатацию предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние и воспроизводство лесов

При размещении, проектировании, строительстве и вводе в эксплуатацию новых и реконструированных предприятий, сооружений и других объектов, а также при внедрении новых технологических процессов,

влияющих на состояние и воспроизводство лесов, должны предусматриваться и осуществляться мероприятия, обеспечивающие охрану лесов от отрицательного воздействия на них сточных вод, химических веществ, промышленных и коммунально-бытовых выбросов, отходов и отбросов.

Статья 48. Согласование мест и проектов строительства предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние и воспроизводство лесов

Определение мест строительства предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние и воспроизводство лесов, согласовывается с исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, государственными органами лесного хозяйства и другими органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР. Проекты строительства указанных предприятий, сооружений и других объектов подлежат согласованию с государственными органами лесного хозяйства и другими органами в случаях и порядке, устанавливаемых законодательством Союза ССР.

Статья 49. Запрещение ввода в эксплуатацию предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние и воспроизводство лесов

Запрещается ввод в эксплуатацию новых и реконструированных предприятий, цехов, агрегатов, транспортных путей, коммунальных и других объектов, не обеспеченных устройствами, предотвращающими вредное воздействие на состояние и воспроизводство лесов.

Глава XI

**ПОРЯДОК ПРОИЗВОДСТВА В ЛЕСАХ РАБОТ,
НЕ СВЯЗАННЫХ С ВЕДЕНИЕМ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА
И ОСУЩЕСТВЛЕНИЕМ ЛЕСНЫХ ПОЛЬЗОВАНИЙ**

Статья 50. Согласование производства в лесах работ, не связанных с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований

Строительные и взрывные работы, добыча полезных ископаемых, прокладка кабелей, трубопроводов и иных коммуникаций, буровые и другие работы в лесах, а также на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, не связанные с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований, производятся по согласованию с исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, государственными органами лесного хозяйства и другими органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 51. Требования к способам проведения работ, не связанных с ведением лесного хозяйства и осуществлением лесных пользований

Указанные в статье 50 настоящего Кодекса работы должны осуществляться способами, не вызывающими ухудшения противопожарного и санитарного состояния лесов и условий их воспроизводства.

РАЗДЕЛ ВТОРОЙ ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЕ

Глава XII ЛЕСОПОЛЬЗОВАТЕЛИ, ВИДЫ И СРОКИ ЛЕСНЫХ ПОЛЬЗОВАНИЙ

Статья 52. Лесопользователи

Лесопользователями могут быть государственные, кооперативные и общественные предприятия, организации и учреждения, а также граждане СССР.

В случаях, предусмотренных законодательством Союза ССР, лесопользователями могут быть и иные организации и лица.

Статья 53. Виды лесных пользований

В лесах, а также на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, при соблюдении предусмотренных законодательством требований и условий могут осуществляться следующие виды лесных пользований:

- 1) заготовка древесины;
- 2) заготовка живицы;
- 3) заготовка второстепенных лесных материалов (пней, луба, коры и т. п.);
- 4) побочные лесные пользования — сенокошение, пастьба скота, размещение ульев и пасек, заготовка древесных соков, заготовка и сбор дикорастущих плодов, орехов, грибов, ягод, лекарственных растений и технического сырья, заготовка мха, камыша, куги и чекана. Сенокошение и пастьба скота на сельскохозяйственных угодьях, входящих в состав земель государственного лесного фонда, осуществляются в соответствии с требованиями земельного законодательства Союза ССР и Казахской ССР с учетом интересов лесного хозяйства. Законодательством Казахской ССР могут предусматриваться и другие побочные лесные пользования;
- 5) пользование лесом в научно-исследовательских целях;
- 6) пользование лесом в культурно-оздоровительных целях;
- 7) пользование лесом для нужд охотничьего хозяйства.

Статья 54. Сроки лесных пользований

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик сроки осуществления лесных пользований устанавливаются:

для заготовки древесины и живицы — законодательством Союза ССР;

для осуществления других лесных пользований — законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XIII ПОРЯДОК ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ПРАВА НА ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ ЛЕСНЫХ ПОЛЬЗОВАНИЙ

Статья 55. Предоставление лесопользователям в натуре участков для осуществления лесных пользований

Предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство, предоставляют в установленном порядке лесопользователям в натуре

участки для заготовки древесины, живицы и второстепенных лесных материалов, для сенокошения, пастьбы скота и других лесных пользований.

Статья 56. Документы, удостоверяющие право на осуществление лесных пользований

Осуществление лесных пользований (за исключением предусмотренных статьей 121 настоящего Кодекса) допускается только по специальному разрешению — лесорубочному билету (ордеру) или лесному билету, формы которых утверждаются в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР. Лесорубочный билет (ордер) или лесной билет дает право пользования земельным участком, необходимым для осуществления лесного пользования. Лесопользователи вправе использовать соответствующие площади только для тех лесных пользований, на которые им выдан лесорубочный билет (ордер) или лесной билет.

Статья 57. Выдача лесорубочных билетов (ордеров) и лесных билетов

Лесорубочный билет (ордер) и лесной билет выдаются предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство.

Статья 58. Оформление права на лесные пользования предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство

Предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство, при осуществлении ими лесных пользований обязаны оформлять право лесопользования на общих основаниях.

Статья 59. Порядок выдачи разрешений на размещение туристских лагерей, баз отдыха и других подобных объектов с возведением строений некапитального типа

Для размещения туристских лагерей, баз отдыха и других подобных объектов с возведением строений некапитального типа выделяются на срок до одного года участки из земель государственного лесного фонда по решению исполнительного комитета областного Совета народных депутатов.

При соблюдении требований статей 115—122 настоящего Кодекса указанный срок может быть продлен.

Разрешения на размещение туристских лагерей, баз отдыха и других подобных объектов с возведением строений некапитального типа выдаются в порядке, устанавливаемом Советом Министров Казахской ССР.

Статья 60. Порядок предоставления права на пользование лесом в научно-исследовательских целях

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик порядок предоставления права на пользование лесом в научно-исследовательских целях устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Лесные участки для проведения научно-исследовательских работ предоставляются предприятиям, организациям и учреждениям исполнительными комитетами областных Советов народных депутатов по согласованию с Министерством лесного хозяйства Казахской ССР, министерствами, государственными комитетами и ведомствами Казахской ССР, за которыми закреплены леса, если иное не предусмотрено законодательством Союза ССР.

Статья 61. Порядок предоставления права на пользование лесом для нужд охотничьего хозяйства

Порядок предоставления права на пользование лесом для нужд охотничьего хозяйства устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XIV

ЗАГОТОВКА ДРЕВЕСИНЫ

Статья 62. Порядок заготовки древесины

Заготовка древесины в лесах осуществляется в порядке рубок главного пользования (включая лесовосстановительные рубки), проводимых в спелых древостоях. В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик проведение этих рубок может быть допущено в приспевающих насаждениях в необходимых случаях в лесах третьей и второй групп в порядке, определяемом Советом Министров СССР¹.

Древесина заготавливается также при проведении рубок промежуточного пользования (рубки ухода за лесом, санитарные рубки и рубки, связанные с реконструкцией малоценных лесных насаждений) и при проведении прочих рубок (расчистка лесных площадей в связи со строительством гидроузлов, трубопроводов, дорог, а также при прокладке просек, создании противопожарных разрывов и т. д.). Заготовка древесины при проведении рубок промежуточного пользования и прочих рубок осуществляется в лесах всех групп.

Статья 63. Рубки в лесах третьей группы

Рубки главного пользования в лесах третьей группы проводятся способами, направленными на эффективную эксплуатацию лесов и способствующими восстановлению их хозяйственно-ценными древесными породами.

Статья 64. Рубки в лесах второй группы

В лесах второй группы рубки главного пользования проводятся способами, направленными на восстановление лесов хозяйственно-ценными древесными породами, сохранение защитных и водоохранных свойств лесов и позволяющими при этом вести их эффективную эксплуатацию.

Статья 65. Рубки в лесах первой группы

В лесах первой группы в порядке, определяемом Советом Министров СССР, проводятся лесовосстановительные рубки способами, направленными на улучшение лесной среды, состояния древостоев, водоохранных, защитных и других свойств лесов и на своевременное и рациональное использование спелой древесины.

Статья 66. Ограничение рубок в отдельных категориях лесов первой группы

В лесах заповедников, национальных и природных парков, заповедных лесных участках, лесах, имеющих научное или историческое зна-

¹ Часть первая статьи 62 — с изменениями, внесенными Указом от 29 февраля 1980 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1980 г., № 12).

чение, природных памятниках, лесопарках, лесах орехопромысловых зон, лесоплодовых насаждениях, городских лесах, лесопарковых частях зеленых зон, в лесах зон санитарной охраны источников водоснабжения и округов санитарной охраны курортов, государственных лесных полосах, противоэрозионных лесах и в особо ценных лесных массивах допускаются только рубки ухода за лесом и санитарные рубки. В соответствии с законодательством Союза ССР это правило распространяется на леса первого и второго поясов зон санитарной охраны источников водоснабжения и на леса первой и второй зон округов санитарной охраны курортов.

Статья 67. Особенности рубок в запретных полосах

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик в запретных полосах лесов, защищающих нерестилища ценных промысловых рыб, проводятся рубки ухода за лесом и санитарные рубки и допускаются в порядке, определяемом Советом Министров СССР, лесовосстановительные выборочные рубки.

Статья 68. Особенности рубок в горных лесах

В горных лесах применяются способы рубок, учитывающие особое защитное, противоэрозионное и водорегулирующее значение этих лесов.

Статья 69. Ограничение рубок в особо защитных участках леса

В особо защитных участках леса может быть полностью или частично запрещено применение сплошнолесосечных рубок, а в необходимых случаях также применение других способов рубок главного пользования.

Статья 70. Установление порядка заготовки древесины. Правила рубок леса

Порядок заготовки древесины устанавливается Правилами отпуска древесины на корню в лесах СССР, утверждаемыми Советом Министров СССР.

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик правила рубок леса утверждаются в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Глава XV

ОПРЕДЕЛЕНИЕ РАЗМЕРА ЗАГОТОВКИ ДРЕВЕСИНЫ

Статья 71. Определение размера заготовки древесины в порядке рубок главного пользования

Планирование и проведение заготовки древесины в порядке рубок главного пользования осуществляются исходя из необходимости удовлетворения потребностей народного хозяйства в древесине в пределах расчетной лесосеки.

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик рубки главного пользования в размерах, превышающих расчетную лесосеку, могут быть допущены в необходимых случаях в лесах третьей и второй групп в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Статья 72. Определение размера заготовки древесины в порядке рубок промежуточного пользования

Размер заготовки древесины при проведении рубок промежуточного пользования определяется исходя из необходимости улучшения породного состава и качества лесов, а размер заготовки древесины при проведении прочих рубок — объемом работ по расчистке лесных площадей, прокладке просек и т. п.

Глава XVI ЛЕСОСЕЧНЫЙ ФОНД

Статья 73. Определение ежегодного размера лесосечного фонда

Лесосечный фонд образуется из запаса спелых древостоев, предназначенных для заготовки древесины.

Размер ежегодно выделяемого лесосечного фонда определяется в государственных планах экономического и социального развития раздельно по группам лесов.

Статья 74. Передача лесосечного фонда лесопользователям (лесозаготовителям)

Передача лесосечного фонда в натуре (отвод лесосек) лесопользователям (лесозаготовителям) производится предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство.

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик порядок передачи лесосечного фонда лесопользователям устанавливается Правилами отпуска древесины на корню в лесах СССР.

Глава XVII ЗАКРЕПЛЕНИЕ ЗА ЛЕСОЗАГОТОВИТЕЛЬНЫМИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ ЗАПАСОВ ДРЕВЕСИНЫ НА КОРНЮ

Статья 75. Лесосырьевые базы и лесосечный фонд долгосрочного пользования

Для обеспечения планомерной и длительной промышленной эксплуатации лесов за лесозаготовительными предприятиями в лесах третьей и второй групп закрепляются на экономически обоснованный срок запасы древесины на корню на определенной площади (лесосырьевые базы), а также лесосечный фонд долгосрочного пользования.

Статья 76. Особенности закрепления за лесозаготовительными предприятиями запасов древесины на корню в лесах первой группы

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик в случаях, определяемых Советом Министров СССР, запасы древесины на корню в виде лесосечного фонда долгосрочного пользования закрепляются за лесозаготовительными предприятиями также в лесах первой группы (кроме лесов заповедников, национальных и природных парков, заповедных лесных участков, лесов, имеющих научное или историческое значение, природных памятников, лесопарков,

лесов орехопромысловых зон, лесоплодовых насаждений, городских лесов, лесопарковых частей зеленых зон, лесов зон санитарной охраны источников водоснабжения и округов санитарной охраны курортов, государственных лесных полос, противозрозионных лесов, особо ценных лесных массивов, запретных полос лесов, защищающих нерестилища ценных промысловых рыб. Правила о запрещении закрепления за лесозаготовительными предприятиями лесосечного фонда долгосрочного пользования распространяются на леса первого и второго поясов зон санитарной охраны источников водоснабжения).

Статья 77. Преимущественное право лесозаготовительных предприятий лесной промышленности на закрепление лесосырьевых баз и лесосечного фонда долгосрочного пользования

Лесосырьевые базы и лесосечный фонд долгосрочного пользования закрепляются в первую очередь за лесозаготовительными предприятиями лесной промышленности.

Статья 78. Порядок закрепления, перераспределения и изъятия лесосырьевых баз и лесосечного фонда долгосрочного пользования

Порядок закрепления и освоения запасов древесины на корню устанавливается в зависимости от группы лесов.

При закреплении за лесозаготовительными предприятиями запасов древесины на корню должно предусматриваться удовлетворение местных потребностей в древесине.

Лесозаготовительные предприятия в закрепленных за ними лесосырьевых базах и лесосечном фонде долгосрочного пользования осуществляют заготовку древесины в соответствии со статьями 62—77 настоящего Кодекса.

В соответствии с 'Основами' лесного законодательства Союза ССР и союзных республик закрепление, перераспределение и изъятие лесосырьевых баз и лесосечного фонда долгосрочного пользования производятся в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Глава XVIII

ОТПУСК ДРЕВЕСИНЫ НА КОРНЮ

Статья 79. Плата за древесину, отпускаемую на корню

Древесина на корню в лесах отпускается за плату по установленным таксам. Отпуск древесины на корню в колхозных лесах для нужд общественного хозяйства колхозов производится бесплатно.

Статья 80. Освобождение от платы за древесину, получаемую при осуществлении мер ухода за лесом и других лесохозяйственных мероприятий

Предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство, освобождаются от платы за древесину, получаемую при осуществлении ухода за лесом и других лесохозяйственных мероприятий.

Статья 81. Порядок оплаты древесины, отпускаемой на корню, установления такс, частичного или полного освобождения от платы за древесину на корню

Порядок оплаты древесины, отпускаемой на корню, установления такс, частичного или полного освобождения в отдельных случаях государственных, кооперативных и общественных предприятий, организаций, учреждений и граждан от платы за древесину на корню определяется законодательством Союза ССР.

Глава XIX

ПОРЯДОК ЗАГОТОВКИ ЖИВИЦЫ

Статья 82. Предприятия, организации и учреждения, производящие заготовку живицы

Заготовка живицы в лесах может производиться только государственными и кооперативными предприятиями, организациями и учреждениями.

Статья 83. Порядок оплаты за заготовку живицы

Порядок оплаты за заготовку живицы устанавливается законодательством Союза ССР.

Статья 84. Ограничение рубок главного пользования до окончания подсочки

Проведение рубок главного пользования запрещается до окончания сроков подсочки в тех хвойных насаждениях, которые в установленном порядке предназначены для заготовки живицы. В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик рубка указанных насаждений до их подсочки, а также досрочное изъятие насаждений из подсочки, в виде исключения, могут допускаться в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Глава XX

**ЗАГОТОВКА ВТОРОСТЕПЕННЫХ
ЛЕСНЫХ МАТЕРИАЛОВ**

Статья 85. Порядок заготовки второстепенных лесных материалов

Заготовка второстепенных лесных материалов для промышленной переработки, развития лесных промыслов и удовлетворения нужд населения должна осуществляться без причинения вреда лесу.

Порядок заготовки второстепенных лесных материалов, утверждения такс на эти материалы или освобождения от платы за них устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 86. Заготовка пней

Заготовка пней допускается на невозобновившихся вырубках и в молодых насаждениях. Способы заготовки и участки леса, в которых допускается заготовка пней, устанавливаются государственными органами лесного хозяйства в соответствии с их компетенцией.

Запрещается заготовка пней способами, которые могут вызвать эрозионные процессы или причинить вред лесу.

Статья 87. Заготовка луба и коры

Заготовка луба и коры допускается только со срубленных деревьев.

Статья 88. Заготовка бересты

Заготовка бересты допускается с растущих деревьев на лесосеках за один год до их рубки.

Не допускается заготовка бересты с деревьев, предназначенных для заготовки фанерного сырья.

Рубка деревьев для заготовки бересты запрещается.

Заготовка бересты с сухостойных и валежных деревьев может производиться также вне лесосек.

Статья 89. Заготовка пихтовой, сосновой и еловой лапки

Заготовка пихтовой лапки допускается со срубленных деревьев, а в спелых насаждениях — также с растущих. Рубка деревьев для заготовки пихтовой лапки запрещается.

Заготовка сосновой и еловой лапки разрешается только со срубленных деревьев.

Статья 90. Сроки и условия заготовки второстепенных лесных материалов

Сроки и условия заготовки второстепенных лесных материалов, предусмотренных в статьях 86—89 настоящего Кодекса, а также других второстепенных лесных материалов устанавливаются в порядке, определяемом Советом Министров Казахской ССР.

Глава XXI

ПОБОЧНЫЕ ЛЕСНЫЕ ПОЛЬЗОВАНИЯ

Статья 91. Основные принципы осуществления побочных лесных пользований

Побочные лесные пользования осуществляются бесплатно, за исключением промысловой заготовки древесных соков, дикорастущих плодов, орехов, грибов, ягод и технического сырья. Таксы на указанную продукцию устанавливаются законодательством Казахской ССР.

Предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство, осуществляют все виды побочных пользований бесплатно.

Статья 92. Требования к осуществлению побочных лесных пользований

Все побочные лесные пользования должны осуществляться без причинения вреда лесу.

Статья 93. Порядок и условия осуществления побочных лесных пользований

Порядок и условия осуществления побочных лесных пользований устанавливаются законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 94. Предоставление в пользование сенокосов и пастбищ

В лесах государственного значения сенокосы и пастбища, не используемые для нужд лесного хозяйства и лесозаготовительной промышленности, предоставляются колхозам, совхозам, другим предприятиям, организациям, учреждениям и гражданам во временное пользование, если

такое пользование совместимо с интересами лесного хозяйства. Предоставление сенокосов и пастбищ производится с соблюдением требований земельного законодательства.

Статья 95. Ограничение сенокошения и пастбы скота в лесах и на не покрытых лесом участках

Сенокошение и пастба скота в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, запрещаются на участках, где это может причинить вред лесу.

Площади, на которых разрешается сенокошение и пастба скота, устанавливаются в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР предприятиями, организациями, учреждениями, ведущими лесное хозяйство.

В соответствии с законодательством Союза ССР пастба скота без пастуха на предоставленных в лесу пастбищах запрещается, за исключением отдельных отдаленных районов, где она может быть допущена по решениям исполнительных комитетов областных Советов народных депутатов.

Пастба коз в лесах, как правило, запрещается. Допускается, в виде исключения, пастба коз на особо выделенных участках, предварительно огороженных владельцами скота.

Статья 96. Размещение ульев и пасек в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом

В лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, колхозам, совхозам и другим предприятиям, организациям, учреждениям, а также отдельным гражданам могут предоставляться в установленном порядке участки для размещения пасек и ульев без права рубки леса, расчистки, распашки лесных площадей и возведения на предоставляемых участках построек капитального типа.

Статья 97. Ограничение рубки липы и других медоносных деревьев в интересах пчеловодства

Исполнительные комитеты областных Советов народных депутатов могут запрещать рубку липы и других медоносных деревьев при проведении рубок главного пользования в районах развитого пчеловодства в радиусе трех километров от мест постоянного размещения ульев.

Статья 98. Заготовка древесных соков

Заготовка древесных соков разрешается колхозам, государственным, кооперативным, общественным предприятиям, организациям и учреждениям на участках спелого леса, подлежащего рубке в течение ближайших пяти лет.

В лесах, перечисленных в статье 66 настоящего Кодекса, заготовка древесных соков запрещается.

Статья 99. Промысловая заготовка дикорастущих плодов и орехов

Для промысловой заготовки в лесах дикорастущих плодов и орехов участки плодовых дикорастущих и орехоносных насаждений могут выделяться по представлению органов лесного хозяйства решениями исполнительных комитетов областных Советов народных депутатов предприятиям, организациям и учреждениям, имеющим задание по заготовке указанной продукции.

Участки плодовых дикорастущих и орехоносных насаждений в пер-

вую очередь выделяются лесохозяйственным предприятиям, организациям и учреждениям для заготовки семян.

Выделение участков плодовых дикорастущих и орехоносных насаждений для указанных в настоящей статье целей может производиться на срок до десяти лет.

Заготовка и сбор плодов и орехов на участках плодовых дикорастущих и орехоносных насаждений, выделенных предприятиям, организациям и учреждениям, может производиться другими предприятиями, организациями и учреждениями, а также гражданами только с разрешения предприятий, организаций и учреждений, которым выделены эти участки, с соблюдением требований статей 56—57 настоящего Кодекса. Такое разрешение не требуется для лесохозяйственных предприятий государственных органов лесного хозяйства при заготовке этими предприятиями плодов и орехов на семена.

Статья 100. Особенности промысловой заготовки кедровых орехов

Для промысловой заготовки кедровых орехов участки в орехопромысловых зонах кедровых лесов выделяются в долгосрочное пользование специализированным государственным и кооперативным предприятиям, организациям и учреждениям, а также лесохозяйственным предприятиям государственных органов лесного хозяйства.

Предприятия, организации и учреждения, которым выделены в долгосрочное пользование участки в орехопромысловых зонах кедровых лесов, могут осуществлять в этих зонах также другие виды лесных побочных пользований.

Выделение в долгосрочное пользование участков в орехопромысловых зонах кедровых лесов производится в порядке, определяемом Советом Министров Казахской ССР.

Статья 101. Промысловая заготовка грибов, ягод и сбор лекарственных растений и технического сырья

Промысловая заготовка и сбор грибов, ягод, лекарственных растений и технического сырья может производиться государственными и кооперативными предприятиями, организациями и учреждениями, имеющими задание на их заготовку.

Указанным предприятиям, организациям и учреждениям исполнительные комитеты областных Советов народных депутатов могут выделять участки леса на срок до пяти лет.

Непромысловый сбор грибов, ягод и лекарственных растений гражданами осуществляется в порядке, предусмотренном статьями 121—122 настоящего Кодекса.

Статья 102. Заготовка мха, камыша, куги и чекана

Заготовка мха, камыша, куги и чекана для нужд колхозов, государственных, кооперативных и общественных предприятий, организаций и учреждений, а также граждан разрешается предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство.

Статья 103. Сроки осуществления побочных лесных пользований

Сроки начала и окончания побочных лесных пользований устанавливаются с учетом местных условий исполнительными комитетами областных Советов народных депутатов.

При предоставлении в долгосрочное пользование предприятиям, организациям, учреждениям участков леса и земель государственного

лесного фонда, не покрытых лесом, для осуществления побочных лесных пользований предприятия, организации, учреждения, ведущие лесное хозяйство, заключают с пользователями договоры. В договорах предусматриваются условия, на которых разрешаются побочные лесные пользования. Форма договора утверждается в порядке, устанавливаемом Советом Министров Казахской ССР.

Лесные билеты на осуществление побочных лесных пользований выписываются на каждый сезон.

Глава XXII

ПОЛЬЗОВАНИЕ ЛЕСОМ В НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ ЦЕЛЯХ

Статья 104. Порядок пользования лесом в научно-исследовательских целях

Для проведения научно-исследовательских работ в лесах соответствующим предприятиям, организациям и учреждениям могут выделяться специальные участки. На выделенных участках могут быть ограничены или полностью запрещены лесные пользования иных предприятий, организаций и учреждений, а также граждан, если это несовместимо с целями проведения научно-исследовательских работ.

Порядок пользования лесом в научно-исследовательских целях устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 105. Особенности пользования лесом на участках, выделяемых для проведения научно-исследовательских работ

Пользование лесом в научно-исследовательских целях осуществляется в соответствии с утвержденными в установленном порядке планами научно-исследовательских работ предприятий, организаций и учреждений, которым выделены лесные участки.

В случаях, предусмотренных частью первой статьи 104 настоящего Кодекса, решения об ограничении или запрещении иных лесных пользований принимаются органами, выделившими соответствующие участки.

Глава XXIII

ПОЛЬЗОВАНИЕ ЛЕСОМ В КУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ ЦЕЛЯХ

Статья 106. Леса, используемые для организации отдыха населения

Для организации отдыха населения используются городские леса, леса зеленых зон вокруг городов, других населенных пунктов и промышленных предприятий, национальных и природных парков, лесопарки и другие леса, выполняющие преимущественно культурно-оздоровительные функции.

Статья 107. Порядок выделения лесов для организации отдыха населения

Леса зеленых зон и другие леса, используемые для организации отдыха населения, выделяются на основе генеральных планов развития городов и схем районных планировок, а также генеральных схем развития лесного хозяйства.

При отсутствии генеральных планов развития городов и схем районных планировок выделение лесов для организации отдыха населения производится исполнительными комитетами областных и Алма-Атинского городского Советов народных депутатов по предложениям государственных органов лесного хозяйства, исполнительных комитетов районных и городских Советов народных депутатов и общественных организаций.

Статья 108. Мероприятия по благоустройству лесных участков, предназначенных для культурно-оздоровительных целей

В целях организации отдыха населения исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов, лесохозяйственные предприятия государственных органов лесного хозяйства, а также по согласованию с ними иные предприятия, организации и учреждения в лесах зеленых зон и других лесах, используемых для отдыха населения, проводят мероприятия по благоустройству лесных участков и культурно-бытовому обслуживанию населения с учетом необходимости сохранения лесной среды и природных ландшафтов, с соблюдением архитектурной планировки пригородных зон и санитарных требований.

Статья 109. Порядок пользования лесом в культурно-оздоровительных целях

Порядок пользования лесом в культурно-оздоровительных целях устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Строительство и размещение в местах отдыха сборно-разборных домов и других временных устройств производятся по согласованию с предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство.

Глава XXIV
ПОЛЬЗОВАНИЕ ЛЕСОМ
для нужд охотничьего хозяйства

Статья 110. Создание благоприятных условий для обитания диких животных и регулирование их численности в лесах

Лесные пользования и лесохозяйственные мероприятия в лесах должны осуществляться с учетом необходимости сохранения благоприятных условий для обитания диких животных.

Численность животных в лесах регулируется в пределах допустимой для лесных угодий плотности с тем, чтобы животные не наносили ущерба лесному и сельскому хозяйству.

Нормы численности животных в лесах устанавливаются Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР по согласованию с Министерством лесного хозяйства Казахской ССР, Министерством сельского хозяйства Казахской ССР и иными заинтересованными органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 111. Порядок пользования лесом для нужд охотничьего хозяйства

Порядок пользования лесом для нужд охотничьего хозяйства устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 112. Закрепление за государственными, кооперативными и общественными организациями охотничьих угодий в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом

Для ведения планового охотничьего хозяйства в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, могут закрепляться за государственными, кооперативными и общественными предприятиями, организациями и учреждениями охотничьи угодья.

В соответствии с законодательством Союза ССР закрепление охотничьих угодий в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, производится в порядке, устанавливаемом Советом Министров Казахской ССР.

Не закрепленные охотничьи угодья признаются охотничьими угодьями общего пользования.

Статья 113. Права государственных, кооперативных и общественных организаций, за которыми закреплены охотничьи угодья в лесах, на осуществление мероприятий по ведению охотничьего хозяйства

Государственные, кооперативные и общественные организации, за которыми закреплены охотничьи угодья в лесах, имеют право производить посевы кормовых и защитных растений, возводить необходимые постройки и проводить другие мероприятия, необходимые для ведения охотничьего хозяйства. Участки для посева кормовых и защитных растений выделяются предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство, на срок до десяти лет.

Осуществление мероприятий по ведению охотничьего хозяйства, влияющих на состояние и воспроизводство лесов, допускается по согласованию с предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство.

Государственные, кооперативные и общественные предприятия, организации и учреждения, которые пользуются охотничьими угодьями в лесах, обязаны осуществлять в них весь комплекс мероприятий, направленных на сохранение лесных ландшафтов и насаждений.

Статья 114. Обязанности лесной охраны по сохранению благоприятных условий для лесной фауны в закрепленных охотничьих угодьях

Лесная охрана обязана оказывать содействие организациям, за которыми закреплены охотничьи угодья на землях государственного лесного фонда в осуществлении мероприятий по организации охотничьих хозяйств, охране и разведению полезных диких зверей и птиц.

Глава XXV

ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ЛЕСОПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ

Статья 115. Права лесопользователей

Лесопользователи имеют право и обязаны осуществлять только те лесные пользования, которые им разрешены.

Лесопользователи, осуществляющие заготовку древесины, имеют право на получение в установленные сроки лесосечного фонда в объемах, необходимых для выполнения заданий государственных планов экономического и социального развития.

В зависимости от вида лесного пользования лесопользователи имеют право в установленном порядке прокладывать дороги, оборудовать площадки для складирования лесной продукции, возводить производственные и хозяйственные постройки, устанавливать оборудование и приспособления для разделки и переработки древесины, устраивать стоянки транспорта и т. п.

Статья 116. Ограничение прав лесопользователей

В случаях, предусмотренных законодательством Союза ССР и Казахской ССР, права лесопользователей могут быть ограничены в государственных интересах, а также в интересах других лесопользователей.

Статья 117. Недопустимость осуществления лесных пользований для извлечения нетрудовых доходов

Осуществление лесных пользований для извлечения нетрудовых доходов запрещается.

Статья 118. Восстановление нарушенных прав лесопользователей

Нарушенные права лесопользователей подлежат восстановлению, а причиненные им убытки — возмещению в порядке, установленном Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик, настоящим Кодексом и иным законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 119. Обязанности лесопользователей

В зависимости от вида лесного пользования лесопользователи обязаны:

- наиболее полно и рационально использовать переданные им лесосеки, лесонасаждения, отведенные под подсочку, лесные сенокосы и другие лесные угодья;

- не оставлять недорубов (начатых рубкой лесосек), а также заготовленной древесины на местах рубок и в лесу после истечения сроков ее заготовки и вывозки, устанавливаемых Правилами отпуска древесины на корню в лесах СССР;

- вести работы способами, не допускающими возникновения эрозии почв, исключаящими или ограничивающими отрицательное воздействие лесных пользований на состояние и воспроизводство лесов, а также на состояние водоемов и других природных объектов;

- соблюдать пожарную безопасность, осуществлять в местах проведения работ противопожарные мероприятия, а в случае возникновения лесных пожаров осуществлять их тушение;

- не допускать потерь древесины, перевода деловой древесины в дрова, а также расходования деловой древесины не по назначению;

- производить очистку лесосек от порубочных остатков и приводить за свой счет земельные участки, нарушенные ими в результате лесных пользований, в состояние, пригодное для использования их по назначению;

- выполнять другие требования, устанавливаемые Правилами отпуска древесины на корню в лесах СССР и правилами рубок леса.

Статья 120. Определение технической политики, обязательной для всех лесозаготовителей

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик государственный орган лесной промышленности Союза ССР определяет с соблюдением требований Основ лесного законо-

дательства Союза ССР и союзных республик обязательную для всех лесозаготовителей техническую политику, основанную на применении прогрессивных технологических процессов, машин и механизмов.

Глава XXVI

ПРЕБЫВАНИЕ ГРАЖДАН В ЛЕСАХ

Статья 121. Право граждан на пребывание в лесах

Граждане имеют право свободно пребывать в лесах, собирать дикорастущие плоды, орехи, грибы, ягоды и т. п.

Граждане могут также использовать леса для отдыха, туризма, удовлетворения эстетических потребностей.

Граждане обязаны соблюдать правила пожарной безопасности в лесах, не допускать поломок и порубок деревьев и кустарников, повреждений лесных культур, засорения лесов, разорения муравейников, гнездовий птиц и т. п.

Статья 122. Условия, при которых может быть ограничено лесопользование граждан

Пребывание граждан в лесах, сбор дикорастущих плодов, орехов, грибов, ягод и т. п. могут быть ограничены в порядке, определяемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР, в интересах пожарной безопасности, ведения орехопромыслового, лесоплодового или лесосеменного хозяйства, а в лесах заповедников и других лесах — в связи с установленным в них специальным порядком пользования.

Глава XXVII

ПРЕКРАЩЕНИЕ ПРАВА ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЯ

Статья 123. Основания прекращения права лесопользования предприятий, организаций и учреждений

Право лесопользования предприятий, организаций и учреждений подлежит прекращению полностью или частично соответственно в случаях:

- 1) минования надобности в лесопользовании;
- 2) истечения срока лесопользования;
- 3) ликвидации предприятия, организации или учреждения.

Право лесопользования предприятий, организаций и учреждений может быть также прекращено в случае изъятия земель государственного лесного фонда или иных земель, занятых лесами, для других государственных или общественных нужд либо в случае осуществления лесных пользований не в соответствии с целями или требованиями, предусмотренными в лесорубочном билете (ордере) или лесном билете.

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть предусмотрены и другие основания прекращения права лесопользования предприятий, организаций и учреждений.

Статья 124. Основания прекращения права лесопользования граждан

Право лесопользования граждан подлежит прекращению полностью или частично соответственно в случаях:

- 1) добровольного отказа от лесопользования;
- 2) истечения срока лесопользования;

3) осуществления лесных пользований не в соответствии с целями или требованиями, предусмотренными в лесорубочном билете (ордере) или лесном билете.

Право лесопользования граждан может быть также прекращено в случае изъятия земель государственного лесного фонда или иных земель, занятых лесами, для государственных или общественных нужд.

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть предусмотрены и другие основания прекращения права лесопользования граждан.

Статья 125. Порядок прекращения права лесопользования

Право лесопользования предприятий, организаций и учреждений в случаях, предусмотренных статьей 123 настоящего Кодекса (кроме пункта 2 части первой этой статьи), а также граждан в случаях, предусмотренных статьей 124 настоящего Кодекса (кроме пункта 2 части первой этой статьи), прекращается путем аннулирования лесорубочного билета (ордера) или лесного билета предприятиями, организациями и учреждениями, выдавшими лесорубочный билет (ордер) или лесной билет.

При прекращении права лесопользования в случае изъятия земель государственного лесного фонда или иных земель, занятых лесами, для государственных и общественных нужд при возможности лесные пользования разрешаются на других участках.

Право лесопользования граждан прекращается путем аннулирования лесорубочного билета (ордера) или лесного билета предприятия, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство.

Глава XXVIII

ОСОБЕННОСТИ ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЯ В ГОРОДСКИХ ЛЕСАХ

Статья 126. Основное назначение городских лесов

Городские леса используются прежде всего в культурно-оздоровительных целях и для отдыха населения.

Статья 127. Запрещение заготовки древесины в порядке рубок главного пользования и некоторых других видов лесных пользований в городских лесах

Заготовка древесины в порядке проведения рубок главного пользования, заготовка живицы и древесных соков в городских лесах запрещается.

Законодательством Казахской ССР в городских лесах могут быть запрещены и другие виды лесных пользований, если они не совместимы с проведением культурно-оздоровительных мероприятий и с организацией отдыха населения.

Положения настоящей статьи распространяются также на леса населенных пунктов, отнесенных в соответствии с законодательством Казахской ССР к категории рабочих поселков.

Глава XXIX
**ОСОБЕННОСТИ ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЯ
В ЗАКРЕПЛЕННЫХ ЛЕСАХ**

Статья 128. Преимущественное право предприятий, организаций и учреждений министерств, государственных комитетов и ведомств, за которыми закреплены леса, на осуществление лесных пользований

Предприятия, организации и учреждения министерств, государственных комитетов и ведомств, за которыми закреплены леса для выполнения возложенных на них научных, учебных и иных задач, имеют преимущественное право осуществлять в установленном порядке в этих лесах соответствующие виды лесных пользований.

Статья 129. Ограничение или запрещение лесных пользований иных предприятий, организаций и учреждений, а также граждан

В закрепленных лесах могут быть ограничены или полностью запрещены лесные пользования иных предприятий, организаций и учреждений, а также граждан, если это несовместимо с целями закрепления лесов.

Статья 130. Порядок закрепления лесов и порядок лесопользования в них

Порядок закрепления лесов, а также порядок лесопользования в закрепленных лесах устанавливаются законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XXX
**ОСОБЕННОСТИ ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЯ
В ЛЕСАХ ЗАПОВЕДНИКОВ**

Статья 131. Ограничение лесопользования в лесах заповедников

В лесах заповедников запрещаются рубки главного пользования, заготовка живицы, а также другие лесные пользования, несовместимые с целями заповедования.

Статья 132. Порядок лесопользования в лесах заповедников

Порядок лесопользования в лесах заповедников определяется законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

В зависимости от целей заповедования в лесах заповедников могут проводиться санитарные рубки леса, рубки ухода за лесом и другие работы, способствующие восстановлению леса на участках, пострадавших от пожаров или других стихийных бедствий.

На всей территории заповедника или его части может устанавливаться также режим полного невмешательства человека в естественные природные процессы.

Глава XXXI
**ОСОБЕННОСТИ ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЯ
В КОЛХОЗНЫХ ЛЕСАХ**

Статья 133. Осуществление лесных пользований колхозами и колхозниками

Лесные пользования в колхозных лесах осуществляются прежде всего колхозами и колхозниками.

Колхозы (межколхозные лесохозяйственные организации) осуществляют в колхозных лесах все виды лесных пользований для нужд общественного хозяйства бесплатно. Члены колхоза осуществляют в этих лесах лесные пользования на льготных условиях или бесплатно.

Статья 134. Осуществление лесных пользований в колхозных лесах другими лесопользователями

После удовлетворения потребностей общественного хозяйства колхоза и нужд колхозников в древесине и иной лесной продукции колхоз может допускать к осуществлению лесных пользований других лесопользователей.

Плата за продукцию, заготовленную этими лесопользователями в колхозных лесах, взимается колхозом по таксам, установленным для лесов государственного значения. Средства, вырученные от лесных пользований в колхозных лесах, расходуются на ведение лесного хозяйства.

Реализация древесины за пределы области может разрешаться исполнительным комитетом областного Совета народных депутатов.

Статья 135. Замена малопродуктивных лесных участков, пригодных для использования в сельском хозяйстве

При проведении внутрихозяйственного землеустройства колхозов и лесоустройства колхозных лесов может быть произведена замена малопродуктивных лесных участков, пригодных для использования в сельском хозяйстве, на равновеликие площади сельскохозяйственных угодий, покрытых хозяйственно-ценными породами древесной растительности.

Порядок замены малопродуктивных лесных участков на сельскохозяйственные угодья определяется Советом Министров Казахской ССР.

Статья 136. Порядок передачи колхозных лесов в состав лесов государственного значения

Колхозные леса с согласия общих собраний членов колхозов или собраний уполномоченных по постановлению Совета Министров Казахской ССР могут быть переданы полностью или частично в состав лесов государственного значения.

Глава XXXII
ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЕ В ПОГРАНИЧНОЙ ЗОНЕ

Статья 137. Законодательство, регулирующее лесопользование в пограничной зоне

Пользование лесами в пограничной зоне осуществляется в порядке, установленном Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик, настоящим Кодексом и иным законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 138. Особенности пользования лесами в пограничной зоне

Особенности пользования лесами в пограничной зоне устанавливаются компетентными органами по согласованию с командованием пограничных войск.

Глава XXXIII

ПОРЯДОК РАЗРЕШЕНИЯ СПОРОВ О ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИИ

Статья 139. Органы, разрешающие споры о лесопользовании

Споры между предприятиями, организациями, учреждениями и гражданами о лесопользовании разрешаются Советом Министров Казахской ССР, исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, а также государственными органами лесного хозяйства и иными специально уполномоченными на то государственными органами в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 140. Имущественные споры, связанные с лесными отношениями

Имущественные споры, связанные с лесными отношениями, рассматриваются в порядке, установленном законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

РАЗДЕЛ ТРЕТИЙ

ВОСПРОИЗВОДСТВО И ПОВЫШЕНИЕ ПРОДУКТИВНОСТИ ЛЕСОВ

Глава XXXIV

ВОССТАНОВЛЕНИЕ ЛЕСОВ И ЛЕСОРАЗВЕДЕНИЕ

Статья 141. Порядок проведения работ по восстановлению лесов и лесоразведению

На вырубках, гарях и иных бывших под лесом площадях осуществляется восстановление лесов, а на других землях, предназначенных для создания новых лесов, проводится лесоразведение.

Объемы работ по лесовосстановлению и лесоразведению предусматриваются в государственных планах экономического и социального развития.

Статья 142. Предприятия, организации и учреждения, осуществляющие восстановление лесов и лесоразведение

Восстановление и разведение лесов, заготовка лесных семян и выращивание посадочного материала осуществляются лесохозяйственными предприятиями государственных органов лесного хозяйства, а также иными предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство. Законодательством Союза ССР и Казахской ССР выполнение указанных работ может быть возложено и на другие организации.

Организации, на которые выполнение работ по лесовосстановлению и лесоразведению возложено законодательством Союза ССР или Казахской ССР, обязаны своевременно передавать лесохозяйственным пред-

приятным государственных органов лесного хозяйства созданные ими лесные культуры, подлежащие переводу в покрытую лесом площадь.

Статья 143. Обязанности лесозаготовителей по сохранению благоприятных условий для восстановления лесов

При заготовке и трелевке древесины лесозаготовители обязаны соблюдать требования, направленные на сохранение благоприятных условий для восстановления лесов на вырубках. Эти требования должны учитываться также при разработке новой техники для заготовки и трелевки древесины.

Статья 144. Способы проведения лесовосстановительных работ

Лесовосстановительные работы проводятся способами, обеспечивающими создание в наиболее короткие сроки высокопродуктивных лесов из хозяйственно-ценных древесных пород в порядке, устанавливаемом государственными органами лесного хозяйства.

Статья 145. Перевод в состав земель государственного лесного фонда для облесения земель иных категорий

Для обеспечения оптимальной лесистости, облесения берегов рек, водоемов и в других необходимых случаях в состав земель государственного лесного фонда могут переводиться земли иных категорий, прежде всего земельные участки, не пригодные для использования в сельском хозяйстве (овраги, балки, пески и т. п.), а также земли государственного запаса, заросшие древесно-кустарниковой растительностью. Перевод в состав земель государственного лесного фонда земель иных категорий производится в порядке, установленном земельным законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XXXV

**ПОВЫШЕНИЕ ПРОДУКТИВНОСТИ ЛЕСОВ
И УХОД ЗА ЛЕСОМ**

Статья 146. Мероприятия по улучшению качественного состава лесов

В целях улучшения качественного состава лесов должны проводиться рубки ухода за лесом, санитарные рубки и рубки, связанные с реконструкцией малоценных лесных насаждений, осуществляться мероприятия по улучшению возрастного состава лесов, в том числе по предотвращению накопления перестойных насаждений, а также по повышению плодородия почв и другие работы, способствующие повышению продуктивности лесов.

Статья 147. Обязанности лесохозяйственных предприятий государственных органов лесного хозяйства и иных предприятий, организаций и учреждений, ведущих лесное хозяйство, по повышению продуктивности лесов и уходу за лесом

Лесохозяйственные предприятия государственных органов лесного хозяйства, иные предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство, обязаны:

проводить уход за лесом, работы по селекции, лесному семеноводству и сортоиспытанию наиболее ценных в хозяйственном отношении

древесных пород, мероприятия по повышению плодородия почв, осушению избыточно увлажненных земель, предотвращению водной и ветровой эрозии почв, заболачивания, засоления и других процессов, ухудшающих состояние почв, а также осуществлять иные мероприятия, направленные на улучшение породного состава, качества лесов, повышение их продуктивности и защитных свойств;

принимать меры к наиболее полному и эффективному использованию земель государственного лесного фонда для восстановления и создания новых лесов на предназначенных для этого площадях.

РАЗДЕЛ ЧЕТВЕРТЫЙ ОХРАНА И ЗАЩИТА ЛЕСОВ

Глава XXXVI ОРГАНИЗАЦИЯ ОХРАНЫ И ЗАЩИТЫ ЛЕСОВ

Статья 148. Основные задачи в области охраны и защиты лесов

Все леса подлежат охране от пожаров, незаконных порубок, нарушений установленного порядка лесопользования и других действий, причиняющих вред лесу, а также защите от вредителей и болезней.

Основными задачами по охране и защите лесов являются:

проведение мероприятий по предупреждению лесных пожаров, своевременному их обнаружению и ликвидации;

контроль за выполнением Правил пожарной безопасности в лесах СССР всеми работающими и расположенными в лесу предприятиями, организациями и учреждениями, а также находящимися в лесу гражданами;

охрана лесов от незаконных порубок, повреждений, хищений и других лесонарушений, а также охрана земель государственного лесного фонда;

контроль за выполнением лесозаготовителями правил отпуска древесины на корню и за соблюдением правил других видов лесных пользований;

выявление очагов вредных насекомых и болезней леса и борьба с ними;

контроль за соблюдением правил и сроков охоты в лесах государственного лесного фонда и борьба с браконьерством, а также другие действия, обеспечивающие охрану и защиту, воспроизводство и рациональное использование лесов.

Статья 149. Осуществление мероприятий по охране и защите лесов

Осуществление мероприятий по охране и защите лесов возлагается: в лесах государственного значения — на лесохозяйственные предприятия государственных органов лесного хозяйства, иные предприятия, организации и учреждения, на которые возложено ведение лесного хозяйства в этих лесах, а также на соответствующие министерства, государственные комитеты и ведомства и исполнительные комитеты городских Советов народных депутатов;

в колхозных лесах — на колхозы, иные организации, на которые возложено ведение лесного хозяйства в этих лесах, а также на соответствующие сельскохозяйственные органы.

Совет Министров Казахской ССР, исполнительные комитеты мест-

ных Советов народных депутатов в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР обеспечивают осуществление мероприятий по охране и защите лесов, по борьбе с лесными пожарами, привлекают для их тушения население, противопожарную технику и транспортные средства, запрещают на период высокой пожарной опасности в необходимых случаях посещение населением лесов и въезд в них транспортных средств.

Статья 150. Лесопожарные подразделения и специализированная служба для борьбы с лесными пожарами

В лесохозяйственных предприятиях государственных органов лесного хозяйства, иных предприятиях, организациях и учреждениях, ведущих лесное хозяйство, организуются, где это необходимо, лесопожарные подразделения, оснащенные соответствующими техническими средствами.

Статья 151. Обязанности исполнительных комитетов областных, районных и городских Советов народных депутатов в осуществлении охраны и защиты лесов

Исполнительные комитеты областных, районных и городских Советов народных депутатов:

организуют разработку и выполнение государственными органами лесного хозяйства и подведомственными им лесохозяйственными предприятиями, организациями и учреждениями, ведущими лесное хозяйство, а также лесопользователями мероприятий по противопожарной безопасности в лесах и подготовке к пожароопасному сезону;

устанавливают порядок привлечения населения, а также работников противопожарной техники и транспортных средств предприятий, организаций и учреждений для тушения лесных пожаров и обеспечения привлеченных лиц средствами передвижения, питанием и медицинской помощью; предусматривают на периоды особо высокой пожарной опасности в лесах создание из привлекаемых людей и средств пожарных подразделений и обеспечивают содержание их в готовности к немедленному выезду в случае возникновения лесного пожара;

оказывают содействие в строительстве дорог противопожарного назначения, аэродромов и посадочных площадок для вертолетов, используемых для авиационной охраны лесов, в завозе горючего и смазочных материалов в районы действия авиационной охраны лесов, а также в выделении на пожароопасный сезон в распоряжение государственных органов лесного хозяйства в качестве дежурного транспорта необходимого количества автомобилей, катеров и других транспортных средств с запасом горючего;

обеспечивают своевременное проведение органами внутренних дел мероприятий по выявлению и привлечению к ответственности лиц, виновных в возникновении либо распространении лесных пожаров;

организуют широкое проведение противопожарной пропаганды, регулярное освещение в печати, по радио и телевидению вопросов сбережения лесов, соблюдения правил пожарной безопасности в лесах;

обеспечивают координацию всех мероприятий по борьбе с лесными пожарами на территории области, района, создавая для этого в необходимых случаях специальные пожарные комиссии.

Статья 152. Обязанности предприятий, организаций и учреждений, деятельность которых влияет на состояние и воспроизводство лесов

Предприятия, организации и учреждения, деятельность которых влияет на состояние и воспроизводство лесов, обязаны проводить согласованные с государственными органами лесного хозяйства, исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов и другими государственными органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР технологические, санитарные и другие мероприятия, направленные на охрану лесов.

Статья 153. Охрана и защита полезащитных лесных полос и иных защитных или озеленительных древесно-кустарниковых насаждений, не входящих в государственный лесной фонд

Охрана и защита полезащитных лесных полос на землях колхозов и совхозов и иных защитных или озеленительных древесно-кустарниковых насаждений, не входящих в государственный лесной фонд, обеспечиваются землепользователями, соответствующими министерствами, государственными комитетами и ведомствами и исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов.

Статья 154. Меры поощрения, стимулирующие осуществление мероприятий по рациональному ведению хозяйства, улучшению использования лесов, усилению их охраны и защиты

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть установлены меры материального и морального поощрения предприятий, организаций, учреждений, ведущих лесное хозяйство, и лесопользователей, стимулирующие осуществление мероприятий по рациональному ведению лесного хозяйства, улучшению использования лесов, усилению их охраны и защиты.

Глава XXXVII

ЛЕСНАЯ ОХРАНА В КАЗАХСКОЙ ССР

Статья 155. Система лесной охраны в Казахской ССР

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик охрану и защиту лесов на территории Казахской ССР осуществляют: государственная лесная охрана СССР; лесная охрана министерств, государственных комитетов и ведомств, в систему которых входят предприятия, организации и учреждения, ведущие лесное хозяйство; лесная охрана исполнительных комитетов городских Советов народных депутатов; лесная охрана колхозов.

Государственные органы лесного хозяйства осуществляют возложенный на них контроль за постановкой дела охраны и защиты лесов в Казахской ССР через организуемый в их системе аппарат государственной лесной охраны.

Статья 156. Права лесной охраны

Государственная лесная охрана СССР, лесная охрана министерств, государственных комитетов и ведомств, исполнительных комитетов городских Советов народных депутатов, а также лесная охрана колхозов в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР наделя-

ются правами по пресечению и предупреждению нарушений правил охраны и защиты лесов, установленного порядка осуществления лесных пользований, использования земель государственного лесного фонда в соответствии с их целевым назначением, а также по пресечению и предупреждению других действий, причиняющих вред лесу.

Статья 157. Контроль за охраной и защитой лесов

На государственные органы лесного хозяйства возлагается осуществление контроля за постановкой дела охраны и защиты всех лесов в Казахской ССР.

РАЗДЕЛ ПЯТЫЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ ЛЕСОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЛЕСНОЙ КАДАСТР. ЛЕСОУСТРОЙСТВО

Глава XXXVIII

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ ЛЕСОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЛЕСНОЙ КАДАСТР

Статья 158. Ведение государственного учета лесов и государственного лесного кадастра

Для организации рационального пользования лесами, их воспроизводства, охраны и защиты, планирования развития лесного хозяйства и размещения лесосечного фонда за счет государства проводится государственный учет лесов и ведется государственный лесной кадастр по единым для Союза ССР системам.

Статья 159. Порядок ведения государственного учета лесов и государственного лесного кадастра

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик государственный учет лесов и государственный лесной кадастр ведутся в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Статья 160. Порядок ведения отраслевого учета земель государственного лесного фонда

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик отраслевой учет состояния и использования земель государственного лесного фонда осуществляется в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Глава XXXIX ЛЕСОУСТРОЙСТВО

Статья 161. Содержание лесоустройства

Лесоустройство включает систему государственных мероприятий, направленных на обеспечение рационального использования, повышения продуктивности, воспроизводства, охраны и защиты лесов, а также повышения культуры ведения лесного хозяйства.

Статья 162. Лесоустроительные действия

Лесоустройство включает следующие лесоустроительные действия: определение границ территорий лесохозяйственных предприятий,

внутрихозяйственную организацию территорий лесохозяйственных предприятий государственных органов лесного хозяйства, а также территорий, занятых лесами, ведение лесного хозяйства в которых возложено на иные предприятия, организации и учреждения;

определение лесных ресурсов, породного и возрастного состава лесов для установления расчетной лесосеки по рубкам главного пользования и размеров других видов лесных пользований, а также способов рубок;

выявление участков, на которых необходимо проведение рубок ухода, санитарных рубок, рубок, связанных с реконструкцией малоценных лесных насаждений, осушения и других лесохозяйственных мероприятий;

уточнение площадей, предназначенных для восстановления лесов и лесоразведения, и определение способов воспроизводства лесов;

определение категорий защитности лесов и обоснование перевода лесов в случае необходимости из одной группы в другую;

осуществление топографо-геодезических, лесобиологических и других обследований и изысканий, а также иных лесоустроительных действий.

Статья 163. Лесоустроительная документация

По материалам лесоустройства для предприятий, организаций и учреждений, ведущих лесное хозяйство, составляются и утверждаются государственными органами лесного хозяйства или по согласованию с ними иными государственными органами соответствующие проекты, которые являются основой для ведения лесного хозяйства и осуществления лесопользования и служат исходными данными для перспективного и текущего планирования.

Статья 164. Порядок исчисления и утверждения расчетной лесосеки

Расчетная лесосека исчисляется по рубкам главного пользования на длительный период при лесоустройстве по каждому предприятию, организации и учреждению, ведущему лесное хозяйство, отдельно по группам лесов и хозяйствам (хвойным, твердолиственным и мягколиственным) и определяется по области, республике. В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик порядок утверждения расчетной лесосеки устанавливается Советом Министров СССР.

Статья 165. Единство системы лесоустройства

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик лесоустройство проводится во всех лесах государственными лесоустроительными предприятиями по единой для Союза ССР системе, устанавливаемой государственным органом лесного хозяйства Союза ССР.

РАЗДЕЛ ШЕСТОЙ
**ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ
ЛЕСНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА**

Глава XL

**ОСНОВАНИЯ И ВИДЫ ОТВЕТСТВЕННОСТИ
ЗА НАРУШЕНИЕ ЛЕСНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА**

Статья 166. Недействительность сделок, нарушающих право государственной собственности на леса

Самовольная переуступка права лесопользования, а также другие сделки, в прямой или скрытой форме нарушающие право государственной собственности на леса, недействительны.

Статья 167. Виды нарушений лесного законодательства

Лица, виновные в совершении сделок, указанных в статье 166 настоящего Кодекса, а также:

- незаконной порубке и повреждении деревьев и кустарников;
- уничтожении или повреждении леса в результате поджога или небрежного обращения с огнем;
- нарушении требований пожарной безопасности в лесах;
- повреждении леса сточными водами, химическими веществами, промышленными и коммунально-бытовыми выбросами, отходами и отбросами, влекущем его усыхание или заболевание;
- уничтожении или повреждении лесных культур, сеянцев либо саженцев в лесных питомниках и на плантациях, а также молодняка естественного происхождения и самосева на площадях, предназначенных под лесовосстановление;
- использование участков земель государственного лесного фонда для раскорчевки, возведения построек, переработки древесины, устройства складов и т. п. без надлежащего разрешения на использование этих участков;
- самовольном сенокошении и пастьбе скота в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом;
- самовольном сборе дикорастущих плодов, орехов, грибов, ягод и т. п. на участках, где это запрещено или допускается только по лесным билетам;
- нарушении установленного порядка использования лесосечного фонда, заготовки и вывозки древесины и заготовки живицы;
- уничтожении и повреждении отграничительных знаков в лесах;
- уничтожении полезной для леса фауны;
- осуществлении лесных пользований не в соответствии с целями или требованиями, предусмотренными в лесорубочном билете (ордере) или лесном билете;
- повреждении сенокосных и пастбищных угодий;
- засорении лесов бытовыми отходами и отбросами;
- уничтожении или повреждении лесосушительных канав, а также дренажных систем на землях государственного лесного фонда;
- уничтожении и повреждении в лесах аншлагов, вывесок и других предметов наглядной агитации;
- вводе в эксплуатацию новых и реконструированных предприятий, цехов, агрегатов, транспортных путей, коммунальных и других объектов, не обеспеченных устройствами, предотвращающими вредное воздействие на состояние и воспроизводство лесов,—

несут уголовную, административную или иную ответственность в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР может быть установлена ответственность и за другие нарушения лесного законодательства.

Статья 168. Возмещение вреда, причиненного нарушением лесного законодательства

Предприятия, организации, учреждения и граждане обязаны возместить вред, причиненный нарушением лесного законодательства, в размерах и порядке, устанавливаемых законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 169. Материальная ответственность должностных лиц и других работников, по вине которых причинен вред лесному хозяйству, связанный с нарушением лесного законодательства

Должностные лица и другие работники, по вине которых предприятия, организации и учреждения понесли расходы, связанные с возмещением убытков, причиненных нарушением лесного законодательства, несут материальную ответственность в установленном порядке.

Статья 170. Изъятие незаконно добытой древесины и иной лесной продукции

Незаконно добытая древесина или иная лесная продукция подлежит изъятию и передаче соответствующему предприятию, организации или учреждению, ведущему лесное хозяйство, либо лесопользователю, если нарушены его права. При невозможности изъятия незаконно добытой продукции взыскивается ее стоимость.

Статья 171. Приостановление лесопользования при нарушении порядка пользования лесами

В соответствии с Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик при нарушении лесопользователями установленного порядка пользования лесами осуществление лесопользования может быть приостановлено в случаях и в порядке, определяемых Советом Министров СССР.

Статья 172. Приостановление работ, представляющих опасность для состояния и воспроизводства лесов

В случаях и в порядке, устанавливаемых законодательством Союза ССР, могут быть приостановлены проводимые предприятиями, организациями, учреждениями работы, если они представляют опасность для состояния и воспроизводства лесов в связи с невыполнением при проведении этих работ технологических, санитарных и других мероприятий, обеспечивающих охрану лесов от пожаров и устранение вредного воздействия на состояние и воспроизводство лесов.

Статья 173. Ответственность за уничтожение или повреждение защитных и озеленительных древесно-кустарниковых насаждений, не входящих в государственный лесной фонд

Лица, виновные в незаконном уничтожении или повреждении защитных лесных полос на землях колхозов и совхозов либо иных защитных или озеленительных древесно-кустарниковых насаждений, не входящих в государственный лесной фонд, несут ответственность, установ-

ленную законодательством за уничтожение или повреждение особо охраняемых лесов первой группы, если законодательством Союза ССР и Казахской ССР не установлена более строгая ответственность за указанные действия.

Статья 174. Ответственность за самовольную заготовку древесины на заросших древесно-кустарниковой растительностью сельскохозяйственных угодьях

Лица, виновные в самовольной заготовке древесины на заросших древесно-кустарниковой растительностью сельскохозяйственных угодьях, несут ответственность в соответствии с законодательством Казахской ССР.

Статья 175. Ответственность за невыполнение обязательных мероприятий по восстановлению, улучшению состояния и породного состава лесов, повышению их продуктивности, а также по использованию ресурсов спелой древесины

За невыполнение обязательных мероприятий по восстановлению, улучшению состояния и породного состава лесов, повышению их продуктивности, а также по использованию ресурсов спелой древесины виновные в этом лица несут ответственность в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

**РАЗДЕЛ СЕДЬМОЙ
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОГОВОРЫ¹**

Статья 176. Международные договоры

Если международным договором СССР установлены иные правила, чем те, которые содержатся в советском лесном законодательстве, то применяются правила международного договора.

Такой же порядок применяется в отношении лесного законодательства Казахской ССР, если в международном договоре Казахской ССР установлены иные правила, чем предусмотренные лесным законодательством Казахской ССР.

**О ПОРЯДКЕ ВВЕДЕНИЯ В ДЕЙСТВИЕ
ЛЕСНОГО КОДЕКСА КАЗАХСКОЙ ССР²**

**УКАЗ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО СОВЕТА КАЗАХСКОЙ ССР
от 11 декабря 1978 г.**

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1978 г., № 51)

В соответствии с Законом Казахской ССР «Об утверждении Лесного кодекса Казахской ССР» от 11 августа 1978 года (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1978 г., № 34)³ Президиум Верховного Совета Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т**:

1. Впредь до приведения лесного законодательства Казахской ССР в соответствие с Лесным кодексом Казахской ССР действующие акты

¹ Раздел VII — с изменениями, внесенными Указом от 29 февраля 1980 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1980 г., № 12).

² Часть вторая статьи 4 и статья 5 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

³ См. стр. 39.

лесного законодательства Казахской ССР применяются, поскольку они не противоречат Кодексу.

2. Лесной кодекс Казахской ССР применяется к лесным отношениям, возникшим после введения в действие Кодекса, то есть с 1 января 1979 года.

В лесных правоотношениях, возникших до введения в действие Лесного кодекса Казахской ССР, осуществление прав и обязанностей участников этих правоотношений с 1 января 1979 года регулируется в соответствии с Кодексом.

3. Содержащиеся в Лесном кодексе Казахской ССР правила, установленные Основами лесного законодательства Союза ССР и союзных республик, применяются со дня введения в действие Основ в соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР от 13 декабря 1977 года «О порядке введения в действие Основ лесного законодательства Союза ССР и союзных республик» (Ведомости Верховного Совета СССР, 1977 г., № 50, ст. 746).

4. В соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР от 13 декабря 1977 года «О порядке введения в действие Основ лесного законодательства Союза ССР и союзных республик» порядок отнесения лесов к противоэрозионным, особо ценным лесным массивам и другим категориям защитности, предусмотренным статьей 35 Лесного кодекса Казахской ССР, определяется Советом Министров СССР.

О МЕРАХ ПО ДАЛЬНЕЙШЕМУ УЛУЧШЕНИЮ ОХРАНЫ ЛЕСОВ И РАЦИОНАЛЬНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ЛЕСНЫХ РЕСУРСОВ В КАЗАХСКОЙ ССР

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА КАЗАХСКОЙ ССР
от 11 августа 1978 г.**

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1978 г., № 34)

Верховный Совет Казахской ССР отмечает, что леса являются важной составной частью природных богатств и имеют большое народно-хозяйственное, экономическое и социальное значение.

Коммунистическая партия и Советское государство, руководствуясь указаниями Владимира Ильича Ленина, постоянно проявляют заботу об охране, воспроизводстве и рациональном использовании лесов. Это нашло конкретное воплощение в решениях XXV съезда КПСС, постановлении ЦК КПСС и Совета Министров СССР «Об усилении охраны природы и улучшении использования природных ресурсов», постановлении Верховного Совета СССР «О мерах по дальнейшему улучшению охраны лесов и рациональному использованию лесных ресурсов».

Ответственные задачи по воспроизводству природных ресурсов и улучшению их использования поставлены в решениях июльского (1978 г.) Пленума ЦК КПСС.

Вопросы охраны окружающей среды, в том числе и лесов, законодательно закреплены в Конституции СССР и Конституции Казахской ССР, а также нашли отражение в Законе о Совете Министров СССР.

В соответствии с указанными постановлениями партии и правительства, требованиями Закона об охране природы в Казахской ССР и государственными планами экономического и социального развития Ка-

захской ССР в республике проводятся большие работы по комплексному и рациональному использованию лесных ресурсов, восстановлению и разведению лесов, повышению их продуктивности, охране от пожаров и защите от вредителей и болезней. За последние десятилетия выращено более 1 млн. гектаров лесов и создано 93 тыс. гектаров защитных лесонасаждений. Осуществлены меры по укреплению материально-технической базы лесного хозяйства, совершенствованию технологии лесохозяйственных и лесозаготовительных работ. Расширено использование лесов в оздоровительных и культурно-эстетических целях.

Возросла техническая оснащенность лесной и лесоперерабатывающей промышленности, что позволило полнее использовать заготавливаемую древесину.

Усилены научно-исследовательские работы по актуальным вопросам ведения лесного хозяйства и лесозаготовок.

Существенную помощь лесохозяйственным предприятиям в охране и воспроизводстве лесов оказывают на местах партийные и советские органы, профессиональные союзы, организации общества охраны природы, молодежные и другие общественные организации.

Вместе с тем Верховный Совет Казахской ССР отмечает, что в деле охраны лесов, их воспроизводства и рационального использования имеются существенные недостатки.

Эффективность работ по лесовосстановлению и лесоразведению в ряде районов республики все еще низкая. В Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Гурьевской, Кокчетавской и Талды-Курганской областях допускалась на отдельных участках гибель лесных культур. В лесосырьевых базах, закрепленных за леспромхозами Министерства лесной и деревообрабатывающей промышленности Казахской ССР, не ликвидирован разрыв между рубкой леса и лесовосстановлением.

Министерство сельского хозяйства Казахской ССР, Министерство лесного хозяйства Казахской ССР, исполнительные комитеты Советов народных депутатов ослабили внимание к полезащитному лесоразведению.

В недостаточных размерах проводятся работы по облесению песков в Алма-Атинской, Кзыл-Ординской и Чимкентской областях с целью повышения продуктивности пастбищных угодий.

В отдельные годы лесные пожары наносят значительный ущерб народному хозяйству. Государственные органы лесного хозяйства не предъявляют достаточных требований по соблюдению правил пожарной безопасности в лесах, в недостаточных объемах проводят профилактические противопожарные мероприятия, слабо выявляют и привлекают к ответственности тех, кто нарушает установленный порядок. Мало оказывается в этом помощи со стороны органов прокуратуры и милиции. Медленно решаются вопросы широкого внедрения в производство биологических и других средств борьбы с вредителями и болезнями леса.

Имеет место нерациональное использование лесосырьевых ресурсов. На лесосеках оставляются недорубы, дровяная и мелкотоварная древесина. Недостаточно используются древесина мягколиственных пород и древесные отходы. Особенно большие недостатки в использовании лесосырьевых ресурсов допускают леспромхозы и другие лесозаготовительные организации в горных лесах Восточно-Казахстанской области.

Предприятия лесного хозяйства и лесной промышленности недостаточно оснащены необходимыми техническими средствами для проведения лесохозяйственных и лесозаготовительных работ.

Не в полной мере используются имеющиеся возможности для увеличения производства товаров народного потребления из древесины и ее

отходов, а также заготовки и переработки плодов, ягод, орехов, грибов, лекарственного и технического сырья и другой лесной продукции.

Министерства и ведомства, молодежные и общественные организации недостаточно еще уделяют внимания воспитанию у подрастающего поколения любви к природе, органической потребности оберегать и приумножать лесные богатства. Не полностью используются в этом деле средства массовой информации — печать, телевидение, радио.

Исполнительные комитеты Советов народных депутатов слабо контролируют выполнение мероприятий по лесовосстановлению и лесоразведению, охране и рациональному использованию лесов и земель государственного лесного фонда.

Верховный Совет Казахской Советской Социалистической Республики постановляет:

1. Считать одной из важнейших задач Министерства лесного хозяйства Казахской ССР, Министерства лесной и деревообрабатывающей промышленности Казахской ССР, других министерств и ведомств, исполнительных комитетов Советов народных депутатов, лесохозяйственных и лесозаготовительных предприятий обеспечение охраны защиты лесов, комплексное и рациональное их использование и воспроизводство, повышение продуктивности, усиление водоохранных, защитных, санитарно-гигиенических и иных полезных свойств лесов в целях дальнейшего развития экономики, повышения благосостояния народа и улучшения окружающей среды.

2. Совету Министров Казахской ССР, исполнительным комитетам областных Советов народных депутатов усилить контроль за выполнением решений партии и правительства по вопросам охраны природы, разработать и осуществить с учетом предложений депутатов и постоянных комиссий Верховного Совета Казахской ССР мероприятия по дальнейшему улучшению использования лесных ресурсов, воспроизводству и охране лесов имея в виду:

совершенствование планирования в целях комплексного и рационального использования лесных ресурсов, улучшения организации лесопромышленного производства, усиления водоохранных, защитных, санитарно-гигиенических и иных полезных свойств леса;

улучшение использования лесосечного фонда, обеспечение рубки лесов в пределах утвержденной расчетной лесосеки, сокращение потерь древесины при ее заготовке, транспортировке и переработке, усиление ответственности республиканских и подведомственных им местных органов за выполнение этих требований;

обеспечение рационального использования древесины, в том числе мягколиственных пород, дальнейшее развитие мощностей по заготовке и глубокой переработке древесины и древесных отходов;

повышение продуктивности лесных угодий и эффективности лесовосстановления и лесоразведения, обеспечение своевременного восстановления леса ценными породами, проведение качественного ухода за лесом;

усиление мер по предупреждению лесных пожаров и организации борьбы с ними, повышение ответственности предприятий, организаций, учреждений и граждан за обеспечение пожарной безопасности в лесах;

расширение научно-исследовательских работ по актуальным проблемам ведения лесного хозяйства и лесопользования, ускорение внедрения новой техники и прогрессивной технологии для комплексной механизации лесохозяйственных и лесозаготовительных работ, обеспечивающих сохранение природной среды и восстановление лесов;

3. Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, Советам народ-

ных депутатов и их исполнительным комитетам обеспечить соблюдение правил лесопользования, своевременное и качественное проведение лесовосстановительных и других лесохозяйственных работ, своевременный отвод лесосечного фонда, использование земель государственного лесного фонда в соответствии с их целевым назначением.

4. Министерству лесной и деревообрабатывающей промышленности Казахской ССР, Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, другим министерствам и ведомствам, осуществляющим лесозаготовки:

обеспечить наиболее полное и рациональное использование лесосечного фонда, не допускать оставление на лесосеках низкотоварной и дровяной древесины, организовать сбор и переработку лесосечных отходов, строго соблюдать правила лесопользования и лесовосстановления;

принять меры к комплексной механизации и автоматизации лесозаготовительного производства на базе внедрения передовой техники и прогрессивной технологии и на этой основе обеспечить повышение производительности труда и снижение себестоимости продукции.

5. Министерством, ведомствам и общественным организациям республики активизировать работу по воспитанию у каждого гражданина чувства ответственности и заботливого отношения к сохранению и приумножению лесов, вести непримиримую борьбу с фактами бесхозяйственности, равнодушия, нерадивого отношения к использованию лесных ресурсов.

6. Советам народных депутатов и их исполнительным комитетам усилить контроль за использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов, шире привлекать общественность к делу обеспечения охраны лесных богатств, глубже изучать и регулярно рассматривать эти вопросы на сессиях Советов, заседаниях исполкомов и постоянных комиссий.

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ПОЛОЖЕНИЯ О МИНИСТЕРСТВЕ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 20 июля 1979 г. № 280**

(СП Казахской ССР, 1979 г., № 17, ст. 46)

Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т**:

1. Утвердить прилагаемое Положение о Министерстве лесного хозяйства Казахской ССР.

УТВЕРЖДЕНО

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 20 июля 1979 г. № 280*

П О Л О Ж Е Н И Е О МИНИСТЕРСТВЕ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР

1. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР является союзно-республиканским органом государственного управления, осуществляющим руководство лесным хозяйством в республике, и в своей дея-

¹ Пункт 2 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

тельности подчиняется Совету Министров Казахской ССР и Государственному комитету СССР по лесному хозяйству.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР осуществляет межотраслевое управление в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов, а также отраслевое управление в этой области¹.

2. Главными задачами Министерства лесного хозяйства Казахской ССР являются:

- обеспечение всемерного развития лесного хозяйства в целях наиболее полного удовлетворения потребностей народного хозяйства и населения во всех видах лесной продукции;

- усиление водоохранных, защитных, климаторегулирующих, оздоровительных и иных полезных природных свойств леса в интересах охраны здоровья людей, улучшения окружающей среды и развития народного хозяйства;

- учет и изучение государственного лесного фонда, рациональное использование земель, занятых лесами, повышение плодородия лесных почв;

- расширенное воспроизводство, улучшение породного состава и качества лесов, повышение их продуктивности;

- сбережение лесов, охрана их от пожаров, защита от вредителей и болезней способами и методами, не наносящими вреда человеку и окружающей среде;

- обеспечение правильного ведения лесного хозяйства и государственный контроль за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов¹;

- разработка оптимальных планов, выполнение заданий государственного плана экономического и социального развития по установленным показателям, плана платежей в бюджет и соблюдение государственной дисциплины;

- обеспечение технического прогресса, широкое использование достижений науки, техники и передового опыта, организация планирования работ по новой технике;

- обеспечение планомерного и пропорционального развития отрасли, всемерное повышение производительности труда и эффективности производства на основе концентрации и специализации, максимального использования внутренних резервов, всемерной интенсификации производства, систематического снижения себестоимости продукции и повышения рентабельности производства;

- рациональное использование и повышение эффективности капитальных вложений, сокращение сроков и снижение стоимости строительства, обеспечение своевременного ввода в действие и полного использования производственных мощностей;

- совершенствование планирования и управления, внедрение научной организации труда и производства, повышение роли экономических методов в управлении предприятиями, организациями и учреждениями, входящими в состав Министерства;

- обеспечение всемерного развития социалистического соревнования и широкого участия трудящихся в управлении производством, осуществление мероприятий по социальному развитию коллективов предприятий, организаций и учреждений, входящих в состав Министерства;

¹ Пункт 1, абзац седьмой пункта 2 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982, № 14, ст. 58).

улучшение культурно-бытовых и жилищных условий трудящихся, создание наиболее благоприятных и безопасных условий труда.

3. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в своей деятельности руководствуется законами СССР и Казахской ССР, указами Президиума Верховного Совета СССР и Президиума Верховного Совета Казахской ССР, постановлениями и распоряжениями Правительства СССР и Правительства Казахской ССР, приказами и инструкциями Государственного комитета СССР по лесному хозяйству и другими нормативными актами, а также настоящим Положением.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР обеспечивает правильное применение действующего законодательства в подведомственных предприятиях, организациях и учреждениях и обобщает практику его применения в системе Министерства, разрабатывает предложения по его совершенствованию и вносит их на рассмотрение Совета Министров Казахской ССР и Государственного комитета СССР по лесному хозяйству.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР несет ответственность за состояние и дальнейшее развитие лесного хозяйства, научно-технический прогресс в отрасли, воспроизводство и повышение продуктивности лесов, организацию охраны лесов от пожаров, самовольных порубок и других действий, причиняющих вред лесу, за защиту лесов от вредных насекомых и болезней¹.

4. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в соответствии с возложенными на него задачами:

— обеспечивает планомерное комплексное изучение лесного фонда и разработку основных направлений развития лесного хозяйства республики, рациональное пользование лесом, проведение рубок в размерах, установленных расчетными лесосеками и способами, направленными на своевременное и рациональное использование спелой древесины, предотвращение накопления перестойных насаждений, восстановление их хозяйственно-ценными древесными породами, улучшение возрастного состава лесов, лесной среды и состояния древостоев, усиление водоохраных, защитных и других полезных свойств лесов, сохранение ценных лесных массивов;

— ведет в установленном порядке государственный учет лесов, государственный лесной кадастр, а также отраслевой учет состояния и использования земель государственного лесного фонда, организует работу по устройству лесов силами государственных лесоустроительных предприятий по установленной для Союза ССР единой системе, утверждает генеральные схемы и проекты организации и развития лесного хозяйства, разрабатываемые государственными лесоустроительными предприятиями²;

— разрабатывает и в установленном порядке вносит на рассмотрение Совета Министров Казахской ССР предложения об отнесении лесов к группам и категориям защитности и о переводе их из одной группы или категории в другую в соответствии с их народнохозяйственным значением, а также о распределении лесов по лесотаксовым разрядам и сплавным районам;

— определяет расчетную лесосеку в лесах государственного лесного фонда и представляет ее в установленном порядке на утверждение;

¹ Пункт 3 дополнен абзацем третьим постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

² Абзац третий пункта 4 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

тельности подчиняется Совету Министров Казахской ССР и Государственному комитету СССР по лесному хозяйству.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР осуществляет межотраслевое управление в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов, а также отраслевое управление в этой области¹.

2. Главными задачами Министерства лесного хозяйства Казахской ССР являются:

- обеспечение всемерного развития лесного хозяйства в целях наиболее полного удовлетворения потребностей народного хозяйства и населения во всех видах лесной продукции;

- усиление водоохраных, защитных, климаторегулирующих, оздоровительных и иных полезных природных свойств леса в интересах охраны здоровья людей, улучшения окружающей среды и развития народного хозяйства;

- учет и изучение государственного лесного фонда, рациональное использование земель, занятых лесами, повышение плодородия лесных почв;

- расширенное воспроизводство, улучшение породного состава и качества лесов, повышение их продуктивности;

- сбережение лесов, охрана их от пожаров, защита от вредителей и болезней способами и методами, не наносящими вреда человеку и окружающей среде;

- обеспечение правильного ведения лесного хозяйства и государственный контроль за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов¹;

- разработка оптимальных планов, выполнение заданий государственного плана экономического и социального развития по установленным показателям, плана платежей в бюджет и соблюдение государственной дисциплины;

- обеспечение технического прогресса, широкое использование достижений науки, техники и передового опыта, организация планирования работ по новой технике;

- обеспечение планомерного и пропорционального развития отрасли, всемерное повышение производительности труда и эффективности производства на основе концентрации и специализации, максимального использования внутренних резервов, всемерной интенсификации производства, систематического снижения себестоимости продукции и повышения рентабельности производства;

- рациональное использование и повышение эффективности капитальных вложений, сокращение сроков и снижение стоимости строительства, обеспечение своевременного ввода в действие и полного использования производственных мощностей;

- совершенствование планирования и управления, внедрение научной организации труда и производства, повышение роли экономических методов в управлении предприятиями, организациями и учреждениями, входящими в состав Министерства;

- обеспечение всемерного развития социалистического соревнования и широкого участия трудящихся в управлении производством, осуществление мероприятий по социальному развитию коллективов предприятий, организаций и учреждений, входящих в состав Министерства;

¹ Пункт 1, абзац седьмой пункта 2 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982, № 14, ст. 58).

улучшение культурно-бытовых и жилищных условий трудящихся, создание наиболее благоприятных и безопасных условий труда.

3. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в своей деятельности руководствуется законами СССР и Казахской ССР, указами Президиума Верховного Совета СССР и Президиума Верховного Совета Казахской ССР, постановлениями и распоряжениями Правительства СССР и Правительства Казахской ССР, приказами и инструкциями Государственного комитета СССР по лесному хозяйству и другими нормативными актами, а также настоящим Положением.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР обеспечивает правильное применение действующего законодательства в подведомственных предприятиях, организациях и учреждениях и обобщает практику его применения в системе Министерства, разрабатывает предложения по его совершенствованию и вносит их на рассмотрение Совета Министров Казахской ССР и Государственного комитета СССР по лесному хозяйству.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР несет ответственность за состояние и дальнейшее развитие лесного хозяйства, научно-технический прогресс в отрасли, воспроизводство и повышение продуктивности лесов, организацию охраны лесов от пожаров, самовольных порубок и других действий, причиняющих вред лесу, за защиту лесов от вредных насекомых и болезней¹.

4. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в соответствии с возложенными на него задачами:

— обеспечивает планомерное комплексное изучение лесного фонда и разработку основных направлений развития лесного хозяйства республики, рациональное пользование лесом, проведение рубок в размерах, установленных расчетными лесосеками и способами, направленными на своевременное и рациональное использование спелой древесины, предотвращение накопления перестойных насаждений, восстановление их хозяйственно-ценными древесными породами, улучшение возрастного состава лесов, лесной среды и состояния древостоев, усиление водоохраных, защитных и других полезных свойств лесов, сохранение ценных лесных массивов;

— ведет в установленном порядке государственный учет лесов, государственный лесной кадастр, а также отраслевой учет состояния и использования земель государственного лесного фонда, организует работу по устройству лесов силами государственных лесоустроительных предприятий по установленной для Союза ССР единой системе, утверждает генеральные схемы и проекты организации и развития лесного хозяйства, разрабатываемые государственными лесоустроительными предприятиями²;

— разрабатывает и в установленном порядке вносит на рассмотрение Совета Министров Казахской ССР предложения об отнесении лесов к группам и категориям защитности и о переводе их из одной группы или категории в другую в соответствии с их народнохозяйственным значением, а также о распределении лесов по лесотаксовым разрядам и сплавным районам;

— определяет расчетную лесосеку в лесах государственного лесного фонда и представляет ее в установленном порядке на утверждение;

¹ Пункт 3 дополнен абзацем третьим постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

² Абзац третий пункта 4 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

тельности подчиняется Совету Министров Казахской ССР и Государственному комитету СССР по лесному хозяйству.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР осуществляет межотраслевое управление в области использования, воспроизводства, охраны и защиты лесов, а также отраслевое управление в этой области¹.

2. Главными задачами Министерства лесного хозяйства Казахской ССР являются:

обеспечение всемерного развития лесного хозяйства в целях наиболее полного удовлетворения потребностей народного хозяйства и населения во всех видах лесной продукции;

усиление водоохраных, защитных, климаторегулирующих, оздоровительных и иных полезных природных свойств леса в интересах охраны здоровья людей, улучшения окружающей среды и развития народного хозяйства;

учет и изучение государственного лесного фонда, рациональное использование земель, занятых лесами, повышение плодородия лесных почв;

расширенное воспроизводство, улучшение породного состава и качества лесов, повышение их продуктивности;

сбережение лесов, охрана их от пожаров, защита от вредителей и болезней способами и методами, не наносящими вреда человеку и окружающей среде;

обеспечение правильного ведения лесного хозяйства и государственного контроля за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой лесов¹;

разработка оптимальных планов, выполнение заданий государственного плана экономического и социального развития по установленным показателям, плана платежей в бюджет и соблюдение государственной дисциплины;

обеспечение технического прогресса, широкое использование достижений науки, техники и передового опыта, организация планирования работ по новой технике;

обеспечение планомерного и пропорционального развития отрасли, всемерное повышение производительности труда и эффективности производства на основе концентрации и специализации, максимального использования внутренних резервов, всемерной интенсификации производства, систематического снижения себестоимости продукции и повышения рентабельности производства;

рациональное использование и повышение эффективности капитальных вложений, сокращение сроков и снижение стоимости строительства, обеспечение своевременного ввода в действие и полного использования производственных мощностей;

совершенствование планирования и управления, внедрение научной организации труда и производства, повышение роли экономических методов в управлении предприятиями, организациями и учреждениями, входящими в состав Министерства;

обеспечение всемерного развития социалистического соревнования и широкого участия трудящихся в управлении производством, осуществление мероприятий по социальному развитию коллективов предприятий, организаций и учреждений, входящих в состав Министерства;

¹ Пункт 1, абзац седьмой пункта 2 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982, № 14, ст. 58).

улучшение культурно-бытовых и жилищных условий трудящихся, создание наиболее благоприятных и безопасных условий труда.

3. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в своей деятельности руководствуется законами СССР и Казахской ССР, указами Президиума Верховного Совета СССР и Президиума Верховного Совета Казахской ССР, постановлениями и распоряжениями Правительства СССР и Правительства Казахской ССР, приказами и инструкциями Государственного комитета СССР по лесному хозяйству и другими нормативными актами, а также настоящим Положением.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР обеспечивает правильное применение действующего законодательства в подведомственных предприятиях, организациях и учреждениях и обобщает практику его применения в системе Министерства, разрабатывает предложения по его совершенствованию и вносит их на рассмотрение Совета Министров Казахской ССР и Государственного комитета СССР по лесному хозяйству.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР несет ответственность за состояние и дальнейшее развитие лесного хозяйства, научно-технический прогресс в отрасли, воспроизводство и повышение продуктивности лесов, организацию охраны лесов от пожаров, самовольных порубок и других действий, причиняющих вред лесу, за защиту лесов от вредных насекомых и болезней¹.

4. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в соответствии с возложенными на него задачами:

- обеспечивает планомерное комплексное изучение лесного фонда и разработку основных направлений развития лесного хозяйства республики, рациональное пользование лесом, проведение рубок в размерах, установленных расчетными лесосеками и способами, направленными на своевременное и рациональное использование спелой древесины, предотвращение накопления перестойных насаждений, восстановление их хозяйственно-ценными древесными породами, улучшение возрастного состава лесов, лесной среды и состояния древостоев, усиление водоохраных, защитных и других полезных свойств лесов, сохранение ценных лесных массивов;

- ведет в установленном порядке государственный учет лесов, государственный лесной кадастр, а также отраслевой учет состояния и использования земель государственного лесного фонда, организует работу по устройству лесов силами государственных лесоустроительных предприятий по установленной для Союза ССР единой системе, утверждает генеральные схемы и проекты организации и развития лесного хозяйства, разрабатываемые государственными лесоустроительными предприятиями²;

- разрабатывает и в установленном порядке вносит на рассмотрение Совета Министров Казахской ССР предложения об отнесении лесов к группам и категориям защитности и о переводе их из одной группы или категории в другую в соответствии с их народнохозяйственным значением, а также о распределении лесов по лесотаксовым разрядам и сплавным районам;

- определяет расчетную лесосеку в лесах государственного лесного фонда и представляет ее в установленном порядке на утверждение;

¹ Пункт 3 дополнен абзацем третьим постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

² Абзац третий пункта 4 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

— организует проведение лесозаготовок в лесах государственного значения предприятиями системы Министерства, а также производство товаров народного потребления и производственного назначения из древесины и древесных отходов и заготовку продуктов побочного пользования в лесах, обеспечивает повышение качества выпускаемой продукции;

— осуществляет мероприятия по повышению производительности и качества лесов путем проведения рубок ухода за лесом, работ по восстановлению лесов, реконструкции малоценных лесных насаждений, созданию защитных и противоэрозионных лесных насаждений, а также мероприятия по повышению плодородия лесных почв;

— организует работу по селекции, лесному семеноводству и сортоиспытанию наиболее ценных в хозяйственном отношении древесных пород, развивает лесосеменные хозяйства и питомники, обеспечивает заготовку семян древесных и кустарниковых пород, выращивание посадочного материала для удовлетворения потребности в них предприятий, выполняющих лесовосстановительные работы в государственном лесном фонде, а также колхозов, совхозов и других сельскохозяйственных предприятий, создающих защитные лесные насаждения;

— организует охрану лесов от пожаров, незаконных порубок, повреждений, нарушений установленного порядка лесных пользований и других действий, причиняющих вред лесу, а также охрану земель государственного лесного фонда, осуществляет лесопатологический надзор, выявляет очаги вредных насекомых и болезней леса и проводит борьбу с ними с применением препаратов, средств, способов и методов, не наносящих вреда человеку и окружающей природной среде;

— утверждает в пределах своей компетенции правила и инструкции по вопросам ведения лесного хозяйства;

— проводит проверку правильности ведения лесного хозяйства, использования лесных ресурсов, качества лесовосстановительных работ, организации охраны лесов от пожаров, незаконных порубок и других действий, причиняющих ущерб лесу, защиты лесов от вредных насекомых и болезней предприятиями и организациями, независимо от их ведомственной принадлежности, осуществляет контроль за использованием земель государственного лесного фонда в соответствии с их целевым назначением и за охраной этих земель¹;

— осуществляет контроль за соблюдением правил и сроков охоты в лесах государственного лесного фонда, за регулированием численности диких животных в пределах допустимой для лесных угодий плотности, за проведением предприятиями и организациями, пользующимися охотничьими угодьями в лесах, комплекса мероприятий, направленных на сохранение охотничьей фауны и лесонасаждений, организует борьбу с браконьерством на территории государственного лесного фонда, руководит охотничьим хозяйством на предприятиях и в организациях системы Министерства;

— разрабатывает на основе контрольных цифр развития народного хозяйства проекты перспективных и годовых планов по системе Министерства и в установленном порядке представляет их на утверждение;

— рассматривает и утверждает предприятиям, организациям и учреждениям системы Министерства перспективные и годовые планы в соответствии с показателями плана экономического и социального развития и обеспечивает их выполнение;

¹ Абзац одиннадцатый пункта 4 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

— разрабатывает в соответствии с действующим законодательством технико-экономические нормативы, нормы расходов и запасов сырья, топлива, материалов, нормы расхода тепловой и электрической энергии на производственные и эксплуатационные нужды и обеспечивает их внедрение, устанавливает перечень норм и нормативов, утверждаемых предприятиями и организациями, входящими в состав Министерства;

— разрабатывает и утверждает в соответствии с действующим порядком перспективные и годовые планы научно-исследовательских работ и использования достижений науки и техники в системе Министерства, разрабатывает научно-технические прогнозы по важнейшим проблемам развития отрасли;

— принимает меры к повышению эффективности работы научно-исследовательских и проектно-конструкторских организаций, к созданию необходимой производственно-экспериментальной базы;

— осуществляет научные исследования, опытно-конструкторские и технологические разработки, работы по освоению новых видов средств механизации и автоматизации, совершенствованию техники и технологических процессов, внедрению научной организации труда, обеспечивает комплексное решение научно-технических задач от научных разработок до использования полученных результатов в производстве, внедрение современных экономико-математических методов и вычислительной техники в планирование и управление;

— организует разработку проектов государственных стандартов на продукцию по закрепленной за Министерством номенклатуре и в установленном порядке представляет их на утверждение, обеспечивает внедрение и соблюдение государственных стандартов;

— обеспечивает развитие изобретательства и рационализации, организует обмен опытом, проводит соревнования, конкурсы и смотры по этим вопросам;

— осуществляет капитальное строительство в системе Министерства, разрабатывает и утверждает в установленном порядке проектно-сметную документацию на капитальное строительство, титульные спискистроек и проектно-изыскательских работ, обеспечивает эффективное использование капитальных вложений, своевременный ввод в действие производственных мощностей и основных фондов, сокращение объемов незавершенного строительства, капитальный ремонт основных фондов;

— организует и обеспечивает материально-техническое снабжение подведомственных предприятий, организаций и учреждений с учетом действующей общегосударственной системы снабжения и сбыта;

— финансирует в установленном порядке предприятия, организации и учреждения системы Министерства, руководит их хозяйственно-финансовой деятельностью, организует контрольно-ревизионную работу, обеспечивает сохранность денежных средств и материальных ценностей, соблюдение режима экономии, бережливое отношение к социалистической государственной собственности и возмещение причиненного материального ущерба;

— организует и ликвидирует в установленном порядке входящие в его систему предприятия, организации и учреждения, утверждает о них положения (уставы);

— утверждает в установленном порядке структуру и штаты предприятий, организаций и учреждений системы Министерства, обеспечивает правильное применение действующих условий оплаты труда и премирования;

— осуществляет подбор и расстановку руководящих кадров, обеспечивает предприятия, организации и учреждения системы Министерст-

ва квалифицированными кадрами работников, организует подготовку кадров и повышение их квалификации, принимает меры к созданию постоянных кадров;

— обеспечивает на предприятиях, в организациях и учреждениях системы Министерства разработку и проведение мероприятий по повышению производительности труда, внедрению научной организации труда и производства, совершенствованию форм, методов и структуры управления, проведение работ по нормированию труда, пересмотру норм выработки, нормативов численности и норм обслуживания, по внедрению типовых проектов организации рабочих мест, осуществляет мероприятия по технике безопасности, улучшению и оздоровлению условий труда;

— организует своевременное и внимательное рассмотрение предложений, заявлений и жалоб трудящихся, обеспечивает правильное решение поставленных в них вопросов;

— совместно с Республиканским комитетом профсоюза рабочих лесной, бумажной и деревообрабатывающей промышленности:

обеспечивает улучшение жилищных и культурно-бытовых условий работников системы Министерства, руководит заключением коллективных договоров и контролирует их выполнение;

организует социалистическое соревнование, утверждает условия республиканского социалистического соревнования по системе Министерства, учреждает в установленном порядке переходящие Красные знамена с денежными премиями. По итогам республиканского социалистического соревнования присуждает коллективам-победителям переходящие Красные знамена и денежные премии, присваивает звания коллективов коммунистического труда, организует изучение, обобщение и распространение передовых методов труда, поощряет в установленном порядке передовых работников системы Министерства.

5. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР возглавляет Министр, назначаемый в соответствии с Конституцией Казахской ССР Верховным Советом Казахской ССР, а в период между сессиями — Президиумом Верховного Совета Казахской ССР с последующим внесением на утверждение Верховного Совета Казахской ССР.

Министр лесного хозяйства Казахской ССР имеет заместителей, назначаемых Советом Министров Казахской ССР. Распределение обязанностей между заместителями Министра производится Министром лесного хозяйства Казахской ССР.

6. Министр лесного хозяйства Казахской ССР несет персональную ответственность за выполнение возложенных на Министерство задач и обязанностей, устанавливает степень ответственности заместителей Министра, начальников и руководителей других подразделений Министерства за деятельность предприятий, организаций и учреждений системы Министерства.

7. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в пределах своей компетенции на основе и во исполнение законов СССР и Казахской ССР, иных решений Верховного Совета СССР и его Президиума, Верховного Совета Казахской ССР и его Президиума, постановлений и распоряжений Совета Министров СССР и Совета Министров Казахской ССР, приказов и инструкций Государственного комитета СССР по лесному хозяйству издает постановления, приказы, инструкции, другие акты и дает указания, организует и проверяет их исполнение.

Министерство лесного хозяйства Казахской ССР в необходимых

случаях издает с другими министерствами, государственными комитетами и ведомствами республики совместные акты¹.

8. В Министерстве лесного хозяйства Казахской ССР образуется коллегия в составе Министра (председатель коллегии) и заместителей Министра по должности, а также других руководящих работников Министерства.

Члены коллегии Министерства утверждаются Советом Министров Казахской ССР.

9. Коллегия Министерства лесного хозяйства Казахской ССР на своих регулярно проводимых заседаниях рассматривает основные вопросы развития лесного хозяйства и другие вопросы деятельности Министерства, обсуждает вопросы практического руководства предприятиями, организациями и учреждениями, проверки исполнения, подбора и использования кадров, проекты важнейших приказов и инструкций, заслушивает доклады и отчеты управлений и отделов Министерства, предприятий, организаций и учреждений системы Министерства.

Решения коллегии проводятся в жизнь, как правило, приказами Министра. В случае разногласий между Министром и коллегией Министр проводит в жизнь свое решение, докладывая о возникших разногласиях Совету Министров Казахской ССР, а члены коллегии, в свою очередь, могут сообщить свое мнение в Совет Министров Казахской ССР.

10. Для рассмотрения предложений по основным направлениям развития науки и техники, определения научно обоснованной единой технической политики в лесном хозяйстве республики, разработки рекомендаций по использованию и внедрению в производство новейших достижений отечественной и зарубежной науки, техники и передового опыта в Министерстве лесного хозяйства Казахской ССР создается научно-технический совет.

Состав научно-технического совета и Положение о нем утверждаются Министром.

11. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР образует для рассмотрения хозяйственных споров между предприятиями, организациями и учреждениями системы Министерства арбитраж. Арбитражу Министерства предоставляется право выдавать приказы на принудительное исполнение выносимых им решений.

Положение об арбитраже утверждается Министром.

12. Структура и численность работников центрального аппарата Министерства лесного хозяйства Казахской ССР утверждаются Советом Министров Казахской ССР по согласованию с Государственным комитетом СССР по лесному хозяйству.

Штатное расписание центрального аппарата Министерства, в установленном порядке, и положения об управлениях и отделах Министерства утверждаются Министром лесного хозяйства Казахской ССР.

13. Министерство лесного хозяйства Казахской ССР имеет печать с изображением Государственного герба Казахской ССР и со своим наименованием на казахском и русском языках.

¹ Пункт 7 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 3 июня 1982 г. № 250 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 58).

§ 2. ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЕ

ОБ УТОЧНЕНИИ СУЩЕСТВУЮЩЕГО ДЕЛЕНИЯ ЛЕСОВ КАЗАХСКОЙ ССР НА ГРУППЫ И ОТНЕСЕНИИ ИХ К КАТЕГОРИЯМ ЗАЩИТНОСТИ ¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 17 апреля 1981 г. № 182**

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Принять предложение Министерства лесного хозяйства Казахской ССР, согласованное с Государственным комитетом СССР по лесному хозяйству и Восточно-Казахстанским облисполкомом, о переводе из второй и третьей групп в первую лесов государственного значения в Восточно-Казахстанской области, выполняющих водоохранные, защитные, санитарно-гигиенические и оздоровительные функции, согласно приложению № 1.

2. Утвердить представленное Министерством лесного хозяйства Казахской ССР, Министерством сельского хозяйства Казахской ССР, облисполкомами согласованное с Государственным комитетом СССР по лесному хозяйству распределение лесов государственного значения и колхозных лесов в Казахской ССР по группам и категориям защитности (за исключением лесов, отнесение которых к категориям защитности произведено облисполкомами) согласно приложениям № 2 и 3.

3. Разрешить лесозаготовительным предприятиям производить в запретных полосах лесов по берегам рек, озер, водохранилищ в Восточно-Казахстанской области расчистку лесных площадей в связи со строительством временных лесовозных дорог и оборудованьем площадок для складирования древесины по согласованию с управлением лесного хозяйства и охраны леса облисполкома.

¹ Абзац второй пункта 2 и пункт 4 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

ОБ УТОЧНЕНИИ СУЩЕСТВУЮЩЕГО ДЕЛЕНИЯ ЛЕСОВ КАЗАХСКОЙ ССР НА ГРУППЫ И ОТНЕСЕНИИ ИХ К КАТЕГОРИЯМ ЗАЩИТНОСТИ¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 17 апреля 1981 г. № 182**

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Принять предложение Министерства лесного хозяйства Казахской ССР, согласованное с Государственным комитетом СССР по лесному хозяйству и Восточно-Казахстанским облисполкомом, о переводе из второй и третьей групп в первую лесов государственного значения в Восточно-Казахстанской области, выполняющих водоохранные, защитные, санитарно-гигиенические и оздоровительные функции, согласно приложению № 1.

2. Утвердить представленное Министерством лесного хозяйства Казахской ССР, Министерством сельского хозяйства Казахской ССР, облисполкомам согласованное с Государственным комитетом СССР по лесному хозяйству распределение лесов государственного значения и колхозных лесов в Казахской ССР по группам и категориям защитности (за исключением лесов, отнесение которых к категориям защитности произведено облисполкомами) согласно приложениям № 2 и 3.

3. Разрешить лесозаготовительным предприятиям производить в запретных полосах лесов по берегам рек, озер, водохранилищ в Восточно-Казахстанской области расчистку лесных площадей в связи со строительством временных лесовозных дорог и оборудованием площадок для складирования древесины по согласованию с управлением лесного хозяйства и охраны леса облисполкома.

¹ Абзац второй пункта 2 и пункт 4 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Л Е С А ГОСУДАРСТВЕННОГО ЗНАЧЕНИЯ В ВОСТОЧНО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ, ПЕРЕВОДИМЫЕ ИЗ ВТОРОЙ И ТРЕТЬЕЙ ГРУПП В ПЕРВУЮ

Наименование лесохозяйственных предприятий	Наименование лесничеств, производ- ственных участков	Номера кварталов и их частей	Общая площадь (в га)
1	2	3	4
Леса второй группы, переводимые в первую			
Берельский лесхоз	Арчатинское лесни- чество	кварталы 408—414	1 256
	Берельское лесни- чество	кварталы 394—407, 432	2 833
	Урыльское лесни- чество	кварталы 393, 415—431	2 571
Итого			6 660
Большенарымский лесхоз	Коктерекское лес- ничество	части кварталов 30—33, 43—46, 57, 58, 70, 73, 76, 93—99, 120—122, 139	1 106
	Новоберезовское лесничество	части кварталов 75, 77, 78, 80—87, 89—91, 100—104, 106, 110, 112— 114, 125—128, 131—135, 145—157	3 720
	Сенновское лесни- чество	кварталы 1—3, 158, части кварталов 4—6, 8, 9, 11, 14, 17, 19, 21, 23, 27, 28	3 059
	Итого		7 885
Бухтарминский лесхоз	Мякотихинское лесничество	кварталы 112, 118—120, 121, 125, части кварталов 4, 5, 10—12, 22— 27, 34—38, 61, 109—111	4 050
	Серебрянское лес- ничество	кварталы 80, 113—117, 122—124, 126, части кварталов 71, 72, 75, 76, 79, 81—84, 107, 108	4 409
	Итого		8 459
Верх-Убинский лесхоз	Большереченское лесничество	кварталы 52—54, части кварталов 22—28, 30—37, 39—43, 46, 47	1 327
	Быструшинское лесничество	кварталы 52, 53, 57, части кварталов 7—12, 15, 17—21, 23—28, 30, 31, 38, 39	1 565
	Зимихинское лесни- чество	части кварталов 1—4, 7—10, 16, 17, 20—22, 25—33, 35—48, 50—60, 62— 66, 69—73, 75—77, 80—85, 90, 91, 93—101, 103—109, 111—136, 138— 141	12 034
	Центральное лесни- чество	кварталы 28—30, части кварталов 1— 4, 6—12, 17—19, 22, 24—27	5 208
	Итого		20 134
Зайсанский лесхоз	Зайсанское лесни- чество	кварталы 33, 62—64, 84—88, 90—94, части кварталов 95, 96, 115, 116, 134,	

1	2	3	4
		135, 137, 139—143, 205, 206, 208—222, 224—230, 237, 238, 243, 244	6 048
	Каратальское лесничество	кварталы 1—32, 58—61, 74, 81—83, части кварталов 148—150, 156, 168, 174, 175, 178	7 901
	Кендерлыкское лесничество	кварталы 53—57, 65—73, 75—80, 89, части кварталов 99—105, 107—110, 112—114, 121—123, 181—198, 200, 201	7 565
		Итого	21 514
Зыряновский лесхоз	Быковское лесничество	кварталы 127, 153, 166, 214—220	4 929
	Зыряновское лесничество	квартал 160	172
	Лесиопристанское лесничество	кварталы 161, 162, 164—171	3 365
		Итого	8 466
Катон-Карагайский лесхоз	Алтайское лесничество	кварталы 426—459, части кварталов 396—404, 415—417, 422—424	8 656
	Медведское лесничество	кварталы 386—395, 486, части кварталов 378—383	3 591
	Устьязовинское лесничество	кварталы 74—100	7 832
	Черновинское лесничество	квартал 497	403
	Чингистайское лесничество	кварталы 462, 483, 484, 487—492, 552—555, части кварталов 461, 463, 464, 475, 476	2 624
		Итого	23 106
Кировский лесхоз	Бобровское лесничество	кварталы 1, 2, 8—12, 19—22, части кварталов 3, 4, 6, 7, 13, 14, 16—18	4 303
	Горно-Ульбинское лесничество	кварталы 100, 101, 123—126, 128, 144—154, 156—177, части кварталов 102, 127, 129—131, 133, 134, 155	15 755
	Тарханское лесничество	части кварталов 23, 25—30, 33—38, 45, 46, 52—54	1 174
		Итого	21 232
Курчумский лесхоз	Маралихинское лесничество	кварталы 105—123, части кварталов 3, 4, 6—8, 12, 13, 16, 17, 19—21, 27, 28, 30, 32—34, 37—42, 48, 49, 51, 52, 54—57, 60, 61, 63, 66—68, 70—77, 79, 82—90, 92—94, 97—104	5 273
	Пугачевское лесничество	кварталы 165—181, части кварталов 1—22, 24—27, 29—32, 34—37, 39, 40, 42, 43, 45—49, 51—64, 67—69, 71—73, 75—80, 82, 83, 86—99, 104, 105, 107—115, 117—119, 121—128, 131, 132, 137, 139, 144—147, 154, 155	14 172
	Чердожское лесничество	кварталы 58—158, части кварталов 4, 5, 8, 9, 11—13, 18—21, 27, 28, 34—36, 39, 40, 43—45, 49, 52, 53, 55—57	12 973
		Итого	32 418

1	2	3	4
Лениногорский лесхоз	Журавлихинское лесничество	части кварталов 150—153, 179—181, 211—216, 270, 271	753
	Пригородное лесничество	кварталы 276—285, 331	5 548
	Центральное лесничество	части кварталов 209, 210, 267—269	75
	Черноубинское лесничество	части кварталов 332—336	464
	Итого		6 840
Маркакольский лесхоз	Бурановское лесничество	кварталы 353—394, 435, 475—485	10 316
	Маркакольское лесничество	кварталы 396, 397, 401—416, 419—434, 436—451, 455—457, 470—474	10 646
Итого			20 962
Октябрьская лесомелиоративная станция	Таврический производственный участок	кварталы 1—11, 13—20	1 765
Пихтовский лесхоз	Бутаковское лесничество	части кварталов 1—3, 6, 7, 12, 13, 16, 17, 20—22, 24—26, 29—31, 36—38	2 659
Тургусунский лесхоз	Осиновское лесничество	кварталы 223, 227—230	2 104
	Нижнетургусунское лесничество	кварталы 224—226, 231—236	3 478
Итого			5 582
Черемшанский лесхоз	Зимовское лесничество	кварталы 146, 147, 150, 151, 154а, 155—160, 162—166, 174, 175, 177, 179, части кварталов 4, 5, 8, 12, 14, 15, 17—19, 24—28, 30, 31, 35—38, 40—42, 44—45, 54—57, 62, 66—69, 78—80, 149, 153, 154, 161, 169, 170, 178	7 519
		части кварталов 180, 181, 186, 187, 191, 192, 195—199	1 294
	Черемшанское лесничество		
Итого			8 813
ВСЕГО			196 495

Леса третьей группы, переводимые в первую

Берельский лесхоз	Арчатинское лесничество	квартал 351, части кварталов 236, 237, 244—248, 252, 253, 255, 256, 258, 261—268, 271—274, 283, 285—288, 294—300, 302—306, 329, 330, 333—341, 343, 344, 346, 348, 349, 352—359, 361, 363—365, 367, 369—373	8 860
	Берельское лесничество	части кварталов 4, 5, 9, 10, 13, 17, 18, 21, 22, 24, 26—54, 56—58, 61, 62, 65—67, 69—75, 77, 78, 81—98, 100, 101, 103—111, 113, 114, 117, 118, 123—127, 129—133, 135, 138, 139, 143—148, 150—160, 168, 170, 171, 175, 179—181, 184, 187—192, 198—203, 205—219, 221, 223	13 106

1	2	3	4
	Урыльское лесничество	лесни- части кварталов 228—233, 325, 326	2 073
		Итого	24 039
Бухтарминский лесхоз	Ерофеевское лесничество	лес- части кварталов 1—5, 8, 9, 12, 13, 16, 18—34, 36—39, 41—53, 55, 57—59, 62—67, 70—74, 76, 80—83, 86—95, 99—110, 112—121, 123—146, 157, 158, 160—164	12 958
Верх-Убинский лесхоз	Большереченское лесничество	лес- части кварталов 3—9, 11, 13—15, 18, 19, 21, 29	253
Запорожный лесхоз	Белопорожное лесничество	лес- части кварталов 9, 10, 14—23, 29—34, 36—48, 50, 52—59, 61—64, 67—77, 79—98, 100—109, 112—115, 118—120, 122—131	7 410
	Верх-Убинское лесничество	лес- части кварталов 338, 339, 341, 343, 347—350, 353, 356—361, 363, 364, 366—372, 374, 375, 377—379, 381—389, 391, 399, 400, 402—404, 406, 407, 410, 412—424, 427, 428, 431, 437—445, 447, 448, 452—454, 456, 458—466, 468, 471—473, 475—478, 480—483	5 937
	Карагужихинское лесничество	лес- части кварталов 132—142, 145, 146, 148—152, 154, 155, 159—165, 168—179, 182—185, 187—191, 193	5 425
	Левобушинское лесничество	лес- части кварталов 194, 196, 199—209, 212—214, 217—225, 227—231, 233—240, 242, 243, 245—247, 249—254, 257—259, 261—277, 279—283, 285, 286, 289—293, 297, 298, 300—303, 305—307, 310, 311, 313, 314, 316, 317, 319—321, 323, 324, 327—334	9 081
		Итого	27 853
Зыряновский лесхоз	Березовское лесничество	лесни- части кварталов 1, 2, 4, 7—9, 11, 12, 14—17, 19—24, 31, 32, 36—43, 45—49, 54—60, 64—73, 75—90, 95, 97—101, 108, 110, 112, 113, 122—125, 129, 130, 132, 134, 137—147, 149—152, 155—158, 164, 165, 169—180, 183—186, 189, 193, 196—199, 211	9 310
	Быковское лесничество	лесни- части кварталов 105, 115, 116, 118—121, 128, 154, 167, 168, 181, 187, 188, 190—192	1 074
	Леснопристанское лесничество	лес- части кварталов 28, 29, 43—48, 56, 70, 74—78, 86, 89, 98—101, 108—113, 115, 116, 129, 130, 135—138, 141, 144—147, 149, 151, 153—157	2 201
	Столбоушинское лесничество	лес- части кварталов 1—16, 18—20, 20а, 21, 22, 25, 26, 30—35, 37—41, 49—54, 59, 60, 60а, 61, 62, 64, 65, 67, 68, 72, 79—85, 90—96, 102, 103, 106, 107, 123—125	5 446
		Итого	18 031
Катон-Карагайский лесхоз	Беловское лесничество	лесни- кварталы 163, 164, 193—228, части кварталов 101—134, 136—146, 150, 152, 156—162, 165—174, 176, 177, 179, 180, 183—187, 191	14 702

1	2	3	4
	Устьязовинское лесничество	части кварталов 1—10, 14—16, 19—22, 25—36, 38—53, 55, 57, 59, 62, 63, 65, 67—73	2 697
	Черновинское лесничество	кварталы 310—374, 485, 493—496, части кварталов 229—234, 236—246, 247, 251—253, 255—257, 259, 260, 262—272, 274, 275, 279, 281—286, 288—291, 293, 295—303	27 261
	Чингистайское лесничество	части кварталов 499, 501—508, 512—515, 520—527, 530, 534—536, 538—544, 546, 547, 548	2 816
	Итого		47 476
Кировский лесхоз	Горно-Ульбинское лесничество	части кварталов 75, 77, 78, 85—88, 90, 91, 93—97, 103—107, 109, 111—121, 137—143	4 630
	Тарханское лесничество	кварталы 69—74, части кварталов 41—43, 47—51, 55—58, 60, 61, 64, 65, 68	5 749
	Итого		10 379
Лениногорский лесхоз	Журавлихинское лесничество	части кварталов 144—147, 157, 172—178, 188, 189, 224	1 018
	Сакмархинское лесничество	части кварталов 1—3, 5—13, 16—27, 62—65, 67—70, 72, 76, 79, 80, 86—90, 92, 93, 96—98, 125, 126	4 275
	Центральное лесничество	части кварталов 207, 208, 272, 273	19
	Черноубинское лесничество	части кварталов 32, 33, 36—45, 47, 48, 51, 52, 54—60, 99, 100, 104, 105, 117—119, 127—130, 136, 137, 139, 142, 143, 158—160, 164, 169—171, 190, 191, 194—200, 202—205, 226—233, 237, 238, 247, 248, 251—255, 257—266, 300—304, 340—343	5 690
	Итого		11 002
Маркакольский лесхоз	Бурановское лесничество	части кварталов 212, 213, 245, 247—249, 252—254, 257—260, 262, 274, 275, 278—291, 293, 298—310, 319—325, 327—332, 336, 338, 339, 345, 351	8 726
	Маркакольское лесничество	квартал 98, части кварталов 1—26, 28—30, 33, 35—38, 40, 41, 43—47, 49, 50, 52—58, 60, 61, 63, 64, 82, 84, 88, 91, 93—95, 97, 99—104, 107—119, 121—126, 139, 141, 143—145, 147—149, 151, 152, 154, 155, 158, 159, 161, 162—166, 178, 180—185, 187, 188, 191, 193—197, 202—208, 210, 211, 216, 217, 219, 222, 223, 225, 226, 228, 229, 232, 233, 235, 236, 238—241, 244, 263, 266—268, 292, 294—297	19 995
	Итого		28 721
Пихтовский лесхоз	Кедровское лесничество	части кварталов 1—11, 15—18, 20—37, 40, 41, 44, 47—50, 59—62, 67, 68, 70—83	3 236

1	2	3	4
Тургусунский лесхоз	Верхнетургусунское лесничество	части кварталов 1—17, 20—23, 25—49, 51, 53—59, 62—64, 66—75, 80, 81, 83—93, 95—98, 100—106, 108—112, 115, 117, 118, 120, 121, 123—127, 129, 130, 133—143, 148—153, 171, 185	9 133
	Нижнетургусунское лесничество	часть квартала 199	126
	Осиновское лесничество	части кварталов 144—147, 154—157, 161, 162, 165, 166, 168—170, 173—176, 184, 191, 193—196, 198, 211—213, 220—222	1 862
Итого			11 121
Черемшанский лесхоз	Зимовское лесничество	части кварталов 13, 20—22, 32, 53, 58, 59, 70, 71	674
	Черемшанское лесничество	части кварталов 91—109, 112—116, 120—126, 128—135, 138—144	2 049
Итого			2 723
ВСЕГО			197 792
Всего лесов, переводимых в первую группу			394 287

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2
к постановлению Совета Министров
Казахской ССР
от 17 апреля 1981 г. № 182

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ЛЕСОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЗНАЧЕНИЯ В КАЗАХСКОЙ ССР ПО ГРУППАМ И КАТЕГОРИЯМ ЗАЩИТНОСТИ

Наименование областей	Наименование лесохозяйственных предприятий или районов	Общая площадь (в га)
1	2	3

Леса, находящиеся в ведении Минлесхоза Казахской ССР

Леса первой группы

Заповедники

Кустанайская	Наурзумский	87 694
Алма-Атинская	Природные памятники	
	Тургенский лесхоз	900
	Уйгурский лесхоз	5 022

Итого 5 922

Восточно-Казахстанская	Аюдинский лесхоз	137
Кокчетавская	Арыкбалыкский лесхоз	44
	Буландинский лесхоз	5
	Зерендинский лесхоз	5
	Озерный лесхоз	16
	Орлиногорский лесхоз	3

Итого 73

1	2	3
Северо-Казахстанская	Джамбулский лесхоз	9
	Полудинский лесхоз	26
	Соколовский лесхоз	83
	Итого	118
	ВСЕГО по категории	6 250
Леса, имеющие научное значение		
Кокчетавская	Бармашинский лесхоз	5 663
Леса I и II поясов зон санитарной охраны источников водоснабжения		
Карагандинская	Молодежная лесомелиоративная станция	1 373
Кустанайская	Тобольский лесхоз	1 277
Павлодарская	Ермаковская лесомелиоративная станция	2 000
Северо-Казахстанская	Октябрьский лесхоз	818
Целиноградская	Целиноградский лесхоз	1 521
	ВСЕГО по категории	6 989
Особо ценные лесные массивы		
Джамбулская	Каракунузский лесхоз	12 551
Леса противоэрозионные		
Актюбинская	Большебарсукский лесхоз	11 013
	Джурунский лесхоз	47 718
	Иргизская лесомелиоративная станция	3 500
	Темирский лесхоз	9 909
	Уилский лесхоз	21 446
	Итого	93 586
Уральская	Джамбейтинская лесомелиоративная станция	11 216
	Урдинский лесхоз	16 388
	Итого	27 604
	ВСЕГО по категории	121 190
Лесоплодовые насаждения		
Алма-Атинская	Пригородный лесхоз	3 344
	Тургенский лесхоз	11 693
	Итого	15 037
Кзыл-Ординская	Жанадарьинский лесхоз	100
	Талдыаральский лесхоз	160
	Чинлийский лесхоз	300
	Итого	560
Талды-Курганская	Алакульский лесхоз	132
	Андреевский лесхоз	7 940
	Лепсинский лесхоз	11 533
	Саркандский лесхоз	4 181
	Панфиловский лесхоз	333
	Талды-Курганский лесхоз	1 497
	Итого	25 616
	ВСЕГО по категории	41 213

1	2	3
Запретные полосы лесов, защищающие нерестилища ценных промысловых рыб		
Актюбинская	Актюбинский лесхоз	496
	Ленинский лесхоз	3 554
	Мартукский лесхоз	2 721
	Хобдинская лесомелиоративная станция	1240
	Итого	8 011
Алма-Атинская	Акшийская лесомелиоративная станция	4 460
	Баканасский лесхоз	20 040
	Прибалхашский лесхоз	8 251
	Уйгурский лесхоз	16 840
	Чиликский лесхоз	11 500
	Итого	61 091
Восточно-Казахстанская	Аюдинский лесхоз	6 729
	Берельский лесхоз	17 639
	Большенарымский лесхоз	4 960
	Бухтарминский лесхоз	8 121
	Верх-Убинский лесхоз	17 667
	Зайсанский лесхоз	7 704
	Запорожный лесхоз	22 287
	Зыряновский лесхоз	11 995
	Катон-Карагайский лесхоз	20 608
	Кировский лесхоз	3 384
	Курчумский лесхоз	22 138
	Лениногорский лесхоз	5 571
	Маркакольский лесхоз	32 389
	Октябрьская лесомелиоративная станция	1 689
	Пихтовский лесхоз	5 066
	Самарский лесхоз	2 456
	Тургусунский лесхоз	8 238
	Черемшанский лесхоз	4 654
	Итого	203 295
Гурьевская	Гурьевский лесхоз	9 248
	Денгизский лесхоз	17 360
	Индерский лесхоз	11 564
	Итого	38 172
Кзыл-Ординская	Жанадарьинский лесхоз	4 400
	Кармакчинский лесхоз	1 700
	Талдыаральский лесхоз	1 455
	Сырдарьинский лесхоз	5 900
	Чиилийский лесхоз	9 888
	Яныкурганский лесхоз	19 000
	Итого	42 343
Кокчетавская	Арыкбалыкский лесхоз	100
	Бурлукский лесхоз	200
	Зерендинский лесхоз	30
	Рузаевский лесхоз	100
	Итого	430
Кустанайская	Боровской лесхоз	507
	Михайловский лесхоз	350

1	2	3
	Семиозерный лесхоз	600
	Тобольский лесхоз	100
	Узункольский лесхоз	500
	Усаковский лесхоз	191
	Итого	2 248
Павлодарская	Ермаковская лесомелиоративная станция	1 701
	Лебяжинская лесомелиоративная станция	14 695
	Павлодарский лесхоз	6 715
	Максимо-Горьковский лесхоз	10 370
	Урлютюбский лесхоз	7 451
	Черноречская лесомелиоративная станция	1 622
	Ямышевская лесомелиоративная станция	1 511
	Итого	44 065
Северо-Казахстанская	Ленинский лесхоз	1 222
	Октябрьский лесхоз	1 245
	Пригородный лесхоз	757
	Пришимский лесхоз	1 163
	Соколовский лесхоз	396
	Итого	4 783
Семипалатинская	Долонский лесхоз	2 292
	Иртышский лесхоз	7 000
	Новошувльбинский лесхоз	1 460
	Жанасемейский лесхоз	350
	Семипалатинский лесхоз	748
	Итого	11 850
Талды-Курганская	Лепсинский лесхоз	4 159
	Панфиловский лесхоз	23 615
	Саркандский лесхоз	2 730
	Талды-Курганский лесхоз	23 716
	Уштобинский лесхоз	52 233
	Итого	106 453
Тургайская Уральская	Есильская лесомелиоративная станция	230
	Бударинский лесхоз	15 414
	Бурлинский лесхоз	8 228
	Каленовский лесхоз	11 019
	Тайнакский лесхоз	14 645
	Уральский лесхоз	13 351
	Чапаевский лесхоз	18 437
	Чингирлауский лесхоз	1 621
	Январцевский лесхоз	7 436
	Итого	90 151
Целиноградская Чимкентская	Сандыктавский лесхоз	299
	Арысский лесхоз	32 252
	Туркестанский лесхоз	7 813
	Чардаринский лесхоз	10 342
	Итого	50 407
	ВСЕГО по категории	663 828

1	2	3
Защитные полосы лесов вдоль автомобильных дорог общегосударственного, республиканского и областного значения		
Восточно-Казахстанская	Берельский лесхоз	916
	Зайсанский лесхоз	359
	Маркакольский лесхоз	1 172
	ВСЕГО по категории	2 447
Леса зеленых зон вокруг городов, других населенных пунктов и промышленных предприятий		
а) лесохозяйственная часть		
Алма-Атинская	Акшийская лесомелиоративная станция	40
	Баканасский лесхоз	200
	Каскеленский лесхоз	23 467
	Нарынкольский лесхоз	80
	Пригородный лесхоз	11 113
	Тургенский лесхоз	350
	Уйгурский лесхоз	250
	Чиликский лесхоз	100
Итого		35 600
Восточно-Казахстанская	Аюдинский лесхоз	5 143
	Бухтарминский лесхоз	1 127
	Зыряновский лесхоз	2 434
	Катон-Карагайский лесхоз	215
	Кировский лесхоз	15 663
	Лениногорский лесхоз	7 156
	Пихтовский лесхоз	239
Итого		31 977
Кзыл-Ординская	Кармакчинский лесхоз	100
	Яныкурганский лесхоз	450
Итого		550
Кокчетавская	Аиртавский лесхоз	820
	Арыкбалыкский лесхоз	391
	Буландинский лесхоз	60
	Бурлукский лесхоз	133
	Зерендинский лесхоз	3 830
	Малотюктинский лесхоз	50
	Куйбышевский лесхоз	160
	Орлиногорский лесхоз	119
	Озерный лесхоз	480
	Самарбайский лесхоз	310
	Урумкайский лесхоз	490
Итого		6 843
Кустанайская	Семнозерный лесхоз	100
	Тобольский лесхоз	2 104
Итого		2 204
Северо-Казахстанская	Булаевский лесхоз	270
	Джамбулский лесхоз	40
	Ленинский лесхоз	70
	Мамлютский лесхоз	270
	Октябрьский лесхоз	140

1	2	3
	Пресновский лесхоз	90
	Пригородный лесхоз	13 881
	Советский лесхоз	110
	Соколовский лесхоз	170
	Итого	15 041
Семипалатинская	Бородулихинский лесхоз	113
	Жанасемейский лесхоз	7 021
	Иртышский лесхоз	4 633
	Канонерский лесхоз	240
	Новошувьбинский лесхоз	245
	Семипалатинский лесхоз	12 592
	Итого	24 844
Талды-Курганская	Алакульский лесхоз	380
	Андреевский лесхоз	188
	Панфиловский лесхоз	336
	Талды-Курганский лесхоз	450
	Итого	1 354
Целиноградская	Алексеевский лесхоз	300
	Отраденский лесхоз	400
	Степногорский лесхоз	200
	Целиноградский лесхоз	600
	Итого	1 500
	ВСЕГО	119 913
б) лесопарковая часть		
Актюбинская	Актюбинский лесхоз	4 457
	Большебарсукский лесхоз	960
	Джурунский лесхоз	600
	Карабутакская лесомелиоративная станция	881
	Комсомольская лесомелиоративная станция	1 220
	Ленинский лесхоз	560
	Мартукский лесхоз	661
	Темирский лесхоз	1 400
	Иргизская лесомелиоративная станция	500
	Уилский лесхоз	300
	Хобдинская лесомелиоративная станция	665
	Итого	12 204
Алма-Атинская	Акшийская лесомелиоративная станция	40
	Баканасский лесхоз	60
	Каскеленский лесхоз	9 841
	Кегенский лесхоз	120
	Нарынкольский лесхоз	85
	Прибалхашский лесхоз	520
	Пригородный лесхоз	12 100
	Тургенский лесхоз	250
	Уйгурский лесхоз	100
	Чиликский лесхоз	200
	Итого	23 316

1	2	3
Восточно-Казахстанская	Аюдинский лесхоз	190
	Бухтарминский лесхоз	253
	Зыряновский лесхоз	900
	Кировский лесхоз	2 828
	Лениногорский лесхоз	1 155
	Октябрьская лесомелиоративная станция	3 438
	Пихтовский лесхоз	80
	Итого	8 844
Гурьевская	Гурьевский лесхоз	2 200
	Индерский лесхоз	184
	Итого	2 384
Джезказганская	Актогайская лесомелиоративная станция	12
	Улытауский лесхоз	9
	Итого	21
Карагандинская	Карагандинский лесхоз	8 796
	Каркаралинский лесхоз	200
	Темиртауская лесомелиоративная станция	796
	Итого	9 792
Кзыл-Ординская	Жанадарьинский лесхоз	100
	Казалинский лесхоз	554
	Кармакчинский лесхоз	300
	Талдыаральский лесхоз	2 342
	Чинлийский лесхоз	300
	Яныкурганский лесхоз	200
	Итого	3 796
Кокчетавская	Аиртавский лесхоз	170
	Арыкбалыкский лесхоз	140
	Буландинский лесхоз	263
	Бурлукский лесхоз	70
	Зерендинский лесхоз	1 750
	Малотюктинский лесхоз	50
	Куйбышевский лесхоз	160
	Орлиногорский лесхоз	90
	Озерный лесхоз	150
	Рузаевский лесхоз	210
	Самарбайский лесхоз	364
	Синегорский лесхоз	85
	Урумкайский лесхоз	140
	Бармашинский лесхоз	586
	Итого	4 228
Кустанайская	Боровской лесхоз	171
	Узункольский лесхоз	143
	Семнозерный лесхоз	200
	Тобольский лесхоз	4 124
	Итого	4 638
Павлодарская	Баянаульский лесхоз	68
	Максимо-Горьковский лесхоз	80
	Павлодарский лесхоз	5 870
	Итого	6 018

1	2	3
Северо-Казахстанская	Булаевский лесхоз	110
	Джамбулский лесхоз	40
	Ленинский лесхоз	70
	Мамлютский лесхоз	110
	Октябрьский лесхоз	110
	Пресновский лесхоз	90
	Советский лесхоз	80
	Соколовский лесхоз	50
	Итого	660
Семипалатинская	Бородулихинский лесхоз	93
	Жанасемейский лесхоз	2 292
	Канонерский лесхоз	115
	Семипалатинский лесхоз	3 333
	Степной лесхоз	723
	Новошувьбинский лесхоз	121
	Итого	6 677
Талды-Курганская	Алакульский лесхоз	220
	Андреевский лесхоз	155
	Панфиловский лесхоз	200
	Саркандский лесхоз	62
	Талды-Курганский лесхоз	1 219
	Итого	1 856
Тургайская Уральская	Есильская лесомелиоративная станция	312
	Бударинский лесхоз	43
	Бурлинский лесхоз	185
	Джамбейтинская лесомелиоративная станция	35
	Тайпакский лесхоз	36
	Уральский лесхоз	3 298
	Урдннский лесхоз	17
	Чапаевский лесхоз	86
	Чингирлауский лесхоз	87
	Январцевский лесхоз	51
	Итого	3 838
Целиноградская	Алексеевский лесхоз	200
	Отрадненский лесхоз	200
	Сандыктавский лесхоз	133
	Степной лесхоз	200
	Степногорский лесхоз	600
	Целиноградский лесхоз	3 500
	Итого	4 833
Чимкентская	Бадамский лесхоз	1 899
ВСЕГО		95 316
ВСЕГО по категории		215 229

1	2	3
Другие леса в пустынных, полупустынных, степных, лесостепных и малолесных горных районах, имеющие важное значение для защиты окружающей среды		
а) другие леса в пустынных районах		
Алма-Атинская	Акшийская лесомелиоративная станция	277 867
	Баканасский лесхоз	1 595 602
	Прибалхашский лесхоз	42 278
	Уйгурский лесхоз	143 607
	Чиликский лесхоз	44 467
	Итого	2 103 821
Джамбулская	Джамбулский лесхоз	234 688
	Коскудукский лесхоз	765 055
	Коктерекский лесхоз	231 221
	Итого	1 230 964
Қзыл-Ординская	Жанадарьинский лесхоз	978 290
	Казалинский лесхоз	1 612 596
	Кармакчинский лесхоз	363 281
	Сырдарьинский лесхоз	528 596
	Талдыаральский лесхоз	276 517
	Чиилийский лесхоз	950 840
	Яныкурганский лесхоз	867 390
	Итого	5 577 510
Талды-Курганская	Алакульский лесхоз	20 684
	Панфиловский лесхоз	140 074
	Уштобинский лесхоз	777 479
	Итого	938 237
Чимкентская	Арысский лесхоз	348 018
	Сузакский лесхоз	795 736
	Түркестанский лесхоз	778 116
	Чардаринский лесхоз	740 249
	Итого	2 662 119
	ВСЕГО	12 512 651
б) другие леса в полупустынных, степных, лесостепных районах		
Восточно-Казахстанская	Аюдинский лесхоз	129 885
	Берельский лесхоз	5 322
	Большенарымский лесхоз	248
	Бухтарминский лесхоз	6 375
	Верх-Убинский лесхоз	2 048
	Зайсанский лесхоз	16 625
	Зыряновский лесхоз	4 041
	Катон-Қарагайский лесхоз	44 171
	Кировский лесхоз	3 996
	Курчумский лесхоз	7 637
	Маркакольский лесхоз	9 497
	Самарский лесхоз	17 297
	Тургусунский лесхоз	3 141
	Черемшанский лесхоз	4 810
	Итого	255 093

Продолжение

1	2	3
Джезказганская	Актогайская лесомелиоративная станция	18 172
	Улытауский лесхоз	54 256
	Итого	72 428
Карагандинская	Каркараллинский лесхоз	41 103
	Кувский лесхоз	31 944
	Молодежная лесомелиоративная станция	7 201
	Талдинский лесхоз	26 259
	Итого	106 507
Кокчетавская	Аиртавский лесхоз	21 456
	Арыкбалыкский лесхоз	23 198
	Буландинский лесхоз	33 867
	Бурлукский лесхоз	10 869
	Зерендинский лесхоз	23 132
	Куйбышевский лесхоз	39 952
	Малотюктинский лесхоз	14 060
	Орлиногорский лесхоз	15 071
	Озерный лесхоз	6 991
	Рузаевский лесхоз	22 018
	Самарбайский лесхоз	9 416
	Урумкайский лесхоз	24 909
	Итого	244 939
Кустанайская	Аракарагайский лесхоз	47 201
	Басаманский лесхоз	37 313
	Семнозерный лесхоз	42 354
	Итого	126 868
Павлодарская Целиноградская	Баянаульский лесхоз	45 446
	Алексеевский лесхоз	37 493
	Большетюктинский лесхоз	29 609
	Маралдинский лесхоз	14 437
	Отрадиенский лесхоз	39 930
	Сандыктавский лесхоз	22 456
	Итого	143 925
	ВСЕГО	995 206

в) другие леса в малолесных горных районах

Алма-Атинская	Кегенский лесхоз	47 472
	Нарынкольский лесхоз	186 062
	Таучиликский лесхоз	100 667
	Тургенский лесхоз	36 242
	Уйгурский лесхоз	97 696
	Чиликский лесхоз	53 830
	Итого	521 969
Джамбулская Талды-Курганская	Джамбулский лесхоз	66 511
	Алакульский лесхоз	165 358
	Андреевский лесхоз	129 095
	Лепсинский лесхоз	17 073
	Панфиловский лесхоз	53 398

1	2	3
	Саркандский лесхоз	87 822
	Талды-Курганский лесхоз	157 949
	Итого	610 695
Чимкентская	Бадамский лесхоз	55 305
	Боролдайский лесхоз	59 711
	Туркестанский лесхоз	48 233
	Угамский лесхоз	74 663
	Итого	237 912
	ВСЕГО по категории	14 944 944
Запретные полосы лесов по берегам рек, озер, водохранилищ и других водных объектов, не являющихся местами нереста ценных промысловых рыб		
Восточно-Казахстанская	Берельский лесхоз	6 822
	Большенарымский лесхоз	2 677
	Бухтарминский лесхоз	10 540
	Верх-Убинский лесхоз	672
	Зайсанский лесхоз	605
	Запорожный лесхоз	5 566
	Зыряновский лесхоз	8 542
	Катон-Карагайский лесхоз	6 066
	Кировский лесхоз	5 740
	Курчумский лесхоз	2 656
	Лениногорский лесхоз	6 723
	Маркакольский лесхоз	32 273
	Пихтовский лесхоз	2 709
	Тургусунский лесхоз	5 710
	Черемшанский лесхоз	2 401
	ВСЕГО по категории	99 702
	ВСЕГО лесов первой группы	16 207 700
	Леса второй группы	
Восточно-Казахстанская	Большенарымский лесхоз	77 593
	Бухтарминский лесхоз	47 185
	Верх-Убинский лесхоз	113 709
	Зайсанский лесхоз	62 731
	Катон-Карагайский лесхоз	39 125
	Кировский лесхоз	17 932
	Курчумский лесхоз	152 046
	Лениногорский лесхоз	24 847
	Пихтовский лесхоз	18 803
	Тургусунский лесхоз	5 468
	Черемшанский лесхоз	43 005
	ВСЕГО лесов второй группы	602 444
	Леса третьей группы	
Восточно-Казахстанская	Берельский лесхоз	195 039
	Бухтарминский лесхоз	87 791
	Верх-Убинский лесхоз	10 802
	Запорожный лесхоз	216 046
	Зыряновский лесхоз	241 001
	Катон-Карагайский лесхоз	179 344
	Кировский лесхоз	29 260
	Лениногорский лесхоз	174 179

Продолжение

1	2	3
Джезказганская	Актогайская лесомелиоративная станция	18 172
	Улытауский лесхоз	54 256
	Итого	72 428
Карагандинская	Каркаралинский лесхоз	41 103
	Кувский лесхоз	31 944
	Молодежная лесомелиоративная станция	7 201
	Талдинский лесхоз	26 259
	Итого	106 507
Кокчетавская	Аиртавский лесхоз	21 456
	Арыкбалыкский лесхоз	23 198
	Буландинский лесхоз	33 867
	Бурлукский лесхоз	10 869
	Зереидинский лесхоз	23 132
	Куйбышевский лесхоз	39 952
	Малотюктинский лесхоз	14 060
	Орлиногорский лесхоз	15 071
	Озерный лесхоз	6 991
	Рузаевский лесхоз	22 018
	Самарбайский лесхоз	9 416
	Урумкайский лесхоз	24 909
	Итого	244 939
Кустанайская	Аракарагайский лесхоз	47 201
	Басаманский лесхоз	37 313
	Семиозерный лесхоз	42 354
	Итого	126 868
Павлодарская Целиноградская	Баянаульский лесхоз	45 446
	Алексеевский лесхоз	37 493
	Большетюктинский лесхоз	29 609
	Маралдинский лесхоз	14 437
	Отрадненский лесхоз	39 930
	Сандыктавский лесхоз	22 456
	Итого	143 925
	ВСЕГО	995 206

в) другие леса в малолесных горных районах

Алма-Атинская	Кегенский лесхоз	47 472
	Нарынкольский лесхоз	186 062
	Таучиликский лесхоз	100 667
	Тургенский лесхоз	36 242
	Уйгурский лесхоз	97 696
	Чиликский лесхоз	53 830
	Итого	521 969
Джамбулская Талды-Курганская	Джамбулский лесхоз	66 511
	Алакульский лесхоз	165 358
	Андреевский лесхоз	129 095
	Лепсинский лесхоз	17 073
	Панфиловский лесхоз	53 398

1	2	3
	Саркандский лесхоз	87 822
	Талды-Курганский лесхоз	157 949
	Итого	610 695
Чимкентская	Бадамский лесхоз	55 305
	Боролдайский лесхоз	59 711
	Туркестанский лесхоз	48 233
	Угамский лесхоз	74 663
	Итого	237 912
	ВСЕГО по категории	14 944 944

Запретные полосы лесов по берегам рек, озер, водохранилищ и других водных объектов, не являющихся местами нереста ценных промысловых рыб

Восточно-Казахстанская	Берельский лесхоз	6 822
	Большенарымский лесхоз	2 677
	Бухтарминский лесхоз	10 540
	Верх-Убинский лесхоз	672
	Зайсанский лесхоз	605
	Запорожный лесхоз	5 566
	Зыряновский лесхоз	8 542
	Катон-Карагайский лесхоз	6 066
	Кировский лесхоз	5 740
	Курчумский лесхоз	2 656
	Лениногорский лесхоз	6 723
	Маркакольский лесхоз	32 273
	Пихтовский лесхоз	2 709
	Тургусунский лесхоз	5 710
	Черемшанский лесхоз	2 401
	ВСЕГО по категории	99 702

ВСЕГО лесов первой группы 16 207 700

Леса второй группы

Восточно-Казахстанская	Большенарымский лесхоз	77 593
	Бухтарминский лесхоз	47 185
	Верх-Убинский лесхоз	113 709
	Зайсанский лесхоз	62 731
	Катон-Карагайский лесхоз	39 125
	Кировский лесхоз	17 932
	Курчумский лесхоз	152 046
	Лениногорский лесхоз	24 847
	Пихтовский лесхоз	18 803
	Тургусунский лесхоз	5 468
	Черемшанский лесхоз	43 005
	ВСЕГО лесов второй группы	602 444

Леса третьей группы

Восточно-Казахстанская	Берельский лесхоз	195 039
	Бухтарминский лесхоз	87 791
	Верх-Убинский лесхоз	10 802
	Запорожный лесхоз	216 046
	Зыряновский лесхоз	241 001
	Катон-Карагайский лесхоз	179 344
	Кировский лесхоз	29 260
	Лениногорский лесхоз	174 179

Продолжение

1	2	3
	Маркакольский лесхоз	172 383
	Пихтовский лесхоз	54 221
	Тургусунский лесхоз	137 954
	Черемшанский лесхоз	28 815
	ВСЕГО лесов третьей группы	1 526 835
	ВСЕГО лесов, находящихся в ведении Минлесхоза Казахской ССР	18 336 979
Леса, находящиеся в ведении Минсельхоза Казахской ССР		
Леса первой группы		
Запретные полосы лесов, защищающие нерестилища ценных промысловых рыб		
Актыобинская	Актыобинский район	49
	Алгинский район	15
	Иргизский район	2
	Карабутакский район	4
	Мартукский район	57
	Новороссийский район	65
	И т о г о	192
Восточно-Казахстанская Павлодарская Уральская	Зайсанский район	565
	Павлодарский район	1 800
	Акжанинский район	500
	Зеленовский район	100
	Теректинский район	200
	Чапаевский район	100
	Чингирлауский район	400
	И т о г о	1 300
	ВСЕГО по категории	3 857
Леса зеленых зон вокруг городов, других населенных пунктов и промышленных предприятий		
а) лесохозяйственная часть		
Актыобинская Кзыл-Ординская Кокчетавская	Актыобинский район	23
	Чинлийский район	2 070
	Валихановский район	14
	Кзылтуский район	92
	Кокчетавский район	53
	Красноармейский район	142
	Ленинградский район	50
	Ленинский район	48
	Рузаевский район	95
	Щучинский район	202
	Энбекшильдерский район	154
	И т о г о	850
Целиноградская	Алексеевский район	27
	Астраханский район	19
	Атбасарский район	34
	Ерментауский район	66
	Макинский район	28
	Мариновский район	62
	И т о г о	236
	ВСЕГО по категории	3179

1	2	3
Другие леса в пустынных, полупустынных, степных, лесостепных и малолесных горных районах, имеющие важное значение для защиты окружающей среды		
а) другие леса в пустынных районах		
Алма-Атинская	Балхашский район	33
	Илийский район	10
	Куртинский район	4
	Уйгурский район	207
	Чиликский район	1 192
	Энбекшнказахский район	535
Итого		1 981
Джамбулская	Курдайский район	21
	Луговской район	88
	Меркенский район	91
	Мойынкумский район	6 224
	Свердловский район	35
	Таласский район	48
	Чуйский район	49
Итого		6 556
Кзыл-Ординская	Казалинский район	8 897
	Кармакчинский район	22 260
	Сырдарьинский район	20 383
	Теренозекский район	32 291
	Джалагашский район	2 055
	Яныкурганский район	125
Итого		86 011
Талды-Курганская	Аксуский район	14
	Алакульский район	472
	Андреевский район	226
	Бурлютобинский район	365
	Гвардейский район	116
	Каратальский район	1 209
	Кербулакский район	529
	Кировский район	17
	Панфиловский район	1 842
	Саркандский район	356
	Талды-Курганский район	54
Итого		5 200
Чимкентская	Алгабасский район	400
	Сайрамский район	100
	Чардаринский район	400
Итого		900
ВСЕГО		100 648
б) другие леса в полупустынных, степных, лесостепных районах		
Восточно-Казахстанская	Зайсанский район	2 030
	Глубоковский район	8 483
	Уланский район	1 918
Итого		12 431

Продолжение

1	2	3
Целиноградская	Алексеевский район	227
	Балкашинский район	1 128
	Вишневский район	356
	Макинский район	50
	Мариновский район	60
	Селетинский район	14
	Шортандинский район	112
	Итого	1 947
	ВСЕГО	14 378
Алма-Атинская	в) другие леса в малолесных горных районах	
	Кегенский район	664
	Нарынкольский район	2 118
	Талгарский район	1 034
	ВСЕГО	3 816
	ВСЕГО по категории	118 842
	Всего лесов, находящихся в ведении Минсельхоза Казахской ССР	125 878
Леса, находящиеся в ведении Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР		
Леса первой группы		
Заповедники		
Алма-Атинская	Алма-Атинский	89 531
Восточно-Казахстанская	Маркакольский	71 359
Кзыл-Ординская	Барсакельмесский	18 300
Целиноградская	Кургальджинский	235 661
Чимкентская	Аксу-Джабаглинский	74 416
	Всего лесов, находящихся в ведении Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР	489 267
Леса, находящиеся в ведении ХОЗУ Управления Делами Совета Министров Казахской ССР		
Леса первой группы		
Леса первой и второй зон округов санитарной охраны курортов		
Кокчетавская	Боровское лесохозяйственное хозяйство	4 937
Запретные полосы лесов, защищающие нерестилища ценных промысловых рыб		
Алма-Атинская	Карачингильское госохотхозяйство	600
Леса третьей зоны округов санитарной охраны курортов		
Кокчетавская	Боровское лесохозяйственное хозяйство	45 274
Другие леса в пустынных, полупустынных, степных, лесостепных и малолесных горных районах, имеющие важное значение для защиты окружающей среды		
а) другие леса в пустынных районах		
Алма-Атинская	Карачингильское госохотхозяйство	7 732
б) другие леса в полупустынных, степных, лесостепных районах		
Кокчетавская	Боровское лесохозяйственное хозяйство	9 152
	ВСЕГО по категории	16 884
	Всего лесов, находящихся в ведении ХОЗУ Управления делами Совета Министров Казахской ССР	67 695

РАСПРЕДЕЛЕНИЕ КОЛХОЗНЫХ ЛЕСОВ КАЗАХСКОЙ ССР ПО КАТЕГОРИЯМ ЗАЩИТНОСТИ

Наименование областей	Наименование районов	Общая площадь (в га)
1	2	3
Леса первой группы		
Запретные полосы лесов, защищающие нерестилища ценных промысловых рыб		
Актюбинская	Актюбинский	1
	Ленинский	129
	Мартукский	3
Итого		133
Восточно-Казахстанская	Глубоковский	440
	Зайсанский	565
Итого		1 005
Уральская	Акжайыкский	100
	Бурлинский	500
	Теректинский	300
	Чапаевский	100
Итого		1 000
ВСЕГО по категории		2 138
Защитные полосы лесов вдоль железных дорог		
Восточно-Казахстанская	Глубоковский	211
Защитные полосы лесов вдоль автомобильных дорог общегосударственного, республиканского и областного значения		
Актюбинская	Актюбинский	100
	Алгинский	102
	Ленинский	336
ВСЕГО по категории		538
Леса зеленых зон вокруг городов, других населенных пунктов и промышленных предприятий		
а) лесохозяйственная часть		
Актюбинская	Ленинский	54
Степные колки		
Кокчетавская Кустанайская	Келлеровский	457
	Кустанайский	173
	Федоровский	120
Итого		293
8* Свод законов Казахской ССР, том 7		115

1	2	3
Павлодарская	Щербактинский	2
	Павлодарский	6
	Успенский	54
	Итого	62
Северо-Казахстанская	Бишкульский	868
	Булаевский	1 123
	Пресновский	950
	Советский	133
	Соколовский	142
	Итого	3 216
Семипалатинская	Бородулихинский	414
	Кокпектинский	121
	Маканчинский	98
	Новошувльбинский	695
	Урджарский	311
	Итого	1 639
Уральская	Приуральный	2 100
ВСЕГО по категории		7 767
Другие леса в пустынных, полупустынных, степных, лесостепных и малолесных горных районах, имеющие важное значение для защиты окружающей среды		
а) другие леса в пустынных районах		
Алма-Атинская	Куртинский	108
	Нарынкольский	117
	Талгарский	522
	Уйгурский	398
	Энбекшиказахский	188
	Итого	1 333
Джамбулская	Джувалинский	6
	Красногорский	4
	Курдайский	26
	Луговской	24
	Меркенский	104
	Чүйский	11
Итого		175
Кзыл-Ординская	Чинлийский	55
	Кармакчинский	46
	Казалинский	522
	Итого	623
Талды-Курганская	Алакульский	380
	Андреевский	752
	Капальский	30
	Кировский	51
	Панфиловский	162
	Саркандский	1 199
	Талды-Курганский	120
Итого		2 694

1	2	3
Чимкентская	Туркестанский	400
	Тюлькубасский	100
	Итого	500
	ВСЕГО	5 325
б) другие леса в полупустынных, степных, лесостепных районах		
Восточно-Казахстанская	Глубоковский	9 936
	ВСЕГО по категории	15 261
	ВСЕГО колхозных лесов	25 969

ОБ ОБЪЕДИНЕНИИ РЕШЕНИЙ ПРАВИТЕЛЬСТВА КАЗАХСКОЙ ССР ПО ВОПРОСАМ ВОСПРОИЗВОДСТВА ЛЕСОВ И ЛЕСОСЕМЕННОМУ ДЕЛУ¹

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 22 июня 1982 г. № 266

(СП Казахской ССР, 1982 г., № 14, ст. 59)

В целях взаимной увязки и устранения множественности нормативных актов по воспроизводству лесов и лесосеменному делу считать необходимым объединить ранее принятые решения Правительства Казахской ССР по указанным вопросам. В связи с этим Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Установить, что воспроизводство лесных ресурсов является одной из важнейших государственных задач в системе мер по улучшению ведения лесного хозяйства республики.

2. Министерству лесного хозяйства Казахской ССР:

а) организовать лесосеменное дело на современном научно-техническом уровне с учетом необходимости максимального обеспечения лесокультурных работ семенами древесных и кустарниковых пород с улучшенными наследственными свойствами и высокими посевными качествами, продолжить работы по созданию постоянной лесосеменной базы на селекционной основе, закончить в ближайшие годы селекционную инвентаризацию насаждений ценных лесообразующих пород, обеспечить дальнейшую концентрацию работ по созданию лесосеменной базы в специализированных лесосеменных хозяйствах и на крупных лесосеменных плантациях;

б) принимать в урожайные годы меры к обеспечению заготовки семян хвойных пород с учетом создания одно-двухлетнего резервного фонда их сверх ежегодной потребности;

в) продолжить работы по созданию сети крупных постоянных лесных питомников с применением в них прогрессивных технологий выращивания посадочного материала, комплексной механизации, химизации и автоматизированных способов орошения. Увеличивать объемы применения в лесокультурном производстве крупномерного посадочного мате-

¹ Пункты 6 и 10 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

риала, а также сеянцев и саженцев с необнаженной корневой системой. Шире использовать в соответствующих лесорастительных зонах республики теплицы с полиэтиленовым покрытием для ускоренного выращивания посадочного материала;

г) производить выращивание посадочного материала в лесных питомниках в объемах, обеспечивающих потребности лесохозяйственных предприятий, а также других предприятий, учреждений и организаций, выполняющих работы по лесовосстановлению и лесоразведению;

д) своевременно проводить работы по лесовосстановлению и лесоразведению способами, обеспечивающими создание в наиболее короткие сроки высокопродуктивных лесов из хозяйственно-ценных древесных пород, улучшать качество и повышать уровень механизации лесокультурных работ. Обеспечить широкое внедрение в лесокультурное производство новой техники и прогрессивных технологий, химических средств борьбы с сорной растительностью;

е) расширять закладку плантаций для выращивания новогодних елок с целью удовлетворения потребности в них населения города Алма-Аты, областных центров и крупных промышленных городов;

ж) продолжить работы по облесению не покрытых лесом площадей и реконструкции малоценных насаждений в горных лесах Алтая, Заилийского и Джунгарского Алатау, увеличивать объемы посева и посадки леса на песках;

з) проводить в зоне отдыха трудящихся города Алма-Аты, а также в пригородных лесах и зеленых зонах других городов лесокультурные работы, направленные на улучшение ландшафтного строения насаждений, повышение их эстетических свойств и создание благоприятных условий для отдыха населения;

и) сосредоточить научные исследования на:

— повышении уровня механизации лесокультурных работ, производительности труда, разработке и внедрении новых прогрессивных технологических приемов выполнения основных производственных процессов;

— изучении проблем лесокультурного производства и выработке соответствующих рекомендаций для условий Казахстана и прежде всего для горных, пустынных и полупустынных районов;

— решении проблем по преодолению периодичности плодоношения насаждений, удлинению сроков хранения лесных семян и механизации трудоемких процессов по их сбору;

— расширении работ по интродукции древесных пород, географическим посадкам, по выращиванию декоративных деревьев и кустарников для улучшения природных ландшафтов зеленых зон и зон массового отдыха населения;

— изучении и разработке мероприятий по комплексному использованию и воспроизводству кедровых лесов Восточного Казахстана.

3. Министерству лесной и деревообрабатывающей промышленности Казахской ССР:

а) при заготовке и трелевке древесины соблюдать требования по сохранению благоприятных условий для восстановления лесов на вырубках;

б) установить постоянный контроль за выполнением подведомственными лесозаготовительными предприятиями планов по посеву и посадке леса, имея в виду проведение лесовосстановительных работ на лесосеках в течение ближайших 2—3 лет после рубки;

в) обеспечивать при разработке лесосек сбор шишек хвойных по-

род и передачу их лесохозяйственным предприятиям для переработки на семена.

4. Госплану Казахской ССР и Министерству мелiorации и водного хозяйства Казахской ССР предусматривать в ежегодных планах объемы строительно-монтажных работ, выполняемых подрядным способом, по устройству оросительной сети в лесных питомниках лесохозяйственных предприятий.

Министерству мелiorации и водного хозяйства Казахской ССР оказывать техническую помощь в проектировании и строительстве оросительных систем в лесных питомниках.

5. Разрешить Министерству лесного хозяйства Казахской ССР и подведомственным ему предприятиям беспрепятственный сбор семян древесных и кустарниковых пород в парках, рощах, на улицах городов и рабочих поселков.

7. Запретить в период лесопосадок и ухода за лесными культурами использование специалистов, бригадиров, рабочих производственных бригад, имеющих закрепленные за ними лесопосадки, на других работах, не связанных с выращиванием лесонасаждений.

8. Министерством, государственным комитетам и ведомствам Казахской ССР, облисполкомам совместно с общественными организациями проводить организаторскую работу по привлечению населения, коллективов предприятий и организаций, пионеров и школьников к проведению месячников «Леса и сада», к активному участию их в озеленении городов, поселков, закладке памятных парков, аллей, скверов, цветников, а также в создании зеленых зон и защитных насаждений.

9. Государственному комитету Казахской ССР по телевидению и радиовещанию, редакциям республиканских, областных и районных газет систематически освещать в газетах, по радио и телевидению работу лучших предприятий, учреждений, организаций, учебных заведений и отдельных граждан по посадке лесных культур, защитных лесонасаждений, рощ и парков, озеленению городов и населенных пунктов, закладке плодовых садов, а также по охране лесонасаждений от порубок, пожаров, вредителей леса и сада.

§ 3. ОХРАНА И ЗАЩИТА ЛЕСОВ

**ОБ ОБЪЕДИНЕНИИ РЕШЕНИЙ ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАЗАХСКОЙ ССР ПО ВОПРОСАМ ОХРАНЫ ЛЕСОВ
ОТ ПОЖАРОВ И ЗАЩИТЫ ИХ ОТ ВРЕДНЫХ НАСЕКОМЫХ
И БОЛЕЗНЕЙ¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 14 сентября 1981 г. № 403**

(СП Казахской ССР, 1981 г., № 19, ст. 51)

В целях взаимной увязки и устранения множественности нормативных актов об охране лесов от пожаров и защите их от вредных насекомых и болезней считать необходимым объединить ранее принятые решения Правительства Казахской ССР по указанным вопросам. В связи с этим Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Установить, что охрана лесов от пожаров и защита их от вредных насекомых и болезней является одной из важнейших государственных задач.

Министерствам, государственным комитетам и ведомствам республики, предприятиям, учреждениям и организациям, проводящим лесозаготовительные, лесохозяйственные и другие работы в лесу или имеющим на территории государственного лесного фонда производственные объекты, обеспечивать строгое соблюдение Правил пожарной безопасности в лесах СССР, утвержденных постановлением Совета Министров СССР от 18 июня 1971 г. № 395², с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров СССР от 15 июля 1977 г. № 654.

2. Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, министерствам, государственным комитетам и ведомствам республики, имеющим в своем ведении леса:

а) обеспечивать:

разработку и осуществление по каждому лесохозяйственному предприятию, государственному заповеднику, лесохозяйственному хозяйству, колхозу, совхозу и другим предприятиям, учреждениям и организациям

¹ Пункт 22 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

² См. том 4 Свода законов СССР.

комплекса конкретных мероприятий, направленных на предотвращение возникновения и распространения лесных пожаров, особенно в лесах зеленых зон городов и промышленных центров, в местах массового отдыха трудящихся, в горных и тугайных лесах, а также разработку оперативных планов тушения лесных пожаров, принимая меры к устранению и предупреждению захламленности лесов;

систематический контроль за деятельностью подведомственных предприятий в части противопожарной охраны лесов, организации работы лесной охраны и лесопожарной службы;

устройство защитных минерализованных полос вдоль лесных дорог, вокруг хвойных молодняков, лесных культур, ценных лесных массивов, жилых и производственных объектов, расположенных в лесу;

организацию пожарно-химических станций и строительство наблюдательных вышек, зданий пожарно-химических станций, складов для хранения противопожарного оборудования, инвентаря и ядохимикатов, водоемов, лесных дорог и других объектов противопожарного назначения, а также установку средств телефонной связи и радиосвязи;

оснащение пожарно-химических станций транспортом, пожарным оборудованием и инвентарем, укомплектование при них команд, проведение обучения работников пожарно-химических станций, государственной лесной охраны и членов добровольных пожарных дружин противопожарным правилам, тактике, методам и способам тушения лесных пожаров, организацию авиадесантных пожарных команд;

приведение до наступления пожароопасного сезона в состояние повышенной готовности всех средств наблюдения и пожаротушения;

установку в лесах, наиболее часто посещаемых населением, по лесным дорогам общего пользования, в местах работы лесозаготовительных и других предприятий, учреждений и организаций плакатов и аншлагов, предупреждающих о необходимости строгого соблюдения Правил пожарной безопасности в лесах СССР и мерах ответственности за их нарушение;

проведение широкой разъяснительной работы среди населения по вопросам охраны лесов от пожаров и привлечение населения к борьбе с ними;

осуществление необходимых мероприятий по предотвращению распространения вредных для леса насекомых и болезней, строго контролируя соблюдение санитарных требований при оставлении в весенне-летний период древесины на лесосеках и складах в лесу, за очисткой лесосек от порубочных остатков и за проведением профилактических обработок и истребительных мер борьбы против вредных насекомых в питомниках, лесных культурах, лесонасаждениях;

выполнение установленной технологии при авиационно-химических работах по борьбе с вредителями леса, а также усиление контроля за хранением и использованием ядохимикатов, обращая особое внимание на то, чтобы все работы, связанные с применением ядохимикатов, обязательно проводились бы под непосредственным руководством квалифицированных специалистов;

проведение необходимых мероприятий по предупреждению массового размножения опасных для леса насекомых в поврежденных пожарами и ослабленных лесонасаждениях и приведению их в необходимое санитарное состояние;

более широкое применение биологических методов борьбы с вредными для леса насекомыми;

усиление научно-исследовательских работ в области совершенствования химических и биологических методов борьбы с вредными для ле-

са насекомыми и по изысканию новых методов и средств тушения лесных пожаров;

б) повысить требовательность к работникам государственной лесной охраны, руководителям предприятий, учреждений, организаций, осуществляющих работы или имеющих жилые и производственные объекты в лесу, а также к гражданам за строгое соблюдение Правил пожарной безопасности в лесах СССР, Санитарных правил в лесах СССР и других нормативных актов по вопросам охраны и защиты лесов, в том числе за оснащение этих предприятий, учреждений, организаций пожарным оборудованием и средствами пожаротушения в полном соответствии с установленными нормами;

в) запрещать использование в течение пожароопасного сезона на работах в лесу автомобилей, тракторов и других транспортных средств с неисправностями в системах зажигания и питания двигателей и без искрогасителей, не допуская к работам в лесу в пожароопасный сезон лесозаготовительные и другие предприятия, учреждения, организации, не выполняющие установленные правила пожарной безопасности.

Министерству лесного хозяйства Казахской ССР в течение пожароопасного сезона ежемесячно докладывать Совету Министров Казахской ССР о состоянии охраны лесов от пожаров.

3. Министерством, государственным комитетам и ведомствам Казахской ССР, предприятиям, учреждениям и организациям не допускать завоза на территорию государственного лесного фонда и земельные участки, непосредственно примыкающие к лесам, древесины, зараженной вредными насекомыми и болезнями, а также хранения леса в неокоренном виде (в период с 15 апреля до 15 сентября), завозимого на территорию государственного лесного фонда в пределах до двух километров от границы леса.

При необходимости завоза древесины на территорию государственного лесного фонда и в районы, прилегающие к лесам на расстоянии до 10 километров, предприятия, учреждения, организации обязаны получить в управлении лесного хозяйства и охраны леса облисполкома специальное разрешение на право завоза древесины.

4. Облисполкомам и райисполкомам:

а) принимать меры к усилению охраны лесов от пожаров с учетом местных условий, повышению ответственности руководителей лесохозяйственных предприятий, государственных заповедников, лесохозяйственных хозяйств, колхозов, совхозов и других предприятий, учреждений и организаций, имеющих леса, за своевременное и в полном объеме проведение предупредительных и оперативных противопожарных мероприятий и строгое соблюдение Правил пожарной безопасности в лесах СССР;

б) оказывать содействие в строительстве дорог противопожарного назначения, аэродромов и посадочных площадок для самолетов и вертолетов, используемых для охраны лесов, в завозе горючего и смазочных материалов в районы действия подразделений авиационной охраны лесов, а также в обеспечении лиц, привлекаемых для тушения лесных пожаров, средствами передвижения и питанием;

в) выделять на пожароопасный сезон в распоряжение лесохозяйственных органов необходимое количество автомобилей, катеров и других транспортных средств с запасом горючего;

г) обеспечивать координацию всех мероприятий по борьбе с лесными пожарами на территории области, района, создавая в необходимых случаях специальные комиссии для этой цели;

д) принимать в период высокой пожарной опасности дополнитель-

ные меры к усилению охраны лесов от пожаров, запрещая в необходимых случаях посещение населением лесов и въезд в них транспорта;

е) устанавливать порядок привлечения населения, пожарной техники и транспортных средств предприятий, учреждений, организаций для тушения лесных пожаров.

Расходы, связанные с оплатой работ по тушению лесных пожаров, относить за счет средств предприятий, учреждений, организаций, министерств, государственных комитетов и ведомств республики, являющихся держателями лесного фонда.

5. Запретить в пожароопасный сезон привлекать работников государственной лесной охраны, а также автомобили и лошадей лесохозяйственных предприятий на другие работы, не связанные с охраной леса.

6. Министерству внутренних дел Казахской ССР:

оказывать постоянную помощь государственной лесной охране в обеспечении соблюдения предприятиями, учреждениями, организациями и гражданами Правил пожарной безопасности в лесах СССР, особенно в местах массового отдыха трудящихся, организовывая в необходимых случаях совместные рейды и патрулирование работников милиции, лесной охраны и членов народных дружин, а также в организации тушения возникающих лесных пожаров;

регулярно проводить проверки противопожарного состояния объектов лесозаготовительных и других предприятий, учреждений, организаций, производящих работы или осуществляющих проведение культурно-массовых и других мероприятий в лесу.

7. Министерству лесной и деревообрабатывающей промышленности Казахской ССР осуществлять ежегодно до наступления пожароопасного сезона в закрепленных за подведомственными ему лесозаготовительными предприятиями лесосырьевых базах комплекс предупредительных противопожарных мероприятий, а в пожароопасный сезон обеспечивать в местах лесозаготовок, первичной переработки древесины, на лесных складах и в местах других работ в лесу строгий противопожарный режим и выделение необходимых средств пожаротушения.

8. Казахскому управлению гражданской авиации:

принять меры к улучшению авиационного обслуживания работ по охране лесов от пожаров и защите их от вредных насекомых и болезней, выделять для этих целей вертолеты и самолеты, оборудованные радиостанциями для двусторонней связи летчика-наблюдателя с наземными станциями лесопожарной службы;

полностью обеспечивать потребность Министерства лесного хозяйства Казахской ССР в вертолетах по действующим нормам и установить строгий контроль за использованием их по прямому назначению.

9. Министерству сельского хозяйства Казахской ССР, другим министерствам, государственным комитетам и ведомствам республики, имеющим сельскохозяйственные предприятия, обеспечивать в лесах, закрепленных в долгосрочное пользование за этими предприятиями, соблюдение Правил пожарной безопасности в лесах СССР, Санитарных правил в лесах СССР и других нормативных актов по вопросам охраны и защиты лесов.

10. Управлениям Алма-Атинской, Западно-Казахстанской, Целинной железных дорог, а также министерствам, государственным комитетам и ведомствам республики, имеющим в своем ведении железнодорожные подъездные пути, проходящие через лесные массивы, до наступления пожароопасного сезона проводить опашку и очистку полос железнодорожного отвода от легковоспламеняющихся материалов, содержать

в исправном состоянии искроуловительные устройства на всех локомотивах.

11. Министерством, государственным комитетам и ведомствам республики, предприятиям, учреждениям, организациям, получающим в лесу лесосеки для заготовки древесины и земельные участки для организации домов отдыха, пионерских лагерей, туристских баз и подсобных хозяйств, строго соблюдать установленные правила пожарной безопасности в местах проведения работ и в прилегающих к ним лесных участках.

12. Установить, что геологоразведочные, топографические, геодезические, лесоустроительные и другие экспедиции, партии и отряды, а также предприятия, учреждения и организации, проводящие в лесу культурно-массовые мероприятия, допускаются к проведению работ и отдыха на территории государственного лесного фонда только после регистрации их в лесохозяйственных предприятиях и ознакомления с правилами пожарной безопасности в лесах.

13. Управлениям Алма-Атинской, Западно-Казахстанской, Целинной железных дорог, Казахскому управлению гражданской авиации, Министерству автомобильного транспорта Казахской ССР, Главному управлению речного флота при Совете Министров Казахской ССР обеспечивать:

внеочередную продажу проездных билетов работникам государственной лесной охраны и лесохозяйственных органов, а также рабочим при следовании их на тушение лесных пожаров и обратно;

внеочередную перевозку пожарной техники, инвентаря, химикатов горючего и смазочных материалов для самолетов, вертолетов и других транспортных средств, предназначенных для борьбы с лесными пожарами, а также продуктов питания для лиц, занятых на тушении лесных пожаров.

14. Министерству связи Казахской ССР, управлениям Алма-Атинской, Западно-Казахстанской, Целинной железных дорог, Казахскому управлению гражданской авиации, Главному управлению речного флота при Совете Министров Казахской ССР, другим министерствам, государственным комитетам и ведомствам республики, имеющим средства связи, предоставлять работникам государственной лесной охраны, ответственным за охрану лесов от пожаров, право внеочередного пользования для служебных целей всеми средствами связи (радио, телефон, селектор, телеграф) в период тушения лесных пожаров.

15. Министерству связи Казахской ССР и Министерству лесного хозяйства Казахской ССР обеспечивать бесперебойную устойчивую работу всех средств связи, используемых работниками государственной лесной охраны в пожароопасный сезон.

16. Министерству внутренних дел Казахской ССР, Министерству юстиции Казахской ССР, органам прокуратуры республики своевременно расследовать и рассматривать дела на лиц, виновных в возникновении лесных пожаров и других преступных нарушениях правил пожарной безопасности в лесах.

17. Казахскому республиканскому управлению по гидрометеорологии и контролю природной среды обеспечивать оперативное обслуживание Министерства лесного хозяйства Казахской ССР, управлений лесного хозяйства и охраны леса облисполкомов и лесохозяйственных предприятий метеорологической информацией и прогнозами пожарной опасности в лесах.

18. Государственному комитету Казахской ССР по материально-техническому снабжению предусматривать выделение Министерству

лесного хозяйства Казахской ССР фондов на оборудование для оснащения пожарно-химических станций.

19. Министерству торговли Казахской ССР предусматривать выделение за счет рыночных фондов республики по 50 мотоциклов в год для продажи работникам государственной лесной охраны по разнарядкам Министерства лесного хозяйства Казахской ССР.

20. Министерству просвещения Казахской ССР проводить беседы среди школьников о народнохозяйственном значении лесных богатств и необходимости строгого соблюдения правил пожарной безопасности в лесу.

21. Министерству культуры Казахской ССР, Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, Государственному комитету Казахской ССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли, Государственному комитету Казахской ССР по телевидению и радиовещанию, Государственному комитету Казахской ССР по кинематографии принять меры к усилению пропаганды мероприятий по охране лесов от пожаров и бережному к ним отношению через печать, радио, кино и телевидение.

О МЕРАХ ПО УСИЛЕНИЮ МАТЕРИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА УЩЕРБ, ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 1 марта 1974 г. № 109**

(СП Казахской ССР, 1974 г., № 7, ст. 28)

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Утвердить и ввести в действие с 1 апреля 1974 года таксы для исчисления размера взысканий за ущерб, причиненный лесному хозяйству:

а) населением незаконной порубкой или повреждением деревьев и кустарников до степени прекращения роста согласно приложению № 1;

б) предприятиями, организациями (в том числе колхозами), учреждениями и гражданами:

— повреждением деревьев и кустарников, не влекущим прекращения роста, согласно приложению № 2;

— уничтожением или повреждением лесных культур, молодняков естественного происхождения, самосева и подроста на площадях, предназначенных под лесовозобновление, согласно приложению № 3;

— уничтожением или повреждением семян и саженцев в лесных питомниках и на плантациях согласно приложению № 4;

— самовольным сенокошением и пастьбой скота в лесах и на землях государственного лесного фонда, не покрытых лесом, согласно приложению № 5;

— самовольным сбором дикорастущих плодов, орехов, грибов, ягод и т. п. на участках, где это запрещено или допускается только по лесным билетам, согласно приложению № 6²;

— уничтожением или повреждением муравейников в лесах согласно приложению № 7.

¹ Пункты 2 и 3 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

² Абзацы пятый и шестой подпункта «б» пункта 1 с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 172 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 11, ст. 49).

ТА К С А

ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЙ ЗА УЩЕРБ, ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ НАСЕЛЕНИЕМ НЕЗАКОННОЙ ПОРУБКой ИЛИ ПОВРЕЖДЕНИЕМ ДЕРЕВЬЕВ И КУСТАРНИКОВ (ДО СТЕПЕНИ ПРЕКРАЩЕНИЯ РОСТА) ¹

(в рублях и копейках)

Диаметр дерева у пня (в сантиметрах)	Размер взысканий за ущерб			
	леса I группы		леса II группы	леса III группы
	леса, государственных за- поведников, почвозащитные, полезащитные, курортные, леса зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городские ле- са, ленточные боры и степ- ные «колки»	осталь- ные леса		

За каждое срубленное или поврежденное дерево (до степени прекращения роста)

до 12 см включительно	11-00	9-00	7-50	5-00
от 12,1 до 16 см	16-00	12-50	9-50	7-00
от 16,1 до 20 см	21-00	17-00	14-00	10-00
от 20,1 до 24 см	29-00	23-00	17-50	12-00
от 24,1 до 28 см	37-00	29-50	22-50	16-00
от 28,1 до 32 см	46-00	37-00	28-50	20-00
от 32,1 до 36 см	59-00	47-00	36-00	26-00
от 36,1 до 40 см	75-00	60-00	44-00	31-00
от 40,1 до 44 см	100-00	80-00	52-50	37-00
от 44,1 до 48 см	125-00	100-00	62-00	43-50
от 48,1 до 52 см	157-50	126-00	72-50	51-00
За каждый сантиметр диаметра сверх 52 см	9-00	7-00	3-00	2-00
Кустарниковые породы за каж- дый куст	8-00	6-00	4-00	3-00

Примечания: 1. Определение группы леса, в которой причинен ущерб лесному хозяйству, производится согласно постановлению Совнаркома СССР от 23 апреля 1943 г. № 430 и другим решениям Правительства СССР и Правительства Казахской ССР о распределении лесов на группы.

2. За незаконную порубку или повреждение (до степени прекращения роста) деревьев ореха грецкого, ели тянь-шаньской, туй, груши, кизила, яблони, платана (чицара), фисташки, миндаля, а также хвойных пород в период декабря — января размер взысканий во всех группах лесов исчисляется по настоящей таксе, установленной для лесов государственных заповедников, почвозащитных, полезашитных, курортных, лесов зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городских лесов, ленточных боров и степных «колков», увеличенной вдвое.

3. За незаконную порубку или повреждение (до степени прекращения роста) деревьев дуба, других твердолиственных пород, кедра, а также ореховых и плодовых деревьев (кроме указанных в примечании 2 к настоящей таксе) размер взысканий во всех группах лесов исчисляется по таксе, установленной для лесов государственных заповедников, почвозащитных, полезашитных, курортных, лесов зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городских лесов, ленточных боров и степных «колков».

4. В случае присвоения срубленных с корня, а также буреломных и ветровальных деревьев или самовольной порубки сухостойных деревьев размер взыскания исчисляется по настоящей таксе, уменьшенной вдвое.

¹ Дополнено пунктом 4 постановления Совета Министров Казахской ССР от 20 мая 1977 г. № 263 (СП Казахской ССР, 1977 г., № 13, ст. 50).

ТА К С А

ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЙ ЗА УЩЕРБ, ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ ПРЕДПРИЯТИЯМИ, ОРГАНИЗАЦИЯМИ (В ТОМ ЧИСЛЕ КОЛХОЗАМИ), УЧРЕЖДЕНИЯМИ И ГРАЖДАНАМИ ПОВРЕЖДЕНИЕМ ДЕРЕВЬЕВ И КУСТАРНИКОВ, НЕ ВЛЕКУЩИМ ПРЕКРАЩЕНИЯ РОСТА

(в рублях и копейках)

	Размер взысканий			
	леса I группы		леса II группы	леса III группы
	леса государственных заповедников, почвозащитные, полезащитные, курортные, леса зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городские леса, ленточные боры и степные «колки»	остальные леса		

Древесные породы

За одно поврежденное дерево в возрасте старше 10 лет (не до степени прекращения роста)

7-50 6-00 5-00 3-50

Кустарниковые породы

За один поврежденный куст (не до степени прекращения роста)

5-50 4-00 3-00 2-00

Примечания: 1. Определение группы леса, в которой причинен ущерб лесному хозяйству, производится согласно постановлению Совнаркома СССР от 23 апреля 1943 года № 430 и другим решениям Правительства СССР и Правительства Казахской ССР о распределении лесов на группы.

2. За повреждение (не до степени прекращения роста) деревьев ореха грецкого, ели тянь-шаньской, туи, груши, кизила, яблони, платана (чинара), фисташки, миндаля, а также хвойных пород в период декабря — января размер взысканий во всех группах лесов исчисляется по настоящей таксе, установленной для лесов государственных заповедников, почвозащитных, полезащитных, курортных, лесов зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городских лесов, ленточных боров и степных «колков», увеличенной вдвое.

3. За повреждение (не до степени прекращения роста) деревьев дуба, других твердолиственных пород, кедра, а также ореховых и плодовых деревьев (кроме указанных в примечании 2 к настоящей таксе) размер взысканий во всех группах лесов исчисляется по настоящей таксе, установленной для лесов государственных заповедников, почвозащитных, полезащитных, курортных, лесов зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городских лесов, ленточных боров и степных «колков».

4. За повреждение (не до степени прекращения роста) деревьев в возрасте до 10 лет размер взысканий определяется по таксе, установленной для исчисления размера взысканий за ущерб, причиненный лесному хозяйству предприятиями, организациями (в том числе колхозами), учреждениями и гражданами уничтожением или повреждением лесных культур, молодняков естественного происхождения, самосева и подроста на площадях, предназначенных под лесовозобновление (приложение № 3 к настоящему постановлению).

ТАКСА
ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЙ ЗА УЩЕРБ,
ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ ПРЕДПРИЯТИЯМИ,
ОРГАНИЗАЦИЯМИ (В ТОМ ЧИСЛЕ КОЛХОЗАМИ),
УЧРЕЖДЕНИЯМИ И ГРАЖДАНАМИ УНИЧТОЖЕНИЕМ ИЛИ
ПОВРЕЖДЕНИЕМ ЛЕСНЫХ КУЛЬТУР, МОЛОДНЯКОВ
ЕСТЕСТВЕННОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ, САМОСЕВА И ПОДРОСТА
НА ПЛОЩАДЯХ, ПРЕДНАЗНАЧЕННЫХ
ПОД ЛЕСОВОЗОБНОВЛЕНИЕ

(в рублях)

Возраст уничтоженных или поврежденных лесных культур, молодняков естественного происхождения, самосева и подроста	Размер взысканий за один гектар уничтоженных или поврежденных лесных культур, молодняков естественного происхождения, самосева и подроста			
	леса I группы		леса II группы	леса III группы
	леса государственных заповедников, почвозащитные, полезащитные, курортные, леса зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городские леса, ленточные боры и степные «колки»	остальные леса		
до 5 лет	435	360	290	200
6—10 лет	595	460	355	220

Примечания: 1. Определение группы леса, в которой причинен ущерб лесному хозяйству, производится согласно постановлению Совнаркома СССР от 23 апреля 1943 года № 430 и другим решениям Правительства СССР и Правительства Казахской ССР о распределении лесов на группы.

2. При уничтожении или повреждении лесных культур, молодняков естественного происхождения, самосева и подроста ореха грецкого, ели тянь-шаньской, туя, груши, кизила, яблони, платана (чинара), фисташки, миндаля, а также лесных культур и молодняков, выделенных под лесосеменные участки, размер взысканий исчисляется по настоящей таксе, установленной для лесов государственных заповедников, почвозащитных, полезащитных, курортных, лесов зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городских лесов, ленточных боров и степных «колков», увеличенной вдвое.

3. При уничтожении или повреждении лесных культур, молодняков естественного происхождения, самосева и подроста дуба, других твердолиственных пород, кедра, а также ореховых и плодовых деревьев (кроме указанных в примечании 2 к настоящей таксе) размер взысканий во всех группах лесов исчисляется по настоящей таксе, установленной для лесов государственных заповедников, почвозащитных, полезащитных, курортных, лесов зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городских лесов, ленточных боров и степных «колков».

4. При уничтожении или повреждении лесных культур, молодняков естественного происхождения и подроста в возрасте старше 10 лет размер взысканий определяется по таксе для исчисления размера взысканий за ущерб, причиненный населением незаконной порубкой или повреждением деревьев и кустарников до степени прекращения роста (приложение № 1 к настоящему постановлению).

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4
к постановлению Совета Министров
Казахской ССР
от 1 марта 1974 года № 109

ТА К С А
ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЙ ЗА УЩЕРБ,
ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ ПРЕДПРИЯТИЯМИ,
ОРГАНИЗАЦИЯМИ (В ТОМ ЧИСЛЕ КОЛХОЗАМИ),
УЧРЕЖДЕНИЯМИ И ГРАЖДАНАМИ УНИЧТОЖЕНИЕМ ИЛИ
ПОВРЕЖДЕНИЕМ СЕЯНЦЕВ И САЖЕНЦЕВ В ЛЕСНЫХ
ПИТОМНИКАХ И НА ПЛАНТАЦИЯХ

(в рублях)

Виды уничтоженных или поврежденных сеянцев и саженцев	Единица учета	Размер взысканий за одну единицу уничтоженных или поврежденных сеянцев и саженцев
I. Питомники		
Сеянцы	1 гектар	7800
Саженцы до 5 лет	1000 штук	290
Саженцы основных лесных пород старше 5 лет	1000 штук	520
Саженцы декоративных и техниче- ских пород старше 5 лет	1 штука	6
II. Плантации		
Саженцы всех пород	1 штука	6

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5
к постановлению Совета Министров
Казахской ССР
от 1 марта 1974 года № 109

ТА К С А
ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЙ ЗА УЩЕРБ,
ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ ПРЕДПРИЯТИЯМИ,
ОРГАНИЗАЦИЯМИ (В ТОМ ЧИСЛЕ КОЛХОЗАМИ),
УЧРЕЖДЕНИЯМИ И ГРАЖДАНАМИ САМОВОЛЬНЫМ
СЕНОКОШЕНИЕМ И ПАСТЬБОЙ СКОТА В ЛЕСАХ И НА ЗЕМЛЯХ
ГОСУДАРСТВЕННОГО ЛЕСНОГО ФОНДА, НЕ ПОКРЫТЫХ
ЛЕСОМ¹

(в рублях и копейках)

Категория площадей и виды скота	Размер взысканий за ущерб
1	2
I. При самовольном сенокосении за один гектар	
1. Сенокосные и пастбищные угодья:	
сеяные травы	315.00
улучшенные естественные	160.00

¹ Название приложения — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 172. (СП Казахской ССР, 1982 г., № 11, ст. 49).

1	2
естественные без улучшения:	
в первой группе лесов	80-00
во второй группе лесов	60-00
в третьей группе лесов	40-00
2. Площади вне сенокосных и пастбищных угодий	120-00
II. При самовольной пастьбе скота за одну голову	
1. Пастбищные угодья:	
крупный рогатый скот и лошади в возрасте свыше двух лет	13-50
молодняк крупного рогатого скота и лошадей в возрасте до двух лет и мелкий скот (кроме коз)	4-50
козы	9-00
2. Площади вне пастбищных угодий:	
крупный рогатый скот и лошади в возрасте свыше двух лет	20-00
молодняк крупного рогатого скота и лошадей в возрасте до двух лет и мелкий скот (кроме коз)	7-00
козы	13-50

П р и м е ч а н и е: Если самовольным сенокосением или пастьбой скота уничтожены или повреждены лесные культуры, молодняки естественного происхождения, самосев или подрост, размер взысканий исчисляется одновременно по настоящей таксе и по таксе для исчисления размера взысканий за ущерб, причиненный лесному хозяйству предприятиями, организациями (в том числе колхозами), учреждениями и гражданами уничтожением или повреждением лесных культур, молодняков естественного происхождения, самосева и подростка на площадях, предназначенных под лесовозобновление (приложение № 3 к настоящему постановлению).

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6
к постановлению Совета Министров
Казахской ССР
от 1 марта 1974 года № 109

ТА К С А
ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЙ ЗА УЩЕРБ,
ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ ПРЕДПРИЯТИЯМИ,
ОРГАНИЗАЦИЯМИ (В ТОМ ЧИСЛЕ КОЛХОЗАМИ),
УЧРЕЖДЕНИЯМИ И ГРАЖДАНАМИ САМОВОЛЬНЫМ СБОРОМ
ДИКОРАСТУЩИХ ПЛОДОВ, ОРЕХОВ, ГРИБОВ, ЯГОД И Т. П. НА
УЧАСТКАХ, ГДЕ ЭТО ЗАПРЕЩЕНО ИЛИ ДОПУСКАЕТСЯ
ТОЛЬКО ПО ЛЕСНЫМ БИЛЕТАМ ¹

(в рублях и копейках)

Наименование продукции самовольного сбора	Размер взысканий за один килограмм самовольно заготовленной продукции
Орехи грецкие	4-00
Орехи кедровые	3-00
Шиповник	2-20
Яблоки, груши, сливы, алыча, абрикосы, персики	2-00
Облепиха, барбарис	1-40
Каштан съедобный	1-40

¹ Название приложения — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 172 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 11, ст. 49).

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7
к постановлению Совета Министров
Казахской ССР
от 1 марта 1974 года № 109

ТА К С А
ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЙ ЗА УЩЕРБ,
ПРИЧИНЕННЫЙ ЛЕСНОМУ ХОЗЯЙСТВУ ПРЕДПРИЯТИЯМИ,
ОРГАНИЗАЦИЯМИ (В ТОМ ЧИСЛЕ КОЛХОЗАМИ),
УЧРЕЖДЕНИЯМИ И ГРАЖДАНАМИ УНИЧТОЖЕНИЕМ ИЛИ
ПОВРЕЖДЕНИЕМ МУРАВЕЙНИКОВ В ЛЕСАХ

(в рублях и копейках)

Диаметр муравейника (гнезда) у основания в метрах	Размер взысканий за один уничтоженный или поврежденный муравейник (гнездо)
до 0,7	10-00
0,8—1,0	20-00
1,1—1,3	26-50
1,4—1,6	51-00
1,7—1,9	81-00
2,0 и более	114-50

Примечание. За уничтожение или повреждение муравейников в лесах государственных заповедников, почвозащитных, полезащитных, курортных, лесах зеленых зон вокруг городов и промышленных предприятий, городских лесах, ленточных борах и степных «колках» размер взысканий исчисляется по настоящей таксе, увеличенной вдвое.

Глава 6

ОХРАНА АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

ОБ ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

**ЗАКОН КАЗАХСКОЙ ССР
от 12 июня 1981 г.**

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1981 г., № 25, ст. 482)

Атмосферный воздух является одним из основных жизненно важных элементов окружающей природной среды.

Научно-техническая революция, затрагивающая все стороны жизни общества, высокие темпы развития производства, рост городов, расширяющееся использование атмосферы и возрастающие масштабы воздействия человека на окружающую природную среду требуют повышения внимания к охране атмосферного воздуха.

Советское государство придает большое значение сохранению благоприятного состояния атмосферного воздуха, его восстановлению и улучшению для обеспечения наилучших условий жизни советских людей — их труда, быта, отдыха и охраны здоровья, дальнейшего развития материального производства и культуры.

Конституция СССР и Конституция Казахской ССР предусматривают, что в интересах настоящего и будущих поколений в СССР, в состав которого на основе добровольного объединения и равноправия с другими союзными республиками входит Казахская Советская Социалистическая Республика, принимаются необходимые меры для сохранения в чистоте атмосферного воздуха. Советское государство проводит комплекс научно обоснованных технических, экономических, социальных и иных мероприятий, направленных на предупреждение и устранение загрязнения атмосферного воздуха, других вредных воздействий на него, а также осуществляет международное сотрудничество в этой области.

Советское законодательство призвано активно способствовать охране атмосферного воздуха.

РАЗДЕЛ ПЕРВЫЙ
ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Глава I
ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Задачи законодательства Казахской ССР об охране атмосферного воздуха

Задачами законодательства Казахской ССР об охране атмосферного воздуха являются регулирование общественных отношений в этой области в целях сохранения в чистоте и улучшения состояния атмосферного воздуха, предотвращения и снижения вредных химических, физических, биологических и иных воздействий на атмосферу, вызывающих неблагоприятные последствия для населения, народного хозяйства республики, растительного и животного мира, а также укрепление законности в области охраны атмосферного воздуха.

Статья 2. Законодательство Союза ССР и Казахской ССР об охране атмосферного воздуха

Законодательство Союза ССР и Казахской ССР об охране атмосферного воздуха состоит из Закона СССР «Об охране атмосферного воздуха» и издаваемых в соответствии с ним иных актов законодательства Союза ССР настоящего Закона и других актов законодательства Казахской ССР об охране атмосферного воздуха.

Статья 3. Компетенция Союза ССР в области регулирования отношений по охране атмосферного воздуха

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» ведению Союза ССР в области регулирования отношений по охране атмосферного воздуха подлежат:

- 1) определение общих мероприятий и установление основных положений в области охраны атмосферного воздуха;
- 2) разработка и утверждение общесоюзных планов по охране атмосферного воздуха;
- 3) установление нормативов предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе и уровней вредных физических воздействий на него;
- 4) установление порядка разработки и утверждения нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух, а также нормативов предельно допустимых вредных физических воздействий на него;
- 5) установление единой для Союза ССР системы государственного учета вредных воздействий на атмосферный воздух;
- 6) государственный контроль за охраной атмосферного воздуха и установление порядка его осуществления;
- 7) решение других вопросов общесоюзного значения в области охраны атмосферного воздуха в соответствии с Конституцией СССР и Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха».

Статья 4. Компетенция Казахской ССР в области регулирования отношений по охране атмосферного воздуха

Ведению Казахской ССР в области регулирования отношений по охране атмосферного воздуха вне пределов компетенции Союза ССР подлежат: установление порядка охраны атмосферного воздуха; разра-

ботка и утверждение республиканских планов по охране атмосферного воздуха; осуществление государственного контроля за охраной атмосферного воздуха, а также решение других вопросов в области охраны атмосферного воздуха, если они не отнесены к компетенции Союза ССР.

Глава II

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ В ОБЛАСТИ ОХРАНЫ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Статья 5. Органы государственного управления в области охраны атмосферного воздуха

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» государственное управление в области охраны атмосферного воздуха осуществляется Советом Министров СССР, Советом Министров Казахской ССР, исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, а также специально уполномоченными на то государственными органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 6. Компетенция исполнительных комитетов местных Советов народных депутатов по государственному управлению в области охраны атмосферного воздуха

Исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов осуществляют государственный контроль за соблюдением правил охраны атмосферного воздуха, обеспечивают проведение на территории области, района, города, поселка, села и аула мероприятий по охране атмосферного воздуха, а также осуществляют другие права и обязанности по государственному управлению в области охраны атмосферного воздуха в пределах их компетенции, определяемой законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава III

ПЛАНИРОВАНИЕ МЕРОПРИЯТИЙ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Статья 7. Планирование мероприятий по охране атмосферного воздуха

Задания по охране атмосферного воздуха и мероприятия по предупреждению и устранению причин загрязнения и других вредных воздействий на него, а также по улучшению состояния атмосферы предусматриваются в государственных планах экономического и социального развития.

Статья 8. Согласование мероприятий по охране атмосферного воздуха

Проекты планов по охране атмосферного воздуха, разрабатываемые министерствами, государственными комитетами и ведомствами, предприятиями, учреждениями и организациями, согласовываются с органами, осуществляющими государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава IV

УЧАСТИЕ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, ТРУДОВЫХ КОЛЛЕКТИВОВ И ГРАЖДАН В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ МЕРОПРИЯТИЙ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА¹

Статья 9. Участие общественных организаций и трудовых коллективов в осуществлении мероприятий по охране атмосферного воздуха

Профессиональные союзы, организации молодежи, общества охраны природы, научные общества и другие общественные организации, трудовые коллективы оказывают содействие государственным органам в осуществлении мероприятий по охране атмосферного воздуха.

Общественные организации и трудовые коллективы принимают участие в деятельности, направленной на обеспечение охраны атмосферного воздуха, в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР, а также уставами (положениями) общественных организаций¹.

Статья 10. Участие Казахского добровольного общества охраны природы в осуществлении мероприятий по охране атмосферного воздуха

Казахское добровольное общество охраны природы в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР и своим Уставом способствует привлечению широких слоев населения к активному и непосредственному участию в мероприятиях по охране атмосферного воздуха, осуществляет пропаганду знаний в этой области, содействует государственным органам в охране атмосферного воздуха, а также осуществляет общественный контроль за выполнением законодательства об охране атмосферного воздуха.

Статья 11. Формы участия граждан в осуществлении мероприятий по охране атмосферного воздуха

Граждане оказывают содействие государственным органам в осуществлении мероприятий по охране атмосферного воздуха путем:
внесения предложений об улучшении охраны атмосферного воздуха;
сообщения об известных им нарушениях правил по охране атмосферного воздуха;
непосредственного участия в проведении работ по улучшению охраны атмосферного воздуха.

Статья 12. Обязанность государственных органов по учету предложений общественных организаций, трудовых коллективов и граждан по улучшению охраны атмосферного воздуха

Государственные органы обязаны всемерно учитывать предложения общественных организаций, трудовых коллективов и граждан при осуществлении мероприятий по охране атмосферного воздуха¹.

¹ Заголовок главы IV и статьи 9, 12 — с изменениями, внесенными Указом от 28 августа 1984 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1984 г., № 36, ст. 447).

РАЗДЕЛ ВТОРОЙ
МЕРЫ ОХРАНЫ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Глава V

**НОРМАТИВЫ ПРЕДЕЛЬНО ДОПУСТИМЫХ КОНЦЕНТРАЦИЙ
ЗАГРЯЗНЯЮЩИХ ВЕЩЕСТВ В АТМОСФЕРНОМ ВОЗДУХЕ
И УРОВНЕЙ ВРЕДНЫХ ФИЗИЧЕСКИХ ВОЗДЕЙСТВИЙ НА НЕГО**

Статья 13. Нормативы предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе и уровней вредных физических воздействий на него

Для оценки состояния атмосферного воздуха устанавливаются нормативы предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ и уровней вредных физических воздействий на атмосферу. Эти нормативы должны отвечать интересам охраны здоровья людей и охраны окружающей природной среды.

Статья 14. Порядок установления нормативов предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе и уровней вредных физических воздействий на него

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» нормативы предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе и уровней вредных физических воздействий на него являются едиными для всей территории СССР. В необходимых случаях для отдельных районов устанавливаются более строгие нормативы предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе.

Указанные нормативы и методы их определения утверждаются и вводятся в действие в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Глава VI

**НОРМАТИВЫ ПРЕДЕЛЬНО ДОПУСТИМЫХ ВЫБРОСОВ
ЗАГРЯЗНЯЮЩИХ ВЕЩЕСТВ В АТМОСФЕРНЫЙ ВОЗДУХ
И ВРЕДНЫХ ФИЗИЧЕСКИХ ВОЗДЕЙСТВИЙ НА НЕГО**

Статья 15. Нормативы предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух и вредных физических воздействий на него

В целях охраны атмосферного воздуха устанавливаются нормативы предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ стационарными и передвижными источниками загрязнения, а также нормативы предельно допустимых вредных физических воздействий. Эти нормативы устанавливаются для каждого стационарного источника выбросов или иного вредного воздействия на атмосферный воздух, а также для каждой модели транспортных и иных передвижных средств и установок.

Статья 16. Требования, предъявляемые к нормативам предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух и вредных физических воздействий на него

Нормативы предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферу и предельно допустимых вредных физических воздействий на нее устанавливаются на уровне, при котором выбросы загрязняющих веществ и вредные физические воздействия от конкретного и всех других источников в данном районе с учетом перспективы его развития не приведут к превышению нормативов предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе и предельно допустимых уровней вредных физических воздействий.

Статья 17. Порядок установления нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух и вредных физических воздействий на него

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» нормативы предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух и вредных физических воздействий на него, методы их определения и виды источников, для которых они разрабатываются, утверждаются и вводятся в действие в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Статья 18. Регулирование вредных воздействий на атмосферный воздух при отсутствии нормативов

Вредные воздействия на атмосферный воздух, для которых не установлены соответствующие нормативы, могут допускаться в исключительных случаях по разрешениям, выдаваемым на определенный срок специально уполномоченными на то государственными органами. В течение этого срока должен быть установлен соответствующий норматив предельно допустимого вредного воздействия и проведены необходимые мероприятия по охране атмосферного воздуха.

Глава VII

**РЕГУЛИРОВАНИЕ ВЫБРОСОВ ЗАГРЯЗНЯЮЩИХ ВЕЩЕСТВ
В АТМОСФЕРУ СТАЦИОНАРНЫМИ ИСТОЧНИКАМИ ЗАГРЯЗНЕНИЯ**

Статья 19. Разрешения на выброс загрязняющих веществ в атмосферу стационарными источниками загрязнения

Выброс загрязняющих веществ в атмосферу стационарным источником загрязнения допускается в каждом случае на основании разрешения, выдаваемого специально уполномоченным на то государственным органом.

В разрешении предусматриваются нормативы предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ, а также другие условия и требования, обеспечивающие охрану атмосферного воздуха.

Статья 20. Порядок выдачи разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу стационарными источниками загрязнения

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» порядок выдачи разрешений на выброс загрязняющих веществ в

атмосферу стационарными источниками загрязнения устанавливается Советом Министров СССР.

Статья 21. Обязанности предприятий, учреждений и организаций, деятельность которых связана с выбросами загрязняющих веществ в атмосферу

Предприятия, учреждения и организации, деятельность которых связана с выбросами загрязняющих веществ в атмосферу, обязаны проводить организационно-хозяйственные, технические и иные мероприятия для обеспечения выполнения условий и требований, предусмотренных в разрешениях на выброс, принимать меры по снижению выбросов загрязняющих веществ, обеспечивать бесперебойную эффективную работу и поддержание в исправном состоянии сооружений, оборудования и аппаратуры для очистки выбросов и контроля за ними, а также осуществлять постоянный учет количества и состава загрязняющих веществ, выбрасываемых в атмосферу.

Осуществление мероприятий по охране атмосферного воздуха не должно приводить к загрязнению почв, вод и других природных объектов.

Статья 22. Ограничение, приостановление или запрещение выброса загрязняющих веществ в атмосферу

В случаях нарушения условий и требований, предусмотренных разрешениями, а также когда возникает угроза здоровью населения, выброс загрязняющих веществ в атмосферу должен быть ограничен, приостановлен или запрещен по решению органа, осуществляющего государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, вплоть до прекращения деятельности отдельных промышленных установок, цехов, предприятий, учреждений и организаций.

Статья 23. Иные меры по охране атмосферного воздуха

При превышении в результате аварийной ситуации установленных нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферу руководители предприятий, учреждений и организаций обязаны немедленно сообщить об этом органам, осуществляющим государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, и принять в установленном порядке меры к охране атмосферного воздуха и ликвидации причин и последствий его загрязнения.

Статья 24. Регулирование выбросов загрязняющих веществ в атмосферу при неблагоприятных метеорологических условиях

При получении предупреждения о возможном повышении концентрации загрязняющих веществ в атмосферном воздухе в связи с ожидаемыми неблагоприятными метеорологическими условиями предприятия, учреждения и организации обязаны проводить специально разработанные по согласованию с органами, осуществляющими государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, мероприятия по снижению выбросов таких веществ в атмосферу.

Глава VIII

РЕГУЛИРОВАНИЕ ВЫБРОСОВ ЗАГРЯЗНЯЮЩИХ ВЕЩЕСТВ В АТМОСФЕРУ АВТОМОБИЛЯМИ, САМОЛЕТАМИ, ДРУГИМИ ПЕРЕДВИЖНЫМИ СРЕДСТВАМИ И УСТАНОВКАМИ

Статья 25. Условия проектирования, производства и эксплуатации автомобилей, самолетов, судов, других передвижных средств и установок

Министерства, государственные комитеты и ведомства, предприятия, учреждения и организации, осуществляющие проектирование, производство и эксплуатацию автомобилей, самолетов, судов, других передвижных средств и установок, обязаны разрабатывать и осуществлять комплекс мероприятий по предотвращению и сокращению выбросов в атмосферу загрязняющих веществ этими средствами и установками.

Количество загрязняющих веществ, выбрасываемых транспортными и иными передвижными средствами и установками, не должно превышать нормативов предельно допустимых выбросов.

Статья 26. Осуществление контроля за соблюдением нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ транспортными и иными передвижными средствами и установками

Все транспортные и иные передвижные средства и установки, находящиеся в эксплуатации, должны подвергаться контролю за соблюдением нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ.

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» правила контроля за соблюдением указанных нормативов устанавливаются в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Статья 27. Запрещение производства и эксплуатации транспортных и иных передвижных средств и установок, не удовлетворяющих требованиям охраны атмосферного воздуха

Не допускаются производство и эксплуатация транспортных и иных передвижных средств и установок, в выбросах которых содержание загрязняющих веществ превышает установленные нормативы.

Статья 28. Запрещение въезда автомобильного транспорта или иных передвижных средств в определенные зоны

В целях охраны атмосферного воздуха местными Советами народных депутатов может быть временно или постоянно запрещен въезд автомобильного транспорта или иных передвижных средств в определенные зоны, жилые массивы, места отдыха и туризма в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава IX

РЕГУЛИРОВАНИЕ ВРЕДНЫХ ФИЗИЧЕСКИХ ВОЗДЕЙСТВИЙ НА АТМОСФЕРУ

Статья 29. Мероприятия по предупреждению, снижению и устранению вредных физических воздействий на атмосферу

Местные Советы народных депутатов, министерства, государственные комитеты, ведомства, предприятия, учреждения и организации обя-

заны разрабатывать и осуществлять мероприятия по предупреждению, снижению и устранению вредного воздействия на атмосферу звуковых колебаний, включая шумы, излучения и т. п.

Статья 30. Мероприятия по предупреждению, снижению и устранению вредных воздействий шума

В целях борьбы с производственными и иными шумами должны, в частности, осуществляться: внедрение малошумных технологических процессов; улучшение конструкций транспортных средств и их эксплуатации, а также содержания железнодорожных и трамвайных путей, автомобильных дорог, уличных покрытий; размещение аэродромов и аэропортов, промышленных и других сооружений и оборудования, являющихся источниками шума, на необходимом расстоянии от населенных пунктов и районов жилой застройки; улучшение планировки и застройки городов и других населенных пунктов; размещение вне жилых домов предприятий торговли, общественного питания, ремонтных мастерских, зрелищных и других объектов, являющихся источниками шума и вибраций; организационные мероприятия по предупреждению и снижению бытовых шумов.

Статья 31. Условия, при которых допускаются отдельные виды вредного физического воздействия на атмосферный воздух

В случаях, определяемых законодательством Союза ССР, отдельные виды вредного физического воздействия на атмосферный воздух могут допускаться лишь на основании разрешений, выдаваемых специально уполномоченными на то государственными органами.

Всякое вредное физическое воздействие на атмосферный воздух допускается при условии соблюдения установленных предельно допустимых нормативов, а в случаях, когда на него выдано разрешение,— соблюдения также других требований, предусмотренных этим разрешением. При нарушении указанных требований соответствующая деятельность отдельных промышленных и иных установок, цехов, предприятий, учреждений и организаций может быть приостановлена, ограничена или запрещена по решению органа, осуществляющего государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, впредь до устранения причин, вызвавших превышение предельно допустимых нормативов или нарушение требований, предусмотренных в разрешении.

Статья 32. Обязанности граждан по соблюдению требований, установленных в целях борьбы с бытовым шумом

Граждане обязаны соблюдать требования, установленные в целях борьбы с бытовым шумом в квартирах, а также во дворах жилых домов, на улицах, в местах отдыха и других общественных местах.

Глава X

РАЗМЕЩЕНИЕ, ПРОЕКТИРОВАНИЕ, СТРОИТЕЛЬСТВО И ВВОД В ЭКСПЛУАТАЦИЮ ПРЕДПРИЯТИЙ, СООРУЖЕНИЙ И ДРУГИХ ОБЪЕКТОВ, ВЛИЯЮЩИХ НА СОСТОЯНИЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Статья 33. Условия размещения, проектирования, строительства и ввода в эксплуатацию предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние атмосфере- но-го воздуха

При размещении, проектировании, строительстве и вводе в эксплуатацию новых и реконструированных предприятий, сооружений и других объектов, при совершенствовании существующих и внедрении новых технологических процессов и оборудования необходимо обеспечивать соблюдение нормативов вредных воздействий на атмосферный воздух. При этом должны предусматриваться улавливание, утилизация, обезвреживание вредных веществ и отходов или полное исключение выбросов загрязняющих веществ, выполнение других требований по охране атмосферного воздуха, исходя из того, чтобы совокупность выбросов, а также вредных физических воздействий от проектируемых, действующих и планируемых к строительству в будущем предприятий, сооружений и других объектов не привела к превышению нормативов предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе и нормативов предельно допустимых уровней вредных физических воздействий на него.

Запрещается ввод в эксплуатацию новых и реконструированных предприятий, сооружений и других объектов, не удовлетворяющих требованиям по охране атмосферного воздуха.

Экспертиза проектов технико-экономических обоснований на строительство и реконструкцию объектов на территории республики в части соблюдения требований по предотвращению загрязнения атмосферы производится органами, осуществляющими государственный контроль за охраной атмосферного воздуха.

Предприятия, учреждения и организации, деятельность которых связана с выбросами загрязняющих веществ в атмосферу, независимо от времени ввода их в действие, должны быть оснащены сооружениями, оборудованием и аппаратурой для очистки выбросов в атмосферу и средствами контроля за количеством и составом выбрасываемых загрязняющих веществ.

Министерства, государственные комитеты и ведомства обязаны осуществлять контроль за проектированием, строительством и эксплуатацией сооружений, оборудования и аппаратуры для очистки выбросов в атмосферу от загрязняющих веществ и снижения вредного физического воздействия на нее, а также за оснащением их приборами, необходимыми для постоянного наблюдения за эффективностью очистки, величиной выбросов и вредных физических воздействий на атмосферный воздух.

Статья 34. Порядок внесения и рассмотрения предложений по размещению новых и реконструируемых предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состоя- ние атмосферного воздуха

Внесение и рассмотрение предложений по размещению на территории республики новых и реконструируемых предприятий, сооружений и

других объектов, влияющих на состояние атмосферного воздуха, осуществляется в порядке, установленном законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 35. Согласование мест строительства, проектов строительства и реконструкции предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние атмосферного воздуха

Определение мест строительства, проекты строительства и реконструкции предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние атмосферного воздуха, согласовываются с органами, осуществляющими государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, и другими органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XI

**ВЫПОЛНЕНИЕ ТРЕБОВАНИЙ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА
ПРИ РАЗМЕЩЕНИИ И РАЗВИТИИ ГОРОДОВ
И ДРУГИХ НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТОВ**

Статья 36. Учет состояния атмосферного воздуха при планировании размещения и развития городов и других населенных пунктов

При планировании размещения и развития городов и других населенных пунктов должны учитываться состояние атмосферного воздуха, прогноз его изменения и задача охраны атмосферного воздуха от вредных воздействий.

Статья 37. Требования по охране атмосферного воздуха при проектировании, застройке, реконструкции городов и других населенных пунктов

Проектирование, застройка, реконструкция городов и других населенных пунктов проводятся в соответствии с санитарно-гигиеническими и другими нормами и правилами по охране атмосферного воздуха.

Советы народных депутатов должны принимать меры к улучшению благоустройства и озеленению территории населенных пунктов, а предприятия, учреждения и организации — занимаемых ими производственных и иных площадей с целью предотвращения или уменьшения загрязнения атмосферного воздуха.

В районах, на атмосферный воздух которых влияет деятельность групп предприятий, учреждений и организаций, в установленном порядке разрабатываются и осуществляются комплексные мероприятия по оздоровлению атмосферного воздуха.

Статья 38. Меры, принимаемые в случаях невозможности уменьшения вредного воздействия на атмосферный воздух до установленных нормативов

В случаях невозможности уменьшения выбросов загрязняющих веществ и вредных физических воздействий на атмосферный воздух до установленных нормативов соответствующие предприятия, сооружения и иные объекты закрываются или их производственный профиль подлежит изменению.

Глава XII

СОБЛЮДЕНИЕ ТРЕБОВАНИЙ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА ПРИ ВНЕДРЕНИИ ОТКРЫТИЙ, ИЗОБРЕТЕНИЙ, НОВЫХ ТЕХНИЧЕСКИХ СИСТЕМ, А ТАКЖЕ ПРИ ЗАКУПКЕ ИМПОРТНОГО ОБОРУДОВАНИЯ

Статья 39. Запрещение внедрения открытий, изобретений, рационализаторских предложений, новых технических систем, веществ и материалов, а также приобретения в зарубежных странах технологического оборудования и других объектов, не удовлетворяющих требованиям по охране атмосферного воздуха

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» запрещается внедрение открытий, изобретений, рационализаторских предложений, новых технических систем, веществ и материалов, а также приобретение в зарубежных странах технологического оборудования и других объектов, если они не удовлетворяют установленным в СССР требованиям по охране атмосферного воздуха и не обеспечены техническими средствами контроля за выбросами в атмосферный воздух.

Глава XIII

ВЫПОЛНЕНИЕ ТРЕБОВАНИЙ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА ПРИ ПРИМЕНЕНИИ СРЕДСТВ ЗАЩИТЫ РАСТЕНИЙ, МИНЕРАЛЬНЫХ УДОБРЕНИЙ И ДРУГИХ ПРЕПАРАТОВ

Статья 40. Порядок согласования перечня препаратов, применение которых разрешается в народном хозяйстве, и способов их применения

Перечень средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов, применение которых разрешается в народном хозяйстве, а также способы их применения подлежат согласованию со специально уполномоченными органами государственного контроля за охраной атмосферного воздуха в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР.

При создании новых препаратов, применяемых для указанных целей, должны разрабатываться нормативы предельно допустимых концентраций и методы определения остаточных количеств этих препаратов в атмосферном воздухе.

Статья 41. Соблюдение правил транспортировки, хранения и применения средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов

Колхозы, совхозы, другие предприятия, учреждения, организации, а также граждане обязаны соблюдать правила транспортировки, хранения и применения средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов с тем, чтобы не допускать загрязнения ими атмосферного воздуха.

Глава XIV

ВЫПОЛНЕНИЕ ТРЕБОВАНИЙ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА ПРИ ДОБЫЧЕ ПОЛЕЗНЫХ ИСКОПАЕМЫХ, РАЗМЕЩЕНИИ И ЭКСПЛУАТАЦИИ ТЕРРИКОНОВ И ОТВАЛОВ

Статья 42. Соблюдение требований по охране атмосферного воздуха при добыче полезных ископаемых, взрывных работах, размещении и эксплуатации терриконов, отвалов и свалок

Добыча полезных ископаемых, взрывные работы, размещение и эксплуатация терриконов, отвалов и свалок должны проводиться с соблюдением правил по предотвращению или сокращению загрязнения атмосферного воздуха способами, согласованными с органами, осуществляющими государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, а также другими органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 43. Запрещение размещения в населенных пунктах терриконов, отвалов, складирования отходов, являющихся источниками загрязнения атмосферного воздуха

Размещение в населенных пунктах терриконов, отвалов, складирование промышленных отходов, производственного, бытового мусора и других отходов, являющихся источниками загрязнения атмосферного воздуха пылью, вредными газообразными и дурнопахнущими веществами, а также сжигание указанных отходов на территории предприятий, учреждений, организаций и населенных пунктов запрещаются, кроме случаев, когда сжигание осуществляется с использованием специальных установок при соблюдении требований по охране атмосферного воздуха.

Предприятия, учреждения и организации обязаны обеспечивать своевременный вывоз загрязняющих атмосферный воздух отходов на предприятия, использующие их в качестве сырья, или на специализированные свалки.

Глава XV

РЕГУЛИРОВАНИЕ ПОТРЕБЛЕНИЯ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ НУЖД

Статья 44. Требования, предъявляемые к потреблению атмосферного воздуха для производственных нужд

При проектировании предприятий, сооружений и других объектов, а также при создании и совершенствовании технологических процессов и оборудования должны предусматриваться меры, обеспечивающие минимально необходимое потребление атмосферного воздуха для производственных нужд.

Потребление воздуха для производственных нужд может быть ограничено, приостановлено или запрещено органами, осуществляющими государственный контроль за охраной атмосферного воздуха, в случае, когда это приводит к изменениям состояния атмосферного воздуха, оказывающим вредное воздействие на здоровье людей, растительный и животный мир.

Глава XVI
**РЕГУЛИРОВАНИЕ ВОЗДЕЙСТВИЯ
НА ПОГОДУ И КЛИМАТ**

Статья 45. Условия осуществления действий, направленных на искусственные изменения состояния атмосферы и атмосферных явлений в народнохозяйственных целях

Действия, направленные на искусственные изменения состояния атмосферы и атмосферных явлений в народнохозяйственных целях, могут осуществляться министерствами, государственными комитетами и ведомствами, предприятиями, учреждениями и организациями только по разрешениям специально уполномоченных на то государственных органов и лишь при условии, что это не приведет к неблагоприятному воздействию на погоду и климат.

Глава XVII
**МАТЕРИАЛЬНОЕ И МОРАЛЬНОЕ СТИМУЛИРОВАНИЕ ВЫПОЛНЕНИЯ
МЕРОПРИЯТИЙ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА**

Статья 46. Материальное и моральное стимулирование выполнения мероприятий по охране атмосферного воздуха

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть установлены меры материального и морального поощрения предприятий, учреждений и организаций, а также граждан, стимулирующие осуществление мероприятий по охране атмосферного воздуха.

РАЗДЕЛ ТРЕТИЙ
**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ
ВРЕДНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЙ НА АТМОСФЕРНЫЙ ВОЗДУХ**

Глава XVIII
**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ ВРЕДНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЙ
НА АТМОСФЕРНЫЙ ВОЗДУХ**

Статья 47. Государственный учет вредных воздействий на атмосферный воздух

Объекты, оказывающие вредное воздействие на атмосферный воздух, виды и количество вредных веществ, выбрасываемых в атмосферу, а также виды и размеры вредных физических воздействий на нее подлежат государственному учету.

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» государственный учет объектов и их вредных воздействий на атмосферный воздух осуществляется за счет государства по единой для Союза ССР системе в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

РАЗДЕЛ ЧЕТВЕРТЫЙ
НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛЬ В ОБЛАСТИ
ОХРАНЫ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Глава XIX

НАБЛЮДЕНИЕ ЗА СОСТОЯНИЕМ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Статья 48. Порядок осуществления наблюдения за состоянием атмосферного воздуха

Наблюдение за состоянием атмосферного воздуха по химическим, физическим и биологическим показателям осуществляется общегосударственной службой наблюдения и контроля за уровнем загрязнения природной среды и производится в порядке, определяемом законодательством Союза ССР.

Сбор, хранение, поиск и обработка информации о состоянии атмосферного воздуха осуществляются по единой системе.

Статья 49. Обеспечение информацией и прогнозами об уровнях загрязнения атмосферы

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» на общегосударственную службу наблюдения и контроля за уровнем загрязнения природной среды возлагается обеспечение заинтересованных государственных и общественных органов, предприятий, учреждений и организаций систематической информацией и прогнозами об уровнях загрязнения атмосферы под влиянием хозяйственной деятельности и метеорологических условий.

Глава XX

ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ МЕР ПРИ СОСТОЯНИИ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА, УГРОЖАЮЩЕМ ЗДОРОВЬЮ ЛЮДЕЙ

Статья 50. Обязанности общегосударственной службы наблюдения и контроля за уровнем загрязнения природной среды при состоянии атмосферного воздуха, угрожающем здоровью людей

Если в результате неблагоприятного сочетания метеорологических факторов, выбросов загрязняющих веществ в атмосферу и других вредных воздействий на атмосферный воздух в отдельных районах возникает угроза здоровью людей, органы общегосударственной службы наблюдения и контроля за уровнем загрязнения природной среды обязаны немедленно сообщать об этом Совету Министров Казахской ССР, соответствующим исполнительным комитетам местных Советов народных депутатов, заинтересованным предприятиям, учреждениям и организациям.

Статья 51. Меры, принимаемые при состоянии атмосферного воздуха, угрожающем здоровью людей

Совет Министров Казахской ССР, исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов по получении сообщений о состоянии атмосферного воздуха, угрожающем здоровью людей, переводят в установленном порядке на специальный режим работы или временно приостанавливают работу предприятий, учреждений, организаций и транс-

портных средств с целью снижения интенсивности выбросов и устранения других вредных воздействий на атмосферу, осуществляют в необходимых случаях временную эвакуацию населения и принимают другие неотложные меры.

Глава XXI

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОНТРОЛЬ ЗА ОХРАНОЙ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Статья 52. Задача государственного контроля за охраной атмосферного воздуха

Государственный контроль за охраной атмосферного воздуха имеет своей задачей обеспечить выполнение всеми министерствами, государственными комитетами и ведомствами, государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями и организациями, а также гражданами мероприятий по охране атмосферного воздуха, соблюдение условий выбросов загрязняющих веществ и других вредных воздействий на атмосферу, а также иных правил, установленных законодательством об охране атмосферного воздуха.

Статья 53. Органы, осуществляющие государственный контроль за охраной атмосферного воздуха

Государственный контроль за охраной атмосферного воздуха осуществляется Советами народных депутатов, их исполнительными и распорядительными органами, а также специально уполномоченными на то государственными органами в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР.

Глава XXII

ВЕДОМСТВЕННЫЙ КОНТРОЛЬ ЗА ОХРАНОЙ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Статья 54. Ведомственный контроль за охраной атмосферного воздуха

Ведомственный контроль за охраной атмосферного воздуха, в том числе за соблюдением нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух и вредных физических воздействий на него, осуществляется органами, в ведении которых находятся предприятия, учреждения и организации, оказывающие вредное воздействие на атмосферный воздух.

При осуществлении ведомственного контроля министерства, государственные комитеты и ведомства обязаны руководствоваться законодательством Союза ССР и Казахской ССР, правилами и инструкциями, утверждаемыми специально уполномоченными органами государственного контроля за охраной атмосферного воздуха.

РАЗДЕЛ ПЯТЫЙ
РАЗРЕШЕНИЕ СПОРОВ¹ ПО ВОПРОСАМ
ОХРАНЫ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Глава XXIII
ПОРЯДОК РАЗРЕШЕНИЯ СПОРОВ
ПО ВОПРОСАМ ОХРАНЫ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Статья 55. Органы, разрешающие споры по вопросам охраны атмосферного воздуха

Споры по вопросам охраны атмосферного воздуха разрешаются Советом Министров Казахской ССР, исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, а также специально уполномоченными на то государственными органами в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 56. Разрешение споров по вопросам охраны атмосферного воздуха между государственными и общественными организациями Казахской ССР и государственными и общественными организациями другой союзной республики

Споры между государственными и общественными организациями Казахской ССР и государственными и общественными организациями другой союзной республики по вопросам охраны атмосферного воздуха рассматриваются комиссией, образуемой на паритетных началах из представителей Казахской ССР и другой заинтересованной союзной республики.

В соответствии с Законом СССР «Об охране атмосферного воздуха» в случае, если комиссия не пришла к согласованному решению, споры по указанным вопросам подлежат рассмотрению в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

Статья 57. Разрешение споров по вопросам охраны атмосферного воздуха между государственными и общественными организациями областей

Споры между государственными и общественными организациями одной области и государственными и общественными организациями другой области по вопросам охраны атмосферного воздуха рассматриваются комиссией, образуемой на паритетных началах из представителей заинтересованных областей.

В случае, если комиссия не пришла к согласованному решению, споры по указанным вопросам подлежат рассмотрению в порядке, определяемом Советом Министров Казахской ССР.

Статья 58. Разрешение споров по вопросам охраны атмосферного воздуха между государственными и общественными организациями районов в пределах одной области

Споры между государственными и общественными организациями районов в пределах одной области по вопросам охраны атмосферного воздуха рассматриваются комиссией, образуемой на паритетных началах из представителей заинтересованных районов.

В случае, если комиссия не пришла к согласованному решению, споры по указанным вопросам подлежат рассмотрению исполнительным комитетом областного Совета народных депутатов.

**ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
ОБ ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА**

Глава XXIV

**ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
ОБ ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА**

Статья 59. Ответственность лиц, виновных в нарушении законодательства об охране атмосферного воздуха

Лица, виновные в совершении следующих нарушений законодательства об охране атмосферного воздуха:

превышении нормативов предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух;

превышении нормативов предельно допустимых вредных физических воздействий на атмосферный воздух;

выбросе загрязняющих веществ в атмосферу без разрешения специально уполномоченных на то государственных органов;

нарушении правил эксплуатации, а также неиспользовании установленных сооружений, оборудования, аппаратуры для очистки и контроля выбросов в атмосферу;

вводе в эксплуатацию новых и реконструированных предприятий, сооружений и других объектов, не удовлетворяющих требованиям по охране атмосферного воздуха;

производстве и эксплуатации автомобилей, самолетов, судов и других передвижных средств и установок, у которых содержание загрязняющих веществ в выбросах превышает установленные нормативы;

внедрении открытий, изобретений, рационализаторских предложений, новых технических систем, веществ и материалов, а также закупке в зарубежных странах технологического оборудования и других объектов, не удовлетворяющих установленным в СССР требованиям по охране атмосферного воздуха и не обеспеченных техническими средствами контроля за выбросами в атмосферу;

нарушении правил складирования промышленных и бытовых отходов, транспортировки, хранения и применения средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов, повлекшем или могущем повлечь загрязнение атмосферного воздуха;

невыполнении предписаний органов, осуществляющих государственный контроль за охраной атмосферного воздуха,—

несут уголовную, административную или иную ответственность в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР может быть установлена ответственность и за другие нарушения законодательства об охране атмосферного воздуха.

Статья 60. Возмещение вреда, причиненного в результате нарушения законодательства об охране атмосферного воздуха

Предприятия, учреждения, организации и граждане обязаны возместить вред, причиненный нарушением законодательства об охране атмосферного воздуха, в размерах и порядке, устанавливаемых законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 61. Материальная ответственность должностных лиц и других работников, по вине которых причинены убытки

Должностные лица и другие работники, по вине которых предприятия, учреждения и организации понесли расходы, связанные с возмещением вреда, несут материальную ответственность в установленном порядке.

**РАЗДЕЛ СЕДЬМОЙ
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОГОВОРЫ**

**Глава XXV
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОГОВОРЫ**

Статья 62. Международные договоры

Если международным договором СССР установлены иные правила, чем те, которые содержатся в советском законодательстве об охране атмосферного воздуха, то применяются правила международного договора.

Такой же порядок применяется в отношении законодательства Казахской ССР об охране атмосферного воздуха, если в международном договоре Казахской ССР установлены иные правила, чем предусмотренные законодательством Казахской ССР об охране атмосферного воздуха.

**О ПОРЯДКЕ ВВЕДЕНИЯ В ДЕЙСТВИЕ ЗАКОНА КАЗАХСКОЙ ССР
«ОБ ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА»¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА КАЗАХСКОЙ ССР
от 12 июня 1981 г.**

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1981 г., № 25)

В связи с принятием Закона Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха»² Верховный Совет Казахской Советской Социалистической Республики п о с т а н о в л я е т:

1. Ввести в действие Закон Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха» с 1 августа 1981 года.

2. Установить, что Закон Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха» применяется к отношениям, возникшим после введения в действие Закона, т. е. с 1 августа 1981 года.

В правоотношениях, возникших до введения в действие Закона Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха», осуществление прав и обязанностей участников этих правоотношений с 1 августа 1981 года регулируется в соответствии с указанным Законом.

3. Упомянутые в статье 18 Закона Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха» вредные воздействия на атмосферный воздух, для которых не установлены соответствующие нормативы, могут временно допускаться после введения в действие Закона впредь до получения в установленном порядке разрешений на эти воздействия, если они не бу-

¹ Статьи 7 и 8 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

² См. стр. 137.

дуг запрещены специально уполномоченными на то государственными органами.

4. Установить, что заключения по условиям выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, выданные до введения в действие Закона Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха» сохраняют силу до истечения срока, обусловленного при выдаче этих заключений, если в установленном порядке не определен более ранний срок получения разрешений, предусмотренных статьей 19 Закона, или не возникнут основания для ограничения, приостановления либо запрещения выбросов.

5. В соответствии с пунктом 5 Постановления Верховного Совета СССР от 25 июня 1980 года «О порядке введения в действие Закона СССР «Об охране атмосферного воздуха»¹ предприятия, учреждения и организации, деятельность которых связана с выбросами загрязняющих веществ в атмосферу, не оснащенные ко времени введения в действие Закона СССР «Об охране атмосферного воздуха»¹, то есть к 1 января 1981 года, сооружениями, оборудованием и аппаратурой, указанными в части четвертой статьи 33 Закона Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха», а также средствами контроля за количеством и составом выбрасываемых загрязняющих веществ, оснащаются ими в соответствии с государственными планами экономического и социального развития в порядке, определяемом Советом Министров СССР.

6. В соответствии с пунктом 6 Постановления Верховного Совета СССР «О порядке введения в действие Закона СССР «Об охране атмосферного воздуха»¹ в районах, где ко времени введения в действие Закона СССР «Об охране атмосферного воздуха» содержание загрязняющих веществ в атмосфере превышает нормативы предельно допустимых концентраций, предприятия, учреждения и организации, имеющие стационарные источники загрязнения, должны разработать и согласовать со специально уполномоченными органами государственного контроля за охраной атмосферного воздуха планы снижения выбросов, обеспечивающие соблюдение нормативов предельно допустимых концентраций загрязняющих веществ в атмосферном воздухе. На период реализации указанных планов специально уполномоченные на то государственные органы вправе устанавливать временно согласованные величины выбросов загрязняющих веществ.

О МЕРАХ ПО ДАЛЬНЕЙШЕМУ ОЗДОРОВЛЕНИЮ ВОЗДУШНОГО БАССЕЙНА НАИБОЛЕЕ ЗАГРЯЗНЕННЫХ ПРОМЫШЛЕННЫХ ГОРОДОВ КАЗАХСКОЙ ССР²

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ КАЗАХСТАНА
И СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 16 декабря 1981 г. № 517**

Центральный Комитет Компартии Казахстана и Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я ю т:

1. Считать одной из важнейших задач партийных, советских органов, министерств, государственных комитетов и ведомств Казахской ССР, руководителей предприятий, организаций и учреждений всемерное улучшение состояния воздушного бассейна городов и промышленных центров, проведение неотложных мер по дальнейшему обеспечению эф-

¹ См. том 4 Свода законов СССР.

² Абзац первый пункта 2, пункт 6 и приложения 1—8 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

фективности пылегазоулавливания на промышленных и коммунально-бытовых предприятиях республики.

2. (Абзац второй) Госплану Казахской ССР, Госснабу Казахской ССР, министерствам, государственным комитетам и ведомствам Казахской ССР принять меры к обеспечению в установленном порядке потребности предприятий и организаций республики в газоанализаторах, оборудовании и материалах, необходимых для выполнения мероприятий по оздоровлению воздушного бассейна городов и промышленных центров.

3. Министерством, государственным комитетам и ведомствам Казахской ССР, руководителям предприятий союзного подчинения, расположенных на территории республики, принять меры к улучшению проектирования, строительства и эксплуатации пылегазоулавливающих сооружений, обратив особое внимание на разработку и внедрение систем, обеспечивающих учет и сокращение производственных и иных вредных выбросов в окружающую природную среду до установленных предельных норм.

Госстрою Казахской ССР, Казахскому республиканскому управлению по гидрометеорологии и контролю природной среды, министерствам и ведомствам Казахской ССР при экспертизе проектов строительства новых и реконструкции действующих предприятий уделять особое внимание соблюдению в них требований по охране окружающей природной среды.

Министерствам, государственным комитетам, ведомствам Казахской ССР, облисполкомам и Алма-Атинскому горисполкому не допускать приемку в эксплуатацию законченных строительством, а также реконструированных предприятий и других объектов, не удовлетворяющих требованиям по охране атмосферного воздуха.

4. Обязать министерства, государственные комитеты и ведомства Казахской ССР, осуществляющие строительство объектов в черте городов, принять необходимые меры к предотвращению выноса строительного мусора и грязи со стройплощадок на улицы и к ликвидации распыления сыпучих материалов при их транспортировке.

5. Министерству внутренних дел Казахской ССР усилить контроль за техническим состоянием автомобилей, содержанием окиси углерода в выхлопных газах, повысить требовательность к руководителям автохозяйств в части регулировки топливной аппаратуры двигателей автотранспортных средств.

7. Казахскому республиканскому управлению по гидрометеорологии и контролю природной среды, Министерству здравоохранения Казахской ССР, Чимкентской, Усть-Каменогорской, Карагандинской и Алма-Атинской региональным государственным инспекциям по контролю за работой газоочистных и пылеулавливающих установок Министерства химического и нефтяного машиностроения усилить контроль за ходом выполнения министерствами, государственными комитетами и ведомствами Казахской ССР, промышленными предприятиями союзного подчинения мероприятий, направленных на оздоровление воздушного бассейна городов и промышленных центров республики.

8. Обкомам и Алма-Атинскому горкому Компартии Казахстана, облисполкомам, Алма-Атинскому горисполкому, министерствам, государственным комитетам, ведомствам республики и руководителям промышленных предприятий союзного подчинения ежегодно к 1 апреля докладывать Центральному Комитету Компартии Казахстана и Совету Министров Казахской ССР о ходе выполнения настоящего постановления.

О МЕРАХ ПО ОХРАНЕ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА ОТ ЗАГРЯЗНЕНИЯ ПРОМЫШЛЕННЫМИ ВЫБРОСАМИ И ВЫХЛОПНЫМИ ГАЗАМИ АВТОМОБИЛЕЙ¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 7 января 1964 г. № 29**

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

9. Обязать Министерство автомобильного транспорта Казахской ССР запретить:

а) эксплуатацию в городах и крупных промышленных пунктах дизельного автомобильного транспорта с дымным выхлопом (с неисправной топливной системой);

б) работу в областных и крупных промышленных центрах автомобилей на этилированном бензине.

11. Обязать Министерство высшего и среднего специального образования Казахской ССР включить в программы соответствующих специальных высших и средних специальных учебных заведений изучение вопросов газоочистки и пылеулавливания с учетом специфики производства.

О МЕРАХ ПО ДАЛЬНЕЙШЕМУ ОЗДОРОВЛЕНИЮ ВОЗДУШНОГО БАССЕЙНА ГОРОДА АЛМА-АТЫ²

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ КАЗАХСТАНА
И СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 14 июня 1976 г. № 272**

Центральный Комитет Компартии Казахстана и Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я ю т:

1. Обязать министерства и ведомства Казахской ССР, Алма-Атинский обком, горком и райкомы Компартии Казахстана, Алма-Атинский горисполком и райисполкомы, руководителей промышленных предприятий и организаций города Алма-Аты проявлять постоянную заботу об оздоровлении воздушного бассейна города, настойчиво добиваться резкого снижения уровня загазованности и загрязненности атмосферы вредными веществами.

Считать основными направлениями работы по предотвращению загрязнения атмосферного воздуха в городе Алма-Ате:

— всемерное снижение токсичности выхлопных газов автомобилей и других транспортных средств путем улучшения их технической эксплуатации;

— полное прекращение использования автомобильным транспортом этилированного бензина, постепенный перевод автомобилей на сжиженный газ, вывод транспортных средств, работающих на дизельном топливе, за пределы городской черты;

¹ Признаны утратившими силу пункты 1—8, 10, 12—16 — постановлением Совета Министров Казахской ССР от 17 декабря 1981 г. № 519 (СП Казахской ССР, 1981 г., № 3, ст. 11).

Пункт 17 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 18 октября 1963 г. № 1078 «О мерах по охране атмосферного воздуха от загрязнения промышленными выбросами и выхлопными газами автомобилей».

² Пункты 2, 3, 5, абзацы первый и третий пункта 6, пункты 8, 9, абзац первый пункта 10, пункты 12—25, 27, 28, абзац первый пункта 29, пункты 30—32, абзац второй пункта 33, пункт 34, абзац второй пункта 35, пункты 36—38, абзац второй пункта 39, пункты 40, 41, абзацы первый и второй пункта 43, пункты 44, 45, абзац второй пункта 46, пункт 47 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

— развитие городского пассажирского и грузового электрического транспорта;

— перевод на использование природного газа ТЭЦ, ГРЭС, промышленных и коммунальных котельных и других топливопотребляющих установок, а также домов, принадлежащих гражданам;

— дальнейшее развитие централизованного теплоснабжения с постепенной ликвидацией ведомственных котельных;

— резкое снижение выбросов в атмосферу промышленными предприятиями путем строительства новых и реконструкции существующих газопылеулавливающих установок, повышения их коэффициента полезного действия;

— постепенное прекращение эксплуатации предприятий или их цехов и участков, интенсивно загрязняющих атмосферу города и оказывающих вредное влияние на здоровье населения;

— создание защитных зеленых зон и лесопарков с посадкой газостойчивых и пылеудерживающих пород деревьев и кустарников;

— ускорение научно-исследовательских и опытно-экспериментальных работ по созданию нейтрализаторов выхлопных газов двигателей автомобилей, совершенствование конструкций и повышение эффективности пылегазоулавливающих устройств.

4. Госплану Казахской ССР начиная с 1979 года предусматривать в планах выделение министерствам и ведомствам Казахской ССР газобаллонных автомобилей и автобусов целевым назначением для города Алма-Аты.

6. (Абзац второй) Алма-Атинскому горисполкому запретить движение грузовых автомобилей, мотоциклов и мотороллеров с двухтактными двигателями на территории города в границах улиц Сатпаева и Розыбакиева, проспекта Рыскулова и улиц Жангильдина, 8 марта, за исключением ограниченного количества автомашин, имеющих специальные пропуска.

7. Министерству внутренних дел Казахской ССР усилить контроль за техническим состоянием автомобилей, содержанием окиси углерода в выхлопных газах, повысить требовательность к руководителям автохозяйств за регулировку топливной аппаратуры автотранспортных средств.

10. (Абзац второй) Главснабу Казахской ССР¹ выделять министерствам и ведомствам оборудование и приборы, необходимые для указанных пунктов, создаваемых в автомобильных хозяйствах города.

11. Производственному объединению «Казприборремонт» по договорам с предприятиями и организациями города Алма-Аты осуществлять техническое обслуживание и ремонт оборудования контрольно-регулирующих пунктов автохозяйств, а также аппаратуры пунктов наблюдений за загрязнением воздуха.

Казахскому республиканскому управлению Госстандарта СССР усилить надзор за технической исправностью указанного оборудования и аппаратуры.

26. Обязать Главснаб Казахской ССР¹, Главное управление по снабжению топливом населения, коммунально-бытовых предприятий и учреждений при Совете Министров Казахской ССР, министерства, ведомства и Алма-Атинский горисполком начиная с 1977 года обеспечить завоз в город Алма-Ату сортового кузнецкого угля для продажи населению, кузнецкого угля на коммунально-бытовые нужды и максималь-

¹ В настоящее время — Госснаб Казахской ССР.

но увеличить завоз этого угля для производственных нужд предприятий и организаций города.

29. (Абзац второй) Поручить Главному управлению газового хозяйства при Совете Министров Казахской ССР осуществлять работы по проектированию и переводу на использование природного газа котельных и других топливопотребляющих установок, принадлежащих министерствам, ведомствам, предприятиям и организациям, за счет их капитальных вложений и лимитов на проектно-изыскательские работы.

33. Алма-Атинскому горисполкому и Министерству коммунального хозяйства Казахской ССР ¹:

— (абзац третий) запретить сухую уборку города, произвести расширение и ремонт арычной сети, обеспечить регулярный полив зеленых насаждений;

— улучшить организацию уборки сухих листьев в период листопада, прекратить сжигание их на улицах и дворовых территориях города.

Министерству коммунального хозяйства Казахской ССР ¹ принять меры к обеспечению предприятий санитарной очистки города Алма-Аты более совершенными листоуборочными механизмами.

35. Государственному комитету лесного хозяйства Совета Министров Казахской ССР ² усилить работу по лесопосадкам, реконструкции и улучшению видового состава зеленых насаждений на землях Гослесфонда, прилегающих к городу Алма-Ате, с использованием газоустойчивых и пылеудерживающих древесно-кустарниковых пород.

39. Госстрою Казахской ССР и Алма-Атинскому облисполкому:

— (абзац третий) усилить контроль за соблюдением градостроительной дисциплины при застройке прилегающих к городу Алма-Ате перспективных поселков, особенно в предгорной местности, повысить требовательность к застройщикам по соблюдению генеральных планов и осуществлению мер по очистке воздушного бассейна.

42. Обязать Госстрой Казахской ССР, министерства, ведомства и Алма-Атинский горисполком усилить контроль за соблюдением требований охраны атмосферного воздуха при разработке и утверждении технической документации на строительство и реконструкцию предприятий и сооружений в городе Алма-Ате.

43. (Абзац третий) Управлению гидрометеорологической службы Казахской ССР ³ улучшить работу по прогнозированию загрязнения атмосферного воздуха города Алма-Аты и начиная с 1977 года составлять конкретные рекомендации по его охране.

Руководителям промышленных предприятий при неблагоприятных метеорологических условиях обеспечивать снижение интенсивности и предотвращение залповых выбросов вредных веществ в атмосферу.

46. Академии наук Казахской ССР и Министерству автомобильного транспорта Казахской ССР усилить научно-исследовательские и опытно-экспериментальные работы по созданию более совершенных конструкций нейтрализаторов выхлопных газов двигателей автомобилей.

48. Обязать Алма-Атинский горком Компартии Казахстана и исполком городского Совета депутатов трудящихся, министерства и ведомства Казахской ССР докладывать Центральному Комитету Компартии Казахстана и Совету Министров Казахской ССР о ходе выполнения настоящего постановления ежегодно к 1 марта.

¹ В настоящее время — Министерство жилищно-коммунального хозяйства Казахской ССР.

² В настоящее время — Министерство лесного хозяйства Казахской ССР.

³ В настоящее время — Казахское республиканское управление по гидрометеорологии и контролю природной среды.

Глава 7
ОХРАНА И ИСПОЛЬЗОВАНИЕ
ЖИВОТНОГО МИРА
§ 1. ОБЩИЕ ВОПРОСЫ

ОБ ОХРАНЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ЖИВОТНОГО МИРА

ЗАКОН КАЗАХСКОЙ ССР
от 12 июня 1981 г.

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1981 г., № 25, ст. 483)

Животный мир является одним из основных компонентов природной среды, важной составной частью природных богатств нашей Родины. Он служит источником для получения промышленного, лекарственного сырья, пищевых продуктов и других материальных ценностей, необходимых для удовлетворения потребностей населения и народного хозяйства. Животный мир используется также в научных, культурно-просветительных и эстетических целях.

Конституция СССР и Конституция Казахской ССР предусматривают, что в интересах настоящего и будущих поколений в СССР и Казахской ССР принимаются меры для охраны и научно обоснованного, рационального использования животного мира. Эти меры осуществляются в соответствии с государственными планами экономического и социального развития СССР и Казахской ССР при активном участии государственных и общественных организаций, а также граждан.

Советское законодательство призвано способствовать эффективной охране и рациональному использованию животного мира, воспитанию советских людей в духе хозяйского и гуманного отношения к животному миру.

РАЗДЕЛ ПЕРВЫЙ **ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ**

Глава I **ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ**

Статья 1. Задачи законодательства Казахской ССР об охране и использовании животного мира

Задачами законодательства Казахской ССР об охране и использовании животного мира являются регулирование общественных отноше-

ний в области охраны и использования диких животных в целях обеспечения условий их существования в состоянии естественной свободы, сохранения целостности естественных сообществ и рационального использования, а также укрепление законности в этой области.

Ст а т ь я 2. Законодательство Союза ССР и Казахской ССР об охране и использовании животного мира

Законодательство Союза ССР и Казахской ССР об охране и использовании животного мира состоит из Закона СССР «Об охране и использовании животного мира» и издаваемых в соответствии с ним иных актов законодательства Союза ССР, настоящего Закона и других актов законодательства Казахской ССР об охране и использовании животного мира.

Законодательством об охране и использовании животного мира регулируются отношения в области охраны и использования диких животных (млекопитающих, птиц, пресмыкающихся, земноводных, рыб, а также моллюсков, насекомых и других), обитающих в состоянии естественной свободы на суше, в воде, атмосфере и в почве, постоянно или временно населяющих территорию страны или относящихся к естественным богатствам континентального шельфа СССР.

Отношения в области использования и охраны сельскохозяйственных и других домашних животных, а также диких животных, содержащихся в неволе или полувольных условиях для хозяйственных, культурных, научных, эстетических и иных целей, регулируются соответствующим законодательством Союза ССР и Казахской ССР. Ответственность за нарушение правил по охране, содержанию и использованию указанных животных устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Ст а т ь я 3. Государственная (общенародная) собственность на животный мир в СССР

Животный мир в Союзе Советских Социалистических Республик является государственной собственностью — общим достоянием всего советского народа.

Действия, в прямой или скрытой форме нарушающие право государственной собственности на животный мир в СССР, запрещаются.

Ст а т ь я 4. Компетенция Союза ССР в области регулирования отношений по охране и использованию животного мира

В соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира» ведению Союза ССР в области регулирования отношений по охране и использованию животного мира подлежат:

1) распоряжение животным миром в пределах, необходимых для осуществления полномочий Союза ССР в соответствии с Конституцией СССР;

2) определение общих мероприятий и установление основных положений, правил и норм в области охраны и использования животного мира;

3) разработка и утверждение общесоюзных планов по охране и рациональному использованию животного мира;

4) установление единых для Союза ССР систем государственного учета животных и их использования и порядка ведения государственного кадастра животного мира;

5) государственный контроль за охраной и использованием животного мира и установление порядка его осуществления;

6) решение других вопросов общесоюзного значения в области охраны и использования животного мира в соответствии с Конституцией СССР и Законом СССР «Об охране и использовании животного мира».

Статья 5. Компетенция Казахской ССР в области регулирования отношений по охране и использованию животного мира

Ведению Казахской ССР в области регулирования отношений по охране и использованию животного мира вне пределов компетенции Союза ССР подлежат: распоряжение животным миром на территории Казахской ССР и установление порядка его охраны и использования; разработка и утверждение республиканских планов по охране и рациональному использованию животного мира; осуществление государственного контроля за охраной и использованием животного мира, а также решение других вопросов в области охраны и использования животного мира, если они не отнесены к компетенции Союза ССР.

Глава II

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ В ОБЛАСТИ ОХРАНЫ
И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЖИВОТНОГО МИРА**

Статья 6. Государственное управление в области охраны и использования животного мира

Согласно Закону СССР «Об охране и использовании животного мира» государственное управление в области охраны и использования животного мира на территории Казахской ССР осуществляется Советом Министров СССР, Советом Министров Казахской ССР, исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов, а также специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира и иными государственными органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 7. Компетенция исполнительных комитетов местных Советов народных депутатов в области охраны и использования животного мира

Исполнительные комитеты местных Советов народных депутатов осуществляют государственное управление и государственный контроль в области использования и охраны животного мира на территории области, района; обеспечивают разработку и проведение мероприятий по охране животного мира, рациональному его использованию, сохранению и восстановлению, решают иные вопросы в этой области в пределах их компетенции, определяемой законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 8. Специально уполномоченные и иные органы государственного управления в области охраны и регулирования использования животного мира

В соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР специально уполномоченными органами государственного управления в области охраны и регулирования использования животного мира на территории Казахской ССР являются Министерство сельского хозяйства СССР, Министерство рыбного хозяйства СССР, Министерство рыбного хозяйства Казахской ССР, Главное управление заповедников и

охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР в пределах их компетенции.

Государственное управление в области охраны и использования животного мира осуществляется и иными государственными органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава III

ПЛАНИРОВАНИЕ МЕРОПРИЯТИЙ ПО ОХРАНЕ И РАЦИОНАЛЬНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ЖИВОТНОГО МИРА. ОСНОВНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ ПО ОХРАНЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ЖИВОТНОГО МИРА

Статья 9. Планирование мероприятий по охране и рациональному использованию животного мира

Задания и мероприятия по охране и рациональному использованию животного мира предусматриваются в государственных планах экономического и социального развития.

Проекты планов по охране и рациональному использованию животного мира, разрабатываемые министерствами, государственными комитетами и ведомствами, предприятиями, учреждениями и организациями, согласовываются со специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 10. Основные требования по охране и использованию животного мира

При планировании и осуществлении мероприятий, которые могут воздействовать на среду обитания животных и состояние животного мира, должно обеспечиваться соблюдение следующих основных требований:

сохранение видового многообразия животных в состоянии естественной свободы;

охрана среды обитания, условий размножения и путей миграции животных;

сохранение целостности естественных сообществ животных;

научно обоснованное, рациональное использование и воспроизводство животного мира;

регулирование численности животных в целях охраны здоровья населения и предотвращения ущерба народному хозяйству.

Глава IV

УЧАСТИЕ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ, ТРУДОВЫХ КОЛЛЕКТИВОВ И ГРАЖДАН В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ МЕРОПРИЯТИЙ ПО ОХРАНЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ЖИВОТНОГО МИРА¹

Статья 11. Содействие общественных организаций, трудовых коллективов и граждан государственным органам в осуществлении мероприятий по охране и рациональному использованию животного мира

Профессиональные союзы, организации молодежи, общества охраны природы, общества охотников и рыболовов, научные общества и дру-

¹ Заголовок главы IV — с изменениями, внесенными Указом от 28 августа 1984 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1984 г., № 36, ст. 447).

гие общественные организации, трудовые коллективы, а также граждане оказывают содействие государственным органам в осуществлении мероприятий по охране и рациональному использованию животного мира¹.

Статья 12. Участие Казахского добровольного общества охраны природы в осуществлении мероприятий по охране и использованию животного мира

Казахское добровольное общество охраны природы в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР и своим Уставом способствует вовлечению широких слоев населения в общественную работу по охране, рациональному использованию и воспроизводству животного мира, осуществляет пропаганду знаний в области природоведения и законодательства об охране и использовании животного мира, содействует государственным органам в деле охраны и использования животного мира, а также осуществляет общественный контроль за соблюдением законодательства об охране и использовании животного мира.

Статья 13. Порядок участия общественных организаций и трудовых коллективов в деятельности, направленной на обеспечение охраны и рационального использования животного мира

Общественные организации и трудовые коллективы принимают участие в деятельности, направленной на обеспечение охраны и рационального использования животного мира, в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР, а также с уставами (положениями) общественных организаций¹.

Статья 14. Порядок участия граждан в мероприятиях по охране и рациональному использованию животного мира

Граждане обязаны беречь животный мир. Они оказывают содействие государственным органам в осуществлении мероприятий по охране и рациональному использованию животного мира путем:

непосредственного участия в проведении работ по улучшению охраны, воспроизводства и использования животного мира;

внесения предложений об улучшении охраны и использования животного мира в государственные органы;

сообщения об известных им нарушениях законодательства об охране и использовании животного мира.

Статья 15. Обязанность государственных органов учитывать предложения общественных организаций, трудовых коллективов и граждан по охране и рациональному использованию животного мира

Государственные органы обязаны всемерно учитывать предложения общественных организаций, трудовых коллективов и граждан при осуществлении мероприятий по охране и рациональному использованию животного мира¹.

Статья 16. Общественная рыбоохрана

В помощь органам рыбоохраны исполнительные комитеты Советов народных депутатов, колхозы, предприятия рыбной промышленности, добровольные спортивные общества, а также другие государственные и общественные организации и учреждения выделяют в добровольном по-

¹ Статьи 11, 13 и 15 — с изменениями, внесенными Указом от 28 августа 1984 г. (Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, № 36, ст. 447).

рядке общественных инспекторов рыбоохраны из числа наиболее активных работников с их согласия.

Статья 17. Общественная охотничья инспекция

Для содействия государственным органам управления охотничьим хозяйством в охране животного мира, осуществлении контроля за соблюдением установленных правил и сроков охоты организуется общественная охотничья инспекция.

Положение об общественной охотничьей инспекции утверждается Советом Министров Казахской ССР.

РАЗДЕЛ ВТОРОЙ ПОЛЬЗОВАНИЕ ЖИВОТНЫМ МИРОМ

Глава V

ПОЛЬЗОВАТЕЛИ ЖИВОТНОГО МИРА. ВИДЫ И УСЛОВИЯ ПОЛЬЗОВАНИЯ ЖИВОТНЫМ МИРОМ

Статья 18. Пользователи животного мира

Пользователями животного мира могут быть государственные, кооперативные и другие общественные предприятия, учреждения, организации, а также граждане СССР.

В случаях, предусмотренных законодательством Союза ССР и Казахской ССР, пользователями животного мира могут быть и иные организации и лица.

Статья 19. Виды пользования животным миром

При соблюдении предусмотренных законодательством Союза ССР и Казахской ССР требований могут осуществляться следующие виды пользования животным миром:

- 1) охота;
- 2) рыболовство, включая добывание водных беспозвоночных и морских млекопитающих;
- 3) добывание животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства;
- 4) пользование животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях;
- 5) использование полезных свойств жизнедеятельности животных-почвообразователей, естественных санитаров среды, опылителей растений и других;
- 6) использование животных в целях получения продуктов их жизнедеятельности.

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть предусмотрены и другие виды пользования животным миром.

Статья 20. Сроки пользования животным миром

Сроки осуществления отдельных видов пользования животным миром устанавливаются в порядке, определяемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 21. Бесплатность пользования животным миром

Пользование животным миром осуществляется бесплатно. Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут устанавливаться случаи и порядок пользования животным миром за плату.

Статья 22. Виды охоты

Промысловое добывание диких зверей и птиц, а также любительская и спортивная охота осуществляются в установленном порядке.

При проведении охоты запрещается применение общеопасных для человека орудий и способов охоты, а при любительской и спортивной охоте — применение для непосредственного добывания животных авиации, автотранспортных средств, а также иных способов массовой добычи животных.

Статья 23. Ведение охотничьего хозяйства

Государственным, кооперативным и другим общественным предприятиям, учреждениям и организациям может предоставляться право ведения охотничьего хозяйства в охотничьих угодьях. Указанные предприятия, учреждения и организации обязаны осуществлять мероприятия по охране и воспроизводству диких животных в этих угодьях.

Статья 24. Порядок предоставления права ведения охотничьего хозяйства в охотничьих угодьях

Предоставление государственным, кооперативным и другим общественным предприятиям, учреждениям и организациям права ведения охотничьего хозяйства производится на базе экономического обследования охотничьих угодий для последующего их устройства и организации охотничьего хозяйства, с проведением в них мероприятий по охране, разведению и нормированию добычи животных.

Право ведения охотничьего хозяйства предоставляется исполнительными комитетами областных Советов народных депутатов по представлению государственных органов управления охотничьим хозяйством.

Предоставление права ведения охотничьего хозяйства производится на срок не менее 10 лет.

Статья 25. Права и обязанности предприятий, учреждений и организаций, ведущих охотничье хозяйство

Предприятия, учреждения и организации, которым предоставлено право ведения охотничьего хозяйства, могут по согласованию с колхозами, совхозами, лесхозами и другими лесохозяйственными организациями возводить в охотничьих угодьях необходимые постройки, производить посевы кормовых и защитных растений и проводить другие мероприятия, необходимые для ведения охотничьего хозяйства.

Предприятия, учреждения и организации, ведущие охотничье хозяйство, ежегодно проводят мероприятия по увеличению численности животных. Отлов и расселение животных производятся по плану, утверждаемому Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

При нарушении предприятиями, учреждениями и организациями порядка ведения охотничьего хозяйства в угодьях исполнительный комитет районного Совета народных депутатов по представлению государственных органов управления охотничьим хозяйством вправе приостанавливать охоту в этих угодьях впредь до устранения нарушений.

Статья 26. Установление правил охоты и ведения охотничьего хозяйства

Правила охоты и ведения охотничьего хозяйства устанавливаются в порядке, определяемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава VII РЫБОЛОВСТВО

Статья 27. Виды рыболовства и добывания других водных животных

Промысловый лов рыбы, добывание водных беспозвоночных и морских млекопитающих, а также любительский и спортивный лов рыбы и добывание водных беспозвоночных осуществляются в установленном порядке.

Статья 28. Промысловые участки рыбохозяйственных водоемов

Государственным, кооперативным и другим общественным предприятиям, учреждениям и организациям может предоставляться право ведения промыслового лова рыбы и промысла водных беспозвоночных и морских млекопитающих на промысловых участках рыбохозяйственных водоемов. Указанные предприятия, учреждения и организации обязаны осуществлять на этих участках водоемов мероприятия по охране и воспроизводству рыбы, водных беспозвоночных и морских млекопитающих.

Рыбопромысловые участки для добычи рыбы и других водных животных в рыбохозяйственных водоемах определяются и предоставляются органами рыбоохраны по договорам бесплатно в бессрочное пользование: в первую очередь — государственным предприятиям рыбной промышленности, рыболовецким и другим колхозам, сдающим рыбу государственным предприятиям, и во вторую очередь — другим рыбозаготовительным организациям.

Статья 29. Разрешения на промысловый лов рыбы и добывание других водных животных

В соответствии с законодательством Союза ССР разрешения на промысловый лов рыбы и добывание других водных животных выдаются органами рыбоохраны.

Статья 30. Спортивный и любительский лов рыбы

Спортивный и любительский лов рыбы для личного потребления разрешается всем гражданам бесплатно во всех водоемах, за исключением водоемов и участков водоемов, занятых заповедниками, рыбопитомниками, прудовыми и другими культурными рыбными хозяйствами, с соблюдением установленных правил рыболовства и водопользования. Для указанных целей органами рыбоохраны могут определяться водоемы или отдельные участки.

Спортивный и любительский лов рыбы в культурных рыбных хозяйствах обществ охотников и рыболовов и других добровольных спортивных обществ осуществляется гражданами по разрешениям, выдаваемым этими обществами, бесплатно или за плату.

В районах с большой плотностью населения и ограниченным числом водоемов, в зонах крупных городов и промышленных центров по перечню, утверждаемому в порядке, устанавливаемом Советом Министров Казахской ССР, органами рыбоохраны могут определяться водоемы или их участки, в которых спортивный и любительский лов рыбы организуется обществами охотников и рыболовов и другими добровольными спортивными обществами, имеющими рыболовные секции. В указанных водоемах или их участках лов рыбы членами обществ осуществляется бесплатно, а остальными гражданами — бесплатно или за плату по решениям, выдаваемым этими обществами.

Размеры платы за спортивный и любительский лов рыбы в культурных рыбных хозяйствах обществ охотников и рыболовов и других добровольных спортивных обществ, в водоемах и участках водоемов, где спортивный и любительский лов рыбы организуется этими обществами, а также категории лиц, освобождаемых от платы, устанавливаются в порядке, определяемом Советом Министров Казахской ССР. Поступающие средства используются на проведение мероприятий по охране и воспроизводству рыбных запасов, а также на организацию и оснащение рыболовных баз этих обществ.

Статья 31. Правила рыболовства и добывания водных беспозвоночных и морских млекопитающих

В соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира» правила рыболовства и добывания водных беспозвоночных и морских млекопитающих утверждаются в порядке, определяемом законодательством Союза ССР.

Глава VIII

ИНЫЕ ВИДЫ ПОЛЬЗОВАНИЯ ЖИВОТНЫМ МИРОМ

Статья 32. Добывание животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства

Предприятиям, учреждениям, организациям, а также гражданам разрешается добывание животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства.

В порядке, определяемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР, устанавливаются перечни видов животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, добывание которых осуществляется только по разрешениям, выдаваемым специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира, а также перечни таких видов животных, добывание которых запрещается.

Статья 33. Пользование животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях без изъятия животных из природной среды

Пользование животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях (посредством разных форм наблюдения, мечения, фотографирования и т. д.) без изъятия животных из природной среды допускается, если это не наносит вреда животным или среде их обитания и не нарушает прав других пользователей животного мира, за исключением случаев, когда такое пользование запрещено.

Статья 34. Порядок пользования животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях без изъятия животных из природной среды

Пользование животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях без изъятия животных из природной среды допускается в порядке и на условиях, предусмотренных законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 35. Пользование животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях с изъятием животных из природной среды

Пользование животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях допускается и с изъятием животных из природной среды в порядке, предусмотренном Законом СССР «Об охране и использовании животного мира», настоящим Законом и другими актами законодательства Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 36. Порядок пользования животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях с изъятием животных из природной среды

Пользование животным миром в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях с изъятием животных из природной среды допускается в порядке и на условиях, предусмотренных законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 37. Использование полезных свойств жизнедеятельности животных

Использование полезных свойств жизнедеятельности животных — почвообразователей, естественных санитаров среды, опылителей растений и других допускается без изъятия животных из природной среды, за исключением случаев, определяемых в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 38. Использование животных в целях получения продуктов их жизнедеятельности

Использование животных в целях получения продуктов их жизнедеятельности (меда и воска диких пчел и т. п.) допускается только без изъятия и уничтожения животных и без нарушения среды их обитания.

Правила использования животных в целях получения продуктов их жизнедеятельности устанавливаются специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира.

Глава IX

РЕГУЛИРОВАНИЕ ЧИСЛЕННОСТИ ЖИВОТНЫХ

Статья 39. Мероприятия по регулированию численности отдельных видов диких животных

В целях охраны здоровья населения, предохранения от заболеваний сельскохозяйственных и других домашних животных, предотвращения

ущерба народному хозяйству проводятся мероприятия по регулированию численности отдельных видов диких животных.

Мероприятия по регулированию численности отдельных видов животных должны осуществляться гуманными способами, исключающими причинение вреда другим видам животных и обеспечивающими сохранность среды обитания животных.

Статья 40. Определение видов животных, численность которых подлежит регулированию, и порядок проведения мероприятий по регулированию численности животных

В соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира» виды животных, численность которых подлежит регулированию, и порядок проведения мероприятий по регулированию их численности определяются специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира с учетом заключений соответствующих научных организаций и по согласованию с заинтересованными государственными и общественными организациями.

Глава X

ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ ЖИВОТНОГО МИРА.

ОСНОВАНИЯ ПРЕКРАЩЕНИЯ ПРАВА ПОЛЬЗОВАНИЯ ЖИВОТНЫМ МИРОМ

Статья 41. Права пользователей животного мира

Предприятия, учреждения, организации и граждане имеют право осуществлять только те виды пользования животным миром, которые им разрешены.

В случаях и в порядке, предусмотренных законодательством Союза ССР и Казахской ССР, права пользователей животного мира могут быть ограничены в государственных интересах, а также в интересах других пользователей животного мира.

Статья 42. Обязанности пользователей животного мира

В зависимости от вида пользования пользователи животного мира обязаны:

соблюдать установленные правила, нормы и сроки пользования животным миром;

пользоваться животным миром способами, не допускающими нарушения целостности естественных сообществ и обеспечивающими сохранение животных, не предоставленных в пользование;

не допускать нарушения среды обитания животных;

проводить учет численности и состояния используемых животных, а также состояния среды их обитания;

проводить необходимые комплексные мероприятия, направленные на воспроизводство животного мира;

оказывать всемерную помощь государственным и иным органам, осуществляющим контроль за охраной и использованием животного мира.

Пользователи животного мира обязаны выполнять и другие требования по охране, воспроизводству и использованию животного мира, предусмотренные законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Статья 43. Основания прекращения права пользования животным миром

Право пользования животным миром подлежит прекращению соответственно полностью или частично в случаях:

- 1) минования надобности в пользовании или отказа от него;
- 2) истечения установленного срока пользования;
- 3) возникновения необходимости в изъятии из пользования объектов животного мира в целях охраны животных;
- 4) ликвидации предприятия, учреждения, организации, которым было предоставлено право пользования.

Право пользования животным миром может быть также прекращено в случаях невыполнения пользователем установленных правил, норм и иных требований по охране и использованию животного мира.

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть предусмотрены и иные основания прекращения права пользования животным миром.

Статья 44. Порядок прекращения права пользования животным миром

Право пользования животным миром в случаях, предусмотренных пунктами 1, 3, 4 части первой и частью второй статьи 43, прекращается путем аннулирования соответствующими органами выданных ими разрешений.

РАЗДЕЛ ТРЕТИЙ

ОХРАНА ЖИВОТНОГО МИРА

Глава XI

МЕРЫ ОХРАНЫ ЖИВОТНОГО МИРА

Статья 45. Обеспечение охраны животного мира

Охрана животного мира обеспечивается путем:

- 1) установления правил и норм по охране, рациональному использованию и воспроизводству животного мира;
- 2) установления запретов и ограничений в пользовании животным миром;
- 3) охраны от самовольного пользования и других нарушений установленного порядка пользования животным миром;
- 4) охраны среды обитания, условий размножения и путей миграции животных;
- 5) предотвращения гибели животных при осуществлении производственных процессов;
- 6) создания заповедников, заказников и выделения других особо охраняемых территорий;
- 7) разведения в неволе редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных;
- 8) ограничения изъятия животных для зоологических коллекций;
- 9) оказания помощи животным в случае заболеваний, угрозы их гибели при стихийных бедствиях и вследствие других причин;
- 10) организации научных исследований, направленных на обоснование мер по охране животного мира;

11) воспитания граждан в духе гуманного отношения к животному миру;

12) пропаганды охраны животного мира средствами массовой информации;

13) проведения других мероприятий и установления иных требований по охране животного мира.

Статья 46. Меры материального и морального поощрения, стимулирующие осуществление мероприятий по охране животного мира

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть установлены меры материального и морального поощрения предприятий, учреждений, организаций, а также граждан, стимулирующие осуществление мероприятий по охране животного мира.

Статья 47. Установление ограничений и запретов в пользовании животным миром

В целях сохранения и воспроизводства животных осуществление отдельных видов пользования животным миром, а также использование отдельных видов животных могут быть ограничены либо полностью запрещены на определенной территории или на определенные сроки в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XII

**ОХРАНА СРЕДЫ ОБИТАНИЯ,
УСЛОВИИ РАЗМНОЖЕНИЯ И ПУТЕЙ МИГРАЦИИ ЖИВОТНЫХ**

Статья 48. Соблюдение требований при осуществлении деятельности, влияющей на состояние животного мира

Всякая деятельность, влияющая на состояние животного мира вследствие нарушения среды обитания, условий размножения и путей миграции животных, должна осуществляться с соблюдением требований, обеспечивающих охрану животного мира.

Статья 49. Мероприятия по охране среды обитания и условий размножения животных при размещении, проектировании и строительстве населенных пунктов, предприятий и других объектов

При размещении, проектировании и строительстве населенных пунктов, предприятий, сооружений и других объектов, совершенствовании существующих и внедрении новых технологических процессов, введении в хозяйственный оборот целинных земель, заболоченных территорий, прибрежных и занятых кустарниками территорий, мелиорации земель, осуществлении лесных пользований, проведении геологоразведочных работ, добыче полезных ископаемых, определении мест выпаса и прогона сельскохозяйственных животных, разработке туристических маршрутов и организации мест массового отдыха населения должны предусматриваться и осуществляться мероприятия по сохранению среды обитания и условий размножения животных, а также обеспечиваться неприкосновенность участков, представляющих особую ценность в качестве среды обитания животных.

Статья 50. Обеспечение сохранения путей миграции животных

При размещении, проектировании и строительстве железнодорожных, шоссейных, трубопроводных и других транспортных магистралей, линий электропередачи и связи, а также каналов, плотин и иных гидротехнических сооружений должны разрабатываться и осуществляться мероприятия, обеспечивающие сохранение путей миграции животных.

Статья 51. Согласование мест строительства предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние животного мира

Места строительства предприятий, сооружений и других объектов, влияющих на состояние животного мира вследствие нарушения среды обитания, условий размножения и путей миграции животных, согласовываются со специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира и другими органами в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XIII

ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ ГИБЕЛИ ЖИВОТНЫХ ПРИ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ПРОЦЕССОВ И ЭКСПЛУАТАЦИИ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

Статья 52. Предотвращение гибели животных при осуществлении производственных процессов и эксплуатации транспортных средств

Предприятия, учреждения, организации и граждане обязаны принимать меры по предотвращению гибели животных при проведении сельскохозяйственных, лесозаготовительных и других работ, а также при эксплуатации транспортных средств.

Выжигание сухой растительности, хранение материалов, сырья и отходов производства без осуществления установленных мер по предотвращению гибели животных запрещаются.

Законодательством Союза ССР и Казахской ССР могут быть установлены и иные меры по предотвращению гибели животных при осуществлении производственных процессов и эксплуатации транспортных средств.

Глава XIV

ОХРАНА ЖИВОТНЫХ В ЗАПОВЕДНИКАХ, ЗАКАЗНИКАХ И НА ДРУГИХ ОСОБО ОХРАНЯЕМЫХ ТЕРРИТОРИЯХ

Статья 53. Охрана животных в заповедниках, заказниках и на других особо охраняемых территориях

Охота, рыболовство, добывание водных беспозвоночных и морских млекопитающих, а также иные виды пользования животным миром и другая деятельность, не совместимые с целями заповедования, на территории заповедников запрещаются.

В заказниках и на других особо охраняемых территориях может быть полностью запрещено или ограничено осуществление отдельных видов пользования животным миром и иной деятельности, не совместимых с целями охраны животного мира.

Порядок охраны и осуществления пользования животным миром в заповедниках, заказниках и на других особо охраняемых территориях устанавливается законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

Глава XV

ОХРАНА РЕДКИХ И НАХОДЯЩИХСЯ ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ ВИДОВ ЖИВОТНЫХ

Статья 54. Красная книга СССР и Красная книга Казахской ССР

В соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира» редкие и находящиеся под угрозой исчезновения виды животных заносятся в книги редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений — Красную книгу СССР и Красную книгу Казахской ССР. Положение о Красной книге СССР утверждается в порядке, определяемом Советом Министров СССР, а Положение о Красной книге Казахской ССР — Советом Министров Казахской ССР.

Статья 55. Запрещение действий, которые могут привести к гибели, сокращению численности или нарушению среды обитания редких и находящихся под угрозой исчезновения животных

Действия, которые могут привести к гибели, сокращению численности или нарушению среды обитания редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных, не допускаются.

Статья 56. Меры к созданию необходимых условий для разведения редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных

В целях сохранения редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных, воспроизводство которых в естественных условиях невозможно, специально уполномоченные на то государственные органы по охране и регулированию использования животного мира обязаны принимать меры к созданию необходимых условий для разведения этих видов животных.

Статья 57. Порядок добывания редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных для разведения и последующего выпуска на свободу

Добывание редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных для разведения в специально созданных условиях и последующего выпуска на свободу, а также в научно-исследовательских и иных целях допускается по особому разрешению, выдаваемому специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира.

Глава XVI

ЗООЛОГИЧЕСКИЕ КОЛЛЕКЦИИ

Статья 58. Создание и пополнение зоологических коллекций

Создание и пополнение зоологических коллекций (живых коллекций зоопарков, зоосадов, океанариумов и других, а также в виде собра-

ния чучел, препаратов и частей животных) предприятиями, учреждениями и организациями путем изъятия животных из природной среды специально для этих целей допускается по разрешениям, выдаваемым специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира.

Пополнение зоологических коллекций, находящихся в личной собственности граждан, и создание гражданами новых коллекций запрещается, за исключением коллекций, состоящих из трофеев охоты, рыболовства и других видов пользования животным миром, осуществляемого с соблюдением установленных требований.

Статья 59. Государственный учет зоологических коллекций

Зоологические коллекции, представляющие научную, культурно-просветительную, учебно-воспитательную или эстетическую ценность, подлежат государственному учету. Предприятия, учреждения, организации и граждане, являющиеся владельцами таких коллекций, обязаны соблюдать правила хранения, учета и использования коллекций объектов животного мира.

Статья 60. Порядок утверждения правил создания, пополнения, хранения, использования и учета зоологических коллекций

Правила создания, пополнения, хранения, использования и учета зоологических коллекций, правила торговли зоологическими коллекциями, а также правила пересылки и вывоза за границу объектов коллекций и продуктов животного мира утверждаются в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

Глава XVII

ОХРАНА ЖИВОТНЫХ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ СРЕДСТВ ЗАЩИТЫ РАСТЕНИЙ, СТИМУЛЯТОРОВ ИХ РОСТА, МИНЕРАЛЬНЫХ УДОБРЕНИЙ И ДРУГИХ ПРЕПАРАТОВ

Статья 61. Требования охраны животного мира и среды обитания животных при применении и транспортировке средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов

При применении средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов, используемых в народном хозяйстве, должны учитываться требования охраны животного мира и среды обитания животных. Применение химических средств защиты растений и других препаратов в целях уменьшения их вредного влияния на животный мир должно сочетаться с осуществлением агротехнических, селекционно-генетических, биологических и других мероприятий.

В целях предотвращения гибели животных и ухудшения среды их обитания колхозы, совхозы, лесхозы и другие предприятия, учреждения, организации и граждане обязаны соблюдать правила транспортировки, хранения и применения указанных препаратов.

При создании новых препаратов должны разрабатываться нормативы предельно допустимых концентраций их в окружающей природной среде, обеспечивающие охрану животных и среды их обитания.

Статья 62. Согласование правил применения средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов и перечня указанных препаратов

Правила применения средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов, используемых в народном хозяйстве, а также перечень указанных препаратов подлежат согласованию со специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира.

Глава XVIII

ПЕРЕСЕЛЕНИЕ, АККЛИМАТИЗАЦИЯ И СКРЕЩИВАНИЕ ЖИВОТНЫХ

Статья 63. Переселение, акклиматизация и скрещивание животных

Переселение животных в новые места обитания, акклиматизация новых для фауны СССР видов животных, а также мероприятия по скрещиванию животных допускаются в научно-исследовательских и хозяйственных целях с учетом заключений соответствующих научных организаций по решению специально уполномоченных на то государственных органов по охране и регулированию использования животного мира.

Самовольное проведение переселения, акклиматизации и скрещивания животных запрещается.

Глава XIX

ИНЫЕ МЕРЫ ОХРАНЫ ЖИВОТНОГО МИРА

Статья 64. Ограничение прав и возложение обязанностей на пользователей природными объектами в интересах охраны животного мира

В интересах охраны животного мира права землепользователей, лесопользователей, водопользователей и пользователей недрами могут быть ограничены и на них могут быть возложены соответствующие обязанности в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

РАЗДЕЛ ЧЕТВЕРТЫЙ

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ ЖИВОТНЫХ
И ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КАДАСТР
ЖИВОТНОГО МИРА**

Глава XX

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ ЖИВОТНЫХ
И ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КАДАСТР ЖИВОТНОГО МИРА**

Статья 65. Государственный учет животных и их использования и государственный кадастр животного мира

Для обеспечения охраны и организации рационального использования животного мира проводится государственный учет животных и их использования и ведется государственный кадастр животного мира, со-

держащий совокупность сведений о географическом распространении видов (групп видов) животных, об их численности, характеристику необходимых им угодий, характеристику современного хозяйственного использования животных и другие необходимые данные.

Статья 66. Порядок государственного учета животных и их использования и ведения государственного кадастра животного мира

Государственный учет животных и их использования и ведение государственного кадастра животного мира осуществляется за счет государства по единым для Союза ССР системам.

Предприятия, учреждения и организации обязаны представлять имеющиеся у них сведения о распространении, численности и использовании диких животных органам, ведущим государственный кадастр животного мира.

В соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира» правила государственного учета животных и их использования, ведения государственного кадастра животного мира, определения перечня видов (групп видов) животных, подлежащих государственному учету и включению в государственный кадастр, а также представления данных для учета и ведения кадастра утверждаются в порядке, устанавливаемом Советом Министров СССР.

РАЗДЕЛ ПЯТЫЙ
КОНТРОЛЬ ЗА ОХРАНОЙ
И ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЖИВОТНОГО МИРА

Глава XXI
КОНТРОЛЬ ЗА ОХРАНОЙ
И ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЖИВОТНОГО МИРА

Статья 67. Государственный контроль за охраной и использованием животного мира

Государственный контроль за охраной и использованием животного мира имеет своей задачей обеспечить выполнение всеми министерствами, государственными комитетами и ведомствами, государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями, организациями, а также гражданами обязанностей по охране животного мира, соблюдение установленного порядка пользования животным миром и иных правил, установленных законодательством об охране и использовании животного мира.

В соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира» государственный контроль за охраной и использованием животного мира осуществляется Советами народных депутатов, их исполнительными и распорядительными органами, а также специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР.

Статья 68. Осуществление государственного контроля за охраной и использованием животного мира

Специально уполномоченные на то государственные органы по охране и регулированию использования животного мира проверяют:

соблюдение правил, норм, сроков и других требований по охране и использованию животного мира;

соблюдение установленного порядка государственного учета животных и их использования и ведения государственного кадастра животного мира;

правильность и своевременность разработки и проведения мероприятий по сохранению среды обитания, условий размножения и путей миграции животных.

Статья 69. Права специально уполномоченных государственных органов по охране и регулированию использования животного мира

Специально уполномоченные на то государственные органы по охране и регулированию использования животного мира имеют право:

прекращать самовольное пользование животным миром, а также пользования, осуществляемые с нарушением установленных правил, норм, сроков и иных требований по охране и использованию животного мира;

давать обязательные для исполнения указания об устранении нарушений правил, норм, сроков и иных требований по охране и использованию животного мира;

приостанавливать работы, при проведении которых систематически нарушаются правила, нормы и иные требования по охране и использованию животного мира, по охране среды обитания, условий размножения и путей миграции животных, впредь до устранения нарушений;

привлекать в установленном порядке нарушителей правил, норм, сроков и иных требований по охране и использованию животного мира к ответственности или направлять материалы о правонарушениях в соответствующие органы.

Правила и инструкции специально уполномоченных на то государственных органов по охране и регулированию использования животного мира, утверждаемые в пределах прав, установленных законодательством Союза ССР и Казахской ССР, обязательны для исполнения всеми министерствами, государственными комитетами и ведомствами, предприятиями, учреждениями, организациями, а также гражданами.

Специально уполномоченным на то государственным органам по охране и регулированию использования животного мира могут быть предоставлены законодательством Союза ССР и Казахской ССР и другие права по предупреждению и пресечению нарушений правил, норм и других требований по охране и использованию животного мира.

Статья 70. Ведомственный контроль за охраной и использованием животного мира

Ведомственный контроль за охраной и использованием животного мира осуществляется органами, в ведении которых находятся предприятия, учреждения и организации, пользующиеся объектами животного мира.

При осуществлении ведомственного контроля министерства, государственные комитеты и ведомства обязаны руководствоваться законодательством Союза ССР и Казахской ССР, правилами и инструкциями, утверждаемыми специально уполномоченными на то государственными органами по охране и регулированию использования животного мира.

РАЗДЕЛ ШЕСТОЙ
РАЗРЕШЕНИЕ СПОРОВ ПО ВОПРОСАМ
ПОЛЬЗОВАНИЯ ЖИВОТНЫМ МИРОМ

Глава XXII

СПОРЫ ПО ВОПРОСАМ ПОЛЬЗОВАНИЯ ЖИВОТНЫМ МИРОМ

Статья 71. Порядок разрешения споров по вопросам пользования животным миром

Споры между предприятиями, учреждениями, организациями и гражданами по вопросам пользования животным миром разрешаются в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

РАЗДЕЛ СЕДЬМОЙ

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
ОБ ОХРАНЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ЖИВОТНОГО МИРА

Глава XXIII

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
ОБ ОХРАНЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ЖИВОТНОГО МИРА

Статья 72. Недействительность сделок, нарушающих право государственной собственности на животный мир

Самовольная переуступка права пользования объектами животного мира, а также другие сделки, в прямой или скрытой форме нарушающие право государственной собственности на животный мир, — недействительны.

Статья 73. Ответственность за нарушение законодательства об охране и использовании животного мира

Лица, виновные в совершении сделок, указанных в статье 72 настоящего Закона, а также:

- самовольном пользовании объектами животного мира;
 - нарушении правил охоты, рыболовства и других видов пользования животным миром;
 - нарушении правил охраны среды обитания и путей миграции животных;
 - самовольном переселении, акклиматизации и скрещивании животных;
 - нарушении правил применения средств защиты растений, стимуляторов их роста, минеральных удобрений и других препаратов, причинившем ущерб животному миру;
 - нарушении правил пересылки и вывоза за границу объектов животного мира и зоологических коллекций —
- несут уголовную, административную или иную ответственность в соответствии с законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

В соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира» законодательством Союза ССР и Казахской ССР может быть установлена ответственность и за другие нарушения законодательства об охране и использовании животного мира.

Статья 74. Возмещение вреда, причиненного нарушением законодательства об охране и использовании животного мира

Предприятия, учреждения, организации, а также граждане обязаны возместить вред, причиненный нарушением законодательства об охране и использовании животного мира, в размерах и порядке, устанавливаемых законодательством Союза ССР и Казахской ССР. Должностные лица и другие работники, по вине которых предприятия, учреждения и организации понесли расходы, связанные с возмещением вреда, несут материальную ответственность в установленном порядке.

Статья 75. Порядок изъятия незаконно добытых объектов животного мира и выработанной из них продукции

Незаконно добытые животные и выработанная из них продукция подлежат изъятию в порядке, устанавливаемом законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

При невозможности изъятия незаконно добытых животных и выработанной из них продукции взыскивается их стоимость по ценам, устанавливаемым законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

**РАЗДЕЛ ВОСЬМОЙ
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОГОВОРЫ**

**Глава XXIV
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОГОВОРЫ**

Статья 76. Международные договоры

Если международным договором СССР установлены иные правила, чем те, которые содержатся в советском законодательстве об охране и использовании животного мира, то применяются правила международного договора.

Такой же порядок применяется в отношении законодательства об охране и использовании животного мира Казахской ССР, если в международном договоре Казахской ССР установлены иные правила, чем предусмотренные законодательством об охране и использовании животного мира Казахской ССР.

**О ПОРЯДКЕ ВВЕДЕНИЯ В ДЕЙСТВИЕ
ЗАКОНА КАЗАХСКОЙ ССР
«ОБ ОХРАНЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ЖИВОТНОГО МИРА»¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО СОВЕТА КАЗАХСКОЙ ССР
от 12 июня 1981 г.**

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1981 г., № 25, ст. 483)

В связи с принятием Закона Казахской ССР «Об охране и использовании животного мира»² Верховный Совет Казахской Советской Социалистической Республики п о с т а н о в л я е т:

1. Ввести в действие Закон Казахской ССР «Об охране и использовании животного мира» с 1 августа 1981 года.

¹ Статьи 3 и 4 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

² См. стр. 163.

2. Установить, что Закон Казахской ССР «Об охране и использовании животного мира» применяется к отношениям, возникшим после введения в действие Закона, т. е. с 1 августа 1981 года.

В правоотношениях, возникших до введения в действие Закона Казахской ССР «Об охране и использовании животного мира», осуществление прав и обязанностей участников этих правоотношений регулируется в соответствии с Законом СССР «Об охране и использовании животного мира».

ОБ УЧРЕЖДЕНИИ КНИГИ РЕДКИХ И НАХОДЯЩИХСЯ ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ ВИДОВ ЖИВОТНЫХ И РАСТЕНИЙ КАЗАХСКОЙ ССР — «КРАСНОЙ КНИГИ КАЗАХСКОЙ ССР»¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 16 января 1978 г. № 20**

(СП Казахской ССР, 1978 г., № 4, ст. 13)

В целях усиления охраны редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений на территории республики Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т**:

1. Принять предложение Казахского добровольного общества охраны природы, Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР, Академии наук Казахской ССР об учреждении Книги редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений Казахской ССР — «Красной книги Казахской ССР».

2. Утвердить прилагаемое Положение о Книге редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений Казахской ССР — «Красной книге Казахской ССР».

4. Главному управлению заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР, Казахскому добровольному обществу охраны природы и исполнительным комитетам местных Советов народных депутатов принять меры к усилению охраны редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных, занесенных в «Красную книгу Казахской ССР».

5. Академии наук Казахской ССР продолжить работу по изучению редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений республики и ускорить теоретические разработки проблемы их сохранения, воспроизводства и реакклиматизации.

УТВЕРЖДЕНО

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР*

от 16 января 1978 года № 20

П О Л О Ж Е Н И Е О КНИГЕ РЕДКИХ И НАХОДЯЩИХСЯ ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ ВИДОВ ЖИВОТНЫХ И РАСТЕНИЙ КАЗАХСКОЙ ССР — «КРАСНОЙ КНИГЕ КАЗАХСКОЙ ССР»

1. «Красная книга Казахской ССР» является основным документом, в котором обобщены материалы о современном состоянии редких

¹ Пункт 3 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений Казахской ССР.

В нее включаются постоянно обитающие или мигрирующие через территорию республики виды животных и произрастающие в республике виды растений, занесенные в «Красную книгу СССР», а также те виды фауны и флоры, которые не занесены в «Красную книгу СССР», но в Казахской ССР находятся под угрозой исчезновения и нуждаются в охране.

2. Основанием для включения в «Красную книгу Казахской ССР» видов животных и растений являются сведения о их редкой встречаемости, сокращении их численности и площади распространения, изменении условий существования, подтверждающие необходимость принятия срочных мер к их охране и воспроизводству.

3. «Красная книга Казахской ССР» состоит из двух разделов. Редким и находящимся под угрозой исчезновения видам животных посвящен раздел первый и видам растений — второй.

По каждому виду животных и растений даются следующие сведения: название на русском, латинском и казахском языках, описание признаков, распространение и численность на территории Казахской ССР, факторы, определяющие изменение численности, биология, места обитания, активность, необходимые и принятые меры охраны, основная литература.

В «Красной книге Казахской ССР» помещаются карты с указанием мест обитания или произрастания каждого вида редких и находящихся под угрозой исчезновения животных и растений и их рисунки или фотографии.

4. Предложения о включении в «Красную книгу Казахской ССР» видов животных и растений, не занесенных в «Красную книгу СССР», вносятся в Академию наук Казахской ССР научно-исследовательскими и другими государственными и общественными организациями, а также отдельными учеными и рассматриваются на совместном заседании научного совета по проблеме «Охрана природы и рациональное использование ее ресурсов» при президиуме Академии наук Казахской ССР, Научно-производственного совета Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР, президиума Центрального совета Казахского добровольного общества охраны природы, представителей Министерства сельского хозяйства Казахской ССР, Министерства рыбного хозяйства Казахской ССР, Министерства лесного хозяйства Казахской ССР, Казахрыбвода.

Рекомендуемые к включению в «Красную книгу Казахской ССР» виды животных и растений после согласования с Министерством сельского хозяйства СССР и заинтересованными министерствами, государственными комитетами и ведомствами республики утверждаются Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

5. Виды животных и растений, численность которых восстановлена, подлежат исключению из «Красной книги Казахской ССР».

Предложения об исключении из «Красной книги Казахской ССР» того или иного вида животных или растений рассматриваются и утверждаются в том же порядке, как и при включении в нее.

6. «Красная книга Казахской ССР» хранится в Академии наук Казахской ССР, которая в установленном настоящим Положением порядке вносит в нее соответствующие записи.

Дубликаты «Красной книги Казахской ССР» рассылаются по списку, утверждаемому Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ УСТАВА СОЮЗА ОБЩЕСТВ ОХОТНИКОВ И РЫБОЛОВОВ КАЗАХСКОЙ ССР¹

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 28 февраля 1975 года № 112

(СП Казахской ССР, 1975 г., № 6, ст. 26)

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Утвердить прилагаемый Устав Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР.

УТВЕРЖДЕН

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 28 февраля 1975 года № 112*

У С Т А В СОЮЗА ОБЩЕСТВ ОХОТНИКОВ И РЫБОЛОВОВ КАЗАХСКОЙ ССР (КАЗОХОТРЫБОЛОВСОЮЗА)²

1. Общие положения

1. Союз обществ охотников и рыболовов Казахской ССР является массовой добровольной общественной организацией и имеет целью объединение охотников и рыболовов для активного участия в развитии охотничьего и рыболовного спорта, в охране и увеличении численности диких зверей, птиц и запасов рыбы³.

В своей деятельности Казохотрыболовсоюз руководствуется законами СССР и Казахской ССР, иными решениями Верховного Совета СССР и его Президиума, Верховного Совета Казахской ССР и его Президиума, постановлениями и распоряжениями Совета Министров СССР и Совета Министров Казахской ССР и настоящим Уставом⁴.

2. Казохотрыболовсоюз осуществляет свою деятельность под руководством советских органов в контакте с профсоюзными, спортивными, научными, кооперативными и другими общественными организациями на основе добровольности членства, на принципах демократического централизма, хозяйственного расчета и выборности всех руководящих органов.

3. Основными задачами Казохотрыболовсоюза являются:

— проведение мероприятий, направленных на сохранение и увели-

¹ Пункт 2 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

² Дополнен разделом VIII и статьей 51 постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

³ Абзац первый статьи 1 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 ноября 1980 г. № 413 (СП Казахской ССР, 1980 г., № 21, ст. 57).

⁴ Абзац второй статьи 1 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

чение запасов охотничьей фауны и рыбы, развитие и правильное ведение охотничьего и рыболовного хозяйства на закрепленных за обществами угодьях в соответствии с общими задачами развития народного хозяйства республики;

— вовлечение трудящихся республики в охотничий и рыболовный спорт;

— воспитание членов общества в духе коммунистического отношения и любви к природе, бережного и рационального использования природных ресурсов, нетерпимости ко всякого рода нарушениям правил и сроков охоты и рыбной ловли;

— пропаганда передового опыта ведения охотничьего хозяйства спортивного и любительского рыболовства;

— организация членов Общества для добычи и сдачи заготовительным организациям продукции охотничьего промысла и рыболовства, всемерное содействие выполнению государственных планов закупок этой продукции¹.

4. Казохотрыболовсоюз в соответствии с возложенными на него задачами:

а) объединяет охотников и рыболовов в первичные организации, районные, межрайонные, городские и областные общества охотников и рыболовов;

б) содействует государственным и кооперативным заготовительным организациям в выполнении плана заготовок пушнины, дичи и другой продукции;

в) осуществляет на закрепленных за обществами угодьях комплекс биотехнических, воспроизводственных, рыбоводных и мелиоративных мероприятий, обусловленных договорами, и обеспечивает охрану охотничьей фауны и рыбных запасов;

г) развивает и популяризирует охотничий и рыболовный спорт среди членов Союза обществ и населения республики;

д) создает в установленном порядке охотничье-рыболовные хозяйства, а на их территории воспроизводственные участки и культурные рыбные хозяйства;

е) организует в установленном порядке широкий общественный контроль за соблюдением правил, сроков охоты и рыбной ловли, а также проводит борьбу с браконьерством и нарушениями правил и положений об охоте и рыбной ловле;

ж) проводит мероприятия по развитию и улучшению породного охотничьего собаководства;

з) снабжает членов Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР через свою торговую сеть охотничьим оружием, боеприпасами, охотничьими и рыболовными принадлежностями, спортивным инвентарем;

и) издает в установленном порядке специальную литературу, плакаты, листовки, календари, альбомы, создает кинофильмы по вопросам деятельности Союза обществ;

к) организует совместно с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР общественную охотничью инспекцию для усиления контроля за соблюдением правил и сроков охоты, а также борьбы с браконьерством;

л) утверждает по согласованию с заинтересованными министерст-

¹ Статья 3 дополнена абзацем шестым постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

вами, государственными комитетами и ведомствами размеры платы за услуги, оказываемые подведомственными ему охотничьими и рыболовными хозяйствами¹.

5. Союз обществ охотников и рыболовов Казахской ССР, его районные, межрайонные, городские и областные общества пользуются правами юридического лица и имеют право в установленном порядке:

а) приобретать, арендовать, сдавать в аренду и отчуждать всякого рода имущество, заключать договоры и сделки с государственными и кооперативными организациями и отдельными гражданами, выдавать доверенности, обязательства, предъявлять иски, отвечать в суде и арбитраже, нанимать и увольнять работников, совершать другие действия, связанные с их деятельностью;

б) открывать и закрывать расчетные, текущие и специальные счета в отделениях Госбанка СССР, пользоваться кредитами и совершать все финансовые операции, разрешенные законом;

в) открывать предприятия по ремонту охотничьего оружия, спортивного инвентаря и изготовлению охотничьего и рыболовного снаряжения;

г) открывать базы, магазины и ларьки для продажи охотничьего оружия, охотничьих боеприпасов, предметов охотничьего и рыболовного снаряжения и спортивного инвентаря, продукции охотничьего промысла и рыболовства²;

д) создавать охотничье-рыболовные хозяйства и базы, иметь при них дома охотника и рыбака, лодочные станции и проводить в них совместно с профсоюзными организациями комплекс спортивных и оздоровительных мероприятий;

е) сооружать тир, стрелковые стенды, организовывать и проводить стрелково-стендовые соревнования;

ж) организовывать питомники охотничьих собак, испытательные станции, проводить выставки, выводки, полевые испытания и состязания охотничьих собак и ловчих птиц;

з) производить отлов, завоз и расселение в закрепленных охотничьих угодьях и водоемах диких зверей, птиц, рыбы и кормовых организмов с соблюдением требований и порядка, установленных Законом Казахской ССР «Об охране и использовании животного мира»²;

и) проводить семинары и в установленном порядке организовывать курсы по повышению квалификации для членов Союза обществ;

к) проводить широкую пропаганду и агитацию, направленную на развитие охотничьего, стрелкового и рыболовного спорта, охрану и увеличение охотничьего фонда и рыбных богатств, широко используя печать, радио, телевидение и кино;

л) производить добычу продукции охотничьего хозяйства и лов рыбы по планам, установленным Советом Министров Казахской ССР, обл. исполкомами, и по разрешениям органов государственной охотничьей инспекции и государственной инспекции рыбоохраны для сдачи ее государственным и кооперативным организациям, заготовку лекарственных растений, насадок и приманок для нужд любительского и спортивного рыболовства, а также заготовку пушнины на контрагентских началах

¹ Статья 4 дополнена пунктами «к» и «л» постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

² Пункты «г» и «з» статьи 5 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

по договорам, заключаемым с организациями потребительской кооперации¹;

м) разрабатывать планы и проводить в жизнь силами и средствами обществ охотников и рыболовов охотоустроительные, биотехнические, воспроизводственные и мелиоративные мероприятия, производить учет фауны и фенологические наблюдения, составлять схематические описания закрепленных угодий.

н) создавать фермы по разведению диких зверей и птиц (для последующего расселения их в охотничьих угодьях или для сдачи продукции этих ферм заготовительным организациям), пасеки, рыбопитомники, инкубационные цехи, прудовые хозяйства, а также строить подсобные сооружения, необходимые для практического осуществления задач Казохотрыболовсоюза².

6. Во всех случаях, не предусмотренных настоящим Уставом, Казохотрыболовсоюз и его местные организации руководствуются общим и специальным законодательством, регулирующим деятельность общественных организаций.

7. Казохотрыболовсоюз и его областные, городские, межрайонные и районные общества имеют печать и штамп со своими наименованиями на казахском и русском языках. Казохотрыболовсоюз имеет флаг и эмблему.

8. Штат правления Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР утверждается Советом Министров Казахской ССР, а штаты областных, городских, районных и межрайонных обществ охотников и рыболовов, а также подведомственных предприятий и организаций утверждаются правлением Казохотрыболовсоюза в пределах плана по труду и предельных ассигнований на содержание аппарата управления, утвержденных этому Союзу.

II. Члены Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР, их права и обязанности

9. Членами Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР могут быть граждане СССР. В секцию охотников Союза обществ охотников и рыболовов принимаются граждане, достигшие 18-летнего возраста, а в секции рыболовов — 16-летнего возраста.

Преимущественным правом вступления в члены Союза обществ пользуются лучшие работники и передовики производства.

В члены Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР не принимаются граждане, уличенные в браконьерстве, злоупотребляющие алкоголем, наркоманы, судимые за тяжкие преступления, злостные нарушители норм общественного порядка.

*Для получения необходимых знаний и практической подготовки к занятию охотничьим и рыболовным спортом при первичных организациях Союза обществ организуются секции юных охотников и юных рыболовов. В секции юных охотников принимаются граждане, достигшие 16-летнего возраста, а в секции юных рыболовов — 12-летнего возраста³.

¹ Пункт «л» статьи 5 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

² Статья 5 дополнена пунктом «н» постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 ноября 1980 г. № 413 (СП Казахской ССР, 1980 г., № 21, ст. 57).

³ Статья 9 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

10. Членам Союза, известным своими научными трудами в области охоты и рыболовства и содействующим развитию охотничьего хозяйства, охотничьего и рыболовного спорта, правлением Казохотрыболовсоюза может быть присвоено звание «Почетный член Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР».

11. Членами Союза обществ могут быть также предприятия, учреждения и организации (юридические лица), прием которых производится по решению областных, межрайонных, районных и городских советов обществ на основании их письменного ходатайства.

12. Граждане, желающие вступить в секцию охотников Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР, подают в первичную организацию письменное заявление, характеристику с места работы или учебы и рекомендации двух членов Союза обществ, имеющих стаж пребывания в нем не менее 3 лет, а в секцию рыболовов — только письменное заявление.

Отказ в приеме в Союз обществ охотников и рыболовов может быть обжалован в правление вышестоящего общества.

Герои Советского Союза, Герои Социалистического Труда, кавалеры орденов Славы трех степеней, участники Великой Отечественной войны, депутаты Советов народных депутатов, специалисты-охотоведы принимаются в члены Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР после сдачи испытаний по охотничьему минимуму и проверки знания ими правил любительского и спортивного рыболовства без рекомендаций и прохождений кандидатского стажа¹.

13. Прием граждан в члены Союза обществ производится бюро первичной организации, с последующим утверждением решения бюро общим собранием первичной организации и правлением соответствующего общества.

При отсутствии первичной организации охотников и рыболовов по месту работы вступающего последний может быть принят в любой первичной организации по направлению правления соответствующего общества.

Граждане, вступающие в секцию рыболовов, принимаются в члены Союза обществ после проверки знания ими правил спортивного и любительского рыболовства.

Для граждан, вступающих в секцию охотников Союза обществ, устанавливается годичный кандидатский стаж без права на охоту и приобретение охотничьего оружия и боеприпасов. Гражданам, принятым кандидатами в члены Союза обществ, выдается кандидатская карточка, образец которой утверждается правлением Казохотрыболовсоюза.

Кандидат в члены Союза обществ обязан:

- посещать лекции и беседы, организуемые в обществе;
- принимать активное участие в мероприятиях по охране охотничьей фауны и охотничьих угодий, а также в борьбе с браконьерством;
- обучаться правилам стрельбы.

Кандидат в члены Союза обществ имеет право в установленном порядке заниматься спортивным и любительским рыболовством.

По истечении кандидатского срока и после сдачи охотничьего минимума бюро первичной организации рассматривает вопрос о переводе кандидата в члены Союза обществ.

Кандидаты, не выполняющие требования Устава, в члены Союза обществ охотников и рыболовов не принимаются.

¹ Статья 12 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

Члены секции юных охотников, успешно прошедшие обучение по утвержденной программе, принимаются в члены Союза обществ по рекомендации бюро секции без прохождения кандидатского стажа.

Членам Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР вручается членский билет единого образца¹.

14. Граждане, вступившие в члены Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР, вносят единовременный вступительный взнос в размере 10 рублей.

Ежегодные членские взносы устанавливаются в размере:

с правом на охоту и рыбную ловлю — 8 рублей, с правом только на рыбную ловлю — 5 рублей.

Кандидаты в члены Союза обществ вносят вступительный взнос в размере 10 рублей и членский — 8 рублей. При вступлении в члены Союза обществ кандидаты освобождаются от уплаты вступительного взноса. При отказе кандидату в приеме в члены Союза обществ вступительный и членский взносы ему не возвращаются.

Для юридических лиц — членов Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР размеры взносов устанавливаются: вступительные — 200 рублей, ежегодные членские — 100 рублей.

Участники Великой Отечественной войны, а также граждане, ставшие инвалидами вследствие ранения, контузии или увечья, полученных при защите СССР, освобождаются от уплаты ежегодных членских взносов².

15. Членские взносы за предстоящий год вносятся не позднее 31 декабря текущего года. Члены Союза обществ, без уважительной причины не уплатившие членские взносы в установленный срок, считаются выбывшими из Союза обществ охотников и рыболовов.

Членство в Союзе обществ сохраняется за гражданами, выбывшими для прохождения службы в рядах Советской Армии и Военно-Морского Флота, а также за гражданами, находящимися в длительных заграничных командировках, без уплаты членских взносов за время их отсутствия¹.

16. Член Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР обязан:

а) выполнять требования Устава, постановления съездов, конференций, собраний общества;

б) состоять на учете в одной из первичных организаций Союза обществ и активно участвовать в ее работе;

в) соблюдать правила охоты, рыбной ловли, пожарной безопасности в охотничьих угодьях, а также правила приобретения, регистрации, перерегистрации, хранения и пользования охотничьим оружием;

г) участвовать в мероприятиях по борьбе с браконьерством и другими нарушениями правил охоты и рыбной ловли;

д) пропагандировать среди населения бережное отношение к природе и ее ресурсам, разъяснять цели и задачи Союза обществ охотников и рыболовов;

е) активно участвовать в улучшении охотничьего и рыбного хозяй-

¹ Статьи 13 и 15 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

² Статья 14 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

ства, выполнять работы в охотничьих и рыболовных хозяйствах в объемах, утвержденных советом общества;

ж) при перемене места жительства или места работы своевременно сняться с учета и не позднее одного месяца (для демобилизованных — трех месяцев) встать на учет в первичной организации по указанию соответствующего общества;

з) своевременно уплачивать членские взносы и государственную пошлину¹.

17. Член Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР имеет право:

а) участвовать (с правом решающего голоса) на общих собраниях членов Союза обществ, избирать и быть избранным во все руководящие органы Союза обществ;

б) пользоваться на льготных условиях охотничьими и рыболовными угодьями в хозяйствах, приписанных к Союзу обществ, а также базами и спортивным инвентарем, принадлежащими Союзу обществ;

в) участвовать в соревнованиях и конкурсах, проводимых Союзом обществ.

18. За активное участие в организации охотничьих и рыболовных хозяйств, их охране, борьбе с браконьерством, уничтожении хищных зверей и птиц, наносящих вред охотничьей фауне, за выдающиеся спортивные достижения, примерное и добросовестное выполнение общественных поручений члены Союза обществ могут поощряться.

Видами поощрения являются: объявление благодарности, награждение грамотой и Почетной грамотой Казохотрыболовсоюза, занесение на Доску почета Казохотрыболовсоюза, присвоения звания «Почетный член Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР»¹.

19. Нарушение Устава, правил охоты и рыболовства, поступки, порочащие звание члена Союза обществ, влекут за собой наложение взысканий:

- замечание,
- предупреждение,
- выговор,
- временное лишение права охоты и рыбной ловли сроком до 3 лет,
- исключение из членов Союза обществ.

20. Исключение из членов Союза обществ может применяться лишь как крайняя мера к лицам, нарушающим Устав Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР и не поддающимся другим мерам воспитания.

Охотники и рыболовы, уличенные в браконьерстве, исключаются из членов Союза обществ без права вступления вновь в члены Союза обществ.

21. Решение об исключении граждан из членов Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР принимается общим собранием первичной организации охотников и рыболовов с последующим утверждением его правлением соответствующего Общества, которое сообщает об этом государственной охотничьей инспекции при облисполкоме и органам Министерства внутренних дел Казахской ССР по месту жительства исключенного.

¹ Статьи 16 и 18 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

Решение об исключении граждан из членов Союза обществ может быть принято также правлением Общества, о чем ставится в известность первичная организация¹.

22. Решение об исключении из членов Союза обществ охотников и рыболовов может быть обжаловано в областной совет общества, решение которого является окончательным.

Граждане, выбывшие из членов Союза обществ, независимо от причин выбытия, обязаны в месячный срок сдать охотничье оружие в магазин Казохотрыболовсоюза для реализации на комиссионных началах, а разрешение на его хранение — в органы Министерства внутренних дел Казахской ССР².

III. Высшие органы управления Союза обществ

23. Высшим руководящим органом Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР является съезд, созываемый один раз в четыре года.

Внеочередной съезд Союза обществ может быть созван по решению совета Казохотрыболовсоюза или по требованию не менее половины организаций Союза обществ.

Примечание. Делегаты на съезд избираются на областных конференциях обществ по установленным советом Казохотрыболовсоюза нормам представительства.

24. Съезд Союза обществ считается правомочным, если на нем присутствует не менее $\frac{2}{3}$ избранных делегатов.

25. Съезд Союза обществ охотников и рыболовов:

а) заслушивает и утверждает отчеты совета Казохотрыболовсоюза и ревизионной комиссии;

б) пересматривает и принимает Устав Казохотрыболовсоюза с последующим утверждением его Советом Министров Казахской ССР;

в) избирает открытым голосованием совет и ревизионную комиссию Казохотрыболовсоюза. Избранными считаются кандидаты, за которых проголосовало большинство делегатов.

26. Совет и ревизионная комиссия Казохотрыболовсоюза избираются сроком на четыре года. Количество членов совета и ревизионной комиссии Казохотрыболовсоюза устанавливается съездом Союза обществ.

27. Совет Казохотрыболовсоюза не реже двух раз в год собирается на пленарное заседание, которое считается правомочным, если на нем присутствует не менее $\frac{2}{3}$ членов совета.

28. В период между съездами высшим органом управления Казохотрыболовсоюза является совет.

Совет на своих заседаниях:

— утверждает годовые и перспективные планы деятельности Казохотрыболовсоюза;

— рассматривает и утверждает отчеты о проделанной правлением работе, принимает решения по другим вопросам деятельности Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР;

— заслушивает информацию ревизионной комиссии о результатах ревизий и принимает меры к устранению отмеченных недостатков.

¹ Статья 21 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

² Статья 22 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

29. Для руководства повседневной работой Казохотрыболовсоюза совет из своего состава избирает открытым голосованием правление в составе председателя правления, двух заместителей председателя, ответственного секретаря и семи членов правления.

Избранными в состав правления считаются кандидатуры, за которые проголосовало большинство участвовавших в голосовании членов совета.

Заседание правления считается правомочным, если на нем присутствует не менее $\frac{2}{3}$ членов правления.

Правление Казохотрыболовсоюза:

а) разрабатывает годовые и перспективные планы деятельности Казохотрыболовсоюза, вносит на утверждение совета и организует их выполнение;

б) распоряжается принадлежащими Союзу обществ материальными ценностями и денежными средствами;

в) утверждает годовые и перспективные планы, отчеты о деятельности областных обществ;

г) обеспечивает подачу заявок в планирующие органы на снабжение подведомственных обществ транспортными средствами, оборудованием, сырьем, материалами, рыболовным снаряжением и охотничьими боеприпасами и распределяет между ними полученные фонды;

д) планирует основные показатели по труду и заработной плате, рассматривает в установленном порядке вопросы труда и заработной платы работников Казохотрыболовсоюза, разрабатывает нормы выработки и расценки на промысел диких животных и для производственных предприятий Союза обществ, разрешает подведомственным обществам и предприятиям в установленном порядке открывать расчетные, текущие и специальные счета в учреждениях Госбанка СССР¹;

е) в установленном порядке разрабатывает и утверждает предельный объем строительно-монтажных работ, численность работников и план по труду в строительстве для хозяйств и обществ Казохотрыболовсоюза;

ж) определяет победителей в республиканском социалистическом соревновании обществ охотников и рыболовов;

з) отменяет решения подведомственных ему обществ и организаций, противоречащие действующему законодательству или Уставу Казохотрыболовсоюза;

и) заслушивает отчеты подведомственных ему организаций, занимается подбором и расстановкой руководящих кадров обществ;

к) планирует производство охотничьего и спортивного рыболовного снаряжения предприятиями Союза обществ и в установленном порядке реализует его;

л) обеспечивает своевременное представление отчетности по установленной форме государственным органам охотнадзора и рыбоохраны;

м) разрабатывает и по согласованию с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР утверждает Устав егерской службы Казохотрыболовсоюза².

30. Председатель правления Казохотрыболовсоюза осуществляет права Союза обществ, перечисленные в пункте 5 настоящего Устава, без особой на то доверенности и имеет право передоверять свои полномочия

¹ Пункт «д» статьи 29 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

² Статья 29 дополнена пунктами «к», «л» и «м» постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

членам правления. Председателю правления Казохотрыболовсоюза предоставляется право найма и увольнения рабочих и служащих в пределах штатного расписания и смет, установленных Союзу обществ.

IV. Органы управления областных, межрайонных, районных и городских обществ охотников и рыболовов

31. Высшим органом управления областного, межрайонного, районного и городского общества охотников и рыболовов является конференция. Конференции обществ созываются не реже одного раза в четыре года.

Внеочередные конференции обществ созываются по требованию не менее половины нижестоящих организаций обществ или по указанию вышестоящих организаций.

Конференция считается правомочной, если на ней присутствует не менее $\frac{2}{3}$ избранных на конференцию делегатов.

Примечание. Нормы представительств на конференции устанавливаются советами вышестоящих обществ.

32. Конференции обществ:

а) заслушивают и утверждают отчеты областных, межрайонных, районных и городских советов обществ охотников и рыболовов и ревизионных комиссий;

б) избирают открытым голосованием советы и ревизионные комиссии обществ сроком на четыре года.

В состав совета и ревизионной комиссии считаются избранными кандидаты, за которых проголосовало большинство делегатов конференции;

в) избирают делегатов на вышестоящие конференции и съезд Союза обществ.

33. Пленарные заседания советов обществ охотников и рыболовов созываются: областных — не реже двух раз в год, межрайонных, районных и городских — не реже четырех раз в год.

Заседания советов считаются правомочными, если на них присутствует не менее $\frac{2}{3}$ членов совета.

34. Советы областных, межрайонных, районных и городских обществ охотников и рыболовов:

— создают первичные организации обществ на предприятиях, в учреждениях, организациях и колхозах, проверяют их деятельность и заслушивают отчеты;

— проводят мероприятия в охотничьих хозяйствах по охране и обогащению охотничье-промысловой фауны и рыбных запасов;

— создают секции, утверждают планы, сметы, распоряжаются средствами обществ;

— проводят районные, городские стрелково-стендовые соревнования, комплектуют сборные команды охотников-стрелков на областные соревнования, а также проводят полевые испытания, выводки и выставки охотничьих собак;

— ведут учет членов Союза обществ, проводят в установленном порядке регистрацию охотничьего оружия, выдают членам Союза обществ охотничьи билеты;

— открывают торговые предприятия для обеспечения членов общества охотничьим оружием, снаряжением, боеприпасами и орудиями спортивного и любительского лова рыбы;

— организуют строительство стрелковых стендов;

— отчитываются перед советами вышестоящих обществ.

29. Для руководства повседневной работой Казохотрыболовсоюза совет из своего состава избирает открытым голосованием правление в составе председателя правления, двух заместителей председателя, ответственного секретаря и семи членов правления.

Избранными в состав правления считаются кандидатуры, за которые проголосовало большинство участвовавших в голосовании членов совета.

Заседание правления считается правомочным, если на нем присутствует не менее $\frac{2}{3}$ членов правления.

Правление Казохотрыболовсоюза:

а) разрабатывает годовые и перспективные планы деятельности Казохотрыболовсоюза, вносит на утверждение совета и организует их выполнение;

б) распоряжается принадлежащими Союзу обществ материальными ценностями и денежными средствами;

в) утверждает годовые и перспективные планы, отчеты о деятельности областных обществ;

г) обеспечивает подачу заявок в планирующие органы на снабжение подведомственных обществ транспортными средствами, оборудованием, сырьем, материалами, рыболовным снаряжением и охотничьими боеприпасами и распределяет между ними полученные фонды;

д) планирует основные показатели по труду и заработной плате, рассматривает в установленном порядке вопросы труда и заработной платы работников Казохотрыболовсоюза, разрабатывает нормы выработки и расценки на промысел диких животных и для производственных предприятий Союза обществ, разрешает подведомственным обществам и предприятиям в установленном порядке открывать расчетные, текущие и специальные счета в учреждениях Госбанка СССР¹;

е) в установленном порядке разрабатывает и утверждает предельный объем строительно-монтажных работ, численность работников и план по труду в строительстве для хозяйств и обществ Казохотрыболовсоюза;

ж) определяет победителей в республиканском социалистическом соревновании обществ охотников и рыболовов;

з) отменяет решения подведомственных ему обществ и организаций, противоречащие действующему законодательству или Уставу Казохотрыболовсоюза;

и) заслушивает отчеты подведомственных ему организаций, занимается подбором и расстановкой руководящих кадров обществ;

к) планирует производство охотничьего и спортивного рыболовного снаряжения предприятиями Союза обществ и в установленном порядке реализует его;

л) обеспечивает своевременное представление отчетности по установленной форме государственным органам охотнадзора и рыбоохраны;

м) разрабатывает и по согласованию с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР утверждает Устав егерской службы Казохотрыболовсоюза².

30. Председатель правления Казохотрыболовсоюза осуществляет права Союза обществ, перечисленные в пункте 5 настоящего Устава, без особой на то доверенности и имеет право передоверять свои полномочия

¹ Пункт «д» статьи 29 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

² Статья 29 дополнена пунктами «к», «л» и «м» постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

членам правления. Председателю правления Казохотрыболовсоюза предоставляется право найма и увольнения рабочих и служащих в пределах штатного расписания и смет, установленных Союзу обществ.

IV. Органы управления областных, межрайонных, районных и городских обществ охотников и рыболовов

31. Высшим органом управления областного, межрайонного, районного и городского общества охотников и рыболовов является конференция. Конференции обществ созываются не реже одного раза в четыре года.

Внеочередные конференции обществ созываются по требованию не менее половины нижестоящих организаций обществ или по указанию вышестоящих организаций.

Конференция считается правомочной, если на ней присутствует не менее $\frac{2}{3}$ избранных на конференцию делегатов.

Примечание. Нормы представительства на конференции устанавливаются советами вышестоящих обществ.

32. Конференции обществ:

а) заслушивают и утверждают отчеты областных, межрайонных, районных и городских советов обществ охотников и рыболовов и ревизионных комиссий;

б) избирают открытым голосованием советы и ревизионные комиссии обществ сроком на четыре года.

В состав совета и ревизионной комиссии считаются избранными кандидаты, за которых проголосовало большинство делегатов конференции;

в) избирают делегатов на вышестоящие конференции и съезд Союза обществ.

33. Пленарные заседания советов обществ охотников и рыболовов созываются: областных — не реже двух раз в год, межрайонных, районных и городских — не реже четырех раз в год.

Заседания советов считаются правомочными, если на них присутствует не менее $\frac{2}{3}$ членов совета.

34. Советы областных, межрайонных, районных и городских обществ охотников и рыболовов:

— создают первичные организации обществ на предприятиях, в учреждениях, организациях и колхозах, проверяют их деятельность и заслушивают отчеты;

— проводят мероприятия в охотничьих хозяйствах по охране и обогащению охотничье-промысловой фауны и рыбных запасов;

— создают секции, утверждают планы, сметы, распоряжаются средствами обществ;

— проводят районные, городские стрелково-стендовые соревнования, комплектуют сборные команды охотников-стрелков на областные соревнования, а также проводят полевые испытания, выводки и выставки охотничьих собак;

— ведут учет членов Союза обществ, проводят в установленном порядке регистрацию охотничьего оружия, выдают членам Союза обществ охотничьи билеты;

— открывают торговые предприятия для обеспечения членов общества охотничьим оружием, снаряжением, боеприпасами и орудиями спортивного и любительского лова рыбы;

— организуют строительство стрелковых стендов;

— отчитываются перед советами вышестоящих обществ.

35. Для выполнения текущей работы советы обществ охотников и рыболовов на планерных заседаниях избирают из своего состава открытым голосованием правления в составе:

— областные — председателя правления, заместителя председателя, ответственного секретаря и четырех членов правления;

— межрайонные, районные и городские — председателя, заместителя председателя, ответственного секретаря и двух членов правления.

Избранными в состав соответствующих правлений считаются кандидатуры, за которые проголосовало большинство участвовавших в голосовании членов совета.

Заседание правления проводится не реже одного раза в месяц и считается правомочным, если на нем присутствует не менее $\frac{2}{3}$ членов правления.

36. Председатель правления областного, межрайонного, районного и городского общества охотников и рыболовов, находящегося на самостоятельном балансе, пользуется правами, перечисленными в пункте 5 настоящего Устава, кроме найма и увольнения старшего бухгалтера и охотоведа, которые назначаются правлением Казохотрыболовсоюза по представлению правлений областных обществ.

37. Советы Казохотрыболовсоюза областных, межрайонных, районных и городских обществ могут выводить из своего состава членов совета, которые не принимают участия в работе совета, не оправдывают доверия съезда и конференции, и за проступки, порочащие звание члена Союза обществ, а также имеют право кооптировать в состав совета новых членов взамен выбывших.

Решение о выводе или кооптации считается правомочным, если за него проголосовало не менее $\frac{2}{3}$ членов соответствующего совета.

V. Первичные организации

38. Первичной организацией Казохотрыболовсоюза является коллектив охотников и рыболовов, организуемый на предприятиях, в учреждениях, колхозах, совхозах и других организациях с количеством членов не менее 5 человек.

Первичные организации (охотколлективы) утверждаются правлением областного, межрайонного, районного, городского общества.

39. Руководящим органом первичной организации Казохотрыболовсоюза является общее собрание его членов, созываемое не реже одного раза в год, которое:

а) избирает открытым голосованием сроком на два года бюро первичной организации, ревизионную комиссию и делегатов на районную (городскую) конференцию Общества;

б) обсуждает и утверждает отчеты бюро и секций, утверждает решения бюро о приеме в члены Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР, о наложении взысканий, а также об исключении из членов Союза обществ¹.

Примечания: 1. В первичной организации Союза обществ охотников и рыболовов, насчитывающей не более 20 членов, избирается уполномоченный.

2. В первичной организации, насчитывающей до 50 членов, избирается бюро в количестве 3—5 человек.

3. В первичной организации, насчитывающей свыше 50 членов, избирается бюро в количестве 5—7 человек.

¹ Абзац первый и пункты «а», «б» статьи 39 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

40. Общее собрание первичной организации проводится по мере необходимости и считается правомочным, если на нем присутствует не менее половины членов.

Отчетно-выборное собрание первичной организации проводится один раз в год и считается правомочным, если на нем присутствует не менее $\frac{2}{3}$ членов.

41. Бюро первичной организации:

а) избирает из своего состава открытым голосованием председателя;

б) проводит работу среди трудящихся по вовлечению их в члены Союза обществ и привлекает членов коллектива к активному участию в массовых мероприятиях;

в) организует временные и постоянные секции (кружки) и руководит их деятельностью;

г) принимает меры к своевременной уплате членских взносов и государственной пошлины за выдачу разрешений на право охоты;

д) участием членов первичной организации оказывает содействие заготовительным организациям в выполнении государственных планов заготовок пушнины и другой продукции охоты;

е) содействует проведению мероприятий по сохранению государственного охотничьего фонда, ихтиофауны и их обогащению, организует охрану охотничьих угодий и водоемов и участие членов общества в борьбе с браконьерством;

ж) обеспечивает членов Союза обществоохотничьими боеприпасами и снаряжением через межрайонные, районные, городские советы обществ;

з) созывается председателем по мере необходимости.

Решения бюро первичной организации оформляются протоколом и доводятся до сведения членов организации, а копия протокола заседания бюро направляется совету межрайонного, районного, городского общества;

и) принимает решения при участии на нем не менее половины его членов;

к) руководит работой первичной организации, производит прием граждан в кандидаты и члены Союза обществ, ведет учет кандидатов и членов Союза обществ, а также учет добытой продукции охоты и рыболовства, составляет и вносит на утверждение общего собрания планы и обеспечивает их выполнение;

л) готовит кандидатов в члены Союза обществ, а также проверяет знание гражданами, вступающими в Союз обществ без прохождения кандидатского стажа, охотничьего минимума и правил спортивного и любительского рыболовства;

м) осуществляет в установленном порядке на закрепленных угодьях строительство объектов, связанных с ведением охотничьего и рыболовного хозяйства¹.

VI. Ревизионные комиссии Казохотрыболовсоюза

42. Финансовая, хозяйственная и организационная деятельность Казохотрыболовсоюза и его областных, межрайонных, районных, городских обществ и первичных организаций контролируется ревизионными комиссиями.

43. Ревизионные комиссии избираются в составе, устанавливаемом

¹ Статья 41 дополнена пунктами «к», «л», «м» постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

съездом, конференцией, общим собранием членов первичной организации.

В ревизионную комиссию не могут быть избраны члены Союза обществ, занимающие административно-хозяйственные должности в Казохотрыболовсоюзе, областных, межрайонных, районных, городских обществах.

44. Ревизионная комиссия из своего состава открытым голосованием избирает председателя.

45. Члены ревизионной комиссии могут принимать участие в заседаниях соответствующего органа управления Союза обществ — областных, межрайонных, районных, городских обществ и первичной организации с правом совещательного голоса.

46. Ревизионные комиссии всех звеньев Казохотрыболовсоюза свою деятельность осуществляют согласно утвержденному съездом Положению о ревизионных комиссиях.

В период между съездами, конференциями, отчетно-выборными собраниями результаты ревизий они вносят на рассмотрение советов, правлений, бюро первичных организаций. Заседания ревизионных комиссий созываются не реже двух раз в год ¹.

VII. Средства Казохотрыболовсоюза

47. Средства Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР образуются из:

- а) вступительных и ежегодных членских взносов;
- б) доходов от принадлежащих Казохотрыболовсоюзу производственных и торговых предприятий, от охотничье-рыболовных хозяйств и баз, спортивных сооружений, от печатных изданий, лекций, выставок, соревнований и других мероприятий;
- в) отчислений за сдачу пушно-мехового сырья и другой продукции;
- г) прочих поступлений, связанных с деятельностью Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР.

48. Средства Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР направляются на обеспечение его деятельности и образование специальных фондов.

49. Размеры отчислений в специальные фонды и расходование средств из них, а также размеры части членских взносов, оставляемой в распоряжении областных, районных, межрайонных и городских обществ и первичных организаций Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР, определяются советом Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР в установленных союзными органами или Советом Министров Казахской ССР порядке и размерах ².

50. Казохотрыболовсоюз от получаемой Союзом обществ прибыли отчисляет 35 процентов в бюджет республики ².

VIII. Учет и отчетность в Казохотрыболовсоюзе

51. Учет и отчетность в Казохотрыболовсоюзе осуществляется в соответствии с Положением о бухгалтерских отчетах и балансах, утвержденным постановлением Совета Министров СССР от 29 июня 1979 г. № 633.

¹ Статья 46 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 26 ноября 1982 г. № 454 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 23, ст. 98).

² Статьи 49 и 50 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 апреля 1979 г. № 142 (СП Казахской ССР, 1979 г., № 9, ст. 24).

IX. Прекращение деятельности Казохотрыболовсоюза

52. Деятельность Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР может быть прекращена решением съезда Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР или по решению Совета Министров Казахской ССР.

О МЕРАХ ПО УСИЛЕНИЮ ОХРАНЫ ВОДНО-БОЛОТНЫХ УГОДИЙ НА ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСКОЙ ССР, ИМЕЮЩИХ МЕЖДУНАРОДНОЕ ЗНАЧЕНИЕ ГЛАВНЫМ ОБРАЗОМ В КАЧЕСТВЕ МЕСТООБИТАНИЙ ВОДОПЛАВАЮЩИХ ПТИЦ¹

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 16 февраля 1976 г. № 76**

(СП Казахской ССР, 1976 г., № 5, ст. 14)

Во исполнение постановления Совета Министров СССР от 26 декабря 1975 года № 1046² Совет Министров Казахской ССР постановляет:

1. Главному управлению заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР:

— обеспечить по согласованию с Главным управлением геодезии и картографии при Совете Министров СССР составление описания и нанесение на карту границ озер Кургальджин и Тенгиз, включая Кургальджинский государственный заповедник в Целиноградской области, и озер низовий рек Тургай и Иргиз, включая Тургайский государственный заказник в Актюбинской области, имеющих международное значение главным образом в качестве местобитаний водоплавающих птиц, и в месячный срок представить в Совет Министров Казахской ССР;

— разработать и осуществить мероприятия, направленные на усиление охраны озер Кургальджин и Тенгиз и озер низовий рек Тургай и Иргиз.

3. Актюбинскому облисполкому совместно с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР установить режим сельскохозяйственного использования земель низовий рек Тургай и Иргиз, обеспечивающий сохранность водно-болотных угодий и обитающих на них водоплавающих птиц.

4. Министерству рыбного хозяйства Казахской ССР промысловый лов рыбы в озерах низовий рек Тургай и Иргиз производить с учетом сохранения флоры и фауны этих водно-болотных угодий.

¹ Пункт 2 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 5 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 26 декабря 1975 года № 1046 «О мерах по обеспечению выполнения обязательств Советской Стороны, вытекающих из Конвенции о водно-болотных угодьях, имеющих международное значение главным образом в качестве местобитаний водоплавающих птиц, от 2 февраля 1971 г.».

² См. том 4 Свода законов СССР.

**О РЕАЛИЗАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР
ОТ 4 АВГУСТА 1976 ГОДА № 612
«ОБ УТВЕРЖДЕНИИ КОНВЕНЦИИ
О МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛЕ
ВИДАМИ ДИКОЙ ФАУНЫ И ФЛОРЫ, НАХОДЯЩИМИСЯ
ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ, И О МЕРОПРИЯТИЯХ
ПО ВЫПОЛНЕНИЮ ЭТОЙ КОНВЕНЦИИ»¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 августа 1976 г. № 399**

Во исполнение постановления Совета Министров СССР от 4 августа 1976 года № 612² Совет Министров Казахской ССР постановляет:

1. Запретить добычу диких животных и растений, торговля которыми регулируется в соответствии с Конвенцией о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения, а также продажу, покупку (обмен) этих видов животных и растений, их частей или дериватов, за исключением случаев, предусмотренных Конвенцией (перечни видов диких животных и растений СССР, торговля которыми регулируется в соответствии с Конвенцией, прилагаются).

2. (Абзац второй) Главному управлению заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР, Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, Казахскому добровольному обществу охраны природы, Академии наук Казахской ССР совместно с облисполкомами продолжить работу по изучению и определению видов дикой фауны и флоры, нуждающихся в дополнительных мерах охраны.

**П Е Р Е Ч Е Н Ь
ВИДОВ ДИКИХ ЖИВОТНЫХ И РАСТЕНИЙ СССР,
ТОРГОВЛЯ КОТОРЫМИ РЕГУЛИРУЕТСЯ В СООТВЕТСТВИИ
СО СТАТЬЯМИ III И IV КОНВЕНЦИИ О МЕЖДУНАРОДНОЙ
ТОРГОВЛЕ ВИДАМИ ДИКОЙ ФАУНЫ И ФЛОРЫ,
НАХОДЯЩИМИСЯ ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ**

Млекопитающие

Гладкие киты

Гренландский кит
Японский, или южный кит

Balaena mysticetus
Eubalaena glacialis sieboldii

Серые киты

Серый кит

Eschrichtius gibbosus

Полосатые киты

Северный синий кит

Balaenoptera musculus musculus

¹ Абзац первый пункта 2 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 3 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 4 августа 1976 г. № 612 «Об утверждении Конвенции о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения, и о мероприятиях по выполнению этой Конвенции».

² См. том 4 Свода законов СССР.

Северный горбач	<i>Megaptera nodosa nodosa</i>
Собачьи	
Красный волк	<i>Cuon alpinus</i>
Медвежьи	
Белый медведь	<i>Thalassarctos maritimus</i>
Кошачьи	
Туркестанская рысь	<i>Felis lynx isabellina</i>
Каракал	<i>Felis caracal michaelis</i>
Тигр	<i>Panthera tigris</i>
Леопард	<i>Panthera pardus</i>
Снежный барс	<i>Unica unica</i>
Гепард	<i>Acinonyx jubatus raddei</i>
Тюленевые	
Белобрюхий тюлень, или тюлень-монах	<i>Monachus monachus</i>
Лошадиные	
Туркменский кулан	<i>Equus hemionus onager</i>
Оленьи	
Бухарский благородный олень	<i>Cervus elaphus bactrianus</i>
Полорогие	
Горал	<i>Nemorhaedus goral</i>
Винторогий козел	<i>Capra falconeri</i>
Алтайский горный баран	<i>Ovis ammon ammon</i>
Тяньшанский горный баран	<i>Ovis ammon karelini</i>
Казахстанский горный баран	<i>Ovis ammon collium</i>
Каратауский горный баран	<i>Ovis ammon nigrimontana</i>
Кызылкумский горный баран	<i>Ovis ammon severtzovi</i>
Туркменский горный баран	<i>Ovis ammon cycloceros</i>
Бухарский горный баран	<i>Ovis ammon bocharensis</i>
Закавказский горный баран	<i>Ovis ammon gmelini</i>

Птицы

Альбатросовые	
Белоспинный альбатрос	<i>Diomedea albatrus</i>
Пеликановые	
Кудрявый пеликан	<i>Pelecanus crispus</i>
Ибисовые	
Красноногий ибис	<i>Nipponia nippon</i>
Колпица	<i>Platalea leucorodia</i>
Аистовые	
Дальневосточный белый аист	<i>Ciconia boyciana</i>
Черный аист	<i>Ciconia nigra</i>
Утиные	
Малый, или тундровый лебедь	<i>Cygnus bewickii</i>
Краснозобая казарка	<i>Rufibrenta ruficollis</i>

**О РЕАЛИЗАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР
ОТ 4 АВГУСТА 1976 ГОДА № 612
«ОБ УТВЕРЖДЕНИИ КОНВЕНЦИИ
О МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛЕ
ВИДАМИ ДИКОЙ ФАУНЫ И ФЛОРЫ, НАХОДЯЩИМИСЯ
ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ, И О МЕРОПРИЯТИЯХ
ПО ВЫПОЛНЕНИЮ ЭТОЙ КОНВЕНЦИИ»¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 августа 1976 г. № 399**

Во исполнение постановления Совета Министров СССР от 4 августа 1976 года № 612² Совет Министров Казахской ССР постановляет:

1. Запретить добычу диких животных и растений, торговля которыми регулируется в соответствии с Конвенцией о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения, а также продажу, покупку (обмен) этих видов животных и растений, их частей или дериватов, за исключением случаев, предусмотренных Конвенцией (перечни видов диких животных и растений СССР, торговля которыми регулируется в соответствии с Конвенцией, прилагаются).

2. (Абзац второй) Главному управлению заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР, Министерству лесного хозяйства Казахской ССР, Казахскому добровольному обществу охраны природы, Академии наук Казахской ССР совместно с облисполкомами продолжить работу по изучению и определению видов дикой фауны и флоры, нуждающихся в дополнительных мерах охраны.

**П Е Р Е Ч Е Н Ь
ВИДОВ ДИКИХ ЖИВОТНЫХ И РАСТЕНИЙ СССР,
ТОРГОВЛЯ КОТОРЫМИ РЕГУЛИРУЕТСЯ В СООТВЕТСТВИИ
СО СТАТЬЯМИ III И IV КОНВЕНЦИИ О МЕЖДУНАРОДНОЙ
ТОРГОВЛЕ ВИДАМИ ДИКОЙ ФАУНЫ И ФЛОРЫ,
НАХОДЯЩИМИСЯ ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ**

Млекопитающие

Гладкие киты

Гренландский кит
Японский, или южный кит

Balaena mysticetus
Eubalaena glacialis sieboldii

Серые киты

Серый кит

Eschrichtius gibbosus

Полосатые киты

Северный синий кит

Balaenoptera musculus musculus

¹ Абзац первый пункта 2 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 3 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 4 августа 1976 г. № 612 «Об утверждении Конвенции о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения, и о мероприятиях по выполнению этой Конвенции».

² См. том 4 Свода законов СССР.

Северный горбач	<i>Megaptera nodosa nodosa</i>
Собачьи	
Красный волк	<i>Cuon alpinus</i>
Медвежьи	
Белый медведь	<i>Thalassarctos maritimus</i>
Кошачьи	
Туркестанская рысь	<i>Felis lynx isabellina</i>
Каракал	<i>Felis caracal michaelis</i>
Тигр	<i>Panthera tigris</i>
Леопард	<i>Panthera pardus</i>
Снежный барс	<i>Unica unica</i>
Гепард	<i>Acinonyx jubatus raddei</i>
Тюленевые	
Белобрюхий тюлень, или тюлень-монах	<i>Monachus monachus</i>
Лошадиные	
Туркменский кулан	<i>Equus hemionus onager</i>
Олени	
Бухарский благородный олень	<i>Cervus elaphus bactrianus</i>
Полорогие	
Горал	<i>Nemorhaedus goral</i>
Винторогий козел	<i>Capra falconeri</i>
Алтайский горный баран	<i>Ovis ammon ammon</i>
Тяньшанский горный баран	<i>Ovis ammon karelini</i>
Казахстанский горный баран	<i>Ovis ammon collium</i>
Каратауский горный баран	<i>Ovis ammon nigrimontana</i>
Кызылкумский горный баран	<i>Ovis ammon severtzovi</i>
Туркменский горный баран	<i>Ovis ammon cycloceros</i>
Бухарский горный баран	<i>Ovis ammon bocharensis</i>
Закавказский горный баран	<i>Ovis ammon gmelini</i>

Птицы

Альбатросовые	
Белоспинный альбатрос	<i>Diomedea albatrus</i>
Пеликановые	
Кудрявый пеликан	<i>Pelecanus crispus</i>
Ибисовые	
Красноногий ибис	<i>Nipponia nippon</i>
Колпица	<i>Platalea leucorodia</i>
Аистовые	
Дальневосточный белый аист	<i>Ciconia boyciana</i>
Черный аист	<i>Ciconia nigra</i>
Утиные	
Малый, или тундровый лебедь	<i>Cygnus bewickii</i>
Краснозобая казарка	<i>Rufibrenta ruficollis</i>

Ястребиные

Беркут

Aquila chrysaetos

Соколиные

Все соколы

Falco spp.

Фазановые

Каспийский улар

Tetraogallus caspius

Тибетский улар

Tetraogallus tibetanus

Журавлиные

Японский журавль

Grus japonensis

Белый журавль, или стерх

Grus leucogeranus

Даурский журавль

Grus vipio

Черный журавль

Grus monacha

Дрофиные

Дрофа

Otis tarda

Дрофа-красотка, или вихляй

Chlamydotis undulata

Бекасовые

Охотский улит

Tringa guttifer

Тонкоклювый кроншнеп

Numenius tenuirostris

Кроншнеп-малютка

Numenius minutus

Чайковые

Реликтовая чайка

Larus relictus

Буроголовая чайка

Larus brunnicephalus

Дятловые

Чешуйчатый дятел

Picus squamatus

Пресмыкающиеся

Варановые

Серый варан

Varanus griseus

Рыбы

Осетровые

Балтийский осетр

Acipenser sturio

Лососевые

Белорыбница

Stenodus leucichtys leucichtys

Насекомые

Парусники

Парусник Аполлон

Parnassius apollo apollo

Флора

Все виды орхидей

Orchidaceae spp.

Все виды цикламенов

Cyclamen spp.

П Е Р Е Ч Е Н Ь
ВИДОВ ДИКИХ ЖИВОТНЫХ И РАСТЕНИЙ СССР,
ТОРГОВЛЯ КОТОРЫМИ РЕГУЛИРУЕТСЯ В СООТВЕТСТВИИ
СО СТАТЬЕЙ V КОНВЕНЦИИ О МЕЖДУНАРОДНОЙ
ТОРГОВЛЕ ВИДАМИ ДИКОЙ ФАУНЫ И ФЛОРЫ,
НАХОДЯЩИМИСЯ ПОД УГРОЗОЙ ИСЧЕЗНОВЕНИЯ

Млекопитающие

Выхухолевые	
Выхухоль	<i>Desmana moschata</i>
Гладконосые летучие мыши	
Обыкновенный длиннокрыл	<i>Miniopterus schreibersi</i>
Гигантская вечерница	<i>Nyctalus lasiopterus</i>
Бульдоговые летучие мыши	
Широкоухий складчатогуб	<i>Tadarida teniotis</i>
Сурковые	
Сурок Мензбира	<i>Marmota menzbieri</i>
Тушканчиковые	
Жирнохвостый карликовый тушканчик	<i>Salpingotus crassicauda</i>
Пятипалый карликовый тушканчик	<i>Cardiocranius paradoxus</i>
Бобровые	
Азиатский речной бобр	<i>Castor fiber pohlei</i>
Селевининовые	
Селевиния	<i>Selevinia betpakdalensis</i>
Слепышовые	
Гигантский слепыш	<i>Spalax giganteus</i>
Песчаный слепыш	<i>Spalax arenarius</i>
Полосатые киты	
Северный финвал	<i>Balaenoptera physalus physalus</i>
Медвежи	
Тяньшанский бурый медведь	<i>Ursus arctos isabellinus</i>
Закавказский бурый медведь	<i>Ursus arctos syriacus</i>
Куны	
Медоед	<i>Mellivora capensis indica</i>
Перевязка	<i>Vormela peregusna</i>
Среднеазиатская выдра	<i>Lutra lutra seistanica</i>
Северный калан	<i>Enhydra lutris lutris</i>
Курильский калан	<i>Enhydra lutris gracilis</i>
Гиеновые	
Полосатая гиена	<i>Hyaena hyaena</i>
Кошачьи	
Среднеазиатский лесной кот	<i>Felis silvestris silvestris</i>
Манул	<i>Felis manul</i>

Моржовые	
Атлантический морж	<i>Odobenus rosmarus rosmarus</i>
Лаптевский морж	<i>Odobenus rosmarus laptevi</i>
Тюленевые	
Тюлень Рихарда, или курильский тюлень	<i>Phoca vitulina richardi</i> (- <i>P. insularis</i>)
Ладожская нерпа	<i>Phoca hispida ladogensis</i>
Серый тюлень, или тевак	<i>Halichoerus grypus</i>
Олени	
Уссурийский пятнистый олень (Приморский край)	<i>Cervus nippon hortulorum</i>
Новоземельский северный олень	<i>Rangifer tarandus paersoni</i>
Полорогие	
Джейран	<i>Gazella subgutiarosa</i>
Дзерен	<i>Procapra gutturosa</i>
Кавказский безоаровый козел	<i>Capra aegagrus aegagrus</i>
Туркменский безоаровый козел	<i>Capra aegagrus turkmenica</i>
Путоранский снежный баран	<i>Ovis canadensis borealis</i>
Зубр	<i>Bos bonasus</i>
Птицы	
Пеликановые	
Розовый пеликан	<i>Pelecanus onocrotalus</i>
Фламинговые	
Фламинго	<i>Phoenicopterus roseus</i>
Утиные	
Белошекая казарка	<i>Branta leucopsis</i>
Гусь-белошей	<i>Philacte canagica</i>
Горный гусь	<i>Eulabeia indica</i>
Гусь-сухонос	<i>Cygnopsis cygnoides</i>
Хохлатая пеганка	<i>Tadorna cristata</i>
Мраморный чирок	<i>Anas angustirostris</i>
Мандаринка	<i>Aix galericulata</i>
Савка	<i>Oxyura leucocephala</i>
Чешуйчатый крохаль	<i>Mergus squamatus</i>
Скопиные	
Скопа	<i>Pandion haliaetus</i>
Ястребиные	
Змееяд	<i>Circaetus gallicus</i>
Степной орел	<i>Aquila rapax</i>
Орел-могильник	<i>Aquila heliaca</i>
Орлан-долгохвост	<i>Haliaeetus leucoryphus</i>
Орлан-белохвост	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Белоплечий орлан	<i>Haliaeetus pelagicus</i>
Бородач, или ягнятник	<i>Gypaetus barbatus</i>
Снежный гриф, или кумай	<i>Gyps himalayensis</i>
Тетеревиные	
Кавказский тетерев	<i>Lyrurus mlokosiewiczii</i>
Дикуша	<i>Falci pennis falci pennis</i>

Фазановые	
Алтайский улар	<i>Tetraogallus altaicus</i>
Турач	<i>Francolinus francolinus</i>
Пастушковые	
Султанка	<i>Porphyrio porphyrio</i>
Дрофиные	
Стрепет	<i>Otis tetrax</i>
Ржанковые	
Кречетка	<i>Chettusia gregaria</i>
Бекасовые	
Серпоклюв	<i>Ibidorhyncha struthersii</i>
Кулик-лопатень	<i>Eurynorhynchus pygmeus</i>
Азиатский бекасовидный веретенник	<i>Macrorhamphus semipalmatus</i>
Чайковые	
Розовая чайка	<i>Rhodostethia rosea</i>
Алеутская крачка	<i>Sterna aleutica</i>
Рябковые	
Тибетская саджа	<i>Tchangtangia tibetana</i>
Голубиные	
Белогрудый голубь	<i>Columba leuconota</i>
Дроздовые	
Большой чекан	<i>Saxicola insignis</i>
Толстоклювые синицы	
Тростниковая сutora	<i>Paradoxornis heudei</i>
Ткачиковые	
Пустынный воробей	<i>Passer simplex</i>

Растения

Чистоуст величавый	<i>Osmunda regalis</i>
Полушник колючеспорый	<i>Isoetes echinospora</i>
Тис ягодный	<i>Taxus baccata</i>
Тис остроконечный	<i>Taxus cuspidata</i>
Сосна пицундская	<i>Pinus pithyusa</i>
Сосна Станкевича	<i>Pinus stankeviczii</i>
Сосна эльдарская	<i>Pinus eldarica</i>
Лиственница польская	<i>Larix polonica</i>
Лиственница ольгинская	<i>Larix Olgensis</i>
Пихта камчатская	<i>Abies gracilis</i>
Можжевельник высокий	<i>Juniperus excelsa</i>
Микробиота перекрестнопарная	<i>Microbiota decussata</i>
Наяда тончайшая	<i>Najas tenuissima</i>
Ковыль уклоняющийся	<i>Stipa anomala</i>
Ковыль камнелюбивый	<i>Stipa lithophila</i>
Ковыль своеобразный	<i>Stipa paradoxa</i>
Ковыль толстостебельный	<i>Stipa crassiculmis</i>
Ковыль родственный	<i>Stipa consaguinea</i>

Комперия крымская
 Береза Медведева
 Береза железная
 Инжир гирканский
 Инжир колхидский
 Гвоздика приднестровская
 Элианта Завадского
 Лотос Комарова
 Бразения Шребера
 Эвриала устрашающая
 Пион Млокосевича
 Рябинник Ольги
 Таволгоцвет Шренка
 Груша Средней Азии
 Груша кайон
 Альбиция
 Вязиль изящный
 Гледичия каспийская
 Десмоднум Ольдмана
 Арахна колхидская
 Бересклет карликовый
 Жестер красящий
 Виноградовник японский
 Виноград триостенный
 Волчегородник Софии
 Волчегородник Юлии
 Женьшень
 Земляничное дерево
 Рододендрон Кочи
 Рододендрон Уигерна
 Эпигея гаультериевидная
 Древовидный вереск
 Болотный вереск
 Ложная шандра

 Мандрагора туркменская
 Наперстянка шерстистая
 Погремок эзельский
 Рамфикарпа Медведева
 Недзвецкия семирепенская
 Жимолость странная
 Жимолость этруская
 Островская величественная
 Лобелия Дортмана
 Колючник татарниколистный

Comperia taurica
Betula medwedewii
Betula schmidtii
Ficus hyrcana
Ficus colchica
Dianthus hypanicus
Elisanthe zawadskii
Nelumbium komarovii
Brasenia schreberi
Euryale ferox
Paeonia mlokosewitschi
Sorbaria olgae
Spiraeanthus schrenkianus
Pyrus asiae mediae
Pyrus cajan
Albizzia julibrissin
Coronilla elegans
Gleditschia caspica
Desmodium oldhami
Arachne colchica
Euonymus nana
Rhamnus tinctoria
Ampelopsis japonica
Parthenocissus tricuspidata
Daphne sophia
Daphne julia
Panax ginseng
Arbutus andrachne
Rhododendron kotschy
Rhododendron unguernii
Epigaea gaulterioides
Erica arborea
Erica tetralix
Pseudonarrubium eremostachydi-
oides
Mandragora turcomanica
Digitalis lanata
Rhinanthus osiliensis
Rhamphicarpa medwedewii
Niedzwedzkia semiretchenskia
Lonicera paradoxa
Lonicera etrusca
Ostrowskia magnifica
Lobelia dortmanna
Carlina onopordifolia

§ 2. ОХОТА И ОХОТНИЧЬЕ ХОЗЯЙСТВО

**ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ПОЛОЖЕНИЯ О ГЛАВНОМ УПРАВЛЕНИИ
ЗАПОВЕДНИКОВ И ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 19 октября 1979 г. № 400
(СП Казахской ССР, 1979 г., № 22, ст. 71)**

Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т:**

1. Утвердить прилагаемое Положение о Главном управлении заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

УТВЕРЖДЕНО
*постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 19 октября 1979 г. № 400*

**П О Л О Ж Е Н И Е
О ГЛАВНОМ УПРАВЛЕНИИ ЗАПОВЕДНИКОВ
И ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР**

1. Главное управление заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР является республиканским органом, осуществляющим руководство заповедным делом и охотничьим хозяйством на территории республики, и в своей деятельности подчиняется Совету Министров Казахской ССР.

Главное управление несет ответственность за сохранение природных объектов, включенных в состав государственного заповедного фонда, за правильное использование охотничьих угодий, охрану, воспроизводство и рациональную эксплуатацию государственного охотничьего фонда на территории Казахской ССР.

¹ Пункт 2 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

2. Основными задачами Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР являются:

развитие заповедного дела, обеспечение охраны и восстановления природных комплексов на заповедных территориях, находящихся в ведении Главного управления, а также государственного контроля за охраной таких территорий, находящихся в ведении других министерств, государственных комитетов и ведомств республики;

развитие охотничьего хозяйства, сохранение и обогащение государственного охотничьего фонда, организация рационального его использования;

государственный контроль за правильностью ведения охотничьего хозяйства, соблюдением министерствами, государственными комитетами, ведомствами, предприятиями, учреждениями, организациями и гражданами установленного порядка пользования государственным охотничьим фондом, организация борьбы с браконьерством;

выполнение установленных ему заданий государственного плана экономического и социального развития, обеспечение эффективного использования основных фондов, трудовых, материальных и финансовых ресурсов Главного управления и подведомственных ему предприятий, учреждений и организаций.

Главное управление осуществляет выполнение возложенных на него задач непосредственно или через подведомственные ему предприятия, учреждения и организации.

3. Главное управление заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР в своей деятельности руководствуется законами СССР и Казахской ССР, указами Президиума Верховного Совета СССР и Президиума Верховного Совета Казахской ССР, постановлениями и распоряжениями Правительства СССР и Правительства Казахской ССР и настоящим Положением.

4. Главное управление заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР в соответствии с возложенными задачами:

организует разработку естественно-географических и технико-экономических обоснований по созданию государственных заповедников, заказников, охотничьих и охотничье-промысловых хозяйств и вносит предложения в Совет Министров Казахской ССР;

ведет единый государственный учет заповедных территорий;

обеспечивает сохранение редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений, включенных в Красную книгу Казахской ССР;

проводит в подведомственных предприятиях, учреждениях, организациях инвентаризацию природных комплексов, включая охотустройство и лесоустройство территории;

обеспечивает охрану подведомственных заповедных территорий и контроль за соблюдением установленного режима на заповедных территориях, находящихся в ведении других министерств, государственных комитетов и ведомств;

проводит в государственных заповедниках научно-исследовательские работы, организует экскурсионные службы, содействует проведению в них практики учащимися специальных средних и студентами высших учебных заведений;

разрабатывает и утверждает основные направления развития охотничьего хозяйства республики, рациональной эксплуатации, охраны и воспроизводства государственного охотничьего фонда;

проводит экономическое обследование и межхозяйственное устрой-

ство охотничьих угодий, а также внутрихозяйственное охотустройство подведомственных хозяйств и утверждает проекты организации и ведения охотничьего хозяйства, составляет государственный кадастр охотничьих угодий республики, осуществляет в установленном порядке закрепление охотничьих угодий за государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями и организациями;

проводит государственный учет животного мира и пробные отстрелы диких животных, устанавливает условия, сроки, нормы, правила и способы промысловой, любительской и спортивной охоты, налагает запреты на добычу отдельных видов диких животных и птиц, выдает лицензии и разрешения на добычу животных и птиц в научных, культурно-просветительных, воспитательных, эстетических, хозяйственных, спортивных целях, разрешает и контролирует при проведении промысла применение нарезного оружия¹;

утверждает планы по расселению на территории республики диких животных с учетом их акклиматизации и реакклиматизации;

разрабатывает и вносит в Совет Министров Казахской ССР предложения о видах диких животных, охота на которых должна производиться по лицензиям, о размерах лицензионных сборов на их добычу, а также о ценных видах пушных зверей, шкуры которых подлежат обязательной сдаче государству;

выполняет на территории подведомственных предприятий, учреждений, организаций, а также в охотничьих угодьях общего пользования охотхозяйственные, воспроизводственные, охранные мероприятия;

осуществляет контроль за деятельностью всех министерств, государственных комитетов и ведомств, государственных, кооперативных и других общественных предприятий, учреждений и организаций в области ведения охотничьего хозяйства, заготовок продукции охоты, ее переработки и реализации, устанавливает в пределах своей компетенции порядок использования, охраны и воспроизводства животного мира¹;

имеет право получать от министерств, государственных комитетов, ведомств, предприятий, учреждений и организаций сведения и документы по вопросам заповедного дела и охотничьего хозяйства;

выносит в соответствии с действующим законодательством постановления о наложении штрафов за нарушения правил охоты, о возмещении материального ущерба, причиненного государственному охотничьему и заповедному фонду, о лишении нарушителей прав охоты, об изъятии незаконной продукции охоты, охотничьего оружия и других орудий незаконной охоты, оформляет материалы о привлечении виновных к ответственности за уклонение от обязательной сдачи государству пушнины, незаконную ее продажу, скупку и переработку;

утверждает в пределах своей компетенции правила и инструкции по вопросам заповедного дела и охотничьего хозяйства, которые на территории Казахской ССР являются обязательными для исполнения всеми министерствами, государственными комитетами и ведомствами, государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями и организациями, а также гражданами¹;

привлекает в установленном порядке к ответственности предприятия, учреждения и организации и должностных лиц за нарушение установленного заповедного режима, правил охоты и ведения охотничьего хозяйства;

¹ Абзац десятый, четырнадцатый, семнадцатый пункта 4 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

привлекает по согласованию с соответствующими министерствами, государственными комитетами и ведомствами научно-исследовательские учреждения, высшие учебные заведения, проектные организации, а также научных работников и специалистов к разработке вопросов, связанных с заповедным делом и охотничьим хозяйством, для проведения консультаций и экспертиз;

привлекает к охране фауны общественность, для чего организует общественную охотничью инспекцию;

организует и контролирует проведение мероприятий по охотничьему собаководству и истреблению хищников, наносящих вред охотничьему хозяйству и животноводству;

выдает в установленном порядке денежные премии из специальных средств Главного управления лицам, участвующим в борьбе с браконьерством и в охране государственного охотничьего фонда, за активную работу по охране диких животных и за истребление хищников;

разрабатывает проекты текущих и перспективных планов экономического и социального развития по системе и в установленном порядке вносит их на утверждение, а также утверждает подведомственным предприятиям, учреждениям и организациям перспективные и годовые планы и обеспечивает их выполнение;

создает и ликвидирует в установленном порядке входящие в систему Главного управления предприятия, учреждения и организации и утверждает о них положения;

утверждает в установленном порядке структуру и штаты, финансовые сметы и планы подведомственных предприятий, учреждений и организаций, руководит их хозяйственно-финансовой деятельностью, организует контрольно-ревизионную работу, обеспечивает правильное применение действующих условий оплаты труда и премирования;

переводит по согласованию с Министерством финансов Казахской ССР подведомственные предприятия, учреждения и организации из одной группы по оплате труда в другую в пределах установленного фонда заработной платы и предельных ассигнований на содержание аппарата управления;

организует в подведомственных хозяйствах заготовки продукции охоты и производство любительской и спортивной охоты;

разрабатывает и представляет в установленном порядке в соответствующие органы проекты государственных стандартов и технических условий, цен на продукцию охоты и стоимости услуг, оказываемых охотникам;

осуществляет капитальное строительство в системе Главного управления, разрабатывает и утверждает в установленном порядке проектно-сметную документацию на капитальное строительство, титульные спискистроек и проектно-изыскательских работ, производит капитальный ремонт основных фондов;

обеспечивает материально-техническое снабжение подведомственных предприятий, учреждений и организаций;

обеспечивает предприятия, учреждения и организации системы Главного управления квалифицированными кадрами работников, организует подготовку кадров и повышение их квалификации;

проводит мероприятия по совершенствованию форм и методов управления, повышению производительности труда, организует социалистическое соревнование, присуждает по его итогам почетные грамоты и денежные премии коллективам-победителям и в установленном порядке поощряет передовых работников системы Главного управления;

издает в установленном порядке научные труды заповедников, ме-

тодическую, научно-популярную литературу по заповедному делу и охотничьему хозяйству, осуществляет пропаганду вопросов охраны природы;

организует своевременное и внимательное рассмотрение предложений, заявлений и жалоб трудящихся, обеспечивает правильное решение поставленных в них вопросов;

осуществляет другие права по предупреждению и пресечению нарушений правил, норм и других требований по охране и использованию животного мира, предоставленные ему законодательством Союза ССР и Казахской ССР¹.

5. Главное управление заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР возглавляет начальник, назначаемый Советом Министров Казахской ССР.

Начальник Главного управления имеет заместителей, назначаемых Советом Министров Казахской ССР.

6. Начальник Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР несет персональную ответственность за выполнение возложенных на Главное управление задач, распределяет обязанности и устанавливает степень ответственности заместителей начальника Главного управления, начальников отделов и других ответственных работников за руководство деятельностью подведомственных предприятий, учреждений и организаций.

7. Начальник Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР издает в пределах своей компетенции на основании и во исполнение действующих законов, а также постановлений и распоряжений Совета Министров СССР и Совета Министров Казахской ССР приказы и инструкции, обязательные для подведомственных предприятий, учреждений и организаций, и проверяет их исполнение.

8. Для рассмотрения предложений по основным направлениям развития заповедного дела и охотничьего хозяйства, а также рекомендаций по внедрению достижений науки, техники и передового опыта при начальнике Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР создаются совет по заповедному делу и научно-технический совет по охотничьему хозяйству. Составы указанных советов утверждаются начальником Главного управления.

9. Структура и численность центрального аппарата Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР утверждаются Советом Министров Казахской ССР. Штатное расписание центрального аппарата Главного управления утверждается в установленном порядке начальником.

10. Главное управление заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР содержится за счет республиканского бюджета, а также имеет специальные средства, расходование которых производится по сметам, утверждаемым начальником Главного управления по согласованию с Министерством финансов Казахской ССР.

11. Главное управление заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР имеет печать с изображением Государственного герба Казахской ССР и своим наименованием на казахском и русском языках.

¹ Пункт 4 дополнен абзацем постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ПОЛОЖЕНИЯ ОБ ОХОТЕ И ВЕДЕНИИ ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА НА ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСКОЙ ССР¹

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 8 сентября 1978 г. № 353

(СП Казахской ССР, 1978 г., № 19, ст. 70)

1. Утвердить прилагаемое Положение об охоте и ведении охотничьего хозяйства на территории Казахской ССР¹.

УТВЕРЖДЕНО

постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 8 сентября 1978 года № 353

ПОЛОЖЕНИЕ ОБ ОХОТЕ И ВЕДЕНИИ ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА НА ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСКОЙ ССР

Общие положения

1. Охотничье хозяйство является отраслью народного хозяйства, в задачи которой входят охрана и воспроизводство государственного охотничьего фонда, а также его рациональная эксплуатация в виде промысловой, любительской и спортивной охоты.

2. Все дикие звери (кроме морских), птицы, пресмыкающиеся и земноводные, обитающие в состоянии естественной свободы на территории республики, составляют единый государственный охотничий фонд Казахской ССР.

3. Порядок использования этого фонда, охраны и воспроизводства регулируется законодательством СССР и Казахской ССР, настоящим Положением, а также инструкциями и правилами, издаваемыми Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР в соответствии с предоставленными ему правами.

4. Государственный контроль за правильным ведением охотничьего хозяйства, охраной, воспроизводством и рациональной эксплуатацией государственного охотничьего фонда осуществляют исполкомы районных и областных Советов народных депутатов и Главное управление заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

5. Охотничьими угодьями считаются все земли, воды и леса, на которых в установленном порядке разрешена промысловая, любительская и спортивная охота.

6. Все охотничьи угодья на территории Казахской ССР находятся в ведении Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР, которое составляет кадастр охотничьих угодий, организует и контролирует рациональное их использование и охрану.

¹ Заголовок постановления и пункт 1 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

Пункты 2 и 3 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

7. На территории Казахской ССР не являются охотничьими угодьями:

- а) земли населенных пунктов;
- б) земли промышленности, транспорта, курортов, заповедников, земли, занятые памятниками природы и памятниками культуры, земли, выделенные для магистральных трубопроводов, линий связи, радиодиффузии и электропередачи;
- в) зеленые зоны вокруг городов, зоны отдыха трудящихся, территории пионерских и спортивных лагерей;
- г) санитарно-защитные зоны промышленных предприятий;
- д) селеопасные и оползнеопасные участки и защитные лесные зоны, примыкающие к полосе отвода железных и автомобильных дорог;
- е) защитные зоны водозаборных сооружений;
- ж) приаэродромные полосы;
- з) охранные зоны магистральных трубопроводов, линий связи, радиодиффузии и электропередачи;
- и) округа санитарной охраны курортов;
- к) пограничные полосы;
- л) охранные зоны заповедников, природные парки и заказники, если иное не предусмотрено в решениях об их учреждении;
- м) зоны охраны по берегам водоемов на землях государственного водного фонда;
- н) рыбопитомники, прудовые и другие культурные рыбные хозяйства, прибрежные полосы для нужд рыболовства;
- о) земли, занятые сельскохозяйственными культурами, до окончания уборки урожая.

8. Охотничьи угодья разделяются на:

- охотничьи угодья общего пользования;
- охотничьи угодья, закрепленные за государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями и организациями.

9. Государственным, кооперативным и другим общественным предприятиям, учреждениям и организациям предоставляется право ведения охотничьего хозяйства в соответствующих границах охотничьих угодий.

Право ведения охотничьего хозяйства в определенных границах охотничьих угодий предоставляется на срок не менее 10 лет. Предприятия, учреждения и организации, которым предоставлено право ведения охотничьего хозяйства, пользуются преимущественным правом после истечения установленного срока на дальнейшее ведение охотничьего хозяйства в этих угодьях.

Предприятия, учреждения и организации, ведущие охотничье хозяйство, обязаны осуществлять в указанных угодьях мероприятия по воспроизводству, охране животных и среды их обитания по планам, согласованным с государственной охотничьей инспекцией при облисполкоме, а также выполнять другие требования по охране и использованию животного мира.

Предприятия, учреждения и организации, ведущие охотничье хозяйство, могут по согласованию с колхозами, совхозами, лесхозами и другими лесохозяйственными организациями, на землях которых расположены охотничьи угодья, возводить в них необходимые постройки, производить посевы кормовых и защитных растений и проводить другие мероприятия, необходимые для ведения охотничьего хозяйства¹.

¹ Пункт 9 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

10. Право ведения охотничьего хозяйства в определенных границах охотничьих угодий предоставляется на основании охотэкономического обследования и межхозяйственного охотустройства, осуществляемых Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

Предприятия, учреждения и организации, которым предоставлено право ведения охотничьего хозяйства, проводят внутрихозяйственное охотустройство закрепленных за ними охотничьих угодий.

Порядок предоставления права ведения охотничьего хозяйства в соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 5 января 1982 г. № 3 устанавливается Советом Министров Казахской ССР по согласованию с Министерством сельского хозяйства СССР¹.

11. На территории Казахской ССР создаются охотничьи хозяйства следующих типов:

а) государственные промыслово-охотничьи хозяйства Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР;

б) государственные охотничьи хозяйства Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР;

в) государственные лесохотничьи хозяйства Министерства лесного хозяйства Казахской ССР на землях государственного лесного фонда;

г) кооперативные промыслово-охотничьи хозяйства Союза потребителей Казахской ССР;

д) приписные охотничьи и охотничье-рыболовные хозяйства Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР, Военно-охотничьего общества, Всесоюзного физкультурно-спортивного общества «Динамо» и других предприятий, учреждений и организаций.

12. Государственные и кооперативные охотничьи хозяйства создаются Советом Министров Казахской ССР, а приписные охотничьи и охотничье-рыболовные хозяйства — исполкомами областных Советов народных депутатов.

Положения об этих хозяйствах утверждаются предприятиями, учреждениями и организациями, в ведении которых они находятся, по согласованию с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР и бассейновыми управлениями по охране и воспроизводству рыбных запасов и регулированию рыболовства Министерства рыбного хозяйства СССР.

13. Закрепление за охотничьими хозяйствами охотничьих угодий производится без изъятия земельных участков у землепользователей.

Предоставление водных объектов в обособленное или совместное пользование государственным, кооперативным и приписным охотничьим и охотничье-рыболовным хозяйствам производится в порядке, установленном действующим водным законодательством Казахской ССР.

14. Ежегодные планы по охотустроительным, охотхозяйственным и воспроизводственным работам в охотничьих хозяйствах утверждаются соответствующими государственными, кооперативными и другими общественными организациями по согласованию с государственными охотничьими инспекциями. Планы по расселению в республике диких животных, включая их акклиматизацию и реакклиматизацию утверждаются Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

¹ Пункт 10 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

Производство охоты

15. Охотой считается добывание (отстрел, отлов) диких животных, включенных в состав государственного охотничьего фонда.

16. На территории Казахской ССР правом охоты с охотничьим огнестрельным оружием, другими разрешенными орудиями охоты, а также с охотничьими собаками и ловчими птицами пользуются все граждане СССР, являющиеся членами обществ охотников, сдавшие испытания по охотничьему минимуму и уплатившие государственную пошлину в установленном размере. Члены обществ охотников имеют право осуществлять любительскую и спортивную охоту с соблюдением установленных правил в угодьях, в которых охотничье хозяйство ведется учреждениями и организациями этих обществ, в угодьях, в которых охотничье хозяйство ведется другими предприятиями, учреждениями и организациями, с разрешения их администрации, а также в иных охотничьих угодьях с разрешения государственной охотничьей инспекции при облисполкоме.

Удостоверением на право осуществления любительской и спортивной охоты служит членский охотничий билет с отметками о сдаче испытаний по охотничьему минимуму и об уплате государственной пошлины и путевка, выданная в установленном порядке¹.

17. Право выдачи охотничьих билетов единого образца предоставляется:

Союзу обществ охотников и рыболовов Казахской ССР;

Военно-охотничьему обществу;

Всесоюзному физкультурно-спортивному обществу «Динамо».

Порядок выдачи охотничьих билетов определяется инструкцией, утверждаемой Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР по согласованию с Министерством финансов Казахской ССР.

18. Охота на ценные виды диких животных производится только по платным лицензиям, выдаваемым Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР и государственными охотничьими инспекциями.

Виды диких животных, на которых промысловая, любительская и спортивная охота производится по лицензиям, а также размеры платы за лицензии устанавливаются Советом Министров Казахской ССР по представлению Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР и Министерства финансов Казахской ССР.

Порядок выдачи, использования лицензий и отчетности по ним устанавливается инструкцией, утверждаемой Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

19. Средства, поступающие от реализации лицензий, выдаваемых на добычу диких животных в охотничьих угодьях общего пользования, передаются в распоряжение Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР, а средства, поступающие от реализации лицензий, выдаваемых на добычу диких животных в охотничьих угодьях, закрепленных за государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями и организациями, — в распоряжение этих предприятий, учреждений и организаций.

¹ Пункт 16 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

Поступающие от реализации лицензий средства расходуются на проведение мероприятий по охране и воспроизводству государственного охотничьего фонда, охотустройству и учету численности диких животных.

20. При производстве промысловой охоты, а также при транспортировке продукции охоты и охотничьего оружия охотники обязаны иметь при себе охотничий билет, разрешение на право пользования охотничьим оружием, договор с государственной, кооперативной или другим общественным предприятием, учреждением и организацией с указанием в нем места, сроков охоты и количества подлежащих добыче диких животных, а также лицензию на добычу лицензионных видов животных.

21. За охотниками-промысловиками закрепляются участки охотничьих угодий для долгосрочного пользования.

22. При осуществлении любительской и спортивной охоты в охотничьих угодьях общего пользования охотник обязан иметь при себе охотничий билет и разрешение на право пользования охотничьим оружием, а в охотничьих угодьях, закрепленных за государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями и организациями, — и разрешение (путевку) тех предприятий, учреждений или организаций, в непосредственном ведении которых находится охотничье хозяйство¹.

23. При производстве промысловой, любительской и спортивной охоты разрешается использовать охотничьих собак и ловчих птиц, зарегистрированных в обществах охотников и рыболовов и внесенных в охотничьи билеты.

24. В соответствии с действующим законодательством правила, сроки и способы промысловой, любительской и спортивной охоты, предельные нормы добычи диких животных охотниками за один день и сезон охоты устанавливаются Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

Сроки производства охоты могут уточняться исполкомами областных Советов народных депутатов по согласованию с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

25. Добывание диких животных в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях разрешается Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР по платным лицензиям на основании обоснованных ходатайств научно-исследовательских, учебных и культурно-просветительных учреждений.

Размер платы за добычу диких животных в научных, культурно-просветительных, воспитательных и эстетических целях устанавливается Советом Министров Казахской ССР по представлению Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР и Министерства финансов Казахской ССР¹.

26. Продукцией охоты признаются пушнина, кожевенное сырье, мясо и жир съедобных зверей, пернатая дичь, рога, панты и другая продукция, добываемая путем промысловой, любительской и спортивной охоты, а также отловленные для содержания в неволе и расселения дикие животные, относящиеся к государственному охотничьему фонду.

27. Контроль за добычей, переработкой и реализацией продукции

¹ Пункты 22 и 25 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

охоты возлагается на органы государственного охотничьего надзора Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

28. Основным заготовителем добываемой охотой пушнины является Союз потребительских обществ Казахской ССР, а государственные и другие общественные предприятия, учреждения и организации участвуют в ее заготовках на контрагентских началах с органами потребительской кооперации.

29. Подлежат обязательной сдаче государству через заготовительные организации шкуры ценных видов пушных зверей согласно перечню, утверждаемому Советом Министров Казахской ССР.

30. Продукция любительской и спортивной охоты, кроме шкур ценных видов пушных зверей, подлежащих обязательной сдаче государству, используется добывшими ее охотниками или может быть ими продана населению через магазины Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР и Союза потребительских обществ Казахской ССР.

Охрана государственного охотничьего фонда и охотничьих угодий

31. В целях сохранения государственного охотничьего фонда и охотничьих угодий запрещается:

а) добывание диких животных:

— в запрещенные сроки и в запрещенных местах, а также в количестве, превышающем установленные предельные нормы добычи;

— с применением способов массовой добычи животных (охота с автомашин, мотоциклов, аэросаней, самолетов, вертолетов, моторных лодок и речных судов, ночью с электрическими фарами и т. д.);

— истребительными и опасными способами охоты (настораживание ружей самострелов, использование гладкоствольного охотничьего оружия крупнее 12 калибра, а при производстве любительской и спортивной охоты — малокалиберных винтовок и пневматического оружия, расстановка петель и капканов на диких копытных, устройство разного рода западней и ям, ловля ондатры рыболовными крючками и отстрел ее, применение без специального разрешения отравляющих веществ, выкуривание и выкапывание животных из нор и т. д.);

— находящихся в бедственном положении (спасающихся от наводнений и пожаров, истощенных от бескормицы и т. д.);

б) истребление диких животных, в том числе и тех их видов, которые наносят определенный вред народному хозяйству и здоровью населения, без соблюдения установленных правил;

в) сбор яиц, разорение гнезд и разрушение жилищ диких животных без специального на то разрешения;

г) ловля гражданами и содержание в неволе диких животных;

д) нахождение граждан в охотничьих угодьях с охотничьими ружьями и другими орудиями охоты, охотничьими собаками, ловчими птицами в запрещенные для охоты сроки, а в заповедниках, заказниках, зеленых зонах и других запрещенных для охоты местах — в любое время года;

е) хранение и применение ядохимикатов для борьбы с вредителями сельского и лесного хозяйства без соблюдения мер предосторожности, исключающих гибель диких животных от отравления, а также загрязнение охотничьих угодий нефтепродуктами, ядохимикатами и вредными отходами производства;

ж) выжигание без согласования с государственными охотничьими

инспекциями пустошей, зарослей тростника и другой растительности в охотничьих угодьях;

з) проведение лесохозяйственных работ на определенных участках, если это вызывает уничтожение глухаринных и тетеревиных токов, а также ухудшение условий существования диких животных в местах их скопления;

и) уничтожение или повреждение в охотничьих угодьях посевов кормовых растений для диких животных, искусственных солонцов, кормушек, указательных знаков и других сооружений, предназначенных для ведения охотничьего хозяйства.

32. Контроль за соблюдением правил охраны государственного охотничьего фонда и охотничьих угодий осуществляют:

а) служба государственного охотничьего надзора Главного управления заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР;

б) государственная лесная охрана Казахской ССР;

в) егерская служба кооперативных промыслово-охотничьих хозяйств и районных заготовительных контор потребительской кооперации;

г) общественная охотничья инспекция;

д) исполкомы местных Советов народных депутатов.

33. Организации и лица, на которые возложен контроль за соблюдением правил охраны государственного охотничьего фонда и охотничьих угодий, имеют право:

а) задерживать нарушителей правил охоты в охотничьих угодьях и, если их личность не может быть установлена на месте, доставлять в ближайший исполком местного Совета народных депутатов или отделение милиции;

б) осматривать в охотничьих угодьях автотранспорт, замеченный в участии в незаконной охоте;

в) изымать у нарушителей огнестрельное оружие, орудия и продукцию охоты, а также задерживать для доставки в органы государственного охотничьего надзора с незаконно добытой продукцией автомобили, мотоциклы, лодки и другие транспортные средства (до оформления материалов о нарушениях и выяснения принадлежности автотранспортных средств);

г) требовать письменные объяснения от нарушителей правил охоты, а также составлять акты о нарушениях.

Акты, составленные на нарушителей, отобранные у них оружие и орудия охоты подлежат передаче государственной охотничьей инспекции для привлечения виновных к установленной ответственности.

34. Государственные, кооперативные и другие общественные предприятия, учреждения и организации, на землях которых расположены охотничьи угодья, обязаны оказывать содействие предприятиям, учреждениям и организациям, ведущим охотничье хозяйство в этих угодьях, в осуществлении мероприятий по организации ведения охотничьего хозяйства, охране и разведению диких зверей и птиц.

В производственных планах лесохозяйственных и сельскохозяйственных предприятий и организаций должны предусматриваться мероприятия по сохранению и улучшению мест обитания и размножения диких зверей и птиц. В необходимых случаях в штатах этих предприятий и организаций устанавливать должность охотоведа¹.

35. В целях усиления охраны ценных, а также редких и находящихся-

¹ Пункт 34 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

ся под угрозой исчезновения видов диких животных учреждаются за-казники.

Добывание животных, занесенных в Красную книгу СССР, может производиться в исключительных случаях только с разрешения Министерства сельского хозяйства СССР¹.

Ответственность нарушителей

36. Производство охоты и другая добыча диких животных, включенных в состав государственного охотничьего фонда, с нарушением установленных правил, признаются незаконными (браконьерством).

Незаконной продукцией охоты признается продукция, добытая путем незаконной охоты, или переработанная и реализуемая с нарушением установленных правил.

37. К должностным лицам и гражданам, допустившим незаконную охоту или нарушившим другие правила охоты и ведения охотничьего хозяйства, предусмотренные настоящим Положением, применяются следующие меры взыскания:

а) предупреждение органов, осуществляющих контроль за охраной государственного охотничьего фонда и охотничьих угодий;

б) наложение в соответствии с действующим законодательством штрафа в административном порядке органами государственного охотничьего надзора;

в) привлечение нарушителей в установленном порядке к уголовной ответственности.

О каждом нарушении органы, осуществляющие контроль за охраной государственного охотничьего фонда и охотничьих угодий, сообщают в первичные коллективы и общества по месту учета охотников для применения мер общественного воздействия к виновным. Первичные коллективы и общества могут ограничиться применением к нарушителям мер общественного воздействия, исключать их из общества и возбуждать перед органами государственного охотничьего надзора ходатайства о лишении нарушителей права производства охоты на срок до трех лет.

38. Граждане и должностные лица, независимо от привлечения к административной или уголовной ответственности, а также предприятия, учреждения и организации, допустившие нарушения правил охоты и ведения охотничьего хозяйства, обязаны возместить материальный ущерб, причиненный государственному охотничьему фонду, в следующих размерах:

Название дикого животного	Размер взыскания за одно животное независимо от его возраста в рублях
1	2
Кулан	1000
Лось, марал, пятнистый олень, архар, джейран	500
Медведь, выдра, соболь, барс, гепард, речной бобр	250
Кабан, кабарга	200
Горный козел, косуля, сайгак	100
Куница, норка, выхухоль	60
Сурок Мензбира	45

¹ Пункт 35 дополнен абзацем вторым постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

1	2
Степной хорь, солонгой, колонок, горностай, перевязка, лисица, корсак, барсук, росомаха, хаус, манул, степная кошка, бархатный кот, рысь, енотовидная собака, ондатра, сурки (кроме сурка Мензбира)	30
Заяц, белка, ласка, дикообраз	15
Суслик-песчаник, летучая мышь, еж, крот, бурундук, тушканчик, соня и другие полезные мелкие млекопитающие	3
Фламинго, стерх, лебедь, аист, дрофа, колпица, белая цапля, пеликан	75
Журавль, улар, глухарь	50
Фазан, тетерев, гусь, казарка, гагара, баклан, каравайка, серая и рыжая цапли, кваква, волчок, выпь, кроншнеп	30
Дневные хищные птицы и совы	30
Утка, турпан, крохаль, лысуха, рябчик, рябок, саджа, куропатка, кеклик	20
Голубь, горлица, перепел, чайка, крачка, поганка, кулик, пастушок, дятел, кукушка, козодой, сизоворонка, шурка, зимородок, удод, стриж	10
Певчие воробьиные птицы	5
Разорение гнезд и нор (за штуку)	15
Пресмыкающиеся и земноводные	5

Ущерб, причиненный государственному охотничьему фонду при незаконной охоте в заказниках и зеленых зонах, возмещается в полуторном размере, а в государственных заповедниках или за истребление видов диких животных, включенных в Красную книгу Казахской ССР,— в двойном размере.

При невозможности выявить, кем из участников незаконной охоты добыты дикие животные, они несут солидарную ответственность за ущерб, причиненный государственному охотничьему фонду.

39. К гражданам, должностным лицам, предприятиям, учреждениям и организациям, нарушившим правила охраны охотничьих угодий, перечисленные в подпунктах «е», «ж», «з» пункта 31 настоящего Положения, в результате чего угодья частично или полностью утратили свою ценность, органы государственного охотничьего надзора могут предъявить гражданский иск о возмещении материального ущерба, причиненного охотничьему хозяйству, в размере 20 рублей за гектар указанных угодий и стоимости погибших диких животных.

При уничтожении или повреждении в охотничьих угодьях посевов кормовых растений для диких животных, искусственных солонцов, кормушек, указательных знаков и других сооружений, предназначенных для ведения охотничьего хозяйства, виновные граждане, должностные лица, предприятия, учреждения и организации возмещают в установленном порядке охотпользователям убытки, исходя из фактических затрат, произведенных последними.

40. Незаконная продукция охоты во всех случаях подлежит безвозмездному изъятию.

Порядок изъятия и сдачи незаконной продукции охоты, а также ее реализация определяются инструкцией, утверждаемой Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

При невозможности изъятия незаконно добытых животных и выработанной из них продукции взыскивается их стоимость по ценам, устанавливаемым законодательством Союза ССР и Казахской ССР¹.

¹ Пункт 40 дополнен абзацем постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48).

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ПОЛОЖЕНИЯ О ПОРЯДКЕ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ПРАВА ВЕДЕНИЯ ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА НА ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСКОЙ ССР¹

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 10 ноября 1980 г. № 416

(СП Казахской ССР, 1980 г., № 21, ст. 59)

Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Утвердить прилагаемое Положение о порядке предоставления права ведения охотничьего хозяйства на территории Казахской ССР¹.

УТВЕРЖДЕНО

*постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 10 ноября 1980 года № 416*

П О Л О Ж Е Н И Е О ПОРЯДКЕ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ПРАВА ВЕДЕНИЯ ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА НА ТЕРРИТОРИИ КАЗАХСКОЙ ССР

(В редакции постановления Совета Министров Казахской ССР
от 22 апреля 1982 г. № 171 — СП Казахской ССР, 1982 г., № 10, ст. 48)

1. Право ведения охотничьего хозяйства государственным, кооперативным и другим общественным предприятиям, учреждениям и организациям предоставляется исполкомами областных Советов народных депутатов по предложениям государственных охотничьих инспекций при облисполкомах на срок не менее 10 лет.

Государственный контроль за охраной и использованием животного мира и охотничьих угодий осуществляется исполкомами местных Советов народных депутатов и Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

2. Охотничьи угодья закрепляются за государственными, кооперативными и другими общественными предприятиями, учреждениями и организациями или непосредственно за охотничьими хозяйствами, если они являются юридическими лицами.

3. Ходатайства об организации охотничьих хозяйств и закреплении за ними охотничьих угодий вносятся в государственную охотничью инспекцию при облисполкоме.

К ходатайству прилагаются:

технико-экономическое обоснование организации охотничьего хозяйства;

проект Положения об охотничьем хозяйстве;

характеристика охотничьих угодий, о закреплении которых возбуждено ходатайство, и карта с описанием их границ;

проект плана развития охотничьего хозяйства и расчет средств на содержание его штатного персонала и проведение охотустроительных, охотхозяйственных, охранных мероприятий;

согласие основного землепользователя и исполкома районного Сове-

¹ Заголовок постановления и пункт 1 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 22 апреля 1982 г. № 171 (СП Казахской ССР 1982 г., № 10, ст. 48).

Пункт 2 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

та народных депутатов на организацию охотничьего хозяйства и закрепление за ним охотничьих угодий.

4. Государственная охотничья инспекция при облисполкоме по согласованию с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР в месячный срок вносит соответствующее предложение в облисполком.

После решения облисполкома об организации охотничьего хозяйства и закреплении за ним охотничьих угодий государственная охотничья инспекция при облисполкоме в месячный срок заключает с предприятием, учреждением, организацией договор на пользование этими угодьями. Договор вступает в силу после утверждения его Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

5. Продление срока пользования охотничьими угодьями производится по заявкам государственных, кооперативных и других общественных предприятий, учреждений и организаций, за которыми они закреплены, подаваемым в государственную охотничью инспекцию при облисполкоме за шесть месяцев до истечения срока действия договора.

Государственная охотничья инспекция при облисполкоме по результатам проверки деятельности охотничьего хозяйства по выполнению им договорных условий и мероприятий, предусмотренных проектом внутрихозяйственного охотустройства, по согласованию с Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР вносит в облисполком предложение о целесообразности продления срока пользования охотничьими угодьями.

После решения облисполкома о продлении срока пользования охотничьими угодьями государственная охотничья инспекция при облисполкоме продляет договор на срок не свыше 10 лет, который также подлежит утверждению Главным управлением заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР.

6. Государственные, кооперативные и другие общественные предприятия, учреждения и организации, за которыми закреплены охотничьи угодья, обязаны:

- использовать угодья в тех целях, для которых они предоставлены; рационально использовать обитающих в этих угодьях диких зверей и птиц;

- выполнять охотхозяйственные, охранные и другие мероприятия в соответствии с проектами внутрихозяйственного охотустройства охотничьих хозяйств;

- обеспечивать охрану диких зверей и птиц и охотничьих угодий, соблюдение установленных правил, норм и сроков пользования животным миром, а также выполнять другие требования по его охране, воспроизводству и использованию, предусмотренные законодательством Союза ССР и Казахской ССР.

7. Государственные, кооперативные и другие общественные предприятия, учреждения и организации, за которыми закреплены охотничьи угодья, могут по согласованию с государственной охотничьей инспекцией при облисполкоме передавать эти угодья другим предприятиям, учреждениям и организациям по договорам во временное пользование для проведения промысловой, любительской и спортивной охоты.

Ответственность за охрану, воспроизводство, рациональное использование животного мира несут предприятия, учреждения и организации, передавшие охотничьи угодья во временное пользование.

8. В случае невыполнения предприятиями, учреждениями и организациями, за которыми закреплены охотничьи угодья, договорных усло-

вий государственной охотничьей инспекции при облисполкоме предоставляется право ограничивать либо полностью запрещать на срок от одного месяца до двух лет осуществление отдельных видов пользования животным миром, использование отдельных видов диких зверей и птиц, а также расторгать договора на пользование охотничьими угодьями.

9. Охотничьи угодья подлежат изъятию из пользования частично или полностью в случаях:

ликвидации охотничьего хозяйства или предприятия, учреждения, организации, в ведении которой оно создано;

минования надобности в охотничьих угодьях;

истечения срока, на который были предоставлены охотничьи угодья, если предприятием, учреждением, организацией, за которыми они закреплены, своевременно не представлена в государственную охотничью инспекцию при облисполкоме заявка о его продлении;

изъятия охотничьих угодий для других государственных или общественных нужд;

неосвоения в течение двух лет подряд предоставленных в пользование охотничьих угодий;

расторжения договора на пользование охотничьими угодьями.

Если охотничьи угодья изымаются из пользования полностью, то охотничье хозяйство подлежит ликвидации.

Изъятие охотничьих угодий из пользования государственных, кооперативных и других общественных предприятий, учреждений и организаций производится государственной охотничьей инспекцией на основании решения облисполкома.

10. При ликвидации охотничьего хозяйства или изъятии части охотничьих угодий затраты предприятий, учреждений и организаций на воспроизводство, охрану животного мира, благоустройство, мелиорацию охотничьих угодий и другие работы не возмещаются.

ПОЛОЖЕНИЕ О МИНИСТЕРСТВЕ ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР¹

УТВЕРЖДЕНО ПОСТАНОВЛЕНИЕМ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 20 июля 1979 г. № 280

(СП Казахской ССР, 1979 г., № 17, ст. 46)

Абзац двенадцатый пункта 4.

ЛЕСНОЙ КОДЕКС КАЗАХСКОЙ ССР²

УТВЕРЖДЕН ЗАКОНОМ КАЗАХСКОЙ ССР
от 11 августа 1978 г.

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1978 г., № 34)

Статьи 110—114.

¹ См. стр. 85.

² См. стр. 40.

О МЕРАХ ПО УСИЛЕНИЮ ОХРАНЫ ДИКИХ ЖИВОТНЫХ, УПОРЯДОЧЕНИЮ ПРОДАЖИ И ПОЛЬЗОВАНИЯ ОХОТНИЧЬИМ ОРУЖИЕМ В КАЗАХСКОЙ ССР¹

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 21 октября 1968 г. № 637

(СП Казахской ССР, 1968 г., № 20, ст. 133)

Совет Министров Казахской ССР отмечает, что охрана диких животных в республике осуществляется недостаточно. Общества охотников и рыболовов свою деятельность сводят к добыванию дичи, недостаточно принимают меры по ее охране и воспроизводству, а установленный порядок приобретения и пользования охотничьими ружьями не отвечает задачам их строгого учета и безопасного хранения, в результате чего возросло число фактов браконьерства, уклонений от регистрации оружия и других правонарушений.

В целях улучшения работы по сохранению и воспроизводству диких животных, упорядочению продажи, приобретения, учета, хранения и пользования охотничьим оружием и боеприпасами к нему в республике Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т**:

1. (*Абзац второй*) Главному управлению заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР ввести с 1 января 1970 года лицензии на добычу основных видов дичи для любительской охоты.

2. Торговлю охотничьими ружьями и боеприпасами к ним с 1 января 1969 года производить повсеместно только в магазинах Казохотсоюза².

4. (*Абзац третий*) Запретить продажу охотничьих ружей и боеприпасов к ним вне магазинов, а также передачу ружей их владельцами в пользование другим лицам. Обмен ружьями между охотниками может производиться только с ведома охотничьей организации, членами которой они состоят.

Продажу ружей, принадлежащих гражданам, производить в магазинах Казохотсоюза² на комиссионных началах.

5. Установить, что продажа боеприпасов охотникам-любителям производится в количестве, не превышающем трех зарядов на единицу дичи, согласно утвержденным нормам отстрела. Указанные нормы не распространяются на охотников-промысловиков, обеспечение которых ружьями и боеприпасами к ним производится магазинами Казохотсоюза² по заявкам заготовительных организаций.

¹ Пункт 7 признан утратившим силу постановлением Совета Министров Казахской ССР от 12 сентября 1975 г. № 456 (СП Казахской ССР, 1975 г., № 19, ст. 86).

Абзац первый пункта 1, пункт 3, абзацы первый и второй пункта 4, пункты 6, 8 и 9 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

² В настоящее время — Казохотрыболовсоюз.

**§ 3. ОХРАНА РЫБНЫХ ЗАПАСОВ,
МОРСКИХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ
И ВОДНЫХ БЕСПОЗВОНОЧНЫХ**

**О РЕАЛИЗАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ
СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР ОТ 13 МАЯ 1976 ГОДА № 329
«ОБ УПОРЯДОЧЕНИИ
СПОРТИВНОГО И ЛЮБИТЕЛЬСКОГО РЫБОЛОВСТВА»¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 24 июня 1976 г. № 291
(СП Казахской ССР, 1976 г., № 14, ст. 41)**

Во исполнение постановления Совета Министров СССР от 13 мая 1976 г. № 329 «Об упорядочении спортивного и любительского рыболовства»² Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Обязать Казохотрыболовсоюз и другие добровольные спортивные общества, имеющие рыболовные секции, улучшить работу по организации в республике спортивного и любительского рыболовства.

2. Министерству рыбного хозяйства Казахской ССР, Казахрыбводу и облисполкомам оказывать всемерное содействие Казохотрыболовсоюзу и другим добровольным спортивным обществам в организации культурных рыбных хозяйств, в проектировании и строительстве за счет этих обществ рыбопитомников, нерестово-выростных хозяйств и искусственных нерестилищ, осуществлении рыбоводно-мелиоративных работ и выделении спортивным обществам рыбопосадочного материала.

4. Установить, что добровольные спортивные общества, использующие водоемы или их участки для ведения рыбного хозяйства и для организации спортивного и любительского рыболовства, пользуются береговой полосой в соответствии с Положением о порядке использования береговой полосы рыбохозяйственных водоемов Казахской ССР, утвержденным постановлением Совета Министров Казахской ССР от 12 февраля 1959 года № 108³.

Облисполкомам обеспечить в установленном порядке предоставле-

¹ Пункт 3 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 5 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 13 мая 1976 г. № 329 «Об упорядочении спортивного и любительского рыболовства».

² См. том 4 Свода законов СССР.

³ См. стр. 230.

ние Казохотрыболовсоюзу и другим добровольным спортивным обществам, имеющим рыболовные секции, земельных участков, необходимых для осуществления мероприятий, связанных с рыболовством и рыбоводством.

ВОДНЫЙ КОДЕКС КАЗАХСКОЙ ССР¹

УТВЕРЖДЕН ЗАКОНОМ КАЗАХСКОЙ ССР
от 27 декабря 1972 г.

(Ведомости Верховного Совета Казахской ССР, 1973 г., № 1)

Статьи 96, 97.

О ВОСПРОИЗВОДСТВЕ И ОБ ОХРАНЕ РЫБНЫХ ЗАПАСОВ В ВОДОЕМАХ КАЗАХСКОЙ ССР²

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 12 февраля 1959 г. № 108

(Ведомости Верховного Совета и Правительства Казахской ССР, 1959 г., № 8, ст. 55)

В целях ликвидации имеющихся недостатков в деле воспроизводства и охраны рыбных запасов и обеспечения увеличения запасов рыбы в водоемах республики, Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т**:

3. Обязать Госплан Казахской ССР:

б) предусмотреть в планах проектных работ на 1959 год и на 1960 год выделение необходимых лимитов на проектирование рыбоводных объектов, предусмотренных настоящим постановлением, и разработку проектного задания по рыбохозяйственной мелиорации дельты реки Сырдарья, а также ежегодно выделять необходимые строительные материалы, механизмы и оборудование для строительства рыбоводных объектов и проведения мелиоративных работ.

6. Обязать Казглавгосрыбвод при Совете Министров Казахской ССР³ и Министерство культуры Казахской ССР обеспечить широкую пропаганду охраны и воспроизводства рыбных запасов через печать, кино, радио и телевидение.

7. (Абзац второй) Проектно-сметная документация на строительство объектов в части устройства водозабора, обезвреживания и спуска сточных вод, выполненная с обоснованными отступлениями от действующих норм, правил и инструкций, подлежит согласованию в части этих отступлений с органами рыбоохраны⁴.

¹ См. том 6, стр. 200.

² Признаны утратившими силу абзац первый пункта 7 — постановлением Совета Министров Казахской ССР от 17 февраля 1976 г. № 81 (СП Казахской ССР, 1976 г., № 5, ст. 16); пункт 9 — постановлением Совета Министров Казахской ССР от 20 мая 1983 г. № 225 (СП Казахской ССР, 1983 г., № 12, ст. 47); приложения № 3 и 4 — постановлением Совета Министров Казахской ССР от 14 апреля 1977 г. № 203 (СП Казахской ССР, 1977 г., № 11, ст. 36).

Пункты 1, 2, подпункт «а» пункта 3, пункты 4, 5, абзац второй пункта 8, пункты 10—13 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

³ В настоящее время — Казахрыбвод Главрыбвода Министерства рыбного хозяйства СССР.

⁴ Абзац второй пункта 7 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 7 сентября 1983 г. № 364 (СП Казахской ССР, 1983 г., № 17, ст. 62).

8. Запретить торгующим организациям продажу населению и организациям орудий лова рыбы и сетематериалов, применение которых в данной местности запрещено правилами рыболовства.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5

*к постановлению Совета Министров
Казахской ССР
от 12 февраля 1959 года № 108*

ПОЛОЖЕНИЕ О ПОРЯДКЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БЕРЕГОВОЙ ПОЛОСЫ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ВОДОЕМОВ КАЗАХСКОЙ ССР

1. Для нужд рыболовства (тяга неводов, просушка и ремонт орудий лова, ремонт судов, установка механизмов, возведение временных жилых и производственных построек и производство других работ) рыбохозяйственным организациям, допущенным к добыче рыбы, других водных животных и растений, предоставляется право пользования береговой полосой шириной 20 метров от уреза воды, определяемого во время промысла.

Береговая полоса остается в составе тех землепользований, по землям которых она проходит, и межевыми знаками в натуре не ограничивается.

2. Пользование береговой полосой для нужд рыболовства в тех местах, где она используется для нужд судоходства (погрузки, выгрузки, хранения топлива для судов, работ по поддержанию в исправности судоходных путей и т. п.), допускается только по согласованию с местными органами Управления речного флота при Совете Министров Казахской ССР.

3. Право пользования береговой полосой для нужд рыболовства не распространяется на участки, занятые усадьбами, а также посевами, садами, виноградниками и другими ценными насаждениями и на полосы отвода транспорта и гидротехнических сооружений, железнодорожных мостов, пристаней, судостроительных и судоремонтных заводов, военных лагерей и заповедников.

Пользование береговой полосой, занятой сенокосами, производится с согласия хозяйств или организаций, на землях которых находятся эти сенокосы.

4. Земельные участки под возведение временных (сезонных) жилых и производственных построек для нужд рыболовства занимаются рыбохозяйственными организациями в пределах береговой полосы с согласия хозяйств или организаций, в пользовании которых находятся эти земли.

5. Очистка береговой полосы от леса, кустарника и другой растительности для целей рыболовства производится рыбохозяйственными организациями по согласованию с местными советскими органами, а на судоходных реках также с местными органами управления речного флота.

6. Пользование береговой полосой для нужд рыболовства в пределах городской черты допускается с разрешения исполнительного комитета соответствующего городского Совета народных депутатов.

О МЕРАХ ПО УСИЛЕНИЮ ОХРАНЫ РЫБНЫХ ЗАПАСОВ В ВОДОЕМАХ КАЗАХСКОЙ ССР¹

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 7 апреля 1970 г. № 240

В целях усиления охраны рыбных запасов в водоемах Казахской ССР и в соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 10 декабря 1969 года № 940 «О мерах по усилению охраны рыбных запасов в водоемах СССР»² Совет Министров Казахской ССР постановляет:

1. Обязать Казахрыбвод и его местные органы улучшить работу по борьбе с браконьерством и предотвращению нарушений правил рыболовства и охраны рыбных запасов в водоемах Казахской ССР.

Шире привлекать в помощь органам рыбоохраны активных работников предприятий рыбной промышленности, рыболовецких колхозов, добровольных спортивных обществ, а также других государственных общественных организаций и учреждений в качестве общественных инспекторов рыбоохраны.

2. Исполкомам областных Советов народных депутатов:

(Абзац третий) не отвлекать работников органов рыбоохраны и их автотранспорт на другие работы, не связанные с охраной рыбных запасов.

7. Запретить повсеместно продажу частными лицами рыбы ценных видов, за незаконный вылов и уничтожение которой предусматривается взыскание с граждан причиненного ими ущерба (по утвержденным таксам), а также икры и другой продукции из рыбы этих видов.

11. Государственному комитету Казахской ССР по кинематографии и Государственному комитету Казахской ССР по телевидению и радиовещанию шире пропагандировать вопросы охраны и воспроизводства рыбных запасов и соблюдения действующих правил рыболовства в водоемах республики.

12. Государственному комитету Казахской ССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли обеспечить издание по заказу Казахрыбвода плакатов, призывов, листовок об охране, воспроизводстве рыбных запасов и спасении молоди рыбы общим объемом до 20 печатных листов в год.

13. Казахрыбводу расширить массово-разъяснительную работу среди населения по пропаганде задач по охране рыбных запасов и разъяснению действующих правил рыболовства, используя для этой цели также печать, кино, радио и телевидение.

14. Обязать Главное управление речного флота при Совете Министров Казахской ССР, Министерство рыбного хозяйства Казахской ССР, Министерство автомобильного транспорта Казахской ССР, Государственный комитет Казахской ССР по производственно-техническому обес-

¹ Признаны утратившими силу пункт 5 — постановлением Совета Министров Казахской ССР от 21 апреля 1975 г. № 210 (СП Казахской ССР, 1975 г., № 10, ст. 46), пункт 6 — постановлением Совета Министров Казахской ССР от 14 февраля 1972 г. № 87 (СП Казахской ССР, 1972 г., № 4, ст. 20).

Абзац второй пункта 2, пункты 3, 4, 8, 9, 10, 15, 18 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 17 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 10 декабря 1969 г. № 940 «О мерах по усилению охраны рыбных запасов в водоемах СССР».

² См. том 4 Свода законов СССР.

печению сельского хозяйства производить по заявкам Казахрыбвода ремонт принадлежащих организациям Казахрыбвода судов, автомашин, мотоциклов, тракторов и другой техники.

16. Поручить облисполкомам рассмотреть и решить вопрос об оказании местным органам рыбоохраны помощи в обеспечении их служебными помещениями, а работников органов рыбоохраны — жильем.

**О РЕАЛИЗАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ СОВЕТА МИНИСТРОВ СССР
ОТ 2 ОКТЯБРЯ 1981 ГОДА № 967
«О ДОПОЛНИТЕЛЬНЫХ МЕРАХ ПО УСИЛЕНИЮ ОХРАНЫ
РЫБНЫХ ЗАПАСОВ И УЛУЧШЕНИЮ ОРГАНИЗАЦИИ
ЛЮБИТЕЛЬСКОГО И СПОРТИВНОГО РЫБОЛОВСТВА»¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 13 ноября 1981 г. № 477**

Во исполнение постановления Совета Министров СССР от 2 октября 1981 г. № 967 «О дополнительных мерах по усилению охраны рыбных запасов и улучшению организации любительского и спортивного рыболовства»² Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

2. Облисполкомам:

по согласованию с Казахрыбводом и Уралкаспрыбводом предоставлять в необходимых случаях обществам охотников и рыболовов в собственности долгосрочное пользование отдельные водоемы и их участки для организации на них культурных рыбных хозяйств и осуществления рыбоводно-мелиоративных работ. Казохотрыболовсоюзу совместно с исполкомами местных Советов народных депутатов обеспечить эффективную эксплуатацию водоемов и участков, используемых для организации культурных рыбных хозяйств;

оказывать всемерную помощь органам рыбоохраны в осуществлении мероприятий по охране и воспроизводству рыбных запасов, регулированию рыболовства, а также в проведении разъяснительной работы среди населения, направленной на воспитание чувства бережного отношения к природным ресурсам, сохранение и рациональное использование рыбных запасов водоемов республики, более широкое привлечение общественных организаций к осуществлению мероприятий по этим вопросам.

3. Госплану Казахской ССР и Госснабу Казахской ССР предусматривать в проектах планов Казохотрыболовсоюзу выделение необходимых транспортных и плавучих средств, оборудования и материалов, а также мелиоративной техники с оплатой их за счет средств обществ охотников и рыболовов.

4. Возложить на Министерство мелиорации и водного хозяйства Казахской ССР функции проектировщика и генерального подрядчика по строительству рыбоводных предприятий, культурных рыбных хозяйств для организаций любительского и спортивного лова обществами охотников и рыболовов.

¹ Пункт 1 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

Пункт 5 не приводится, как воспроизводящий нормы постановления Совета Министров СССР от 2 октября 1981 г. № 967 «О дополнительных мерах по усилению охраны рыбных запасов и улучшению организации любительского и спортивного рыболовства».

² См. том 4 Свода законов СССР.

**ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ТАКС ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА
ВЗЫСКАНИЯ ЗА УЩЕРБ, ПРИЧИНЕННЫЙ ГРАЖДАНАМИ
НЕЗАКОННЫМ ВЫЛОВОМ, ДОБЫЧЕЙ ИЛИ УНИЧТОЖЕНИЕМ
ЦЕННЫХ ВИДОВ РЫБ И ВОДНЫХ БЕСПОЗВОНОЧНЫХ
В РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ВОДОЕМАХ
КАЗАХСКОЙ ССР¹**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 21 апреля 1975 г. № 210**

(СП Казахской ССР, 1975 г., № 10, ст. 46)

В целях усиления охраны запасов ценных видов рыб и водных беспозвоночных в водоемах Казахской ССР Совет Министров Казахской ССР п о с т а н о в л я е т:

1. Утвердить прилагаемые таксы для исчисления размера взыскания за ущерб, причиненный гражданами незаконным (с нарушением правил рыболовства и охраны рыбных запасов) выловом, добычей или уничтожением ценных видов рыб и водных беспозвоночных в рыбохозяйственных водоемах Казахской ССР.

Установить, что размер взыскания за указанный выше ущерб исчисляется по утвержденным таксам должностными лицами органов рыбоохраны, имеющими право наложения штрафов в административном порядке, а взыскание за ущерб в случае отказа от добровольного возмещения его производится в судебном порядке по искам органов рыбоохраны.

2. Бассейновым управлениям по охране и воспроизводству рыбных запасов и регулированию рыболовства в водоемах Казахской ССР:

обеспечить постоянный контроль за выполнением постановления Совета Министров СССР от 25 октября 1974 года № 833 «Об усилении охраны запасов ценных видов рыб, морских млекопитающих и водных беспозвоночных в рыбохозяйственных водоемах СССР»² и действующего Положения об охране рыбных запасов и о регулировании рыболовства в водоемах СССР².

¹ Абзац третий пункта 2 и пункт 3 не приводятся, как не содержащие норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

² См. том 4 Свода законов СССР.

УТВЕРЖДЕНЫ
постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 21 апреля 1975 года № 210

ТА К С Ы
ДЛЯ ИСЧИСЛЕНИЯ РАЗМЕРА ВЗЫСКАНИЯ ЗА УЩЕРБ,
ПРИЧИНЕННЫЙ ГРАЖДАНАМИ НЕЗАКОННЫМ ВЫЛОВОМ,
ДОБЫЧЕЙ ИЛИ УНИЧТОЖЕНИЕМ ЦЕННЫХ ВИДОВ РЫБ И
ВОДНЫХ БЕСПОЗВОНОЧНЫХ В РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ
ВОДОЕМАХ КАЗАХСКОЙ ССР

Виды рыб и водных беспозвоночных	Размер взысканий за незаконный вылов, добычу или уничтожение 1 экземпляра рыбы и водного беспозвоночного (независимо от веса и размера) в рублях
Рыбы:	
маринка	10
храмуля, карась, линь	5
щука, осман, язь, сельдь (кроме черноспинки) в северной части Каспийского моря в пределах Казахской ССР	3
белоглазка, чехонь, плотва сибирская, красноперка	2
Водные беспозвоночные	
раки	0,5

Примечания: 1. За ущерб, причиненный незаконной заготовкой икры щуки и жерева, взыскивается сумма в размере 3-кратной стоимости заготовленной икры по действующим розничным ценам на икру первого сорта.

2. Ущерб, причиненный незаконным выловом или уничтожением черноспинки, исчисляется по таксе, утвержденной постановлением Совета Министров СССР от 25 октября 1974 года № 833¹.

ОБ ОБЪЯВЛЕНИИ ЗАПОВЕДНОЙ ЗОНЫ
В СЕВЕРНОЙ ЧАСТИ КАСПИЙСКОГО МОРЯ,²

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 30 апреля 1974 г. № 252

(СП Казахской ССР, 1974 г., № 10, ст. 43)

В целях сохранения и воспроизводства рыбных запасов в Каспийском бассейне, во исполнение постановления Верховного Совета СССР от 20 сентября 1972 года «О мерах по дальнейшему улучшению охраны природы и рациональному использованию природных ресурсов»³ и в соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 23 сентября 1968 года № 759 «О мерах по предотвращению загрязнения Каспийского моря»⁴ Совет Министров Казахской ССР **п о с т а н о в л я е т**:

1. Объявить акваторию восточной части Северного Каспия с дельтами рек Волги, в пределах территории Казахской ССР, и Урала запо-

¹ См сноску на стр. 234.

² Пункт 4 не приводится, как не содержащий норм, подлежащих включению в Свод законов Казахской ССР.

³ См. том 4 Свода законов СССР.

⁴ СП СССР, 1968 г., № 19, ст. 134.

ведной зоной, с допущением в этой зоне развития в дальнейшем только рыбного хозяйства и водного транспорта.

2. Установить границу заповедной зоны по береговой охранной полосе с отметкой минус 28.

3. Утвердить прилагаемое Положение о заповедной зоне в северной части Каспийского моря.

5. Контроль за соблюдением установленного режима в заповедной зоне и охраной водных ресурсов этой зоны возложить на органы рыбной охраны и органы по регулированию использования и охране вод.

УТВЕРЖДЕНО

постановлением Совета Министров
Казахской ССР
от 30 апреля 1974 г. № 252

ПОЛОЖЕНИЕ О ЗАПОВЕДНОЙ ЗОНЕ В СЕВЕРНОЙ ЧАСТИ КАСПИЙСКОГО МОРЯ¹

1. Заповедная зона в северной части Каспийского моря вводится в целях сохранения рыбных запасов и обеспечения оптимальных условий обитания и естественного воспроизводства осетровых и других ценных видов рыб.

2. В состав заповедной зоны входят¹:

а) акватория восточной части Северного Каспия, ограниченная с запада прямой линией, проходящей от точки на побережье, находящейся на окончании сухопутной границы РСФСР и Казахской ССР, до точки с координатами 44°12' с. ш. и 49°24' в. д. с юга — прямой линией, проходящей от точки с вышеуказанными координатами до мыса Тюб-Караган;

б) восточная часть дельты реки Волги в границах Казахской ССР и дельта реки Урала (от разветвления реки Урала на рукава Зарослый и Яицкий);

в) береговая охранная полоса заповедной зоны по морскому побережью устанавливается отметкой минус 28 и обозначается в натуре специальными знаками и аншлагами;

г) акватория и пойма реки Урала (от разветвления реки Урала на рукава Зарослый и Яицкий до устья реки Барбастау)².

3. Режим заповедной зоны определяется настоящим Положением, действующими Правилами рыболовства и добычи морского зверя, растений и беспозвоночных, Положением об охране рыбных запасов и о регулировании рыболовства в водоемах СССР³.

4. В заповедной зоне запрещается:

а) сброс загрязненных сточных вод промышленными и коммунальными предприятиями, балластных, льяльных вод, других отходов с судов, а также все виды загрязнения и засорения моря, рек и других водоемов, берегов и пойм;

¹ Постановлением Совета Министров Казахской ССР от 13 июля 1978 г. № 284 (СП Казахской ССР, 1978 г., № 16, ст. 63) в заповедную зону северной части Каспийского моря включена акватория и пойма реки Урала от границы существующей заповедной зоны до устья реки Барбастау.

Действие Положения о заповедной зоне в северной части Каспийского моря распространено на акваторию и пойму реки Урала от заповедной зоны северной части Каспийского моря до устья реки Барбастау.

² Пункт 2 дополнен подпунктом «г» постановлением Совета Министров Казахской ССР от 13 июля 1978 г. № 284 (СП Казахской ССР, 1978 г., № 16, ст. 63).

³ См. сноску на стр. 234.

б) проведение геологоразведочных и сейсморазведочных работ со взрывными источниками вызова упругих колебаний и разработка минерального сырья, в том числе бурение нефтяных, газовых скважин и их эксплуатация, а также проведение других работ, изменяющих естественный биологический, гидрогеологический режим водоемов;

в) проведение взрывных работ, разработка гальки, гравия и иных грунтов со дна моря, рек и других водоемов;

г) перегораживание протоков дамбами, а также устройство по берегам водоемов всякого рода отвалов и свалок, кроме отвалов грунта, вынутого со дна водоемов при производстве дноуглубительных работ для судоходства;

д) забор воды из водных источников действующими предприятиями, хозяйствами и другими водопотребителями без осуществления согласованных с органами по регулированию использования и охраны вод и рыбоохраны эффективных мероприятий для предохранения рыбы от попадания в водозаборные сооружения и защиты водных ресурсов от загрязнения, засорения и истощения;

е) размещение новых и расширение действующих предприятий и других промышленных объектов, связанных с забором воды и сбросом сточных вод в водоемы заповедной зоны;

ж) проведение работ, нарушающих растительный покров на заливных землях в весенний период до наступления паводка, за исключением площадей, занимаемых под посадку леса;

з) применение лотовых цепей, служащих для стабилизации движения судов;

и) проведение лесосплава, выжигание камыша и производство заготовок леса по берегам, за исключением рубок ухода за лесом, санитарных, лесовосстановительных рубок и мероприятий по охране и защите лесов;

к) строительство гидротехнических сооружений, за исключением сооружений, необходимых для рыбохозяйственных целей, забора и переброски воды на орошение или обводнение прилегающих к заповедной зоне земель, и нужд водного транспорта, размещение которых и производство работ по которым в каждом конкретном случае должны согласоваться с органами по регулированию использования и охране вод и рыбоохраны в установленном порядке;

л) обвалование и восстановление разрушенных валов на пойменных участках дельт и пойм рек;

м) установка и использование моторов общей мощностью свыше 20 л. с. на плавучих средствах, принадлежащих гражданам на правах личной собственности.

5. В заповедной зоне разрешается:

а) проведение дноуглубительных работ для улучшения условий прохода рыб и судоходства;

б) проведение грузовых операций на рейдах и забор балласта;

в) сенокошение, заготовка тростника и чакана, выпас и водопой скота.

6. Колхозы, совхозы и другие государственные предприятия и организации, осуществляющие в заповедной зоне заготовки древесины в порядке, предусмотренном под пунктом «и» пункта 4 настоящего Положения, а также сенокошение, заготовки тростника и чакана, выпас и водопой скота, обязаны строго соблюдать режим, установленный настоящим Положением.

7. На территории заповедной зоны:

а) режим судоходства устанавливается по согласованию с органа-

ми рыбоохраны и органами по регулированию использования и охране вод;

б) добыча в дельте реки Урала и на островах «Шалыга» ракуши, используемой в животноводстве и комбикормовой промышленности, допускается только по согласованию с органами по регулированию использования и охране вод;

в) лов рыбы, добыча водных животных и растений допускается на строго ограниченных участках в соответствии с действующими правилами рыболовства и добычи водных животных и растений;

г) спортивный и любительский лов рыбы для личного потребления разрешается на специально отведенных органами рыбоохраны участках с соблюдением действующих правил рыболовства и охраны вод.

Места стоянок плавучих средств, находящихся в личной собственности граждан, определяются соответствующими исполкомами местных Советов народных депутатов по представлению органов рыбоохраны¹.

8. Лица, виновные в нарушении установленного в заповедной зоне режима, несут ответственность в соответствии с действующим законодательством об охране рыбных запасов и водных ресурсов.

¹ Пункт 7 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 13 июля 1978 г. № 284 (СП Казахской ССР, 1978 г., № 16, ст. 63).

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ ПЕРЕЧЕНЬ АКТОВ, ПОМЕЩЕННЫХ В ТОМЕ

1959 год

	стр.
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 12 февраля 1959 г. № 108 «О воспроизводстве и об охране рыбных запасов в водоемах Казахской ССР»	230
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 3 октября 1959 г. № 892 «О государственном контроле за охраной подземных вод»	28

1964 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 января 1964 г. № 29 «О мерах по охране атмосферного воздуха от загрязнения промышленными выбросами и выхлопными газами автомобилей»	158

1968 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 21 октября 1968 г. № 637 «О мерах по усилению охраны диких животных, упорядочению продажи и пользования охотничьим оружием в Казахской ССР»	226

1969 год

Положение о Министерстве рыбного хозяйства Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 марта 1969 г. № 139, абзац девятый пункта 5 (отсылка)	35
Положение о Министерстве геологии Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 17 июля 1969 г. № 441, подпункт «е» пункта 6 (отсылка)	28

1970 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 апреля 1970 г. № 240 «О мерах по усилению охраны рыбных запасов в водоемах Казахской ССР» . . .	232

ми рыбоохраны и органами по регулированию использования и охране вод;

б) добыча в дельте реки Урала и на островах «Шалыга» ракуши, используемой в животноводстве и комбикормовой промышленности, допускается только по согласованию с органами по регулированию использования и охране вод;

в) лов рыбы, добыча водных животных и растений допускается на строго ограниченных участках в соответствии с действующими правилами рыболовства и добычи водных животных и растений;

г) спортивный и любительский лов рыбы для личного потребления разрешается на специально отведенных органами рыбоохраны участках с соблюдением действующих правил рыболовства и охраны вод.

Места стоянок плавучих средств, находящихся в личной собственности граждан, определяются соответствующими исполкомами местных Советов народных депутатов по представлению органов рыбоохраны¹.

8. Лица, виновные в нарушении установленного в заповедной зоне режима, несут ответственность в соответствии с действующим законодательством об охране рыбных запасов и водных ресурсов.

¹ Пункт 7 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 13 июля 1978 г. № 284 (СП Казахской ССР, 1978 г., № 16, ст. 63).

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ ПЕРЕЧЕНЬ АКТОВ, ПОМЕЩЕННЫХ В ТОМЕ

1959 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 12 февраля 1959 г. № 108 «О воспроизводстве и об охране рыбных запасов в водоемах Казахской ССР»	стр. 230
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 3 октября 1959 г. № 892 «О государственном контроле за охраной подземных вод»	28

1964 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 января 1964 г. № 29 «О мерах по охране атмосферного воздуха от загрязнения промышленными выбросами и выхлопными газами автомобилей»	158

1968 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 21 октября 1968 г. № 637 «О мерах по усилению охраны диких животных, упорядочению продажи и пользования охотничьим оружием в Казахской ССР»	226

1969 год

Положение о Министерстве рыбного хозяйства Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 марта 1969 г. № 139, абзац девятый пункта 5 (отсылка)	35
Положение о Министерстве геологии Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 17 июля 1969 г. № 441, подпункт «е» пункта 6 (отсылка)	28

1970 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 апреля 1970 г. № 240 «О мерах по усилению охраны рыбных запасов в водоемах Казахской ССР» . . .	232

ми рыбоохраны и органами по регулированию использования и охране вод;

б) добыча в дельте реки Урала и на островах «Шалыга» ракуши, используемой в животноводстве и комбикормовой промышленности, допускается только по согласованию с органами по регулированию использования и охране вод;

в) лов рыбы, добыча водных животных и растений допускается на строго ограниченных участках в соответствии с действующими правилами рыболовства и добычи водных животных и растений;

г) спортивный и любительский лов рыбы для личного потребления разрешается на специально отведенных органами рыбоохраны участках с соблюдением действующих правил рыболовства и охраны вод.

Места стоянок плавучих средств, находящихся в личной собственности граждан, определяются соответствующими исполкомами местных Советов народных депутатов по представлению органов рыбоохраны¹.

8. Лица, виновные в нарушении установленного в заповедной зоне режима, несут ответственность в соответствии с действующим законодательством об охране рыбных запасов и водных ресурсов.

¹ Пункт 7 — с изменениями, внесенными постановлением Совета Министров Казахской ССР от 13 июля 1978 г. № 284 (СП Казахской ССР, 1978 г., № 16, ст. 63).

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ ПЕРЕЧЕНЬ АКТОВ, ПОМЕЩЕННЫХ В ТОМЕ

1959 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 12 февраля 1959 г. № 108 «О воспроизводстве и об охране рыбных запасов в водоемах Казахской ССР»	стр. 230
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 3 октября 1959 г. № 892 «О государственном контроле за охраной подземных вод»	28

1964 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 января 1964 г. № 29 «О мерах по охране атмосферного воздуха от загрязнения промышленными выбросами и выхлопными газами автомобилей»	158

1968 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 21 октября 1968 г. № 637 «О мерах по усилению охраны диких животных, упорядочению продажи и пользования охотничьим оружием в Казахской ССР»	226

1969 год

Положение о Министерстве рыбного хозяйства Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 марта 1969 г. № 139, абзац девятый пункта 5 (отсылка)	35
Положение о Министерстве геологии Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 17 июля 1969 г. № 441, подпункт «е» пункта 6 (отсылка)	28

1970 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 апреля 1970 г. № 240 «О мерах по усилению охраны рыбных запасов в водоемах Казахской ССР» . . .	232

1972 год

Водный кодекс Казахской ССР, утвержденный Законом Казахской ССР от 27 декабря 1972 г., статьи 96, 97 (отсылка)	230

1974 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 1 марта 1974 г. № 109 «О мерах по усилению материальной ответственности за ущерб, причиненный лесному хозяйству»	128
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 апреля 1974 г. № 252 «Об объявлении заповедной зоны в северной части Каспийского моря»	235

1975 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 28 февраля 1975 г. № 112 «Об утверждении Устава Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР»	186
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 21 апреля 1975 г. № 210 «Об утверждении такс для исчисления размера взыскания за ущерб, причиненный гражданами незаконным выловом, добычей или уничтожением ценных видов рыб и водных беспозвоночных в рыбохозяйственных водосемах Казахской ССР»	234

1976 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 16 февраля 1976 г. № 76 «О мерах по усилению охраны водно-болотных угодий на территории Казахской ССР, имеющих международное значение главным образом в качестве местобитаний водоплавающих птиц»	199
Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 14 июня 1976 г. № 272 «О мерах по дальнейшему оздоровлению воздушного бассейна города Алма-Аты»	158
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 24 июня 1976 г. № 291 «О реализации постановления Совета Министров СССР от 13 мая 1976 г. № 329 «Об упорядочении спортивного и любительского рыболовства»	229
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 июля 1976 г. № 359 «О порядке разработки и утверждения схем комплексного использования и охраны вод»	33
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 июля 1976 г. № 360 «О порядке частичного или полного запрещения использования водных объектов, имеющих особое государственное значение либо особую научную или культурную ценность»	5
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 августа 1976 г. № 399 «О реализации постановления Совета Министров СССР от 4 августа 1976 г. № 612 «Об утверждении Конвенции о Международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения, и о мероприятиях по выполнению этой Конвенции»	200

1978 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 16 января 1978 г. № 20 «Об учреждении книги редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений Казахской ССР — «Красной книги Казахской ССР»	184
Закон Казахской ССР от 11 августа 1978 г. «Об утверждении Лесного кодекса Казахской ССР»	39
Лесной кодекс Казахской ССР	40
Статьи 110—114 (отсылка)	225

Постановление Верховного Совета Казахской ССР от 11 августа 1978 г. «О мерах по дальнейшему улучшению охраны лесов и рациональному использованию лесных ресурсов в Казахской ССР»	82
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 8 сентября 1978 г. № 353 «Об утверждении Положения об охоте и ведении охотничьего хозяйства на территории Казахской ССР»	214
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 октября 1978 г. № 411 «О постановлении Совета Министров СССР от 2 октября 1978 года № 815 «О порядке организации и координации мероприятий, обеспечивающих надлежащее техническое состояние и благоустройство водохранилищ, и о выполнении этих мероприятий»	34
Указ Президиума Верховного Совета Казахской ССР от 11 декабря 1978 г. «О порядке введения в действие Лесного кодекса Казахской ССР»	81

1979 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 4 июня 1979 г. № 226 «Об утверждении Инструкции о порядке согласования и выдачи разрешений исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов на специальное водопользование, осуществляемое на территории Казахской ССР»	6
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 20 июля 1979 г. № 280 «Об утверждении Положения о Министерстве лесного хозяйства Казахской ССР»	85
Абзац двенадцатый пункта 4 Положения (отсылка)	225
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 6 сентября 1979 г. № 336 «Об утверждении Инструкции о порядке возбуждения и рассмотрения ходатайств о предоставлении водных объектов в обособленное пользование»	11
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 19 октября 1979 г. № 400 «Об утверждении Положения о Главном управлении заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР»	209
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 15 ноября 1979 г. № 424 «О порядке привлечения водопользователей к выполнению ирригационно-мелиоративных работ на межхозяйственных мелиоративных системах»	17

1980 год

Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 27 июня 1980 г. № 260 «О мерах по улучшению эксплуатации мелиоративных систем»	16
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 6 ноября 1980 г. № 412 «О реализации постановления Совета Министров СССР от 8 октября 1980 года № 868 «Об усилении охраны малых рек от загрязнения, засорения и истощения и о рациональном использовании их водных ресурсов»	24
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 10 ноября 1980 г. № 416 «Об утверждении Положения о порядке предоставления права ведения охотничьего хозяйства на территории Казахской ССР»	223

1981 год

Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 16 февраля 1981 г. № 66 «О реализации постановления ЦК КПСС и Совета Министров СССР от 15 января 1981 г. № 65 «О мерах по усилению охраны морей, рек и других водоемов Арктического бассейна от загрязнения»	22
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 17 апреля 1981 г. № 182 «Об уточнении существующего деления лесов Казахской ССР на группы и отнесении их к категориям защитности»	95
Закон Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «Об охране атмосферного воздуха»	137

Постановление Верховного Совета Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «О порядке введения в действие Закона Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха»	155
Закон Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «Об охране и использовании животного мира»	163
Постановление Верховного Совета Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «О порядке введения в действие Закона Казахской ССР «Об охране и использовании животного мира»	183
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 14 сентября 1981 г. № 403 «Об объединении решений Правительства Казахской ССР по вопросам охраны лесов от пожаров и защиты их от вредных насекомых и болезней» . . .	123
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 13 ноября 1981 г. № 477 «О реализации постановления Совета Министров СССР от 2 октября 1981 г. № 967 «О дополнительных мерах по усилению охраны рыбных запасов и улучшению организации любительского и спортивного рыболовства» . . .	233
Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 16 декабря 1981 г. № 517 «О мерах по дальнейшему оздоровлению воздушного бассейна наиболее загрязненных промышленных городов Казахской ССР»	156

1982 год

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 22 июня 1982 г. № 266 «Об объединении решений Правительства Казахской ССР по вопросам воспроизводства лесов и лесосеменному делу»	117
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 июня 1982 г. № 278 «Об утверждении Положения о водоохранных зонах малых рек Казахской ССР»	25
Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 3 августа 1982 г. № 315 «О мерах по дальнейшему усилению охраны от загрязнения водных источников»	21

АЛФАВИТНО-ПРЕДМЕТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ К АКТАМ, ПОМЕЩЕННЫМ В 6 И 7 ТОМАХ — «ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО ОБ ОХРАНЕ ПРИРОДЫ И РАЦИОНАЛЬНОМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ»¹

А

АТМОСФЕРНЫЙ ВОЗДУХ

- введение в действие Закона об охране А. В.— 7 — 155
- возмещение вреда, причиненного нарушением законодательства об А. В.— 7 — 154, 155
- задачи советского законодательства об А. В.— 7 — 138
- Закон об охране А. В.— 7 — 137—155
- контроль за охраной А. В.— 6 — 8, 12, 18, 20, 21, 23; 7 — 144, 152, 157, 160
- оповещение о повышении загрязнения А. В.— 6 — 18; 7 — 151
- ответственность за нарушение законодательства об А. В.— 7 — 154, 155
- отчетность о вредных воздействиях на А. В.— 6 — 25
- охрана А. В.— 6 — 8, 28, 137
- планирование мероприятий по охране А. В.— 6 — 18, 20; 7 — 138, 139, 157, 159
- разрешение споров по вопросам охраны А. В.— 7 — 153
- соблюдение при проектировании строительства нормативных требований по защите А. В.— 6 — 21; 7 — 138, 146, 147
- управление в области охраны А. В.— 6 — 18, 22, 23; 7 — 139
- участие общественных организаций в охране А. В.— 6 — 29, 37, 38—40; 7 — 140
- учет вредных воздействий на А. В.— 7 — 138, 150
- см. также Загрязняющие вещества

Б

БЫТОВОЙ ШУМ

- усиление борьбы с производственным и Б. Ш.— 6 — 16; 7 — 145

В

ВОДА

- бурение, консервация эксплуатационных и других скважин на В.— 6 — 206; 7 — 28—30
- введение в действие Водного кодекса Казахской ССР — 6 — 236, 237
- возмещение убытков, причиненных государству нарушением законодательства о В.— 6 — 235, 236
- государственная (общенародная) собственность на В.— 6 — 201
- добыча и использование подземных В.— 6 — 133, 135, 136, 143; 7 — 214
- задачи законодательства Казахской ССР о В.— 6 — 201
- контроль за использованием и охраной В.— 6 — 9, 17, 18, 189, 203, 204; 7 — 28—30
- контроль за охраной подземных В.— 6 — 18; 7 — 28—30

¹ Первая цифра «6» или «7» — номер тома.

- леса зон санитарной охраны источников снабжения В.— 7 — 49, 50, 57
- обязанность министерств, госкомитетов и ведомств по созданию оборудования для очистки В. для водоснабжения населения — 6 — 9, 18, 21
- органы, осуществляющие контроль за использованием и охраной В.— 6 — 17, 204, 241; 7 — 5—10, 24, 28—30
- Водный кодекс Казахской ССР — 6 — 200—236
- ответственность за нарушение законодательства о В.— 6 — 15, 234—236
- отчетность по рациональному использованию, охране, по предупреждению и ликвидации вредного воздействия В.— 6 — 25, 232, 233
- охрана В. от загрязнения, засорения и истощения — 6 — 9, 13, 17—19, 25; 7 — 34, 230—232
- очистка рудничных В.— 6 — 24
- планирование в области охраны и использования В.— 6 — 23, 24, 233, 234; 7 — 33
- пользование водными объектами для сброса сточных В.— 6 — 9, 13, 17, 224, 225; 7 — 21—25
- предупреждение вредного воздействия В.— 6 — 25, 232, 233
- разрешение споров по вопросам сброса сточных В.— 6 — 227, 228
- соблюдение нормативных требований по очистке В. при проектировании строительства — 6 — 21
- схемы комплексного использования и охраны В.— 6 — 17, 24, 233, 234; 7 — 33
- уполномоченное должностное лицо органов по регулированию использования и охране В.— 7 — 29, 30
- управление в области использования и охраны В.— 6 — 17, 203, 241; 7 — 24
- участие общественных организаций и граждан в осуществлении мероприятий по рациональному использованию и охране В.— 6 — 14, 29, 37, 38—40, 204
- учет В. и их использование — 6 — 9, 13, 233
- см. также Море

ВОДНЫЙ ОБЪЕКТ

- виды пользования В. О.— 6 — 207, 208
- запрещение использования В. О.— 6 — 210, 212; 7 — 5
- организация общегосударственной службы наблюдений и контроля за уровнем загрязнения В. О.— 6 — 9, 14, 17, 18
- охрана В. О.— 6 — 9, 13, 229—232; 7 — 21—30
- предоставление В. О. в пользование — 6—207—229; 7 — 3—18
- прекращение пользования В. О.— 6 — 212, 213; 7 — 9
- производство работ на В. О. и в прибрежных полосах (зонах) — 6 — 206, 207
- см. также Вода, Водопользование

ВОДНЫЙ ФОНД

- единый государственный В. Ф.— 6 — 201
- учет вод единого государственного В. Ф.— 6 — 233—234

ВОДОЕМ

- биологическая очистка В.— 6 — 20
- защита от загрязнения В.— 6 — 9, 17—21, 39, 205
- защита рыбохозяйственных В.— 6 — 17, 205, 206, 222
- контроль за охраной В.— 6 — 17
- охрана В. Арктического бассейна от загрязнения — 7 — 22—24

ВОДОПЛАВАЮЩАЯ ПТИЦА

- выполнение Конвенции о водно-болотных угодьях, имеющих международное значение в качестве местообитания В. П.— 7 — 199

ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕ

- виды В.— 6 — 207, 208
- В. колхозов, совхозов, предприятий, организаций и учреждений — 6 — 215—219
- В. на пограничных водах СССР — 6 — 229
- возмещение убытков, причиненных проведением водохозяйственных мероприятий, прекращением или изменением условий В.— 6 — 213
- объекты В.— 6 — 201, 202, 207
- планирование В.— 6 — 17, 233, 234; 7 — 33
- организация В.— 6 — 238
- предоставление и прекращение права В.— 6 — 207—229; 7 — 3—18
- разрешение споров по вопросам В.— 6 — 227—229; 7 — 9
- регистрация В.— 7 — 9

- специальное В.— 6 — 207, 209; 7 — 6—11
- сроки В.— 6 — 210, 211; 7 — 19
- см. также Мелиорация

ВОДОПОЛЬЗОВАТЕЛЬ

- права и обязанности В.— 6 — 211, 212; 7 — 17
- см. также Водопользование

ВОДОХРАНИЛИЩЕ

- обеспечение технического состояния и благоустройства В.— 6—225, 226; 7 — 34
- эксплуатация В.— 6 — 226

Г

ГАЗ

- задания по приросту запасов месторождений Г.— 6 — 193
- надзор за соблюдением требований при подземном хранении Г.— 6 — 153
- подземные хранилища Г.— 6 — 134
- предотвращение загрязнения недр при подземном хранении Г.— 6 — 148, 182
- службы по предотвращению Г. фонтанов — 6 — 147

ГАЗОВОЕ МЕСТОРОЖДЕНИЕ

- правила разработки Г. М.— 6 — 142
- см. также Газ

ГАЗООЧИСТНАЯ УСТАНОВКА

- контроль за работой Г. У.— 6 — 13, 18, 19, 25; 7 — 157

ГЕОДЕЗИЧЕСКИЙ ЗНАК

- ответственность за повреждение, уничтожение Г. З.—6—158

ГЕОЛОГИЧЕСКАЯ СЛУЖБА

- документация Г. С.— 6 — 138, 141, 142, 144, 158, 161, 162, 164—167, 171—176, 180

ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ

- ведомственный Г. К.— 6 — 155
- государственный Г. К.— 6 — 132, 152—154, 189
- органы государственного Г. К.— 6 — 154, 155, 189

ГЕОЛОГОРАЗВЕДОЧНЫЕ РАБОТЫ

- планирование и организация Г. Р.— 6 — 193—195
- рациональное и эффективное использование средств, выделяемых на Г. Р.— 6 — 188, 190
- технический уровень и эффективность Г. Р.— 6 — 188, 189, 193
- см. также Газ

ГЕОЛОГИЯ

- см. Геологоразведочные работы, Министерство геологии Казахской ССР

ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ЗАПОВЕДНИКОВ И ОХОТНИЧЬЕГО ХОЗЯЙСТВА ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР

- Положение о Г. У.— 7 — 209—213
- функции Г. У.— 6 — 17; 7 — 65, 166, 169, 184, 199, 226

ГОРНАЯ ПОРОДА

- контроль за размещением извлекаемых из недр Г. П.— 6 — 24

ГОРНЫЙ НАДЗОР

- функции органов государственного Г. Н.— 6 — 18, 23, 132, 133, 136, 139, 142, 144, 145, 148, 152—154, 163, 172, 173

ГОРОД

- землепользование колхозов и совхозов в пределах черты Г.— 6 — 76
- земли Г. и других населенных пунктов — 6 — 73—76
- контроль за улучшением санитарного состояния Г. и других населенных пунктов — 6 — 21
- лесопользование в лесах Г.— 6 — 77; 7 — 64, 69
- переход права пользования земельным участком в Г.— 6 — 75
- санитарное состояние Г., пригородных зон и сельских населенных пунктов — 6 — 21.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ КАЗАХСКОЙ ССР ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА

- утверждение Г. К. методики определения экономической эффективности природоохранительных мероприятий — 6 — 25
- утверждение Г. К. методических указаний по составлению комплексных схем охраны природы — 6 — 24

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ КАЗАХСКОЙ ССР ПО НАДЗОРУ ЗА БЕЗОПАСНЫМ ВЕДЕНИЕМ РАБОТ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ГОРНОМУ НАДЗОРУ

- функции Г. К.— 6 — 18, 23, 133, 153, 160, 163, 164, 168, 172

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЛАНОВЫЙ КОМИТЕТ КАЗАХСКОЙ ССР

- функции Г. П. К. по охране природы и рациональному использованию природных ресурсов — 6 — 14, 20, 23, 113, 120, 161, 177, 178, 194; 7 — 16, 33, 119, 157, 230, 233

Д

ДРЕВЕСИНА

- см. Лес, Лесопользование

Ж

ЖИВОТНЫЙ МИР

- введение в действие Закона Казахской ССР об охране и использовании Ж. М.— 7 — 183, 184
- виды и условия пользования Ж. М.— 7 — 168, 169
- возмещение вреда, причиненного нарушением законодательства об охране и использовании Ж. М.— 7—183, 221, 222, 235
- государственная (общенародная) собственность на Ж. М.— 7 — 164
- задачи законодательства Казахской ССР по охране Ж. М.— 7—163, 164
- Закон об охране и использовании Ж. М.— 7 — 163—183
- ответственность за нарушение законодательства об охране и использовании Ж. М.— 7 — 182, 183
- охрана Ж. М.— 6 — 8, 12, 13, 17; 7 — 174—179, 184, 185, 187, 199, 200—204, 210, 214, 230, 232, 233
- пользование Ж. М.— 7 — 168—174
- прекращение права пользования Ж. М.— 7 — 174
- разрешение споров по вопросам пользования Ж. М.— 7 — 182
- управление в области охраны и использования Ж. М.— 7 — 165, 166, 209—213
- учет и контроль за охраной и использованием Ж. М.— 6 — 13; 7 — 179—181, 187, 210, 211
- см. также Охота, Птица, Рыболовство

ЖИВЫЕ РЕСУРСЫ

- борьба с загрязнением моря веществами, вредными для Ж. Р. моря — 7 — 22—24, 236
- размеры взыскания за ущерб, причиненный Ж. Р.— 7 — 221, 222, 235
- см. также Животный мир

З

ЗАГРЯЗНЯЮЩИЕ ВЕЩЕСТВА

- выдача разрешений на выброс З. В. в атмосферный воздух — 7 — 142—144, 156

- нормативы предельно допустимых выбросов З. В. в атмосферный воздух — 6 — 23; 7 — 141—144, 155, 156, 159, 160
- нормативы предельно допустимых концентраций З. В. в атмосферном воздухе — 7 — 141, 156
- регулирование выбросов З. В. в атмосферный воздух передвижными транспортными средствами — 6 — 13, 19, 20; 7 — 144, 158, 160
- регулирование выбросов З. В. в атмосферный воздух стационарными источниками загрязнения — 6 — 13, 18, 19, 21, 25

ЗАКАЗНИК

- охрана животных в З. — 7 — 176, 177

ЗАПОВЕДНИК

- земля З. — 6 — 46, 86
- контроль за соблюдением законодательства о З. — 6 — 17
- леса З. — 7 — 47, 50, 56, 57
- объявление и обеспечение сохранности З. — 6 — 137, 149
- охрана животных в З. — 7 — 176, 177
- пользование водными объектами для нужд З. — 6 — 223, 224

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК

- возмещение землепользователям убытков, причиненных изъятием З. У. — 6 — 53, 60
- изъятие З. У. — 6 — 51, 58, 74, 92, 98
- переход права пользования З. У. — 6 — 70, 75
- порядок использования З. У. для изыскательских работ — 6 — 53, 59, 60, 108
- право колхозного двора на приусадебный З. У. — 6 — 66, 67
- предоставление З. У. во временное пользование — 6 — 52, 56, 63, 66, 97, 99, 100, 109—112, 118
- предоставление З. У. в пользование — 6 — 48—51, 101—112
- предоставление З. У. в пользование жилищно-строительным и дачно-строительным кооперативам — 6 — 74, 80
- предоставление З. У. гражданам — 6 — 68—70, 72, 73, 75, 118—120
- предоставление З. У. подсобным сельским хозяйствам предприятий — 6 — 61, 68, 118
- прекращение права пользования З. У. — 6 — 56, 57, 98, 107—108
- см. также Земля

ЗЕМЕЛЬНЫЙ ФОНД

- единый государственный З. Ф. СССР — 6 — 46
- учет З. Ф. — 6 — 8, 47

ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЕ

- ведение районной карты З. — 6 — 117
- вторичное З. — 6 — 55
- З. колхозов, совхозов — 6 — 48, 64—66
- З. граждан — 6 — 48, 67—70, 72, 73
- З. предприятий, организаций и учреждений — 6 — 48, 66, 101—108
- надзор за соблюдением порядка З. — 6 — 16
- основания прекращения права З. предприятий, организаций, учреждений, граждан — 6 — 56, 57, 100
- регистрация З. — 6 — 47, 52
- сроки З. — 6 — 48
- см. также Колхоз, Совхоз

ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАТЕЛЬ

- возмещение убытков З. — 6 — 53, 60, 100—112
- выдача З. государственных актов на право пользования землей — 6 — 52, 117
- контроль за использованием земель З. — 6 — 16, 39, 60, 61, 100
- оценочная комиссия для определения убытков З. и потерь сельскохозяйственного производства — 6 — 100, 104
- права и обязанности З. — 6 — 8, 53—55, 62—64

ЗЕМЛЕУСТРОИТЕЛЬНАЯ СЛУЖБА

- ведение государственного земельного кадастра З. С. — 6 — 8, 47, 60, 91, 113
- контроль З. С. за рациональным использованием плодородного слоя почвы — 6 — 54—101

- осуществление З. С. контроля за использованием земель — 6 — 101
- см. также Земля

ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВО

- государственное З.— 6 — 28, 46, 60, 91, 92
- проекты З.— 6 — 92

ЗЕМЛЯ

- бесплатность пользования З.— 6 — 48
- борьба с эрозией почв и рациональное использование З.— 6 — 8, 16, 46, 47, 55
- введение в действие Земельного кодекса Казахской ССР — 6 — 99
- ведение ежегодного баланса З.— 6 — 47
- государственная (общенародная) собственность на З.— 6 — 45, 97
- государственный акт на право пользования З.— 6 — 52, 117
- государственный отраслевой учет З.— 6 — 8, 47
- задачи законодательства Казахской ССР о З.— 6 — 45
- З. городской застройки — 6 — 75
- З. государственного водного фонда — 6 — 46, 89, 90
- З. государственного запаса — 6 — 90, 91
- З. государственного лесного фонда — 6 — 88, 89; 7 — 41, 46, 47, 52
- Земельный кодекс Казахской ССР — 6 — 43—99
- З. населенных пунктов (городов, рабочих поселков, сельских населенных пунктов) — 6 — 73, 74, 78—80
- З. общего пользования городов — 6 — 76, 77
- З. предоставленные органам водного хозяйства — 6 — 121, 122
- З. промышленности, курортов, заповедников — 6 — 80, 85, 86
- З. сельскохозяйственного назначения — 6 — 51, 61—64
- З. транспорта — 6 — 77, 82—85
- З. эксплуатационной службы органов мелиорации и водного хозяйства — 6 — 121—124
- контроль за использованием и охраной З.— 6 — 8, 16, 26, 30, 39, 60, 61
- контроль за соблюдением законодательства о З.— 6 — 14, 16, 26, 39, 60, 61
- мелиорация З.— 6 — 17, 215—218
- ответственность за нарушение земельного законодательства — 6 — 97, 98
- ответственность за правильное использование З.— 6 — 16
- охрана З. и повышение плодородия почв — 6 — 7, 47, 55, 101
- планирование в области использования и охраны З.— 6 — 19, 20, 46, 47, 55
- порядок предоставления и изъятия З.— 6 — 47, 48—52, 58, 59, 74, 92, 98
- права и обязанности пользователей З.— 6 — 8, 53—55, 62—64
- приусадебные З. колхозов, совхозов и других государственных сельскохозяйственных предприятий, учреждений и организаций — 6 — 65, 67—71
- разрешение споров о З.— 6 — 95—97
- рекультивация З.— 6 — 8, 16, 19, 21, 24, 54, 101, 105, 108, 169
- служебные наделы З.— 6 — 87, 88, 124—126
- участие общественных организаций и граждан в осуществлении мер по рациональному использованию и охране З.— 6 — 14, 25, 27, 30, 39, 47
- управление в области использования и охраны З.— 6 — 47
- см. также Земельный участок, Почва

К

КАЗАХСКОЕ ДОБРОВОЛЬНОЕ ОБЩЕСТВО ОХРАНЫ ПРИРОДЫ

- устав Д. О.— 6 — 29—36
- функции Д. О.— 6 — 25, 37; 7 — 184, 185, 200

КАЗАХСКОЕ РЕСПУБЛИКАНСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ ПО ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИИ И КОНТРОЛЮ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

- функции Казгидромета — 6 — 18, 21—24; 7 — 127, 157, 160

КАДАСТР

- государственный водный К.— 6 — 234
- государственный земельный К.— 6 — 8, 47, 60, 91, 113
- государственный К. животного мира — 7 — 179, 180
- государственный К. месторождений полезных ископаемых — 6 — 151
- государственный лесной К.— 7 — 42, 77, 87
- мелиоративный К.— 6 — 240

КОЛХОЗ

- водопользование К.— 6 — 216—218
- возмещение убытков К. и потерь сельскохозяйственного производства при отводе и изъятии земель — 6 — 60, 100—101, 104
- землепользование К.— 6 — 48, 52, 55, 61, 62, 64, 66, 78, 79, 95
- изъятие земель у К.— 6 — 58, 59, 100
- леса К.— 7 — 48, 49, 51, 71
- противоэрозионные работы, осуществляемые К.— 6 — 55, 62
- учет земель К.— 6 — 8, 47

КРАСНАЯ КНИГА

- включение редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений в К. К. Казахской ССР — 7 — 177, 184—186

КУРОРТ

- зоны санитарной охраны К.— 6 — 12
- объекты охраны К.— 6 — 8, 12
- пользование водными объектами для нужд К.— 6 — 214, 215

Л

ЛЕС

- авиационная охрана Л.— 7 — 75, 126
- введение в действие Лесного кодекса Казахской ССР — 6 — 81, 82
- ведение работ в Л.— 7 — 46—49
- воспроизводство и повышение продуктивности Л.— 6 — 10, 17; 7 — 72—74
- государственная (общенародная) собственность на Л.— 7 — 41
- государственный кадастр Л.— 7 — 42, 77, 87
- группы Л.— 7 — 42, 49, 50, 51, 95—117
- заготовка живицы в Л.— 7 — 60
- заготовка в Л. второстепенных лесных материалов — 7—54, 60, 61, 62—64, 85
- задачи законодательства Казахской ССР о Л.— 7 — 41
- защитные Л.— 6 — 10, 19, 62; 7—42
- колхозные Л.— 7 — 48, 49, 51, 71
- контроль за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой Л.— 6 — 10, 17; 7 — 44, 45, 77
- Л. зоны санитарной охраны источников водоснабжения — 7 — 49, 50, 84, 95
- лесорубочный билет на право пользования в Л.— 7 — 55, 68, 69
- лесоустройство в Л.— 7 — 42, 43, 77, 78, 87
- Лесной кодекс Казахской ССР — 7 — 44—81
- ответственность за нарушение лесного законодательства — 7 — 79—81, 128—134
- ответственность за нарушение правил отпуска древесины на корню в Л.— 7 — 69, 80
- охрана и защита Л.— 6 — 8—10; 7 — 46, 74—77, 82—85, 123—128
- отпуск и заготовка древесины на корню в Л.— 7 — 59, 60, 69, 80, 83, 88
- побочное пользование в Л.— 7 — 61—104
- подсочка Л.— 7 — 60
- Правила пожарной безопасности в Л. и противопожарная охрана Л.— 6 — 10, 17; 7 — 45, 46, 79, 84, 86, 88, 123—128
- размер и распределение лесосечного фонда между заготовителями Л.— 7 — 42, 58
- управление в области использования, воспроизводства, охраны и защиты Л.— 6 — 17, 26; 7 — 44—86
- участие общественных организаций в мероприятиях по использованию и охране Л.— 6 — 29—37, 38—40; 7 — 44—46
- учет и отчетность по Л.— 7 — 42, 77, 87
- функции лесхоза в Л.— 7 — 47—49, 54, 58, 59, 65, 73, 78
- функции органов государственного контроля за состоянием, использованием, воспроизводством, охраной и защитой Л.— 6 — 17; 7 — 75, 85—90, 117—119, 123—128
- см. также Сенокошение, Лесное хозяйство

ЛЕСНАЯ ОХРАНА

- государственная Л. О.— 7 — 66, 76, 77, 86, 123—128
- см. также Лес

ЛЕСНОЕ ХОЗЯЙСТВО

- государственные органы Л. Х.— 7 — 43, 46, 47, 49, 87
- ведение Л. Х.— 7 — 46—49
- ответственность за ущерб, причиненный Л. Х.— 7 — 79—81, 128—134
- планирование развития Л. Х.— 7 — 42, 46, 86
- см. также Лес

ЛЕСНОЙ ФОНД

- единый государственный Л. Ф.— 7 — 41, 42
- земли государственного Л. Ф.— 6 — 46; 7—41, 42, 47, 48, 51, 66
- использование земель государственного Л. Ф. для возведения объектов — 7 — 52
- насаждения, не входящие в государственный Л. Ф.— 7 — 42
- учет единого государственного Л. Ф.— 7 — 77
- учет и контроль за использованием земель государственного Л. Ф.— 7 — 77, 86, 87

ЛЕСОНАРУШЕНИЕ

- ответственность за Л.— 7 — 79—81, 89, 128—134
- см. также Лес

ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЕ

- виды и сроки Л.— 7 — 54
- контроль за соблюдением правил Л.— 7 — 44—46
- Л. в городских, колхозных, заповедных и закрепленных за организациями лесах — 7 — 69, 70, 71
- Л. в пограничной зоне — 7 — 72
- порядок разрешения споров о Л.— 7 — 72
- права и обязанности лесопользователей при Л.— 7 — 66, 67
- прекращение права Л.— 7 — 68, 69
- см. также Лес

ЛЕСОУСТРОЙСТВО

- см. Лес

М

МАЛЫЕ РЕКИ

- охрана М. Р. от загрязнения, засорения и истощения — 6 — 17, 241; 7 — 24
- Положение о водоохраных зонах М. Р.— 6 — 25—27

МАРКШЕЙДЕРСКАЯ СЛУЖБА

- документация М. С.— 6 — 141—143

МЕЛИОРАЦИЯ

- биологическая М. водоемов — 6 — 20
- охрана систем М.— 7 — 17, 18
- планирование М. земель — 6 — 46, 55, 239
- руководство М. земель — 6 — 237
- руководство эксплуатационной службой органов М. водного хозяйства — 6 — 237, 239, 240; 7 — 34
- улучшение эксплуатации систем М.— 7 — 16

МИНЕРАЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ

- рациональное использование М. Р.— 6 — 18, 132, 193

МИНИСТЕРСТВО

- контроль М. за правильным использованием недр — 6 — 9, 155, 194, 195
- обязанности М. по охране природы и рациональному использованию природных ресурсов — 6 — 14, 16—21, 23—25, 27; 7 — 21, 123—127, 146

МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ КАЗАХСКОЙ ССР

- содействие М. В. Д. в борьбе с браконьерством и нарушением правил охоты и рыболовства — 6 — 18

- содействие М. В. Д. в осуществлении мер по охране вод от загрязнения — 6 — 18
- содействие М. В. Д. в осуществлении мер по охране рыбных запасов — 6 — 18
- функции ГАИ М. В. Д. по государственному контролю за охраной атмосферного воздуха — 6 — 20

МИНИСТЕРСТВО ГЕОЛОГИИ КАЗАХСКОЙ ССР

- республиканский геологический фонд М. Г.— 6 — 195, 196
- Положение о М. Г.— 6 — 187—193
- функции М. Г.— 6 — 18, 133, 162, 164, 171, 172, 177, 178, 187—191, 194, 195; 7 — 28, 29

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ КАЗАХСКОЙ ССР

- функции М. З. в области охраны внешней природной среды — 6 — 18, 20, 21, 28; 7 — 22, 24, 29, 157

МИНИСТЕРСТВО ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР

- положение о М. Л. Х.— 7 — 85—91
- функции М. Л. Х.— 6 — 17, 20, 101, 122; 7 — 34, 43, 84, 85, 95, 117, 123, 185, 200

МИНИСТЕРСТВО МЕЛИОРАЦИИ И ВОДНОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР

- Положение о М. М. и В. Х.— 6 — 237—245
- функции М. М. и В. Х.— 6 — 9, 17, 19, 20, 23, 121, 133, 216; 7 — 5, 16, 17, 21, 24, 28, 33, 119, 233

МИНИСТЕРСТВО РЫБНОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР

- функции М. Р. Х.— 6 — 17, 20; 7 — 23, 24, 165, 185, 229, 232

МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР

- функции М. С. Х.— 6 — 8, 16, 20, 21, 100, 101, 113, 117, 121; 7 — 16, 34, 126, 128, 165, 185

МИНИСТЕРСТВО ЦВЕТНОЙ МЕТАЛЛУРГИИ КАЗАХСКОЙ ССР

- функции М. Ц. М. по охране недр при разработке цветных и редких металлов — 6 — 182

МИНИСТЕРСТВО ЭНЕРГЕТИКИ И ЭЛЕКТРИФИКАЦИИ КАЗАХСКОЙ ССР

- функции М. Э. и Э. по охране вод и атмосферного воздуха — 6 — 17, 20

МОРСКОЕ МЛЕКОПИТАЮЩЕЕ

- охрана запасов М. М.— 7 — 200, 203

Н

НАСЕЛЕННЫЙ ПУНКТ

- см. Город

НЕДРА

- безопасность работ, связанных с пользованием Н.— 6 — 131, 145—147
- введение в действие Кодекса Казахской ССР о Н.— 6 — 159
- виды, сроки и прекращение права пользования Н.— 6 — 133, 134, 137, 138, 158
- геологическое изучение Н.— 6 — 133, 134, 138, 139, 154, 155, 187, 188, 196
- государственная (общенародная) собственность на Н. в СССР — 6 — 131
- единый государственный фонд Н.— 6 — 131
- задачи законодательства Казахской ССР о Н.— 6 — 131
- Кодекс Казахской ССР о Н.— 6 — 130—158
- надзор и контроль за использованием и охраной Н.— 6 — 132, 133, 136, 142, 144, 145, 147—150, 152—156
- ответственность за нарушение законодательства о Н.— 6 — 157, 158
- охрана Н.— 6 — 8, 9, 147—150
- пользование Н. для разработки месторождений полезных ископаемых и в целях, не связанных с добычей полезных ископаемых — 6 — 134—136, 142—145
- пользователи, права и обязанности пользователей Н.— 6 — 133, 136, 137

- разрешение споров по вопросам пользования Н.— 6 — 156, 157
- управление в области использования и охраны Н.— 6 — 132, 133
- учет запасов и месторождений полезных ископаемых и участков Н., предоставленных в пользование, не связанное с добычей полезных ископаемых — 6 — 151, 152
- см. также Газ, Геологическая служба, Полезные ископаемые

О

ОХОТА

- контроль и надзор за соблюдением правил и сроков О.— 6 — 13, 17; 7 — 210, 211, 220, 226
- ответственность за нарушение правил О.— 7 — 221, 222
- право О.— 7 — 168, 169, 211, 215
- содействие в борьбе с нарушениями правил О.— 7 — 220
- удостоверение на право осуществления любительской и спортивной О.— 7 — 217, 218

ОХОТНИЧЬЕ ХОЗЯЙСТВО

- ведение О. Х. в охотничьих угодьях — 6 — 13; 7 — 169, 214, 223
- контроль за правильным ведением О. Х.— 6 — 17
- Положение об охоте и ведении О. Х.— 7 — 214—222
- Положение о порядке предоставления права ведения О. х.— 7 — 223—225
- пользование водными объектами для нужд О. Х.— 6 — 223
- пользование лесом для нужд О. Х.— 7 — 54, 56, 65, 66
- руководство О. Х. системы лесного хозяйства — 7 — 88

ОЦЕНОЧНАЯ КОМИССИЯ

- О. К. по определению убытков землепользователей и потерь сельскохозяйственного производства — 6 — 104
- определение О. К. стоимости принадлежащих гражданам строений, устройств, плодово-ягодных насаждений и посевов в связи с отводом земельных участков для государственных и общественных надобностей — 6—100

П

ПАСТЬБА СКОТА

- см. Сенокошение

ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ

- ответственность за нарушение правил П. Б. в лесах — 7 — 79, 87, 123
- противопожарная охрана лесов — 6 — 10, 17, 225; 7 — 74, 75, 79, 86, 87, 123—128

ПОЛЕЗНЫЕ ИСКОПАЕМЫЕ

- денежное вознаграждение за открытие месторождения П. И.— 6 — 140
- добыча П. И. артелью старателей — 6 — 144
- добыча П. И. в лесах — 7 — 53
- контроль за правильностью разработки месторождений П. И.— 6 — 9, 18, 153
- консервация и ликвидация предприятий по добыче П. И.— 6 — 143, 144
- общераспространенные П. И.— 6 — 135, 139, 143, 149, 160—182
- отчетность об объемах добычи и потерях П. И. и о полноте отработки их запасов — 6 — 195, 196
- охрана месторождений П. И.— 6 — 8, 18, 147, 149, 150
- планирование, организация геологоразведочных работ, упорядочение учета разведанных запасов П. И.— 6 — 188, 189, 193—195, 196
- предупреждение загрязнения окружающей среды при добыче П. И.— 6 — 142, 144
- приостановление разработки и лишение права добычи П. И.— 6 — 137, 148, 153
- разведка месторождений П. И.— 6 — 187, 193—195
- рациональная разработка П. И.— 6 — 9, 18
- территориальная комиссия по запасам П. И.— 6 — 163, 169, 171, 195
- учет и классификация запасов месторождений и прогнозных ресурсов П. И.— 6 — 143, 152
- см. также Газ, Геологическая служба

ПОЧВА

- защита П. от загрязнения — 6 — 8, 13, 18—20
- контроль за проведением рекультивации земель по предупреждению загрязнения, засоления и эрозии П.— 6 — 16, 19, 21, 24, 101, 108
- научно обоснованные системы земледелия, предотвращение эрозии П.— 6 — 8, 9, 16
- охрана земель и повышение плодородия П.— 6 — 7, 8, 47, 54—56, 101
- рациональное использование плодородного слоя П.— 6 — 54, 55
- см. также Эрозия

ПРИРОДНАЯ СРЕДА

- изучение окружающей П. С.— 6 — 14
- общегосударственная служба наблюдения и контроля за уровнем загрязнения П. С.— 6 — 15—18
- охрана окружающей П. С.— 6 — 15, 23, 26—27, 29, 30, 37—40
- планирование мероприятий по охране окружающей П. С.— 6 — 18, 19, 23
- Положение об общественной инспекции по охране природы — 6 — 38—40
- Положение о Комиссии Президиума Совета Министров Казахской ССР по охране окружающей П. С. и рациональному использованию природных ресурсов — 6 — 26, 27
- см. также Атмосферный воздух, Вода, Земля, Лес, Недра

ПРИРОДНЫЕ РЕСУРСЫ

- использование П. Р.— 6 — 16—25
- контроль и надзор за использованием П. Р.— 6 — 14, 16—20, 38
- отчетность о выполнении мероприятий по использованию и охране П. Р.— 23, 25
- планирование в области рационального использования П. Р.— 6 — 13, 14, 23
- Положение о Комиссии Президиума Совета Министров Казахской ССР по охране окружающей природной среды и рациональному использованию П. Р.— 6 — 26, 27
- пропаганда знаний по рациональному использованию П. Р.— 6 — 14, 15, 21, 22, 30, 37
- территориальные схемы рационального использования П. Р.— 6 — 24

ПРОИЗВОДСТВЕННЫЙ ШУМ

см. Бытовой шум

ПТИЦА

- выполнение обязательств, вытекающих из Конвенции о водно-болотных угодьях — местообитаниях водоплавающих П.— 7 — 199
- отстрел и отлов диких П.— 7 — 188, 201, 202, 204, 205
- охрана и разведение диких П. в охотничьих угодьях — 7 — 188, 189
- список водно-болотных угодий, имеющих международное значение, в качестве местообитаний водоплавающих П.— 7 — 199
- см. также Животный мир

ПЫЛЕУЛАВЛИВАЮЩАЯ УСТАНОВКА

- государственный контроль за работой газоочистных и П. У.— 6 — 13, 18, 19, 25; 7 — 157

Р

РАСТЕНИЕ

- запрещение добычи охраняемых диких Р.— 6 — 11, 184
- охрана водных Р.— 6 — 223; 7 — 199
- перечень видов диких животных и Р., торговля которыми регулируется международной Конвенцией — 6 — 200, 202, 205, 206

РАСТИТЕЛЬНЫЙ МИР

- контроль за работой по сохранению и воспроизводству Р. М.— 6 — 11, 16, 18, 39

РЕКА

- см. Вода, Малые реки

РЕКУЛЬТИВАЦИЯ

- см. Земля

РЫБНЫЕ ЗАПАСЫ

- взыскание за ущерб, причиненный Р. З.— 7 — 234, 235
- ответственность за нарушение правил охраны Р. З.— 7 — 238
- охрана и воспроизводство Р. З. в водоемах СССР — 6 — 12, 13, 17, 18, 21; 7 — 202—205, 221, 222, 229—233, 236
- см. также Рыбоохрана, Рыболовство

РЫБНЫЕ РЕСУРСЫ

- охрана Р. Р.— 6 — 12, 13, 17, 18
- таксы для исчисления размера взыскания за ущерб, причиненный Р. Р.— 7 — 234, 235
- см. также Рыбные запасы

РЫБОЛОВСТВО

- выдача разрешений на Р.— 7 — 170, 188
- ответственность за нарушение правил Р.— 7 — 232, 234, 235
- промысловое Р.— 7 — 170, 171
- содействие в борьбе с нарушением правил Р.— 6 — 17, 18; 7 — 187
- спортивное и любительское Р.— 7 — 170, 171, 186—189

РЫБООХРАНА

- общественная Р.— 7 — 167, 191, 192

С

САДОВОДСТВО

- возмещение убытков, связанных с изъятием земельных участков коллективного С.— 6 — 100
- предоставление земельных участков для коллективного С.— 6 — 61, 62, 71, 72, 76

СЕНОКОШЕНИЕ

- С. и пастьба скота — 6 — 53, 55, 58, 70, 85, 87—89, 92, 124, 125; 7 — 61, 62, 79

СОВЕТ НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

- образование С. Н. Д. оценочной комиссии для определения убытков земледельцев, водопользователей — 6 — 104
- функции С. Н. Д. в области охраны и использования животного мира — 7 — 165, 180, 216, 220, 231, 238
- функции С. Н. Д. в области охраны и использования земель — 6 — 47, 49, 50, 52, 56, 58, 59, 61, 63, 64, 66, 68, 71—75, 77—79, 89, 93, 95—98, 104—107, 118, 119
- функции С. Н. Д. в области рационального использования природных ресурсов — 6 — 11—14, 16, 18—21, 22—25
- функции С. Н. Д. по охране атмосферного воздуха — 6 — 20, 21; 7—139, 147, 152, 153
- функции С. Н. Д. по охране и использованию вод — 6 — 21, 203—206, 209, 216, 218, 228, 234; 7 — 6—9, 11—15, 17
- функции С. Н. Д. по охране и использованию лесов — 6 — 10, 20; 7 — 43, 44, 47, 52, 55, 62, 63, 65, 71, 72, 74, 76, 84, 85
- функции С. Н. Д. по охране недр — 6 — 132, 133

СОВХОЗ

- водопользование С.— 6 — 216, 217; 7—16
- возмещение убытков, причиненных С. изъятием земель — 6 — 100, 102
- выполнение С. агротехнических противоэрозионных работ — 6 — 8
- землепользование С.— 6 — 48—52, 55, 58, 61—66

- изъятие земель С.— 6 — 58
- предоставление земель С.— 6 — 48, 50—52
- приусадебные земли С.— 6 — 80
- проведение С. мероприятий по охране защитных лесных насаждений — 7 — 49, 237

СОЮЗ ОБЩЕСТВ ОХОТНИКОВ И РЫБОЛОВОВ

- Устав С. О. — 7 — 186—199

Т

ТОРФ

- лишение права добычи Т.— 6 — 133, 138
- обязанность предприятий, организаций и учреждений, разрабатывающих месторождения Т.— 6 — 54, 143
- выявление дополнительных ресурсов Т.— 6 — 133
- права на добычу Т. на предоставляемых земельных участках — 6 — 53, 135, 136

Ф

ФАУНА

- комплексное изучение флоры и Ф. водно-болотных угодий, имеющих международное значение — 7 — 199
- контроль за соблюдением законодательства по сохранению флоры и Ф.— 6 — 14, 17
- охрана видов дикой флоры и Ф.— 6 — 9—12, 200—207
- см. также Животный мир, Живые ресурсы

ФЛОРА

- см. Растение, Растительный мир, Фауна

Э

ЭРОЗИЯ

- защита почв от ветровой и водной Э.— 6 — 8, 9, 16, 46, 47, 55, 92, 97, 240
- контроль за проведением работ по борьбе с Э. почв — 6 — 16
- ответственность за невыполнение мероприятий по охране почв от Э.— 6 — 97
- планирование мероприятий по борьбе с Э. почв — 6 — 46, 47, 55

**АКТЫ (ИЗВЛЕЧЕНИЯ ИЗ АКТОВ),
К КОТОРЫМ ДАНЫ ОТСЫЛКИ В ТОМЕ ¹**

¹ См. стр. 35.

П О Л О Ж Е Н И Е О МИНИСТЕРСТВЕ РЫБНОГО ХОЗЯЙСТВА КАЗАХСКОЙ ССР

УТВЕРЖДЕНО ПОСТАНОВЛЕНИЕМ СОВЕТА МИНИСТРОВ КАЗАХСКОЙ ССР
от 6 марта 1969 г. № 139

(СП Казахской ССР, 1969 г., № 6, ст. 27)

(Извлечение)

5. В соответствии с возложенными на него задачами Министерство рыбного хозяйства Казахской ССР:

(абзац девятый) совместно с заинтересованными организациями участвует в разработке и внедрении мероприятий по комплексному и рациональному использованию водных ресурсов и охране воздуха, почвы и водоемов от загрязнения промышленными и хозяйственными отходами производства, а также по борьбе с промышленными шумами.

СОДЕРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ III. ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО ОБ ОХРАНЕ ПРИРОДЫ И РАЦИОНАЛЬНОМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

Стр.

§ 2. ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕ

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 июля 1976 г. № 360 «О порядке частичного или полного запрещения использования водных объектов, имеющих особое государственное значение либо особую научную или культурную ценность»	5
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 4 июня 1979 г. № 226 «Об утверждении Инструкции о порядке согласования и выдачи разрешений исполнительными комитетами местных Советов народных депутатов на специальное водопользование, осуществляемое на территории Казахской ССР»	6
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 6 сентября 1979 г. № 336 «Об утверждении Инструкции о порядке возбуждения и рассмотрения ходатайств о предоставлении водных объектов в обособленное пользование»	11
Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 27 июня 1980 г. № 260 «О мерах по улучшению эксплуатации мелиоративных систем»	16
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 15 ноября 1979 г. № 424 «О порядке привлечения водопользователей к выполнению ирригационно-мелиоративных работ на межхозяйственных мелиоративных системах»	17

§ 3. ОХРАНА ВОД

Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 3 августа 1982 г. № 315 «О мерах по дальнейшему усилению охраны от загрязнения водных источников»	21
Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 16 февраля 1981 г. № 66 «О реализации постановления ЦК КПСС и Совета Министров СССР от 15 января 1981 г. № 65 «О мерах по усилению охраны морей, рек и других водоемов Арктического бассейна от загрязнения»	22
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 6 ноября 1980 г. № 412 «О реализации постановления Совета Министров СССР от 8 октября 1980 года № 868 «Об усилении охраны малых рек от загрязнения, засорения и истощения и о рациональном использовании их водных ресурсов»	24
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 июня 1982 г. № 278 «Об утверждении Положения о водоохраных зонах малых рек Казахской ССР»	25
Положение о Министерстве геологии Казахской ССР, утвержденное постановле-	

нием Совета Министров Казахской ССР от 17 июля 1969 г. № 441, подпункт «е» пункта 6 (отсылка)	28
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 3 октября 1959 г. № 892 «О государственном контроле за охраной подземных вод»	28

§ 4. ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ И ПЛАНИРОВАНИЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОД

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 июля 1976 г. № 359 «О порядке разработки и утверждения схем комплексного использования и охраны вод»	33
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 октября 1978 г. № 411 «О постановлении Совета Министров СССР от 2 октября 1978 г. № 815 «О порядке организации и координации мероприятий, обеспечивающих надлежащее техническое состояние и благоустройство водохранилищ, и о выполнении этих мероприятий»	34
Положение о Министерстве рыбного хозяйства Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 6 марта 1969 г. № 139, абзац девятый пункта 5 (отсылка)	35

Г Л А В А . 5. ЛЕСНОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

§ 1. ОБЩИЕ ВОПРОСЫ

Закон Казахской ССР от 11 августа 1978 г. «Об утверждении Лесного кодекса Казахской ССР»	39
Лесной кодекс Казахской ССР	40
Указ Президиума Верховного Совета Казахской ССР от 11 декабря 1978 г. «О порядке введения в действие Лесного кодекса Казахской ССР»	81
Постановление Верховного Совета Казахской ССР от 11 августа 1978 г. «О мерах по дальнейшему улучшению охраны лесов и рациональному использованию лесных ресурсов в Казахской ССР»	82
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 20 июля 1979 г. № 280 «Об утверждении Положения о Министерстве лесного хозяйства Казахской ССР»	85

§ 2. ЛЕСОПОЛЬЗОВАНИЕ

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 17 апреля 1981 г. № 182 «Об уточнении существующего деления лесов Казахской ССР на группы и отнесении их к категориям защитности»	95
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 22 июня 1982 г. № 266 «Об объединении решений Правительства Казахской ССР по вопросам воспроизводства лесов и лесосеменному делу»	117

§ 3. ОХРАНА И ЗАЩИТА ЛЕСОВ

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 14 сентября 1981 г. № 403 «Об объединении решений Правительства Казахской ССР по вопросам охраны лесов от пожаров и защиты их от вредных насекомых и болезней»	123
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 1 марта 1974 г. № 109 «О мерах по усилению материальной ответственности за ущерб, причиненный лесному хозяйству»	128

Г Л А В А . 6. ОХРАНА АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА

Закон Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «Об охране атмосферного воздуха»	137
Постановление Верховного Совета Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «О порядке введения в действие Закона Казахской ССР «Об охране атмосферного воздуха»	155
Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 16 декабря 1981 г. № 517 «О мерах по дальнейшему оздоровлению воздушного бассейна наиболее загрязненных промышленных городов Казахской ССР»	156
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 января 1964 г. № 29	

«О мерах по охране атмосферного воздуха от загрязнения промышленными выбросами и выхлопными газами автомобилей»	158
Постановление ЦК Компартии Казахстана и Совета Министров Казахской ССР от 14 июня 1976 г. № 272 «О мерах по дальнейшему оздоровлению воздушного бассейна города Алма-Аты»	158

Г Л А В А 7. ОХРАНА И ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЖИВОТНОГО МИРА

§ 1. ОБЩИЕ ВОПРОСЫ

Закон Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «Об охране и использовании животного мира»	163
Постановление Верховного Совета Казахской ССР от 12 июня 1981 г. «О порядке введения в действие Закона Казахской ССР «Об охране и использовании животного мира»	183
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 16 января 1978 г. № 20 «Об учреждении книги редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных и растений Казахской ССР — «Красной книги Казахской ССР»	184
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 28 февраля 1975 г. № 112 «Об утверждении Устава Союза обществ охотников и рыболовов Казахской ССР»	186
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 16 февраля 1976 г. № 76 «О мерах по усилению охраны водно-болотных угодий на территории Казахской ССР, имеющих международное значение главным образом в качестве местобитаний водоплавающих птиц»	199
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 августа 1976 г. № 399 «О реализации постановления Совета Министров СССР от 4 августа 1976 г. № 612 «Об утверждении Конвенции о международной торговле видами дикой фауны и флоры, находящимися под угрозой исчезновения, и о мероприятиях по выполнению этой Конвенции»	200

§ 2. ОХОТА И ОХОТНИЧЬЕ ХОЗЯЙСТВО

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 19 октября 1979 г. № 400 «Об утверждении Положения о Главном управлении заповедников и охотничьего хозяйства при Совете Министров Казахской ССР»	209
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 8 сентября 1978 г. № 353 «Об утверждении Положения об охоте и ведении охотничьего хозяйства на территории Казахской ССР»	214
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 10 ноября 1980 г. № 416 «Об утверждении Положения о порядке предоставления права ведения охотничьего хозяйства на территории Казахской ССР»	223
Положение о Министерстве лесного хозяйства Казахской ССР, утвержденное постановлением Совета Министров Казахской ССР от 20 июля 1979 г. № 280, абзац двенадцатый пункта 4 (отсылка)	225
Лесной кодекс Казахской ССР, утвержденный Законом Казахской ССР от 11 августа 1978 г., статьи 110—114 (отсылка)	225
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 21 октября 1968 г. № 637 «О мерах по усилению охраны диких животных, упорядочению продажи и пользования охотничьим оружием в Казахской ССР»	226

§ 3. ОХРАНА РЫБНЫХ ЗАПАСОВ, МОРСКИХ МЛЕКОПИТАЮЩИХ И ВОДНЫХ БЕСПОЗВОНОЧНЫХ

Постановление Совета Министров Казахской ССР от 24 июня 1976 г. № 291 «О реализации постановления Совета Министров СССР от 13 мая 1976 г. № 329 «Об упорядочении спортивного и любительского рыболовства»	229
Водный кодекс Казахской ССР, утвержденный Законом Казахской ССР от 27 декабря 1972 г., статьи 96, 97 (отсылка)	230
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 12 февраля 1959 г. № 108 «О воспроизводстве и об охране рыбных запасов в водоемах Казахской ССР»	230
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 7 апреля 1970 г. № 240	

«О мерах по усилению охраны рыбных запасов в водоемах Казахской ССР»	232
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 13 ноября 1981 г. № 477	
«О реализации постановления Совета Министров СССР от 2 октября 1981 г. № 967 «О дополнительных мерах по усилению охраны рыбных запасов и улучшению организации любительского и спортивного рыболовства» . . .	233
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 21 апреля 1975 г. № 210	
«Об утверждении такс для исчисления размера взыскания за ущерб, причиненный гражданами незаконным выловом, добычей или уничтожением ценных видов рыб и водных беспозвоночных в рыбохозяйственных водоемах Казахской ССР»	234
Постановление Совета Министров Казахской ССР от 30 апреля 1974 г. № 252	
«Об объявлении заповедной зоны в северной части Каспийского моря»	235
Хронологический перечень актов, помещенных в томе	239
Алфавитно-предметный указатель к актам, помещенным в 6 и 7 томах	243
Акты (извлечения из актов), к которым даны отсылки в томе	257

СВОД ЗАКОНОВ КАЗАХСКОЙ ССР

Т О М 7

(на казахском и русском языках)

Сдано в набор 28.10.83. Подписано в печать 25.01.85. УГ17092. Формат 84×108^{1/16}. Бумага тип. № 1. Гарнитура литературная. Высокая печать. Усл. печ. л. 56,28. Уч.-изд. л. 38,07. Тираж 6800 экз. Заказ № 1243. Цена 12 руб.

Ордена Дружбы народов издательство «Казахстан» Государственного комитета Казахской ССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли, 480124, г. Алма-Ата, пр. Абая, 143.

Фабрика книги производственного объединения полиграфических предприятий «Кітап» Государственного комитета Казахской ССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли, 480124, г. Алма-Ата, пр. Гагарина, 93.